

Institut
Memòria
d'Estudis
CVRS 2012-2013
Catalans

Institut

Memòria

d'Estudis

CVRS 2012-2013

Catalans

I

Memòria

'E

2012-2013

C

© Institut d'Estudis Catalans
Carrer del Carme, 47
08001 Barcelona

Text revisat lingüísticament
per la Unitat de Correcció
del Servei Editorial de l'IEC

Disseny gràfic d'Enric Satué

Compost per Fotoletra, SA

Imprès a Open Print, SL

Dipòsit Legal: B 4852-2017

Índex

15 Presentació

17 I. Òrgans de govern

- 17 El Ple
 - 17 Equip de Govern
 - 17 Consell Permanent
 - 18 Consells de govern de les seccions
 - 18 Secció Històrico-Arqueològica
 - 18 Secció de Ciències Biològiques
 - 18 Secció de Ciències i Tecnologia
 - 18 Secció Filològica
 - 19 Secció de Filosofia i Ciències Socials
 - 19 Presidents de les societats filials
 - 22 Estructura administrativa
 - 23 Nòmina del personal
-

25 II. El Ple

- 25 Resum de les sessions plenàries i dels debats
- 38 Declaracions i adhesions institucionals
- 42 Els membres
 - 42 Nous membres
 - 42 Secció de Ciències Biològiques
 - 42 Montserrat Aguadé i Porres
 - 45 Ramon Gomis de Barbarà
 - 46 Jordi Salas-Salvadó
 - 49 Secció de Ciències i Tecnologia
 - 49 Joan Grimalt i Obrador
 - 53 Ferran Sagarra i Trias
 - 55 Joan de Solà-Morales i Rubió
 - 58 Juan de Dalmau Mommertz

60	Secció Filològica
60	Vicent Pascual Granell
63	Màrius Serra i Roig
67	Francesc Ballone
70	Maria Grossmann
73	Secció de Filosofia i Ciències Socials
73	Francesc Badia Gomis
74	Isidre Bartumeu Martínez
75	Membres emèrits
75	Secció de Ciències Biològiques
75	Josep Carreras i Barnés
76	Mercè Durfort i Coll
77	Xavier Llimona i Pagès
78	Abel Mariné i Font
79	Secció Filològica
79	Vicent Pitarch i Almela
80	Secció de Filosofia i Ciències Socials
80	Gabriel Amengual Coll
81	Joan Estruch i Gibert
82	Miquel de Moragas i Spà
83	Necrologies
83	Membres numeraris
83	Jordi Castellanos i Vila
85	Membres emèrits
85	Bartomeu Barceló i Pons
86	Oriol Casassas i Simó
88	Enric Lluch i Martín
90	Manuel Mundó i Marcet
93	Manuel Ribas i Piera
94	Membres corresponents
94	Jaume Truyols i Santonja
97	Jürgen Untermann
101	Nòmina de membres
101	Membres numeraris i emèrits
103	Membres corresponents

105	III. Les seccions
106	Secció Històrico-Arqueològica
106	Crònica
109	Membres
115	Secció de Ciències Biològiques
115	Crònica
116	Membres
121	Secció de Ciències i Tecnologia
121	Crònica
122	Membres
127	Secció Filològica
127	Crònica
134	Membres
141	Secció de Filosofia i Ciències Socials
141	Crònica
142	Membres

149 IV. Memòria econòmica

169 V. Activitat institucional

169	Inauguració del curs
169	Discurs del president de l'Institut d'Estudis Catalans
174	Lliçó inaugural
174	«I si escric <i>llengua</i> , veus?, el dolor em trenca l'ànima.» Per què vivim les llengües amb tanta passió?, <i>per Josep M. Nadal i Farreras</i>
199	Parlament del senyor José Manuel Blecuá, director de la Real Academia Espanyola
200	Convenis de col·laboració
203	Representació en institucions
203	Institucions d'àmbit català
204	Institucions d'àmbit estatal
204	Institucions d'àmbit internacional
205	Patronats

207	Intervencions institucionals
207	Visitants il·lustres
207	Assistència a actes, visites i missions institucionals
219	Premis i distincions
222	Seus i delegacions
222	Seu de Perpinyà
223	Seu de Castelló
226	Seu de Lleida
226	Seu d'Alacant
228	Delegació de València
230	Delegació de Palma
<hr/>	
233	VI. Activitat de recerca
233	Programes de recerca
233	Secció Històrico-Arqueològica
233	Base de dades de monuments commemoratius de Catalunya
233	Catalunya Carolíngia
233	Corpus des Troubadours
234	Corpus Documental de les Relacions Internacionals de Catalunya i de la Corona d'Aragó
235	Corpus Inscriptionum Latinarum
236	Corpus International des Timbres Amphoriques
236	Corpus Textual de la Catalunya del Nord: Catàleg d'impresos rossellonesos
236	Diccionari d'Historiadors de l'Art Català
237	Edició crítica de les obres completes de Manuel Milà i Fontanals
237	Els cereals als mercats dels Països Catalans a l'edat mitjana: la gestió dels intercanvis d'un aliment estratègic
238	La justícia a la Catalunya medieval
239	Llibres de matrícula de les insaculacions (llibres de l'ànima) de la ciutat de Barcelona (1498-1713)
239	Percepció del patrimoni artístic
240	Recerca arqueològica de la ciutat romana de <i>Iesso</i> (Guissona)
241	Repertori de manuscrits catalans 1471-1714
242	Tabula Imperii Romani - Forma Orbis Romani (TIR-FOR)

243	Secció de Ciències Biològiques
243	Corpus Ictionímic del Català. Diccionaris de Peixos i de Mamífers Marins
243	Els sistemes naturals del delta del Llobregat
243	Flora i cartografia de les plantes, els fongs i la vegetació
244	Flora i cartografia de briòfits
244	Biodiversitat dels fongs i líquens dels Països Catalans
245	Flora i cartografia de les plantes vasculars
246	Millora de la presència de la llengua catalana dins de recopilacions internacionals de noms de plantes. <i>Vocabulari multilingüe de noms de plantes</i>
247	Recuperació i difusió del patrimoni científic català. Localització, digitalització i anàlisi de les revistes de ciència, tecnologia i medicina publicades entre 1898 i 1938
247	Un atlas genètic i lingüístic dels cognoms catalans
249	Secció de Ciències i Tecnologia
249	Cent anys de matemàtiques a l'Institut d'Estudis Catalans (1911-2011)
249	Ciència, tecnologia i ètica
250	De com el dret civil català pot facilitar la transferència de tecnologia
250	Diccionari de Ciència i Tecnologia (DiCiT)
251	ExtractCiT (Extracció terminològica de ciència i tecnologia)
253	Secció Filològica
253	Programes normatius
253	Gramàtica de la Llengua Catalana: Sintaxi
253	<i>Diccionari manual de la llengua catalana</i> . Segona edició
254	Nou Diccionari Normatiu de la Llengua Catalana
254	Projecte de recerca i codificació de la llengua de signes catalana
254	Proposta per a un Estàndard Oral de la Llengua Catalana: Sintaxi i lèxic
254	Programes de recerca
255	Atlas Lingüístic del Domini Català
255	Constitució d'un corpus textual per a una gramàtica del català modern (GCM)
256	Diccionari del Català Contemporani - Diccionari Descriptiu de la Llengua Catalana
259	Digitalització de l'epistolari de Josep Sebastià Pons
259	Els clàssics i la llengua literària: norma i cànon
260	Estudi previ a l'edició de les obres completes de Lluís Nicolau d'Olwer
260	Glossarium Mediae Latinitatis Cataloniae

- 262 Llengua i territori a Ponent i l'alt Pirineu (III). El patrimoni etnolingüístic al Pirineu i Prepirineu occidentals i al nord de la Franja
- 262 NEOXOC: la dimensió geolèxica de la llengua catalana a través de la neologia. Anàlisi de la influència de l'anglès
- 264 Obra completa de Santiago Rusiñol. Recopilació, edició, estudi i publicació
- 265 Obres completes de Pompeu Fabra
- 266 Observatori de Neologia
- 267 Publicació de l'obra gramatical d'Antoni Febrer i Cardona
- 267 Refranyer Aguiló
- 267 Vocabulari de la Llengua Catalana Medieval de Lluís Faraudo de Saint-Germain
- 268 Secció de Filosofia i Ciències Socials
- 268 Aportacions dels economistes catalans en l'àmbit de la recerca
- 268 Catàleg dels manuscrits de la Biblioteca Diocesana del Seminari de Girona, 3 v. Ms. 1
- 269 Catàleg històric general de la premsa en català, II. La renovació del periodisme, 1899-1923
- 269 Comprensió i producció de textos amb recursos digitals
- 270 Evolució dels paisatges mediterranis de ribera
- 270 El diàleg com a font de dret. Modelització dels fonaments de la filosofia política i jurídica catalana (s. XII-XXI)
- 270 Identitat i cohesió social
- 271 La cartografia dels Països Catalans des del Renaixement a l'edat moderna
- 273 Centres de recerca
- 273 Centres propis
- 273 Laboratori d'Estudis Geofísics Eduard Fontserè (LEGEF)
- 274 Centre Català de la Nutrició (CCNIEC)
- 277 Càtedra UNESCO de Diversitat Lingüística i Cultural
- 280 Laboratori de Fonètica
- 281 Centres consorciats
- 281 Centre de Terminologia Catalana (TERMCAT)
- 281 Centre de Recerca Matemàtica (CRM)
- 282 Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF)
- 284 Oficines
- 284 Oficina d'Assessorament Lingüístic

- 284 Oficina de Gramàtica
 - 284 Oficina d'Onomàstica
 - 285 Oficines Lexicogràfiques
 - 285 Oficina d'Assessorament Històric
 - 287 Secretaria Científica
-

291 VII. Assessorament, promoció i difusió de la recerca

- 291 Assessorament
 - 291 Observatori de la Recerca
 - 295 Xarxa CRUSCAT (Coneixements, representacions i usos del català)
 - 296 Organismes administratius en els quals l'IEC té assessors
 - 298 Promoció
 - 298 Premis i borses d'estudi de l'IEC - Premis Sant Jordi 2013
 - 306 Relació d'activitats científiques organitzades, promogudes o acollides per l'IEC
 - 353 Difusió
 - 353 Servei de Documentació i Arxiu de l'Institut d'Estudis Catalans
-

357 VIII. Societats filials

- 358 Institució Catalana d'Història Natural
- 368 Societat Catalana de Biologia
- 375 Societat Catalana de Filosofia
- 377 Societat Catalana de Física
- 383 Societat Catalana de Química
- 389 Societat Catalana de Matemàtiques
- 394 Societat Catalana de Geografia
- 399 Societat Catalana d'Estudis Històrics
- 401 Societat Catalana d'Estudis Jurídics
- 404 Societat Catalana d'Economia
- 406 Associació Catalana de Sociologia
- 409 Societat Catalana d'Estudis Litúrgics
- 410 Societat Catalana de Musicologia
- 412 Amics de l'Art Romànic
- 418 Societat Catalana de Pedagogia
- 421 Societat Catalana d'Estudis Clàssics

- 424 Societat Catalana d'Estudis Numismàtics
 - 426 Societat Catalana d'Ordenació del Territori
 - 429 Societat Catalana de Sociolingüística
 - 432 Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana
 - 434 Institució Catalana d'Estudis Agraris
 - 437 Societat Catalana de Comunicació
 - 439 Societat Catalana de Llengua i Literatura
 - 441 Societat Catalana de Tecnologia
 - 443 Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica
 - 449 Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació
 - 452 Societat Catalana d'Estudis Hebraics
 - 454 Societat Catalana de Terminologia
-

457 **IX. Fundacions, entitats vinculades i adherides a l'IEC**

- 457 Fundacions
 - 457 Fundació Ferran Sunyer i Balaguer
 - 458 Fundació Mercè Rodoreda
 - 461 Entitat vinculada
 - 461 Biblioteca de Catalunya
 - 462 Entitats adherides
 - 462 Institut Menorquí d'Estudis
 - 462 Institut d'Estudis Eivissencs
 - 463 Institut d'Estudis Baleàrics
 - 463 Societat Arqueològica Lul·liana
 - 464 Altres vinculacions
 - 464 Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes
 - 465 North American Catalan Society
 - 465 Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana
 - 465 Institut Català d'Antropologia
 - 466 Societat Andorrana de Ciències
-

467 **X. Publicacions**

- 467 Portal de revistes científiques
- 467 Monografies

- 473 Obres vinculades a l'Institut d'Estudis Catalans
- 474 Publicacions periòdiques
- 475 Resum dels títols editats (2008-2012)
- 475 Donacions de publicacions
- 479 Intercanvi de publicacions
- 480 Relació d'institucions científiques i acadèmies a les quals l'IEC lliura regularment publicacions en concepte d'intercanvi

Presentació

A final d'aquest curs 2012-2013, s'han celebrat les eleccions a la Presidència. La candidatura encapçalada per Joandomènec Ros com a president, Joaquim Agulló i Jaume de Puig com a vicepresidents i Romà Escalas com a secretari general prendrà el relleu i constituirà l'Equip de Govern a partir del setembre de 2013.

En aquest període s'han incorporat a l'Institut vuit membres numeraris i han estat nomenats cinc nous membres corresponents. Malauradament, hem hagut de lamentar el traspàs dels membres Bartomeu Barceló i Pons, Oriol Casassas i Simó, Jordi Castellanos Vila, Enric Lluch i Martín, Manuel Mundó i Marcet, Manuel Ribas i Piera, Jaume Truyols i Santonja i Jürgen Untermann. Sigui per a tots ells el nostre record més emotiu.

Les vint-i-vuit societats filials, que inclouen els àmbits del coneixement social, humanístic, científic i tecnològic, formen la xarxa de coneixement de l'Institut d'Estudis Catalans i són un enllaç entre la nostra acadèmia i la comunitat científica catalana i la ciutadania. En aquest moment presenten prop de nou mil socis.

A final de 2012, a la Casa de Convalescència, s'ha inaugurat la nova seu de l'Academia Europaea a Barcelona que, a l'empara de la Fundació Catalana per a la Recerca, pretén promoure el co-

neixement, en especial de les ciències i les humanitats sota l'àrea d'influència del sud d'Europa i la regió mediterrània.

El curs ha estat marcat per la voluntat de continuar la tasca fonamental de l'IEC en temps difícils. El dinamisme de l'Institut es manifesta en les activitats científiques, acadèmiques i institucionals que s'hi desenvolupen: sessions, debats, taules rodones, jornades, trobades, seminaris, concerts, conferències, etcètera, les quals aprofundeixen l'esperit de l'Institut de servei a la societat, a la cultura i al país. El nombre elevat d'aquests actes fa comprendre com de cabdal és aquesta tasca de difusió del coneixement per a l'Institut d'Estudis Catalans.

Ha estat un curs de commemoracions i homenatges. S'ha celebrat el centenari de les Normes Ortogràfiques (1913) i, al llarg de l'any 2013, s'han fet diversos actes commemoratius d'aquesta efemèride en els diferents territoris de llengua catalana. S'han recordat, també, els cinquanta anys de *Nosaltres els valencians*, l'obra de Joan Fuster; el centenari del naixement de Miquel Dolç; el sisè centenari de la mort de Bernat Metge, entre d'altres, i la Societat Catalana de Biologia ha tancat l'any d'intensa activitat marcat per la celebració del seu centenari. L'activitat musical, tot recuperant la tradició de les antigues acadèmies europees, ha

continuat amb concerts en els principals actes organitzats per la Presidència, des de la lliçó inaugural fins al cicle estival *Música al claustre*.

S'han publicat al llarg del curs acadèmic nombrosos llibres, monografies, revistes, opuscles i diccionaris, i també s'ha col·laborat amb institucions i entitats diverses per publicar-ne d'altres. A tall d'exemple, destaquen *Jaume I. Commemoració del VIII centenari del naixement de Jaume I*, la revista *Contributions to Science*, el *Petit atlas lingüístic del domini català* o el darrer volum de les *Obres completes* de Pompeu Fabra. Cal assenyalar el Portal de Revistes Científiques, el qual ofereix un entorn comú d'accés a les revistes científiques publicades per l'IEC. El fons de revistes és format per seixanta publicacions periòdiques, de les quals s'han publicat mil dos-cents trenta-vuit números. D'altra banda, les consultes al *Diccionari de la llengua catalana* (DIEC), ja amb accés des dels dispositius mòbils, han experimentat un augment considerable i es pot obtenir informació puntual de la vida de l'IEC per mitjà de les xarxes socials; l'IEC ha consolidat la seva presència a Facebook i a Twitter.

S'han lliurat els Premis Sant Jordi, la tradició més antiga de l'acadèmia, que enguany han estat trenta-sis guardons referents a premis generals, de les seccions de l'Institut, de fundacions, de societats

filials i delegacions i per a estudiants, i dinou borses d'estudi.

L'Institut emet declaracions públiques sobre temes diversos i també assessora les principals institucions del país. És destacable l'adhesió a la concentració/manifestació de la Diada Nacional de Catalunya convocada per l'Assemblea Nacional Catalana, sota el lema «Catalunya, nou estat d'Europa», que tingué lloc a Barcelona.

Hi ha engegats nombrosos programes de recerca, en què participen els membres de les seccions, d'algunes societats filials, persones de fora de la corporació i personal tècnic de l'IEC. El detall d'aquests projectes, llurs objectius i resultats els trobareu també recollits en aquesta memòria.

El pressupost que ha fet possible totes aquestes actuacions ha estat de poc més de deu milions tres-cents mil euros. L'Institut d'Estudis Catalans —membres, personal i col·laboradors— treballa amb especial esforç en el temps de contenció present per a treure el màxim profit dels recursos de què disposa en l'acompliment del seu objecte, que és «l'alta investigació científica i, principalment, la de tots els elements de la cultura catalana».

ROMÀ ESCALAS
Secretari general

I. Òrgans de govern

El Ple

El Ple és l'òrgan sobirà de l'Institut d'Estudis Catalans. És constituït pels membres numeraris, els emèrits i els presidents de les societats filials.

Els membres formen les seccions, que, des del 25 de setembre de 1989, són les cinc següents: Secció Històrico-Arqueològica, Secció de Ciències Biològiques, Secció de Ciències i Tecnologia, Secció Filològica i Secció de Filosofia i Ciències Socials. (Vegeu el capítol III, «Les seccions».)

Equip de Govern

L'Equip de Govern assisteix el president en les seves funcions executives i administratives.

President:	Salvador Giner de San Julián
Vicepresidents:	Joandomènec Ros i Aragonès Mariàngela Vilallonga Vives
Secretari general:	Romà Escalas i Llimona

Consell Permanent

El Consell Permanent actua per delegació del Ple i exerceix el govern de la corporació. És format per l'Equip de Govern i els presidents de les cinc seccions.

Presidents de les seccions:	M. Teresa Ferrer i Mallol <i>(Secció Històrico-Arqueològica)</i> Francesc Gonzàlez i Sastre <i>(Secció de Ciències Biològiques)</i> David Serrat i Congost <i>(Secció de Ciències i Tecnologia)</i>
-----------------------------	--

Isidor Marí i Mayans

(Secció Filològica)

Josep González-Agàpito i Granell

(Secció de Filosofia i Ciències Socials)

Consells de govern de les seccions

Les seccions de l'IEC es corresponen amb grans unitats temàtiques de la ciència i la tecnologia. Són regides per un consell de govern format per un president, un vicepresident, un secretari i un tresorer.

Secció Històrico-Arqueològica

Presidenta:	M. Teresa Ferrer i Mallol
Vicepresident:	Josep Massot i Muntaner
Secretari:	Joaquim Garriga i Riera
Tresorer:	Albert Balcells i González

Secció de Ciències Biològiques

President:	Francesc González i Sastre
Vicepresident:	Abel Maríné i Font
Secretari:	Jordi Leonart i Aliberas
Tresorer:	Joaquim Gosálbez i Noguera

Secció de Ciències i Tecnologia

President:	David Serrat i Congost
Vicepresident:	Francesc Serra i Mestres
Secretària:	Alícia Casals i Gelpí
Tresorer:	Joan Girbau i Badó

Secció Filològica

President:	Isidor Marí i Mayans
Vicepresidenta:	Gemma Rigau i Oliver

Secretari: Ramon Sistac i Vicén
Tresorer: Vicent Pitarch i Almela

Secció de Filosofia i Ciències Socials

President: Josep González-Agàpito i Granell
Vicepresident: Josep M. Casasús i Guri
Secretari: Josep M. Panareda Clopés
Tresorera: Àngels Pascual de Sans

Presidents de les societats filials

Amics de l'Art Romànic

Presidenta: Francesca Español i Bertran

Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació

President: Abel Mariné i Font

Associació Catalana de Sociologia

President: Josep M. Rotger i Cerdà

Institució Catalana d'Estudis Agraris

President: Josep M. Vives de Quadras

Institució Catalana d'Història Natural

President: Joan Pino i Vilalta

Societat Catalana d'Economia

President: Eduard Arruga i Valeri

Societat Catalana d'Estudis Clàssics

Presidenta: Montserrat Jufresa i Muñoz

Societat Catalana d'Estudis Hebraics

President: Pere Casanellas i Bassols

Societat Catalana d'Estudis Històrics

President: Jaume Sobrequés i Callicó

Societat Catalana d'Estudis Jurídics

President: Josep Cruanyes i Tor

Societat Catalana d'Estudis Litúrgics

President: Miquel dels Sants Gros i Pujol

Societat Catalana d'Estudis Numismàtics

President: Miquel Crusafont i Sabater

Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica

Presidenta: Mònica Rius Piniés

Societat Catalana d'Ordenació del Territori

President: Josep M. Llop i Torné

Societat Catalana de Biologia

President: Lluís Tort i Bardolet

Societat Catalana de Comunicació

Presidenta: Rosa M. Franquet i Calvet

Societat Catalana de Filosofia

President: Ignasi Roviró i Alemany
(fins al 19.2.2013)
Josep Monserrat i Molas
(des del 20.2.2013)

Societat Catalana de Física

President: Josep Enric Llebot Rabagliati

Societat Catalana de Geografia

President: Josep Oliveras i Samitier

Societat Catalana de Llengua i Literatura

President: August Bover i Font
(fins al 26.11.2012)
Manuel Llanas i Pont
(des del 27.11.2012)

Societat Catalana de Matemàtiques

President: Joan de Solà-Morales i Rubió

Societat Catalana de Musicologia

President: Joaquim Garrigosa i Massana
(fins al 3.4.2013)
Jordi Ballester Gibert
(des del 4.4.2013)

Societat Catalana de Pedagogia

President: Martí Teixidó i Planas

Societat Catalana de Química

President: Romà Tauler i Ferré

Societat Catalana de Sociolingüística

President: Joaquim Torres i Pla
(fins al 12.3.2013)
Joan Pujolar Cos
(des del 13.3.2013)

Societat Catalana de Tecnologia

President: Frederic Luque i Carrillo

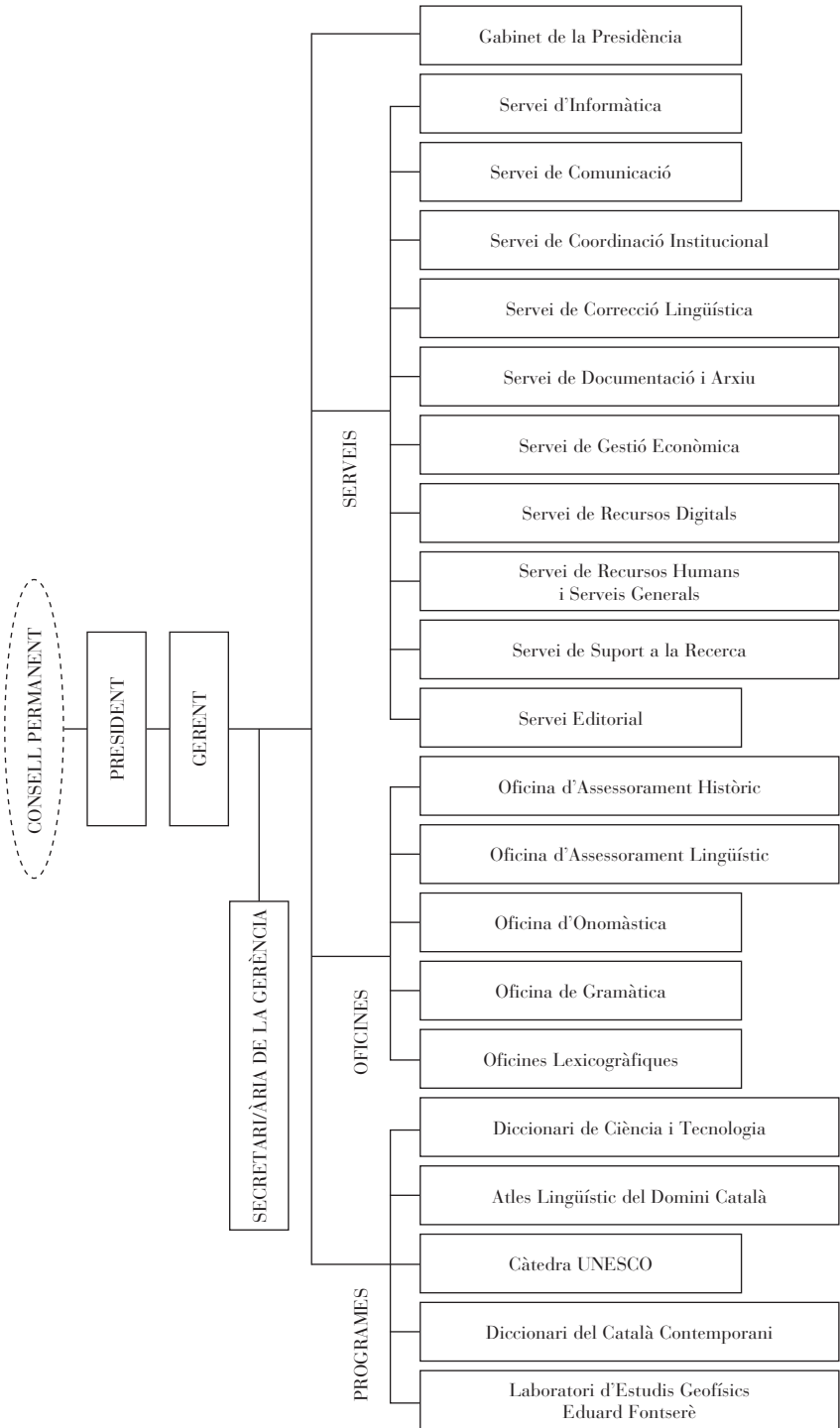
Societat Catalana de Terminologia

President: Jaume Martí i Llobet

Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana

President: Salomó Marquès i Sureda

Estructura administrativa

Nòmina del personal

Víctor Acedo Matellán
Sara Adell i Roura
Francesc Albar Fonte
Marc Alcalà i Borrell
Llorenç Arguimbau Vivó
Marcel·la Artís Guillén
M. Teresa Balagué i Sort
Marta Balasch Guerrero
M. del Mar Batlle Gutiérrez
Blanca Betriu Recha
Gemma Boada Pérez
Josep M. Boixareu i Cortina
M. Cristina Busto i Menéndez
Ferran Cabellos Romero
Laia Campamà Mormeneo
Eduard Campos Jiménez
Laia Castanyer Teixidó
M. Lluïsa Castellón i Molina
Mercè Castells i Baldrich
Aldara Cervera Pérez
Anna Chamizo i Tarté
Albert Clavero Arnau
M. Àngels Codina Relat
Irene Comas i Alsina
Ramon Corbella Bosch
Omar Costa Liébana
Josep M. Domènech i Gibert
Fàtima Duarte i Ortega
Marta Ejarque i Pavia
Antoni Escolà i Banqué
Eva Faustino Vidal
Judit Feliu Cortés
F. Xavier Ferré i Mariscot
Antònia Ferrer i Gràcia

Núria Florit Robusté
Marta Folia i Campos
Anna Font Reñé
Carla Fontclara Serrallonga
Imma Fradera i Castillo
M. Rosa Franquesa i Bonet
Núria Fuster i Postico
Mariàngels Gallego i Ribó
Eva Gil Biel
Georgina Goberna Baradat
Cristina Guirado Gil
Núria Jolis i Masjuan
Elvira Juncosa Roman
Robert Latorre Soto
Lídia Lluís Gavalda
Sílvia López i Caballer
Daniel Luján Casalilla
Mercè Martí Bassols
Ramon Martínez i Gil
M. Àngels Martínez Salom
Josep M. Mestres i Serra
Eulàlia Miret i Raspall
Pere Montalat i Buscató
Mercè Montañà i del Agua
Isabel Munujos i Sala
Santiago Muxach Riubrogent
Maria Nebot Calduch
Bernat Oliver Major
David Ordóñez i García
Josep M. Palau Baduell
Manuel Pascual i Rodríguez
Miquel Payrot
Berta Pedemonte Miquel
Lliris Picó Carbonell

Ester Prat Alsina
Gemma Pujol Vallès
Joan Antoni Rabella i Ribas
Núria Reixach Boada
Jordi Ribas i Bisbal
Sandra Rigall Méndez
Montserrat Rius Mentuy
Roser Rodríguez Vila
Xavier Rofes i Moliner
Núria Roma i Peix
Montserrat Roma Uguet
Aina Rusca Mestre
M. Teresa Sadurní i Villaronga
Francesc Salvador Carvajal
Jaume Salvanyà Cristòbal
Maite Sànchez i Riera
Roser Sanromà i Borrell

Carolina Santamaria i Jordà
Lluís M. Sol i Salvadó
Lourdes Sola i López
Joan Soler i Bou
M. del Mar Tapia Jiménez
Maria Torras i Bozzo
Montserrat Torras Conangla
Xavier Torrents Casas
Joana Torres Bosch
Albert Torres Sanglas
Carme Vallès Foz
Marta Viñuales i Granel
Enkeleda Xhelo Çomo

Aquesta és la relació de persones que formen la nòmina de l'IEC el 31 d'agost de 2013.

II. El Ple

Resum de les sessions plenàries i dels debats

Durant el curs 2012-2013, el Ple es reuní deu vegades. A continuació presentem un breu resum de cada sessió.

Ple del dia 17 de setembre de 2012 (ordinari)

- Informe de Presidència
- Programació del curs 2012-2013

Hi assisteixen quaranta-quatre membres i nou presidents de les societats filials.

El president notifica el traspàs de Marina Rifà, cap del Servei de Gestió Econòmica de l'IEC, i dona el més sentit condol a la seva família.

Del seu informe, el president destaca les activitats següents dutes a terme des del darrer Ple: la reunió amb el Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF), a la qual assistí, per delegació seva, el president de la Secció de Ciències Biològiques; la reunió amb la presidenta del Grup Parlamentari del Partit Popular de Catalunya, Alicia Sánchez-Camacho, per a donar-li a conèixer que, fruit d'una esmena al pressupost presentada pel PP, l'IEC havia perdut part del seu pressupost; els concerts del cicle *Música al claustre*; la celebració a l'IEC del Congrés sobre Sòls i el Congrés de Metges i Biòlegs en Llengua Catalana; la nova edició de la Universitat Catalana d'Estiu a Prada de Conflent, i la presentació de l'*Anuari polític de Catalunya* a l'IEC.

El vicepresident Joandomènec Ros informa sobre el tancament del Centre UNESCO per problemes econòmics i l'oferiment fet per l'IEC de l'ús temporal d'un despatx. També informa sobre el viatge a Andorra, juntament amb el president, per a entrevistar-se amb el ministre de Cultura, Albert Esteve, i revifar la col·laboració per a l'edició de l'*Atles lingüístic del domini català*, i amb el director de l'Institut d'Estudis Andorrans (IEA), Jordi Guillaumet, per a explorar la possibilitat que l'IEA pugui tenir seu a Barcelona.

A continuació, el president exposa les activitats programades per a l'Onze de Setembre i comunica que assistí a la inauguració del curs acadèmic de la Universitat Rovira i Virgili, que celebrava els vint anys de creació.

El vicepresident, Joandomènec Ros, presenta el document *Evolució del nombre de treballadors*.

La vicepresidenta, Mariàngela Vilallonga, presenta la programació del primer trimestre del curs.

Josep Moran suggereix organitzar unes jornades informatives sobre la crisi econòmica actual i el vicepresident li contesta que la Secció de Filosofia i Ciències Socials està preparant una activitat sobre com afectarà la sobirania els diferents aspectes de la societat.

Josep Amat felicita la Presidència pels actes de l'Onze de Setembre.

Jaume Terrades informa que s'ha publicat el Premi Margalef, *La nostra biosfera*, i que es tracta d'una obra molt remarcable.

Ricard Guerrero proposa que al web de l'IEC s'inclougi un apartat amb l'epígraf «Sobirania» que aglutini tots els documents sobre aquest tema.

Francesc Asensi recorda que, el mateix dia de la manifestació, el PP vetà la tramitació de la iniciativa legislativa popular que permet legalitzar TV3 al País Valencià.

Josep M. Casasús comunica que la Secció de Filosofia i Ciències Socials prepara un cicle intern sobre «construcció nacional».

Ple del dia 15 d'octubre de 2012 (ordinari)

- Necrològica de Bartomeu Barceló († 10.10.2012), per Josep M. Panareda
- Necrològica d'Oriol Casassas († 10.10.2012), per Jacint Corbella
- Proposta de canvi d'adscripció de l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació
- Presentació del projecte de la Secció de Ciències i Tecnologia «Ciència, tecnologia i ètica», per Josep Amat

En total, hi assisteixen quaranta-set membres i nou presidents de les societats filials.

Josep M. Panareda, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, llegeix la necrològica de Bartomeu Barceló, membre d'aquesta Secció, traspasat el 10 d'octubre de 2012.

Jacint Corbella, membre de la Secció de Ciències Biològiques, llegeix la d'Oriol Casassas, membre d'aquesta Secció, traspasat el mateix dia.

El vicepresident, Joandomènec Ros, transmet dues informacions sobre la situació econòmica de l'IEC: una retallada del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports del 50% a les acadèmies de les comunitats autònomes amb llengua pròpia (Galícia, País Basc i Catalunya) i, en segon lloc, l'acord establert amb les societats filials per a reunir els muntants de llurs comptes en un de sol per a afavorir la tresoreria de l'IEC, i evitar, així, l'ús de la pòlissa de crèdit.

El president destaca del seu informe les activitats següents dutes a terme des del darrer Ple: la reunió de la Comissió, que prepara els actes commemoratius del 1714; la visita a l'IEC del nou director de Televisió de Catalunya, Eugeni Sallent; l'acte de lliurament de la Medalla d'Or de la Generalitat de Catalunya a títol pòstum a Heribert Barrera; l'acte de lliurament del Premi Internacional de Recerca en Filologia Catalana Joan Solà; l'acte d'homenatge de la Universitat de Barcelona a Montserrat Jufresa, presidenta de la Societat Catalana d'Estudis Clàssics, amb motiu de la seva jubilació; la sessió plenària del Consell Escolar de Catalunya; la sessió inaugural del curs 2012-2013 de l'IEC; la celebració del Dia Internacional de la Traducció a l'IEC; l'acte de lliurament de les plaques i de les medalles Narcís Monturiol al mèrit científic i tecnològic atorgades per la Generalitat de Catalunya; la conferència «El Parlament de Catalunya, la representació d'un poble mil·lenari», de Marcel Mateu Vilaseca, en el marc de la commemoració dels vuitanta anys de la instauració del Parlament de Catalunya, i la reunió del president de l'IEC amb el president de l'Academia Galega i amb el secretari de l'Euskaltzaindia, que compartien el mateix tracte del Ministeri quant a la retallada en el pressupost. La trobada serví per a decidir que cada institució adreçarà una carta al president del Govern espanyol per a fer-li avinent el malestar i demanar-li que rectifiqui aquesta decisió.

La vicepresidenta informa que assistí a la reunió del Consell Rector de la Biblioteca de Catalunya —en què també assistiren els dos nous representants de l'IEC, David Jou i Carles Miralles— i a la sessió d'obertura del curs acadèmic 2012-2013 de la Universitat de les Illes Balears.

El vicepresident Ros informa que assistí a la sessió inaugural del curs acadèmic 2012-2013 de la Universitat d'Alacant.

El secretari general comunica una petició oral de canvi d'adscripció de l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació, filial de la Secció de Ciències i Tecnologia. Per a poder fer-la efectiva i optar a la nova adscripció a la Secció de Ciències Biològiques, es requereix l'acord de cada una de les seccions de Ciències i, posteriorment, la seva votació en el Ple de l'IEC.

Josep Amat presenta el projecte de la Secció de Ciències i Tecnologia «Ciència, tecnologia i ètica».

Ple del dia 19 de novembre de 2012 (ordinari)

— Necrològica de Jordi Castellanos i Vila († 19.10.2012), per Manuel Jorba

— Presentació de l'informe d'activitats de la Secció Històrico-Arqueològica

- Presentació del projecte «Cohesió i identitat social», de la Secció de Filosofia i Ciències Socials
- Presentació de candidats a membres

Hi assisteixen cinquanta-sis membres i cinc presidents de les societats filials.

Manuel Jorba, membre de la Secció Històrico-Arqueològica, llegeix la necrològica de Jordi Castellanos i Vila, membre d'aquesta Secció que traspassà el dia 19 d'octubre de 2012.

Del seu informe, el president destaca les activitats següents, dutes a terme des del darrer Ple: l'acte de commemoració del centenari de la publicació de la *Gramàtica de la llengua catalana*, de Pompeu Fabra, i la presentació del vuitè volum de les *Obres completes*; l'acte de commemoració dels cinquanta anys de *Nosaltres, els valencians*, de Joan Fuster; l'acte d'homenatge a Josep Llobera, filòleg i corrector lingüístic de l'Institut d'Estudis Catalans entre 1971 i 1988; la conferència «Drets i sobirania a l'època contemporània», a càrrec de Samuel Moyn, en el marc del cicle «Sobirania i drets de les nacions»; l'acte de lliurament de la Medalla d'Or de la Ciutat a Heribert Barrera; la sessió inaugural del curs 2012-2013 de la Societat Catalana d'Economia, amb la conferència de Jordi Galí «Apunts per a una nova *Guia de Keynes* (i implicacions per a la situació econòmica actual)»; les jornades en commemoració del centenari del naixement de Josep Ferrater i Mora; el simposi internacional «Evolució por cooperación. La obra de Lynn Margulis (1938-2011)»; l'acte d'inauguració de la Setmana de la Ciència 2012, presidit per Núria de Gispert, presidenta del Parlament de Catalunya, i l'acte de lliurament del Premi Ramon Margalef d'Ecologia 2012, atorgat al biòleg nord-americà Daniel Simberloff.

El president informa sobre el cicle «Sobirania i drets de les nacions», que vol analitzar el tema de la sobirania i els drets dels pobles des de diversos angles estrictament acadèmics i des de posicions ideològiques diferents.

M. Teresa Ferrer, presidenta de la Secció Històrico-Arqueològica, presenta l'informe d'activitats d'aquesta Secció.

Josep González-Agàpito, president de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, presenta el projecte «Cohesió i identitat social».

A continuació, es fa la presentació dels candidats a membres. Àngel Messeguer, membre de la Secció de Ciències i Tecnologia, presenta la candidatura de Joan Grimalt com a membre numerari de la Secció; Pilar Bayer, membre de la Secció de Ciències i Tecnologia, presenta la candidatura de Joan de Solà-Morales com a membre numerari; Joan Antoni Solans, membre de la Secció de Ciències i Tecnologia, presenta la candidatura de Ferran Sagarra com a membre numerari, i Josep Amat, membre de la Secció de

Ciències i Tecnologia, presenta la candidatura de Joan de Dalmau com a membre corresponent.

El vicepresident exposa que el Consell Permanent del dia 4 d'octubre va acceptar la proposta de la Societat Catalana de Geografia d'atorgar el IX Premi Joan Palau Vera, per a treballs de recerca d'estudiants de batxillerat, al treball *Les fronteres europees: segle XX i XXI. De l'Europa dels grans imperis als Estats Units d'Europa*, presentat per l'Institut Can Jofresa de Terrassa. Ho posa en coneixement del Ple perquè l'acord sigui ratificat d'acord amb el que estableixen les bases dels premis del *Cartell*.

Ple del dia 17 de desembre de 2012 (ordinari)

- Necrològica d'Enric Lluch i Martín († 4.12.2012), per Oriol Nel-lo
- Votació dels candidats a membres
- Presentació de l'informe d'activitats de la Secció de Ciències i Tecnologia
- Presentació de candidats a membres
- Semblança de Pere Coromines, per Albert Balcells

En total, hi assisteixen setanta-un membres i deu presidents de les societats filials.

Oriol Nel-lo, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, llegeix la necrològica d'Enric Lluch i Martín, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials traspassat el dia 4 de desembre de 2012.

El president presenta el seu informe per escrit i en destaca les activitats següents: la visita a l'IEC del president de l'Eusko Ikaskuntza, Iñaki Dorronsoro, i de la directora, Arrate Arin; la reunió de la Fundació Ferran Sunyer i Balaguer; l'acte de commemoració del 70è aniversari del CSIC a Catalunya; la visita al domicili de Jordi Galí per a agrair-li la donació a l'IEC d'exemplars de l'obra del seu pare, Alexandre Galí; la reunió del Patronat de la Fundació Pau Casals; l'acte de cloenda del centenari de la Societat Catalana de Biologia; la taula rodona amb motiu de la commemoració dels cinquanta anys de l'obra *Silent Spring*, de Rachel Carson; el funeral d'Enric Lluch, al tanatori de les Corts; la reunió del Patronat de la Fundació Mercè Rodoreda; la reunió del Patronat del CREAF; la reunió de la Comissió d'Investigació; la reunió de la Junta Rectora de l'Institut Ramon Llull, en la qual es va comunicar que el Govern de les Illes Balears ha abandonat el Consorci i s'hi ha incorporat l'Ajuntament de Barcelona; l'acte d'homenatge a Josep Sebastià Pons en el cinquantenari de la seva mort; la sessió plenària extraordinària del Consell Escolar de Catalunya; l'acte d'homenatge a Miquel Dolç en el

cinquantenari de la seva mort, i l'acte de presentació del Hub de l'Academia Europaea Barcelona.

El president de la Secció de Ciències i Tecnologia, David Serrat, presenta les activitats de la seva Secció.

A continuació, es fa la presentació dels candidats a membres adscrits a la Secció de Ciències Biològiques. Joan Josep Guinovart presenta la candidatura de Ramon Gomis de Barbarà, i Màrius Foz presenta la candidatura de Jordi Salas-Salvadó.

Albert Balcells, membre de la Secció Històrico-Arqueològica, presenta la semblança de Pere Coromines.

Es duu a terme la votació dels candidats a membres que es van presentar en el Ple el dia 19 de novembre. Els quatre candidats a membres superen el nombre de vots requerits i, en conseqüència, són nomenats Joan Grimalt Obrador, Joan de Solà-Morales i Ferran Sagarra Trias membres numeraris de l'Institut d'Estudis Catalans, i Joan de Dalmau, membre corresponent de l'Institut d'Estudis Catalans.

Al final de la sessió, es projecta el documental *Ferran Sunyer i Balaguer. Història d'un exili interior*, produït per Benecé Produccions SL, amb la col·laboració de Televisió de Catalunya. El director de la Fundació Ferran Sunyer i Balaguer, Manuel Castellet, en fa una breu presentació i, acabada la projecció, rep la felicitació del públic assistent per la tasca realitzada.

Ple del dia 21 de gener de 2013 (ordinari)

- Necrològica de Manuel Mundó i Marcet († 25.12.2012), per Josep M. Salrach
- Votació de candidats a membres
- Votació del canvi d'adscripció de l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació, filial de l'IEC
- Presentació de l'informe d'activitats de la Secció de Ciències Biològiques
- Presentació de candidats a membres
- Conferència «Organismes modificats genèticament. La contribució de la ciència al debat»
- Presentació del Portal de Revistes i de l'Hermetoteca Científica Catalana, per Ricard Guerrero

Hi assisteixen setanta-tres membres i nou presidents de les societats filials.

Josep M. Salrach, membre de la Secció Històrico-Arqueològica, llegeix la nota necrològica de Manuel Mundó i Marcet, que traspassà el dia 25 de desembre de 2012.

El president presenta el seu informe, que lliura als assistents per escrit, i llegeix una declaració de la Presidència sobre l'actual situació de l'Institut en el context de les retallades i restriccions pressupostàries.

Alicia Casals comunica que un grup de membres ha redactat la convocatòria d'una trobada, dirigida als membres, a fi d'aportar idees per al debat «Trobada dels membres de l'IEC, en la perspectiva del proper procés electoral».

El president de la Secció de Ciències Biològiques, Francesc Gonzàlez i Sastre, fa una exposició de l'informe d'activitats corresponent a aquesta Secció.

A continuació, es fa la presentació dels candidats a membres de l'IEC. Pel que fa a la Secció Filològica, Vicent Pitarch presenta la candidatura de Vicent Pascual, i Jaume Cabré presenta la candidatura de Màrius Serra. Pel que fa a la Secció de Filosofia i Ciències Socials, Joan Egea presenta la candidatura de Francesc Badia, i Carles Viver presenta la candidatura d'Isidre Bartumeu (tots dos candidats a membres corresponents).

Pere Puigdomènech pronuncia la conferència «Organismes modificats genèticament. La contribució de la ciència al debat».

Ricard Guerrero presenta l'informe titulat «Les revistes de les societats filials: cent anys de divulgació de la ciència i les humanitats en els Països Catalans».

El secretari general comunica el calendari d'eleccions a la Presidència de l'IEC 2013 que el Consell Permanent ha acceptat i que és el següent: el Consell Permanent convocarà les eleccions el 14 de març, el termini de presentació de les candidatures acabarà el 10 d'abril, el ple de presentació de les candidatures i dels programes serà el 13 de maig i, finalment, el ple de votació de les candidatures serà el 10 de juny.

Finalment, el secretari general llegeix l'acta de l'escrutini de les votacions corresponents als punts 3 i 4. Informa que no s'ha assolit el quòrum necessari per a procedir a les votacions en no arribar al 60 % de participació i, en conseqüència, queden ajornades la votació de candidats a membres de l'IEC i la votació de canvi d'adscripció de l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació.

Ple del dia 25 de febrer de 2013 (ordinari)

— Necrològica de Giovanni Lilliu († 19.2.2012), per Joan Sanmartí, i de Jürgen Unter-
mann († 7.2.2013), per Marc Mayer

— Informe de final de mandat del president

— Votació de candidats a membres

— Votació del canvi d'adscripció de l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació

- Votació de la proposta de la Secció de Filosofia i Ciències Socials perquè el Ple admeti que hi pugui haver membres corresponents d'aquesta Secció que siguin persones residents dins de l'àmbit d'actuació de l'IEC (candidats d'Andorra)
- Presentació de l'informe d'activitats de la Secció Filològica
- Presentació de candidats a membres
- Audició de la missa de Pau Villalonga, per Romà Escalas

Hi assisteixen seixanta-tres membres i vuit presidents de les societats filials.

Joan Sanmartí, membre de la Secció Històrico-Arqueològica, llegeix la nota necrològica de Giovanni Lilliu, membre corresponent d'aquesta Secció, que traspassà el dia 19 de febrer de 2012 (text inclòs en la *Memòria 2011-2012*).

Marc Mayer, membre de la Secció Històrico-Arqueològica, llegeix la necrològica de Jürgen Untermann, membre corresponent d'aquesta Secció, traspassat el dia 7 de febrer de 2013.

El president, abans de presentar el seu informe, recorda els guardons atorgats recentment a dos membres de l'Institut: Vicent Pitarch, de la Secció Filològica, que va rebre el Guardó Extraordinari de l'Escola Valenciana el 13 de febrer, i Josep Amat, de la Secció de Ciències i Tecnologia, pel Premi d'Honor de la Nit de les Telecomunicacions i de la Informàtica, rebut el 18 de febrer.

A continuació, el president llegeix des del faristol l'informe de fi de mandat de l'Equip de Govern de la Presidència. Diu que ho fa avui perquè resta només un ple abans que comenci el període electoral i d'aquesta manera no s'interfereix en el procés. A banda de l'informe oral, els membres tenen a la seva disposició l'*Informe de les actuacions realitzades per l'Equip de Govern durant el període 2009-2013*.

El president dóna la paraula al secretari general, que anuncia el començament de les votacions corresponents a la sessió del Ple.

El president de la Secció Filològica, Isidor Marí, presenta l'informe de les activitats de la seva Secció.

Es presenten les candidatures a nous membres de la Secció de Ciències Biològiques i de la Secció Filològica: Joaquim Gosálbez presenta la candidatura de Montserrat Aguadé com a candidata a membre numerària adscrita a la Secció de Ciències Biològiques i, d'altra banda, Isidor Marí presenta la candidatura de Francesc Ballone, i Joan Martí i Castell presenta la candidatura de Maria Grossmann, candidats a membres corresponents adscrits a la Secció Filològica.

Romà Escalas presenta la ponència «El llibre de faristol de Pau Villalonga: recerca i transcripció» per a introduir l'audició de la missa de Pau Villalonga.

Es procedeix a la votació de la proposta de la Secció de Filosofia i Ciències Socials perquè el Ple admeti que hi pugui haver membres corresponents d'aquesta Secció que siguin persones residents dins de l'àmbit d'actuació de l'IEC (candidats d'Andorra). S'aprova la proposta amb 116 vots a favor, 8 vots en contra, 13 en blanc i 3 de nuls.

Quant a les votacions de candidats a membres presentats en els plens del 17 de desembre de 2012 i del 21 de gener de 2013, els quatre candidats presentats superen el nombre de vots requerits i, en conseqüència, són nomenats membres numeraris de l'IEC: Ramon Gomis de Barbarà, Jordi Salas-Salvadó, Vicent Pascual i Granell i Màrius Serra i Roig.

Així mateix, s'aprova la proposta de canvi d'adscripció de l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació, filial de l'IEC, amb l'escrutini següent: 126 vots a favor, 5 en contra, 14 en blanc i 8 de nuls.

Ple del dia 18 de març de 2013 (ordinari)

- Votació de candidats a membres
- Adjudicació dels premis i les borses d'estudi corresponents al *LXXXII Cartell*
- Presentació de l'informe d'activitats de la Secció de Filosofia i Ciències Socials
- Presentació d'un candidat a membre
- Resultats de les votacions

Hi assisteixen seixanta membres i sis presidents de les societats filials.

El president explica molt breument el contingut de l'informe de la Presidència, que recull les activitats realitzades des del 23 de gener fins al 13 de març. Com a novetat, a partir d'ara s'inclourà en aquest document informació sobre les pròximes activitats organitzades per l'Equip de la Presidència.

Es procedeix a la votació de candidats presentats en els plens dels dies 21 de gener i 25 de febrer de 2013. Havent-hi el quòrum necessari, és nomenada membre numerària Montserrat Aguadé i Porres, i són nomenats membres corresponents Francesc Ballone, Maria Grossmann, Francesc Badia i Gomis i Isidre Bartumeu.

El secretari general llegeix la proposta que les diverses ponències han fet per a l'adjudicació de premis i de borses d'estudi corresponents a la convocatòria 2013 dels Premis Sant Jordi. El president agraeix la tasca feta pel Gabinet de la Presidència en la gestió dels Premis, així com als ponents que han participat en la selecció.

El secretari adverteix que la Fundació Ferran Sunyer i Balaguer i la Fundació Mercè Rodoreda no han presentat les propostes, per la qual cosa demana al Ple que faci confiança en les propostes que ambdues fundacions puguin fer, ja que no hi haurà ocasió de presentar-les en un altre Ple. Amb aquesta observació, el Ple ratifica les propostes fetes per les diverses ponències per a l'adjudicació dels premis i les borses corresponents al *LXXXII Cartell de premis de borses d'estudi. Convocatòria dels Premis Sant Jordi 2013*.

El vicepresident de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, Josep M. Casasús, presenta l'informe de les activitats de la seva Secció. Rep la felicitació del president per totes les publicacions de la Secció i, especialment, per l'aparició de la revista *Catalan Social Sciences Review*.

M. Dolors Garcia Ramon és l'encarregada de presentar la candidatura a membre de l'IEC de Joan Nogué i Font, adscrit a la Secció de Filosofia Ciències Socials (text inclòs en la *Memòria 2013-2014*).

Ple del dia 8 d'abril de 2013 (ordinari)

- Necrològica de Manuel Ribas Piera († 14.3.2013), membre de la Secció de Ciències i Tecnologia, per Joan Antoni Solans
- Semblança de Josep de C. Serra i Ràfols, per Eva Serra i Puig, membre de la Secció Històrico-Arqueològica
- Presentació i aprovació del pressupost de 2012 i informe d'auditoria

En total, hi assisteixen quaranta-un membres i set presidents de les societats filials.

La lectura de la nota necrològica de Manuel Ribas Piera, membre de la Secció de Ciències i Tecnologia traspassat el 14 de març de 2013, és ajornada, ja que Joan Antoni Solans no ha pogut assistir a la reunió del Ple.

El president explica breument el seu informe i destaca les activitats següents dutes a terme des del darrer Ple: l'acte de presentació de l'Aula Carles Riba a l'IEC i l'acte de presentació de l'*Enquesta d'usos lingüístics 2013*, que fou presidit per la vicepresidenta de l'IEC i presidenta de la Xarxa CRUSCAT. Així mateix, presenta l'informe de la reunió del Consell de Direcció del TERMCAT en què Jordi Bover fou nomenat director en funcions.

A continuació, el president dóna la paraula a Eva Serra i Puig, que presenta la semblança del seu pare, Josep de C. Serra i Ràfols (1902-1971), membre de l'IEC adscrit a la Secció Històrico-Arqueològica. Aquesta semblança es publicarà en la col·lecció «Semblances Biogràfiques», de la Presidència.

Ramon Corbella, gerent de l'IEC, presenta un informe sobre la liquidació del presupost de l'exercici 2012.

El secretari general informa dels resultats de les adjudicacions dels premis i borses del *LXXXII Cartell de Premis Sant Jordi* corresponents a la Fundació Ferran Sunyer i Balaguer i a la Fundació Mercè Rodoreda, que restaven pendents de presentar i ratificar pel Ple.

Ple del dia 13 de maig de 2013 (extraordinari)

— Presentació del candidat a president de l'Institut d'Estudis Catalans: Joandomènec Ros i Aragonès

Hi assisteixen seixanta-cinc membres i nou presidents de les societats filials.

Joan Francesc Mira, president de la Junta Electoral, introdueix la sessió de presentació del candidat a president de l'IEC i comunica als assistents quins són els membres, triats per sorteig, que formen la Junta Electoral: Gaspar Feliu i Monfort, de la SHA; Ramon Gomis de Barberà, de la SECCB; Josep Enric Llebot i Rabagliati, de la SECCT (secretari de la Junta); Joaquim Mallafrè i Gavallda, de la SF, i Joan Francesc Mira i Casterà, de la SFCS (president de la Junta).

Tot seguit, recorda que la Presidència de l'IEC ha rebut una única candidatura, la de Joandomènec Ros i Aragonès; com a vicepresidents es presenten els candidats Joaquim Agulló i Batlle i Jaume de Puig i Oliver, i com a secretari general, Romà Escalas i Llimona.

El president de la Junta Electoral dóna la paraula a Joandomènec Ros, que, des del faristol, presenta la seva candidatura a president de l'IEC.

Un cop finalitzada la presentació, s'obre el torn de paraules. Hi intervé Mercè Durfort, que felicita Joandomènec Ros per la seva exposició i suggereix la possibilitat de traslladar la botiga de les publicacions de l'Institut, ja que l'entorn que envolta l'espai de Salvador Seguí on és ara no sembla que millori amb el temps.

En segon lloc, Isidor Marí, president de la Secció Filològica, realitza una intervenció en què remarca que no hi ha representació de la Secció Filològica entre els membres de la candidatura. Com que la llengua és un dels punts importants de l'Institut i el context actual exigeix una capacitat d'intervenció immediata en moltes ocasions, demana que la Secció Filològica, la Xarxa CRUSCAT i l'Equip de Govern futur es comprometin a treballar molt concertadament.

Joandomènec Ros respon la qüestió plantejada per Mercè Durfort i explica que coneix els inconvenients que causa l'espai de Salvador Seguí i que cal confiar en la millora de l'entorn amb el temps. Afirmar que una de les possibilitats per a fer front a les reduccions pressupostàries seria repensar els espais de l'Institut.

Després, el candidat respon la qüestió plantejada pel president de la Secció Filològica. Recordar als assistents que, igual que en els darrers anys, la Presidència estarà oberta a tots els membres de l'Institut i, en especial, als membres de la Filològica pel fet que és l'única Secció que no té representació a la candidatura. Així, doncs, hi ha d'haver un lligam més estret entre l'Equip de Govern i la Secció Filològica, d'una manera singular o amb la representació del mateix president de la Filològica.

Finalitzat el torn de preguntes, pren la paraula Joan Francesc Mira per comunicar als assistents que la Junta Electoral convocarà el Ple de la sessió extraordinària per a la votació de candidatures a la Presidència de l'IEC, que se celebrarà el dia 10 de juny.

Ple del dia 10 de juny de 2013 (extraordinari)

— Eleccions a president de l'Institut d'Estudis Catalans

Hi assisteixen vuitanta-cinc membres i nou presidents de les societats filials.

Joan Francesc Mira, president de la Junta Electoral, presenta aquest Ple extraordinari de votacions a la presidència de l'IEC. Explica que, en primer lloc, el secretari de la Junta Electoral llegirà els articles reglamentaris corresponents, després es farà la votació dels membres presents i, finalment, s'afegiran les paperetes dels vots per correu.

Josep Enric Llebot, secretari de la Junta, llegeix els articles reglamentaris corresponents i que són els següents: l'article 27, punt 2 del Reglament de règim interior de l'IEC, en què s'indica que la sessió queda vàlidament constituïda en segona convocatòria, la qual s'ha de celebrar mitja hora després de la primera, i es podrà constituir si són presents, almenys, la quarta part del nombre legal de membres. Cal que hi participin el 60% dels membres amb dret a vot; l'article 27, punt 5, en què s'indica que per a establir el quòrum cal tenir en compte els membres que han votat per correu, que són un total de 85 vots rebuts (51 de membres numeraris, 25 d'emèrits i 9 de presidents de societats filials), i, finalment, l'article 31 del Reglament, en què es diu que la majoria absoluta es produeix en una votació en la qual expressa un sentit determinat més del 50% dels membres amb dret a vot; no compten els membres emèrits ni els presidents de les filials que no participen

en la votació. En el cas d'una segona votació, s'entén que hi ha majoria absoluta amb el 50 % dels assistents presents en la votació.

Comencen les votacions, que es desenvolupen de la manera següent: es crida els membres acadèmics per ordre alfabètic, que s'adrecen amb la papereta a la taula on hi ha l'urna. En primer lloc, es criden els membres numeraris presents; en segon lloc, els membres emèrits presents i, finalment, els presidents de les societats filials. A continuació, s'introdueixen les paperetes dels membres que han votat per correu.

Acabada la introducció de les paperetes, els membres de la Junta Electoral, assistits pel personal tècnic de l'IEC, procedeixen al recompte de vots. El secretari llegeix en veu alta un per un els vots que queden reflectits en la pantalla que els membres veuen a la sala i que projecta una aplicació informàtica dissenyada per al recompte de vots. Finalitzat el recompte, Joan Francesc Mira comunica els resultats de la votació.

Els membres del Ple amb dret a vot són 125 membres numeraris, 70 d'emèrits i 25 presidents de les societats filials. Han votat un total de 178 membres: 100 membres numeraris, 58 membres emèrits i 20 presidents de societats filials. Amb un total de 153 vots a favor, 23 vots en blanc i 2 vots nuls. El president de la mesa, Joan Francesc Mira, proclama Joandomènec Ros candidat guanyador de les eleccions a la Presidència 2013.

A continuació, dóna la paraula a Salvador Giner, president de l'IEC. El president en funcions felicita el nou president electe i el seu equip de govern i remarca que hauran de fer front a uns temps difícils i a un moment històric delicat. Agraeix la participació als assistents.

El president electe agraeix la confiança dels votants i afirma que en aquest mandat s'intentaran resoldre els problemes propis de la situació general i es continuarà amb la tasca iniciada per Enric Prat de la Riba fa cent sis anys: fer recerca, divulgar-la i contribuir perquè avanci.

Els dos presidents, Salvador Giner i Joandomènec Ros, es feliciten amb una encaixada de mans.

Declaracions i adhesions institucionals

Durant el curs 2012-2013, l'Institut d'Estudis Catalans ha fet públiques les declaracions i adhesions institucionals següents:

Declaració de l'Institut d'Estudis Catalans sobre la proposta de la Llei orgànica de millora de la qualitat educativa (LOMCE) del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport

L' Institut d'Estudis Catalans, després d'analitzar els esborranys de la Llei orgànica de millora de la qualitat educativa (LOMCE) presentats pel ministre d'Educació, Cultura i Esport, José Ignacio Wert, declara que els considera absolutament inadmissibles. Malgrat el títol de la llei, els esborranys no aportarien cap millora real al sistema educatiu, sinó una centralització espanyolitzadora rígida i retrògrada, contrària a les competències autonòmiques en educació i als objectius educatius de la Unió Europea, centrats en la competència plurilingüe i intercultural i basats en el respecte igualitari de totes les llengües i cultures.

Aquesta llei, tal com es preveu en els esborranys, implica la ruptura deslleial del compromís de convivència entre les llengües i cultures del Regne d'Espanya establert a l'inici de la transició democràtica, i relega el català i totes les llengües oficials diferents del castellà a una situació marginal i inferior. La implantació d'aquest marc legal seria escandalosament irresponsable, pedagògicament inviable i moralment contraproduent, perquè conduiria a una conflictivitat escolar generalitzada i a una fractura social de conseqüències nefastes.

Per tots aquests motius, l'Institut d'Estudis Catalans, acadèmia de les ciències i les humanitats i de la llengua catalana, reclama als representants polítics, a la comunitat educativa i a la societat catalana en general que s'oposi obertament i per tots els mitjans democràtics a l'aprovació i a la implantació d'aquestes propostes de llei.

Barcelona, 5 de desembre de 2012

Declaració amb relació a l'ofensiva política contra l'ús de la llengua catalana per part dels organismes del Regne d'Espanya

En tant que societat científica que acull estudiosos de la sociolingüística de les terres de parla catalana, a la Societat Catalana de Sociolingüística li correspon informar a la comunitat científica internacional que el Regne d'Espanya està incomplint en diversos conceptes els tractats internacionals que l'obliguen a protegir i respectar la diversitat cultural i lingüística i els drets de parlants de llengües minoritàries, especialment amb relació a la llengua catalana.

Aquesta declaració s'envia a títol informatiu a societats científiques i revistes internacionals amb el prec que li donin difusió i que facin arribar la seva preocupació als organismes internacionals de salvaguarda dels drets humans i del patrimoni cultural.

1. Nova persecució lingüística a Espanya

Diverses institucions públiques del Regne d'Espanya han iniciat una ofensiva política contra la llengua catalana. Aquesta ofensiva està impulsada des del Govern central, els governs autònoms de les regions d'Aragó, les Illes Balears i el País Valencià i alguns municipis. En tots els casos, es tracta d'iniciatives polítiques, legislatives i administratives impulsades pel Partit Popular, que és un dels dos grans partits que articulen l'alternança política tant al Govern central com en regions autònomes i ens locals de l'Estat.

A les Illes Balears i al País Valencià, on la llengua catalana és obligatòria a l'ensenyament, els governs impulsen actualment un model trilingüe català-castellà-anglès destinat a desarticular les línies educatives que usen el català com a llengua vehicular. El Govern balear està exercint pressió sobre professors i pares perquè s'incrementi l'ús del castellà a les aules. També ha eliminat, recentment, el requisit de coneixement del català entre els funcionaris de l'Administració. El Govern valencià persegueix el mateix objectiu mitjançant la resistència passiva: atén només un 25% de la demanda de famílies que desitgen un ensenyament en català i al qual tenen dret legalment.

En tot cas, l'aspecte que mostra de manera més flagrant la voluntat política de socavar l'ensenyament i l'ús de la llengua catalana és l'estratègia concertada per a oficialitzar llengües o varietats lingüístiques divergents. Al País Valencià, el Govern autònom ha promogut durant anys la consideració del «valencià» com a llengua separada, fins al punt de prohibir l'ús de la denominació *català* en diversos contextos i no reconèixer la titulació universitària de filologia catalana impartida per les universitats valencianes o els certificats de coneixement lingüístic de català emesos per altres administracions i centres educatius. El 19 de juny passat, el Grup Parlamentari Popular a les Corts valencianes

presentà un proposició en què instava la Real Academia Española de canviar la definició de *valenciano* en el seu diccionari, argumentant que és una llengua separada del català. A les Illes Balears, el Govern autònom ha declarat la intenció de fiscalitzar els llibres de text perquè incloguin col·loquialismes «balears». A Aragó, el Parlament acaba d'aprovar una llei de llengües que proposa una nova denominació per al català: llengua aragonesa pròpia de l'àrea oriental (LAPAO). Aquesta iniciativa ha donat lloc a accions concertades de protesta entre lingüistes i acadèmics de tot el món. El 2007, el Govern regional valencià decretà de manera il·legal el tancament de les emissions al seu territori de TV3, la cadena de televisió en català de més audiència.

En aquests moments, les Corts Generals espanyoles estan tramitant un projecte de llei de reforma educativa que aspira a marginalitzar el català dels programes educatius en les regions on està actualment en condicions de cooficialitat amb el castellà (a Catalunya, al País Valencià i a les Illes Balears).

Al País Valencià i a Aragó fa dècades que grups d'agitació d'extrema dreta sabotegen actes, malmeten locals d'organitzacions culturals i polítiques, i amenacen i agredeixen persones que promouen la llengua i la cultura catalanes. En els darrers anys, s'han tornat a produir casos de ciutadans que denunciïn vexacions i acusacions falses per part de la policia espanyola per parlar en català. En cap d'aquests casos els policies no han estat sancionats per les autoritats judicials espanyoles, la qual cosa estén entre la població la sensació d'indefensió jurídica.

2. La comunitat internacional davant la situació

La comunitat acadèmica internacional sap que el català és la llengua parlada a la Catalunya del Nord, a l'Estat d'Andorra, al Principat de Catalunya, a la Franja d'Aragó, al País Valencià, a la comarca del Carxe, a les Illes Balears i a l'Alguer.

La Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries compromet les autoritats (articles 7.b i 7.1.e) a respectar l'àrea geogràfica de cada llengua i les relacions entre els territoris en què es parla. El Comitè de Ministres del Consell d'Europa ha recomanat (el 2005 i el 2008) a l'Estat espanyol que apliqui un marc jurídic específic que protegeixi el català i l'aragonès d'Aragó, usant exactament aquestes denominacions. En el tercer informe del Comitè d'Experts (del 24 d'octubre de 2012) es demana a les administracions de mantenir el vigent nivell de protecció legal per al català (i l'aragonès) anterior a la llei aprovada enguany. En particular, atès que l'Estat espanyol ha de lliurar el seu quart informe sobre l'aplicació de la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries al Consell d'Europa el juliol de 2013, demanem a aquest Consell i al seu Comitè d'Experts que estudiïn de manera meticulosa les polítiques portades a terme pels governs autonòmics

pel que fa a la llengua catalana. Les actuacions susdites també contravenen l'esperit de la Convenció per a la Salvaguarda del Patrimoni Cultural i Immaterial.

Constatem que el Regne d'Espanya opera en contravenció a l'esperit dels drets fonamentals a la diversitat cultural continguts en l'ordenament jurídic internacional. En especial, el Regne d'Espanya opera en contra de la missió de la UNESCO de «crear condicions propícies per a un diàleg entre les civilitzacions, les cultures i els pobles fundat en el respecte dels valors comuns» i «contribuir a la consolidació de la pau, l'eradicació de la pobresa, el desenvolupament sostenible i el diàleg intercultural mitjançant l'educació, les ciències, la cultura, la comunicació i la informació».

A la vegada, fa cas omís de les recomanacions emanades de l'Organització per a la Seguretat i la Cooperació a Europa i, principalment, de les Recomanacions d'Oslo i de les Recomanacions de la Haia.

3. Actuacions

Cal que la comunitat internacional, en general, prengui posició davant el fet que les autoritats espanyoles persegueixen, de manera flagrant, el debilitament de la vitalitat lingüística de la comunitat catalanoparlant mitjançant el desplegament de mesures polítiques que dificulten la comunicació entre els parlants i la difusió de la producció cultural i dels mitjans de comunicació en llengua catalana. Alhora, l'existència de grups d'agitació i sabotatge que actuen amb complicitat amb aquestes polítiques hauria de ser motiu de preocupació.

A la vista d'aquests fets, demanem als organismes científics i a les societats científiques del món que facin arribar les seves peticions a la UNESCO i al Consell d'Europa perquè investiguin i, en el seu cas, condemnin formalment les polítiques que busquen de manera expressa i ostensible perjudicar la llengua catalana.

Barcelona, 4 de juliol de 2013

Els membres

Nous membres

SECCIÓ DE CIÈNCIES BIOLÒGIQUES

Membres numeraris

Montserrat Aguadé i Porres

Tinc el plaer de presentar la candidatura de la doctora Montserrat Aguadé a membre numerària de l'Institut d'Estudis Catalans. La seva candidatura fou aprovada per la Secció de Ciències Biològiques en la sessió del 14 de gener de 2013.

Montserrat Aguadé nasqué a Barcelona l'any 1949. Es formà a la Universitat de Barcelona, on es va llicenciar en ciències biològiques, amb premi extraordinari, el juny de 1971. En aquesta universitat realitzà la seva tesi doctoral sota la direcció d'Antoni Prevosti, i assolí el grau de doctora en biologia, amb premi extraordinari, el 1974.

Ha estat professora d'aquesta Universitat des de 1972, i és catedràtica de genètica des de 1988. Al llarg de la seva trajectòria docent, ha impartit classes de diverses assignatures de la llicenciatura en biologia com genètica, evolució, origen de la vida i evolució, i genètica evolutiva; i també assignatures del grau de biologia com evolució i evolució molecular; dels programes de doctorat de genètica, i màsters de genètica i genòmica, i de biodiversitat. Ha participat, entre altres contribucions, en el curs de postgrau «Filogènies i genealogies de DNA: reconstruccions i aplicacions», a la Universitat de Barcelona des de 2003, en el Curs nacional de genètica organitzat per la Societat Espanyola de Genètica

(2004) i en el curs internacional «Molecular evolution», que s'imparteix a Cesky Krumlov, Txèquia (2009 i 2010).

Ha realitzat repetides estades de recerca en diversos centres nord-americans on treballà amb el grup del professor Lewontin, a la Universitat de Harvard, i en el grup del professor Langley, a la Universitat de Califòrnia, a Davis. Cal destacar el paper capdavanter d'ambdós grups en el camp de la genètica de poblacions i evolutiva, i especialment en el fet d'introduir la variabilitat a escala molecular en els estudis evolutius.

La seva recerca s'ha centrat en l'estudi de la variabilitat a escala molecular i la seva relació amb caràcters adaptatius com la mida del cos, la resposta immunològica, la competència espermàtica, la quimiorreceptió, etc., així com la seva relació amb el polimorfisme cromosòmic per inversions. Cal destacar que en els seus projectes actuals està incorporant les noves tecnologies de seqüenciació genòmica (*next generation sequencing*) i, per tant, duu a terme una nova transició que obre possibilitats per a resoldre preguntes antigues encara sense resposta, així com per a plantejar-ne de noves.

Dins de la seva especialitat ha estat capdavantera en el camp de la genètica molecular evolutiva, com ho reflecteix la repercussió de les seves publicacions en la comunitat científica internacional i la citació d'alguns dels seus treballs en llibres de text de genètica de poblacions i d'evolució molecular.

Montserrat Aguadé dirigeix a la UB el Grup de Recerca de Genètica Molecular Evolutiva, un equip científic que desplega línies d'investigació sobre la genòmica de poblacions i l'adaptació molecular en *Drosophila* i *Arabidopsis*, la detecció de la selecció natural en *Drosophila*, i l'estudi del polimorfisme per inversions i l'evolució cromosòmica en *Drosophila*.

Al llarg de la seva trajectòria científica ha publicat més de noranta articles en revistes indexades (amb un índex *h* de 32 i una mitjana de 54 citacions per article), i ha publicat cinc capítols de llibre, entre altres contribucions.

Des de l'organització del seu grup de recerca, el 1985, ha estat investigadora principal de tretze projectes de recerca competitius sobre temes relacionats amb la genètica bàsica, deu dels quals obtinguts en convocatòries estatals i els altres tres de la Unió Europea. També li han estat concedits ajuts de la Unió Europea, en el camp de la genètica molecular i evolució.

Ha estat guardonada per la Generalitat de Catalunya amb la Distinció per a la Promoció de la Recerca Universitària, i per la Universitat de Barcelona amb dos ajuts del Programa d'Intensificació de l'Activitat Investigadora. El 2010 se li va concedir el Premi Nacional de Genètica per la Societat Espanyola de Genètica en la categoria de genètica bàsica. Segons l'organització del premi, li fou concedit «per haver realitzat contribucions

científiques molt rellevants en genètica evolutiva i genètica de poblacions», tot destacant que «moltes de les seves aportacions són, avui en dia, referència obligada en els llibres de text de la seva especialitat, i en particular per a determinar l'impacte de la selecció natural en les seqüències d'ADN».

Entre les seves tasques editorials es pot destacar que ha estat editora associada de les revistes internacionals *Heredity* (1999-2004) i *Genetics*, i membre consultiva del comitè editorial de les revistes *Genetics*, *Selection and Evolution* i *Molecular Biology and Evolution*.

A més de pertànyer a diverses societats científiques nacionals i internacionals, ha estat membre fundadora de la Societat Espanyola de Biologia Evolutiva i ha ocupat diversos càrrecs directius en societats nacionals i internacionals. D'aquesta manera, en el context de la Society of Molecular Biology and Evolution, amb seu als Estats Units, ha estat elegida pels seus membres per a formar part del Consell Directiu com a consellera (de 2000 a 2002), i elegida presidenta de la societat (de 2005 a 2007).

En el context de l'Institut d'Estudis Catalans, és membre de la Societat Catalana de Biologia. En el si d'aquesta Societat, entre altres activitats, ha format part del Consell Directiu com a tresorera i, des de la Secció de Biologia Evolutiva, ha coorganitzat la Segona Jornada de Biologia Evolutiva. Altrament, ha publicat articles en la revista *Treballs de la Societat Catalana de Biologia*.

Considero que la trajectòria professional de la doctora Agudé, tant des del punt de vista docent com científic, la fa mereixedora d'estar entre nosaltres en el si de l'Institut d'Estudis Catalans.

Text llegit per Joaquim Gosálbez i Noguera en el Ple del dia 25 de febrer de 2013

Ramon Gomis de Barbarà

Ramon Gomis de Barbarà és metge endo-

crinòleg (consultor sènior) de l'Hospital Clínic de Barcelona i catedràtic d'endocrinologia a la Universitat de Barcelona. Actualment, és director de l'Institut d'Investigacions Biomèdiques August Pi i Sunyer (IDIBAPS) i de la Fundació Clínic per la Recerca Biomèdica, i director científic del Centro de Investigación Biomédica en Red de Diabetes y Enfermedades Metabólicas Asociadas (CIBERDEM).

A part de l'activitat en assistència hospitalària, docent i de gestió de la recerca, ha investigat en diabetis i obesitat, lidera un grup de recerca a l'IDIBAPS i, alhora, participa en diferents projectes a Europa, orientats a investigar els determinants moleculars de la malaltia diabètica. Fruit de les seves investigacions són les nombroses aportacions en llibres de caràcter docent, així com en més de dos-cents vuitanta articles publicats en revistes científiques internacionals (*The Lancet*, *New England Journal of Medicine*, *Diabetes*, *JAMA*, *Endocrinology*, etc.), i és autor de dues patents —una de les quals fou llicenciada— i director de vint-i-quatre tesis doctorals. Com a docent destaca el seu lideratge en programes de formació continuada en diabetis i les seves complicacions i en la fisiologia i fisiopatologia de l'illot pancreàtic.

Ha participat activament en els ensenyaments de medicina, ha format part de diversos comitès de docència i ha estat assessor de diferents universitats catalanes. Una part important de la seva carrera ha estat enfocada a la gestió de la recerca, com a director de Recerca de l'Hospital Clínic, director de l'IDIBAPS, president de la Sociedad Española de Diabetes, membre del *council* de l'European Association for the Study of Diabetes, *chairman* de l'European Diabetes Meeting celebrat a Barcelona (2013), entre altres responsabilitats, així com participant en comissions prelegislatives i consultives, com el Comitè pel Pacte Nacional per la Recerca (Generalitat de Catalunya), la Confederación de Sociedades Científicas de España per a la redacció de la Llei de la ciència, el Comitè Assessor del Ministeri de Salut espanyol, l'Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale (INSERM) (França), i formació continuada en endocrinologia de l'American Endocrine Society (Estats

Units) per als estudiants de llengua castellana. Ha estat convidat a impartir conferències i cursos per la British Diabetic Association, la Societat Francesa de Diabetis, la Societat Europea d'Endocrinologia, la Societat Europea de Diabetis, les societats italiana, mexicana, paraguaiana, xilena, argentina, brasilera, portuguesa, entre d'altres.

Com a reconeixement a la seva tasca, ha estat guardonat amb diferents premis entre els quals destaquen la Medalla Narcís Monturiol al Mèrit Científic i Tecnològic de la Generalitat de Catalunya i el Premi Nacional de Recerca de la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació de la Generalitat de Catalunya, així com el Premi August Pi Sunyer de l'IEC i el Premi Leandre Cervera de l'IEC.

Així mateix, ha participat com a consultor en l'elaboració del *Diccionari* de l'Institut d'Estudis Catalans, ha col·laborat a *La Vanguardia*, *El Temps*, *El País*, *Serra d'Or*, *El Matador*, *Bienal de Portugal*, *Els Marges*, com a escriptor i també com a científic. Ha estrenat set obres en teatres públics, entre els quals cal esmentar el Teatre Lliure (en dues ocasions) i el Teatre Romea, i ha publicat diversos escrits en prosa, tant de viatges com biografies. Ha rebut, pel seu vessant literari, el Premi Fundació Enciclopèdia Catalana, el Premi de la Crítica Serra d'Or i el Premi Joan Santamaria de Teatre. Ha estat guardonat com a fill il·lustre per la ciutat de Reus.

Text llegit per Joan Josep Guinovart i Cirera en el Ple del dia 17 de desembre de 2012

Jordi Salas-Salvadó

Jordi Salas-Salvadó es llicencià en medicina i cirurgia per la Universitat Autònoma de Barcelona (1982) i es doctorà en medicina i cirurgia per la mateixa Universitat, el 1985. El mateix any assolí el certificat d'estudis superiors en nutrició humana i dietètica a la Universitat de Nancy I. També obtingué el

diploma de nutrició i sanitat pública (Institut Scientifique et Technique de l'Alimentation, 1987) i el diploma d'estudis aprofundits: biologia i tecnologia de la nutrició artificial (Universitat de París V, 1988).

Actualment, és catedràtic de nutrició i bromatologia a la Universitat Rovira i Virgili (URV); director de la Unitat de Nutrició Humana de la Facultat de Medicina de Reus (URV); cap clínic de Nutrició (Unitat de Nutrició Clínica) del Servei de Medicina Interna de l'Hospital Universitari Sant Joan de Reus; director del Grup de Recerca de la URV: Nutrició, Alimentació, Creixement i Salut Mental (NUTRCRSM); membre del Comitè Científic de l'Agència Espanyola de Seguridad Alimentaria; director del Centre Català de la Nutrició de l'Institut d'Estudis Catalans (CCNIEC), i president de la Federació Espanyola de Sociedades de Nutrición, Alimentación y Dietética.

Ha estat investigador principal de dotze projectes de recerca competitius i investigador col·laborador en altres projectes finançats per organismes públics (DGICYT, FIS, PROFIT, CICYT i ESPEN); també, investigador principal i responsable de dinou projectes en col·laboració amb la indústria farmacèutica i alimentària. També ha participat com a coinvestigador en altres projectes finançats per la Comissió Europea i l'Institut d'Estudis de la Salut de la Generalitat de Catalunya. Pel que fa a la participació en xarxes estables de recerca, actualment és director del grup pertanyent al CIBERObn (CB06/03 - Fisiopatología de la Obesidad y Nutrición, IP: Dr. Felipe Casanueva Feijoo) de l'Instituto de Salud Carlos III i director del grup pertanyent a la RETIC «Alimentación saludable en la prevención primaria de enfermedades crónicas: la red PREDIMED» (RD06/0045, IP: Dr. Miguel Ángel Martínez-González) també de l'Instituto de Salud Carlos III.

Les línies de recerca en què està activament involucrat actualment són les següents:

- Inflamació, funció endotelial i síndrome metabòlica.
- Efecte de la dieta mediterrània sobre el risc cardiovascular i malalties metabòliques.
- Efecte dels diferents nutrients sobre el metabolisme glucídic i lipídic.
- Avaluació de l'efecte de diferents fàrmacs sobre l'obesitat i el metabolisme.
- Efectes beneficiosos per a la salut del consum regular de fruita seca.
- Adaptació del metabolisme energètic durant la renutrició, la restricció calòrica i l'exercici físic.
- Prevenció de la diabetis a través de la dieta.
- Efecte de la fibra i els fitosterols sobre el metabolisme del colesterol.

Jordi Salas-Salvadó ocupa càrrecs docents i de recerca des de 1984 a la Facultat de Medicina de Reus. La unitat que dirigeix és responsable de la càrrega docent corresponent a tres assignatures de nutrició i dietètica de la llicenciatura en medicina i vuit assignatures de

natures de la diplomatura en nutrició humana i dietètica de la URV. Entre el 1988 i el 1996 fou professor del Màster en nutrició i ciències dels aliments de la Universitat de Barcelona, en el qual ocupà diferents càrrecs organitzatius.

Actualment, col·labora en el Màster interuniversitari en nutrició i metabolisme (URV) i en el màster interuniversitari «Condicionantes genéticos, nutricionales y ambientales del crecimiento y desarrollo». Ha participat, també, com a docent en altres programes de doctorat a les universitats de Barcelona, Màlaga, Saragossa, València i Valladolid. Ha estat director d'onze tesis doctorals que van obtenir la màxima qualificació. Té reconeguts tres trams de recerca pel Ministeri d'Educació i Ciència i tres trams de docència.

Ha publicat més de dos-cents articles originals en revistes nacionals i internacionals, així com en nombroses revisions i editorials. Ha editat cinc llibres i ha participat com a coautor en la redacció de cinquanta-dos llibres. Ha presentat prop de dues-centes comunicacions i ha participat com a ponent en diferents congressos o simposis nacionals i internacionals. Ha exercit, també, com a membre del comitè organitzador o científic de diferents congressos d'àmbit estatal, entre els quals destaca la presidència del Comitè Científic del XIII Congrés de la Sociedad Española de Nutrición Parenteral y Enteral (SENPE) (Barcelona, 1996) i la presidència del II Congrés de la Federación Española de Sociedades de Alimentación, Nutrición y Dietética (FESNAD), celebrat a Barcelona el mes de març de 2010. Ha rebut diferents premis nacionals a la recerca; en destaquen: el Premi Joves Excel·lents de Catalunya (1984) en la categoria d'innovació mèdica, el Premi Josep Trueta Raspall de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya (1987 i 2011), el Premi Fundació Agrupació Mútua a la recerca en el camp de la tercera edat (1996), el Premi Danone a la trajectòria científica (1997) i el Premi Sagessa (1998, 2000, 2003, 2004, 2005, 2006, 2008 i 2009) a la recerca bàsica i/o clínica i el Premi Fundación SEEEN a la recerca en factors de risc cardiovascular (2011).

Pertany a diferents societats científiques nacionals i internacionals, és membre del comitè editorial de cinc revistes de nutrició espanyoles i de dues d'estrangeres i és revisor de diferents revistes d'àmbit internacional en el camp de la nutrició.

Cal destacar que el mes d'octubre de 2009 esdevingué director del CCNIEC, centre format pels vint-i-sis grups de recerca més importants i significatius en el camp de la nutrició i l'alimentació dels Països Catalans, que té per objectiu fonamental contribuir a l'avenç de la recerca bàsica i aplicada en nutrició i millorar la qualitat de la informació i de la formació nutricional de la societat.

Text llegit per Màrius Foz i Sala en el Ple del dia 17 de desembre de 2012

Membres numeraris

Joan Grimalt i Obrador

Joan Grimalt, nascut a Palma el 1956, és professor d'investigació del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC), director de l'Institut de Diagnosi Ambiental i Estudis de l'Aigua (IDAEA) del CSIC i director del Centre d'Investigació i Desenvolupament del CSIC.

Obtingué els títols d'enginyer químic per l'Institut Químic de Sarrià de la Universitat Ramon Llull (1978), de llicenciat en ciències químiques per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) (1979) i de doctor en ciències químiques per la UAB (1983). Ha fet estades de postdoctorat al College of Oceanography de la Universitat Estatal d'Oregon (1983, EUA) i a la School of Chemistry de la Universitat de Bristol (1985, Regne Unit).

L'activitat professional que ha desenvolupat s'ha centrat en l'estudi dels compostos orgànics naturals i antropogènics com a indicadors dels canvis climàtics i els efectes que tenen, i en l'estat de salut dels ecosistemes i organismes vius (incloent-hi els humans). Aquesta temàtica s'emmarca dins la geoquímica orgànica ambiental i, fonamentalment, s'ha dedicat a l'estudi dels canvis climàtics abruptes a través de l'anàlisi de testimonis sedimentaris marins mitjançant l'alta resolució.

Dins l'àmbit dels canvis climàtics, els resultats científics més destacats que ha assolit han estat la reconstrucció dels canvis abruptes ocorreguts a l'Atlàntic nord durant els últims 42.000 anys, i ha mostrat que aquests canvis estan relacionats amb les variacions de cabals d'aigües profundes provinents de l'Àrtic i de l'Antàrtic; la descripció dels canvis dels règims de vents durant aquests canvis, i la descripció dels canvis abruptes ocorreguts

a la Mediterrània occidental durant el darrer període glacial i l'Holocè. També cal esmentar el descobriment de la tendència generalitzada cap a un refredament de les temperatures de les aigües marines superficials durant l'Holocè (òbviament, interrompuda per l'escalfament antropogènic actual).

Dins el camp dels contaminants, ha descobert que els compostos organoclorats i organobromats més pesants s'acumulen en els ecosistemes d'alta muntanya de manera inversa a la temperatura ambiental i, per tant, que s'acumulen molt més en les zones més elevades. També va identificar i mostrar els riscos associats a la contaminació per compostos organoclorats i mercuri a l'embassament de Flix, al riu Ebre. Aquest treball ha generat un pla de sanejament que comporta l'extracció de tots els fangs abocats en el passat.

Treballs científics

Ha publicat 550 treballs científics, la major part en revistes internacionals. Uns quants han estat publicats en revistes de gran prestigi com *Nature* (1990), *Science* (2004, 2007), *The Lancet* (1999), *New England Journal of Medicine* (1989; carta) i *Proceedings of the National Academy of Sciences USA* (2012; article llarg).

A causa d'aquestes publicacions, ha estat inclòs en els ISI Essential Science Indicators de la ISI Web of Knowledge (3.061 citacions en tots els camps), en les disciplines d'*Environment/Ecology* (1.364 citacions) i de *Geosciences* (939 citacions) (1.7.2012). Índex $h = 51$.

Direcció de tesis doctorals i tesines

Ha dirigit quaranta-una tesis doctorals. D'aquestes, vint-i-una escrites en català, quinze en castellà i cinc en anglès. Aquestes tesis s'han presentat a les universitats de Barcelona (21), Politècnica de Catalunya (7), Autònoma de Barcelona (6), País Basc (2), Ramon Llull (2), Pompeu Fabra (1), Sevilla (1) i Bristol (1).

Ha dirigit seixanta tesines de llicenciatura o de màster (36 en català, 16 en castellà, 4 en anglès, 3 en portuguès i 1 en francès).

Projectes de recerca

Ha participat en noranta-tres projectes de recerca concedits en règim de competència oberta, trenta-sis dels quals han estat finançats amb fons de la Unió Europea. De tots aquests, n'ha coordinat trenta-cinc.

És coordinador del projecte Consolider Ingenio 2010 «Multidisciplinary research consortium on gradual and abrupt climate changes, and their impacts on the environment (GRACCIE)», en què participen uns tres-cents investigadors (CSD2007-00067).

Tasques de gestió en organitzacions professionals

- Intergovernmental Panel on Climate Change. Working Group II. Impact, Adaptation and Vulnerability. Editor del capítol 23 de la revista *Europe* (2010-2012).
 - Consell Científic Assessor del CSIC (2000-2004; 2009-2012).
 - Observatori del Canvi Climàtic i Salut del Ministeri de Sanitat (2010-2012).
 - Societat Espanyola de Cromatografia i Tècniques Relacionades (vicepresident, 2001-2006; president, 2007-2012).
 - Grup de Cromatografia i Tècniques Relacionades de la Real Societat Espanyola de Química (1980-2001; secretari, 1988-1992).
 - European Association of Organic Geochemists (1991-1999). *Chairman* del Comitè de Premis (1997-1999).
 - Conseil Scientifique of the Institut National de l'Environnement et les Risques Industriels (Verneuil-en-Halatte, França, 1992-1996).
 - Consell Assessor de Residus Industrials de l'Agència de Residus de la Generalitat de Catalunya (1990-2002; president, 1995-2002).

Tasques editorials

Ha estat editor de volums especials de les revistes *Journal of Chromatography* (6), *Organic Geochemistry* (2), *Science of the Total Environment* (1), *Marine Pollution Bulletin* (1) i *Analytical and Bioanalytical Chemistry* (2); editor de cinc llibres sobre cromatografia (Elsevier) i un sobre geoquímica orgànica (AIGOA), i editor associat d'*Organic Geochemistry* (1995-2006), *Water, Air and Soil Pollution* (des de 1999) i *Science of the Total Environment* (des de 2004).

Premis més destacats

2005: Premi Rei Jaume I de la Preservació del Medi Ambient. Fundació Premis Rei Jaume I. Generalitat Valenciana.

2001: Premi de la revista *Journal of Paleontology* (Menció Honorable) al millor treball científic publicat durant l'any (premi col·lectiu: autors de l'article).

2001: Premi Medi Ambient a la Trajectòria Científica. Institut d'Estudis Catalans.

2000: Premi Ciutat de Barcelona d'Investigació Científica (premi col·lectiu: J. O. Grimalt, R. Simó i C. Pedrós-Alió).

1983: Premi Sant Albert Magne a la Recerca en Química. Associació Nacional de Químics d'Espanya, delegació de Catalunya.

1980: Premi extraordinari P. Gil de graduació com a enginyer químic a l'Institut Químic de Sarrià.

Cursos i activitats de tutoria

— Màster universitari en canvi global. Universidad Internacional Menéndez y Pelayo. Professor responsable de l'assignatura «Influencia del cambio climático en la salud humana» i professor participant en l'assignatura «Métodos y registros de reconstrucción paleoclimática y paleohidrológica» (2007-2012).

— Curs de doctorat sobre ciències del mar. Universitat Politècnica de Catalunya i Universitat de Barcelona. Professor participant en l'assignatura «Biogeoquímica marina» (1988-2012).

— Màster de química avançada. Universitat de Barcelona. Professor participant en l'assignatura «Química orgànica ambiental i toxicologia» (2004-2012).

— Curs de doctorat de la càtedra mòbil José Luis Cánovas: «Fronteras químicas y moleculares de la investigación en medio ambiente en el nuevo milenio». Conveni CSIC - Banc de Santander. Celebrat a Río Cuarto (Argentina, 2001), Cuernavaca (Mèxic, 2002), Concepción (Xile, 2003), Montevideo (Uruguai, 2004), Araraquara (Brasil, 2005) i San José (Costa Rica, 2006).

Organització de reunions científiques, tallers i cursos

Ha participat en l'organització del 15th International Meeting on Organic Geochemistry, el 1991, a Manchester (Regne Unit); el 16th International Meeting on Organic Geochemistry, el 1993, a Stavanger (Noruega); el 17th International Meeting on Organic Geochemistry, el 1995, a Donostia (*chairman* del Comitè Científic); la 12th Conference on Instrumental Analysis, el 2008, a Barcelona (*chairman* del Comitè Científic); la 9a Reunió Científica de la Societat Espanyola de Cromatografia i Tècniques Afins, el 2009, a Donostia (*chairman* del Comitè Científic); el 28th International Symposium on Chromatography, el 2010, a València (*chairman* del Comitè Científic); la 13th Conference on Instrumental Analysis, el 2011, a Barcelona, i la 11th International Conference on Paleooceanography, el 2013, a Sitges (*chairman* del Comitè Científic).

Principals tasques d'incidència social

Ha estat soci de l'Obra Cultural Balear (1970-2012) i d'Acció Cultural del País Valencià (2010-2012); guionista i locutor del programa *Mallorca al Vent* (íntegrament en català), de Ràdio Popular de Mallorca (1971-1972) i del programa *Sa Ximbomba* (íntegrament en català; infantil), de Ràdio Popular de Mallorca (1971-1972); membre de la Comissió de Cultura durant els estudis a l'Institut Químic de Sarrià (1973-1978), i organitzador d'un concert de Francesc Pi de la Serra a l'Institut Químic de Sarrià (febrer de 1973).

Text llegit per Àngel Messeguer i Peypoch en el Ple del dia 19 de novembre de 2012

Ferran Sagarra i Trias

Ferran Sagarra va néixer a Barcelona el

1952. Obtingué el títol d'arquitecte urbanista per l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (ETSAB), el 1976, i es doctorà per la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), el 1991.

Ha treballat com a arquitecte en el projecte i en la direcció d'obra d'edificis d'habitatges, equipaments comunitaris (institut del passeig de Valldaura de Barcelona) i en projectes d'urbanització i obra civil. Dedicat al tema urbà per la seva sensibilitat social, ha redactat plans directores territorials (Figueres), plans generals (el port gòtic de Barcelona, el pla de Ripoll i el de la vall de Ribes), així com diferents plans especials i parcials de Catalunya. No obstant això, la seva gran dedicació ha estat en el camp de l'ensenyament de l'arquitectura i, en especial, en el marc de la ciència urbana i de l'urbanisme.

És professor titular del Departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori de la UPC i ha exercit de professor a l'Institut d'Urbanisme de la Universitat de Mont-real (1998) i a la Universitat Politècnica de Milà (2004-2006). Al llarg del curs 2012-2013 ha exercit de professor coordinador de la Universitat Politècnica de Milà (Plasència).

Actualment, és el director de l'ETSAB de la UPC (2008-2012), i prèviament ha estat sotsdirector de Relacions Internacionals de la mateixa Escola (2001-2008). Per tant, ha estat membre d'òrgans de govern, de caràcter col·legiat o unipersonals, de l'ETSAB i la UPC des de 1977 fins a 2008, any en què va ser-ne escollit director.

Internacionalment ha participat en diferents tallers i trobades internacionals (ILAUD 1976, 1991, 2000; LIPAU des de 1993 fins a 2006; EUCITY 1995; Edimburg 2000; POLE-EUROPE Aargau, Suïssa, 2002-2006; Rabat 2002), i n'ha dirigit d'altres (IDSA + U, 2002 i TETSAB 2004, 2005, 2006, 2007).

Ha estat membre del tribunal de projecte de fi de carrera a l'Escola d'Arquitectura de Barcelona de 2002 a 2012. També ha format part de tribunals de les escoles d'arquitectura de París-Versalles, de Florència, del City College de Nova York, de l'Escola d'Arquitectura de Dublín i de la Universitat Ion Mincu de Bucarest (2008 i 2010). Ha

estat designat examinador extern a la School of Architecture del Centro de Estudios Superiores Universitarios de Galícia, a la University College de Dublín i a l'Institut Universitari d'Arquitectura de Venècia durant el període 2009-2012.

Ha impartit diverses conferències sobre el projecte urbà i la intervenció en la ciutat construïda a diferents universitats. Ha estat coordinador de l'ETSAB en el projecte «Europa-Estats Units (EC-US)», en la Xarxa de l'Educació de l'Arquitectura: programa (París Belleville, AA, Rice, UCLA i Princeton) i en els programes «Les places, un patrimoni europeu», de la Comissió Europea (Europa 2000); Ecohabitat, i a l'Interreg Sudoe de la Comissió Europea 2010-2013.

Ha estat promotor de la Xarxa Alfa de la Unió Europea per al desenvolupament urbà sostenible per a les àrees metropolitanes, amb participació d'universitats llatinoamericanes i europees. També del programa URBAL d'accessibilitat a l'habitatge, amb participació de governs locals europeus i d'Amèrica llatina (2003-2007). Ha estat comissionat pel pavelló espanyol de la Biennal d'Arquitectura de Venècia (ARPU-UPC) de l'any 1999. Ha estat assessor del regidor de Política del Sòl i Habitatge de l'Ajuntament de Barcelona i assessor de l'Institut Metropolità per a les Polítiques de Sòl (IMPSOL, 1994-2008).

Ha estat director de la revista *Visions* de l'Escola d'Arquitectura de Barcelona (2007-2012). Ha estat membre del Consell Editor de la revista *Territorio* de la Politècnica de Milà i de la revista d'arquitectura *3ZU* de l'ETSAB (1990). És membre del Consell Assessor de la revista *El Carrer* de la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona (1995-2012). És autor de capítols de llibres sobre la història de l'urbanisme de Barcelona i sobre la cultura urbanística dels segles XIX i XX: «Barcelona, ciutat i transició» i «El Pla Municipal de l'Habitatge». Ha escrit *Història de l'art català* i articles en revistes internacionals, com «Trading properties after the earthquake: the rebuilding of eighteenth-century Lisbon».

Entre els premis i altres mèrits que li han estat concedits destaquen el Premi Domènech i Montaner, atorgat per l'IEC al millor treball de recerca sobre història de l'arquitectura catalana (1992); el Premi extraordinari a la millor tesi de la Universitat Politècnica de Catalunya (1993); el Premi de la revista *Serra d'Or* en l'àmbit de la recerca en ciències pel llibre *Barcelona, ciutat de transició, 1848-1868. El projecte urbà a través de l'obra de l'arquitecte Garriga i Roca* (1997); el Premi a la Iniciativa Docent, compartit amb altres professors, pel projecte «Caminar Barcelona», del qual és el promotor (2010), i la Distinció Jaume Vicens Vives a la qualitat docent (2011).

Text llegit per Joan Antoni Solans i Huguet en el Ple del dia 19 de novembre de 2012

Joan de Solà-Morales i Rubió

Joan de Solà-Morales i Rubió va néixer a

Barcelona el 1954. Des de 1989 és catedràtic de matemàtica aplicada a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Industrial de Barcelona, a la Universitat Politècnica de Catalunya.

Joan de Solà-Morales és un matemàtic que pertany a una de les primeres promocions sorgides de la Facultat de Matemàtiques de la Universitat Autònoma de Barcelona. La seva tesi doctoral fou dirigida pel matemàtic i enginyer Carles Perelló i Valls, actualment catedràtic emèrit d'aquesta universitat.

La recerca de Solà-Morales té una certa tradició a casa nostra. Se suma a la d'altres matemàtics i enginyers catalans, molt valorats en el nostre país, com ara la del professor Albert Dou, que promogué el cultiu de les equacions en derivades parcials a la Universitat Complutense de Madrid, o bé la del professor Esteve Terrades, que va dur a terme una activitat científica remarcable com a membre de l'Institut d'Estudis Catalans.

Joan de Solà-Morales ha exercit un paper rellevant en l'establiment dels lligams entre matemàtics i enginyers, que es posà principalment de manifest l'any 1992 en la creació de la Facultat de Matemàtiques i Estadística de la UPC, de la qual fou degà en els seus primers cinc anys. Al mateix temps, Joan de Solà-Morales és actualment el president de la Societat Catalana de Matemàtiques, filial de l'Institut.

Segons la base de dades MathSciNet, una de les més emprades per la comunitat matemàtica internacional, la recerca de Solà-Morales ha donat lloc, fins ara, a trenta-quatre treballs com a autor, realitzats amb setze coautors, i que han estat citats per part de cent vint-i-tres autors.

Ha dirigit, també, quatre tesis doctorals i ha participat en tretze projectes de recerca competitiu, en cinc dels quals com a investigador principal. La seva recerca versa sobre equacions en derivades parcials, matemàtica i enginyeria, sistemes dinàmics, i transformacions amb jacobinià donat.

Sistemes dinàmics

L'inici de la seva carrera investigadora estigué focalitzat en l'estudi dels sistemes dinàmics. En aquesta direcció, mantingué una línia de col·laboració al llarg de molts anys amb el professor Hildebrando Munhoz Rodrigues, de la Universitat de São Paulo, dedicada a l'estudi de problemes específics de sistemes dinàmics de dimensió infinita. Els seus resultats s'han pogut aplicar a l'estudi d'equacions en derivades parcials hiperbòliques.

Les equacions en derivades parcials (conegudes com a EDP) són en el moment actual el seu camp prioritari de recerca. Les EDP constitueixen una de les àrees matemàtiques que compta amb més investigadors en actiu, tal com es desprèn de les bases de dades dels articles publicats arreu del món. Històricament, les EDP apareixen lligades, principalment, a la resolució de problemes pràctics. Aquest és el cas de l'equació de la calor, l'estudi de la qual fou iniciat per Joseph Fourier, després de les seves campanyes a Egipte, l'any 1798, com a científic de l'expedició de Napoleó. O bé, uns anys abans, l'estudi de l'equació de Laplace, l'origen de la qual es troba en la determinació del potencial gravitatori creat per la Terra, o un astre qualsevol, de forma irregular. La finalitat d'aquests estudis, que Laplace denominà *de mecànica celeste*, es trobava en l'elaboració de taules que permetessin determinar l'hora local a partir d'observacions astronòmiques. I el mateix va passar, més o menys a la mateixa època, amb el plantejament de l'equació d'ones per part de D'Alembert. El seu objectiu era determinar la forma i la freqüència del moviment vibratori d'una corda o d'una membrana (com les dels instruments musicals) sotmeses a tensions. Les equacions esmentades responen als tres tipus principals d'equacions en derivades parcials, que en terminologia més abstracta reben el nom de *parabòliques*, *el·líptiques* i *hiperbòliques*, respectivament.

La recerca de Solà-Morales no s'ha allunyat mai gaire d'aquestes tres classes d'equacions: estudi de la calor, de la teoria del potencial i de les equacions d'ones, i inclou, en versions més elaborades i actuals, la consideració de termes no lineals.

Pel que fa a l'equació de la calor, Solà-Morales té una sèrie de publicacions sobre equacions de reacció i difusió, algunes de les quals inclouen el cas en què la reacció es produeix només a la frontera. En relació amb l'equació de Laplace, ha publicat treballs sobre versions semilineals, en dominis de forma cilíndrica, en els quals l'objectiu principal ha estat estudiar el comportament asimptòtic de les solucions, i també té treballs sobre problemes amb condicions de contorn no lineals. Sobre l'equació de la corda vibrant ha publicat resultats, amb motivacions diverses, en els casos semilineal i dissipatiu.

Ha treballat, també, en sistemes d'equacions propis de la mecànica dels fluids viscosos, com ara els de les conegudes (i complicades) equacions de Navier-Stokes.

Matemàtica i enginyeria

Una de les seves darreres publicacions en el camp de l'enginyeria ha estat realitzada en col·laboració amb el professor Josep Rius, del Departament d'Enginyeria Electrònica de la UPC, i ha aparegut aquest any en l'*European Journal of Applied Mathematics*. El treball proporciona una fórmula asimptòtica pel potencial elèctric en un cert tipus de xip.

Transformacions amb jacobiana donat

Aquest és un problema geomètric, al qual ha dedicat força atenció en els darrers anys. Es tracta de construir una transformació d'un subconjunt del pla en ell mateix de manera que el seu determinant jacobina sigui igual en cada punt a una quantitat fixada, donada per una funció escalar. L'aplicació típica d'aquest problema es troba en la construcció dels anomenats *cartogrames geogràfics*, que són mapes simbòlics en què l'àrea de cada regió es veu modificada en proporció a una quantitat que es vol representar.

Un dels procediments per a construir aquestes transformacions (que no són mai úniques) es basa precisament en l'equació de la calor, i en variants que provenen de la mecànica de fluids. La contribució de Solà-Morales al problema s'adreça a la determinació de les possibles propietats de regularitat de les solucions, a partir de regularitat de les dades. Els seus resultats es poden trobar en un treball publicat en el *Zeitschrift für Angewandte Mathematik und Physik*, de l'any 2003.

Coda

Per acabar, vull posar de manifest que creiem que el nomenament com a membre de l'IEC de Joan de Solà-Morales, proposat per la Secció de Ciències i Tecnologia, propiciarà una difusió i implicació més grans de la matemàtica aplicada en temes interdisciplinaris (com ara d'enginyeria o d'economia, entre d'altres), i pot contribuir, en un futur pròxim, a extreure el potencial de la matemàtica que es desenvolupa a casa nostra.

Text llegit per Pilar Bayer i Isant en el Ple del dia 19 de novembre de 2012

Membres corresponents

Juan de Dalmau Mommertz

Juan de Dalmau, nascut a Barcelona el

1957, és un enginyer català que ha destacat a Europa dins el programa de desenvolupament aeroespacial com a responsable de llançaments de les llançadores *Ariane*, com a assessor de diferents programes de recerca i desenvolupament aeroespacial en molts països i, actualment, com a cap de l'oficina de comunicacions del Centre Europeu de Recerca i Tecnologia Espacials (ESTEC). A part de la seva reconeguda tasca professional, exerceix d'ambaixador arreu, de la nostra capacitat tecnològica i cultural.

El 1981 obtingué la titulació d'enginyer industrial per l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Industrial de Barcelona (ETSEIB) de la UPC, amb doble titulació amb l'Escola Tècnica Superior de Darmstadt, Alemanya; el 1983, el Màster en administració d'empreses al Philadelphia College of Sciences (Pennsilvània, Estats Units); el 1984 féu un curs de comerç internacional de la Cambra de Comerç de Barcelona per al comerç amb Alemanya, i el 1989, un curs sobre estudis de l'espai interdisciplinari a la International Space University d'Estrasburg, on realitzà el treball «ARTEMIS: an Orbital International Gravity Research Facility».

Pel que fa a la tasca professional, ingressà a l'Agència Espacial Europea (ESA) i fou assignat a la divisió d'Estudis Econòmics i Control de Gestió, a la base de Kourou, a la Guaiana Francesa (1985-1988). Entre el 1986 i el 2005 va ser assessor de diferents programes de recerca i desenvolupament aeroespacial a l'Argentina, Austràlia, el Canadà, la Xina, l'Equador, França, Alemanya, Israel, l'Uruguai i els Estats Units. Com a enginyer de sistemes i instal·lacions de llançament, fou supervisor dels treballs de construcció i posada en marxa dels vehicles de llançament *Ariane 5* (1992-1998). Va ser portaveu dels llançaments de l'ESA i comentarista tècnic de més de trenta enlairaments dels llançadors *Ariane 4* i *Ariane 5* en anglès, francès, espanyol i portuguès (1993-1998).

Durant el període 1998-2002 fou director adjunt de la Divisió de Relacions Exteriors i Control de Gestió de l'ESA, on promogué el primer centre d'arxiu electrònic de documentació relacionada amb l'espai, i el Museu de l'Espai. Promogué, també, les activitats de l'ESA als escolars, i especialment la tasca dels satèl·lits de teleobservació per la preservació del medi ambient. De 2002 a 2005 va ser director del Programa d'Estudis Espacials (SSP) de l'ESA, on organitzà un postgrau de cinc setmanes, cada any en un país diferent (Estrasburg, França). De 2005 a 2011, va dirigir el Centre Tecnològic de Recerca Aeroespacial (CTAE) a Barcelona, al campus de la UPC, i fou delegat general de la Comunitat de Ciutats Ariane (CVA), a París, amb dedicació parcial, on va potenciar la incorporació de noves empreses en els programes de recerca i desenvolupament aeroespacial. Des de 2007 és membre de la Universitat Europea de l'Espai (ISU) i, des de 2009, director del Consell Acadèmic. Actualment, és cap de l'oficina de comunicacions del Centre Europeu de Recerca i Tecnologia Espacials (ESTEC) a Noordwijk (Països Baixos).

Ha escrit més d'una dotzena d'articles sobre els programes d'educació en ciència i tecnologia de l'espai, d'enginyeria de transport i les instal·lacions, publicats a Europa i als EUA. És coautor d'un elevat nombre d'informes tècnics relacionats amb els programes de l'*Ariane 4* i *5*.

Entre altres mèrits, és membre associat de l'Associació Aeronàutica i Astronàutica de França; ha rebut el Premi de l'Agència Espacial Europea en reconeixement a la reeixida gestió dels cursos d'estiu de la Universitat Europea de l'Espai sobre l'Estació Espacial Internacional, i fou vicepresident de l'associació Enginyeria i Cultura Catalana (2007-2011).

Text llegit per Josep Amat i Girbau en el Ple del dia 19 de novembre de 2012

Membres numeraris

Vicent Pascual Granell

Vicent Pascual Granell va nàixer a Silla (Horta) l'any 1944. Mestre de formació i professió, dedicat amb intensitat al seu ofici, ha esdevingut una autoritat i un referent en el món de l'ensenyament primari al País Valencià, en concret en els camps del contacte de llengües, la política lingüística dins els sistemes educatius i l'educació plurilingüe. Convé tenir en compte, d'entrada, que ha tingut un paper clau en el procés, atzarós i decisiu, de la introducció de la llengua catalana al món escolar valencià dels darrers trenta anys, un procés que, d'alguna manera, circula lligat al currículum professional del nostre candidat.

Les seves experiències en l'ensenyament de llengües estrangeres, en les classes de català per a adults, el van dur a integrar-se en l'equip de l'Institut de Ciències de l'Educació, de la Universitat de València, que, sota la direcció del professor Josep Iborra, coordinava els cursos de reciclatge del professorat de primària. Més tard va constituir i orientar el Seminari de la Valldigna, un dels capdavanters en la redacció de materials escolars en català, que va encarregar-li el Servei de Normalització Lingüística, per a la primera i segona etapa d'EGB. Juntament amb aquests programes, el Seminari de la Valldigna publicà textos d'un èxit sense precedents a les escoles valencianes, els llibres ja històrics *Terra, Llabor i Fruit*.

Arran de la política educativa promoguda pel conseller Ciscar, la flamant editorial Gregal —creada per a la publicació de materials curriculars en català— nomenà Vicent Pascual director pedagògic, una comesa que va dur a terme amb resultats satisfactoris pel que fa a la presència progressiva del català a l'escola, com a vehicle i com a objecte de

l'ensenyament. De manera paral·lela, el nostre autor va dirigir el *Diccionari Gregal* i, per tal de dissenyar les característiques d'una col·lecció de lectures per als joves aprenents, va escriure *El guardià de l'anell* i *L'últim guerrer*.

En iniciar-se els treballs de la reforma educativa, fou cridat novament per la Conselleria a formar part del Gabinet de Llengües. Les noves teories sobre educació bilingüe i multilingüe, així com les pràctiques realitzades en diversos països deixaven al descobert que els materials didàctics que circulaven aleshores pel País Valencià difícilment es podien aprofitar per a muntar un dispositiu de recuperació del català dins el sistema educatiu. Llavors, el nostre pedagog va dissenyar un marc d'educació que tenia en compte el tractament conjunt de les tres llengües del currículum en un model d'enriquiment de l'educació plurilingüe. El treball d'elaboració —al qual es va afegir posteriorment Vicent Sala— es va concretar en el llibre *Un model educatiu per a un sistema escolar amb tres llengües*, en el qual es creaven els programes educatius emblemàtics del model valencià: el Programa d'Ensenyament en Valencià, el Programa d'Immersion Lingüística i el Programa d'Incorporació Progressiva.

Com a assessor de llengües al Centre de Formació del Professorat d'Alzira, va elaborar nombrosos documents, entre els quals cal remarcar una proposta de planificació educativa dins el model d'enriquiment d'educació bilingüe en el sistema educatiu valencià. Tot seguit, fou l'encarregat de dissenyar els Programes d'Educació Bilingüe Enriquits (PEBE) i de coordinar-ne l'elaboració de materials, especialment d'anglès i català, l'estructura dels projectes lingüístics, la seva aplicació als centres i l'avaluació corresponent. Les seves propostes i experiències sobre el tractament integrat de llengües i continguts s'han concretat en l'obra *El tractament de les llengües en un model d'educació plurilingüe al sistema educatiu valencià*, publicat també per la Conselleria. La proposta fonamenta els principis i l'organització didàctica d'un nou model d'educació plurilingüe, que organitza l'aprenentatge de les llengües curriculars a partir de la centralitat de la llengua minoritzada, la qual hi constitueix el nucli organitzador del currículum.

Tanmateix, el model fou desvirtuat pel gir involutiu que ha aplicat la Generalitat Valenciana en l'actual política educativa, a partir del qual la figura de Vicent Pascual emergeix dins el món de l'ensenyament com l'autoritat que orienta l'activitat dels centres educatius enfront de la deriva espanyolitzadora que ha emprès el Govern valencià. En aquest sentit, la Unitat de l'Educació Multilingüe, de la Universitat d'Alacant, i Escola Valenciana van demanar al nostre candidat la redacció d'una contraproposta a la política oficial i el resultat ha estat *L'escola valenciana. Un model d'educació plurilingüe i intercultural per al sistema educatiu valencià* (UEM-EV, 2011), que ha rebut el suport de nombrosos claudres de les universitats valencianes i d'ajuntaments, així com de l'IEC,

entitats culturals i associacions del món escolar. Heus ací, doncs, un factor que aporta interessos suplementaris a la candidatura de Vicent Pascual com a membre de la Secció Filològica; em refereixo al lideratge que el candidat ha assolit entre els sectors més dinàmics i més compromesos amb la centralitat que ha d'exercir la llengua catalana a la societat, dins i fora de l'escola, uns sectors que s'aixopluguen sota la formidable plataforma d'Escola Valenciana.

Actualment, Vicent Pascual continua treballant en els seus tres temes de preferència: la lexicografia, l'educació plurilingüe i intercultural, i la narrativa. Concretament, revisa els dos diccionaris escolars que té publicats, prepara un llibre sobre educació plurilingüe i treballa en una nova novel·la juvenil, que duu el títol provisional d'*Els dorments*. En definitiva, la tasca de Vicent Pascual dins el procés modernitzador de l'ensenyament al País Valencià pot qualificar-se d'extraordinària i exemplar.

Estudiós i publicista de temes educatius, autor de manuals i diccionaris escolars per a l'ensenyament del català, de novel·la juvenil i de catorze articles d'especialitat publicats en revistes de pedagogia, conferenciant arreu del País Valencià —amb intervencions nombroses al Principat de Catalunya i a Galícia— i assessor qualificat d'Escola Valenciana, manté una lleialtat indefugible envers l'Institut d'Estudis Catalans. La seva incorporació a la Secció Filològica sens dubte ens reportaria uns rèdits inestimables, tot obrint noves vies de contacte i cooperació entre l'Institut d'Estudis Catalans i el món de l'ensenyament, que s'identifica amb Escola Valenciana.

En definitiva, confiem que la candidatura de Vicent Pascual Granell a membre de la Secció Filològica serà presa en consideració amb el màxim d'interès per part dels membres de la nostra institució acadèmica.

Text llegit per Vicent Pitarch i Almela en el Ple del dia 21 de gener de 2013

Màrius Serra i Roig

Màrius Serra i Roig va néixer el dia 1 de maig de 1963. Com remarca en algun lloc, va néixer el Dia del Treball. Em trobo amb el problema que la ingent activitat de Màrius Serra em fa difícil d'ordenar les coses d'una manera clara. La seva biobibliografia i la seva activitat diversa és una mena de vendaval que miraré de concretar i resumir i que em fa pensar constantment en la referència de més amunt a la data del seu naixement.

Podem parlar d'una personalitat singular i polifacètica que, sobretot, es mou en els àmbits d'escriptor, traductor, comunicador i enigmista. Llicenciat en filologia anglesa, ben aviat es dedicà a escriure, m'imagino que forçat per l'interès i la passió per la llengua. Però, com veurem, no va trigar gaire a entrar en el terreny de l'enigmística a partir dels jocs verbals. Juga amb els mots i hi treballa. «Obrir els mots», diu ell, «mirar-los per dins, muntar-los fent noves variants o descobrint-ne cares ocultes».

La seva vida pública va començar amb la publicació de *Línia* (1987), un llibre de relats breus. Però al mateix temps comença una interessant feina com a traductor, sobretot de l'anglès. Tradueix obres de Matthew Kneale i Jayne Anne Phillips. El 1988 tradueix *Wilt, més que mai*, de Tom Sharpe, i ja comença a col·laborar en ràdio i premsa; l'any següent tradueix *Groucho i Chico, advocats*, dels germans Marx, uns diàlegs endimoniats a l'hora de ser traduïts que van ser emesos pels *Dramàtics* de Catalunya Ràdio. Com si tingués pressa per a arrodonir les múltiples facetes de la seva personalitat creadora, aquest mateix any inicia la secció setmanal «Enigmística» al Suplement de Cultura de l'*Avui*, col·laboració que es manté durant divuit anys i de la qual resten centenars d'articles consultables avui a la xarxa.

L'any 1990 publica una novel·la, *L'home del sac*, que va ser reeditada en versió corregida el 2011. També l'any noranta inicia la seva tasca com a creador d'«Els mots encreuats» a *La Vanguardia*. Per aquesta activitat, sempre s'ha declarat deixeble admirat de l'enyorat Tísner. El 1991 publica un manual d'enigmística. Van passant els anys, i les publicacions. El 1996 publica la novel·la *Mon oncle*. Durant aquell any i el següent col·

labora en programes de Catalunya Ràdio i TV3 amb aportacions de ludolingüística i d'altres temes. El 1998 guanya el premi Ciutat de Barcelona amb *La vida normal*, un llibre de relats breus. I, l'any següent, apareix la novel·la *Ablanatanalba*.

Una menció especial mereix la publicació de l'assaig *Verbàlia* (que duu el subtítol de *Jocs de paraules i esforços de l'enginyer literari*), que obté els premis Octavi Pellissa, Crítica Serra d'Or i Lletra d'Or. La creació d'aquest món de les paraules anirà complementada, el 2002, per *Verbàlia.com (jugar, llegir, tal vegada escriure)* i el 2010, per *Verbàlia 2.0*.

L'any 2002 crea el portal trilingüe de joc verbal Verbàlia amb Beatrice Parisi i Rafael Hidalgo per a l'italià i el castellà, respectivament. I l'any següent s'embarca en la presentació i, al cap d'uns quants programes, també en la direcció del programa de literatura *Alexandria* que va emetre el Canal 33 durant dos anys.

Faig un breu parèntesi. Mentre estava buscant material i redactant la primera versió d'aquests papers, em vaig aturar i, per desconnectar, vaig connectar el televisor i em trobo... en Màrius Serra a Tona, explicant apassionadament qüestions de llengua en una pissarra al mig del carrer i envoltat de gent. Pel que veia a la pissarra, acabava de parlar de la forma *set* del participi del verb *ser*, que és l'habitual a la comarca d'Osona. Veient la cara interessada de la gent que l'escoltava, vaig pensar que estava fent bé de proposar aquest home com a candidat a membre de la Secció Filològica. Acabo el parèntesi i torno a connectar amb el text.

El 2006, Serra guanya el Premi Ramon Llull de novel·la per *Farsa*. I l'any següent publica una novel·la breu pensada i escrita per ser descarregada per telèfon mòbil. El seu títol: *La véritable història de Harald Bluetooth*.

Any amunt o avall, en aquesta època va començar a col·laborar amb Antoni Bassas en el seu programa *Els Matins* de Catalunya Ràdio substituint l'Emili Teixidor en la seva secció de llibres. Però en Màrius Serra no es podia quedar quiet i al començament va fer bondat i va parlar de llibres, però a poc a poc, amb la complicitat d'en Bassas, va anar introduint temes de llengua, petits concursos, jocs d'enigmes, fins a construir el populàrrissim «Enigmàrius» que, durant les primeres hores del programa, des de fa molts anys i fins avui encara, manté molta gent alerta per si han endevinat l'enigma proposat.

Obvio, per no cansar amb reiteracions, els reculls d'articles, reculls de mots encruats i d'enigmes que publica durant aquests anys. En canvi, m'agradaria ressaltar la traducció d'*Arcadia* de Tom Stoppard que es va estrenar al TNC i que va rebre el Premi de la Crítica Teatral de Barcelona 2007 de Traducció.

L'any 2008 publica *Quiet*, per a mi un dels llibres emblemàtics de l'autor. No és una novel·la, no és un llibre d'autoajuda ni un llibre de memòries, ni un dietari. És *Quiet*,

sobre el seu fill Lluís, en Llullu, que patia una encefalopatia greu a causa de la qual va morir al cap de poc temps. *Quiet* és un cant enèrgic a la vida. Són els records dinàmics d'un pare que, en paraules seves, «volia explicar l'ambivalent estat emocional que provoca tenir un fill que no progressa adequadament». *Quiet* ha estat traduït a diverses llengües.

El 2009 inicia la secció setmanal «Paraules en ruta» al programa *Divendres* de TV3 i al qual he fet referència fa unes ratlles: per tant, és al tercer any d'aquesta col·laboració. Pissarra al mig de la plaça i a explicar als teleespectadors aspectes de la parla, paraules i dites que tinguin relació amb la població visitada.

No és la primera vegada, però el 2011 es relaciona amb la música: escriu la cantata *Beceroles*, amb música d'Enric Palomar i estrenada a l'Auditori de Barcelona i, en la seva versió al castellà, cantada a Valladolid, Salamanca i Parla. I també tradueix de l'anglès les cançons de *Candide*, musical de Leonard Bernstein. I per reblar-ho tradueix l'obra de teatre *Els dolents de Shakespeare*, de Steve Berkoff, estrenada a Girona. I més, i més i més..., però ho aturo aquí. O no, perquè quan ja donava per tancades aquestes pàgines, em vaig veure obligat a afegir-hi una nova informació: la passada Nit de Santa Llúcia li va ser concedit el Premi Sant Jordi de Novel·la per l'obra *Plans de futur*, que, en paraules que furto a la presentació que ell mateix en va fer, és una novel·la sobre l'esperança que se centra en la família, sobretot en les dones, del matemàtic Ferran Sunyer.

Abans he definit l'activitat de Màrius Serra com un vendaval, però bé podria parlar de tsunami. No em puc estar de fer una referència, ni que sigui de passada, a les transmissions de futbol d'en Joaquim Maria Puyal, on sovint apareix alguna troballa d'en Serra, o als articles d'en Serra que citen troballes d'en Puyal i del seu equip o de la seva audiència. Com per exemple, una de les últimes, la utilització del mot *engospar* per agafar ben agafada la pilota, cosa que han de saber fer els porters per no tenir disgustos ni provocar-los a l'afició. Puyal i Serra: però val a dir que qui va fer la proposta inicial de revitalitzar i adaptar al món de l'esport aquest terme *engospar* va ser, amb aquella discreció i enteniment que sempre gasta, l'estimat doctor Joan Veny. Amb la qual cosa els estic revelant que a la Filològica també parlem de futbol.

Què ens pot aportar un escriptor polifacètic i tan bon comunicador com Màrius Serra? D'entrada, el que en podria dir la seva singularitat. No és un novel·lista, o un contista o un poeta. És... en Màrius Serra. Escriu, elabora segons els impulsos que li provoquen els estímuls amb els quals està treballant, sempre, sempre relacionats amb la llengua i en constant contacte amb totes les eines de comunicació que els avenços tecnològics posen al nostre abast.

Val a dir que, com afirmen Sargatal i Canal en el seu *Diccionari d'escriptors*: «Ja sabíem que la llengua catalana era bona, com les altres, per construir tota sort de figures

retòriques clàssiques. Però, gràcies a Màrius Serra, hem recordat que també s'hi poden fer empelts, escudelles i contrapets. Som en l'àmbit —màgic o racional?— de l'enigmística».

Faig meves i trasllado a vostès algunes consideracions que membres de la Secció m'han fet arribar quan els vaig parlar de la meua intenció de presentar Màrius Serra com a candidat i us les faig avinents. Màrius Serra és un dels grans dinamitzadors actuals de l'interès social per la llengua en si mateixa. La seva activitat col·loca la llengua catalana en lloc de privilegi i en parla en els diversos mitjans que freqüenta sempre amb interès, de manera dinàmica i digna. Fins i tot, com també diu algun col·lega de la Secció, fomenta que la gent arribi a dominar els recursos expressius de la llengua catalana i que, jugant a endevinar un enigma emès per la ràdio, pensin en la llengua, es demanin entre ells de quantes lletres han dit que era i piulin possibles solucions abans d'entrar a la feina. Fins que la solució bona s'escampa per la xarxa i genera piulades de comentaris. La passió de Màrius Serra i Roig per la llengua, la seva erudició i la capacitat innata de divulgació i de presència en els grans escenaris de la vida pública, mediàtica o presencial, el fan molt idoni per a una Secció Filològica que s'ha d'esforçar per a impulsar el prestigi i l'extensió de l'ús del català també a la xarxa i al món digital.

Potser, com reflexiona un altre membre, a la Secció Filològica, Màrius Serra, que és un escriptor i filòleg a peu del carrer, podria emprendre alguna cosa que no se'ns acut de fer, que ara no fem i que caldria que féssim. La seva actuació pública i les seves manifestacions explícites fan palesos el respecte i la lleialtat envers la Secció Filològica i l'Institut d'Estudis Catalans. És per totes aquestes raons que us demano el vot per a Màrius Serra i Roig.

De tant parlar-ne em reconec víctima del seu contagi, que per cert és el títol d'un altre llibre seu que no he citat. Comptant amb la vostra benevolència, us proposo un enigmàrius molt senzill: «L'eina més enigmàtica del fuster, de cinc lletres».

Text llegit per Jaume Cabré i Fabré en el Ple del dia 21 de gener de 2013

Membres corresponents

Francesc Ballone

Com deuen recordar bastants dels membres de la nostra institució, la Secció Filològica disposava d'un membre corresponent a l'Alguer, altament qualificat i molt apreciat per tots nosaltres, Rafael Caria, que malauradament va morir de manera prematura l'any 2008.

Des d'aquell moment, la Secció ha considerat quina podia ser la millor manera de recuperar una connexió amb aquella ciutat, que té un valor especial per als Països Catalans, per moltes raons: tant per la significació històrica que ha tingut la presència catalana a Sardenya, com per la necessitat de prestar una atenció específica al desenvolupament futur d'una comunitat lingüística singular, llunyana geogràficament, però que fa part de les nostres preocupacions més immediates. No en va, el Consell Permanent de l'Institut fa un cert temps que estudia la possibilitat de crear-hi d'aquí a pocs mesos una seu o delegació de l'IEC en col·laboració amb el municipi i la Universitat de Sàsser.

Després de diferents consultes i tempteigs, hem fet la coneixença d'un candidat que entenem que reuneix les millors condicions possibles ara per ara, i que presentem a aquest Ple amb el desig que obtingui una aprovació general. Es tracta de Francesc Ballone, un jove estudiós que, en primer lloc, està enllestint el doctorat en filologia catalana a la Universitat Autònoma de Barcelona i ja ha iniciat una trajectòria acadèmica rellevant; que té, en segon lloc, una forta connexió amb els sectors associatius i culturals més dinàmics de la seva ciutat i una xarxa de relacions molt notable amb el sector juvenil, del qual depèn el futur de l'alguerès, i, en tercer lloc, gaudeix d'una acceptació social generalitzada, digna d'admiració en un context en què les relacions entre els diferents sectors culturals no són precisament fàcils.

D'altra banda, els mateixos membres de la Secció Filològica ja van tenir ocasió de conèixer directament Francesc Ballone i d'apreciar-ne la personalitat i la capacitat de

diàleg el mes de juny passat, arran d'una intervenció que va fer davant del Ple de la Secció entorn de les perspectives de futur del català entre els joves algueresos, un dels temes que ha estudiat.

Si hem d'exposar més detalladament els seus mèrits, subratllarem, des d'un punt de vista acadèmic, que va obtenir matrícula d'honor tant en la llicenciatura triennial com en la magistral en llengües estrangeres (anglès i català), assolides els anys 2008 i 2010, respectivament, a la Universitat de Sàsser. En els dos casos, les tesis tractaven de qüestions fonètiques, que centren també els seus treballs de recerca, com veurem tot seguit. La seva tesi de llicenciatura és considerada la primera presentada en català de l'Alguer.

Des de 2010, com havíem apuntat, prepara el doctorat en fonètica instrumental a la Universitat Autònoma de Barcelona, amb una tesi sobre els aspectes acústics del català de l'Alguer comparats amb els d'altres varietats del català i del sard, sota la direcció del professor Daniel Recasens.

Durant aquests anys ha iniciat també activitats docents de caràcter innovador i adient per a les necessitats de l'entorn alguerès. De setembre a desembre de 2010 va participar en el Curs de CLIL (aprenentatge integrat de continguts i llengua) en llengua minoritària «Lo català de l'Alguer», adreçat a ensenyants interessats en l'aplicació de la immersió lingüística en l'ensenyament de l'alguerès. L'any passat, de març a juny, va intervenir en el curs «L'Alguerès, una llengua per treballar», adreçat a estudiants de l'escola secundària superior, a fi que valoressin la utilitat laboral del coneixement i l'ús de l'alguerès a la feina (un curs organitzat pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya). Poc després, entre el novembre i el desembre, va participar en el curs d'alfabetització en català de l'Alguer per a dependents municipals, organitzat pel municipi de l'Alguer.

En el camp de la recerca, forma part per a l'alguerès de l'equip de l'Atlas Interactiu de l'Entonació del Català (coordinat per les professores Pilar Prieto i Teresa Cabré i Monné); és membre del grup de creació del Corpus Oral de l'Alguerès (coordinat per Pilar Prieto i M. del Mar Vanrell), i del grup de recerca sobre esquemes entonacionals Sard_ToBI, amb Carlo Schirru, M. del Mar Vanrell i Pilar Prieto.

En relació amb aquesta activitat docent i de recerca, ha començat a participar en actes, congressos i publicacions d'una certa rellevància, no sols en l'àmbit sard o català, sinó d'abast internacional. Així, entre 2008 i avui, ha publicat articles a *Insula* (Càller, 2008), a les actes (2010) del XXIV Congrés de l'Associació de Joves Lingüistes (UAB, 2009), a les actes del V Congreso de Fonética Experimental (Càceres, 2011), i té en curs de publicació una comunicació al congrés «Modality, Corpus, Discourse» (Lund, Suècia) i un capítol en el llibre *Intonational variation in Romance* (Oxford University Press).

També ha participat en jornades i trobades de la seva especialitat a Sàsser, l'Alguer, Tortosa, Tarragona i Barcelona —la més recent en aquesta mateixa institució: un seminari organitzat per la Càtedra UNESCO de Llengües i Educació, el novembre passat, en el qual intervingué amb la ponència «Sobre el concepte de competència lingüística activa/passiva aplicada al món dels joves algueresos: discussió d'un estudi empíric».

Atesa la seva joventut, aquesta activitat acadèmica és prou rellevant, però com dèiem al principi també és destacable la seva activitat de projecció social en pro de la llengua. Francesc Ballone és fotògraf de professió (premiat en diverses ocasions), i dedica bona part del propi temps lliure i laboral a iniciatives de notable repercussió cultural. El 2001 ja va publicar un llibre de fotografies dedicat a l'Alguer, amb textos explicatius en alguerès, sard, italià i anglès; el 2004 guanyà el premi per a la normalització reservat a l'Alguer per l'associació cultural ADAC (Girona); el 2006 participà en la fundació del Centre Excursionista de l'Alguer, associació de la qual és actualment vicepresident; el 2009 organitzà amb M. del Mar Vanrell un projecte d'intercanvi musical entre Mallorca i l'Alguer, dit *Les illes*; el 2010 guanyà, en col·laboració amb la cantant Yasmin Bradi, el Premi Pino Piras amb la cançó «La neu», que obtingué, aquell mateix any, la segona plaça al concurs de World Music Andrea Parodi; encara el 2010 dirigí el documental *Vivim la llengua*, selecció oficial del concurs Babel Film Festival de 2011.

El 2011 va participar com a traductor i revisor en el projecte de traducció en català de l'Alguer del material turístic informatiu de la província de Sàsser: *www.sardegna.it/ca*, i prengué part en l'organització del XXXV Aplec Excursionista dels Països Catalans (Alguer, 2011). El 2012 traduí, del català al sard, la novel·la *El collidor de vesc*, de Pau Urgell, per a l'editor Condaghes, i el mateix 2012 participà en l'organització del concurs de vídeo «Arrés és», creat per les associacions Òmnium Cultural de l'Alguer i Societat Umanitària, reservat a curtmetratges i documentals en català de l'Alguer.

Entenem, doncs, que queda fora de dubte la seva capacitat d'impulsar activitats transversals amb implicació de gent jove, en un moment crucial en la dinàmica sociolingüística i política algueresa. Per totes aquestes raons, us demanem que voteu favorablement la seva candidatura en el proper Ple del mes de març.

Text llegit per Isidor Marí i Mayans en el Ple del dia 25 de febrer de 2013

Maria Grossmann

Maria Grossmann va néixer a Satu-Mare

(Romania) el 22 de novembre de 1946. Actualment té la ciutadania italiana. És llicenciada en disciplines filològiques per la Facultat de Llengües Clàssiques i Romàniques de la Universitat de Bucarest, on obtingué la màxima qualificació amb la tesi *L'adaptació dels fonemes àrabs al sistema fonològic romànic*, el director de la qual fou el professor Iorgu Iordan.

Es doctorà l'any 1987, també amb la màxima qualificació, amb la tesi *Colors i lèxic. Estudis sobre l'estructura semàntica dels adjectius de color en català, espanyol, italià, romanès, llatí i hongarès*, el director de la qual fou el professor Eugenio Coseriu.

Maria Grossmann ha tingut relacions estretes i freqüents amb l'Institut d'Estudis Catalans; relacions que s'iniciaren l'any 1970, en què guanyà una borsa per a la recerca, que dedicà a l'anàlisi de la terminologia cromàtica en la llengua catalana, sota la direcció científica dels professors Ramon Aramon i Serra i Antoni M. Badia i Margarit. Des de llavors, ha mantingut un contacte periòdic però permanent amb l'Institut d'Estudis Catalans.

És coneixedora de moltes llengües: l'hongarès, que n'és la materna, l'italià, el romanès, el català, el francès, l'espanyol, l'alemany i l'anglès. Ultra la importància de les seves qualitats poliglotes, cal assenyalar que en les recerques lingüístiques aprofita metodològicament la possibilitat de la comparació, que fa més sòlides i fiables les tesis que hi planteja.

Com a activitats acadèmiques i professionals, remarco que entre 1969 i 1972 fou investigadora de l'Institut de Lingüística de l'Acadèmia de les Ciències de Romania, a Bucarest. Entre 1973 i 1987, professora de glotologia i lingüística al Departament de Lingüística de la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Calàbria (Itàlia). Entre 1987 i 1997 exercí com a professora de la mateixa matèria a la Universitat de L'Aquila. Des de 1997 és catedràtica ordinària de glotologia i lingüística del Departament de Ciències Humanes de la Universitat de L'Aquila.

A part de les nombroses conferències i els diversos seminaris impartits en universitats estrangeres, ha estat assistent de lingüística romànica a la Facultat de Llengües Clàssiques i Romàniques de la Universitat de Bucarest; professora de lingüística general i lingüística italiana a la Universitat Nacional Somala, com a delegada del Ministeri d'Afers Estrangers, en l'àmbit de la cooperació amb els països en via de desenvolupament; professora del curs de perfeccionament en lingüística a la Universitat de Roma Tres; professora en seminaris a la Universitat de Montevideo, sobre temes de sociolingüística i morfologia de la derivació en l'àmbit dels programes finançats pel Ministeri d'Afers Exteriors; professora a la Universitat d'Hèlsinki, en l'àmbit del programa Sòcrates-Erasmus, sobre morfologia de la derivació; des de 1994 és membre del Col·legi de Professors de Doctorat en Lingüística, que té la seu a la Universitat de Roma Tres i a la Universitat de L'Aquila, on ha impartit diversos cursos sobre l'estructura de la llengua hongaresa.

Maria Grossmann ha format i forma part d'entitats científiques de primer ordre: entre 1968 i 1973 ha estat membre de la Societat Romanesa de Lingüística Romànica; des de 1974 és membre de la Société de Linguistique Romane i de la Societ  di Linguistica Italiana; des de 1976, de l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes; l'any 1977 fou membre fundadora, entre altres col·legues, de l'Associazione Italiana di Studi Catalani; des de 1988 és membre corresponent del Grup Català de Socioling stica, avui Societat Catalana de Socioling stica, filial de l'Institut d'Estudis Catalans, i des del mateix any, de la Societ  Italiana di Glottologia.

Maria Grossmann té també un currículum molt destacat quant a l'activitat d'assessorament mitjançant càrrecs socials o participant en comitès científics. Entre els anys 1977 i 1989 formà part de la Secretaria de l'Associazione Italiana di Studi Catalani; entre 1998 i 2000 fou membre del Consell Directiu de la Societ  Italiana di Glottologia; entre 2000 i 2003, del Comit  Assessor de la Societ  di Linguistica Italiana, i des de 2007 és consellera del Bureau de la Societ  de Linguistique Romane. Quant a la presència en comitès científics, ha estat presidenta de seccions diverses del Vint-i-Quatr  i Vint-i-Cinqu  Congrés Internacional de Ling stica i Filologia Rom nica; des de 2007 és membre del Comit  Científic de la *Revue de Linguistique Romane*; des de 2011 és membre del Consell Internacional de la *Rivista Italiana di Studi Catalani*; des de 2012 és membre del Consell Científic de la nostra emblem tica revista *Estudis Romànics*.

Ha participat en projectes de recerca finançats. En destaco els següents: entre 1997 i 1998 fou responsable científica del grup Estructura Fonol gica, Morfol gica i Semàntica del Lèxic Romànic, a la Universitat de L'Aquila; entre 2006 i 2007 fou membre del grup «Aspectes teòrics i recerques quantitatives d'oposició en algunes llengües d'Europa»;

des de 2011 és membre del grup «Per a la història de la formació de paraules en italià: elaboració del corpus, bibliografia enraonada, anàlisi de temes i aspectes concrets».

Maria Grossmann té també experiència en la gestió, que és un vessant que hem de valorar com a mostra de la capacitat personal de direcció i també com a disponibilitat a la contribució al bon funcionament d'institucions. Entre 1999 i 2005 ha estat degana de la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de L'Aquila; des de 1996 és delegada del rector d'aquesta Universitat per a l'organització del web. Ha estat membre del Comitè d'Organització del Dotzè Congrés Internacional de Lingüística i Filologia Romànica, desenvolupat a Bucarest el 1968 i del Trenta-setè Congrés Internacional de la Societat de Lingüística Italiana, desenvolupat a L'Aquila el 2003.

En l'apartat de publicacions, esmentaré els títols traduïts al català, per a una comprensió més directa. Pel que fa a llibres, destaco *Colors i lèxic. Estudis sobre l'estructura semàntica dels adjectius de color en català, espanyol, italià, romanès, llatí i hongarès*, editat a Tübingen el 1988. El 1994 publicà *Oposicions direccionals i prefixació. Anàlisi morfològica i semàntica dels verbs egressius prefixats amb des- i es- en català*, editat a Pàdua. Ha estat curadora de *La formació de les paraules en italià*, de 2004, editat a Tübingen, i també de *La formació de les paraules. Actes del Trenta-setè Congrés Internacional de la Societat de Lingüística Italiana*, editat a Roma.

Pel que fa a articles, retallaré moltíssim la llarga llista dels que ha publicat. 1968: «Observacions sobre els arabismes amb l'aglutinació de l'article *al-*»; 1969: «L'adaptació dels fonemes àrabs al sistema fonològic del romànic»; 1971: «Sistema lexical dels noms de color en català»; 1980: «Anàlisi sociolingüística de la població escolar de l'Alguer»; 1981: «Estudis sobre la llengua catalana: la contribució italiana des de 1945»; 1983: «Anàlisi semàntica dels termes de color en la llengua hongaresa»; 1986: «Anàlisi dels compostos catalans del tipus *somiatruïtes*»; 1989: «La formació de les paraules en català»; 1990: «La sociolingüística als Països Catalans»; 1992: «La sociolingüística catalana avui»; 1998: «Formació dels noms d'agent, instrument i lloc en català»; 1999: «Els adjectius denominals com a base de la derivació en italià»; 2006: «Semàntica lexical a la llum dels corpus: els adjectius d'edat a l'italià contemporani»; 2011: «La comunitat lingüística algueresa: una nova revisitació». Etcètera. He obviat esmentar les revistes internacionals on han aparegut; totes són de gran nivell científic en el terreny de la lingüística i de la filologia.

En suma, i acabo, em sembla que el currículum científic i professional de Maria Grossmann és d'una solidesa poc freqüent. Altrament, hauran observat que ha dedicat una part considerable de la seva recerca a la llengua catalana, la qual cosa és la millor garantia del seu coneixement profund de Catalunya i dels Països Catalans. He remarcat que ha treballat en aquesta institució, prop dels professors Ramon Aramon i Serra i An-

toni M. Badia i Margarit, la qual cosa es reflecteix en la consciència que té de l'Institut d'Estudis Catalans i de les seves funcions, una consciència que es barreja amb la lleialtat incondicional que li ha professat i que li professa.

Per tot el que he dit, la Secció Filològica entén que mereix amb escreix ser membre corresponent a Itàlia de l'Institut d'Estudis Catalans i demana, doncs, a aquest Ple el vot afirmatiu perquè així sigui.

Text llegit per Joan Martí i Castell en el Ple del dia 25 de febrer de 2013

SECCIÓ DE FILOSOFIA I CIÈNCIES SOCIALS

Membres corresponents

Francesc Badia Gomis

Francesc Badia Gomis és llicenciat en dret per la Universitat de Navarra. És advocat al Principat d'Andorra des del setembre de 1979 i degà del Col·legi d'Advocats d'Andorra des de l'any 2012. Col·labora amb la Facultat de Dret de la Universitat de Tolosa de Llenguadoc, on fa classes de dret civil andorrà. És membre del Patronat Rector del Col·legi Sant Ermengol i del Patronat de la Fundació Valentí Claverol del Principat d'Andorra.

Candidatura presentada per Joan Egea i Fernández en el Ple del dia 21 de gener de 2013

Isidre Bartumeu Martínez

Isidre Bartumeu va néixer el 31 de desembre de 1963 a Andorra la Vella. És llicenciat en dret per la Universitat de Barcelona. Ha estat secretari de la Sindicatura d'Andorra en el decurs del procés constituent (1992-1993), secretari general del Tribunal d'Andorra (1994-1998) i des de 1998 exerceix de notari al Principat d'Andorra.

Ha participat en la redacció de diverses lleis del Principat d'Andorra, com ara la Llei qualificada del Tribunal Constitucional (1993), la Llei qualificada de règim electoral i del referèndum (1993), el Reglament del Consell General (1993), la Llei qualificada del matrimoni civil (1995) —modificada per la Llei 34/2014—, la Llei qualificada d'associacions (2000), la Llei de fundacions (2008) o la Llei de la successió per causa de mort (2014).

És membre —des de 1995— del Consell Editor de la col·lecció jurídica «Set Claus», adscrita a Premsa Andorrana SA i Edicions del Diari d'Andorra. És autor, entre d'altres, de les obres *Legislació i jurisprudència constitucional del Principat d'Andorra* (2003), *Empresa familiar i successió en l'ordenament jurídic d'Andorra* (2008) i *Introducció al sistema constitucional del Principat d'Andorra* (2010), i coautor de *L'economia andorranca en el canvi de segle* (2001) i *Perspectives del dret successori a Europa* (2007).

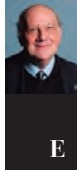
Candidatura presentada per Carles Viver i Pi Sunyer en el Ple del dia 21 de gener de 2013

Membres emèrits

Són membres emèrits les persones que, havent estat membres numeraris, per raó d'edat són exonerades de les obligacions institucionals, d'acord amb el Reglament de règim interior. Els membres emèrits són els numeraris que han complert setanta anys d'edat, que durant el curs 2012-2013 han estat els següents:

SECCIÓ DE CIÈNCIES BIOLÒGIQUES

Josep Carreras i Barnés

Es doctorà en medicina i cirurgia per la Universitat de Barcelona. Fou catedràtic de bioquímica i biologia molecular de la Facultat de Medicina de la Universitat d'Extremadura durant el curs 1976-1977, i catedràtic de la Universitat de Barcelona (UB) (1976). Ha dut a terme diversos projectes de recerca i nombroses publicacions en el camp de l'enzimologia i la regulació metabòlica. Ocupà els càrrecs de degà de la Facultat de Medicina (1982-1984) i president de la Divisió de Ciències de la Salut (1986-1988) de la UB. És membre de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears i de la Societat Catalana d'Educació Mèdica, i també pertany a diverses societats científiques i estatals. Ha rebut la Medalla Narcís Monturiol al mèrit científic i tecnològic de la Generalitat de Catalunya (1991), el Premi a la Docència en Sanitat de la Fundació Promoció Mèdica (1992), el Premi a l'Excel·lència Professional en Educació Mèdica del Consell de Col·legis de Metges de Catalunya (2004) i la Distinció Jaume Vicens Vives a la qualitat docent universitària de la Generalitat de Catalunya (2007).

Mercè Durfort i Coll

É s doctora en ciències biològiques per la Universitat de Barcelona (UB) i catedràtica de biologia cel·lular de la Facultat de Biologia de la UB, on ha desenvolupat diversos càrrecs de gestió. És membre de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona (1993) i membre corresponent de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya (2000). L'any 2007 fou nomenada membre corresponent de la Real Academia de Doctores de España. La seva activitat de recerca s'ha centrat en la gametogènesi de mol·luscs i crustacis i en la histopatologia i els processos bioacumulatius dels bivalves marins d'interès en aqüicultura. Pertany a diverses societats científiques, nacionals i internacionals. És autora de publicacions tècniques i de vídeos metodològics pensats per a donar suport a la docència que imparteix, així com de diverses traduccions de textos científics. Ha rebut la Medalla Narcís Monturiol al mèrit científic i tecnològic (2001), la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya (2004) i el Premio EDC al Estudio de la Naturaleza (2014), atorgat per la Fundación Omacha. És sòcia d'honor de la Institució Catalana d'Història Natural i de la Societat Catalana de Biologia, filials de l'IEC, i membre d'honor de la Càtedra Santiago Ramón y Cajal de la Universitat de Ciències Mèdiques de l'Havana, a Cuba.

Xavier Llimona i Pagès

É s doctor en ciències biològiques per la Universitat de Barcelona, a la qual ha estat vinculat com a professor des de 1965 i és catedràtic de botànica. Fou professor agregat i catedràtic a la Universitat de Múrcia entre els anys 1977-1982. Ha publicat dos-cents deu treballs, principalment sobre líquens i fongs mediterranis. Ha impulsat els estudis de criptogàmia, ha dirigit i ha redactat un ampli resum dels coneixements en aquest camp als Països Catalans (volums 4 i 5 de la *Història natural dels Països Catalans*, pel primer dels quals rebé el Premi Prat de la Riba de l'IEC). Fou membre fundador i president de la Societat Catalana de Micologia i de la Societat Espanyola de Liquenologia; membre del consell de redacció de la *Revista Catalana de Micologia* i del consell assessor de diversos periòdics de micologia i liquenologia. És membre de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona. Ha estat guardonat amb la Medalla de Plata de l'OPTIMA (Organisation for the Phyto-Taxonomic Investigation of the Mediterranean Area) (2004) i amb la Medalla Narcís Monturiol al mèrit científic i tecnològic de la Generalitat de Catalunya (2006). Ha estat inclòs en el treball biogràfic *Fifty influential lichenologists* (Kärnefelt, 2009).

Abel Mariné i Font

És doctor en farmàcia per la Universitat

de Barcelona i tècnic bromatòleg per la Universitat Complutense de Madrid. És catedràtic de nutrició i bromatologia de la Facultat de Farmàcia de la UB, on va ser un dels impulsors del campus de l'Alimentació, en què actualment porta la coordinació acadèmica de la Unitat UB-Bullipèdia i presideix el comitè d'experts de la Càtedra UB Carn i Salut, situada en aquest campus. També ha fet estades al laboratori de bioquímica agrícola de l'Escola Nacional Superior d'Agricultura de Grignon, a França, i ha ocupat diversos càrrecs a la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Salamanca i a la UB. Ha estat director general d'Universitats (1986-1993) i vicepresident del Consell Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica (CIRIT) (1991-1993). Ha investigat sobre els aspectes químics, microbiològics, higiènics, tecnològics, toxicològics i nutricionals de les amines aromàtiques, diamines alifàtiques i poliamines alifàtiques en aliments. Col·laborador expert en temes de l'alimentació de la *Gran enciclopèdia catalana*, és membre de la Societat Catalana de Biologia, de la Societat Catalana de Química i de l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació, de la qual fou membre fundador. Va ser el responsable de la Xarxa Temàtica de Nutrició del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació, xarxa que donà lloc a la creació del Centre Català de la Nutrició (CCNIEC), adscrit a l'IEC. Ha rebut la Medalla Narcís Monturiol de la Generalitat de Catalunya (2001) i el Premi Ramon Turró del CCNIEC (2012), entre altres distincions per la seva trajectòria científica i humanística.

Vicent Pitarch i Almela

É s doctor en filologia catalana per la Universitat de Barcelona i ha estat professor de la Universitat Jaume I, de Castelló de la Plana. És membre de l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana i de la Societat Catalana de Sociolingüística, filial de l'IEC. Dirigí a Vila-real el programa radiofònic *Nosaltres els valencians* i participà en l'organització dels cursos de català de l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de València. També ha treballat al Servei de Normalització Lingüística d'aquesta Universitat i ha format part de la Comissió de Normalització Lingüística de la Jaume I. És autor de diversos llibres, entre els quals destaquen *Defensa de l'idioma* (1972), *Curs de llengua catalana* (1977), *Reflexió crítica sobre la llei d'ús i ensenyament del valencià* (1984), *Parlar i (con)viure al País Valencià* (1994), *L'eix castellonenc de la cultura contemporània* (1995), *Llengua i Església durant el barroc valencià* (2001), *Les Normes de Castelló. Textos i contextos* (2002) i *Pompeu Fabra, l'autoritat admirada pel valencianisme* (2011). És autor del web Les Normes de Castelló, de la Universitat Jaume I. És membre dels patronats de les fundacions Carles Salvador i Gaetà Huguet, i delegat de l'Institut d'Estudis Catalans a Castelló. Entre altres distincions, ha rebut els premis Jaume I d'Actuació Cívica Catalana (1983) i Enric Soler i Godes d'Innovació Educativa (2003).

Gabriel Amengual Coll

És doctorà en teologia per la Universitat de Münster i en filosofia per la Universitat de Barcelona. És catedràtic emèrit de filosofia a la Universitat de les Illes Balears (UIB). Els seus camps de docència són la filosofia del llenguatge, l'antropologia filosòfica, l'ètica i la història de la filosofia moderna i contemporània i, particularment, de l'alemanya. Ha estat vicedegà de la Facultat de Filosofia i Lletres (1982-1987) i director de l'Escola Universitària de Treball Social de la UIB (1987-1998). És autor d'una extensa producció filosòfica, que comprèn uns cent cinquanta títols en diverses llengües. Ha fet conferències en una vintena d'universitats d'Europa i d'Amèrica. Ha participat en congressos internacionals i ha estat membre del consell científic de diverses revistes. Pertany a la Sociedad Española de Estudios sobre Hegel, a la Internationale Hegel-Gesellschaft i a la Internationale Gesellschaft der Feuerbach-Forscher. Ha estat fundador i primer director de la revista filosòfica *Taula. Quaderns de pensament*, i fundador i primer president de l'Associació Filosòfica de les Illes Balears.

Joan Estruch i Gibert

Doctor en filosofia i lletres per la Universitat de Barcelona, cursà estudis de postgrau en sociologia a la Universitat Catòlica de Lovaina. Ha estat catedràtic de sociologia i director del Centre d'Investigacions en Sociologia de la Religió a la Universitat Autònoma de Barcelona, on és també director del Departament de Sociologia. Ha fet classes a diferents universitats europees i a la Universitat de Boston. Formà part de la Comissió Tècnica de la Fundació Jaume Bofill de Barcelona (1979-1994). Ha publicat diversos llibres, capítols de llibres, un centenar d'articles en els àmbits de la sociologia i de la religió, i ha fet nombroses traduccions. Entre les seves obres destaquen *Plegar de viure. Un estudi sobre els suïcidis* (1981), en coautoria amb Salvador Cardús; *L'Opus Dei i les seves paradoxes: un estudi sociològic* (1993); *Les altres religions. Minories religioses a Catalunya* (2005), i *Entendre les religions. Una perspectiva sociològica*. Entre altres reconeixements, ha rebut la Medalla Narcís Monturiol al mèrit científic i tecnològic de la Generalitat de Catalunya (2006) i la Distinció Jaume Vicens Vives a la qualitat docent universitària (2009).

Miquel de Moragas i Spà

És doctorà en filosofia a la Universitat de

Barcelona amb una tesi sobre semiòtica i comunicació de masses (1974) i és catedràtic emèrit de teoria de la comunicació a la Universitat Autònoma de Barcelona. Ha ocupat diversos càrrecs a la UAB, entre els quals, director del Departament de Teoria de la Comunicació (1976-1978), degà de la Facultat de Ciències de la Comunicació (1978-1980 i 1982-1984), vicerector d'investigació (1986-1990), fundador i director de l'Institut de la Comunicació (InCom-UAB) (1997-2009) i director del Centre d'Estudis Olímpics (1988-2009). És investigador de l'InCom-UAB i del Departament de Mitjans, Comunicació i Cultura; professor de la Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB, i president de l'Asociación Española de Investigación de la Comunicación. Ha publicat diversos manuals de teoria i sociologia de la comunicació, i nombrosos estudis de semiòtica, polítiques de comunicació, noves tecnologies, comunicació i cultura de masses, esport i olimpisme, com ara *Cultura, símbols i Jocs Olímpics: la mediació de la comunicació* (1992); *La televisió pública a l'era digital* (2000), amb Emili Prado, o *Interpretar la comunicació. Estudios sobre medios en América y Europa* (2011).

Necrologies

Membres numeraris

Jordi Castellanos i Vila

(11.9.1946 - 19.10.2012)

Jordi Castellanos i Vila, membre de la Secció Històrico-Arqueològica d'aquest Institut d'ençà de l'any 2003, nascut a Tagamanent, al Vallès Oriental, l'11 de setembre de 1946, moria a Barcelona el 19 d'octubre, afectat d'un tumor cerebral d'evolució enganyosa que se li havia manifestat el darrer dia de l'any passat.

Format a la Universitat de Barcelona, i particularment als Estudis Universitaris Catalans sota el mestratge directe del doctor Joaquim Molas, Jordi Castellanos ha fet docència continuada, reconegudament honesta, generosa i eficient, el curs 1971-1972 a la Universitat de Durham i després, a partir de 1972, a l'Autònoma de Barcelona. Docència lligada a l'obra publicada, extensa, sòlida i, sense deixar de ser transversal, centrada de primer en l'estudi del Modernisme i de Raimon Casellas, un autor al qual va dedicar, pel que significava en la creació literària, en la crítica literària i en l'artística del seu temps, la seva tesi de llicenciatura i la de doctorat, que rebé el premi de recerca 1984 de la Generalitat de Catalunya.

Simultàniament, fixaria l'atenció en la novel·la i altres formes de narrativa que, com consta en algun títol concret, es relacionen amb l'estudi de «la lluita per la modernitat» al segle XIX i primers decennis del segle XX. Els avatars de la novel·la i de la narrativa en general, de Martí Genís i Aguilar i Narcís Oller a Pere Calders, passant per Carles Bosch de la Trinxeria, Víctor Català, Raimon Casellas o Juli Vallmitjana, per la polèmica atuada per Josep M. de Sagarra o per tota la novel·la dels anys vint i trenta, apareixen regularment

en el seu llarg currículum de ponències i publicacions, i un aspecte important d'aquest darrer tema, en què ha estat treballant encara més intensament els últims anys, va ser el del seu discurs d'ingrés a la Secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans, titulat *Escriure amb el ritme de la sang. La represa de la novel·la catalana (1925-1929)* (2005). Abans de ser-ne membre hi havia llegit i publicat un breu estudi sobre Jaume Massó i Torrents, i més recentment havia col·laborat en l'informe per a la recerca del període 1996-2002 i hi havia incorporat la pàgina web «Imatges i paraules de Pere Calders: una invasió subtil». Encara, en un àmbit que desborda la narrativa i abasta altres gèneres, són de destacar els seus estudis sobre el que anomena «l'esfera del sagrat», a propòsit del Decadentisme, el Pre-rafaelisme i el Simbolisme, i els que aborden el tema del dolor i la mort o les creences religioses. I més en concret, l'obra finisecular de Verdaguer i de Gaudí.

La seva passió per la literatura, per la història de la literatura i la teoria i la crítica literàries, era visible ja els anys de la *Gran enciclopèdia catalana* i els dels cursos dels esmentats Estudis Universitaris Catalans i dels de doctorat que va seguir a la Universitat Autònoma: és a dir, els anys d'aprenentatge, en què ja va fer estudis d'una gran qualitat, i amb fites com la *Guia de la literatura catalana*.

Dintre la Universitat, sense oblidar la direcció, en dues etapes, del Departament de Filologia Catalana, s'ha destacat en la creació d'instruments de recerca, com el portal TRACES (base de dades de llengua i literatura catalanes molt consultada), i en la direcció de grups i projectes de recerca en literatura contemporània, sobre «L'escriptor i la seva imatge», «La projecció social de l'escriptor en la literatura catalana contemporània» i «Concepcions i discursos de la Modernitat a la literatura catalana dels segles XIX i XX», entre d'altres, que han donat lloc a simposis, tesis doctorals i publicacions col·lectives diverses.

La preocupació per la relació de l'intel·lectual amb la seva societat, per la situació que hi tenen la llengua i la cultura i per la crisi de les humanitats i les conseqüències de la preterició de la literatura i de la història de la literatura en l'ensenyament desemboca en estudis com els recollits a *Literatura, vides, ciutats* (1997) i a *Intel·lectuals, cultura i poder. Entre el Modernisme i el Noucentisme* (1998), o *Quan les torres cauen. Reflexions entorn de la crisi de les Humanitats* (llició inaugural del curs acadèmic 2002-2003 de la Universitat Autònoma de Barcelona), així com en articles periodístics i en edicions i antologies escolars i per a tots els públics, en exposicions i en estudis inclosos en diccionaris o en obres generals. I s'inclouen, aquí, iniciatives personals o col·lectives i activitats diverses no pas menors, com la participació en la creació de la revista *Els Marges* —de la qual ha estat redactor, des del primer moment i posteriorment, i molts anys, codirector— i la seva aportació a la difusió del teatre i a la seva dignificació, contribuint a crear instruments

com l'Aula de Teatre de la Universitat Autònoma, o assessorant el Teatre Nacional de Catalunya.

El seu compromís intel·lectual i institucional va anar lligat sempre al compromís polític i cívic amb el seu país; a un contracte personal, si es pot dir així, amb el coneixement del passat, la preocupació activa pel present i la construcció del futur de Catalunya, amb la seva personalitat política, amb la seva cultura i amb la seva llengua. No sé si suficient, però sí que fou un reconeixement més que merescut la distinció per a la Promoció de la Recerca Universitària que li fou atorgada per la Generalitat de Catalunya el 2002.

És de lamentar la seva fi prematura, amb tantes coses que egoïstament podíem i volíem esperar-ne.

Text llegit per Manuel Jorba i Jorba en el Ple del dia 19 de novembre de 2012

Membres emèrits

Bartomeu Barceló i Pons

(14.5.1932 - 10.10.2012)

Bartomeu Barceló ha mort als vuitanta anys. Vicent Rosselló era membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, va publicar ahir a *La Vanguardia* un article *in memoriam* on deia que «abans de Bartomeu Barceló no hi havia geografia científica a Mallorca». Aquesta frase resumeix la tasca de Barceló.

Barceló va estudiar les illes Balears, i especialment l'illa de Mallorca. Va començar la seva carrera professional a secundària per passar a la universitat, primer a la Universi-

tat Autònoma de Barcelona i després a la Universitat de les Illes Balears. Era un home de fortes conviccions, vital, rigorós i que ajudava tothom.

Coneixedor de les illes Balears, es va dedicar a fer-les conèixer als altres des d'un punt de vista geogràfic. Era un personatge dual com a professor i persona. Va començar estudis de geologia i va acabar sent geògraf.

Era generós i molt exigent de fidelitats dels seus deixebles. De vegades no es va veure correspost i, per això, va tenir alguns enfrontaments. Tot i així, hi ha moltes persones (entre elles, el mateix Josep M. Panareda) que se sentiren ajudades per ell i que en guarden un bon record. En nom de tots ells se li adreça un record i un reconeixement agraït.

Resum del text llegit per Josep M. Panareda Clopés en el Ple del dia 15 d'octubre de 2012

Oriol Casassas i Simó

(1.9.1923 - 10.10.2012)

Oriol Casassas era metge pediatre, però també un resistent. Era, de fet, metge, resistent i poeta. Així queda definit.

Es va cuidar de conservar el que va quedar el 1939, després de la desfeta. Va ser militant del Front Universitari de Catalunya, evidentment clandestí. Li escau el que diu el recordatori que van repartir en l'acte de comiat: «Empelta les pereres, Dafnis: els teus descendents ja colliran la fruita», de Virgili. Mirava molt cap al futur, com si anés amb els llums llargs del cotxe. Era molt esperançat.

Havia nascut a Sabadell el dia 1 de setembre de 1923. A la família eren tres germans (tots tres membres de l'Institut d'Estudis Catalans). L'Enric, químic, va ser president de

l'IEC i en Lluís era geògraf. Els seus pares eren mestres d'una escola d'estil avançat i el seu avi era llibreter. Ell va ser «metge de nens», com li agradava de dir. Amb Joaquim Ramis van escriure un llibre que duia per títol, justament, *Metges de nens*.

Era membre de l'Institut d'Estudis Catalans des de 1985; pertanyia a la Secció de Ciències Biològiques, però hauria pogut formar part de la Secció Filològica, perquè la seva tasca en l'estudi del llenguatge i, especialment, en el llenguatge científicomèdic va ser de primer ordre. Va fer una tasca lexicogràfica transcendental; el seu diccionari de medicina era conegut com «el Casassas». «El Corachan» va ser el diccionari de la República, i el seu va ser el de la recuperació.

El 1994 va ingressar com a membre de l'Acadèmia de Medicina. De fet, l'última intervenció que féu va ser el passat 9 de juliol a l'Acadèmia de Medicina, en ocasió del Congrés de Metges i Biòlegs. Va ser un clar impulsor de les monografies mèdiques i també es va dedicar a la sociomedicina. Va ser president de la Societat Catalana de Biologia, de la Societat Catalana de Pediatria i del Congrés de Metges i Biòlegs de Catalunya.

També va ser col·laborador d'Enciclopèdia Catalana en temps durs. Temps durs són aquells que les generacions actuals ja no recorden perquè no els han viscut. Era un patriota català, com molt bé va dir Jordi Vila d'Abadal en l'acte de comiat, i no gaire amant de lluïments.

També va ser un excel·lent poeta; el 1972 va guanyar el Premi Salvat-Papasseit.

Era amic de la muntanya i la natura, de caràcter fort, no transigia en allò que creia just. Ha estat una persona exemplar.

Resum del text llegit per Jacint Corbella i Corbella en el Ple del dia 15 d'octubre de 2012

Enric Lluch i Martín

(19.2.1928 - 4.12.2012)

Com els membres de l'Institut saben, el dia 4 de desembre ens va deixar Enric Lluch i Martín, membre emèrit de la secció de Filosofia i Ciències Socials. El president em demana de pronunciar unes paraules com a recordatori, la qual cosa representa per a mi un honor i un compromís personal alhora, ja que vaig voler tenir Enric Lluch com a mestre, en el sentit més ple del mot. Voldria, així mateix, que en les meves paraules se sentissin representats tots els geògrafs i totes les geògrafes de l'Institut, tots els membres de la Secció i les juntes de les dues societats filials amb què Lluch va tenir una relació més estreta: la Societat Catalana de Geografia i la Societat Catalana d'Ordenació del Territori.

Si haguéssim de resumir l'aportació d'Enric Lluch a les ciències socials, podríem dir, sense por d'equivocar-nos, que ha estat un dels principals impulsors de la renovació de la geografia a Catalunya en els darrers cinquanta anys. Professor, erudit, editor, conversador infatigable, impulsor de múltiples iniciatives cíviques i culturals, la seva tasca docent i investigadora ha estat crucial per tal de recuperar la tradició de la geografia catalana estroncada l'any 1939 (l'escola de Pau Vila, de Gonçal de Reparaz, de Miquel Santaló, de Pere Blasi), així com per connectar-la amb les noves tendències de la geografia teoreticoquantitativa i radical.

Nat l'any 1928 a Barcelona en una família de la petita burgesia, catalanista i il·lustrada, el seu pare tenia un taller de cinteria a Horta; va créixer a Vilassar de Mar, localitat de la qual conservava un patrimoni magnífic de records i d'anècdotes amb què sovint puntuava la seva conversa. Es va formar en els mig clandestins Estudis Universitaris Catalans (amb Ferran Soldevila i Jordi Rubió) i es va llicenciar en història a la Universitat de Barcelona (on va tenir com a mestres Salvador Llobet i Jaume Vicens Vives).

A finals dels anys cinquanta, es va desplaçar a la Universitat de Liverpool, tot seguint la fructífera tradició de lectors catalans en la Universitat d'aquella ciutat, tradició

de la qual un dia caldria fer la genealogia. Allí, als trenta anys d'edat, va poder conèixer els vents de renovació i les inquietuds que en aquell moment agitaven la geografia internacional.

De retorn a Barcelona es va incorporar a la Universitat de Barcelona, on va maldar, precisament, per tal d'introduir-hi aquests nous corrents, però en va ser exclòs l'any 1966 per raó de la seva participació a la Caputxinada. Va ser així com l'any 1969 es va incorporar a la Universitat Autònoma de Barcelona, tot just creada. Hi fundaria un Departament de Geografia insòlit, en què s'hi trobaven, certament, geògrafs, però també historiadors, economistes, sociòlegs..., tot inspirant-se en una concepció oberta i integradora de la disciplina, que es trobava als antípodes de l'estèril especialització que tenallava —i tenalla encara avui— els nostres estudis de ciències socials. Encara que sempre es va negar a participar en el sistema funcionarial de l'acadèmia, i col·locat, per tant, en una posició molt atípica, Lluch va ensenyar a l'Autònoma durant més de trenta anys, tot contribuint així, de manera decisiva, no només a la formació de múltiples generacions de geògrafs, sinó també al desenvolupament de la ciència geogràfica en el nostre país i a la mateixa consolidació de la universitat.

Ara bé, parafrasejant la cèlebre onzena *Tesi sobre Feuerbach*, podríem dir que la geografia, per a Enric Lluch, és una disciplina que ha d'ajudar no només a comprendre el món, sinó també a transformar-lo en benefici de la col·lectivitat. Així, la geografia era, per a ell, una ciència social, i la seva pràctica, un compromís cívic. No és doncs estrany que en la seva trajectòria la docència i la recerca es trobin amalgamades, de manera indestriable, amb la seva implicació en múltiples iniciatives culturals i ciutadanes. N'hi ha tantes que seria impossible anomenar-les totes: del moviment de renovació pedagògica de Rosa Sensat a l'impuls de la *Gran enciclopèdia catalana*, de les múltiples empreses editorials a la implicació en el debat sobre l'organització territorial de Catalunya, d'*Ictineu. Diccionari de les ciències socials als Països Catalans* al Congrés de Cultura Catalana, etcètera.

La seva mateixa integració a l'Institut va ser feta amb aquest mateix esperit de servei. Aquí va tenir, a més, un paper clau en els treballs de la Societat Catalana de Geografia, de la qual va ser vicepresident, i de la Societat Catalana d'Ordenació del Territori, de la qual va ser un dels fundadors, l'any 1977, i de la qual va exercir, així mateix, la presidència.

Rigorós amb ell mateix fins a l'escrúpol, extremament amable i considerat en el tracte, model d'esperit crític i honest, es va distingir sempre per una extraordinària voluntat de discreció, per una predisposició a mantenir-se, sempre que fos possible, en un segon terme. En els darrers anys, va haver de suportar, a més dels embats inevitables de l'edat, el cop terrible de l'assassinat del seu germà Ernest, deu anys més jove que ell.

Rigor acadèmic, compromís cívic i integritat personal. Aquesta és l'herència, el repte si vostès ho volen, que la trajectòria i el magisteri d'Enric Lluch ens han llegat.

Text llegit per Oriol Nel·lo i Colom en el Ple del dia 17 de desembre de 2012

Manuel Mundó i Marcet

(29.6.1923 - 25.12.2012)

Manuel Mundó (Barcelona, 1923-2012), que va morir el passat dia de Nadal, ingressà de jovenet a l'escola del monestir de Montserrat (1932), on era abat el seu oncle Antoni Maria Marcet. A Montserrat professà com a monjo i hi restà fins a l'any 1967. La formació rebuda al monestir va ser decisiva per a desvetllar la seva vocació d'investigador de l'antiguitat tardana i l'alta edat mitjana; vocació que s'afirmà a Roma, on estudià paleografia i diplomàtica a l'Escola Superior Vaticana (1949). Es doctorà en història eclesiàstica per la Universitat Pontifícia Gregoriana (1950); es llicencià en arqueologia per l'Institut Pontifici d'Arqueologia Cristiana (1955), i amplià estudis a París (1950-1951) i a Munic (1954).

En aquesta primera etapa, ensenyà història eclesiàstica antiga, paleografia llatina i metodologia històrica a la Pontifícia Universitat Anselmiana de Roma (1952-1959), i també al monestir de Montserrat (1959-1965).

Havent deixat el monestir (1967), va passar a exercir la docència a la Universitat Autònoma de Barcelona (1968), on va guanyar la càtedra de paleografia i diplomàtica (1981). Paral·lelament va ser professor de l'Escola de Biblioteconomia de Barcelona (1974-1981).

Membre per oposició del cos estatal de facultatius d'arxius, biblioteques i museus, va ser arxiver de l'Arxiu Reial de Barcelona (l'ACA: 1969-1978), fundador i director de

la Biblioteca General de la Universitat Autònoma de Barcelona (1978-1983) i director de la Biblioteca de Catalunya (1987-1990).

Era membre de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona (1960), de l'Institutet for Sammenlignende Kulturforskning d'Oslo (1961), del Comité Internacional de Paléographie Latine (1975), de l'Institut d'Estudis Catalans (1975), de la Société des Antiquaires de France (1980), de la Medieval Academy of America (1986) i de la Real Academia de la Historia (1992). Estava en possessió de la Creu de Sant Jordi (2000).

En l'obra escrita del doctor Mundó, que supera àmpliament els dos-cents títols, hi ha un grup selecte de llibres, i un gran nombre d'articles publicats en revistes especialitzades de diferents països.

A finals dels seixanta, i això és un record personal, entre els estudiants d'història de la Universitat de Barcelona que ens especialitzàvem en història medieval, circulaven notícies sobre les recerques d'un historiador sortit de Montserrat que estava familiaritzat amb l'epigrafia visigòtica, i era capaç de llegir la lletra invisible de palimpsests del segle vii i de desxifrar pissarres visigòtiques. Ens emblava extraordinari, fascinant.

Manuel Mundó era un gran historiador del monaquisme, dels orígens i l'expansió del monacat. Aquí, en el marc europeu, se situen els seus estudis sobre antics sínodes abacials, sobre sant Benet i les seves relíquies, l'antiguitat i autenticitat de la regla benedictina i la figura de Cassiodor i, en el marc hispànic, l'edició crítica de l'obra del monjo filòsof i viatger Baquiari i, en general, els estudis sobre el monaquisme visigòtic.

També era un expert en història de la Catalunya carolíngia i comtal. Ho palesen les recerques sobre la cronologia dels documents d'aquesta època, els abats de Sant Cugat del segle x, el políptic de béns i censos de Vilamajor i els escrits de l'abat i bisbe Oliba. Pels seus mèrits, l'Institut li encarregà, juntament amb Josep M. Font i Rius, la direcció de la *Catalunya carolíngia*, l'obra fundada per Ramon d'Abadal. Sota la seva direcció, que exercí amb indubtable rigor, es van publicar els volums iv, v i vi d'aquesta col·lecció, dedicats als comtats d'Osona i Manresa; Girona, Besalú, Empúries i Peralada, i Rosselló, Conflent, Vallespir i Fenollet, respectivament.

Això no obstant, el més important ho portà a terme en el terreny de la codicologia, que entenia com una disciplina que transcendia l'estudi dels manuscrits com a objectes físics i s'integrava plenament en la història de la cultura. El gran coneixement de la paleografia, la Bíblia i els escrits dels Pares de l'Església li va permetre desenvolupar una tasca extraordinària d'identificació de manuscrits perduts de la Bíblia i de sacramentaris i martirologis, a través de simples retalls conservats com a cobertes de manuscrits. També, en el pla de la recerca codicològica, se situen els estudis sobre els còdexs isidorians de Ripoll i del segle x de Sant Cugat, i dels manuscrits litúrgics llenguadocians d'època carolíngia.

Una referència especial mereix l'estudi de les bíblies de Ripoll, la de la Biblioteca Nacional de París i la del Vaticà. Entre 2002 i 2010 se'n va fer una edició facsímil en dos volums acompanyats d'un tercer molt extens (més de 400 pàgines) que conté l'estudi estilístic, històric i iconogràfic fet per Manuel Mundó. Segurament és la seva obra principal.

Encara en el pla de la codicologia, hem d'esmentar la important contribució al treball d'investigació en equip sobre el *Liber iudicum popularis*, la versió catalana del codi legislatiu visigòtic, de cap a l'any 1011. En els dos volums editats pel Departament de Justícia i Interior de la Generalitat de Catalunya els anys 2003 i 2008, s'observa bé l'aportació de Mundó: s'encarregà de l'estudi de l'únic manuscrit conservat sencer del *Liber*, dels fragments de manuscrits del mateix codi conservats, de l'estudi del jutge Bonsom que en fou l'autor i d'alguns dels textos complementaris del manuscrit.

Per acabar, i com a mostra de l'extraordinària erudició i l'olfacte d'historiador de Manuel Mundó, s'ha d'esmentar el llibre sobre el santcríst d'ivori de Montserrat. Hi sosté, amb proves i arguments que no han estat desmentits, que es tracta d'una obra de joventut de Miquel Àngel.

Vist ara, des del final del camí, els coneixements d'Àncari Manuel Mundó, com se'l coneixia entre els historiadors, eren extraordinaris, i, el que és més destacable, ho portava amb modèstia, quasi diria amb humilitat. Es notava en el tracte personal, obert i cordial, i en la generositat intel·lectual. Aquest era, al nostre entendre, el mestre i amic que hem perdut.

Text llegit per Josep M. Salrach i Marés en el Ple del dia 21 de gener de 2013

Manuel Ribas i Piera

(16.5.1925 - 14.3.2013)

Manuel Ribas i Piera, nat a Barcelona el 1925, era doctor en arquitectura i llicenciat en dret. Va formar part del Grup R d'arquitectes. Entre els anys 1956 i 1990 va ser catedràtic d'urbanisme a la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), Universitat en la qual va fundar i dirigir el programa de mestratge en arquitectura del paisatge. Va redactar els plans urbanístics de les ciutats de Palma, Múrcia, Tortosa i Ripoll, i va configurar la boca nord del túnel de la Rovira, la nova rambla del Carmel, el parc Vallparadís de Terrassa i la ronda de Dalt de Barcelona. És autor, també, dels edificis dels Laboratoris Uriach al Clot i del nou campus de la Vall d'Hebron. Va escriure els llibres *Jardins de Catalunya* i *Nicolau M. Rubió i Tudurí i el planejament territorial*. Va ser president de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC en els períodes 1991-1992 i 1995-2001, també en va ser vicepresident entre els anys 1990 i 1991 i entre els anys 1992 i 1995. Va rebre la Medalla Narcís Monturiol al mèrit científic i tecnològic (1992) i la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya (2001).

Fou un dels recuperadors de l'urbanisme modern a Catalunya, un urbanisme que havia quedat estroncat amb la Guerra Civil i la postguerra. Els trets diferencials de Ribas són, per una banda, que considerava que les dimensions socials i econòmiques són fonamentals en l'urbanisme i, per l'altra, que proposava una estructura policèntrica de Catalunya per a combatre la macrocefàlia de la gran Barcelona per la qual s'apostava durant els anys seixanta. En aquest sentit, Ribas es nodria dels coneixements adquirits en la seva estada a Bèlgica amb l'arquitecte francès Gaston Bardet, així com de la tradició del *Regional Planning*, introduïda als anys trenta a Catalunya per Nicolau M. Rubió i Tudurí. Ben significativament, va fer adoptar *El Pla de distribució en zones del territori català* (1931-1932) com a document de treball del Congrés de Cultura Catalana per a l'àmbit d'Orde-nació del Territori, del qual va ser delegat del Principat.

Recuperava, així, un clàssic del planejament de Catalunya que «el terrible parèntesi de la guerra», en paraules de Ribas mateix en la introducció del facsímil (1976), havia arraconat del tot. I reblava: «Puc assegurar per experiència personal —i honestament haig de dir-ho—, que quan en el mateix edifici que fou de la Generalitat es preparava durant els anys cinquanta el Pla provincial de Barcelona, cap dels que hi treballàvem teníem coneixença del treball de Rubió. Aviat, però, en l'Apèndix que vaig escriure per a *L'urbanisme de Gaston Bardet*, crec haver estat el primer a referir-me al *Regional Planning* en una publicació d'abast alhora comercial i científic. L'exemplar que posseeix Pau Vila romangué generosament a les meves mans uns dies, suficients per a mecanografiar les parts substancials i fotografiar els gràfics més interessants».

Resum del text escrit per Joan Antoni Solans i Huguet per al Ple del dia 8 d'abril de 2013, el qual fou llegit finalment en el Ple del dia 7 d'octubre de 2013 (curs 2013-2014)

Membres corresponents

Jaume Truyols i Santonja

(18.3.1921 - 28.8.2013)

Membre corresponent de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC, des del 2 de març de 1992, Jaume Truyols i Santonja era nascut a Sabadell el 18 de març de 1921 i ens va deixar, amb noranta dos anys, el propi passat 28 d'agost de 2013 a Oviedo, on vivia des de 1961, quan va anar-hi com a professor auxiliar de la càtedra que ocupava Miquel Crusafont i Pairó, un altre sabadellenc il·lustre que va ser el seu mestre i amic.

Va estudiar en el col·legi dels Maristes i, orfe de pare des dels catorze anys, va tenir una adolescència marcada per la Guerra Civil i per un internament en un camp de concentració com molts joves de la seva generació.

Quan va poder tornar a Sabadell, ja amb més de vint anys, va continuar els seus estudis a l'Institut de Sabadell, on es va trobar Miquel Crusafont com a professor de ciències naturals i promotor d'una Secció de Paleontologia del Museu de Sabadell, a la qual Jaume Truyols s'incorporaria mentre cursava la llicenciatura de ciències naturals a la Universitat de Barcelona.

Va exercir de professor de secundària als Escolapis, a l'Institut Laboral i a l'Escola d'Arts i Oficis de Sabadell, mentre col·laborava en el Museu i en l'organització dels prestigiosos Cursos Internacionales de Paleontología que dirigia el Dr. Crusafont, on es trobaven científics d'arreu discutint les teories evolucionistes i per on van passar els principals promotors de la teoria sintètica de l'evolució de G. G. Simpson.

A partir de l'any 1947 va començar a publicar treballs sobre la geologia i la paleontologia del Miocè del Vallès-Penedès i que es van anar centrant en la fauna de vertebrats fòssils. El seu ampli coneixement en aquest camp el va fer estudiar els jaciments de gairebé tota la península Ibèrica, cosa que va culminar amb la seva tesi doctoral, el 1962, *El Aquitaniense de Cetina de Aragón y su fauna de mamíferos*, en què es posa de manifest la seva expertesa tant en geologia com en paleontologia, i que va ser defensada a la llavors recentment creada Universitat d'Oviedo, on exercia de professor auxiliar de càtedra des de 1961. Va ser el primer doctor en geologia de la Universitat d'Oviedo. Val a dir que en aquells inicis de la Universitat d'Oviedo el professorat s'havia nodrit, en gran manera, de l'escola geològica catalana liderada per l'enyorat professor Lluís Solé Sabarís (Noel Llopis, Carmina Virgili, Manuel Julivert i el mateix Crusafont en són uns bons exemples).

El professor Truyols, el 1964, ja va obtenir la càtedra de paleontologia de la Universitat d'Oviedo que havia quedat vacant pel retorn a Catalunya del Dr. Crusafont per a ocupar la càtedra de paleontologia de la Universitat de Barcelona. Al mateix temps, ja havia adquirit un merescut reconeixement internacional pels seus treballs paleontològics sobre els mamífers terciaris i la seva evolució, i havia publicat en les millors revistes científiques, com *Nature*, *Science* o els *Comptes Rendus de l'Académie des Sciences* de París.

Però això no va ser cap problema perquè, atenent a la necessitat de formar geòlegs familiaritzats amb la regió cantàbrica, es dedicués, a partir de llavors, a investigar els terrenys paleozoics del nord d'Espanya, d'una gran complexitat tectònica i estratigràfica, i dels quals es tenia molt poc coneixement fins llavors. Per a ell això va ser un nou començament, però, encara que semblí increïble, en poc temps ja va començar a publicar articles

sobre el Paleozoic cantàbric i va formar un potent grup de recerca i docència sobre la geologia i la paleontologia d'aquest període geològic. Un grup molt complet, amb especialistes en braquiòpodes, mol·luscs, coralls, ostracodes, trilobits, foraminífers, conodonts i estromatopòrids, i que ha fet que es parli de l'Escola d'Oviedo, i al qual va imprimir un gran rigor científic i humanisme, amb un esperit de cooperació amb tothom sense precedents. I especialment amb nosaltres, els catalans, amb qui va mantenir sempre un tracte més que amable i va col·laborar, en tots els àmbits, sempre que se li demanava.

Aquesta col·laboració i el seu coneixement de la geologia catalana els va posar de manifest amb una magnífica conferència, el 23 de novembre de 1987, i que va ser la primera conferència i acte inaugural de l'aula magna del nou edifici de la Facultat de Geologia a Pedralbes, amb el títol «La geologia catalana entre l'oficialitat i la iniciativa privada», i que, un cop publicada l'any següent, és referència obligada per a qui vol conèixer la nostra història.

També havia fet un extens article, per encàrrec de la Institució Catalana d'Història Natural, el 1986, titulat «L'obra científica del doctor Miquel Crusafont i Pairó (1910-1983)» i publicat en el *Butlletí* de la ICHN.

Va col·laborar eficaçment amb la jove Universitat d'Oviedo agafant càrrecs de gestió i governança, com el de director del Colegio Mayor Valdés Salas, de 1962 a 1967; vicedegà de la Facultat de Ciències, de 1976 a 1978, i president de la Secció de Ciències Geològiques, de 1978 a 1980. Un cop jubilat, va continuar treballant amb eficàcia com a professor emèrit.

En l'àmbit científic, va ser soci fundador de la Sociedad Española de Paleontología, de la qual va ser el primer president, de 1985 a 1989, i que el va distingir dedicant-li, el 1999, un número especial de la *Revista Española de Paleontología*; també va ser-ho de la Sociedad Geológica de España, de la qual era el president de la Comisión de Historia de la Geología i que el va distingir com el primer membre d'honor. A més de membre corresponent de la nostra institució, també era membre de la Real Academia de Ciencias Exactas, Físicas y Naturales de Madrid.

En el seu currículum destaquen la vintena de tesis doctorals dirigides i les seves dues-centes publicacions científiques sobre paleontologia de vertebrats terciaris, d'invertebrats del Paleozoic, sobre evolució, sobre la geologia regional de diferents parts de la península Ibèrica i sobre història de la geologia, com he esmentat abans pel que fa a la història de la nostra geologia. També és autor d'una vintena de llibres científics i docents, i se li han dedicat un gran nombre de tàxons de fòssils.

Però aquesta ingent tasca científica i docent es veu clarament ultrapassada per la seva humanitat, constatada per mi mateix en les comptades ocasions en què vam coincidir,

però que reflecteixen molt bé el que van manifestar els seus col·legues i que queda sintetitzat per la descripció que en va fer el professor Luis Sánchez Posada: «una persona extraordinària por su espíritu científico, su humanismo, su conocimiento de la cultura en general, por su gran capacidad de guiar a sus alumnos y sus compañeros y por su sentido de la amistad. Era una autoridad por su prestigio bien ganado».

La Secció de Ciències i Tecnologia s'ha sentit molt honorada per haver tingut el Dr. Truyols com a membre corresponent i ha sentit molt la seva pèrdua.

Text llegit per David Serrat i Congost en el Ple del dia 7 d'octubre de 2013 (curs 2013-2014)

Jürgen Untermann

(24.10.1928 - 7.2.2013)

Jürgen Untermann, nat a Rheinfelden, Baden, el 24 d'octubre de 1928, ha mort a la seva residència de Brauweiler el 7 de febrer de 2013. Amb el seu traspàs es tanca tota una etapa de consolidació dels estudis als quals ell va dedicar l'esforç de tota una vida, fonamentalment la lingüística indoeuropea, les llengües itàliques, la paleohispanística i un aspecte que cal no oblidar en el seu decurs científic i vital: la filologia clàssica, a la qual fou sempre fidel.

Format a la Universitat de Tübingen sota la tutela i la direcció de l'eminent indoeuropeista Hans Krahe, heretà del seu mestre una capacitat extraordinària de síntesi i d'ordenació i taxonomia de les qüestions lingüístiques més complicades i discutides, amb humilitat i bon sentit, lluny de la prepotència que de vegades caracteritza els qui s'hi enfronten amb èxit, com ho féu J. Untermann. Ja doctor, obtingué la seva *habilitation* sota la direcció del no menys il·lustre Ulrich Schmolz, a Tübingen mateix l'any 1959.

A una singular perspicàcia en la detecció dels problemes i al plantejament de possibles solucions unia una capacitat de treball excepcional que li permeté no tan sols el cultiu simultani dels diversos camps objecte de la seva recerca, ans també dedicar una part del seu temps a la família, els deixebles, que ben aviat esdevenien amics, motivats per la bonhomia sempre present en Jürgen Untermann i la seva generositat personal i científica. Pràcticament tot l'estol abundant de paleohispanistes de la península Ibèrica han tingut l'ocasió d'experimentar-ho tant a Alemanya com en el decurs dels seus periples hispànics; Jürgen Untermann i la seva inseparable esposa Bertha, que col·laborava activament en les transcripcions dels documents epigràfics sobre el terreny. El matrimoni Untermann, fins a la mort de la Bertha, era una parella omnipresent en els col·loquis de paleohispanística i una visita que es podia produir en qualsevol moment a casa dels seus nombrosos amics durant els seus llargs viatges d'investigació en el territori. Cal recordar, en aquest punt, l'entrançable amistat que l'unia amb Pere Vegué, durant molts anys director del Gabinet Numismàtic de Catalunya, i amb la seva família, com també amb Leandre Villaronga, a qui va fer concedir un doctorat *honoris causa* a la seva Universitat de Colònia; precisament en l'homenatge en honor de Villaronga, Untermann va escriure un article publicat en català: «Intercanvi epistolar en un plom ibèric?» (*Acta Numismàtica*, Barcelona, núm. 21-23, 1993, p. 93-100).

Els ulls del matrimoni Untermann s'encenien quan parlaven dels seus amics, i també quan es referien als seus deixebles espanyols, als quals sovint havien fins i tot allotjat a casa seva. Les llargues sobretaulas a Barcelona amb ells eren un seguit de records i també d'interrogacions sobre l'activitat dels qui coneixien i d'una constant i curosa insistència a demanar una atenció especial per a aquells qui començaven. Poques vegades parlaven d'ells mateixos i, quan ho feien, desviaven de seguida la conversa amb discreció vers els projectes de futur amb un contagiós entusiasme, tot demanant l'opinió dels qui, com era i és el meu cas, coneixíem molt menys que ell les coses que estudiava; però J. Untermann tenia una capacitat extraordinària de fer-te participar i ensems fer-te còmplice de les seves empreses. Més endavant, Ulla l'acompanyà en els últims anys, fent-se estimar també per la seva simpatia i la devoció amb què seguia els interessos de J. Untermann.

Durant la seva activa vida acadèmica conreà molts camps, encara que fou la paleohispanística la matèria que el féu conegut i habitual a la península Ibèrica. Un breu cop d'ull a les publicacions de J. Untermann en aquests altres camps és molt il·luminador per tal de copsar la universalitat de la seva cultura en l'àmbit del món antic.

Aquesta versatilitat fruit de la seva sòlida formació clàssica li permeté d'escriure obres importants en molts i diversos camps. Pensem, per exemple, en *Wörterbuch des Oskisch-Umbrischen* (Heidelberg, 2000) i *Die venetischen Personennamen* (Wiesbaden,

1961), o en la seva *Einführung in die Sprache Homers. Der Tod des Patroklos* (Heidelberg, 1987). Altres contribucions més curtes però no menys significatives per a mostrar la varietat dels interessos d'Untermann poden ser: «Die hispanische Heerschau des Silius Italicus», dins els estudis dedicats a Anna Morpurgo Davies (Oxford, 2004, p. 474-484), o bé «L'aggettivo. Forma e funzione» (*Quaderni Patavini di Linguistica*, núm. 7, 1988, p. 3-31), així com «Das Adjektiv und eine Ode des Horaz» a la miscel·lània en honor de H. Seiler (Tübingen, 1980, p. 338-350). En aquest punt podem recordar, també, «Joan Coromines y la onomástica de la Hispania antigua» (a Joan Solà, ed., *L'obra de Joan Coromines*, Sabadell, 1999, p. 183-192). Entre aquests molt abundosos treballs voldríem assenyalar la poc coneguda i ensems molt intel·ligent contribució «Die Sprache in der Provinz» en el col·loqui organitzat per H. von Hesberg, *Was ist eigentlich Provinz?*, publicat a Colònia l'any 1995 (p. 73-92).

Jürgen Untermann fou reconegut sobretot pels seus estudis dedicats a la paleohispanística. Dins la seva contribució a aquesta ciència que ajudà a renovar d'una manera decisiva, hem de destacar tot un seguit d'obres, algunes de les quals constitueixen per elles mateixes un «monumentum aere perennius», si volem usar l'expressió d'un poeta com Horaci a qui Untermann tant apreciava.

Assenyalem, en primer lloc, algunes obres primerenques i pioneres: *Sprachräume und Sprachbewegungen im vorrömischen Hispanien* (Wiesbaden, 1961, amb versió portuguesa a la *Rivista de Guimarães*, núm. 72, 1962, p. 5-41, i en llengua castellana a *Archivo de Prehistoria Levantina*, núm. 10, 1963, p. 165-192) o *Elementos de un atlas antroponímico de la Hispania Antigua* (Madrid, 1965). La seva aportació de més durada i a la qual consagrà una part important del seu temps amb una laboriositat exemplar foren els quatre volums dels *Monumenta linguarum hispanicarum*, publicats a Wiesbaden entre 1975 i 1997: I: *Die Münzlegenden* (1975); II: *Die Inschriften in iberischer Schrift aus Südfrankreich* (1980); III: *Die iberischen Inschriften aus Spanien* (1990); IV: *Die tartesischen, keltiberischen und lusitanischen Inschriften* (1997), una contribució que marca una fita científica i que és el punt de partida dels estudis dedicats a aquesta especialitat.

Fer un elenc de tota la seva producció en l'àmbit d'aquesta disciplina aniria més enllà del record i l'homenatge que voldrien ser aquestes breus pàgines, però no serà de bades recordar treballs de gran recorregut com «Die althispanischen Sprachen», a *Aufstieg und Niedergang der römischen Welt*, tom II, vol. 29/2 (Berlín, Zúric, Nova York, 1983, p. 791-818); «Zur Morphologie der lusitanischen Götternamen», a la *Festschrift* dedicada a Joseph Piel (Tübingen, 1988, p. 123-138); l'indispensable *Die vorrömischen Sprachen der iberischen Halbinsel*, publicat per la Nordrhein-Westfälische Akademie der Wissenschaften a Wiesbaden l'any 2001; «La onomástica celtibérica», *Elea*, núm. 2 (1996,

p. 109-156); l'apartat dedicat a l'antroponímia amb el títol «Onomástica», en el volum de F. Beltrán, J. de Hoz i J. Untermann, *El tercer bronce de Botorrita (Contrebia Belaisca)* (Saragossa, 1996, p. 109-180); «La gramática de los plomos ibéricos», *Veleia*, núm. 2/3 (1987, p. 35-56), i en la mateixa publicació, «Lusitanisch, Keltiberisch, Keltisch» (p. 57-76). Naturalment, el que recollim no és més que una petita mostra d'una laboriositat rigorosa i constant, selecció que esperem que sigui almenys representativa. Cal potser nogensmenys detenir-nos a dir que dedicà la seva atenció fins i tot a aspectes molt puntuals de casa nostra com poden ser «Namenkundliche Bemerkungen zu Constantí und Centcelles», *Madriider Mitteilungen*, núm. 8 (1967, p. 226-229), o bé «Dos inscripciones recién halladas de Castell de Palamós (Gerona)», publicat en el primer volum de l'homenatge a Luis Mixelena, l'any 1985 a Vitòria (p. 433-441), per tal de no donar més que un tast.

Els seus estudis clàssics el portaren a les llengües itàliques i, més tard, a les paleohispàniques, un periple que féu sense deixar mai de conrear i continuar seguint els estudis que l'havien interessat anteriorment. Una capacitat molt poc comuna que el conduí a una universalitat científica indubtable. La seva atenció i estima pel nostre territori i els seus habitants presents i passats féu que la nostra institució l'elegís membre corresponent i s'honorés a tenir-lo entre els seus. Avui, ja traspasat, la memòria de Jürgen Untermann roman viva entre els qui vam tenir la sort de tractar-lo i de gaudir de la seva fidel i franca amistat, i queda, però, a tota la comunitat científica, per tal de compensar la seva mancança, una obra sòlida i científicament honesta i impecable, que acompanyarà durant molts anys els estudis dels temes que tractà i que constituirà sempre un element cabdal del seu desenvolupament.

Text llegit per Marc Mayer i Olivé en el Ple del dia 25 de febrer de 2013

Nòmina de membres

Membres numeraris i emèrits

Montserrat Aguadé i Porres

Joaquim Agulló i Batlle

Salvador Alegret i Sanromà

Josep Amat i Girbau

Gabriel Amengual Coll

Manuel Ardit i Lucas

Joan A. Argenter i Giralt

Enric Argullol i Murgadas

Joaquim Arnau Querol

Francesc Asensi i Botet

Antoni M. Badia i Margarit

Albert Balcells i González

Damià Barceló i Cullerés

Bartomeu Barceló i Pons († 10.10.2012)

Xavier Barral i Altet

Ramon Bartrons i Bach

Carles Bas i Peired

Pilar Bayer i Isant

Joan Becat i Rajaut

Xavier Bellés i Ros

Vicenç Beltran i Pepió

Jaume Bertranpetit i Busquets

Eduard Bonet i Guinó

Dolors Bramon i Planas

Josep M. Bricall i Masip

Joan-Ferran Cabestany i Fort

M. Teresa Cabré i Castellví

Jaume Cabré i Fabrè

Anna Cabré i Pla

Miquel Canals i Artigas

Jordi Carbonell i de Ballester

Salvador Cardús i Ros

Josep Carreras i Barnés

Joaquim Casal i Fàbrega

Alícia Casals i Gelpí

Jaume Casals i Pons

Oriol Casassas i Simó († 10.10.2012)

Jordi Casassas i Ymbert

Josep M. Casasús i Guri

Jordi Castellanos Vila († 19.10.2012)

Manuel Castellet i Solanas

Josep Castells i Guardiola

Antoni Joan Colom Cañellas

Germà Colón Domènech

Jacint Corbella i Corbella

Jordi Corominas i Dulcet

Maria Corominas i Piulats

Jordi Cots i Moner

Josepa Cucó i Giner

Maria Josep Cuenca Ordinyana

Núria de Dalmases i Balaña

Josep M. Domènech i Mateu

Eulàlia Duran i Grau

Mercè Durfort i Coll

Joan Egea i Fernández

Romà Escalas i Llimona

Gregori Estrada i Gamissans

Marta Estrada i Miyares

Joan Estruch i Gibert

Gaspar Feliu i Montfort

Antoni Ferrando i Francès

Gabriel Ferraté i Pascual

Lluís Ferrer i Caubet

M. Teresa Ferrer i Mallo

Ramon Folch i Guillèn	Pere Lluís Font
Josep M. Font i Rius	Joaquim Mallafrè i Gavalvà
Francesc Fontbona i de Vallescar	Isidor Marí i Mayans
Màrius Foz i Sala	Abel Mariné i Font
Octavi Fullat i Genís	Joan Martí i Castell
Jordi Galí i Garreta	Josep Martines Peres
Maria Dolors Garcia Ramon	Tomàs Martínez Romero
Lluís Garcia i Sevilla	Joan Mas i Vives
Jesús Andrés García Sevilla	Andreu Mas-Colell
Joaquim Garriga i Riera	Josep Massot i Muntaner
Carles A. Gasòliba i Böhm	Marc Mayer i Olivé
Josep Gifreu i Pinsach	Àngel Messeguer i Peypoch
Salvador Giner de San Julián	Concepció Mir i Curcó
Joan Girbau i Badó	Joan-Francesc Mira i Casterà
Ramon Gomis de Barbarà	Joan Miralles i Monserrat
Pilar González Duarte	Carles Miralles i Solà
Francesc Gonzàlez i Sastre	Isidre Molas i Batllori
Josep González-Agàpito i Granell	Joaquim Molas i Batllori
Joaquim Gosálbez i Noguera	Aina Moll i Marquès
Carme Gràcia Beneyto	Tomàs de Montagut Estragués
Albert Gras Martí	Brauli Montoya Abat
Joan Grimalt i Obrador	Miquel de Moragas i Spà
Ricard Guerrero i Moreno	Josep Moran i Ocerinjuregui
Enric Guinot i Rodríguez	Manuel Mundó i Marcet († 25.12.2012)
Joan Josep Guinovart i Cirera	Joaquim Muns i Albuixech
Josep Guitart i Duran	Josep M. Muntaner i Pasqual
Albert G. Hauf i Valls	Josep M. Nadal i Farreras
Albert Jané i Riera	Gabriel Navarro i Ortega
Lluís Jofre i Roca	Oriol Nel-lo i Colom
Joan Jofre i Torroella	Antoni Olivé i Ramon
Manuel Jorba i Jorba	Jaume Pagès Fita
David Jou i Mirabent	Josep M. Panareda Clopès
Ramon Lapiedra i Civera	Ramon Parés i Farràs
Àngel Llàcer i Escorihuela	Àngels Pascual de Sans
Josep Enric Llebot Rabagliati	Vicent Pascual Granell
Jordi Lleonart i Aliberas	Josep Perarnau i Espelt
Xavier Llimona i Pagès	Juli Peretó i Magraner
Enric Lluch i Martín († 4.12.2012)	

Manuel Pérez Saldanya
Joan Peytaví Deixona
Josep Piera Rubio
Vicent Pitarch i Almela
Antoni Pladevall i Font
Lluís B. Polanco i Roig
Jaume Porta i Casanellas
Miquel Àngel Pradilla Cardona
Modest Prats i Domingo
Jaume de Puig i Oliver
Pere Puigdomènech i Rosell
Joaquim M. Puyal i Ortega
Joaquim Rafel i Fontanals
Josep-Enric Rebés i Solé
Salvador Reguant i Serra
Carles-Enric Riba i Campos
Manuel Ribas i Piera († 14.3.2013)
Antoni Riera i Melis
Santiago Riera i Tuèbols
Gemma Rigau i Oliver
Pere Roca i Fabregat
Encarna Roca i Trias
Joan Rodés i Teixidor
Joandomènec Ros i Aragonès
Xavier Roselló i Molinari
Vicenç M. Rosselló i Verger
Xavier Rubert de Ventós
Ferran Sagarra i Trias
Jordi Salas-Salvadó
Josep M. Salrach i Marés
Joan Sanmartí Grego

Pere Santanach i Prat
Mila Segarra i Neira
Francesc Serra i Mestres
Eva Serra i Puig
Antoni Serra i Ramoneda
Màrius Serra i Roig
David Serrat i Congost
Antoni Simon i Tarrés
Ramon Sistac i Vicén
Carles Solà i Ferrando
Joan de Solà-Morales i Rubió
Joan Antoni Solans i Huguet
Carlota Solé i Puig
Narcís Soler i Masferrer
Rolf Tarrach Siegel
Jaume Terradas i Serra
Josep-Maria Terricabras i Nogueras
Ricard Torrents i Bertrana
Josep Vallverdú i Aixalà
Francesc Vallverdú Canes
Josep Vaquer i Timoner
Joan Veny i Clar
Pere Verdaguer i Juanola
Josep Vigo i Bonada
Joan Vilà-Valentí
Mariàngela Vilallonga Vives
Miquel Vilardell i Tarrés
Carles Viver i Pi Sunyer
Jordi Vives i Puiggròs
Xavier Vives i Torrents
Joan Viñas i Salas

Membres corresponents

Cosme Aguiló Adrover
Josep Amengual i Batle

Robert Archer
Francesc Badia Gomis

Francesc Ballone	Alexandre Olivar i Daydí
Isidre Bartumeu Martínez	José Antonio Pascual Rodríguez
Thomas Noël Bisson	Àngel Pellicer i Garrido
Denise Boyer	F. Xavier Pi-Sunyer
Efrem Compte i Roux	Norberto Piccinini
Michel Contini	Olivier Poisson
Jordi Joaquim Costa i Costa	Damià Pons i Pons
Dominique de Courcelles	Paul Preston
Juan de Dalmau Mommertz	Josep Quer i Villanueva
Michel Delseny	Artur Quintana i Font
Georges Fabre	Jorge-Óscar Rabassa
Kálmán Faluba	Lídia Rabassa Areny
Paul Freedman	Philip D. Rasico
Joan Genescà i Llongueras	Enric Ribes i Marí
Evarist Giné i Masdeu	Claude Roux
Manuel González González	Xavier Sáez-Llorens
Maria Grossmann	Adélio Alcino Sampaio Castro
Montserrat Guibernau i Berdun	José Sarukhán Kermez
Christian Guilleré	Beatrice Schmid
Joseph Gulsoy	Borís Pàvlovitx Sobolev
Gonzalo Halffter Salas	Giuseppe Tavani
Jocelyn N. Hillgarth	Antoni Torre
Nikolas Jaspert	Eliseu Trenc
Simon Key	Jaume Truyols i Santonja († 28.8.2013)
Gabriel Llompart i Moragues	Jürgen Untermann († 7.2.2013)
Antoni Lloret i Orrriols	Andrés Urrutia Badiola
Joan F. López Casasnovas	Miquela Valls
Henry de Lumley-Woodyear	Jill Rosemary Webster
Joan Massagué i Solé	Max Woodfield Wheeler
Federico Mayor Zaragoza	Curt Wittlin
Ambler H. Moss	Alan Yates
Carlos Ulises Moulines Castellví	Marie Claire Zimmermann
Olimpio Musso	Michel Zimmermann
Bob de Nijs	

III. Les seccions

L'Institut d'Estudis Catalans és format per les cinc seccions següents: Secció Històrico-Arqueològica (SHA), Secció de Ciències Biològiques (SECCB), Secció de Ciències i Tecnologia (SECCT), Secció Filològica (SF) i Secció de Filosofia i Ciències Socials (SFCS), integrades per membres numeraris, emèrits, supernumeraris i corresponents.

Els membres numeraris i els emèrits constitueixen el Ple de l'Institut, del qual també formen part els presidents de les societats filials.

Els membres numeraris són els que, elegits pel Ple, tenen tots els drets i les obligacions que estableixen els Estatuts. Els membres emèrits són els que, havent estat membres numeraris, per raó d'edat són exonerats de les obligacions corporatives.

Els membres corresponents col·laboren en les tasques científiques de l'Institut i no participen en els òrgans de govern.

<i>Any/membres</i>	<i>SHA</i>	<i>SECCB</i>	<i>SECCT</i>	<i>SF</i>	<i>SFCS</i>	<i>Total</i>
2008						
Numeraris	27	24	27	26	25	129
Emèrits	10	8	8	11	14	51
Corresponents	25	8	8	24	3	68
						248
2013						
Numeraris	21	24	28	27	24	124
Emèrits	15	13	10	12	21	71
Corresponents	19	10	8	26	6	69
						264

Secció Històrico-Arqueològica

Crònica

La Secció Històrico-Arqueològica té actualment 21 membres numeraris, 15 membres emèrits i 19 membres corresponents.

Durant aquest curs, la SHA ha hagut de lamentar la pèrdua de Manuel Mundó, membre emèrit, i Jürgen Untermann, membre corresponent.

Sessions acadèmiques

La Secció Històrico-Arqueològica s'ha reunit en sis sessions de treball ordinàries.

Premis i distincions

Joaquim Garriga ha estat honorat, el 18 de febrer de 2013, amb la Distinció a la Qualitat de la Pràctica Docent de la Universitat de Girona per la seva «trajectòria docent, especialment en aspectes referits a la renovació de la docència, la formació del professorat i l'elaboració de materials docents».

Josep Guitart, representant de l'IEC a la Unió Acadèmica Internacional, n'ha estat elegit vicepresident. L'elecció va tenir lloc a Magúncia (Alemanya), en la darrera Assemblea General celebrada per aquesta organització entre els dies 12 i 17 de maig de 2013.

Enguany, el CSIC ha publicat un volum en homenatge a M. Teresa Ferrer i Mallol titulat *La Corona catalanoaragonesa, l'Islam i el món mediterrani. Estudis*

d'història medieval en homenatge a la doctora Maria Teresa Ferrer i Mallol. L'obra aplega els treballs de més de setanta destacats medievalistes de prestigi internacional, i inclou una llista que recull totes les seves publicacions i una *tabula gratulatoria*.

Comissions i representacions

Hi ha diversos membres de la Secció que formen part de comissions i representacions, en nom de la Secció o bé en nom de l'IEC.

— Santiago Riera forma part de la Comissió d'Investigació de l'Institut.

— Josep Massot forma part de la Comissió de Publicacions de l'IEC.

— Albert Balcells forma part, com a representant de la Secció, de la Comissió Social de l'Institut d'Estudis Catalans, és director de l'Arxiu de l'IEC i de l'Oficina d'Assessorament Històric, i representant de l'IEC al Patronat Casa de Prat de la Riba.

— Jaume Sobrequés és el representant de l'IEC al Patronat Castell de Cardona.

— Eva Serra és representant de l'IEC al Consell Nacional d'Arxius.

Oficina d'Assessorament Històric (OAH)

L'OHA de la Secció s'encarrega d'emetre dictàmens oficials sobre patrimoni i sobre

els símbols dels ens locals (BCIN, escuts, banderes) i de la resolució de consultes. (Vegeu l'apartat dedicat a les oficines a «VI. Activitat de recerca».)

Actes acadèmics

Aquest curs s'han pronunciat dos discursos d'ingrés com a membre numerari de la Secció: el dia 20 de novembre de 2012, Dolors Bramon llegí el seu discurs d'ingrés titulat «Reivindicació catalana del geògraf al-Idrīsī», i el 24 de gener de 2013 ho féu Manuel Jorba amb el discurs «A propòsit de la primeríssima recepció de “La pàtria” d'Aribau (1833-1859)».

El dia 27 de novembre de 2012 es presentaren els quatre volums de l'*Epistolari grec*, a càrrec d'Albert Balcells, Pedro Bádenas, Josep Massot (com a curador de l'obra) i Eusebi Ayensa (com a compilador).

El dia 9 de gener de 2013 tingué lloc a la Sala Prat de la Riba l'acte d'homenatge a Jordi Castellanos, organitzat per la Secció Històrico-Arqueològica juntament amb el Departament de Filologia Catalana de la UAB, la Institució de les Lletres Catalanes, la Societat Catalana de Llengua i Literatura i la Societat Verdaguier. Hi prengueren part M. Teresa Ferrer, presidenta de la SHA; Ferran Sancho, rector de la UAB; Francesc Parcerisas, degà de la Institució de les Lletres Catalanes; Manuel Llanas, president de la Societat Catalana de Llengua i Literatura, i Ricard Torrents, president de la

Societat Verdaguier. En acabat, intervingueren Manuel Jorba, membre de l'IEC; Josep M. Domingo, de la UdL, i Josep Murgades, de la UB, els quals explicaren a bastament la trajectòria científica de Castellanos.

El dia 4 de juny de 2013 es va celebrar una jornada per a commemorar els set-cents anys de la reintegració de la Vall d'Aran a Catalunya, organitzada conjuntament amb la Secció Filològica i la Delegació de l'IEC a Lleida.

Entre els dies 17 i 21 de juny de 2013 va tenir lloc el cicle de conferències *Violència i política a la història de Catalunya*, integrat dins del Màster d'història de Catalunya de la UAB i amb el qual ha col·laborat la Secció. Entre altres especialistes, hi van intervenir els membres de la Secció Gaspar Feliu i Albert Balcells.

Durant aquest curs, s'han dut a terme diversos actes acadèmics en el si de les reunions ordinàries de la Secció.

El dia 21 de març de 2013, Jordi Casassas va oferir la comunicació científica «Nous enfocaments en l'estudi del catalanisme i la seva cartografia», en què va presentar les bases sobre les quals s'assenta la seva obra *Atles del catalanisme* i n'esmentà els trets i les conclusions fonamentals.

En la reunió celebrada el dia 18 d'abril, Albert Balcells va oferir la comunicació «La base de dades de monuments commemoratius de Catalunya. Els monuments commemoratius fora de Barcelona

entre 1880 i 1914». Després d'explicar el funcionament de la base de dades del projecte de la Secció que cataloga els monuments commemoratius de Catalunya i de posar un exemple pràctic a través dels monuments de Mataró, explicà el tipus de monuments que hi ha a les principals ciutats de Catalunya durant el període esmentat, fent especial atenció als personatges i motius commemorats.

En la reunió del dia 21 de maig, Pere Casanellas, president de la Societat Catalana d'Estudis Hebraics, va pronunciar «La disputa de Barcelona de 1263 entre fra Pau Cristià i rabí Mossé ben Nahman», en obert per a tots els membres de l'Institut. N'explicà les circumstàncies i els fets i oferí una visió renovadora sobre la polèmica de l'autenticitat de l'acta en hebreu.

Publicacions

- BALCELLS I GONZÁLEZ, Albert. *Jaume Masó i Torrents i la modernitat, 1863-1943: De 'L'Avenç' a l'Institut d'Estudis Catalans*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2013. (Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica; 95)
- *L'Institut d'Estudis Catalans: Una síntesi històrica*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2012. (Publicacions de la Presidència; 36)
- *La Universitat de Barcelona i el Parlament de Catalunya durant la Guerra Civil de 1939*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2013. (Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica; 93)
- FERRER I MALLOL, M. Teresa (cur.). *Jaume I: Commemoració del VIII centenari del naixement de Jaume I*. Volum II. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2013. (Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica; 92)
- FIGUERES, Josep M. *Valentí Almirall: Obra completa: 1880-1884: Volum 2*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2013. (Monografies de la Secció Històrico-Arqueològica; 11/2)
- LEÓN GÓMEZ, Magdalena. *El Cançoner C*. Florència: Edizioni del Galluzzo: Union Académique Internationale: Institut d'Estudis Catalans, 2012.
- RIERA I MELIS, Antoni (coord.). *Crisis frumentàries, iniciatives privades i polítiques públiques de proveïment a les ciutats catalanes durant la baixa edat mitjana*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2013. (Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica; 94)
- SIMÓ, Meritxell. *Jaume Masó i Torrents: La cançó provençal en la literatura catalana cent anys després*. Florència: Edizioni del Galluzzo: Union Académique Internationale: Institut d'Estudis Catalans, 2012.

Membres

	<i>DATA DE NOMENAMENT I ESPECIALITAT</i>
Manuel Ardit i Lucas	18.12.1992; emèrit des del 2.12.2011 Història moderna
Albert Balcells i González	21.11.1986; emèrit des del 29.5.2010 Història contemporània, social i política de Catalunya
Xavier Barral i Altet	18.12.1992 Història de l'art antic i medieval
Vicenç Beltran i Pepió	13.12.2010 Filologia romànica
Dolors Bramon i Planas*	27.2.2012 Filologia semítica
Joan-Ferran Cabestany i Fort	14.6.1999; emèrit des del 19.8.2000 Història i arqueologia
Jordi Casassas i Ymbert	27.2.2012 Història contemporània
Jordi Castellanos Vila	7.4.2003 († 19.10.2012) Història de la literatura del segle xx
Núria de Dalmasas i Balañà	17.6.1996 Història de l'art medieval
Eulàlia Duran i Grau	7.5.1990; emèrita des del 2.4.2004 Història i literatura catalana a l'època moderna

* Fou membre corresponent d'aquesta Secció des del 17.6.1996 fins al 27.2.2012.

	DATA DE NOMEJAMENT I ESPECIALITAT
Romà Escalas i Llimona	17.6.2002 Musicologia
Gregori Estrada i Gamissans	18.12.1992; emèrit des del 18.12.1993 Història de la música
Gaspar Feliu i Montfort	26.2.2007; emèrit des del 18.4.2012 Història medieval (alta edat mitjana)
M. Teresa Ferrer i Mallol	18.12.1992; emèrita des del 25.8.2010 Història medieval (baixa edat mitjana)
Josep M. Font i Rius	26.6.1970; emèrit des del 5.6.1989 Història del dret
Francesc Fontbona i de Vallescar	18.12.1992 Història de l'art modern
Joaquim Garriga i Riera	17.6.2002 Història de l'art dels segles XVI-XVIII
Carme Gràcia Beneyto	17.12.2001 Història de l'art
Enric Guinot i Rodríguez	17.12.2001 Història rural medieval
Josep Guitart i Duran	7.5.1990 Arqueologia
Albert G. Hauf i Valls	1.2.1991; emèrit des del 8.1.2008 Història de la literatura, edició de textos medievals i espiritualitat medieval
Manuel Jorba i Jorba	7.4.2003; emèrit des del 9.5.2012 Història de la literatura del segle XIX

Tomàs Martínez Romero	7.4.2003 Història de la literatura de l'edat mitjana
Joan Mas i Vives	25.2.2008 Història de la literatura (s. XVI-XIX)
Josep Massot i Muntaner	14.6.1999; emèrit des del 3.11.2011 Història de la literatura i història contemporània
Marc Mayer i Olivé	17.6.1996 Epigrafia, tradició clàssica i història antiga de Catalunya
Joaquim Molas i Batllori	17.2.1978; emèrit des del 5.9.2000 Història de la literatura i crítica literària
Concepció Mir i Curcó	18.12.1992 Història sociopolítica contemporània
Tomàs de Montagut Estragués	17.12.2001 Història del dret
Manuel Mundó i Marcet	26.11.1971; emèrit des del 29. 6.1993 († 25.12.2012) Història i literatura antiga i medieval damunt les fonts manuscrites
Antoni Pladevall i Font	7.5.1990; emèrit des de l'11.2.2004 Història eclesiàstica i història de l'art
Antoni Riera i Melis	17.6.1996 Història social de l'edat mitjana
Santiago Riera i Tuèbols	17.6.2002; emèrit des del 18.5.2005 Història de la ciència i de la tècnica

Josep M. Salrach i Marés	26.2.2007 Història medieval (alta edat mitjana)
Joan Sanmartí Grego	26.2.2007 Protohistòria (àrea d'arqueologia)
Eva Serra i Puig	17.6.2002; emèrita des del 27.7.2012 Història moderna
Antoni Simon i Tarrés	26.2.2007 Història de la historiografia (àrea moderna i contemporània)
Narcís Soler i Masferrer	17.6.1996 Paleolític i prehistòria
<hr/>	
Membres corresponents*	
Josep Amengual i Batle	13.2.1987 Història (Palma)
Thomas Noël Bisson	13.2.1987 Història medieval (Estats Units)
Efrem Compte i Roux	25.2.2008 Història medieval, paleografia i litúrgia (Estats Units)
Dominique de Courcelles	25.2.2008 Història de la literatura (França)

* Entre parèntesis consta el país de procedència o residència habitual, i la ciutat, en el cas dels membres procedents de l'Estat espanyol o de l'àmbit d'influència de llengua i cultura catalanes.

Georges Fabre	16.12.1996 Història romana (França)
Paul Freedman	16.12.1996 Història medieval (Estats Units)
Christian Guilleré	31.3.2008 Història medieval (França)
Jocelyn N. Hillgarth	16.12.1996 Història hispànica i dels Països Catalans (Regne Unit)
Nikolas Jaspert	31.3.2008 Història medieval peninsular (Alemanya)
Simon Keay	16.6.2008 Arqueologia catalana (Regne Unit)
Gabriel Llompart i Moragues	13.2.1987 Religiositat popular (Palma)
Henry de Lumley-Woodyear	16.12.1996 Paleontologia humana (França)
Olimpio Musso	16.12.1996 Filologia grega i llatina (Itàlia)

	DATA DE NOMENAMENT I PROCEDÈNCIA
Alexandre Olivar i Daydí	6.7.1973 Litúrgia (Monistrol de Montserrat)
Olivier Poisson	31.3.2008 Història de l'art (Perpinyà)
Paul Preston	25.2.2008 Història contemporània d'Espanya (Regne Unit)
Eliseu Trenc	16.6.2008 Història de l'art català dels segles XIX i XX (França)
Jürgen Untermann	16.6.2008 († 7.2.2013) Llengua ibèrica (Alemanya)
Jill Rosemary Webster	16.12.1996 Història (Canadà)
Michel Zimmermann	16.12.1996 Història cultural (França)

Secció de Ciències Biològiques

Crònica

La Secció de Ciències Biològiques (SECCB) té vint-i-quatre membres numeraris, tretze membres emèrits i deu membres corresponents. Les àrees temàtiques que cobreixen llurs especialitats són molt diverses, tant del que podríem dir-ne biologia general (biologia cel·lular, biologia molecular, bioquímica, genètica, antropologia, etc.), com de biologia d'organismes i sistemes (ecologia, entomologia, botànica, micologia, zoologia, etc.), com de ciències de la salut, més diversificades (microbiologia, cardiologia, ciències de la conducta, embriologia humana, endocrinologia, farmacologia, geriatria, hepatologia, immunologia, neurociències, nutrició i bromatologia, pediatria, psiquiatria, toxicologia, veterinària, etcètera).

Aquest curs han estat nomenats nous membres numeraris Montserrat Aguadé, Ramon Gomis de Barbarà i Jordi Salas-Salvadó. Han passat a ser emèrits Josep Carreras, Mercè Durfort, Xavier Llimona i Abel Mariné. S'ha hagut de lamentar el traspàs d'Oriol Casassas i Simó, membre emèrit que ens va deixar el dia 10 d'octubre de 2012.

La SECCB s'ha reunit en sessions ordinàries de treball cada mes. Seguint la tradició consolidada, s'han celebrat tres reunions conjuntes amb la Secció de Ciències i Tecnologia. S'han presentat, entre

d'altres, les comunicacions científiques següents: «Fisiopatologia de la medicina quotidiana. Entrebancs al camí de l'excel·lència», discurs d'ingrés d'Àngel Llàcer (19.11.2012); «La governança de la universitat de Catalunya», a càrrec de Màrius Rubiralta (17.12.2012); «Epigenètica en la Salut i en la malaltia», a càrrec de Manel Esteller (14.1.2013); «Les tres cares del glicogen: el bo, el lleig i el dolent», a càrrec de Joan Guinovart (18.3.2013); «Cap al descobriment dels genomes de plantes», a càrrec de Michel Delseny (15.4.2013), i «Fibromiàlgia i dèficit d'hormona de creixement: una cruïlla inesperada», a càrrec de Guillem Quatrecasas (10.6.2013).

Diversos membres de la Secció han rebut mèrits i distincions: Xavier Bellés ha estat nomenat membre del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible (CADS); Ramon Gomis ha estat guardonat amb la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya 2013; Pere Puigdomènech ha rebut el Premi COSCE a la Difusió de la Ciència 2013, atorgat per la Confederació de Societats Científiques d'Espanya, i Joan Viñas ha estat nomenat president de la Reial Acadèmia de Medicina.

Els membres de la SECCB que tenen representacions a les societats filials

són els següents: Mercè Durfort, delegada a la Institució Catalana d'Estudis Agraris; Joaquim Gosálbez, delegat a la Institució Catalana d'Història Natural, i Ricard Guerrero, delegat a la Societat Catalana de Biologia. D'altra banda, també hi ha membres que representen l'IEC en altres entitats: Xavier Llimona, al Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà; Joaquim Gosálbez, al Parc Natural del Cadí-Moixeró; Josep Vigo, al Consell de Protecció de la Natura, i Ricard Guerrero i Joandomènec Ros, al Consell Assessor del Parlament sobre Ciència i Tecnologia (CAPCIT).

Entre els actes organitzats per la Secció destaquen la intervenció de Francesc González Sastre al programa *Moments* (La2), en un monogràfic sobre ciència (7.11.2012); la sessió sobre l'obra de Joan Cadevall, en el centenari de la seva obra *Flora de Catalunya*, en què participaren diversos membres de la Sec-

ció (22.11.2012), així com la posterior exposició «Joan Cadevall i la *Flora de Catalunya*», coordinada per Josep Vigo, que s'instal·là al claustre de l'IEC del 2 al 20 de juny de 2013; la conferència «Can we save marine fish stocks?», a càrrec de Philippe Cury, director del Centre de Recherche Halieutique Méditerranéenne et Tropicale de la Universitat de Montpellier II, coorganitzada amb la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona (18.12.2012); la presentació del llibre *Els bastiments menors catalans de construcció artesanal del segle XX*, d'Alexandre Ribó, acte coorganitzat amb la Secció de Ciències i Tecnologia (27.2.2013); l'homenatge a Oriol Casassas, conjuntament amb l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears (27.2.2013), i la sessió en memòria d'Antoni Prevosti, organitzada conjuntament amb la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona (9.4.2013).

Membres

Montserrat Agudé i Porres

18.3.2013

Genètica

Francesc Asensi i Botet

15.6.1998; emèrit des del 24.11.2009

Pediatria

Ramon Bartrons i Bach

13.12.2010

Bioquímica

Carles Bas i Peired	14.4.1978; emèrit des del 3.8.1992 Ecologia dels recursos marins
Xavier Bellés i Ros	23.10.1992 Entomologia
Jaume Bertranpetit i Busquets	6.6.1994 Antropologia biològica
Josep Carreras i Barnés	17.9.1990; emèrit des del 9.3.2013 Bioquímica i biologia molecular
Oriol Casassas i Simó	11.1.1985; emèrit des de l'1.9.1993 († 10.10.2012) Sociomedicina
Jacint Corbella i Corbella	20.12.1999; emèrit des del 25.1.2007 Toxicologia
Josep M. Domènech i Mateu	11.1.1985 Embriologia humana
Mercè Durfort i Coll	3.11.1989; emèrita des del 4.4.2013 Biologia cel·lular
Marta Estrada i Miyares	7.4.2003 Ecologia marina
Lluís Ferrer i Caubet	13.12.2010 Patologia animal
Ramon Folch i Guillèn	17.3.1978 Ecologia vegetal i gestió ambiental
Màrius Foz i Sala	11.1.1985; emèrit des de l'1.3.1999 Endocrinologia

	DATA DE NOMEJAMENT I ESPECIALITAT
Lluís Garcia i Sevilla	15.6.1998 Psiquiatria
Jesús Andrés García Sevilla	6.6.1994 Farmacologia
Ramon Gomis de Barbarà	25.2.2013 Endocrinologia
Francesc Gonzàlez Sastre	6.6.1994; emèrit des del 15.1.2009 Bioquímica clínica i patologia molecular
Joaquim Gosálbez i Noguera	23.10.1992 Zoologia
Ricard Guerrero i Moreno	6.6.1994 Microbiologia
Joan Josep Guinovart i Cirera	13.12.2010 Bioquímica
Joan Jofre i Torroella	25.2.2008 Microbiologia
Àngel Llàcer i Escorihuela	13.6.2005 Cardiologia
Jordi Lleonart i Aliberas	6.6.1994 Biologia pesquera
Xavier Llimona i Pagès	23.10.1992; emèrit des de l'1.2.2013 Micologia i líquenologia
Abel Mariné i Font	7.4.2003; emèrit des del 26.5.2013 Nutrició i bromatologia

Ramon Parés i Farràs	23.10.1992; emèrit des de l'1.12.1997 Microbiologia
Juli Peretó i Magraner	20.12.1999 Bioquímica i biologia molecular
Pere Puigdomènech i Rosell	7.4.2003 Biologia molecular
Joan Rodés i Teixidor	11.1.1985; emèrit des de l'11.3.2008 Hepatologia
Joandomènec Ros i Aragonès	17.9.1990 Ecologia
Jordi Salas-Salvadó	25.2.2013 Nutrició i bromatologia
Jaume Terradas i Serra	14.6.2004 Ecologia
Josep Vigo i Bonada	17.3.1978; emèrit des del 24.5.2007 Geobotànica
Miquel Vilardell i Tarrés	12.6.2006 Reumatologia i geriatria
Joan Viñas i Salas	13.12.2010 Cirurgia
Jordi Vives i Puiggròs	25.2.2008; emèrit des del 23.4.2011 Immunologia

DATA DE NOMENAMENT I ESPECIALITAT

Membres corresponents

	DATA DE NOMENAMENT I PROCEDÈNCIA
Michel Delseny	26.2.2007 Biologia molecular de plantes (Perpinyà)
Gonzalo Halffter Salas	6.6.1994 Entomologia i ecologia (Mèxic)
Joan Massagué i Solé	6.6.1994 Biomedicina (Estats Units)
Federico Mayor Zaragoza	9.6.1997 Biomedicina (Madrid)
Àngel Pellicer i Garrido	22.5.1995 Patologia (Estats Units)
F. Xavier Pi-Sunyer	26.2.2007 Endocrinologia i Nutrició (Estats Units)
Claude Roux	26.2.2007 Liquenologia (França)
Xavier Sáez-Llorens	7.6.2010 Malalties infeccioses infantils (Panamà)
José Sarukhán Kermez	21.12.2009 Botànica agrícola (Mèxic)
Antoni Torre	26.2.2007 Naturalisme i zoologia (Alguer)

Secció de Ciències i Tecnologia

Crònica

Actualment, la Secció de Ciències i Tecnologia (SECCT) té vint-i-vuit membres numeraris, deu membres emèrits i vuit membres corresponents. Les àrees d'especialitat de la branca de ciències són les de matemàtiques, física, química i geologia. La branca de tecnologia abasta les àrees d'arquitectura; enginyeria industrial i de l'energia; enginyeria química i dels materials; enginyeria informàtica i de les comunicacions; enginyeria agrònoma, forestal i alimentària, i enginyeria del territori del transport.

Durant el curs 2012-2013 han estat nomenats tres membres numeraris: Joan Grimalt, Ferran Sagarra i Joan de Solà-Morales, i un membre corresponent, Juan de Dalmau Mommertz. La Secció ha hagut de lamentar el traspàs del membre emèrit Manuel Ribas i Piera, el 14 de març de 2013, i del membre corresponent Jaume Truyols i Santonja, el 28 d'agost de 2013.

Alguns membres de la Secció han rebut una distinció: Josep Amat ha estat guardonat amb el Premi d'Honor de la Nit de les Telecomunicacions i de la Informàtica 2013; Salvador Alegret ha estat escollit nou rector de la Universitat Catalana d'Estiu, i s'ha fet un homenatge pòstum a Manuel Ribas i Piera.

Al llarg del curs, la SECCT ha celebrat nou reunions ordinàries i tres reunions conjuntes amb la Secció de Ciències Biològiques. En aquestes sessions plenàries s'han dut a terme les activitats de tràmit, de crònica, d'execució i de revisió d'acords; de seguiment dels treballs dels programes de recerca que depenen de la Secció; de discussió i seguiment del pressupost; de gestió administrativa, etc. A més, s'hi han continuat organitzant exposicions, comunicacions científiques i debats per a potenciar el contingut acadèmic.

Els discursos d'ingrés han estat «Quina informació ens dóna la matèria orgànica sobre la salut dels ecosistemes i els humans?», a càrrec de Joan Grimalt, i «La matemàtica dels cartogrames geogràfics», a càrrec de Joan de Solà-Morales.

Entre les activitats dutes a terme, destaquen la reunió «La teoria de control i la independència de Catalunya», a càrrec de Josep Amat, a la Fundació Bosch i Cardellach, i la conferència: «L'espai, motor per a la competitivitat i el creixement», a càrrec de Juan de Dalmau, nou membre corresponent de la SECCT.

Membres

Joaquim Agulló i Batlle	23.10.1992 Enginyeria mecànica
Salvador Alegret i Sanromà	17.9.1990 Química analítica
Josep Amat i Girbau	17.9.1990; emèrit des del 29.7.2010 Informàtica industrial
Damià Barceló i Cullerés	15.6.1998 Química analítica
Pilar Bayer i Isant	18.6.2001 Teoria de nombres
Eduard Bonet i Guinó	7.7.1978; emèrit des del 7.11.2006 Probabilitats, estadística, lògica i epistemologia
Miquel Canals i Artigas	27.6.2011 Geociències marines
Joaquim Casal i Fàbrega	3.11.1989 Enginyeria química
Alicia Casals i Gelpí	26.2.2007 Arquitectura i tecnologia de computadors
Manuel Castellet i Solanas	17.3.1978 Àlgebra i topologia
Josep Castells i Guardiola	14.4.1978; emèrit des del 27.5.1995 Química orgànica

Jordi Corominas i Dulcet	19.6.2000 Enginyeria geològica
Gabriel Ferraté i Pascual	7.7.1978; emèrit des del 3.3.2002 Enginyeria automàtica
Joan Girbau i Badó	17.9.1990; emèrit des del 14.3.2012 Geometria diferencial
Pilar González Duarte	14.6.2004 Química inorgànica
Albert Gras Martí	28.2.2006 Física
Joan Grimalt i Obrador	17.12.2012 Química ambiental
Lluís Jofre i Roca	17.6.1996 Enginyeria de telecomunicació
David Jou i Mirabent	3.11.1989 Termodinàmica
Ramon Lapiedra i Civera	27.6.1986; emèrit des del 10.7.2010 Física relativista
Josep Enric Llebot Rabagliati	18.6.2001 Termodinàmica i física ambiental
Àngel Messeguer i Peypoch	27.6.2011 Química
Gabriel Navarro i Ortega	28.2.2005 Teoria dels grups

	DATA DE NOMEJAMENT I ESPECIALITAT
Antoni Olivé i Ramon	27.6.2011 Enginyeria industrial
Jaume Pagès Fita	23.10.1992 Enginyeria de sistemes
Jaume Porta i Casanellas	24.2.1997 Edafologia i química agrícola
Salvador Reguant i Serra	10.1.1986; emèrit des del 24.12.1998 Geologia històrica i paleontologia
Manuel Ribas i Piera	7.7.1978; emèrit des del 16.5.1995 († 14.3.2013) Urbanística
Pere Roca i Fabregat	14.6.2004 Enginyeria de la construcció
Xavier Roselló i Molinari	28.2.2005 Enginyeria industrial
Ferran Sagarra i Trias	17.12.2012 Arquitectura
Pere Santanach i Prat	17.9.1990 Geologia estructural i tectònica
Francesc Serra i Mestres	17.9.1990; emèrit des del 19.12.2010 Microelectrònica
David Serrat i Congost	17.6.1996 Geologia i geomorfologia
Carles Solà i Ferrando	23.10.1992 Enginyeria química

Joan de Solà-Morales i Rubió	17.12.2012 Matemàtiques
Joan Antoni Solans i Huguet	28.2.2005; emèrit des del 15.10.2011 Arquitectura
Rolf Tarrach Siegel	14.6.2004 Física
Josep Vaquer i Timoner	7.7.1978; emèrit des de l'1.7.1998 Geometria diferencial

DATA DE NOMEJAMENT I ESPECIALITAT

Membres corresponents

Juan de Dalmau Mommertz	17.12.2012 Enginyeria aeroespacial (Països Baixos)
Joan Genescà i Llongueras	28.2.2006 Química (Mèxic)
Evarist Giné i Masdéu	16.12.1996 Matemàtiques (Estats Units)
Antoni Lloret i Orrìols	2.3.1992 Física nuclear (França - Barcelona)
Norberto Piccinini	6.6.1994 Química (Itàlia)

DATA DE NOMEJAMENT I PROCEDÈNCIA

	<i>DATA DE NOMENAMENT I PROCEDÈNCIA</i>
Jorge-Óscar Rabassa	20.12.1999 Geologia (Argentina)
Adélio Alcino Sampaio Castro Machado	23.11.1992 Química ambiental (Portugal)
Borís Pàvlovitx Sobolev	17.5.1992 Química (Rússia)
Jaume Truyols i Santonja	2.3.1992 († 28.8.2013) Paleontologia (Oviedo)

Secció Filològica

Crònica

La Secció Filològica compta amb vint-i-set membres numeraris, dotze membres emèrits i vint-i-sis membres corresponents. Han estat nomenats dos nous membres numeraris, Vicent Pascual Granell i Màrius Serra i Roig, i dos nous membres corresponents, Francesc Ballone i Maria Grossmann. Ha passat a ser emèrit Vicent Pitarch.

Durant aquest curs, el Ple de la Secció Filològica s'ha reunit els dies 21 de setembre, 19 d'octubre, 16 de novembre i 14 de desembre de 2012, i 18 de gener, 14 de febrer, 15 de març, 12 d'abril, 10 de maig, 7 de juny i 5 de juliol de 2013.

Com és habitual, en les reunions plenàries de la Secció Filològica s'han tractat temes propis de l'àmbit filològic i de la normativa lingüística, així com de funcionament de la Secció. Les qüestions més destacades que s'hi han tractat han estat els treballs d'elaboració de la *Gramàtica de la llengua catalana* de l'IEC, el model de llengua del futur diccionari i les commemoracions de l'any 2012 (se n'esmenten les principals actuacions en l'apartat d'activitats d'aquesta crònica).

Tal com s'ha fet des de 2002, en algunes de les sessions ordinàries de la Secció s'ha dedicat la primera part de l'ordre del dia, de 10.30 a 12 h, a la presentació monogràfica d'un projecte de

l'IEC o de l'activitat d'un organisme extern que pot interessar els membres de la Secció Filològica. Les exposicions fetes durant aquest període han estat les següents: presentació del projecte de constitució del corpus de la llengua de signes catalana, a càrrec de Josep Quer, director del projecte (16 de novembre); presentació de *l'Informe sobre la situació de la llengua catalana (2011)* de la Xarxa CRUSCAT de l'IEC i l'Observatori de la Llengua, a càrrec de Mariàngela Vilallonga, presidenta del Consell Supervisor de la Xarxa dependent de la Presidència de l'IEC, de Miquel Àngel Pradilla, director, i de Natxo Sorolla, col·laborador de recerca (14 de desembre); presentació del fascicle de lèxic de la *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana*, a càrrec de Joan Veny, president de la subcomissió d'Estàndard Oral - Lèxic, i Jordi Geronès, col·laborador del projecte (18 de gener); presentació de les eines desenvolupades per l'Institut Universitari de Lingüística Aplicada (IULA-UPF) útils per als treballs de la Secció Filològica, a càrrec de Mercè Lorente, directora de l'IULA (14 de febrer); presentació del projecte «Permeabilitat i clivelles: identitats, generacions, disrupció cultural, codis, ideologies, legitimitats. Substitució i revitalització de la llengua a l'Alguer», a

càrrec de Joan A. Argenter (15 de març); presentació de l'obra *Antologia de textos de les Illes Balears: segles XIII-XX*, a càrrec de Joan Miralles (12 d'abril); exposició sobre la constitució del Corpus Textual Informatitzat de la Llengua Catalana (CTILC), a càrrec de Joaquim Rafel (10 de maig); presentació de l'obra *Estudis lingüístics i culturals sobre 'Curial e Güelfa'*, *novel·la cavalleresca anònima del segle XV en llengua catalana. Linguistic and Cultural Studies on 'Curial e Güelfa', a 15th Century Anonymous Chivalric Romance in Catalan*, a càrrec d'Antoni Ferrando i Vicent Martines, curador i editor de l'obra, respectivament, i dels membres de la Secció que hi han participat (7 de juny), i exposició sobre l'actualització del fascicle de fonètica de la *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana*, a càrrec de Miquel Àngel Pradilla, coordinador del grup de treball que se n'ocupa (5 de juliol).

Quant a les comissions delegades de la Secció, la Comissió de Lexicografia s'ha reunit setze vegades; la Comissió de Gramàtica, dues; la Comissió de Català Estàndard (constituïda per les subcomissions de Sintaxi i de Lèxic), dotze. S'ha constituït un grup de treball per a l'elaboració d'un opuscle d'ortografia, que ha fet sis reunions. El grup que s'encarrega de l'actualització del fascicle de fonètica de la *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana* s'ha reunit quatre vegades.

Celebracions, homenatges, distincions i nomenaments

Joan Martí i Castell rebé, el 12 de setembre de 2012, durant la inauguració del curs acadèmic, la Medalla de la Universitat Rovira i Virgili, màxim guardó de la institució, en reconeixement a la seva tasca com a rector, per la seva aportació a la creació i consolidació de la institució dinàmica, lliure, democràtica, competitiva internacionalment i de gran impacte social i econòmic que avui és aquesta universitat.

Montserrat Jufresa fou homenatjada el 25 de setembre pel Departament de Filologia Grega de la Universitat de Barcelona, amb motiu de la seva jubilació.

Joaquim Mallafrè rebé la distinció de soci d'honor del Centre de Lectura de Reus el 4 de desembre.

Aina Moll fou homenatjada el 29 de desembre a Palma en un acte organitzat per l'Obra Cultural Balear.

Joan Veny fou homenatjat per la Universitat de Barcelona, el 20 de desembre, en un acte en què es presentà el seu llibre *De geolingüística i etimologia romàniques*.

Jaume Cabré fou nomenat Socar-rat Major el 9 de febrer per l'Associació Cultural Socarrats, de Vila-real.

Josep Vallverdú, arran dels seus noranta anys, fou homenatjat durant l'any 2013 amb diverses activitats organitzades per l'Institut d'Estudis Ilerdencs, amb la iniciativa «Passeig d'Aniversari».

Vallverdú al món». El 12 de febrer es va celebrar un acte d'aquest aniversari, coordinat amb la Secció Filològica, que va consistir en una conversa sobre la llengua com a eina d'ofici, entre Gemma Rigau i Joan Veny, moderada per Joaquim M. Puyal. El 5 d'abril fou distingit amb la Medalla Màrius Torres, de l'Institut Màrius Torres, que li fou lliurada a Lleida. Així mateix, rebé el Guardó Víctor Torres de la primera edició dels Premis República, d'Esquerra Republicana de Catalunya, el 20 d'abril a Torregrossa, en la Segona Festa de la República. El 22 d'agost li fou concedit el Premi Canigó de la Universitat Catalana d'Estiu, en reconeixement a la seva trajectòria literària. El 15 de setembre fou homenatjat a l'Espluga de Francolí, on li van lliurar l'escut d'or del Casal de l'Espluga, es presentà el darrer número de la revista *El Francolí* —que li van dedicar— i es va fer el bateig del nou nan *Rovelló*, en record del gosset creat per ell.

Josep Moran fou homenatjat amb un acte sorpresa el 21 de febrer a l'IEC, en el qual se li va lliurar la publicació *Josep Moran: de la història de la llengua a l'onomàstica*, editat amb motiu de la seva jubilació universitària.

Vicent Pitarch rebé el Guardó Extraordinari d'Escola Valenciana - Federació d'Associacions per la Llengua en la X Nit d'Escola Valenciana, a l'Auditori de la Diputació d'Alacant, el 23 de febrer.

Pel que fa a antics membres, l'11 de juny es va celebrar una cerimònia d'homenatge a Ramon Aramon i Serra organitzada per la Presidència de l'IEC, que consistí en la col·locació d'una placa de bronze al despatx de l'IEC on va treballar com a secretari general i en la donació a l'Institut d'un bust de Ramon Aramon per part de la família.

La Presidència de l'IEC ha celebrat actes en record dels membres Josep Sebastià Pons, Miquel Dolç i J. V. Foix. Així mateix, s'han commemorat les efemèrides relacionades amb Antoni M. Alcover i Pompeu Fabra.

Carles Miralles fou distingit amb el Premi extraordinari Salvador Espriu dels Jocs Florals de Barcelona 2013, el 8 de maig a l'Ajuntament de Barcelona.

Joaquim M. Puyal rebé el 7 de maig el premi extraordinari de doctorat de la UB per la tesi *Elements per a l'anàlisi del discurs de la televisió. Organització, fiabilitat i producció*, que havia llegit l'any 2010.

Joan Veny fou distingit per la Xarxa Vives d'Universitats amb la Medalla d'Honor d'aquesta institució, que li fou lliurada el 12 de juliol de 2013 a la Universitat d'Alacant, i fou nomenat membre d'honor de la Societat de Lingüística Romane en el decurs del 27è Congrés Internacional de Lingüística i Filologia Romàniques, celebrat a Nancy, del 15 al 20 de juliol de 2013.

Activitats***Any Antoni M. Alcover 2012***

— Taula rodona i mostra de materials en línia «Antoni M. Alcover, vida, obra i influència», a la Setmana del Llibre en Català, organitzada amb l'Editorial Moll, amb la participació de M. Pilar Perea, Isidor Marí, Joan Veny i Gabriel Janer Manila (Barcelona, 13 de setembre de 2012).

— Publicació i presentació de l'edició bilingüe català-japonès del llibre *Vuit rondalles mallorquines*, d'Antoni M. Alcover, introducció i edició de M. Pilar Perea, traducció de Ko Tazawa i il·lustracions de Yukiko Murata (Universitat de Barcelona, 2 d'octubre de 2012).

— Presentació del portal Antoni M. Alcover, amb la participació de M. Pilar Perea, Salvador Giner i Isidor Marí (IEC, 23 d'octubre de 2012).

— Actes de cloenda de l'Any Antoni M. Alcover a Palma, organitzats amb la Universitat de les Illes Balears, amb la participació de Joan Antoni Mesquida, Nicolau Dols, Joan Miralles, Jaume Corbera, Josep A. Grimalt, Jaume Guiscafrè, Isidor Marí, Joan Miralles, M. Pilar Perea i Joan Veny (Universitat de les Illes Balears i CaixaFòrum, 18 de desembre de 2012).

— Acte de cloenda de l'Any Alcover a l'IEC, organitzat amb la Generalitat de Catalunya i la Xarxa Alcover, amb la participació de Mariàngela Vilallonga, Isidor Marí, Teresa Garcia Bosch, Magdalena Gelabert, Josep A. Grimalt, Joan

Borja, Josep Temporal i Caterina Valriu (IEC, 19 de desembre de 2012).

Centenari de la publicació de l'obra Gramàtica de la llengua catalana de Pompeu Fabra

— Acte de commemoració de la publicació de la *Gramàtica de la llengua catalana* de Pompeu Fabra i de presentació del vuitè volum de les seves *Obres completes*, amb la participació de Ferran Mascarell, Salvador Giner, Isidor Marí, Ivonne Griley i Jordi Mir (Palau de la Generalitat de Catalunya, 16 d'octubre de 2012).

Vuitantè aniversari de les Normes de Castelló

— Acte institucional de commemoració del vuitantè aniversari de les Normes de Castelló, amb la participació de Salvador Giner, Vicent Climent, Isidor Marí, Ferran Carbó, Vicent Moreno, Vicent Pitarch, Germà Colón i Joan-Francesc Mira (IEC, 20 de novembre de 2012).

— L'IEC, a través de la seva Delegació a Castelló, ha participat en la commemoració del vuitantè aniversari de les Normes de Castelló.

Centenari de les Normes ortogràfiques de l'IEC

— Celebració de l'Any de la Llengua, organitzat per l'escola Bell-lloc de Girona (des del 15 d'octubre de 2012).

— Acte d'obertura del centenari de les *Normes ortogràfiques*, amb la par-

ticipació de Salvador Giner, Isidor Marí, Mila Segarra, Josep Massot i Joan-Francesc Mira (IEC, 31 de gener de 2013).

— Conferència de Màrius Serra «Català a l'atac: la llengua és una font de plaer», amb motiu del V Campionat Mundial de Scrabble en català (Eivissa, 2 de març de 2013).

— Conferència d'Isidor Marí «La Secció Filològica de l'IEC als cent anys de les *Normes ortogràfiques*», organitzada per Òmnium Cultural del Garraf (Vilanova i la Geltrú, 20 de març de 2013).

— Campanya «A l'abril, cada paraula val per mil», organitzada pel Centre de Normalització Lingüística d'Osona amb la col·laboració de les associacions de comerciants de Centelles, Folgueroles, Manlleu, Torelló i Vic. Iniciativa seguida per diversos centres de Normalització Lingüística del Principat (abril de 2013).

— Conferència d'Isidor Marí «Estàndard, registres i dialectes», en el XII Congrés d'Estudiants de Filologia Catalana, organitzat pel Sindicat d'Estudiants dels Països Catalans (Girona, 24 d'abril de 2013).

— Acte de commemoració del centenari de les *Normes ortogràfiques* i del naixement de Marià Villangómez en el lliurament de les Mencions Sant Jordi 2013, organitzat per l'Institut d'Estudis Eivissencs (Eivissa, 28 d'abril de 2013).

— Conferència d'Isidor Marí «La Secció Filològica de l'IEC als cent anys de

les *Normes ortogràfiques*», a l'IES Santa Maria (Eivissa, 29 d'abril de 2013).

— Conferència d'Isidor Marí «L'activitat normativa de la Secció Filològica: criteris i orientacions», organitzada per la Delegació de l'IEC a Palma (Universitat de les Illes Balears, 27 de maig de 2013).

— Conferència d'Isidor Marí «La Secció Filològica de l'IEC, en el centenari de les *Normes ortogràfiques*», activitat adreçada a estudiants de batxillerat organitzada per la Delegació de l'IEC a Palma (Universitat de les Illes Balears, 28 de maig de 2013).

— I Jornada d'Estudi d'Implantació de la Normativa, organitzada pel grup Avalnorm de la Universitat Pompeu Fabra (Universitat Pompeu Fabra, 6 de juny de 2013).

— Acte de cloenda del curs 2012-2013 del Màster oficial interuniversitari d'estudis avançats de llengua i literatura catalanes, de la UAB i la UB (Universitat de Barcelona, 17 de juny de 2013).

— Conferència d'Isidor Marí «Pompeu Fabra: cultura i nació», amb motiu del centenari de les *Normes ortogràfiques*, dins les activitats de la Universitat Catalana d'Estiu (Prada de Conflent, 20 d'agost de 2013).

Concursos

— Verbalíada 2013, concurs de llengua del Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya per a joves de 8 a 22

anys, creat i conduït per Màrius Serra i Oriol Coma (de gener a abril de 2013).

— Concurs «IRLats», organitzat per l'Institut Ramon Llull, adreçat a estudiants de català de l'exterior (de l'1 de febrer al 5 d'abril de 2013). Aquesta iniciativa s'adhereix, també, a l'Any Salvador Espriu.

— VII Premi Sambori Òmnium 2013, premi escolar de narrativa en català (del 4 de febrer al 10 de maig de 2013).

— Dictat en Català de Perpinyà, organitzat per l'Ajuntament de Perpinyà (Perpinyà, 2 de març de 2013; el lliurament de premis es féu el 2 d'abril).

— V Campionat Mundial de Scrabble en Català, organitzat per la Federació Internacional de Scrabble en Català (Eivissa, 9 i 10 de març de 2013).

— V Campionat Mundial de Scrabble en Català, organitzat per la Unió Faristolaire (Mataró, 9 i 10 de març de 2013).

— I Premi Ildefons Joan Marí de l'Obra Cultural Balear de Formentera (Formentera, 14 de març de 2013).

— Concurs sobre dites catalanes, organitzat pel CNL d'Osona amb motiu de la Diada de Sant Jordi (abril de 2013).

— Concurs «El català, llengua jove», organitzat per la Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya (del 22 d'abril al 10 de maig de 2013).

— 2n ConcursCAT, el concurs de llengua i cultura catalanes, organitzat pel

Centre de Normalització Lingüística d'Osona (del 23 d'abril al 4 de juny de 2013).

— 2n Concurs de Scrabble de l'Hospitalet de Llobregat (8 de juny de 2013).

— Mostremp 2013, II Concurs de curtmetratges de temàtica rural (Trepmp, del 23 al 25 d'agost de 2013).

Mitjans de comunicació

— Espai de televisió *Picalletres* (Xarxa de Televisions Locals, del novembre de 2012 al juny de 2013).

— Programa *Líquids*, de Catalunya Ràdio, dedicat al centenari de les *Normes ortogràfiques*, amb la participació d'Isidor Marí i Mila Segarra (13 d'agost de 2013).

Altres activitats

Així mateix, la Secció Filològica ha participat, el 2013, en la celebració de l'Any Marià Villangómez, que encapçala l'Institut d'Estudis Eivissencs i en què també col·laboraren Òmnium Cultural (atès que va ser distingit amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes) i la Institució de les Lletres Catalanes:

— Conferència de Joan Mas i Vives «Marià Villangómez i Bartomeu Rosselló-Pòrcel: dos poetes essencials» (Eivissa, 5 de març de 2013).

— Presentació del llibre *Obra poètica completa* de Marià Villangómez a Eivissa, organitzada amb l'Institut d'Es-

tudis Eivissencs i Viena Edicions (Eivissa, 18 d'abril de 2013).

— Presentació del llibre *Obra poètica completa* de Marià Villangómez a Formentera, organitzada amb l'Institut d'Estudis Eivissencs i Viena Edicions (Eivissa, 19 d'abril de 2013).

— Presentació del llibre *Obra poètica completa* de Marià Villangómez a Barcelona, organitzada amb l'Institut d'Estudis Eivissencs i Viena Edicions (IEC, 18 de juny de 2013).

— Obertura de l'espai web Villangómez Traductor, Villangómez Traduït (<http://villangomez.iec.cat>), de l'IEC, la Institució de les Lletres Catalanes i l'Institut Ramon Llull.

Cal destacar, també, que el 24 de novembre de 2012 es presentà el volum *Jornades de la Secció Filològica de l'IEC a Sitges. Homenatge a Josep Roca-Pons*, a la seu del Grup d'Estudis Sitgetans, en un acte en què intervingueren Isidor Marí, president de la Secció; Vinyet Panyella, presidenta del Grup d'Estudis Sitgetans; Philip D. Rasico, membre corresponent de la Secció, i August Bover, president de la Societat Catalana de Llengua i Literatura (IEC).

El 4 de juny de 2013 se celebrà un acte de commemoració dels set-cents anys de la reintegració de la Vall d'Aran a Catalunya, organitzat per les seccions Històrico-Arqueològica i Filològica i la Delegació de l'IEC a Lleida. Hi intervingueren, ultra la presidenta i el president

de totes dues seccions, M. Àngels Sanllehy, Pere Benito i Aitor Carrera.

Diversos membres i tècnics de la Secció Filològica han participat en activitats relacionades amb la llengua i la cultura catalanes arreu del món. Han col·laborat en la segona convocatòria del postgrau en llengua catalana «Correcció de textos orals i escrits» (Universitat de Girona, curs 2012-2013); en el curs «Eines del filòleg», assignatura conjunta dels graus de filologia catalana i filologia hispànica de la Universitat de Girona, i en el 27è Congrés Internacional de Lingüística i Filologia Romàniques, a Nancy (del 15 al 20 de juliol de 2013).

Com s'ha fet en els darrers anys, la Secció Filològica ha acollit la visita de grups universitaris i d'investigadors que han sol·licitat conèixer les seves activitats i funcions, especialment en recerca i normativa lingüística. El 6 de maig de 2013 es rebé un grup d'estudiants i professors de l'assignatura «Eines del filòleg», de la Universitat de Girona, i el 17 de maig, un grup de filologia catalana de la Universitat de les Illes Balears.

La Secció Filològica també ha participat en activitats de la Fundació Mercè Rodoreda. El president de la Secció forma part del Patronat de la Fundació, i Joaquim Mallafre i Carles Miralles, del Consell Directiu. També hi ha una vinculació amb la Fundació Carles Salvador, de Benassal, de la qual Vicent Pitarch i Ramon Sistac són membres del Patronat.

Membres

	DATA DE NOMEJAMENT I ESPECIALITAT
Joan A. Argenter i Giralt	3.11.1989 Lingüística i sociolingüística
Antoni M. Badia i Margarit	15.11.1968; emèrit des del 30.5.1990 Lingüística històrica i gramàtica
M. Teresa Cabré i Castellví	3.11.1989 Lexicologia i lexicografia
Jaume Cabré i Fabré	19.6.2000 Escriptor
Jordi Carbonell i de Ballester	19.5.1972; emèrit des del 23.4.1994 Història social de la llengua, història de la literatura i gramàtica
Germà Colón Domènech*	7.6.1993; emèrit des del 30.11.1998 Filologia romànica, lexicografia i edició de textos
M. Josep Cuenca Ordinyana	13.6.2005 Gramàtica
Antoni Ferrando i Francès	22.3.1985 Història de la llengua
Josep Gifreu i Pinsach	22.11.1993 Sociolingüística i polítiques de comunicació
Albert Jané i Riera	19.6.2000; emèrit des del 19.6.2001 Gramàtica

* Fou membre corresponent d'aquesta Secció des del 25.2.1966 fins al 7.6.1993.

Joaquim Mallafrè i Gavalrà	21.5.1991; emèrit des del 2.6.2011 Traductor i escriptor
Isidor Marí i Mayans	03.11.1989 Sociolingüística
Joan Martí i Castell	23.10.1992 Lingüística diacrònica, història de la llengua, sociolingüística i lexicografia
Josep Martines Peres	13.6.2005 Lexicografia
Joan Miralles i Monserrat	14.6.1985 Història de la llengua, onomàstica i literatura popular
Carles Miralles i Solà	21.5.1991 Filologia clàssica
Aina Moll i Marquès	22.11.1993; emèrita des del 14.8.2000 Lingüística
Brauli Montoya Abat	17.6.2002 Sociolingüística
Josep Moran i Ocerinjuregui	22.5.1995 Onomàstica i lingüística històrica
Josep M. Nadal i Farreras	23.2.2009 Història de la llengua
Vicent Pascual Granell	25.2.2013 Educació plurilingüe i intercultural

	DATA DE NOMEJAMENT I ESPECIALITAT
Manuel Pérez Saldanya	9.6.1997 Gramàtica
Joan Peytavi Deixona	28.2.2005 Onomàstica
Josep Piera Rubio	28.2.2005 Escriptor
Vicent Pitarch i Almela	14.6.1985; emèrit des del 5.11.2012 Sociolingüística
Lluís B. Polanco i Roig	27.11.1989 Sociolingüística i lingüística
Miquel Àngel Pradilla Cardona	13.6.2005 Sociolingüística (variació i planificació)
Modest Prats i Domingo	13.6.2005; emèrit des del 5.9.2006 Història de la llengua
Joaquim M. Puyal	21.12.2009 Teoria de la comunicació
Joaquim Rafel i Fontanals	24.10.1984 Fonètica i lexicografia
Gemma Rigau i Oliver	17.6.2002 Sintaxi i semàntica
Mila Segarra i Neira	28.2.2005 Gramàtica i història de la normativa
Màrius Serra i Roig	25.2.2013 Escriptor i traductor

Ramon Sistac i Vicén	14.12.1998 Dialectologia
Francesc Vallverdú Canes	17.6.2002; emèrit des de l'1.12.2005 Sociolingüística
Josep Vallverdú i Aixalà	21.5.1991; emèrit des del 9.7.1993 Escriptor
Joan Veny i Clar	17.11.1978; emèrit des del 22.8.2002 Dialectologia i història de la llengua
Pere Verdaguer i Juanola	7.6.1993; emèrit des del 9.4.1999 Lingüística i literatura
Mariàngela Vilallonga Vives	28.2.2005 Filologia clàssica

DATA DE NOMEJAMENT I ESPECIALITAT

DATA DE NOMEJAMENT I PROCEDÈNCIA

Membres corresponents

Cosme Aguiló Adrover	12.6.2006 Toponímia, dialectologia i etimologia (Santanyí)
Robert Archer	19.6.2000 Hispanista medievalista (Regne Unit)
Francesc Ballone	18.3.2013 Fonètica (Alguer)
Denise Boyer	27.6.2011 Literatura (França)

	DATA DE NOMENAMENT I PROCEDÈNCIA
Michel Contini	28.2.2006 Dialectologia (França)
Jordi Joaquim Costa i Costa	28.2.2006 Dialectologia (França)
Kálmán Faluba	23.11.1992 Lingüística (Hongria)
Manuel González González	21.12.2009 Lingüística (Santiago de Compostel·la)
Maria Grossmann	18.3.2013 Lingüística (Itàlia)
Joseph Gulsoy	6.6.1994 Gramàtica històrica (Canadà)
Joan F. López Casasnovas	28.2.2006 Cultura catalana a Menorca (Ciutadella)
Bob de Nijs	19.6.2000 Poeta i novel·lista (Bèlgica)
José Antonio Pascual Rodríguez	9.6.1997 Lexicografia (Madrid)

Damià Pons i Pons	25.2.2008 Cultura catalana a Mallorca (Campanet)
Josep Quer i Villanueva	28.2.2006 Llengua de signes catalana (Veneçuela - Barcelona)
Artur Quintana i Font	28.2.2006 Llengua i literatura catalanes (la Franja - Barcelona)
Lídia Rabassa Areny	28.2.2006 Dialectologia (Tolosa de Llenguadoc)
Philip D. Rasico	9.6.1997 Llengua i literatura (Estats Units)
Enric Ribes i Marí	12.6.2006 Toponímia (Eivissa)
Beatrice Schmid	9.6.1997 Lingüística (Suïssa)
Giuseppe Tavani	23.11.1992 Literatura catalana medieval (Itàlia)
Andrés Urrutia Badiola	21.12.2009 Lèxic jurídic (Bilbao)

DATA DE NOMENAMENT I PROCEDÈNCIA

Max Woodfield Wheeler	9.6.1997 Fonologia i morfologia (Regne Unit)
Curt Wittlin	9.6.1997 Filologia romànica (Suïssa)
Alan Yates	28.2.2006 Llengua i literatura (Regne Unit)
Marie Claire Zimmermann	9.6.1997 Poesia d'Ausiàs March (França)

DATA DE NOMENAMENT I PROCEDÈNCIA

Secció de Filosofia i Ciències Socials

Crònica

Durant el curs han estat nomenats nous membres corresponents de la Secció de Filosofia i Ciències Socials (SFCS) Francesc Badia Gomis i Isidre Bartumeu Martínez. Han passat a ser emèrits Gabriel Amengual, Joan Estruch i Miquel de Moragas. La Secció ha hagut de lamentar el traspàs dels membres emèrits Bartomeu Barceló i Pons (10 d'octubre de 2012) i Enric Lluch i Martín (4 de desembre de 2012).

La composició de la SFCS és actualment de vint-i-quatre membres numeraris, vint-i-un d'emèrits i sis de corresponents, que s'adscriuen en les diverses àrees d'especialitat: filosofia, dret, economia, geografia i demografia, pedagogia, psicologia, comunicació, antropologia, sociologia i ciència política.

La SFCS ha dedicat les seves reunions ordinàries a la presentació de diverses comunicacions i al debat en el cicle titulat *Construcció nacional i realitats canviants*, a càrrec de Miquel de Moragas, Josep Cruanyes, Vicent Partal, Ricard Torrents i Guillem López Casanovas.

Diversos membres de la Secció han rebut premis, han estat distingits o bé homenatjats al llarg del curs:

— El 16 de novembre de 2012, Carles A. Gasòliba va ser nomenat membre del Consell de la Fundació Jean Mon-

net, institució independent creada el 1978 i declarada d'interès públic per les autoritats suïsses, amb gran projecció internacional.

— El 3 de maig de 2013, Jaume Casals va ser proclamat rector de la Universitat Pompeu Fabra.

— El 4 de juny de 2013, Enric Lluch i Martín, membre de la Secció traspassat el 4 de desembre de 2012, fou homenatjat a l'IEC en un acte en què intervingueren el president de l'IEC; Ferran Sancho, rector de la UAB; Oriol Nel·lo, membre de la SFCS, i Montserrat Galera, vídua d'Enric Lluch.

— El 19 de juny de 2013, Joan Estruch va pronunciar l'última lliçó del curs a la Sala Prat de la Riba de l'IEC amb motiu de la seva jubilació.

— El 27 d'agost de 2013, s'aprova la concessió a Josep M. Casasús de la Distinció Jaume Vicens Vives a la qualitat docent universitària.

La SFCS ha organitzat i ha participat en diverses activitats, entre les quals destaca, en primer lloc, el seminari acadèmic sobre el nou batxillerat, que va tenir lloc a l'IEC el 28 de setembre de 2012. Davant l'anunciada reforma del batxillerat pel Govern espanyol, s'elaborà un document (dictamen) per a trametre'l al Ministeri d'Educació, Cultura i Esports

i al Departament d'Ensenyament, a fi de contribuir a la presa de decisions en aquest tema. La consideració principal compartida per tots els participants del seminari fou que el debat del batxillerat afecta no solament l'estructura escolar, sinó, i especialment, la formació cultural i professional dels joves ciutadans. Les conclusions d'aquest seminari es presentaren el dia 24 d'octubre de 2012, a la seu de l'IEC.

També s'exposà al claustre de l'IEC la mostra «Fèlix Martí Alpera: un mestre i l'escola del seu temps» (del 16

d'octubre al 7 de novembre de 2012), produïda per la Universitat de Múrcia en el norantè aniversari del Patronat Escolar de Barcelona. Va ser un reconeixement a una de les figures més destacades del magisteri de la seva època i donà a conèixer la contribució de Fèlix Martí Alpera (1875-1946) en les diferents parcel·les de la renovació i la modernització de l'escola del seu temps. La inauguració fou a càrrec de Josep González-Agàpito, president de la Secció, i de Gerard Ardanuy, regidor d'Educació i Universitats de l'Ajuntament de Barcelona.

Membres

Gabriel Amengual Coll	28.2.2006; emèrit des del 25.1.2013 Filosofia
Enric Argullol i Murgadas	1.2.1991 Dret administratiu
Joaquim Arnau Querol	16.6.2008 Psicopedagogia del llenguatge
Bartomeu Barceló i Pons	1.2.1991; emèrit des de l'1.2.1991 († 10.10.2012) Geografia humana
Joan Becat i Rajaut	15.11.1991; emèrit des del 29.6.2011 Geografia
Josep M. Bricall i Masip	28.2.2006; emèrit des del 28.2.2007 Economia

Anna Cabré i Pla	29.3.2010 Demografia
Salvador Cardús i Ros	16.6.2008 Sociologia
Jaume Casals i Pons	27.6.2011 Filosofia
Josep M. Casasús i Guri	7.5.1990 Teoria del periodisme
Antoni Joan Colom Cañellas	14.6.2004 Teoria i història de l'educació
Maria Corominas i Piulats	16.6.2008 Estructura i polítiques de comunicació
Jordi Cots i Moner	13.2.1987; emèrit des del 17.2.2003 Dret de família
Josepa Cucó i Giner	27.6.2011 Antropologia
Joan Egea i Fernández	27.2.2012 Dret civil
Joan Estruch i Gibert	20.12.1995; emèrit des del 24.7.2013 Sociologia de la religió
Octavi Fullat i Genís	20.12.1995; emèrit des del 12.1.1998 Filosofia de l'educació
Jordi Galí i Garreta	23.2.2009 Teoria macroeconòmica i economia monetària

	DATA DE NOMENAMENT I ESPECIALITAT
M. Dolors Garcia Ramon	28.2.2006 Geografia i gènere
Carles A. Gasòliba i Böhm	12.1.1979 Economia
Salvador Giner de San Julián	22.5.1995; emèrit des del 10.2.2004 Sociologia
Josep González-Agàpito i Granell	15.11.1991 Teoria i història de l'educació
Enric Lluch i Martín	7.5.1990; emèrit des del 19.2.1998 († 4.12.2012) Geografia
Pere Lluís Font	7.5.1990; emèrit des de l'1.5.2004 Història de la filosofia
Andreu Mas-Colell	13.6.2005 Economia
Joan-Francesc Mira i Casterà	14.6.1999; emèrit des del 3.12.2009 Antropologia cultural
Isidre Molas i Batllori	22.11.1993; emèrit des del 12.10.2010 Dret constitucional
Miquel de Moragas i Spà	7.5.1990; emèrit des del 9.6.2013 Teoria de la comunicació
Joaquim Muns i Albuixech	13.2.1987; emèrit des del 25.6.2005 Economia internacional
Josep M. Muntaner i Pasqual	12.1.1979; emèrit des del 27.4.2009 Economia

Oriol Nel·lo i Colom	23.2.2009 Geografia
Josep M. Panareda Clopés	28.2.2006 Biogeografia
Àngels Pascual de Sans	28.2.2006; emèrita des del 3.12.2008 Estudis de població
Josep Perarnau i Espelt	7.5.1990; emèrit des del 8.7.1998 Filosofia
Jaume de Puig i Oliver	16.6.2008 Filosofia i textos medievals
Josep-Enric Rebés i Solé	16.6.2008; emèrit des del 10.3.2010 Dret
Carles-Enric Riba i Campos	27.6.2011 Psicologia
Encarna Roca i Trias	22.5.1995 Dret civil
Vicenç M. Rosselló i Verger	1.2.1991; emèrit des del 12.9.2001 Geografia
Xavier Rubert de Ventós	13.6.2005; emèrit des de l'1.9.2009 Estètica
Antoni Serra i Ramoneda	13.2.1987; emèrit des del 20.7.2003 Economia de l'empresa
Carlota Solé i Puig	7.5.1990 Sociologia de les migracions i de les organitzacions (empresarials), estructura i canvi social (modernització)

Josep-Maria Terricabras i Nogueras	22.5.1995 Filosofia
Ricard Torrents i Bertrana	14.6.1999; emèrit des del 10.1.2007 Educació universitària i filosofia de l'educació
Joan Vilà-Valentí	29.1.1990; emèrit des del 29.3.1995 Geografia regional i didàctica de la geografia
Carles Viver i Pi Sunyer	27.2.2012 Dret
Xavier Vives i Torrents	27.6.2011 Economia

Membres corresponents

Francesc Badia Gomis	18.3.2013 Dret (Andorra)
Isidre Bartumeu Martínez	18.3.2013 Dret (Andorra)
Montserrat Guibernau i Berdun	27.6.2011 Sociologia (Regne Unit)
Ambler H. Moss	16.6.2008 Política internacional (Estats Units)

Carlos-Ulises Moulines Castellví

16.6.2008

Filosofia

(França)

Miquela Valls

23.2.2009

Humanitats

(Perpinyà)

DATA DE NOMENAMENT I PROCEDÈNCIA

IV. Memòria econòmica

La informació que presentem es divideix en tres apartats:

- informació dels estats comptables a 31 de desembre de 2012;
- informació sobre la liquidació del pressupost de 2012;
- informació sobre el pressupost de 2013.

1. Informació dels estats comptables i del balanç de situació el 31 de desembre de 2012

Els comptes anuals de l'exercici 2012 han estat confeccionats a partir dels registres comptables de l'Institut, seguint els principis de comptabilitat generalment acceptats, per tal de presentar la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats de l'Institut.

El balanç adjunt presenta les xifres del darrer exercici tancat per tal de facilitar-ne la comparació. Les bases d'elaboració, els principis comptables i les normes de valoració han estat aplicats de manera homogènia.

Balanç de situació el 31 de desembre de 2012 (expressat en €)

<i>Actiu</i>	<i>Exercici 2012</i>	<i>Exercici 2011</i>
A) ACTIU NO CORRENT	9.357.070,71	9.934.738,67
I. Immobilitzat intangible	244.299,12	434.057,64
1. Aplicacions informàtiques	244.299,12	434.057,64
II. Immobilitzat material	9.112.771,59	9.500.681,03
1. Terrenys	93.466,40	93.466,40
2. Construccions	2.901.328,78	2.981.830,87
3. Instal·lacions tècniques	5.662.766,91	5.864.082,49
4. Maquinària	4.376,28	6.852,79
5. Mobiliari	316.934,95	356.411,95
6. Equips per a processament de la informació	111.091,19	125.526,75
7. Altre immobilitzat	22.807,08	72.509,78
III. Inversions financeres a llarg termini	0,00	0,00
1. Altres actius financers	0,00	0,00
B) ACTIU CORRENT	5.940.263,98	6.603.984,76
I. Actius no corrents mantinguts per a la venda	642.778,33	599.780,55
II. Existències	371.028,41	400.325,85
1. Primeres matèries	2.977,86	7.753,00
2. Béns destinats a les activitats	368.050,55	392.572,85
III. Usuaris, patrocinadors i deutors de les activitats i altres comptes a cobrar	3.557.365,48	3.923.456,26
1. Usuaris i deutors per vendes i prestació de serveis	166.965,97	65.327,16
2. Patrocinadors i altres deutors de les activitats	83.615,08	57.889,35
3. Altres crèdits amb les administracions públiques	3.306.784,43	3.800.239,75
IV. Inversions financeres a curt termini	417.854,65	480.916,05
1. Valors representatius de vendes	0,00	0,00
2. Altres actius financers	417.854,65	480.916,05
V. Periodificacions a curt termini	8.131,47	8.134,68
VI. Efectiu i altres actius líquids equivalents	943.105,64	1.191.371,37
1. Tresoreria	943.105,64	1.191.371,37
TOTAL ACTIU	15.297.334,69	16.538.723,43

Balanç de situació el 31 de desembre de 2012 (expressat en €)

<i>Patrimoni net i passiu</i>	<i>Exercici 2012</i>	<i>Exercici 2011</i>
A) PATRIMONI NET	11.351.771,56	12.127.196,02
A-1) Fons propis	1.978.538,42	1.978.538,42
I. Fons dotacionals o fons socials	1.978.538,42	1.978.538,42
1. Fons dotacionals o fons socials	1.978.538,42	1.978.538,42
II. Excedent de l'exercici	0,00	0,00
A-2) Subvencions, donacions i llegats rebuts	9.373.233,14	10.148.657,60
I. Subvencions oficials de capital	7.669.782,62	7.963.338,94
II. Donacions i llegats de capital	1.363.053,27	1.892.840,55
III. Altres subvencions, donacions i llegats	340.397,25	292.478,11
B) PASSIU NO CORRENT	1.614.385,70	1.916.487,17
I. Provisions a llarg termini	0,00	49.884,00
1. Provisions per responsabilitats	0,00	0,00
2. Altres provisions	0,00	49.884,00
II. Deutes a llarg termini	1.614.385,70	1.866.603,17
1. Deutes amb entitats de crèdit	1.614.385,70	1.866.603,17
2. Altres passius financers	0,00	0,00
C) PASSIU CORRENT	2.331.177,43	2.495.040,24
I. Deutes a curt termini	248.080,08	353.906,44
1. Deutes amb entitats de crèdit	247.187,63	233.494,99
2. Altres passius financers	892,45	120.411,45
III. Deutes amb entitats del grup i associades a curt termini	245.450,57	205.048,42
IV. Creditors per activitats i altres comptes a pagar	1.773.498,78	1.844.852,38
1. Proveïdors	271.676,10	492.343,85
2. Creditors diversos	1.016.317,24	931.606,88
3. Personal (remuneracions pendents de pagament)	149.800,72	113.621,35
4. Passius per impost corrent i altres deutes amb les administracions públiques	335.704,72	307.280,30
V. Periodificacions a curt termini	64.148,00	91.233,00
TOTAL PATRIMONI NET I PASSIU	15.297.334,69	16.538.723,43

2. Informació sobre la liquidació del pressupost de l'exercici 2012

E l pressupost de l'exercici 2012 fou aprovat pel Ple de l'Institut celebrat el dia 27 de febrer de 2012.

La liquidació del pressupost va ser aprovada pel Ple de l'Institut el 8 d'abril de 2013. Aquesta liquidació incorpora l'execució dels ingressos i les despeses previstes en el pressupost de l'IEC, així com els ingressos i les despeses provinents de l'activitat de les 28 societats filials de l'Institut d'Estudis Catalans.

El superàvit de 2.050.772,86 euros amb què es liquida el pressupost és conseqüència dels romanents positius que han generat els projectes de recerca finalistes de caràcter plurianual que ja han incorporat tots els seus ingressos i l'activitat dels quals ha de continuar més enllà de desembre de 2012.

Resum per capítols de la liquidació del pressupost d'ingressos de l'any 2012 (incloent-hi les societats filials) i resultat de l'exercici 2012

	Pressupost 2012	% s/total	Liquidació 2012	% s/total	Estat d'execució 2012	% s/pressupost
Capítol 3. Ingressos propis	1.232.964,38	11,58 %	1.135.319,53	10,93 %	-97.644,85	92,08 %
Capítol 4. Transferències corrents	5.482.474,92	51,47 %	5.317.048,65	51,19 %	-165.426,27	96,98 %
Capítol 5. Ingressos patrimonials	51.084,88	0,48 %	70.472,31	0,68 %	19.387,43	137,95 %
Capítol 6. Inversions reals	0,00	0,00 %	0,00	0,00 %	0,00	—
Capítol 7. Transferències de capital	1.427.635,77	13,40 %	1.407.291,53	13,55 %	-20.344,24	98,57 %
Capítol 8. Variació d'actius financers	2.457.296,07	23,07 %	2.457.296,07	23,66 %	0,00	100,00 %
Capítol 9. Variació de passius financers	0,00	0,00 %	0,00	0,00 %	0,00	0,00 %
TOTAL DEL PRESSUPOST D'INGRESSOS	10.651.456,02	100,00 %	10.387.428,09	100,00 %	-264.027,93	97,52 %

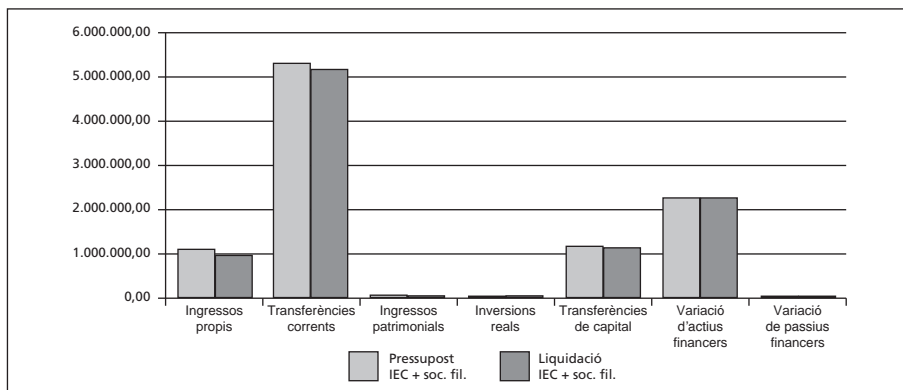
Resum per capítols de la liquidació del pressupost de despeses de l'any 2012 (incloent-hi les societats filials) i resultat de l'exercici 2012

	<i>Pressupost 2012</i>	<i>% s/total</i>	<i>Liquidació 2012</i>	<i>% s/total</i>	<i>Estat d'execució 2012</i>	<i>% s/pressupost</i>
Capítol 1. Remuneracions de personal	4.316.492,58	40,52 %	4.021.329,91	48,24 %	-295.162,67	93,16 %
Capítol 2. Despeses de béns corrents i serveis	3.108.018,81	29,18 %	2.551.065,11	30,60 %	-556.953,70	82,08 %
Capítol 3. Despeses financeres	70.436,81	0,66 %	69.018,13	0,83 %	-1.418,68	97,99 %
Capítol 4. Transferències corrents	452.033,21	4,24 %	400.707,72	4,81 %	-51.325,49	88,65 %
Capítol 6. Inversions reals	2.465.949,78	23,15 %	1.056.009,53	12,67 %	-1.409.940,25	42,82 %
Capítol 9. Variació de passius financers	238.524,83	2,24 %	238.524,83	2,86 %	0,00	100,00 %
TOTAL DEL PRESSUPOST DE DESPESES	10.651.456,02	100,00 %	8.336.655,23	100,00 %	-2.314.800,79	78,27 %

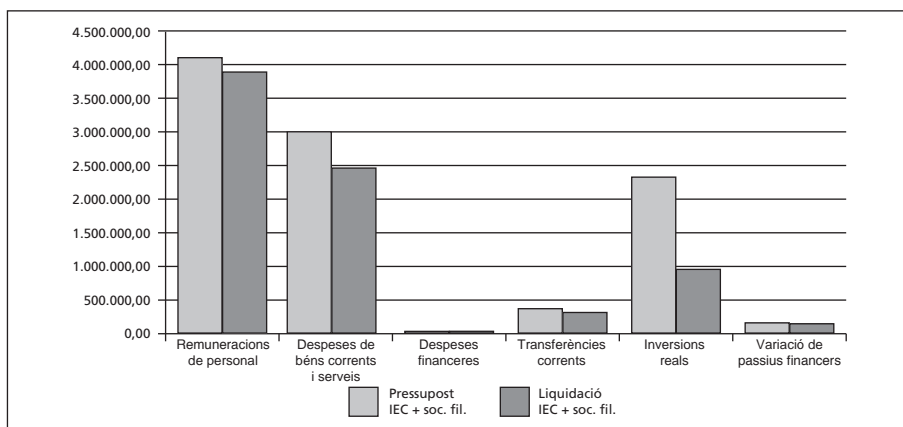
Romanent de l'exercici 2012 (incloent-hi les societats filials)

Total ingressos 2012	10.387.428,09
Total despeses 2012	8.336.655,23
ROMANENT TEÒRIC 2012	2.050.772,86

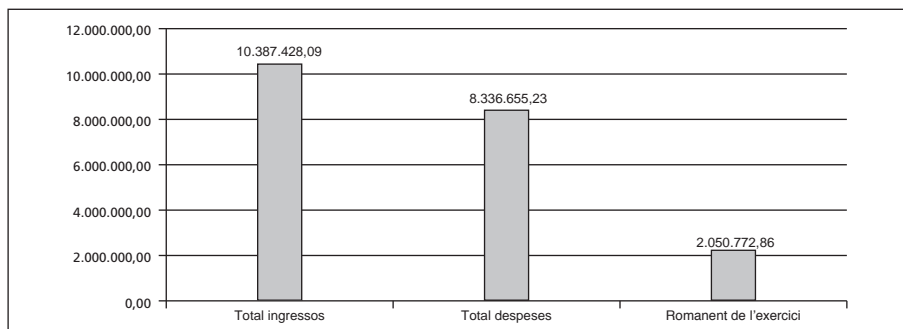
*Resum per capítols de la liquidació del pressupost d'ingressos de l'exercici 2012
(incloent-hi les societats filials)*

*Resum per capítols de la liquidació del pressupost de despeses de l'exercici 2012
(incloent-hi les societats filials)*

Romanent de l'exercici (incloent-hi les societats filials)

*Resum general per capítols, articles i serveis de la liquidació
del pressupost d'ingressos de l'exercici 2012
(incloent-hi les societats filials)*

<i>Article</i>	<i>Denominació</i>	<i>Liquidació pressupost 2012</i>
a) Operacions corrents		
30	Vendes i prestació de serveis	771.103,33
39	Altres ingressos	364.216,20
TOTAL CAPÍTOL 3. INGRESSOS PROPIS		1.135.319,53
40	De l'Administració de l'Estat espanyol	685.099,44
44	D'empreses públiques i d'altres ens públics	4.900,00
45	De la Generalitat de Catalunya	4.412.954,21
46	D'ens territorials	117.420,00
47	D'empreses privades	31.400,00
48	De famílies i institucions sense finalitat de lucre	64.275,00
49	D'organismes internacionals	1.000,00
TOTAL CAPÍTOL 4. TRANSFERÈNCIES CORRENTS		5.317.048,65
52	Altres ingressos financers	21.529,89
54	Arrendaments	48.942,42
TOTAL CAPÍTOL 5. INGRESSOS PATRIMONIALS		70.472,31
TOTAL OPERACIONS CORRENTS		6.522.840,49
b) Operacions de capital		
60	Alienació de terrenys i béns naturals	0,00
61	Alienació d'edificis i altres construccions	0,00
TOTAL CAPÍTOL 6. INVERSIONS REALS		0,00

*Resum general per capítols, articles i serveis de la liquidació
del pressupost d'ingressos de l'exercici 2012
(incloent-hi les societats filials) (continuació)*

<i>Article</i>	<i>Denominació</i>	<i>Liquidació pressupost 2012</i>
70	De l'Administració de l'Estat espanyol	0,00
75	De la Generalitat de Catalunya	1.328.291,53
76	D'ens territorials	30.000,00
77	D'empreses privades	36.000,00
78	De famílies i institucions sense fi de lucre	0,00
79	Altres transferències de capital	13.000,00
TOTAL CAPÍTOL 7. TRANSFERÈNCIES DE CAPITAL		1.407.291,53
TOTAL OPERACIONS DE CAPITAL		1.407.291,53
c) Operacions financeres		
87	Romanent d'exercicis anteriors	2.457.296,07
TOTAL CAPÍTOL 8. VARIACIÓ D'ACTIUS FINANCERS		2.457.296,07
91	Préstecs en euros	0,00
TOTAL CAPÍTOL 9. VARIACIÓ DE PASSIUS FINANCERS		0,00
TOTAL OPERACIONS FINANCERES		2.457.296,07
Resum		
Total operacions corrents		6.522.840,49
Total operacions de capital		1.407.291,53
Total operacions financeres		2.457.296,07
TOTAL GENERAL		10.387.428,09

*Resum general per capítols, articles i serveis de la liquidació
del pressupost de despeses de l'exercici 2012
(incloent-hi les societats filials)*

<i>Article</i>	<i>Denominació</i>	<i>Liquidació pressupost 2012</i>
a) Operacions corrents		
10	Sous i salaris	3.100.931,01
11	Assegurances i prestacions socials	825.678,85
12	Altres despeses socials	94.720,05
TOTAL CAPÍTOL 1. REMUNERACIONS DE PERSONAL		4.021.329,91
20	Compres i aprovisionaments	550.422,06
21	Serveis exteriors	1.994.921,21
22	Tributs	5.721,84
28	Activitats i altres	0,00
TOTAL CAPÍTOL 2. DESPESES DE BÉNS CORRENTS I SERVEIS		2.551.065,11
30	Deute a llarg termini	34.989,47
31	Deute a curt termini i altres	34.028,66
TOTAL CAPÍTOL 3. DESPESES FINANCERES		69.018,13
48	A famílies i institucions sense finalitat de lucre	400.707,72
TOTAL CAPÍTOL 4. TRANSFERÈNCIES CORRENTS		400.707,72
TOTAL OPERACIONS CORRENTS		7.042.120,87

*Resum general per capítols, articles i serveis de la liquidació
del pressupost de despeses de l'exercici 2012
(incloent-hi les societats filials) (continuació)*

<i>Article</i>	<i>Denominació</i>	<i>Liquidació pressupost 2012</i>
b) Operacions de capital		
64	Inversions en mobiliari i estris	6.825,08
65	Inversions en equips de processament de dades	11.653,80
66	Actuacions i inversions destinades a l'ús general	913.806,98
67	Inversions en altre immobilitzat material	122.168,64
68	Inversions en immobilitzat immaterial	1.555,03
TOTAL CAPÍTOL 6. INVERSIONS REALS		1.056.009,53
TOTAL OPERACIONS DE CAPITAL		1.056.009,53
c) Operacions financeres		
90	Amortització de deute a llarg termini	238.524,83
TOTAL CAPÍTOL 9. VARIACIÓ DE PASSIUS FINANCERS		238.524,83
TOTAL OPERACIONS FINANCERES		238.524,83
Resum		
Total operacions corrents		7.042.120,87
Total operacions de capital		1.056.009,53
Total operacions financeres		238.524,83
TOTAL GENERAL		8.336.655,23

3. Informe sobre el pressupost per a l'any 2013

La situació econòmica general des de l'any 2008 ha comportat successives retallades en el finançament de l'Institut d'Estudis Catalans. Les aportacions de la Generalitat de Catalunya i del Govern de l'Estat espanyol s'han reduït substancialment a partir de l'exercici 2010, i la del Govern balear s'ha suprimit del tot.

L'allargament de les negociacions amb el Govern espanyol sobre el límit de dèficit permès en el pressupost de 2013 de la Generalitat de Catalunya i, sobretot, el resultat aconseguit en aquestes negociacions han fet que la Generalitat prorrogués definitivament el pressupost de 2012. Aquesta situació, afegida al procés electoral per a elegir nou president de l'IEC, ha provocat que no s'hagi pogut presentar el pressupost de 2013 fins tard. Les quantitats assignades pel Govern central i per la Generalitat a l'Institut d'Estudis Catalans per al 2013 han comportat retallades addicionals significatives respecte de les aportacions de 2012:

— Pel que fa al Govern de l'Estat espanyol, l'aportació ha passat de 682.000,00 euros a 341.000,00 euros, és a dir, que representa una reducció del 50 % en un exercici.

— El Departament d'Economia i Coneixement de la Generalitat ha reduït l'aportació en 540.000,00 euros, i ha passat d'una aportació de 4.500.000,00 euros el 2012 a una de 3.960.000,00 euros el 2013. La reducció ha estat d'un 12 %.

— El Departament de Cultura ha reduït l'aportació en 131.959,00 euros, i ha passat d'1.039.047,00 euros a 907.088,00 euros, la qual cosa representa una reducció d'un 12,7 %.

— Pel que fa a la Diputació de Barcelona, l'aportació prevista per al 2013 ha estat de 186.000,00 euros. Aquesta xifra representa un increment del 60 % respecte a l'aportació de 2012, que va ser de 115.920,00 euros.

En els exercicis anteriors les retallades a l'aportació es van absorbir amb la reducció de despeses en activitats i en publicacions, i amb la gestió de la plantilla amb criteris restrictius. Durant els últims anys no s'han actualitzat les retribucions, no s'han substituït les baixes definitives i no s'han renovat els contractes per obra que tenien una data de finalització. Aplicant aquests criteris s'ha reduït la plantilla en vint persones entre els exercicis 2010, 2011 i 2012, i el cost de la plantilla ha passat de 4.577.116,00 euros el 2009 a un cost previst per al 2013 de 3.939.564,00 euros.

Si en el pressupost de 2009 les despeses de personal representaven el 33,98 % del total de les despeses de l'IEC, amb aquestes retallades i malgrat la reducció d'aquesta partida en els últims exercicis, el cost del personal passa a representar un 54,84 % del total de les despeses pressupostades. Tot seguit relacionem les mesures que s'han implementat en el pressupost de 2013.

Ingressos

Als ingressos procedents de les administracions esmentades més amunt s'hi incorporen 363.815 euros de romanent genèric de 2012, 491.419 euros de recursos procedents de llegats i recursos afectats per obres, 175.000 euros procedents de cànon i 107.241 euros d'altres projectes afectats finançats amb recursos propis i ja finalitzats. En total, s'incorporen recursos addicionals per import d'1.137.476 euros.

Despeses

Pel que fa a les mesures que afecten el personal, no s'ha aplicat cap increment als sous i es fomenten les baixes incentivades per als treballadors que s'hi vulguin acollir. A continuació, es detallen les mesures que afecten les activitats:

— Reducció en 10.000,00 euros de l'assignació a les seccions en concepte de pressupost de lliure designació. La xifra assignada passa de 70.000,00 euros el 2012 a 60.000,00 euros el 2013.

— Reducció dels fons destinats a recerca d'un 30 %. Les xifres resultants d'aquesta reducció són les següents:

- Programes de la UAI: 20.580,00 euros (29.400,00 euros)
- Programes institucionals: 128.240,00 euros (183.000,00 euros)
- Programes del trienni 2012-2014: 77.000,00 euros (110.000,00 euros)

— Reducció de l'assignació a les delegacions en 2.800,00 euros, 2.400,00 euros de la partida per a activitats i 400,00 euros de la partida de funcionament. El total passa de 14.800,00 euros el 2012 a 12.000,00 euros per al 2013.

— Reducció de l'assignació a la Càtedra UNESCO en 4.000,00 euros. Passa de 22.000,00 euros el 2012 a 18.000,00 euros per al 2013.

— Reducció de les aportacions següents:

- Fundació Carles Salvador, de 7.039,20 euros a 6.000,00 euros.
- Servei d'Arxius de Ciència, de 14.280,00 euros a 10.000,00 euros.
- Corpus Literari Digital, de 6.000,00 euros a 3.000,00 euros.

— Reducció del pressupost dels serveis següents:

• Servei de Comunicació, de 44.000,00 euros a 32.000,00 euros; Servei de Recursos Digitals, de 24.000,00 euros a 9.000,00 euros, i Servei de Correcció Editorial, de 100.000,00 euros a 80.000,00 euros.

• Presidència, de 153.320,00 euros a 130.580,00 euros, i Secretaria Científica, de 116.450,00 euros a 82.450,00 euros.

- L'Oficina d'Assessorament Lingüístic, de 13.200,00 euros a 7.200,00 euros.
- L'Oficina d'Assessorament Històric, de 14.811,22 euros a 12.811,00 euros.

- Les partides assignades al LEGEF, CREAM i CCNIEC per a 2013 es fixen en 4.000,00 euros cadascuna.

- La dotació de l'ATCA i la de la Xarxa CRUSCAT passa de 25.000,00 euros el 2012 a 20.000,00 euros per a 2013.

- Reducció en 1.000,00 euros de la dotació per a finançar les publicacions ordinàries de les Societats Filials. La dotació per a 2013 serà de 5.000,00 euros per a cada filial.

- Manteniment de la dotació de 100.000,00 euros per a finançar les activitats de les societats filials.

Resum del pressupost de l'any 2013 consolidat per capítols

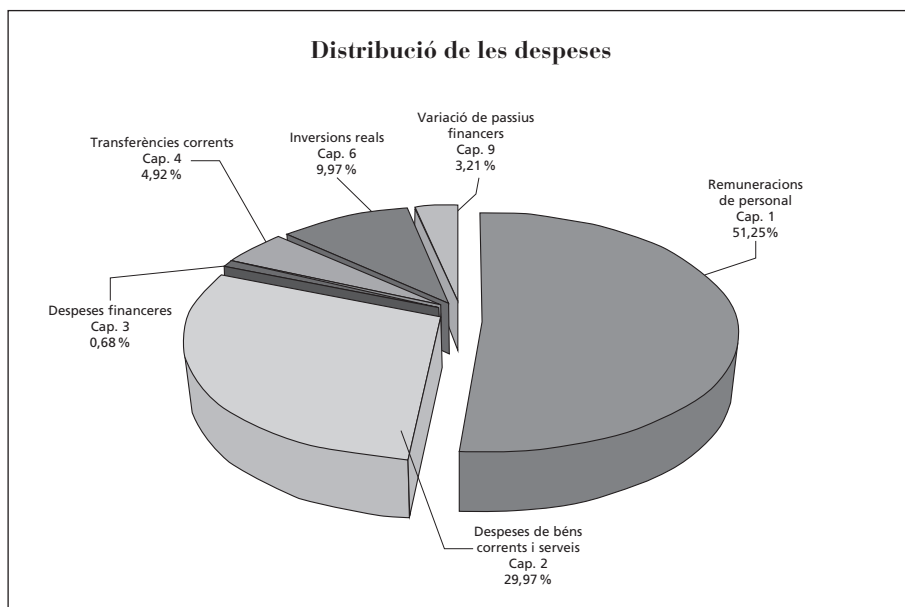
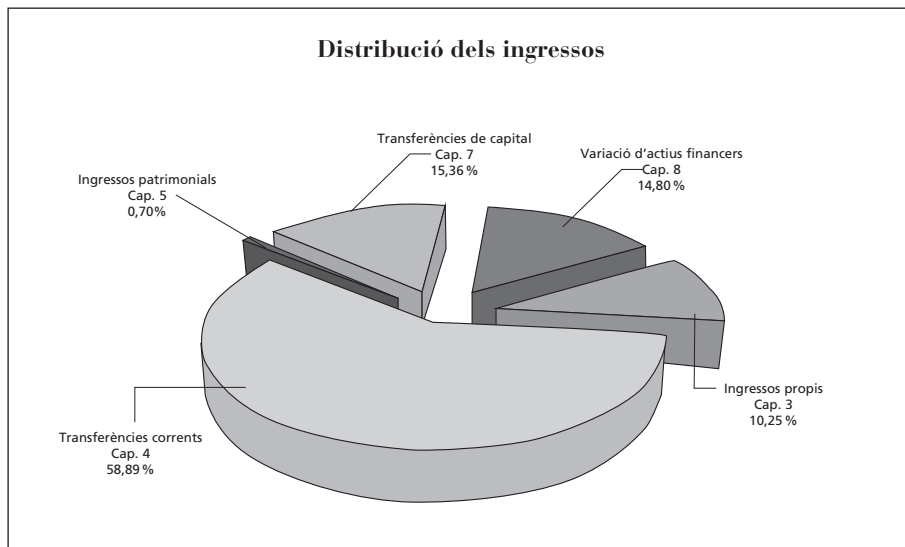
Resum del pressupost d'ingressos consolidat

Capítol 3	Ingressos propis	787.584,80
Capítol 4	Transferències corrents	4.495.918,69
Capítol 5	Ingressos patrimonials	54.146,00
Capítol 7	Transferències de capital	1.181.145,54
Capítol 8	Variació d'actius financers	1.137.476,00
TOTAL PRESSUPOST D'INGRESSOS		7.656.271,03

Resum del pressupost de despeses consolidat

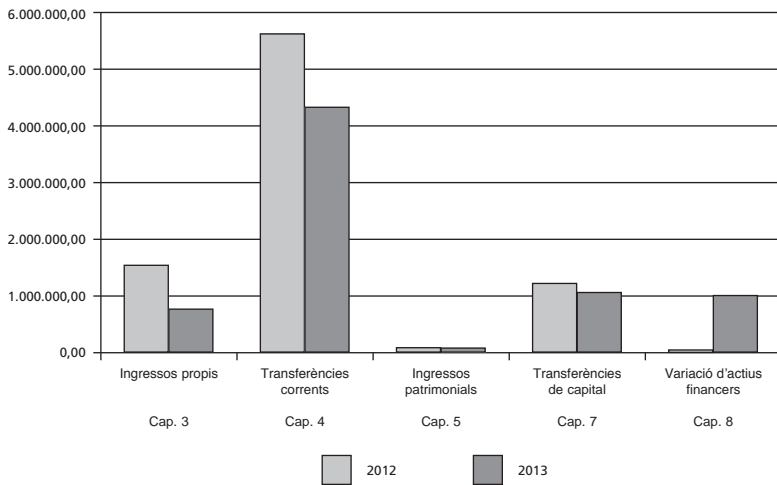
Capítol 1	Remuneracions de personal	3.939.564,20
Capítol 2	Despeses de béns corrents i serveis	2.273.851,25
Capítol 3	Despeses financeres	52.235,50
Capítol 4	Transferències corrents	378.470,08
Capítol 6	Inversions reals	765.050,00
Capítol 9	Variació de passius financers	247.100,00
TOTAL PRESSUPOST DE DESPESES		7.656.271,03

Gràfics de distribució percentual del pressupost de l'any 2013 consolidat

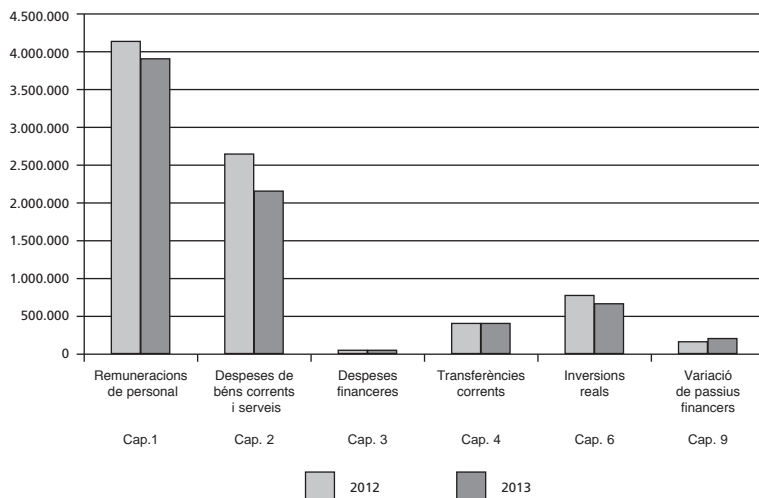
Gràfics comparatius del pressupost de l'any 2013 consolidat respecte al de 2012

Comparació del pressupost d'ingressos

164

Comparació del pressupost de despeses

Pressupost d'ingressos per naturalesa consolidat

Resum general per capítols, articles i serveis del pressupost d'ingressos consolidat de l'any 2013

<i>Article</i>	<i>Denominació</i>	<i>Pressupost 2013</i>
a) Operacions corrents		
30	Vendes i prestació de serveis	703.532,80
39	Altres ingressos	84.052,00
TOTAL CAPÍTOL 3. INGRESSOS PROPIS		787.584,80
40	De l'Administració de l'Estat	350.000,00
44	D'empreses públiques i d'altres ens públics	2.550,00
45	De la Generalitat de Catalunya	3.891.368,69
46	D'ens territorials	186.000,00
47	D'empreses privades	36.000,00
48	De famílies i institucions sense finalitat de lucre	30.000,00
TOTAL CAPÍTOL 4. TRANSFERÈNCIES CORRENTS		4.495.918,69
52	Altres ingressos financers	9.146,00
54	Arrendaments	45.000,00
TOTAL CAPÍTOL 5. INGRESSOS PATRIMONIALS		54.146,00
TOTAL OPERACIONS CORRENTS		5.337.649,49

*Resum general per capítols, articles i serveis del pressupost
d'ingressos consolidat de l'any 2013 (continuació)*

<i>Article</i>	<i>Denominació</i>	<i>Pressupost 2013</i>
	b) Operacions de capital	
75	De la Generalitat de Catalunya	1.181.145,54
76	D'ens territorials	0,00
	TOTAL CAPÍTOL 7. TRANSFERÈNCIES DE CAPITAL	1.181.145,54
	TOTAL OPERACIONS DE CAPITAL	1.181.145,54
	c) Operacions financeres	
87	Romanent d'exercicis anteriors	1.137.476,00
	TOTAL CAPÍTOL 8. VARIACIÓ D'ACTIUS FINANCERS	1.137.476,00
	TOTAL OPERACIONS FINANCERES	1.137.476,00
	Resum	
	Total operacions corrents	5.337.649,49
	Total operacions de capital	1.181.145,54
	Total operacions financeres	1.137.476,00
	TOTAL GENERAL	7.656.271,03

Pressupost de despeses per naturalesa consolidat

Resum general per capítols, articles i serveis del pressupost de despeses consolidat de l'any 2013

<i>Article</i>	<i>Denominació</i>	<i>Pressupost 2013</i>
a) Operacions corrents		
10	Sous i salaris	2.995.558,39
11	Assegurances i prestacions socials	848.904,06
12	Altres despeses socials	95.101,75
TOTAL CAPÍTOL 1. REMUNERACIONS DE PERSONAL		3.939.564,20
<hr/>		
20	Compres i aprovisionaments	406.676,08
21	Serveis exteriors	1.670.919,90
22	Tributs	3.788,27
28	Activitats i altres	292.467,00
TOTAL CAPÍTOL 2. DESPESES DE BÉNS CORRENTS I SERVEIS		2.373.851,25
<hr/>		
30	Deute a llarg termini	20.535,00
31	Deute a curt termini i altres	31.700,50
TOTAL CAPÍTOL 3. DESPESES FINANCERES		52.235,50
<hr/>		
48	A famílies i institucions sense finalitat de lucre	378.470,08
TOTAL CAPÍTOL 4. TRANSFERÈNCIES CORRENTS		378.470,08
TOTAL OPERACIONS CORRENTS		6.744.121,03

Resum general per capítols, articles i serveis del pressupost de despeses consolidat de l'any 2013 (continuació)

<i>Article</i>	<i>Denominació</i>	<i>Pressupost 2013</i>
	b) Operacions de capital	
64	Inversions en mobiliari i estris	0,00
65	Inversions en equips de processament de dades	0,00
66	Actuacions i inversions destinades a l'ús general	740.050,00
67	Inversions en altre immobilitzat material	15.000,00
68	Inversions en immobilitzat immaterial	10.000,00
	TOTAL CAPÍTOL 6. INVERSIONS REALS	765.050,00
	TOTAL OPERACIONS DE CAPITAL	765.050,00
	c) Operacions financeres	
90	Amortització de deute a llarg termini	247.100,00
	TOTAL CAPÍTOL 9. VARIACIÓ DE PASSIUS FINANCERS	247.100,00
	TOTAL OPERACIONS FINANCERES	247.100,00
	Resum	
	Total operacions corrents	6.744.121,03
	Estalvi de gestió	-100.000,00
	Total operacions de capital	765.050,00
	Total operacions financeres	247.100,00
	TOTAL GENERAL	7.656.271,03

V. Activitat institucional

Inauguració del curs

El dia 27 de setembre de 2012 tingué lloc, a la Sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans, la sessió inaugural del curs 2012-2013.

El discurs reglamentari fou a càrrec de Josep M. Nadal i Farreras, membre de la Secció Filològica, amb el títol «“I si escric *llengua*, veus?, el dolor em trenca l'ànima.” Per què vivim les llengües amb tanta passió?». El secretari general de l'IEC, Romà Escalas, presentà la *Memòria del curs 2011-2012*, i es lliuraren les

medalles als membres de l'Institut que han passat a la condició d'emèrit i les insígnies als nous membres. L'acte inclogué, també, un discurs del president de l'Institut, Salvador Giner, i tingué com a convidat especial José Manuel Blecuá, director de la Real Academia Española. La sessió clogué amb el concert de viola *Orient-Occident. Diàlegs musicals de les tradicions cristianes, jueves i otomanes*, interpretat per Jordi Savall.

Discurs del president de l'Institut d'Estudis Catalans

Bon vespre a tothom. Amb tota solemnitat, inaugurem avui el curs acadèmic 2012-2013, el que fa cent sis de la història de l'Institut d'Estudis Catalans, acadèmia de les ciències i les humanitats del país.

Encetem aquest curs en un moment notablement singular per a la història del nostre poble. Durant les tres darreres inauguracions del curs acadèmic m'he hagut de referir a la greu situació econòmica que afectava el país i que, de retruc, ens afectava a nosaltres com a acadèmia. Enguany, a més, haig de continuar al·ludint al cicle advers de l'economia que, malgrat que el moment és en-

grecador des del punt de vista nacional, no és tan favorable com caldria per a la bona marxa i l'estabilitat política que les institucions de recerca i estudi com la nostra necessiten.

Deixaré, doncs, de banda qualsevulla anàlisi detallada del precari panorama econòmic europeu i català que, com sabeu, afecta directament una corporació científica i cultural com la nostra, que depèn en bona part de la prosperitat comuna. Sense bandejar-la, però, cal sobretot que faci esment de l'estat d'ànim, avui, de la nostra ciutadania pel que fa a les circumstàncies que ens afecten com a nació.

Fidel als seus principis i conviccions nacionals i al seu capteniment sempre actiu al servei al país, l'Institut considerà que les conseqüències de la maldestra Sentència del Tribunal Constitucional contra l'Estatut de Catalunya requerien una resposta pública adient. A més dels dictàmens jurídics emesos per l'Institut per a avaluar els efectes nocius que comportava per als catalans, l'Institut féu les declaracions públiques que calien, amb el suport dels notables juristes amb què aquesta casa compta com a membres. Dins d'aital esperit, l'Institut donà el suport formal a la reacció popular de protesta cívica i exemplar que culminà en la històrica manifestació del juliol de 2010. L'encapçalàrem, com a signataris de la convocatòria, al costat d'altres membres de la societat civil catalana. Igualment, enguany, l'Institut ha participat plenament en la Diada, no solament en l'ofrena floral als herois i màrtirs de 1714, sinó molt especialment en un acte obert als ciutadans, al pati de la Casa de Convalescència, on es combinaren música, poesia i discursos. La mateixa Presidència, que enceta avui el darrer any acadèmic de mandat, desitjaria que aquest nou format de la commemoració de la Diada a l'Institut d'Estudis Catalans esdevingués un costum de la nostra corporació. Acabà la celebració de l'11 de Setembre amb la participació de l'Institut a la Manifestació «Catalunya, un nou estat d'Europa».

Les funcions de servei a la nació que defineixen l'Institut no s'aturen en les manifestacions públiques de suport, sinó que s'expressen fonamentalment per mitjà de les tasques científiques i culturals que ens assignà l'acte fundacional de la corporació. Mai no hem defraudat el que volien i ens encomanaren Enric Prat de la Riba, Josep Pijoan, Eugeni d'Ors i Josep Puig i Cadafalch, entre altres fundadors. Durant aquest curs que ha finit hem continuat la nostra col·laboració amb les universitats i els centres de recerca catalans, molt més enllà de la constant presència en actes inaugurals de cursos universitaris i efemèrides de tota mena. Hem continuat signant convenis amb les universitats, avançant en projectes comuns de recerca, celebrant seminaris científics en tots els camps, sovint, molt sovint, amb la participació de les societats filials. Cal recordar un cop més, benvolgudes i benvolguts col·legues, que les vint-i-vuit filials no solament pertanyen a l'Institut, sinó que són l'Institut. Són aquestes societats filials en gran mesura, les que confereixen a la nostra institució acadèmica una extraordinària singularitat dins el camp de les acadèmies europees. Alguns de nosaltres, convidats a parlar davant els plens solemnes d'acadèmies estrangeres, hem tingut l'oportunitat i el privilegi d'explicar als nostres col·legues forans el que som i el que caracteritza l'acadèmia catalana, l'essència que la singularitza.

Aquesta Presidència ha tingut molt present la necessitat de fer entendre a la ciutadania i a les autoritats del nostre país la natura d'aquesta singularitat a la qual em refereixo. Una de les maneres de fer-ho ha estat la d'intensificar l'esforç per a projectar-nos encara més en la societat catalana, fent servir les eines i tecnologies que ara tenim a l'abast, algunes de les quals ja s'han anat consolidant a l'Institut, com és evident, des de la presidència del malaguanyat Josep Laporte i que, en alguns aspectes, havia encetat la presidència de Manuel Castellet. Com a exemple, entre molts dels que podria donar, hem afegit a les consultes en línia del *Diccionari*, que sumen una xifra altíssima, la consulta des dels dispositius mòbils, amb un notable èxit. Fins les innovacions més sòlides, com veieu, es basteixen damunt la creació d'una nova tradició. Aquesta, d'una projecció pública de nou encuny i nova empremta, és la que volem acabar de consolidar durant el curs que avui inaugurarem.

La part essencial d'aquest tarannà i, en cert sentit, la nova imatge que l'acompanya ha estat l'augment de participació de la ciutadania en algunes de les nostres activitats. Si bé fa uns pocs anys havíem donat la importància que mereix a diverses jornades de portes obertes, enguany hem incorporat la música de manera més ferma i decisiva a les activitats regulars de l'Institut. Els quatre concerts d'aquest estiu, i el mateix concert

de què gaudirem avui mateix, sota la direcció de Jordi Savall, en són la prova. Una faceta que, a més, ens vincula amb l'estil de les més velles i prestigioses acadèmies europees i, també, a la tradició de les acadèmies catalanes de segles passats.

L'estreta col·laboració amb les altres acadèmies ha continuat i durant el proper mandat continuarà també. Hem actuat en dos flancs diferents. L'un, l'internacional, ha estat el constant suport donat per aquesta corporació a la Unió Acadèmica Internacional, on continuem participant en projectes internacionals de recerca. L'altre, em plau dir-vos-ho, ha estat encetar una nova col·laboració amb les altres acadèmies catalanes. Per fortuna, un nou esperit sembla que s'està formant en el si del Consell Interacadèmic de Catalunya que esperem que vagi prenent cos al llarg dels anys vinents. Res no és exclòs d'aquesta col·laboració si, tots plegats, caminem vers un destí compartit, empesos per un comú desig de fer avançar el coneixement objectiu; és a dir, la ciència i la saviesa de l'home, és a dir, les humanitats i les arts.

No és pas el moment de glossar els treballs de recerca que s'han dut i es duen a terme a l'Institut en tots els camps del coneixement —des de l'arqueologia a la matemàtica, des de la lingüística als estudis jurídics, des de la biologia a la historiografia—, però sí que ho és de recordar que són prou notables, com ho recull la *Memòria* d'enguany que teniu a les mans,

i que molts es realitzen estrictament dins de l'Institut mateix, a més de la investigació que és compartida amb altres institucions de recerca, com universitats i laboratoris. La veritat sia dita, la nostra productivitat científica, sens dubte deguda al talent i a l'energia de la comunitat intel·lectual que aplega aquesta casa, és altíssima, sobretot si prenem en consideració la molt relativa migradesa dels recursos per a la recerca amb què comptem. Podem afirmar, sense embuts, que Catalunya posseeix, en contrast amb altres països, una acadèmia activa, capdavantera, per a la qual la recerca i la seva difusió en conferències, congressos i publicacions, la seva projecció pública, són fonamentals. La Secretaria Científica no solament vetlla per aquesta projecció, sinó que ha transformat el nostre Observatori de la Recerca en un recurs bàsic per a la promoció de l'avenç del coneixement cada cop més imprescindible. Els diferents serveis, oficines i gabinets de l'Institut treballen per aconseguir més qualitat en tots els projectes i les empreses. El lloc web de l'Institut és una finestra rica i interactiva de l'acadèmia, un bon aparador nacional i internacional, com també ho són les publicacions en anglès que de mica en mica van abastant tots els àmbits de la recerca i l'estudi dels seus acadèmics.

Els membres de l'Institut d'Estudis Catalans treballen en les seves activitats, de vegades en solitari i sovint en col·laboració amb altres investigadors del

país o d'enjondre. També posseïm projectes comuns de recerca que abasten tota una de les nostres seccions o més d'una. A tall d'exemple, esmentaré els projectes Ètica, Ciència i Tecnologia, que lidera la Secció de Ciències i Tecnologia i que és transversal, i Cohesió Social i Catalanitat: Evolució i Futur, del qual és responsable la Secció de Filosofia i Ciències Socials, així com el congrés «Antecedents, conseqüències i repercussions futures del 1714», en què hi ha implicades totes les seccions de l'Institut i encara el cicle *Sobirania i drets de les nacions* que començarem el mes vinent. Aquests són uns bons exemples de l'adherència entre l'estudi acadèmic i el científic i l'interès pel passat, el present i l'esdevenidor del país. Fa més d'un segle que l'Institut demostra que no són coses incompatibles.

Enguany, hem celebrat amb diversos actes acadèmics i científics els centenaris de tres seccions de l'Institut: la Secció de Ciències Biològiques, la Secció de Ciències i Tecnologia i la Secció Filològica, així com el centenari d'una societat filial: la Societat Catalana de Biologia. Per molts segles més!

La Secció Filològica de l'Institut ha culminat enguany els actes del seu centenari, encetats l'abril de l'any 2011. Sota el lema «2011, l'any de la paraula viva», la Secció Filològica ha tingut una forta presència arreu, amb tota mena d'activitats que han permès de difondre la tasca normativa de la llengua catalana

que és encomanada a l'Institut. El darrer curs ha vist la llum el cinquè volum de l'*Atlas lingüístic del domini català*, així com el vuitè volum de l'edició de les *Obres completes* de Pompeu Fabra, que s'acabarà durant el curs que ara iniciem. També s'enllestirà la nova *Gramàtica* de la llengua catalana. Tindrem, doncs, els dos grans pilars damunt els quals s'alça la tasca d'una acadèmia de la llengua: un diccionari normatiu i una gramàtica. La Xarxa CRUSCAT ha esdevingut un referent pel que fa als usos del català al Principat, mercès a la col·laboració amb el Baròmetre de la Comunicació i la Cultura.

És tradició que l'Institut d'Estudis Catalans s'honori en les inauguracions del curs amb la presència d'una personalitat important de la cultura, la

ciència o la política. Enguany ens acompanya el director de la Real Academia Española. Com sabeu, la Real Academia té cura de la llengua castellana com l'Institut d'Estudis Catalans té cura de la nostra llengua. Només per aquesta finalitat comuna vers l'estudi, la fixació i la normativització de les nostres llengües, em plau molt donar-li la benvinguda. I molt especialment, perquè el professor José Manuel Blecua és un bon amic d'aquesta casa i d'aquest país. Sens dubte, les nostres institucions poden dur a terme projectes comuns d'interès compartit, a major glòria de la lingüística i la filologia d'ambdues llengües.

Senyores i senyors, us agraeixo que m'hàgiu escoltat i em plau inaugurar el curs acadèmic 2012-2013 de l'Institut d'Estudis Catalans.

Lliçó inaugural

«I si escric llengua, veus?, el dolor em trenca l'ànima.»
Per què vivim les llengües amb tanta passió?,
per Josep M. Nadal i Farreras

1. Preàmbul

Fa temps que m'interessa aclarir per què «vivim» les llengües amb tanta passió. Jo sóc un historiador de la llengua, i més concretament un historiador de la llengua catalana, i sovint em pregunto d'on ha sorgit aquest interès que per a alguns dels meus col·legues no passa de ser una raresa impertinent. Si m'ha interessat estudiar la relació entre les llengües i els sentiments (o les emocions) és perquè crec que és imprescindible per entendre la manera com els parlants ens vinculem a les llengües i, en conseqüència, com les vivim. Però també, i sobretot, perquè aquest contingut emocional sembla formar part de la pròpia essència de les llengües. En tot cas, condiciona, segur, les pràctiques lingüístiques. Si vivim en un món de llengües i no en un món d'una sola llengua és perquè les llengües estan carregades d'emotivitat i això les fa enormement resistents a la desaparició. Aquest interès m'ha dut a treballar amb gent diversa: amb psicòlegs de l'educació, evolutius o socials; amb antropòlegs; amb biòlegs; amb geògrafs, i amb lletraferits de tota mena. I això en el nostre món acadèmic, cada cop més presoner de l'especialització, ja se sap, no és gaire ben vist. Què hi farem, cadascú per allà on l'enfila! Jo hi insistiré. Però cal admetre que el treball interdisciplinari és una aventura. De fet, és com anar a pescar al mar dels altres amb la xarxa que fins ara fèiem servir en el nostre mar de sempre; en aquests casos, molt sovint no sabem quin valor tenen els peixos que pesquem. Per això les reflexions que ara presento vénen a ser, només, com l'autobiografia d'un aprenent, on pot haver-hi de tot, i segurament també un piló d'obvietats evidents per a tothom menys per a mi. Però la inauguració del curs acadèmic de l'Institut d'Estudis Catalans, amb totes les seves seccions, m'ha semblat un bon lloc per reclamar un diàleg entre disciplines diferents que ofereixi noves possibilitats a les nostres recerques. Per això agraeixo a l'Institut que m'hagi convidat a fer aquesta conferència i a tots vosaltres que m'hàgiu vingut a escoltar.

2. Llengua pública i passió lingüística

La història lingüística de la humanitat va començar ara fa gairebé dos milions d'anys, tot i que, si pensem en un llenguatge com el nostre, en fa només dos-cents mil, o potser menys.

L'escriptura, en canvi, és una revolució tecnològica que amb prou feines té set mil anys. Però ha estat tan determinant que marca, pel que fa a la diversitat lingüística, dos moments radicalment diferents. Abans de l'escriptura, la llengua només podia ser una abstracció perquè els únics sistemes utilitzables eren els de cada parlant, que anomenem *idiolectes*, els quals, tot i que amb la interactuació tendien espontàniament a assemblar-se, mai no arribaven a ser idèntics. En aquest sentit, una llengua només podia ser una abstracció sota de la qual hi havia un conjunt d'idiolectes diferents que tendien a tenir *un cert aire de família*. Aquesta mena de «llengua» abstracta, per tant, no podia ser utilitzada per parlar encara que, això sí, probablement ja permetia que alguns homes se sentissin membres d'una comunitat. A partir del Neolític la invenció de l'escriptura va canviar totalment les coses. Amb l'escriptura es va poder construir, a partir d'una obra d'enginyeria planificada, un idiolecte que era un autèntic *artefacte* que, de mica en mica, va esdevenir, en el sentit cognitiu, una representació prototípica de l'oralitat. Però a més, i això és fonamental, aquest artefacte va començar a poder ser utilitzat de veritat pels parlants, en un primer moment per escriure i, més tard, en determinades ocasions, també per parlar. En aquest sentit, aquesta llengua era un prototip artificial que representava una categoria amb un únic exemplar. Amb l'escriptura, els idiolectes orals, que havien estat el punt de partida de la construcció de l'artefacte, van començar a ser considerats meres desviacions de l'artefacte construït i van tendir a ser rebutjats. Podríem dir que van deixar de ser considerats l'origen de la llengua per passar a ser percebuts com el producte d'una desviació errònia! De fet, hem acabat oblidant que la variació diatòpica és prèvia a l'estabilitat isotòpica (Auroux, 2009, p. 138). Per això Anderson (2002, p. 148), en parlar del procés de construcció de les llengües, ha destacat «el [pretès] caràcter primordial de les llengües, fins i tot en el cas de llengües clarament modernes. Ningú no és capaç de fixar la data de naixement de cap llengua. Cadascuna sembla sortir imperceptiblement d'un passat sense horitzó. En la mesura que *Homo sapiens* equival a *Homo dicens*, és difícil que imaginem per al llenguatge un origen més recent que el de la mateixa espècie. D'aquesta manera les llengües semblen tenir arrels més profundes que qualsevol altre aspecte de les societats contemporànies. I és que, efectivament, no hi ha res que ens lligui tant amb els morts com la llengua».¹

Fixem-nos que amb aquesta llengua construïda podia planificar-se la reducció de la diversitat. Al començament del temps històric, durant l'època dels imperis, aquesta planificació no es va fer sistemàticament. Potser perquè el domini de la llengua escrita era

1. He traduït al català totes les citacions amb l'excepció dels textos estrictament literaris, que els he deixat en la llengua original o en la traducció que he fet servir.

només un afer estamental o potser perquè aquesta actuava només com una *lingua franca* per a uns quants. Tot va començar a canviar a l'Europa de final del segle xv i de començament del xvi i va fer el tomb definitiu a partir de la Revolució Francesa, quan es va produir la identificació entre *estat* i *nació* i entre *territori* i *llengua*. Aleshores unes poques llengües hegemòniques van ser triades per esdevenir les *llengües franques* de cada estat i substituir el llatí universal de sobre i totes les altres llengües, dialectes o variacions de sota. Només quan en alguns d'aquests estats altres llengües ja s'havien escripturat i codificat i així havien adquirit prou força per oposar resistència a la substitució, el conflicte va ser inevitable i algunes vegades, no massa, la diversitat es va mantenir. Tant en el cas de les llengües amb estat com en el de les llengües sense estat, la construcció de la llengua sempre ha implicat convèncer els parlants que la llengua construïda és el punt de partida, un objecte primari per tant, i que els idiolectes naturals són, en canvi, el producte d'una fragmentació indesitjable de la llengua i, per tant, uns objectes secundaris. Aquesta operació ha acabat capgirant la història: la llengua, de ser una construcció feta a partir dels idiolectes naturals, ha passat a ser presentada i percebuda com l'objecte inicial del qual han derivat, dissortadament, els idiomes naturals. I, així, la llengua escrita, convertida de mica en mica en l'única llengua acceptable, ha esdevingut un objecte molt singular amb el qual els parlants mantenen una relació molt especial. Fer-se-la seva és un desig i una necessitat irrenunciables. Per això de vegades l'anomenem *llengua pública*. La imposició d'aquesta idea s'ha basat en unes narracions mítiques en les quals els parlants han acabat «sentint» la llengua d'una manera molt especial. I aquest és el meu punt de partida.

És veritat que «sentim» les llengües d'una manera tan especial? Em sembla que tots nosaltres sabem que sí, però, tot i així, deixeu-me presentar-vos alguns exemples de sentiments lingüístics, trets de llocs molt diversos, que fan evident que aquesta passió existeix arreu.

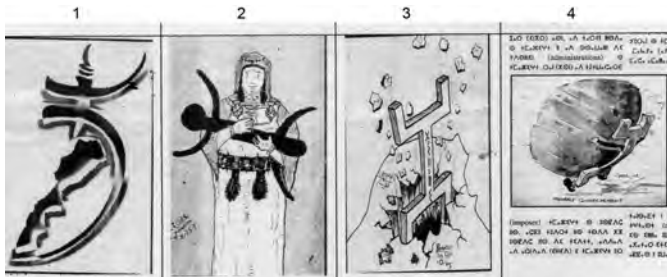
1) Fa temps, vaig llegir un llibre que parlava dels sentiments lingüístics. Era de Régine Robin (2003, p. 26) i es titulava *Le deuil de l'origine. Une langue en trop. La langue en moins*. Hi estudia com van sentir unes llengües oblidades, en aquest cas més d'una, personatges del món jueu centreeuropeu com Sigmund Freud, Franz Kafka, Elias Canetti, Émile Ajar, Georges Perec, etc. Deixeu-me introduir-ne en aquest text dues citacions. Fan referència als sentiments d'aïllament que suscita la llengua oblidada, ja no transmesa, i al sentiment de pèrdua que es transmet de pares a fills. La primera és de Georges Perec i la segona de Rachel Ertel:

Quelque part, je suis étranger par rapport à quelque chose de moi même: quelque part je suis «différent», mais non pas différent des autres, mais différent des «miens»: je ne

parle pas la langue que mes parents parlèrent, je ne partage aucun des souvenirs qu'ils purent avoir, quelque chose qui était à eux, qui faisait qu'ils étaient eux, leur histoire, leur culture, leur espoir, ne m'a pas été transmis.²

Aujourd'hui le yiddish n'est plus, à proprement parler, la langue maternelle de personne ou de presque personne. Mais cette parole annéantie, asphyxiée, partie en fumée, n'est pas une simple absence. Elle ne peut pas ne pas avoir été... Aujourd'hui, ce n'est donc pas le yiddish qui se transmet. C'est son absence. Et cette absence est héréditaire. Elle semble se perpétuer de génération en génération. Expulsée du monde, elle cherche son lieu. Réduite au néant, elle s'est muée en un « bloc de réalité », selon l'expression de Nicolas Abraham et Maria Torok... Un bloc de réalité dense, opaque. Les mots secrets, inaudibles, indicibles, illisibles, les mots en quête de sépulture viennent s'enfouir au fond de l'être, en un caveau ténébreux, avec tout leur poids de morts. Ils y creusent une crypte [...].³

II) En el periòdic marroquí en llengua amaziga *Tawiza* de l'abril de 2010 vaig trobar aquests dibuixos relacionats amb la llengua amaziga, que se sol simbolitzar amb la lletra ⵣ , que es correspon amb la nostra zeta. Ja es veu que la llengua hi és tractada com la representant del territori d'una manera clarament simbòlica a 1; d'una manera antropomòrfica a 2, on és un nen que necessita que l'estimin i el protegeixin; com l'ànima i la força de la lluita nacional a 3, i com a símbol dels atacs a l'ètnia amaziga a 4:

III) Benedict Anderson (2002, p. 24-25), quan va estudiar l'aparició en època moderna del nacionalisme, feia aquesta afirmació:

2. Georges PEREC i Robert BOBER (1980). *Récits d'Ellis Island*. París: Éditions du Sorbier, p. 44. Citat a ROBIN (2003, p. 188).

3. Rachel ERTEL (2001). «Le yiddish: La langue et la crypte». *Les Temps Modernes*, núm. 615-616 (setembre-octubre), p. 239-242. Citat a ROBIN (2003, p. 209-210).

el pensament religiós també respon a obscurs signes d'immortalitat, quasi sempre transformant la fatalitat en continuïtat [...]. I així es capfica pels lligams entre els morts i aquells que encara han de néixer, pel misteri de la regeneració [...]. D'aquesta manera es va imposar una transformació secular de la fatalitat en continuïtat, de la contingència en significació. Ja veurem que poques coses s'hi prestaven (i s'hi presten) tan bé com la idea de nació [...]. Podem dir, amb Régis Debray: que jo hagi nascut francès és, en efecte, una pura casualitat; però, comptat i debatut, França és eterna.

La llengua representa, molt sovint, la nació. Si això és així, no podria ser que en la llengua trobem una resposta a la necessitat de transcendència a què fa referència Anderson en el text anterior? Això és el que sembla voler dir-nos aquest poema nàhuatl-castellà de Jorge Miguel Cocom Pech (Hernández, 2002, p. xi)?:

A t'ane'u naajil a pixán	Tu idioma es la casa de tu alma.
Tumen ti' kuxa'an a laats'ilo'ob.	Ahí viven tus padres y tus abuelos.
Ti'e úuchben xa'anilnaaj,	En esa casa milenaria,
U k'a'sal a ka'ajtalil	hogar de tus recuerdos,
Ku p'aatal a t'an.	Permanece tu palabra.
Le beetike',	Por eso,
Ma'a uok'tik u kúmil a wíinklil	no llores la muerte de tu cuerpo
Mix a yok'tik u kúmil a pixán.	ni llores la muerte de tu alma.
A wíinklil,	Tu cuerpo
Máantadz ku p'aatal ti'u yich a páalal;	permanece en el rostro de tus hijos;
A pixane'	Tu alma
Máandatz ku léembal ti' xux ek' o' ob.	Eternece en el fulgor de las estrellas.

IV) A la festa de cloenda de l'Any de la Paraula Viva, en el centenari de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, la cantant algueresa Franca Masu ens explicava com, de gran, havia après el català de la seva ciutat:

De vegades les paraules es poden posar malaltes i morir; poden agafar malalties incurables, com l'oblit i la retòrica, i així, amb elles, morir les històries [...] l'amor per aquesta llengua m'ha vençut, perquè d'un veritable amor es tracta i es pot parlar; és un sentiment tan profund que m'ha fet patir molt.⁴

4. Franca Masu, cantant de l'Alguer (Sardenya). Fragment del parlament que va fer a la festa de cloenda de l'Any de la Paraula Viva, en el centenari de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans (9 de maig de 2012).

V) L'escriptor senegalès Useyno Gey Cosaan⁵ va escriure en llengua wòlof un poema que reproduceixo en part:

La nostra llengua no para de plorar
perquè els seus propis fills no en volen saber res,
la deixen sola amb un llast molt pesat.
Diuen dels que la parlen que són antiquats,
tot i que corre més que l'àguila.
Amb aquesta llengua meva aprecio el sabor;
com es pot assaborir res amb la llengua d'un altre?

VI) Aquest any, Narcís Comadira (2012) va escriure un poema per al Dia Mundial de la Poesia. Diu així:

Mig en somnis, un àngel
se m'apareix i em tempta:
escriu, fes un poema.
Vull treure-me'l de sobre,
vull dormir el son dels justos,
o el son dels pecadors,
m'és igual. Vull dormir.
Però ell insisteix.
Té, diu: quatre paraules:
món, país, llengua, amor.
I afegeix: gairebé
ja t'he fet el poema.
Jo li dic: si escric *món*,
bé hi hauré d'afegir
desastres, fam i guerres.
Si escric *país*, ja entro
al territori foll
de l'ésser i dels fantasmes.
I si escric *llengua*, veus?,

5. Citat a FISHMAN (1997, p. 292). La traducció catalana és de Marc Alba i ha estat reproduïda a SKUTNABB-KANGAS, MAFFI i HARMON (2003).

el dolor em trenca l'ànima.
 No puc escriure més.
 I em diu: tu escriu *amor*
 pel món i pel país
 i per aquesta llengua
 que es mor i et trenca l'ànima:
 veuràs que encara pots
 fer aquest i mil poemes.

VII) Fa poc llegia un llibre de Lisa Mitchell (2009, p. 12) que començava així:

Quines condicions s'han de donar perquè algú vulgui morir, no per una nació, sinó per una llengua? Què s'ha de pensar i què s'ha de sentir per la llengua perquè això sigui possible?

Aquesta és la pregunta que jo em faig quan llegeixo textos com els que acabo de donar. Ella s'ho preguntava perquè durant el segle xx el sud de l'Índia es va fer famós perquè molta gent va sentir d'una manera tan intensa la passió per la seva llengua, el telugu, que va acabar suïcidant-se per defensar-la.

3. Els ulls, finestres de l'ànima

Sembla que la llengua ha estat una eina —avui hauríem de precisar-ho bé i dir-ne *eina cultural*— amb la qual els homes van poder evolucionar en una direcció i amb una rapidesa que la natura, tota sola, hauria fet més difícil (Dunbar, 2007; Victorri, 2005, 2006). Aquesta és la clau de tot, com ha emfasitzat Cavalli-Sforza (2007, p. 112): «Si el comparem amb altres organismes vius, l'home va poder evolucionar molt ràpidament, perquè va desenvolupar la cultura molt més que els altres animals. La cultura, en efecte, pot considerar-se com un mecanisme d'adaptació al medi d'una enorme eficàcia. L'adaptació al medi a través de la genètica és molt lenta, especialment per a organismes com l'home, que es reproduïx lentament perquè cal esperar que passin moltes generacions per produir els canvis desitjables». De tots els artefactes culturals, la llengua és el més important. És el que intentaré d'explicar tot seguit, encara que parlaré més de coses com *aprenentatge* i *identitat* que no pas de llengües.

Les llengües han estat importants, certament, però des de quan els homes es comuniquen a través de llengües? Els investigadors creuen que la *comunicació col·laborativa*, que no era vocàlica en els primers moments, és un fenomen que va començar ara fa uns

dos milions d'anys amb el *sapiens arcaic* i es va desenvolupar extraordinàriament més tard, quan van aparèixer les primeres formes de comunicació lingüística i sobretot quan, ara fa uns dos-cents mil anys, el *sapiens modern* va adquirir un llenguatge com el nostre. L'origen de la comunicació es relaciona amb la satisfacció de tres necessitats lligades a la vida comunitària, *requerir, informar i compartir emocions i actituds*, a les quals correspondrien tres graus de complexitat comunicativa: *fer indicacions, fer representacions i parlar* (Tomasello, 2008, p. 239, fig. 5.1). Segons això, les llengües (*parlar*) haurien estat posteriors a activitats comunicatives d'altra mena, segurament gestuals (*senyals i mímica*).

Els primats no humans viuen socialment amb una regulació basada en el parentiu i la dominació. Podríem dir que mantenen una col·laboració instintiva. Això ens duu a pensar que el nostre antecessor comú devia ser igual i que per passar a una col·laboració de la mena que van començar a practicar els primers humans, aquests haurien d'haver desenvolupat habilitats i motivacions cognitivossocials per coordinar-se i coordinar les activitats tendents a un objectiu comú (això és la *intencionalitat compartida*), s'haurien d'haver tornat més tolerants i confiats envers els altres i haurien hagut de desenvolupar algunes pràctiques institucionals de nivell grupal que ja impliquessin normes socials i assignessin als rols institucionals una categoria normativa, és a dir, que permetessin de saber què es pot esperar de l'actuació dels altres (Tomasello, 2010, p. 74-75). La intencionalitat compartida, per tant, és una peça clau en l'inici de l'espècie. Michael Tomasello (2010, p. 80-81) ho ha explicat així: «En les activitats cooperatives compartides els individus que col·laboren, primer de tot, han de estar disposats a parar atenció als estats intencionals respectius. Després d'aquest requisit previ, les característiques fonamentals són les següents: 1) els participants tenen una meta comuna, en el sentit que, reconeixent-ho, junts fan *x*; i 2) els participants coordinen els seus rols respectius, que són interdependents».

Però, per què va aparèixer la intencionalitat compartida? Alguns investigadors creuen que a Àfrica va emergir una línia de simis, els *sapiens arcaics*, encara no la nostra espècie dels *sapiens moderns* però sí una que ja era diferent de la dels ximpanzés, que es va començar a interessar per la vida mental i subjectiva dels altres i també per entendre'ls. Més tard, ara fa uns dos-cents mil anys, un grup d'aquests primers *homo* hauria començat a desenvolupar un cervell més gran (d'uns 1.350 cm³, que és el volum que caracteritza els primers *sapiens moderns*) i hauria acabat adquirint el llenguatge —que és una marca del comportament humà modern. Com van emergir els *sapiens arcaics*? Els ximpanzés i els bonobos són animals socials; però els humans eren i som «ultrasocials». Per què? L'explicació l'hem de cercar en la mena de grups en què vivien i s'educaven. Les condicions educatives desenvolupades per aquests primers *homo* implicaven que, per sobreviure, els

individus més joves depenguessin, a més de les seves mares, també d'un conjunt més ampli de *beibisíters*, deixeu-m'ho dir i escriure així, una mica informalment. Les pressions selectives produïdes per aquesta dependència haurien afavorit els individus que eren més propensos a interpretar l'estat mental dels altres, els que tenien un nivell més alt d'intencionalitat i els que sabien endevinar qui estava disposat a ajudar i qui, en canvi, volia perjudicar (Hrdy, 2009). En aquest sentit, els *sapiens arcaics* serien el resultat d'un procés, iniciat ara fa poc menys de dos milions d'anys, en el qual va ser fonamental la criança al·loparental i la capacitat de posar-se en la ment dels altres, és a dir, el pes de l'empatia. Ja es veu que la intencionalitat compartida i la comunicació col·laborativa van de bracet.

Cada dia pren més força la idea que les formes inicials de comunicació eren gestuals: moviments intencionals, indicacions,⁶ mímica. En seria una petja la relació que avui encara hi ha entre la comunicació vocàlica i els gestos (Corballis, 2002). Fixem-nos que en la comunicació humana actual, que és bàsicament vocàlica, els gestos encara «ajuden els parlants a expressar els seus pensaments i els oïdors/espectadors a entendre què s'està dient» (Iacoboni, 2009, p. 85). Fins i tot gesticulem quan parlem per telèfon o quan parlem sols! Per això alguns investigadors han proposat que els sons, més que com a sons, s'entenen com a *gestos d'articulació* i que observar els moviments dels llavis d'un parlant evoca en el nostre cervell els sons orals que aquesta persona hauria pronunciat. Per això, per a una comunicació vocàlica exitosa hi ha d'haver una certa coincidència entre sons i gestos. Això s'ha pogut comprovar amb experiments que mostren que quan amb uns auriculars s'escolten síl·labes aïllades —per exemple *ba*— i simultàniament es miren vídeos d'una persona que mou els llavis amb els moviments que s'usen per pronunciar una síl·laba diferent —per exemple *ga*—, l'oïdor no percep ni *ba* ni *ga* sinó una tercera síl·laba: *da*.⁷ Probablement l'antecessor comú dels humans i dels no-humans interactuava amb gestos. Si això fos cert, el llenguatge humà hauria evolucionat a partir de gestos fets amb les mans

6. Tomasello ha posat èmfasi en el fet que l'acte més elemental de la comunicació específicament humana és el gest d'*indicar*. He dubtat de si posar *indicar* o *assenyalar*, però a la fi he optat per *indicar* perquè fa referència molt més clara a *índice*, 'el dit del costat del polze', que és el que fem servir per a aquesta acció. *Indicar* o *assenyalar* no vol dir res fora d'un context determinat i compartit. Els humans moltes vegades *indiquem* amb la mirada. El meu nét de nou mesos em veu el centre de l'ull i pot endevinar a què dedico l'atenció. Doncs bé: l'escleròtica dels ulls de les dues-centes altres espècies de primats no humans (el que anomenem *el blanc de l'ull*) és tres vegades més petita que la dels humans i en conseqüència no poden endevinar, només a partir dels ulls, cap a on i què estan mirant els altres (Tomasello, 2010, p. 95).

7. Aquest fenomen es coneix com *l'efecte McGurk* perquè va ser estudiat per Harry McGurk i John MacDonald (1976, p. 746-748).

i la cara més que no pas de l'activitat vocàlica dels nostres antecessors.⁸ Insisteixo en la importància gestual de la cara. *Gest*, del llatí *GESTUS*, significava en els seus inicis 'cara', i més específicament, l'emoció que es pot deduir de la cara, com es veu en aquest exemple del *Tirant lo Blanch*: «Plaerdemavida, ab gest e cara afable li dix que era molt contenta».⁹

Abans m'he referit al fet que la comunicació col·laborativa, específicament humana, es proposa tres objectius: *a) fer requeriments*, *b) donar informació* i *c) compartir emocions i actituds*. Abans d'intentar explicar-me per què les llengües tenen una càrrega emotiva tan gran, penso que cal reflexionar sobre aquest tercer objectiu: *la compartició d'emocions i d'actituds*. Deixeu-m'ho fer centrant-me en les tres següents qüestions: l'aprenentatge per imitació, la selecció cultural grupal i la identitat.

4. La roda dentada i l'acumulació cultural: la saviesa de la tribu

Bruner (1997, p. 26) va fer notar que «nosaltres som la primera espècie que té la idea totalment intersubjectiva de l'ensenyament: potser hauríem de ser coneguts com a *Homo docens* més que no pas com a *Homo sapiens*!». Essent com és un dels pares del constructivisme, no ens ha d'estranyar que doni tanta importància als mestres i a la instrucció. Els mestres, si prenem aquest mot en un sentit molt ampli, ens ajuden a avançar ràpidament per allò que Vygotsky (1995) anomenava *la zona de desenvolupament pròxim*. Existeix, certament, l'aprenentatge individual, però els homes aprenem sobretot a partir de l'ensenyament, que és una forma de comunicació col·laborativa en la qual un individu, sovint un adult, informa cooperativament un altre, generalment un infant, sobre com funcionen les coses (Tomasello, 2011, p. 15). Hi insisteixo: l'ensenyament és una forma de comunicació que té com a finalitat la col·laboració. Recentment s'ha parat molta atenció en la singularitat de l'espècie humana en l'aprenentatge de la informació generalista i s'ha especulat que un aprenentatge com aquest només es pot esdevenir en el context d'una *pedagogia natural* definida com una adaptació produïda per facilitar l'establiment d'una base semàntica comuna (generalitzacions) a partir de dades particulars. «La nostra proposta», diuen Csibra i Gergely (2011), «és que l'adaptació per a la pedagogia natural es va fer necessària a causa de l'opacitat del coneixement i de les eines que les invencions tecnològiques exigien en els primers moments evolutius». De vegades penso que Bruner ja es referia a això quan deia que «els infants han de tenir alguna petita quantitat de "teoria"»

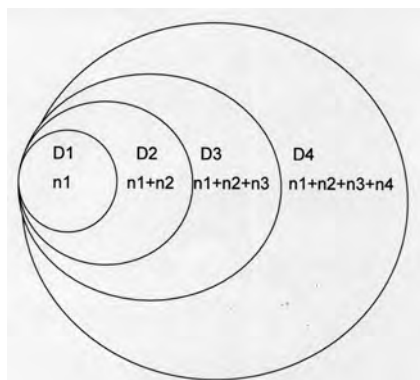
8. La relació de l'expressió de la cara amb la ment apareix clarament en els derivats *suggerir*, *suggestió*, *congestionar* i *congestió*.

9. Joanot MARTORELL (2004). *Tirant lo Blanch*, ed. a cura d'Albert G. Hauf. València: Tirant lo Blanch, cap. CCXL, 1490.

o de pressupòsits rudimentaris en relació amb el fet que, al seu voltant, hi ha “ments” o experiències subjectives o estats intencionals» (Bruner, 1997, p. 30). I sospito, sense estar-ne ben segur, que també es pot relacionar amb la idea defensada per Clark i Chalmers a *The extended mind* (1998)¹⁰ segons la qual la ment no té una existència exclusivament intracranial, exclusivament cerebral, sinó que s'estén més enllà, en el món, on hi ha un munt d'objectes i artefactes per ajudar-nos a aprendre. La conseqüència fonamental d'això és que els nens, si s'adonen que els altres tenen relacions intencionals amb el món similars a les seves, es poden plantejar aprofitar-les. I això posa damunt de la taula un fet fonamental: l'aparició de l'herència cultural i, en conseqüència, del coneixement col·lectiu. En aquesta línia, podem partir de la definició de *cultura* que han proposat Boyd i Richerson: «la transmissió d'una generació a la següent, a través de l'ensenyament i de la imitació, del coneixement, dels valors, i d'altres factors que influeixen la conducta». Hi vull insistir: en el cas dels humans, posem l'èmfasi tant en la imitació com en l'ensenyament. L'aprenentatge imitatiu fa possible que es produeixi una acumulació cultural perquè facilita que els imitadors puguin adquirir la conducta dels seus pares després que aquests l'hagin millorada i, en conseqüència, puguin començar el seu camí més a prop d'un model molt millor que no pas si haguessin estat aprenents individuals i, per tant, puguin invertir els esforços en noves millores (Boyd i Richerson, 2005, p. 114-115). Fixem-nos que la idea d'*evolució cultural acumulada* representa un gran avantatge per als humans. S'hi han referit Jordi Agustí, Enric Bufill i Marina Mosquera en un llibre molt recent: *El preció de la intel·ligència* (2012, p. 127-128). Per a ells, la cultura és «un cos de coneixements que es transmeten d'individu a individu en el si de la comunitat, i que fa innecessari que cadascun dels seus membres hagi d'aprendre pas a pas tot allò que ja és sabut pels altres. Aquesta característica és extremadament important, en primer lloc, perquè es guanya un temps que els avantpassats ja havien invertit en el coneixement i, en segon lloc, perquè s'obté una certa homogeneïtat informativa: com que és absolutament impossible, donades les particularitats de cada ésser viu, que tots els individus de la comunitat tinguin la capacitat i la preparació per arribar als mateixos resultats i, així, puguin obtenir els coneixements requerits en tots els camps del saber, és altament adaptatiu que sigui possible transmetre a cadascun d'ells una certa dosi d'aquests coneixements adquirits pels altres». La imitació, així, converteix la cultura en un conjunt de sabers que es dipositen i es preserven per fer possible que siguin utilitzats de maneres diverses pels membres del grup. Les cultures, en aquest sentit, emmagatzemen idees i invencions, i les decisions de la gent, molt sovint inconscients, sobre quines idees s'han d'adoptar i quines s'han de rebutjar

10. He fet servir la traducció al castellà (Clark i Chalmers, 2011).

conformen el contingut d'una cultura (Boyd i Richerson, 2006, p. 4). Com es pot veure, la cultura acumulada s'ha de relacionar amb la noció de *ment estesa i distribuïda*. Hi insistirem més endavant.

Aquestes explicacions lliguen molt bé amb la hipòtesi que, amb l'aprenentatge imitatiu i amb l'ensenyament dels humans, es produeix una evolució cultural col·lectiva facilitada pel que metafòricament es coneix com *l'efecte roda dentada*. El coneixement acumula les modificacions adaptatives introduïdes per diferents individus al llarg del temps i aquestes modificacions, un cop introduïdes, ja no fan marxa enrere. Els diccionaris d'una llengua permeten exemplificar molt bé aquest efecte de roda dentada. Deixant de banda el primer diccionari, que es construeix amb poques paraules seleccionades de maneres diverses, cap altre diccionari no s'ha construït a partir de zero. El diccionari anterior o els diccionaris anteriors, i fins i tot diccionaris d'altres llengües, serveixen de punts de partida i l'autor fixa, aleshores, la llista de les noves paraules que s'han d'incorporar en el nou diccionari, en el qual es poden mantenir aquelles paraules dels diccionaris anteriors que ja es consideren de poc ús, sigui perquè són arcaïques o marginals (argòtiques, dialectals, vulgars, etc.), que, així, queden a disposició de tota la comunitat perquè alguns membres puguin, en alguns casos, fer-ne ús. Un diccionari, d'aquesta manera, «acumula» tota la història d'una llengua, que és la història global de tota la comunitat, i sempre és molt més ampli que qualsevol dels diccionaris que els parlants poden arribar a interioritzar. Per això Auroux (2009, p. 141) diu que els instruments lingüístics, bàsicament les gramàtiques i els diccionaris, «prolonguen les competències de cada parlant». S'allunya, per tant, de la concepció de la gramàtica com «la representació d'una cosa situada dins el cap de cada parlant». D'acord amb això, la llengua no és posseïda del tot per cap parlant i, de fet, només existeix en la ment dels parlants d'una manera molt parcial i molt diferent en cada

cas; fora de la ment dels parlants, la llengua total existeix com una potencialitat a la qual diccionaris i gramàtiques faciliten accedir de la manera que convingui en cada cas. En aquest sentit, la cultura acumulada pot esdevenir excessiva per a la capacitat dels parlants, que, en conseqüència, de vegades poden necessitar ajudes externes.¹¹ Un diccionari és un artefacte amb què es defineix una llengua total que ningú no pot dominar completament i, per tant, sovint s'ofereix per convertir-se en una extensió de la ment dels individus.

Les següents referències de Bruner (1997, p. 33) em semblen especialment interessants en relació amb aquesta idea, capital al meu entendre, de l'existència d'una *evolució cultural acumulativa*: «Per a la “trobada de les ments”, però, fa falta alguna altra cosa, a més de la intersubjectivitat, la representació simbòlica, les condicions d'adequació i tota la resta. Necessitem també una interpretació conjunta de la comunitat mitjançant un coneixement de fons comú». La idea que l'aprenentatge és acumulatiu atorga a l'evolució cultural una dimensió col·lectiva i històrica coparticipada per tota la comunitat —utilitzant la paraula *tota* en el sentit més fort possible—, i és la peça clau del capital identitari de tots els membres del grup durant tota la seva història. Aquest és, a parer meu, un fet fonamental per entendre l'emoció que provoca la llengua, com ja va assenyalar Bruner en afirmar que aquest «fons comú» sempre origina «sentit de compromís i de lleialtat envers la comunitat cultural».

Fins ara hem relacionat aprenentatge imitatiu i comunicació i hem destacat aquestes tres qüestions:

1. L'aprenentatge per imitació és una conseqüència de la pedagogia natural, específicament humana, que ens obliga a aprendre i a ensenyar.
2. La imitació possibilita l'evolució cultural acumulativa.
3. La cultura acumulada conté tota la història del grup (que és més àmplia que la història de cadascun dels seus membres).

Per relacionar aquestes qüestions amb els sentiments lingüístics cal que ens aturem en la dimensió social de la imitació i la identitat. Segons Tomasello, «una manera d'expressar la solidaritat amb els altres membres d'un grup consisteix a actuar com ells, vestir-se com ells, parlar com ells, tenir actituds com les seves i, en general, ser com ells». Per això Dunbar (1997) ja va destacar, com després ha recollit Tomasello (2008, p. 209-210), que «cultivar l'afiliació i la semblança es basa a compartir emocions i actituds sobre el món a través de diverses formes de xafardeig, narracions i actes de parla expressius». La relació de les emocions compartides amb el llenguatge també compartit va prenent rellevància.

Aquesta dimensió imitativa que condueix a conformar un tot grupal solidari ha tingut dues conseqüències importants. La primera, que la gent tendeix a ajuntar-se amb

11. Aquesta seria la idea de Clark i Chalmers (2011) quan han parlat de la ment estesa.

els que són com ells i, per tant, amb els que comparteixen una experiència i una avaluació dels fets del passat i, sobretot, una manera d'explicar-los (Bruner, 2004). La segona, que acaba establint normes. Els primats humans i no humans tenen una certa experiència sobre com es comporten els altres (un cert coneixement estadístic). Però els humans, a més, tenen expectatives sobre com s'han de comportar i sobre com es comportaran. Aquestes expectatives són compartides i, per tant, formen una part fonamental de la identitat i el seu compliment o incompliment està sotmès a una avaluació permanent que té conseqüències amb un alt sentit emocional. En el cas d'un incompliment poden originar un càstig, vergonya i, fins i tot, l'exclusió. En aquest sentit, les normes serveixen per construir i reforçar la identitat social del grup (Boyd i Richerson, 2001; Boyd, Richerson i Henrich, 2001; Boyd i Richerson, 2003; Tomasello, 2011, p. 15). Seguint les normes, la gent pot actuar amb un cert automatisme i aquest fet fa que economitzin la presa de decisions i que, per tant, siguin enormement beneficioses per a la comunitat. Probablement és així perquè són el producte d'una idea compartida sobre quina és la conducta convenient, d'una acceptació individual d'aquesta conducta i de l'acceptació que la conducta no apropiada ha de ser castigada. Aquest conjunt de normes passa d'una generació a la següent. Per això Richerson i Boyd (1998) argumenten que «la selecció grupal, actuant sobre la història de l'evolució humana de llarga durada, va crear un context social en el qual la selecció natural va afavorir els gens que duïen a una psicologia recíproca». Boyd i Richerson (2005, p. 66) han destacat, d'una banda, que una de les característiques més sorprenents de l'espècie humana és que està dividida en grups ètnics com a conseqüència del fet que la gent s'identifica a si mateixa i és identificada pels altres com a membre d'un grup basat en la compartició d'una sèrie de característiques culturals transmeses i, de l'altra, que aquesta similitud s'explica perquè la gent està molt influïda per dues menes de persones: en primer lloc, pels que se'ls assemblen i, en segon lloc, pels que tenen èxit. Aquestes dues influències produeixen el que aquests autors anomenen una *transmissió conformista*, amb la qual s'explica: *a*) que els individus que viuen dins el mateix grup tendeixin a actuar d'una manera similar, a tenir valors similars i a creure les mateixes coses sobre el món, mentre que els individus que viuen en un altre grup tendeixen a tenir creences, valors i una comprensió del món diferents; *b*) que aquestes creences i valors es transmetin dins el grup social a través de l'aprenentatge social, i *c*) que aquestes diferències creïn fronteres entre els grups, de vegades amb una estabilitat notable (Henrich i Boyd, 1998, p. 215-216).

Les normes, per tant, són la base de la identitat.

Per tot el que acabem de dir, hauríem d'afegir un punt 4 als punts 1-3 a què abans hem fet referència:

4. La transmissió conformista és fonamental per a la creació de grups i per a l'establiment de fronteres entre grups perquè acaba generant una convergència interna molt intensa, que condueix a un grup molt homogeni, complementada per una gran divergència en relació amb els altres grups.

Fa pocs anys, Giacomo Rizzolatti i els seus col·laboradors de la Universitat de Parma van descobrir l'existència d'una explicació neurofisiològica de la imitació. Concretament van veure que en el camí cap a la ment de l'altre ens ajuda molt que el cervell humà disposi d'unes *neurones mirall* encarregades de regular la intersubjectivitat, perquè ens permeten entendre les intencions i les emocions dels altres i, d'aquesta manera, faciliten el comportament social. Sembla que «aquestes neurones es formen en el cervell infantil a través de la interacció entre el jo i l'altre: neixen quan l'altre imita el jo en una etapa primerenca de la vida» (Iacoboni, 2009, p. 135).

Sovint s'ha afirmat que les relacions empàtiques, que, al cap i a la fi, són la base de l'aproximació a la ment de l'altre, es fonamenten en la creença d'una similitud, real o suposada: «jo puc saber què pensa o sent l'altre perquè ell és com jo». La similitud es basa en una identitat parcial que justifica que puguem projectar-nos en la ment de l'altre. La similitud, tant si és suposada com real, continua essent un element fonamental en el camí cap a una de les forces cohesionadores més potents: la identitat social (Breithaupt, 2011, p. 36-42). Si no som idèntics, difícilment podem posar-nos en la ment dels altres. D'una manera divertida ens ho explica aquesta petita historieta (Leys, 2008):

Zhuang Zi et le logicien Hui Zi se promenaient sur le pont de la rivière Hao. Zhuang Zi observa: «Voyez les petits poissons qui frétilent, agiles et libres; comme ils sont heureux!».

Hui Zi objecta: «Vous n'êtes pas un poisson; d'où tenez-vous que les poissons sont heureux? —Vous n'êtes pas moi, comment pouvez-vous savoir ce que je sais du bonheur des poissons?»

—Je vous accorde que je ne suis pas vous et, dès lors, ne puis savoir ce que vous savez. Mais comme vous n'êtes pas un poisson, vous ne pouvez savoir si les poissons sont heureux.

—Reprenons les choses par le commencement, rétorqua Zhuang Zi. Quand vous m'avez demandé «d'où tenez-vous que les poissons sont heureux?», la forme même de votre question impliquait que vous saviez que je le sais. Mais maintenant, si vous voulez savoir d'où je le sais —eh bien, je le sais du haut du pont».

5. La llengua, la millor eina cultural

Per què es va originar el llenguatge i com? Deixeu-me començar amb unes reflexions de Jerome Bruner (1997, p. 25-28):

Que les «afirmacions sobre el cervell» no us impedeixin veure el fet que adquirir i usar el llenguatge és una fita cultural absolutament enlluernadora, la més emocionant, pel fet que, al nostre planeta, cada dia s'assoleix milions de vegades. És un procés tan interessant i divers en les seves manifestacions que constitueix un dels misteris més profunds de la condició humana.

Què és el que fa falta perquè es produeixi aquest miracle?...

1) Vull començar amb el que ha estat anomenat *intersubjectivitat*. Els humans, aparentment a diferència d'altres espècies, donem per segura la presència d'estats subjectius en els altres.

[...]

Ara em vull preguntar per què la cara humana, i particularment els ulls humans, apareixen des de fa tant de temps en la iconografia de la nostra espècie... És així... perquè els ulls i la cara ens proveeixen (potser un altre cop il·lusòriament) d'una finestra a l'ànima humana? És aquesta la nostra font de pistes sobre el que succeeix en la ment dels altres?

[...]

Potser m'equivoco barrejant els ulls i la cara en l'expressió «finestres de l'ànima». Els ulls són alguna cosa més que una finestra. Simbolitzen també alguna cosa sobre la comunió de l'ànima amb el món. La qual cosa ens porta al tòpic de l'*atenció conjunta*.

Ara fa gairebé dos milions d'anys, van aparèixer uns *Homo sapiens arcaics* que encara no coneixien el llenguatge però que ja es comunicaven per cooperar. Amb el temps, aquests *sapiens* van representar un èxit evolutiu considerable: són els primers homínids que van sortir d'Àfrica per poblar una bona part del món antic, van desenvolupar considerablement les capacitats cognitives (podien comunicar-se gestualment), caçaven mamífers grans, construïen habitatges i, a més, havien après a domesticar el foc. Sembla que en aquest context, en una època ja força tardana, van començar a incorporar elements vocàlics a la comunicació gestual.

Què devia passar perquè amb el temps aquests homes comencessin a parlar? Situem-nos ara fa uns quatre-cents mil anys. Imaginem-nos una tribu o una banda d'aquests *sapiens arcaics* al voltant d'un foc. És de nit i el temps per estar junts s'ha allargat amb la llum i la calor de les flames. Es miren a la cara i, sobretot, als ulls, que són *finestres de*

l'ànima que els permeten «legir la ment dels altres» (la *intencionalitat*) i també mantenir una certa comunió amb el món (*l'atenció conjunta*). Això només és possible si hi ha uns individus que interactuen i que s'imaginin idèntics. El foc ha estat una peça clau en la història dels homes. Ho ha explicat d'una manera extraordinària Richard Wrangham (2009) i Everett (2012, p. 46-62) també hi ha fet referència per explicar l'origen del llenguatge.

En aquest context, segons Bernard Victorri (2006, p. 97), el *sapiens arcaic* «hauria parlat una mena de “llenguatge Tarzan”, molt tosc, que el lingüista Derek Bickerton ha proposat d'anomenar *protollenguatge* [...]. Les frases del protollenguatge contindrien alguns mots juxtaposats, sense un ordre definit, del tipus *Mona menjar plàtans* o *Home matar antílop*. Resumint-ho molt, en el protollenguatge hi hauria vocabulari però no pas gramàtica».

Més tard, ara deu fer entre dos-cents mil i cent mil anys, coincidint amb l'aparició de l'*Homo sapiens modern*, el protollenguatge hauria incorporat la sintaxi, que ha conferit a les llengües humanes una complexitat i una potencialitat completament noves: recursivitat, temporalitat i modalitat. Tomasello (2010, p. 245) l'anomena *fancy syntax*. Segons Victorri (2006, p. 111), aquesta complexitat que el llenguatge adquiria amb la sintaxi permetia narrar històries, una operació cognitivament extraordinària: «Explicar una història tot sovint implica sortir de la situació present i introduir-se en un altre marc espaciotemporal, per fer-hi sortir personatges, reals o imaginaris, fer-los viure, actuar, pensar, parlar, en una mena d'“escenari verbal” que es presenta a un auditori tot desenvolupant, més o menys de pressa segons les necessitats, el fil d'una temporalitat totalment controlada que es posa al servei de la dinàmica dels esdeveniments que van succeint-se en aquest escenari. Un escenari que pot, ell també, desplaçar-se, si cal fins a la fi del món, per poder introduir un altre actor o una altra intriga. En resum, ja es pot comprendre que la funció narrativa necessita, de totes totes, poder disposar de la complexitat de les nostres llengües, que se'ns presenten estranyament adaptades a aquesta funció». Però, en la nostra reflexió i en la de Victorri, el que és fonamental és que formar part d'una comunitat implica adherir-se, sovint sense reserves, a unes històries que expliquen l'origen del grup social i defineixen, al mateix temps, el comportament que aquesta pertinença implica, és a dir, introdueixen la normativitat (Victorri, 2006, p. 114). Les narracions, doncs, són la base de la regulació social. Abans ja hi he insistit. Fixem-nos-hi bé: en el cas d'aquests *sapiens moderns*, la regulació social, allò que assegura l'èxit del grup, deixa de ser determinada exclusivament per l'instint i passa a ser-ho, també, per la cultura. I les llengües són, en aquest marc, una peça clau. És el que han defensat Castro Nogueira i Toro Ibáñez (2002, p. 285): «l'avantatge adaptatiu que proporciona la possibilitat de transmetre informació

sobre la conducta apresada, aprovant-la o desaprovant-la, va poder exercir una pressió selectiva a favor del desenvolupament d'un sistema de comunicació entre pares i fills més eficaç. Seguint aquesta línia, una major eficàcia en la comunicació potser va fer més rendible la inversió que suposaven els costos de l'aprenentatge individual i potser va afavorir el desenvolupament intel·lectual i la capacitat d'innovació. Aquest fet va generar una major experiència individual —un volum més gran d'informació sobre el valor adaptatiu de la conducta— i va fer més avantatjosa la capacitat de transmetre la informació apresada». Des d'aquesta perspectiva, «la capacitat lingüística va evolucionar sota l'acció de la selecció natural com un instrument que va incrementar l'eficàcia del sistema de transmissió cultural que posseïen els primers homínids» (Castro Nogueira i Toro Ibáñez, 2002, p. 275).

Tanmateix, si el llenguatge és una part de la cultura, de fet una gran eina cultural, ha de tenir un origen extern al cervell. Amb aquesta perspectiva, doncs, ens situem ben lluny dels corrents que consideren que el llenguatge té una base innata. Més que condicionar el cervell, el llenguatge s'hi adapta d'una manera exaptativa. Ho han explicat molt bé Christiansen i Chater (2008, p. 497); aquí no podem entretenir-nos en aquesta qüestió. Però abans de continuar amb la reflexió central, sí que vull destacar que, partint d'aquesta posició, «ja no es tracta d'esbrinar per què es va originar *el Llenguatge* (amb una L majúscula) ni quin és l'estatus de la *gramàtica universal*, sinó d'explicar l'origen de sis mil llengües diferents, amb sis mil conjunts diferents de convencions comunicatives [...]» (Tomasello, 2010, p. 243). Hi ha, certament, universals lingüístics, això no es pot negar, però aquest fet no és inevitablement la conseqüència d'una gramàtica universal innata, sinó que pot ser-ho del fet que sempre ens estem referint a una única espècie que fa servir les mateixes eines cognitives per fer les mateixes coses. El que hi ha, sense cap mena de dubte, és un piló de llengües diferents que originen, cadascuna d'elles, estats emocionals en els seus parlants. I això s'ha d'explicar.

El paper normatiu i cohesionador que les llengües van exercir quan van complementar l'instint per regular la vida social explica, en part, la passió lingüística. És un començament. Però hi ha altres qüestions que caldria estudiar amb atenció.

La primera, la *fatalitat* de les llengües. Cognitivament sembla que hi ha alguna cosa que privilegia la llengua pública enfront dels dialectes/idiomes i enfront d'entitats més àmplies que la llengua (López, 2010, p. 40). Aquesta afirmació es basa en el fet que, d'una part, la funció principal de les *categories*, que sovint es coneixen amb el nom de *prototips*, és la de donar la màxima informació amb el menor esforç cognitiu possible i, de l'altra, que el món que percebem se'ns presenta com una informació estructurada i no pas arbitrària (Rosch *et al.*, 1976; Rosch, 1978). «Aquests dos principis bàsics de la categorització —la tendència a l'economia cognitiva combinada amb l'existència d'estruc-

tura en el món percebut— tenen implicacions per al nivell d'abstracció de les categories que s'originen en una cultura i per a l'estructura interna d'aquestes categories» (Rosch, 1978, p. 4). Per això Rosch ha proposat tres nivells d'objectes: el *nivell bàsic*, que seria aquell en el qual s'estableixen els compartiments bàsics de la categorització; el *nivell superordinat*, que seria el que inclouria més objectes i per tant també seria el més abstracte i alhora el menys informatiu, i el *nivell subordinat*, que seria el més concret i el més informatiu però també el menys inclusiu. Borges va insistir molt en aquesta qüestió a «Funes el memorioso»¹² (1944, edició consultada de 2003), a «Del rigor de la ciència» (1954) i a moltes altres obres. Fixem-nos en tres fets. El primer: totes les categories duen associada una paraula. El segon: podem tractar conjuntament els nivells bàsic i subordinat però el nivell superordinat funciona d'una manera peculiar. Fixem-nos que podem dir d'algú, quan és el cas, que parla *apitxat* o que parla *català*, però no que parla *romànic* (López, 2010, p. 40). Això és el mateix que passa amb el dibuix d'un *animal*, que és una categoria de nivell superordinat. Aquest dibuix és impossible i només pot concretar-se en el dibuix d'un gos, d'una gallina, d'un hipopòtam, d'un falcó, etc. I si preguntem a algú què hi ha en el dibuix, sempre tendirà a dir-nos el nom de la categoria de nivell bàsic, *gos*, *gallina*, *hipopòtam*, *falcó*, etc., però gairebé mai no dirà que hi ha un *animal*. I davant del dibuix d'un pastor alemany o d'un gos d'atura, tots nosaltres podríem i segurament tendiríem a dir en veu alta que és, simplement, «un gos». El nivell bàsic sembla clarament privilegiat. El tercer: parlar de categories o prototips, és una mera ficció, perquè el que hi ha en la realitat són objectes que són representats per una categoria que no es pot utilitzar materialment. Això és veritat gairebé sempre, però no quan tractem de categories totalment artificials. Aquest és un fet important perquè em penso que seria el cas de les llengües escrites i gramaticalitzades (amb una gramàtica i un diccionari que defineix què és llengua i, a més, i això és important, què no ho és). Com que aquestes categories són construïdes artificialment, tendeixen a convertir-se en un prototip singular i excloent, perquè contenen un únic exemplar, en el nostre cas «la» llengua construïda o la llengua estandarditzada. Per això els dialectes tendeixen a ser rebutjats i per això apropiari-se de la llengua o no fer-ho té tanta càrrega emocional. Una observació: és possible que aquest caràcter artificial del prototip *llengua*, que jo he associat a la llengua escrita dotada d'instruments de reflexió metalingüística, s'hagi pogut donar, en altres cultures, sota formes d'oralitat molt

12. Borges (2003, p. 132) descriu Funes d'aquesta manera: «incapaz de ideas generales, platónicas. No sólo le costaba comprender que el símbolo genérico *perro* abarcaba tantos individuos dispares de diversos tamaños y diversa forma; le molestaba que el perro de las tres catorce (visto de perfil) tuviese el mismo nombre que el perro de las tres y cuarto (visto de frente)».

formalitzades. Però això no canviaria les coses: la Llengua, amb majúscules, continuaria essent un objecte cobejat, fins i tot en aquells casos en què les gramàtiques i els diccionaris normatius admeten més variació.

La segona. Ja hem indicat que «parlar la mateixa llengua» que els altres és una manera de ser del grup. Recordo que quan era un nen la paraula *foraster* equivalia a ‘persona que no parla català’. És clar que en aquells temps podia suposar-se, només suposar-se, que qui havia nascut a Catalunya parlava català. I el fet tenia conseqüències emocionals per als uns i per als altres. Aquest signe de pertinença que hem atribuït a les llengües té un contingut emocional molt alt: tots volem parlar la llengua del grup perquè no parlar-la, com deia Perec, em fa «“diferent”, però no diferent dels altres, sinó diferent dels “meus”: no parlo la llengua que parlaven els meus pares, no comparteixo cap dels records que podien tenir, ni cap cosa seva, que feia que fossin ells: la seva història, la seva cultura, la seva esperança... Em fa estranger amb relació a alguna cosa molt meva».

La tercera. Parlar bé o malament la llengua (per això abans he fet referència a la llengua com un prototip molt especial), és a dir, saber seguir, o no saber-ho fer, les normes explícites de la llengua (ensenyada a l’escola) també té un contingut emocional alt. Entre altres coses perquè s’hi accedeix a partir d’un procés molt costós els resultats del qual sempre són públics i avaluats i, en conseqüència, condicionen la imatge que cadascú projecta de si mateix. Per tant, el domini de la llengua pública forma part de la regulació social. Per això avui s’ha convertit en una obsessió parlar algunes llengües (especialment l’anglès americà) sense que es noti l’accent de la llengua nativa i, fins i tot, s’intenta que es noti un accent genuí (americà, generalment). És el que ha dut molts coreans a operar-se del vel del paladar amb l’esperança, mai no aconseguint, de poder pronunciar /l/ i /r/ com els americans de veritat.

Contràriament al que se sol creure, el bon domini de la llengua pública depèn de l’esforç i no pas d’alguna causa natural, com, per exemple, ser noble, o ric, o haver nascut aquí o allà. Per això, encara que sembli una afirmació reaccionària, l’accés a la bona llengua s’ha de considerar com un element democratitzador extraordinari (Trudeau, 1992). No ens ha d’estranyar, per tant, que la llengua pública, un cop adquirida, es converteixi en un bé tan valuós.

La quarta. L’evolució cultural origina un capital col·lectiu (em permeteu anomenar-lo *el coneixement de la tribu?*) que no té ni límits temporals ni límits geogràfics o socials (per això és acumulativa). De fet podríem imaginar-nos l’acumulació com un procés emergent. Guy Deutscher n’ha parlat a *Through the language glass*. Aquest és el títol d’un dels seus últims llibres (2010). Hi ha moltes preguntes per respondre; no ho faré aquí però la seva formulació ja insinua un camí. Podem considerar la llengua com un instrument cultural

que, a través de la categorització i de la nominació, abraça i preserva tota la història de tots els membres del grup? És la llengua un artefacte que facilita la transmissió de la cultura tribal? La llengua, que ningú no pot adquirir completament, posa a disposició dels parlants, d'una manera distribuïda, uns coneixements als quals, altrament, costaria molt d'arribar? Algunes respostes s'insinuen altra vegada en el següent text de Bruner (1997, p. 33): «la intersubjectivitat humana i el que n'extraïem —la representació simbòlica— ens permet utilitzar els altres com a guies en l'adaptació al món i, sens dubte, operar conjuntament amb els altres en la construcció d'un món al qual som capaços d'adaptar-nos. També vull argumentar que aquesta intersubjectivitat és una condició per al llenguatge i el seu ús, que és justament en el cor de la “representació” de la relació sense la qual no tindríem llenguatge simbòlic. Sense aquestes coses l'adaptació cultural seria impossible». Popper (1986, p. 136-137) respon altres preguntes d'una manera molt més explícita: «les coses abstractes, com els problemes, les teories i els arguments, inclosos els erroris, pertanyen al *Món 3*. [...] jo conjecturo que el *Món 3* no comença fins que es produeix l'evolució del llenguatge específicament humà. Consideraré que el món formulat lingüísticament és el més característic del *Món 3*. És el món dels problemes, les teories i els arguments». Allò que ens diferencia més fortament dels altres animals és la possibilitat de complementar la natura amb la cultura: la ment estesa. I no podem negar que les llengües en són l'element més significatiu. Per això tant Bruner com Popper afirmen que no seríem humans sense les llengües. I és a les llengües on va a parar el resultat de la pedagogia natural que ens permet de fer generalitzacions a partir de dades particulars i fer una teoria sobre el món reflectida en les paraules. Cada llengua és una xarxa conceptual que permet d'accedir a molts coneixements sense massa esforç. *Infant* ve del llatí *INFANS*, que vol dir 'incapaç d'enraonar'. Per això la necessitat que els adults senten d'educar un infant es concentra en la transmissió de la llengua, que és una manera de fer-lo «enraonat», és a dir, savi.

6. El dolor que ens trenca l'ànima

Estic convençut, o en tot cas així ho sento, que la llengua, com que és una cosa que tots hem contribuït a construir, i és transmissible i conté tots els coneixements del grup, és sentida com el refugi que ens permetrà perpetuar-nos. Per això necessitem assegurar-ne la transmissió. Rachel Ertel, encara que d'una manera negativa, ho sentia així en el text que he presentat a l'inici: «Avui, no és pas el *jiddisch* allò que es transmet. És la seva absència. I aquesta absència és hereditària i sembla perpetuar-se de generació en generació». I també sembla que és el que vol dir-nos, ara d'una manera positiva, aquell poema nàhuatl-castellà: en la llengua «viuen els nostres pares i els nostres avis» i si la teva paraula viu «no ploris la mort del teu cos» perquè «continuarà vivint en el rostre dels teus

fills». Per a molts, el *dolor que ens trenca l'ànima* és fill de la por que el rostre dels nostres fills pugui deixar de ser-nos un refugi.

7. Bibliografia

- AGUSTÍ, Jordi; BUFILL, Enric; MOSQUERA, Marina (2012). *El precio de la inteligencia: La evolución de la mente y sus consecuencias*. Barcelona: Crítica.
- ANDERSON, Benedict (2002). *L'imaginaire national: Réflexions sur l'origine et l'essor du nationalisme*. París: La Découverte. [1a ed.: 1996]
- AUROUX, Sylvain (2009). «Instrumentos lingüísticos y políticas lingüísticas: la construcción del francés». *Revista Argentina de Historiografía Lingüística*, vol. 1, núm. 2, p. 137-149.
- BORGES, Jorge Luis (1954). «Del rigor de la ciencia». A: *Historia universal de la infamia*. Buenos Aires: Emecé.
- (2003). «Funes el memorioso». A: *Ficciones*. Barcelona: Planeta, p. 123-133. [Ed. original: 1944]
- BOYD, Robert; RICHERSON, Peter J. (2001). «Norms and bounded rationality». A: GIGERENZER, Gerd; SELTEN, Reinhard (ed.). *Bounded rationality: The adaptive toolbox*. Cambridge, Mass.: MIT, p. 281-296. [Reproduït a Boyd i Richerson, 2005, p. 83-97]
- (2003). «Shared norms can lead to the evolution of ethnic markers». *Current Anthropology*, vol. 44, p. 122-130. [Reproduït a Boyd i Richerson, 2005, p. 118-131]
- (2005). *The origin and evolution of cultures*. Nova York: Oxford University Press.
- (2006). «Culture, adaptation, and innateness». A: CARRUTHERS, Peter; STICH, Stephen; LAURENCE, Stephen (ed.). *The innate mind*. Vol. 2: *Culture and cognition*. Nova York: Oxford University Press.
- BOYD, Robert; RICHERSON, Peter J.; HENRICH, Joseph (2001). «Why people punish defectors: Weak conformist transmission can stabilize costly enforcement of norms in cooperative dilemmas». *Journal of Theoretical Biology*, vol. 208, p. 79-89. [Reproduït a Boyd i Richerson, 2005, p. 189-203]
- BREITHAAPT, Fritz (2011). *Culturas de la empatía*. Madrid: Katz.
- BRUNER, Jerome S. (1997). «Els fonaments de les primeres atencions». A: *Doctor honoris causa: Jerome S. Bruner: Parlaments de la cerimònia d'investidura llegits el dia 26 de juny de 1997 a l'Auditori del Centre Cultural La Mercè: Girona: juny de 1997*. Girona: Universitat de Girona, p. 23-36.
- (2004). *Realidad mental y mundos posibles*. Barcelona: Gedisa.
- CASTRO NOGUEIRA, Laureano; TORO IBÁÑEZ, Miguel Ángel (2002). «La evolución del lenguaje». *Diálogo Filosófico*, núm. 53, p. 275-290.
- CAVALLI-SFORZA, Luigi Luca (2007). *La evolución de la cultura*. Barcelona: Anagrama.

- CHRISTIANSEN, Morten H.; CHATER, Nick (2008). «Language as shaped by the brain». *Behavioral and Brain Sciences*, vol. 31, p. 489-509.
- CLARK, Andy (1997). *Being there: Putting brain, body, and world together again*. Cambridge, Mass.: MIT.
- CLARK, Andy; CHALMERS, David (2011). *La mente extendida*. Traducció i introducció d'Ángel García Rodríguez i Francisco Calvo Garzón. Oviedo: KRK. (Cuadernos de Pensamiento) [Original publicat a *Analysis*, vol. 58 (1998), p. 10-23, amb el títol *The extended mind*]
- COMADIRA, Narcís (2012). «Quatre paraules». A: *Dia Mundial de la Poesia: 21 de març del 2012*. Barcelona: Institució de les Lletres Catalanes: Unescoat.
- CORBALLIS, Michael C. (2002). *From hand to mouth*. Princeton: Princeton University Press.
- CSIBRA, Gergely; GERGELY, György (2009). «Natural pedagogy». *Trends in Cognitive Sciences*, vol. 13, núm. 4, p. 148-153.
- (2011). «Natural pedagogy as evolutionary adaptation». *Philosophical Transactions of the Royal Society*, vol. 366, núm. 1567, p. 1149-1157.
- DESSALLES, Jean-Louis; PICQ, Pascal; VICTORRI, Bernard (2006). *Les origines du langage*. París: Le Pommier.
- DEUTSCHER, Guy (2010). *Through the language glass: Why the world looks different in other languages*. Nova York: Metropolitan Books, Henry Holt and Company.
- DUNBAR, Robin (1997). *Grooming, gossip, and the evolution of language*. Londres: Faber and Faber.
- DUNBAR, Robin (2007). *La odisea de la humanidad*. Barcelona: Crítica.
- ERTEL, Rachel (2001). «Le yiddish: La langue et la crypte». *Les Temps Modernes*, núm. 615-616 (setembre-octubre), p. 239-242.
- EVERETT, Daniel (2012). *Language: The cultural tool*. Londres: Profile Books.
- FISHMAN, Joshua A. (1997). *In praise of the beloved language: A comparative view of positive ethnolinguistic consciousness*. Berlín; Nova York: Mouton de Gruyter.
- HENRICH, Joe; BOYD, Robert (1998). «The evolution of conformist transmission and the emergence of between-group differences». *Evolution and Human Behavior*, vol. 19, p. 215-241.
- HERNÁNDEZ, Natalio (2002). *El despertar de nuestras lenguas = Queman tlachixque totlahtolhuan*. Ciutat de Mèxic: Fondo Editorial de Culturas Indígenas: Diana.
- HRDY, Sarah Blaffer (2009). *Mothers and others: The evolutionary origins of mutual understanding*. Cambridge, Mass.: The Belknap Press of Harvard University Press.
- IACOBONI, Marco (2009). *Las neuronas espejo: Empatía, neuropolítica, autismo, imitación, o de cómo entendemos a los otros*. Buenos Aires: Katz.

- LEYS, Simon (2008). *Le bonheur des petits poissons: Lettres des antipodes*. París: Lattès.
[Trad. cast.: *La felicidad de los pececillos: Cartas desde las antípodas*. Barcelona: Acantilado, 2011]
- LÓPEZ, Ángel (2010). *Pluricentrismo, hibridación y porosidad en la lengua española*. Madrid: Iberoamericana; Frankfurt: Vervuert.
- MARTORELL, Joanot (2004). *Tirant lo Blanch*. Ed. a cura d'Albert G. Hauf. València: Tirant lo Blanch.
- McGURK, Harry; MacDONALD, John (1976). «Hearing lips and seeing voices». *Nature*, vol. 264, p. 746-748.
- MITCHELL, Lisa (2009). *Language, emotion, and politics in south India: The making of a mother tongue*. Bloomington: Indiana University Press.
- PEREC, Georges; BOBER, Robert (1980). *Récits d'Ellis Island*. París: Éditions du Sorbier.
- POPPER, Karl (1986). *El universo abierto*. Madrid: Tecnos.
- RICHERSON, Peter J.; BOYD, Robert (1998). «The evolution of human ultra-sociality». A: EIBL-EIBISFELDT, Ireneäus; SALTER, Frank K. (ed.). *Indoctrinability, ideology, and warfare: Evolutionary perspectives*. Nova York: Berghahn, p. 71-96.
- ROBIN, Régine (2003). *Le deuil de l'origine: Une langue en trop. La langue en moins*. París: Kimé.
- ROSCH, Eleanor (1978). «Principles of categorization». A: ROSCH, Eleanor; LLOYD, Barbara B. (ed.). *Cognition and categorization*. Hillsdale, N. J.: Lawrence Erlbaum.
- ROSCH, Eleanor; MERVIS, Carolyn B.; GRAY, Wayne D.; JOHNSON, David M.; BOYES-BRAEM, Penny (1976). «Basic objects in natural categories». *Cognitive Psychology*, vol. 8, p. 382-439.
- SKUTNABB-KANGAS, Tove; MAFFI, Luisa; HARMON, David (2003). *Compartir un món de diferències: La diversitat lingüística, cultural i biològica de la Terra*. Barcelona: Linguapax.
- TOMASELLO, Michael (2007). *Los orígenes culturales de la cognición humana*. Buenos Aires: Amorrortu, p. 53-55.
- (2008). *Origins of human communication*. Cambridge, Mass.: MIT.
- (2010). *¿Por qué cooperamos?* Buenos Aires: Katz.
- (2011). «Human culture in evolutionary perspective». A: *Advances in culture and psychology*. Vol. 1. Oxford University Press, p. 5-51.
- TRUDEAU, Danielle (1992). *Les inventeurs du bon usage (1529-1647)*. París: Éditions de Minuit.
- VICTORRI, Bernard (2005). «Les “mystères” de l'émergence du langage». A: HOMBERT, Jean-Marie (dir.). *Aux origines des langues et du langage*. París: Fayard.
- (2006). «À la recherche de la langue originale». A: DESSALLES, Jean-Louis; PICQ, Pascal; VICTORRI, Bernard. *Les origines du langage*. París: Le Pommier, p. 80-130.

VYGOTSKY, Lev (1995). *Pensamiento y lenguaje*. Barcelona; Buenos Aires; Ciutat de Mèxic: Paidós.

WRANGHAM, Richard (2009). *Catching fire: How cooking made us human*. Nova York: Basic Books.

Parlament del senyor José Manuel Blecua, director de la Real Academia Española

Il·lustríssims membres de l'Institut
d'Estudis Catalans, Senyores i senyors,

És per a mi un immens honor poder assistir a aquesta sessió de l'Institut d'Estudis Catalans. Mai a la meua vida no vaig pensar que em trobaria aquí, amb vostès, en el moment de la inauguració del nou curs, assistint a una lliçó inaugural del professor Josep M. Nadal i a un concert de Jordi Savall. He de confessar que en rebre la invitació vaig recordar l'inici d'un poema de Boscà, que el poeta barcelonès enviava en resposta al seu amic Diego Hurtado de Mendoza: «Holgué, señor, con vuestra carta tanto». És veritat, la vostra invitació va ser motiu d'una gran alegria perquè s'hi recordaven les òptimes relacions d'ambdues corporacions i s'hi presagiaven les grans possibilitats de les futures.

A la Real Academia Española estem summament agraïts a l'Institut d'Estudis Catalans, sempre hem rebut la vostra amistat i el vostre suport. El director del diccionari històric de la Real Academia Española, acadèmic corresponent de l'Institut, el professor José Antonio Pascual, ha rebut una gran ajuda en el desenvolupament dels sistemes informàtics del nostre diccionari històric i en l'ús diari del programa Tamino. La manera de desenvolupar les seves tasques té molt a veure amb el que ell ha après del treball lexicogràfic

que es practica en aquesta casa. Des de l'època de la presidència del doctor Josep Laporte han existit iniciatives per a crear obres conjuntes o consells per al treball diari, com ha succeït amb les obres gramaticals. D'altra banda, és un gran honor que acadèmics numeraris de l'Institut, com el doctor Antoni M. Badia i Margarit i el professor Germà Colón, formin part de la nòmina d'acadèmics corresponents de la Real Academia Española. Recordaré, ara, que el doctor Badia va ser professor meu de llengua catalana, fins i tot vaig rebre unes classes d'ortografia en un moment important de la meua vida, classes que sempre recordaré agraït.

He citat a l'inici de les meves paraules l'epístola de Boscà, resposta d'aquella que li havia enviat Diego Hurtado de Mendoza que començava: «El no asombrarse hombre de nada me parece, Boscán, ser una cosa que basta a darnos vida descansada». És el conegut tema del *nihil admirari* horacià amb l'ús, com en català, de *hombre* com un impersonal. Epístola carregada d'uns valors ètics importants per a poder viure en el treball, l'amistat i l'afecte tal com recorda Hurtado de Mendoza a Boscà. Moltíssimes gràcies per aquesta invitació, sempre recordaré aquesta tarda, tan important per a mi, com un punt de reafirmació de les nostres relacions acadèmiques i com el camí de noves i originals col·laboracions.

Convenis de col·laboració

Durant el curs 2012-2013, l'Institut d'Estudis Catalans ha establert els convenis de col·laboració següents (per ordre cronològic de signatura):

- El 1 de setembre de 2012, amb la Universitat Autònoma de Barcelona, un conveni per a la coedició de l'obra *L'arquitectura domèstica de les ciutats romanes a Catalunya*.
- El 25 de setembre de 2012, amb el Consorci Universitat Internacional Menéndez Pelayo de Barcelona - Centre Ernest Lluch, un conveni de col·laboració per a la celebració del curs «Gèneres, identitats i estils a la ficció: entre el col·loquial i l'estàndard».
- El 10 d'octubre de 2012, amb la Facultat de Teologia de Catalunya, un conveni de col·laboració per a la creació del Centre Internacional d'Estudis Arnau de Vilanova.
- El 18 d'octubre de 2012, amb la Sociedad Española de Microbiología, un conveni específic de col·laboració per a la incorporació de la revista *International Microbiology* a l'Hemeroteca Científica Catalana.
- El 29 d'octubre de 2012, amb la Universitat Autònoma de Barcelona, un con-

veni per a la col·laboració en el projecte Servei d'Arxius de Ciència per a l'exercici 2012.

- El 13 de novembre de 2012, amb l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica, un conveni per a la coedició de l'obra *Barcino II. Marques i terrisseries d'àmfores al Baix Llobregat*.
- El 20 de novembre de 2012, amb Lleonard Muntaner, Editor SL, un conveni per a la coedició de l'obra *Hojas del sábado. La herencia de Rousseau*.
- El 30 de novembre de 2012, amb la Diputació de Barcelona, un conveni per a l'edició de l'*Anuari territorial de Catalunya 2012*.
- El 30 de novembre de 2012, amb la Universitat Pompeu Fabra, un conveni de col·laboració per al projecte ExtractCiT. Extracció Terminològica de Ciències i Tecnologia.
- El 30 de novembre de 2012, amb la Universitat Pompeu Fabra, un conveni específic de col·laboració per al suport a les activitats de l'Observatori de Neologia en el 2012.
- El 30 de novembre de 2012, amb la Universitat Pompeu Fabra, un acord de

col·laboració per al projecte «La dimensió geoelectal de la llengua catalana a través de la neologia. Anàlisi de la influència de l'anglès».

- El 30 de novembre de 2012, amb Publicacions de la Universitat de València, un conveni específic de col·laboració per a la coedició de l'obra *Devots i descreguts. Biologia de la religiositat*, d'Adolf Tobeña.

- El 12 de desembre de 2012, amb la Universitat de les Illes Balears, una addenda al conveni marc de col·laboració per a l'edició en línia del *Diccionari d'agricultura*, el *Diccionari de ramaderia* i el *Diccionari de pesca*.

- El 14 de desembre de 2012, amb l'Institut Alacantí de Cultura Juan Gil-Albert, un conveni per a la coedició de l'obra *El dialecte d'Alacant. Contribució al coneixement del valencià*, de Pere Barnils.

- El 18 de desembre de 2012, amb la Universitat d'Alacant, un acord per al finançament del projecte «Constitució d'un corpus textual per a una gramàtica del català modern (GCM)».

- El 20 de desembre de 2012, amb la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació, un conveni de col·laboració per a l'establiment de la seu de l'Acadèmia Europaea a Barcelona («Barcelona Hub»).

- El 20 de desembre de 2012, amb l'Administració de la Generalitat de Catalunya mitjançant el Departament de la Presidència, un conveni de col·laboració per a la reedició del llibre *Història de la Generalitat de Catalunya. Dels orígens medievals a l'actualitat, 650 anys*.

- El 24 de gener de 2013, amb l'Ateneu Barcelonès, un conveni de col·laboració per a la recuperació i difusió del patrimoni científic català.

- El 24 de gener de 2013, amb l'Observatori de l'Ebre, un conveni marc de col·laboració.

- El 18 de febrer de 2013, amb la Fundació Catalunya Caixa - La Pedrera, un conveni de col·laboració per a la celebració de les proves Cangur de matemàtiques.

- El 25 de febrer de 2013, amb l'Obra Social La Caixa, un conveni de col·laboració per a l'organització del VI Congrés Català de Sociologia.

- El 27 de febrer de 2013, amb l'Institut Cartogràfic de Catalunya, un conveni de col·laboració per a la difusió del coneixement territorial de Catalunya.

- El 20 de març de 2013, amb la Universitat Autònoma de Barcelona, un conveni de col·laboració en matèria de difusió,

documentació i investigació en el camp de la comunicació.

- El 4 d'abril de 2013, amb la Universitat de Vic, un conveni marc de col·laboració.
- L'11 d'abril de 2013, amb el Centre de Recerca Matemàtica, un conveni de col·laboració per al cofinançament de la Lluís Santaló Visiting Position.
- El 3 de maig de 2013, amb l'Institut Geològic de Catalunya, un conveni de col·laboració en matèria de sismologia.

- El 4 de juny de 2013, amb el TERMCAT i la Sociedad Española de la Ciencia del Suelo, una addenda al conveni de data 7 de juny de 2010 per a establir la col·laboració per a la traducció i la correcció de les definicions de les entrades corresponents a la branca de l'arbre de camp: «Propietats fisicoquímiques, químiques i comportament del sòl» del GloSECS (*Glossari multilingüe de la ciència del sòl*) i la introducció en el Portal CiT (Terminologia de Ciències i Tecnologia).

Representació en institucions

Institucions d'àmbit català

Biblioteca de Catalunya *Consell rector*
Vicepresident segon
President de l'IEC (representant nat)

Casa-Museu Prat de la Riba *Vocal*
Albert Balcells i González

**Centre de Recerca Ecològica
i Aplicacions Forestals (CREAF)** *Patronat*
President de l'IEC

**Consell Assessor
de les Comunitats Catalanes de l'Exterior
del Departament de Governació
i Relacions Institucionals
de la Generalitat de Catalunya** Mariàngela Vilallonga i Vives

Consell Interuniversitari de Catalunya *Conferència general*
President de l'IEC (representant nat)

**Consell Nacional d'Arxius
de la Generalitat de Catalunya** *Vocal*
Eva Serra i Puig

**Consell Social de la Llengua Catalana
de la Generalitat de Catalunya** *Vicepresident*
President de l'IEC (representant nat)

**Consorci Centre de Recerca Matemàtica
(CRM)** President de l'IEC (membre nat)

**Consorci del Centre de Terminologia
(TERMCAT)** President de l'IEC (representant nat)
President de la SF (representant nat)

Consorci Institut Ramon Llull	<i>Consell de Direcció</i> President de l'IEC
Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconegudes (FOCIR)	<i>Tresoreria</i> Àngel Messeguer i Peypoch
Junta de Museus de Catalunya	<i>Ple</i> <i>Vocal</i> Josep Guitart i Duran
Parc Natural de l'Alt Pirineu	Josep Ninot i Sugrañes
<i>Institucions d'àmbit estatal</i>	
Biblioteca Nacional (Madrid)	<i>Reial Patronat</i> President de l'IEC (representant nat)
Comité Español de Ciencias Históricas	Antoni Riera i Melis
Museo Arqueológico Nacional de Madrid	<i>Reial Patronat</i> Marc Mayer i Olivé
<i>Institucions d'àmbit internacional</i>	
Centre d'Estudis Catalans de la Universitat de París IV (París - La Sorbona)	President de l'IEC (representant nat)
Institut Franco-Català Transfronterer	President de l'IEC (representant nat)
Unió Acadèmica Internacional	<i>Delegats</i> Josep Guitart i Duran (titular) Antoni Riera i Melis (adjunt)

Patronats

Fundació Carles Salvador

Ramon Sistac i Vicén
Vicent Pitarch i Almela
Salvador Alegret i Sanromà

Fundació Ferran Sunyer i Balaguer

President de l'IEC
Secretari general de l'IEC
President de la Secció de Ciències i
Tecnologia
President de la Societat Catalana
de Matemàtiques
(representants nats)

Fundació Mercè Rodoreda

Membres nats
Membres del Consell Permanent
Membres electius
Joaquim Mallafrè i Gavaldà
Carles Miralles i Solà
Joaquim Molas i Batllori

Fundació Pau Casals

President de l'IEC (membre nat)

**Fundació Pere Coromines
d'Estudis Filosòfics, Històrics,
Literaris i d'Investigació Lingüística**

President de l'IEC (membre nat)

Fundació puntCAT

Presidència
Vicepresident primer

Fundació Tot Raval

Ramon Corbella i Bosch

Fundació Universitat Catalana d'Estiu

President de l'IEC (representant nat)

Institut Ramon Muntaner

Salvador Alegret i Sanromà

Monestir de Poblet	President de l'IEC (representant nat)
Monestir de Sant Cugat del Vallès	Antoni Pladevall i Font
Monestir de Santes Creus	Josep Guitart i Duran
Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici	Carles Cortés i Moragrega Joandomènec Ros i Aragonès (suplent)
Vil·la Romana dels Ametllers de Tossa	Narcís Soler i Masferrer

Intervencions institucionals

Visitants il·lustres

Durant el curs 2012-2013, l'Institut d'Estudis Catalans ha rebut els visitants il·lustres següents:

- Eugeni Sallent, director de Televisió de Catalunya. 18 de setembre de 2012.
- José Manuel Blecuá, director de la Real Academia Española. 27 de setembre de 2012.
- Núria de Gispert, presidenta del Parlament de Catalunya. 4 d'octubre de 2012.
- Artur Mas, president de la Generalitat de Catalunya. 21 de novembre de 2012.
- Iñaki Dorronsoro, president de l'Eusko Ikaskuntza, acompanyat de la directora, Arrate Arin. 21 de novembre de 2012.
- Dídac Ramírez, rector de la Universitat de Barcelona. 19 de març de 2013.
- Josep Poblet i Tous, president de la Diputació de Tarragona. 16 d'abril de 2013.
- Germà Gordó, conseller de Justícia de la Generalitat de Catalunya. 22 d'abril de 2013.
- Juan de Dalmau, cap de l'Oficina de Comunicació del Centre Europeu de Recerca i Tecnologia Espacials. 29 d'abril de 2013.
- Carlos Villagra Marsal, ministre secretari executiu de Polítiques Lingüístiques de la República del Paraguai. 25 de juny de 2013.

Assistència a actes, visites i missions institucionals

El president de l'IEC i els membres de l'Equip de Govern han presidit o participat en els actes següents:

2012

- Acte inaugural del Festival Bayreuth, al Gran Teatre del Liceu (Barcelona). 1 de setembre.
- Homenatge a Josep Sebastià Pons: «La diada ponsiana: Pons, país i llengua», a l'Ajuntament d'Ille sur Tet (Rosselló). 7 de setembre.
- Lectura en veu alta de *La plaça del Diamant* de Mercè Rodoreda, per Sílvia Bel, dins de la programació de la Setmana del Llibre en Català; organitzada per la Fundació Mercè Rodoreda i Espais Escrits, a Barcelona. 10 de setembre.
- Lliurament de la Medalla d'Or del Parlament de Catalunya a Òmnium Cultural i a Càritas Catalunya, al Palau del Parlament. 11 de setembre.

- Participació en els actes de la Diada Nacional de Catalunya: l'ofrena floral al peu del monument de Rafael Casanova, l'acte commemoratiu organitzat per la Presidència de la Generalitat de Catalunya, l'acte acadèmic a la seu de l'IEC i l'adhesió a la concentració convocada per l'Assemblea Nacional Catalana. 11 de setembre.
- Inauguració del curs acadèmic 2012-2013 de la Universitat Rovira i Virgili, a l'Auditori Josep Carreras de Vila-Seca (Tarragona). 12 de setembre.
- Presentació del *Diccionari biogràfic de l'Acadèmia de Bones Lletres*, editat per l'Acadèmia de Bones Lletres i la Fundació Noguera, a la seu de l'Acadèmia (Barcelona). 13 de setembre.
- Prestrena del documental *Miquel Batllori, l'agudesa d'un savi*, dirigit per Francesc Llobet, al cinema Comèdia (Barcelona). 13 de setembre.
- Rebuda de l'Equip de Govern al director de Televisió de Catalunya, Eugeni Sallent, que visità l'IEC acompanyat del cap del Gabinet de Direcció, Christian Garcia. 18 de setembre.
- Reunió dels presidents de les Acadèmies Catalanes, a la seu de la Reial Acadèmia de Medicina (Barcelona). 18 de setembre.
- Lliurament de la Medalla d'Or de la Generalitat de Catalunya a títol pòstum a Heribert Barrera, al Palau de la Generalitat. 18 de setembre.
- Reunió del Consell Rector de la Biblioteca de Catalunya, que tingué lloc a la Biblioteca de Catalunya (Barcelona). 19 de setembre.
- Concert d'obertura de la temporada 2012-2013 del Palau de la Música Catalana. 19 de setembre.
- Obertura del curs acadèmic 2012-2013 de la Universitat de les Illes Balears (Palma). 20 de setembre.
- Lliurament del Premi Internacional de Recerca en Filologia Catalana Joan Solà, a la Universitat de Lleida. 21 de setembre.
- Homenatge de la Universitat de Barcelona a Montserrat Jufresa amb motiu de la seva jubilació. 25 de setembre.
- Lliurament del IV Premi Internacional Comte de Barcelona al cardenal Tarcisio Bertone, atorgat per la Fundació Comte de Barcelona, al Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes. 25 de setembre.
- Sessió plenària del Consell Escolar de Catalunya, a la seu del Departament d'Ensenyament (Barcelona). 26 de setembre.
- Presidència de la sessió inaugural del curs 2012-2013 de l'IEC. 27 de setembre.
- Celebració del Dia Internacional de la Traducció a l'IEC, organitzat per l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana i l'IEC. 28 de setembre.

- Intervenció del president de l'IEC en el seminari acadèmic «El batxillerat. Contribució a la seva definició integrant les perspectives cultural, professional i pedagògica», a l'IEC. 28 de setembre.
- Sessió inaugural del curs 2012-2013 dels estudis catalans a les universitats de l'exterior; organitzada per la Xarxa Vives d'universitats i l'Institut Ramon Llull, al paranimf de la UB. 28 de setembre.
- Sessió inaugural del curs acadèmic 2012-2013 de la Universitat d'Alacant. 28 de setembre.
- Acte d'inauguració de la Fira Internacional del Llibre LIBER 2012, a Fira de Barcelona. 2 d'octubre.
- Lliurament de les plaques i de les medalles Narcís Monturiol al mèrit científic i tecnològic atorgades per la Generalitat de Catalunya, al Palau de la Generalitat. 3 d'octubre.
- Presentació a càrrec del president de l'IEC del llibre *Universitat, valors i societat*, de Dídac Ramírez, rector de la Universitat de Barcelona, a l'Ateneu Barcelonès. 3 d'octubre.
- Conferència «El Parlament de Catalunya, la representació d'un poble mil·lenari», de Marcel Mateu Vilaseca; en el marc de la commemoració dels vuitanta anys de la instauració del Parlament de Catalunya, a l'IEC. 4 d'octubre.
- Benvinguda a càrrec del president de l'IEC en l'acte de lliurament dels premis del Centre Català de Nutrició de l'Institut d'Estudis Catalans 2012, a l'IEC. 5 d'octubre.
- Reunió del Consell de Direcció del Premi Ramon Margalef d'Ecologia, al Palau de la Generalitat. 8 d'octubre.
- Sessió inaugural del curs acadèmic 2012-2013 de la Universitat de Barcelona. 8 d'octubre.
- El president i el secretari general de l'IEC es reuneixen amb Xabier Kintana, secretari de l'Euskaltzaindia, i Xosé Luis Méndez Ferrin, president de la Real Academia Galega, a l'IEC. 9 d'octubre.
- Presentació de la segona edició del llibre *Consideració del cas dels catalans*, a cura de Michael B. Strubell, a l'IEC. 10 d'octubre.
- Intervenció del president de l'IEC en l'acte de commemoració del centenari de la publicació de la *Gramàtica de la llengua catalana* de Pompeu Fabra i presentació del vuitè volum de les *Obres completes*, al Palau de la Generalitat. 16 d'octubre.
- Benvinguda del president de l'IEC en la VII Jornada de Recerca i Immigració, organitzada pel Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya, a l'IEC. 17 d'octubre.
- Commemoració dels cinquanta anys de *Nosaltres, els valencians*, de Joan Fuster, a l'IEC. 18 d'octubre.

- Acte d'homenatge a Josep Llobera, filòleg i corrector lingüístic de l'Institut d'Estudis Catalans entre 1971 i 1988, organitzat per la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Cornellà de Llobregat i l'IEC, a l'Auditori de Cornellà de Llobregat. 19 d'octubre.
- Conferència «Drets i sobirania a l'època contemporània», a càrrec de Samuel Moyn, en el marc del cicle *Sobirania i drets de les nacions*, a l'IEC. 22 d'octubre.
- Presentació del Portal Antoni M. Alcover (dins la commemoració de l'Any Antoni M. Alcover 2012), a l'IEC. 23 d'octubre.
- Inauguració de l'exposició «Fèlix Martí Alpera, un mestre i l'escola del seu temps», a l'IEC. 24 d'octubre.
- Sessió inaugural del curs 2012-2013 de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona, a la seu de l'Acadèmia. 25 d'octubre.
- Assistència de David Serrat, en representació del president de l'IEC, a l'acte de lliurament de la Medalla d'Or de la Ciutat, a títol pòstum, a Heribert Barrera, al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona. 29 d'octubre.
- Lliurament del Premi Ramon Margalef d'Ecologia 2012 al biòleg nord-americà Daniel Simberloff, al Palau de la Generalitat. 29 d'octubre.
- Sessió inaugural del curs 2012-2013 de la Societat Catalana d'Economia amb la conferència de Jordi Galí «Apunts per a una nova Guia de Keynes (i implicacions per a la situació econòmica actual)», a l'IEC. 29 d'octubre.
- Inauguració de l'exposició «Juga amb paraules de la ciència», organitzada per la Universitat Pompeu Fabra i la Secció de Ciències i Tecnologia, a l'IEC. 31 d'octubre.
- Lliurament de premis del certamen literari «Un mar de paraules», organitzat per l'Institut Europeu de la Mediterrània i la Fundació Anna Lindh, a l'IEC. 5 de novembre.
- Reinauguració de l'Espai Mallorca, a Barcelona. 5 de novembre.
- Jornades en commemoració del centenari del naixement de Josep Ferrater i Mora, organitzades per la Càtedra Ferrater Mora, la Institució de les Lletres Catalanes i l'IEC, que tingueren lloc a l'IEC. 8 de novembre.
- Conferència inaugural del president de l'IEC: «L'evolució moral de la humanitat» en el simposi internacional «Evolución por cooperación. La obra de Lynn Margulis (1938-2011)», a la seu de la Fundació Ramón Areces (Madrid). 12 de novembre.
- Conferència «Qui decideix realment? A propòsit de la naturalesa del jo», de Manuel Cruz Rodríguez, catedràtic de filosofia contemporània de la UB, dins el cicle *Sobirania i drets de les nacions*, a l'IEC. 12 de novembre.
- Presentació del llibre *Arrels germàniques de la matemàtica contemporània: amb una antologia de textos matemàtics de 1850 a 1950*, de Pilar Bayer; dins l'acte inaugural del curs 2012-2013 de la Societat Catalana de Matemàtiques. 13 de novembre.

- Inauguració de la Setmana de la Ciència 2012 a l'IEC, acte presidit per Núria de Gispert, presidenta del Parlament de Catalunya. 15 de novembre.
- Sessió inaugural del curs 2012-2013 de les Acadèmies Catalanes, a la seu de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya (Barcelona). 15 de novembre.
- Commemoració del vuitantè aniversari de les Normes de Castelló, a l'IEC. 20 de novembre.
- Assistència del president de l'IEC a l'esmorzar conferència «Acte cultura», amb el president de la Generalitat, Artur Mas, a l'Auditori RBA (Barcelona). 21 de novembre.
- Assistència de la vicepresidenta de l'IEC al II Fòrum del Patrimoni Literari, organitzat per la Càtedra M. Àngels Anglada, el Grup de Recerca de Patrimoni Literari UdG i la Fundació Rafael Masó, a Girona. 28 de novembre.
- Inauguració de l'exposició «Avancem amb el català. 30 anys treballant per la llengua», organitzada per la Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, al Palau Robert (Barcelona). 28 de novembre.
- Acte de commemoració del 70è aniversari del CSIC Catalunya, a la seu del CSIC (Barcelona). 3 de desembre.
- Presentació del llibre *Democràcia econòmica. Vers una alternativa al capitalisme*, coordinat per Antoni Comín i Luca Gervasoni, a l'IEC. 3 de desembre.
- Cloenda del centenari de la Societat Catalana de Biologia, al Palau de la Música (Barcelona). 4 de desembre.
- Participació del vicepresident de l'IEC en la taula rodona amb motiu de la commemoració dels 50 anys de l'obra *Silent Spring*, de Rachel Carson, a l'IEC. 4 de desembre.
- Celebració de la 27a Nit de l'Edició i lliurament del Premi Atlàntida 2012 a Javier Solana, organitzat pel Gremi d'Editors de Catalunya, al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona. 5 de desembre.
- Assistència de David Serrat, vicepresident de la Fundació Ferran Sunyer i Balaguer, a la inauguració de l'exposició «La superació d'un matemàtic, Ferran Sunyer i Balaguer (1912-1967)», al teatre El Jardí (Figueres). 10 de desembre.
- Conferència del president de l'IEC: «La filosofia de la crisi i la crisi de la filosofia», dins el curs «Una mirada filosòfica a la crisi», organitzat per la Societat Catalana de Filosofia, a l'IEC. 10 de desembre.
- Assistència del president i el secretari general de l'IEC a la reunió per a tractar sobre la construcció d'un espai de comunicació propi i la nova etapa del setmanari *El Temps / The Economist*, a l'hotel Majestic (Barcelona). 11 de desembre.
- Conferència del president de l'IEC: «El context socioeconòmic i cultural (1960-1970)», emmarcada en el Simposi Internacional sobre el Concili Vaticà II, organitzat per la Facultat de Teologia de Catalunya, al Seminari Conciliar (Barcelona). 11 de desembre.

- Conferència de la vicepresidenta de l'IEC: «Tres escriptores catalanes a Suïssa: Aurora Bertrana, Cèlia Suñol i Mercè Rodoreda», organitzada per Aules d'Extensió Universitària per a la Gent Gran, a la Casa de Cultura (Girona). 11 de desembre.
- Acte d'homenatge a Josep Sebastià Pons en el cinquantenari de la seva mort, celebrat a l'IEC. 12 de desembre.
- Assistència del president, acompanyat d'Isidor Marí, president de la Secció Filològica, a la reunió de la Junta Rectora de l'Institut Ramon Llull, al Palau Marc (Barcelona). 12 de desembre.
- Acte d'homenatge a Miquel Dolç en el cinquantenari de la seva mort, que es féu a l'IEC. 13 de desembre.
- Presentació del Hub de l'Academia Europaea a Barcelona i inauguració de la seva seu a l'IEC. 14 de desembre.
- 62a Nit de Santa Llúcia, Festa de les Lletres Catalanes, organitzada per Òmnium Cultural, al Teatre Tarragona (Tarragona). 14 de desembre.
- Assistència del president de l'IEC a la sessió constitutiva de la X Legislatura del Parlament de Catalunya, al Palau del Parlament (Barcelona). 17 de desembre.
- Conferència de premsa de presentació de l'*Informe sobre la situació de la llengua catalana (2011)*, elaborat per la Xarxa CRUSCAT de l'IEC. 18 de desembre.
- Lliurament dels Premis del Consell Social i de la Fundació Bosch i Gimpera, a l'aula magna de la UB. 18 de desembre.
- Cloenda de l'Any Antoni M. Alcover 2012, a l'IEC. 19 de desembre.
- Acte d'homenatge a Joan Veny, a l'edifici històric de la UB. 20 de desembre.

2013

- Acte d'homenatge a Jordi Castellanos, membre de la Secció Històrico-Arqueològica, a l'IEC. 9 de gener.
- Conferència de Joan Subirats: «Sobirania al segle XXI. És possible? Té sentit?», a l'IEC, emmarcada en el cicle *Sobirania i drets de les nacions*, organitzat per l'IEC. 14 de gener.
- Inauguració de l'exposició «Llegir com viure. Homenatge a Joan Triadú. 1921-2010», organitzada per la Generalitat de Catalunya i la Fundació Flos i Calcat, al Palau Robert (Barcelona). 17 de gener.
- Presentació del *Catàleg dels manuscrits de les obres de Francesc Eiximenis, OFM, conservats en biblioteques públiques. Volum I: descripció dels manuscrits*, editat per l'IEC i per la Facultat de Teologia de Catalunya, a l'Ajuntament de Girona. 17 de gener.
- Acte d'obertura de l'Any Espriu, al Palau de la Música Catalana. 23 de gener.

- Presentació de l'anuari *Societat Catalana 2012*, editat per l'Associació Catalana de Sociologia (IEC), a l'IEC. 23 de gener.
- Lliurament de la Medalla d'Or al mèrit científic a Pere Mir, i la Medalla d'Or al mèrit cultural a Antoni Vila Casas, a l'Ajuntament de Barcelona. 24 de gener.
- Visita institucional a l'Institut del Teatre del president i la vicepresidenta de l'IEC. 24 de gener.
- Acte d'homenatge a J. V. Foix, en el 25è aniversari de la seva mort, a l'IEC. 29 de gener.
- Esmorzar conferència de Roger Loppacher, president del Consell Audiovisual de Catalunya, organitzat per Fórum Europa. Tribuna Catalunya, a l'hotel Palace (Barcelona). 30 de gener.
- Lliurament de la Medalla d'Or al mèrit científic a Rafael Foguet, a l'Ajuntament de Barcelona. 30 de gener.
- Commemoració del centenari de les *Normes ortogràfiques*, a l'IEC. 31 de gener.
- Presentació del programa d'actes del centenari de l'Institut del Teatre, al Teatre Ovidi Montllor (Barcelona). 4 de febrer.
- Presentació del llibre *Ciència i universitat a Catalunya. Projectió de futur*, editat per la UB, que tingué lloc a l'IEC. 11 de febrer.
- Homenatge a Josep Vallverdú en el seu norantè aniversari: «Passeig d'aniversari. Vallverdú al món», a l'IEC. 12 de febrer.
- Sessió d'investidura com a doctor *honoris causa* per la UAB de Jordi Porta. 20 de febrer.
- Entrevista del president i el vicepresident de l'IEC amb el conseller d'Economia i Coneixement, Andreu Mas-Colell, i amb el secretari d'Universitats i Recerca, Antoni Castellà, a la seu del Departament d'Economia i Coneixement. 21 de febrer.
- Cloenda de l'Olimpíada de Biologia a Catalunya 2013, a l'IEC. 22 de febrer.
- Conferència del president de l'IEC: «Catalunya i Europa», organitzada per l'Aula d'Extensió Universitària del Masnou, a la Biblioteca Joan Coromines (el Masnou). 26 de febrer.
- Homenatge a Oriol Casassas i Simó (1923-2012), membre de l'IEC, organitzat per l'IEC i l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears, que tingué lloc a l'IEC. 27 de febrer.
- Inauguració del president de l'IEC de les Segones Jornades sobre la Gestió de la Informació Científica, a l'IEC. 28 de febrer.
- Conferència «Ernest Lluch i els seus estudis sobre economia», per Francesc Artal, doctor en economia i membre del Patronat i de la Comissió Acadèmica de la Fundació Ernest Lluch, que s'impartí a l'IEC. 5 de març.

- Presentació del llibre *El declive del imperio vaticano*, de Javier López Facal, organitzada per la Residència d'Investigadors del CSIC, a la seu del CSIC a Catalunya (Barcelona). 6 de març.
- Reunió del Patronat de la Fundació Barcelona Cultura, al Museu Disseny Hub (Barcelona). 7 de març.
- Conferència de Carles Boix «Westfàlia, postWestfàlia i sobiranes nacionals», dins el cicle *Sobirana i drets de les nacions*, a l'IEC. 11 de març.
- Participació del president de l'IEC en l'acte «Conversa entre un sociòleg i un filòsof al voltant del llibre *El origen de la moral*», a l'IEC. 13 de març.
- Presentació de l'Aula Carles Riba, de la UB i l'IEC, que tingué lloc a l'IEC. 19 de març.
- Presentació de les principals novetats de l'*Enquesta d'usos lingüístics 2013*, a la seu del Departament de Cultura (Barcelona). 21 de març.
- Lliurament de premis del Dictat en Català, al Teatre Municipal de Perpinyà. 2 d'abril.
- Inauguració de la jornada «Paisatge i història a Catalunya», organitzada per la Societat Catalana d'Estudis Històrics (IEC), el Centre d'Història Contemporània de Catalunya i l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica, que tingué lloc a l'IEC. 4 d'abril.
- Reunió de la Comissió de Commemoracions, creada pel Departament de la Presidència de la Generalitat de Catalunya, al Palau de la Generalitat. 4 d'abril.
- Representació d'*El somni*, de Bernat Metge, al Teatre Romea (Barcelona). 8 d'abril.
- Acte en memòria d'Antoni Prevosti, membre de la Secció de Ciències Biològiques, a l'IEC. 9 d'abril.
- Acte de declaració institucional de l'Any Internacional de l'Estadística, al Parlament de Catalunya. 10 d'abril.
- Conferència de Francesc Fontbona, membre de la Secció Històrico-Arqueològica: «Wagner en l'art català», dins la commemoració del bicentenari del naixement de Richard Wagner, a l'IEC. 10 d'abril.
- Presentació del Projecte de Recerca de les Arts Escèniques de Catalunya (PRAEC), organitzada per l'Institut del Teatre, a l'IEC. 15 d'abril.
- Presentació del llibre de Joan Martí i Castell i Teresa Llàcer *La descoberta expressionista del món*, coeditat per la Diputació de Tarragona i Viena Edicions, a l'IEC. 16 d'abril.
- Conferència de Francesc Cortès «Barcelona-París-Bayreuth: a la recerca de les fonts wagnerianes», en la commemoració del bicentenari del naixement de Richard Wagner, a l'IEC. 17 d'abril.
- Entrevista del president de l'IEC amb el nou rector de la Universitat Oberta de Catalunya, Josep A. Planell, a l'IEC. 18 d'abril.

- Jornades Salvador Espriu, organitzades per la Societat Catalana d'Estudis Clàssics, a l'IEC. 18 d'abril.
- Lliurament dels Premis Sant Jordi 2013 de l'IEC. 22 d'abril.
- Obertura del I Seminari «Cuina catalana, bé cultural immaterial d'interès nacional (BCIIN), patrimoni agroalimentari a Catalunya», organitzat per la Fundació Institut Català de la Cuina i de la Cultura Gastronòmica, a l'IEC. 22 d'abril.
- Diada de Sant Jordi a l'IEC: acte d'inauguració de l'exposició «Bernat Metge i els clàssics» i lectura pública de l'obra *Lo somni*, de Bernat Metge; jornada de portes obertes i exposició i venda de llibres a l'IEC i a la Rambla. 23 d'abril.
- Conferència inaugural del president de l'IEC: «La sociologia catalana: ahir, avui i demà», dins el VI Congrés Català / Internacional de Sociologia, a la seu del Consell General dels Pirineus Orientals (Perpinyà). 25 d'abril.
- Lliurament dels Premis Crítica Serra d'Or 2013, al Palau Moja (Barcelona). 30 d'abril.
- Presentació de la col·lecció «Biblioteca del Catalanisme», de La Magrana, organitzada per la Fundació RBA, a l'Auditori RBA (Barcelona). 7 de maig.
- Entrevista al president de l'IEC, en el programa 23/24 de TV3 amb relació a la denominació LAPAO per al català que es parla a la Franja de Ponent. 9 de maig.
- Jornada «Bernat Metge, en el sisè centenari de la seva mort», organitzada per l'IEC i la Fundació Bernat Metge, que se celebrà a l'IEC. 9 de maig.
- Reunió del comitè del Corpus Antiquitatum Americanensis de la Unió Acadèmica Internacional, presidit per Victòria Solanilla, que tingué lloc a l'IEC. 9 de maig.
- Entrevista del president de l'IEC, acompanyat de Joan Maluquer, amb Lluís Jofre, director general d'Universitats, en relació amb la Universitat Catalana d'Estiu, a la seu de la Direcció General d'Universitats (Barcelona). 14 de maig.
- Lliurament de les creus de Sant Jordi 2013, al Palau de la Generalitat. 15 de maig.
- Lliurament de premis de la XVIII Prova Cangur de Matemàtiques, a la UPC. 16 de maig.
- Presentació del llibre *La Corona catalanoaragonesa, l'islam i el món mediterrani. Estudis d'història medieval en homenatge a la doctora Maria Teresa Ferrer i Mallol*, publicat per la Institució Milà i Fontanals - CSIC, a la seu del CSIC a Barcelona. 22 de maig.
- Presentació de la *Història de la literatura catalana*, a l'Ajuntament de Barcelona. 23 de maig.
- Acte d'homenatge del món educatiu a Salvador Espriu, organitzat per la Conselleria d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, al Teatre Romea. 27 de maig.
- Reunió del Consell del Centre d'Études Catalanes, a la Universitat de París - La Sorbona (París). 27 de maig.

- Roda de premsa de presentació del cicle *Qüestions d'estat*, a la seu d'Òmnium Cultural (Barcelona). 29 de maig.
- Conferència de Ferran Mascarell, conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya: «Els catalans i el seu estat», organitzada per la Fundació Romea per a les Arts Escèniques i que tingué lloc al Teatre Romea (Barcelona). 3 de juny.
- Sessió en memòria d'Enric Lluç, geògraf i membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, a l'IEC. 4 de juny.
- Intervenció del president de l'IEC en la jornada «La cohesió social: valor i objectiu d'un estat del benestar» amb la conferència «L'estat del benestar en un context de canvis de paradigmes», al monestir de Poblet. 7 de juny.
- Lliurament del 45è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes a Josep M. Benet i Jornet, atorgat per Òmnium Cultural, al Palau de la Música. 11 de juny.
- Recepció al consolat rus amb motiu de la festa nacional russa, celebrada al Consolat de Rússia a Barcelona. 12 de juny.
- Inauguració de l'exposició «Japonisme. La fascinació per l'art japonès», organitzada per Obra Social La Caixa, al CaixaForum (Barcelona). 13 de juny.
- Presentació de l'obra *Mercè Rodoreda. Entrevistes*, publicada per la Fundació Mercè Rodoreda de l'IEC, que tingué lloc a la seu de l'IEC. 14 de juny.
- Participació en la ruta literària «Bernat Metge i Barcelona», amb motiu del sisè centenari de la mort de l'autor; organitzada per l'IEC, la UB, la Fundació Lluís Carulla, la Institució de les Lletres Catalanes i la Comissió de Commemoracions de la Generalitat de Catalunya. 18 de juny.
- Presentació de l'espai web Jardins i Jardiniers: Art, Ciència i Ofici als Països Catalans, de la Institució Catalana d'Estudis Agraris (IEC), a l'IEC. 18 de juny.
- Presentació de l'obra poètica completa de Marià Villangómez, publicada per Viena Edicions, a l'IEC. 18 de juny.
- Conferència de premsa a l'IEC per a presentar les activitats previstes en la commemoració de l'Any Joana Raspall. 19 de juny.
- Cloenda pel president de l'IEC del XIV Simposium Fundació La Marató de TV3: «El cor no avisa», que tingué lloc a l'IEC. 20 de juny.
- Homenatge a Josep Vallverdú amb motiu dels seus noranta anys: «Josep Vallverdú, passeig d'aniversari. Vallverdú al món», a la seu de l'Institut d'Estudis Ilerdencs. 20 de juny.
- Homenatge a Manuel Carrasco i Formiguera, organitzat pel Centre d'Història Contemporània de Catalunya, el Departament de la Presidència de la Generalitat de Catalunya i la Societat Catalana d'Estudis Històrics (IEC), a l'IEC. 20 de juny.

- Benvinguda a càrrec del president de l'IEC en l'EuCheMS International Conference on Chemistry and the Environment, organitzada per la Societat Catalana de Química (IEC) i la Reial Societat Espanyola de Química, a l'IEC. 25 de juny.
- Esmorzar informatiu del president de l'IEC amb Dídac Ramírez, rector de la UB, organitzat per Fòrum Europa - Tribuna Catalunya, a l'hotel Palace (Barcelona). 25 de juny.
- Rebuda del president de l'IEC al ministre de Llengües de la República del Paraguai, Carlos Villagra Marsal, a l'IEC. 25 de juny.
- Conferència «La revista *Ibérica*: acostar la ciència i la tecnologia a la societat», d'Antoni Roca, en la inauguració de l'exposició que commemora el centenari de la revista *Ibérica*; activitats organitzades per la Secretaria Científica de l'IEC, que tingueren lloc a la seu de l'IEC. 26 de juny.
- Sessió de constitució del Pacte Nacional pel Dret a Decidir, al Palau del Parlament de Catalunya. 26 de juny.
- Inauguració del 37è Festival GREC de Barcelona, al Teatre Grec de Montjuïc (Barcelona). 1 de juliol.
- Representació *El somni* de Bernat Metge, dirigida per Carles Canut i organitzada per l'IEC i la Fundació Romea, al pati de l'IEC. 2 de juliol.
- Participació del president de l'IEC en el seminari «La comunicació interpersonal en la societat xarxa», organitzat per la Càtedra de Pensament Cristià del Bisbat d'Urgell, celebrat a Sant Julià de Lòria (Principat d'Andorra). 5 de juliol.
- Acte de commemoració dels trenta anys de la Llei de política lingüística, organitzat pel Departament de Cultura de la Generalitat, al Palau del Parlament de Catalunya. 15 de juliol.
- Acte de constitució del Consell Directiu d'Agrofòrum a l'IEC, presidit per Joandomènec Ros, president electe de l'IEC, i per Josep M. Pelegrí, conseller d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat. Acte organitzat per la Institució Catalana d'Estudis Agraris (IEC) i la Fundació Món Rural. 15 de juliol.
- Participació del vicepresident Joandomènec Ros en l'esmorzar informatiu del Fòrum Europa - Tribuna Catalunya amb Andreu Mas-Colell, conseller d'Economia i Coneixement de la Generalitat de Catalunya, a l'hotel Palace (Barcelona). 15 de juliol.
- Trobada del president de l'IEC amb Montserrat Galera, vídua d'Enric Lluch, i Josep Oliveras, president de la Societat Catalana de Geografia, per a conèixer els mapes del cartògraf Jafudà Cresques, a Berga. 15 de juliol.
- Reunió del Consell de Direcció del Premi Ramon Margalef d'Ecologia, a l'edifici Sant Honorat de la Generalitat de Catalunya (Barcelona). 16 de juliol.
- Reunió de RACO (Revistes Catalanes amb Accés Obert), a l'IEC. 24 de juliol.

- Participació del president de l'IEC en la XLV Universitat Catalana d'Estiu (Prada de Conflent): acte d'inauguració, acte de lliurament del Premi Canigó a la Societat Andorrana de Ciències, amb elogi del president de l'IEC, i acte commemoratiu: «Als cent anys del Primer Congrés de Metges i Biòlegs en Llengua Catalana: passat present i futur». 16-22 d'agost.

Premis i distincions

2012

Joan Martí i Castell, membre de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, va rebre la Medalla de la Universitat Rovira i Virgili (URV) en reconeixement a la seva tasca com a rector i la seva aportació a la creació i consolidació de la institució. 12 de setembre.

Joaquim Casal i Fàbrega, membre de la Secció de Ciències i Tecnologia, va rebre la Medalla Narcís Monturiol al mèrit científic i tecnològic, atorgada per la Generalitat de Catalunya. 3 d'octubre.

Abel Mariné Font, membre de la Secció de Ciències Biològiques, va rebre el III Premi Ramon Turró, a una trajectòria d'excel·lència en el camp de la nutrició, atorgat pel Centre Català de la Nutrició de l'IEC. 5 d'octubre.

Heribert Barrera i Costa (1917-2011), que fou membre de la Secció de Ciències i Tecnologia, va rebre a títol pòstum la Medalla d'Or de la Generalitat de Catalunya, el 18 de setembre, així com la Medalla d'Or de la Ciutat, atorgada per l'Ajuntament de Barcelona, el 29 d'octubre.

Joaquim Mallafre i Cavaldà, membre de la Secció Filològica, fou nomenat soci d'honor del Centre de Lectura de Reus. 4 de desembre.

Miquel Dolç i Dolç (1912-1994), que era membre de la Secció Filològica, va ser homenatjat a l'IEC en complir-se

enguany el centenari del seu naixement. 13 de desembre.

Joan Veny i Clar, membre de la Secció Filològica, va ser homenatjat a l'Edifici Històric de la Universitat de Barcelona amb motiu del seu vuitantè aniversari. 20 de desembre.

Mercè Durfort i Coll, membre de la Secció de Ciències Biològiques, va rebre el premi de la Pinacoteca de la Ciència 2012 a la millor imatge científica, que promou anualment la Sociedad Española de Bioquímica y Biología Molecular.

2013

Jordi Castellanos Vila, membre de la Secció Històrico-Arqueològica traspassat el 19 d'octubre de 2012, va ser homenatjat a l'IEC. 9 de gener.

J. V. Foix, que fou membre de la Secció Filològica, va ser homenatjat amb motiu del vint-i-cinquè aniversari de la seva mort per l'Institut d'Estudis Catalans i la Institució de les Lletres Catalanes. 29 de gener.

Josep Vallverdú Canes, membre de la Secció Filològica, va ser homenatjat en el seu norantè aniversari per la Diputació de Lleida i l'Institut d'Estudis Ilerdencs amb la programació de diversos actes. Febrer.

Mercè Durfort i Coll, membre de la Secció de Ciències Biològiques, va ser nomenada vicepresidenta de la Reial

Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona (RACAB). 8 de febrer.

Joaquim Garriga i Riera, membre de la Secció Històrico-Arqueològica, ha estat honorat amb la Distinció a la Qualitat de la Pràctica Docent de la Universitat de Girona. 18 de febrer.

Josep Amat i Girbau, membre de la Secció de Ciències i Tecnologia, va rebre el Premi d'Honor de la Nit de les Telecomunicacions i de la Informàtica, convocat per l'Associació Catalana d'Enginyers de Telecomunicació, el Col·legi d'Enginyers de Telecomunicació i el Col·legi Oficial d'Enginyeria en Informàtica de Catalunya. 18 de febrer.

Anscari Manuel Mundó, membre de la Secció Històrico-Arqueològica que traspassà el 25 de desembre de 2012, va ser homenatjat per la Societat Catalana de Musicologia, filial de l'IEC, en un acte en memòria. 21 de febrer.

Vicent Pitarch i Almela, membre de la Secció Filològica, va rebre el Guardó Extraordinari de la X Nit d'Escola Valenciana. 23 de febrer.

Antoni Prevosti (1919-2011), que fou membre de la Secció de Ciències Biològiques, va ser recordat en un acte a l'IEC. 9 d'abril.

Joan Viñas i Salas, membre de la Secció de Ciències Biològiques, va ser nomenat president de la Reial Acadèmia de Medicina.

El Premi Crítica Serra d'Or 2013 de Recerca, en la modalitat d'altres cièn-

cies, ha estat concedit a l'obra *Arrels germàniques de la matemàtica contemporània*, dirigida per Pilar Bayer i Isant, membre de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC, que n'és també l'autora juntament amb Jordi Guàrdia i Artur Travesa. 30 d'abril.

Jaume Casals i Pons, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, va ser proclamat rector de la Universitat Pompeu Fabra. 3 de maig.

Josep Vallverdú Canes, membre de la Secció Filològica, va rebre l'XI Medalla de l'Institut Màrius Torres de Lleida, el 5 d'abril, i també el Guardó Víctor Torres de la primera edició dels Premis República, concedit per Esquerra Republicana, el 8 de maig.

Carles Miralles i Solà, membre de la Secció Filològica, va rebre el Premi Extraordinari Salvador Espriu dels Jocs Florals de Barcelona, atorgat per l'Ajuntament de Barcelona. 8 de maig.

Josep Guitart i Duran, membre de la Secció Històrico-Arqueològica i representant de l'IEC a la Unió Acadèmica Internacional (UAI), va ser elegit vicepresident d'aquesta organització en l'Assemblea General que es va celebrar a Magúncia (Alemanya). 12-17 de maig.

Ramon Gomis de Barbarà, membre de la Secció de Ciències Biològiques, va rebre la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya. 15 de maig.

Concepció Rovira Angulo, sòcia de la Societat Catalana de Química (SCQ),

va ser guardonada amb el premi internacional Distinguished Women in Chemistry or Chemical Engineering 2013, atorgat per la Unió Internacional de Química Pura i Aplicada. La candidatura va ser presentada per mitjà de l'EuCheMS, l'Associació Europea de Ciències Químiques i Moleculares, a proposta de la SCQ. Juny (el lliurament del premi se celebrà el mes d'agost a Istanbul).

Pere Puigdomènech i Rosell, membre de la Secció de Ciències Biològiques, va rebre el Premi COSCE a la Difusió de la Ciència 2013, atorgat per la Confederació de Societats Científiques d'Espanya. 13 de juny.

Joan Estruch i Gibert, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, va pronunciar l'última lliçó del curs a la Sala Prat de la Riba de l'IEC amb motiu de la seva jubilació. 19 de juny.

Joan Veny i Clar, membre de la Secció Filològica, va rebre la Medalla d'Honor del Consell General de la Xarxa Vives d'Universitats, a la Universitat d'Alacant, el 12 de juliol, i també la distinció de membre honorari de la Société de Linguistique Romane (Nancy), el juliol.

Josep M. Casasús i Guri, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, rebé la Distinció Jaume Vicens Vives a la qualitat docent universitària. 27 d'agost (data d'aprovació de la concessió).

Joaquim M. Puyal i Ortiga, membre de la Secció Filològica, va rebre el Premi Extraordinari de Doctorat de la Universitat de Barcelona per la tesi *Elements per a l'anàlisi del discurs de la televisió. Organització, fiabilitat i producció* (llegida el 2010).

Seus i delegacions

Seu de Perpinyà

Any de creació: 1999

Delegat: Joan Becat i Rajaut

Adreça: Casa dels Països Catalans

Universitat de Perpinyà

Camí de la Passió Vella

F-66860 Perpinyà Cedex

A/e: *perpinya@iec.cat*

La seu de Perpinyà s'ha encarregat d'organitzar o ha intervingut en les activitats següents:

— Diada Ponsiana: «Josep Sebastià Pons. País i llengua», organitzada per la Villa d'Illa, l'Institut Català de Recerca en Ciències Socials (ICRECS) de la Universitat de Perpinyà Via Domitia i Les Amis du Vieil Illa, en què participaren els membres de l'IEC Miquela Valls, Mariàngela Vilallonga i Pere Verdaguer. Illa, 7 de setembre de 2012.

— Darrera conferència del cicle *Aspectes actuals d'Andorra*: «Andorra, membre de la Unió Europea? La política exterior d'Andorra», de Jaume Bartumeu (antic cap de Govern d'Andorra). Casa dels Països Catalans, 24 d'octubre de 2012.

— Cicle de conferències *Mirades creuades sobre Catalunya Nord i Catalunya*: «Le crépuscule des cultures? Anthropologie, droit et histoire», per Louis Assier-Andrieu, professor de dret

de ciències polítiques a París i director de recerca del CNRS (14 de febrer de 2013); «Qüestions al voltant de l'autodeterminació de Catalunya», per Joan Becat, membre de l'IEC i de l'ICRECS (14 de març de 2013); «Les incidències a Catalunya Nord del fenomen de la prostitució de part i d'altra de la frontera», per Sophie Avarguez i Aude Harlé, membres de l'ICRECS (11 d'abril de 2013).

— Participació en el catorzè Dictat en Català a Perpinyà 2013, en col·laboració amb diverses entitats del nord i el sud de Catalunya, que se celebrà el dia 2 de març de 2013 al satèl·lit del Palau de les Exposicions de Perpinyà. El lliurament de premis es féu el 2 d'abril al Teatre Municipal de Perpinyà. Els guanyadors reberen diversos premis, entre els quals hi ha diccionaris, lots de llibres i *l'Atlas del catalanisme*, d'Enciclopèdia Catalana. El conjunt d'aquests premis són oferts gràcies a la col·laboració de l'IEC, del Departament de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, de la Gran Enciclopèdia Catalana, de Larousse, de Descobrir Catalunya i de la Fundació Peralada. L'acte fou presentat per Elisabeth Porqueras i oferí un concert dels Ministrils de Sant Vicenç.

— Seminari d'investigació a la XLV Universitat Catalana d'Estiu (UCE): «L'autodeterminació de Catalunya. Visió des de l'Estat francès», a càrrec de Joan

Becat, organitzat conjuntament amb l'ICRECS. Prada de Conflent, 18-20 d'agost de 2013.

— Coordinació i actualització del portal web de la Casa dels Països Catalans (portal comú de cinc entitats que hi tenen residència i els Estudis Catalans de la Universitat de Perpinyà) i del portal de la delegació.

Convocatòria del Premi Catalunya del Nord 2013 de l'IEC

El premi, inclòs dins el *LXXXII Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC, recompensa estudis, treballs o documents per a l'ensenyament del català a qualsevol nivell i pel coneixement de Catalunya del Nord o de qüestions que l'afecten. El jurat, format per Martina Camiade, directora de l'Institut Català de Recerca en Ciències Socials de la Universitat de Perpinyà, i Joan Martí, representant la Secció Filològica i president del jurat; Josep González-Agàpito, president de la Secció de Filosofia i Ciències Socials; Manuel Jorba, representant la Secció Històrico-Arqueològica, i Joan Becat, delegat del president de l'IEC a Perpinyà, atorgà *ex aequo* el premi a les obres *Anàlisi dels gestos professionals pel desenvolupament de la competència bilingüe a l'educació infantil*, de Florència Caillis-Bonet, i *Democratització i massificació del sistema educatiu, mitjans didàctics i pedagògics per reduir les desigualtats socials*, d'Elsa Santos Delbosc. El lliurament de premis

tingué lloc a l'Església dels Dominicans, a Perpinyà, en la XXIV Nit de Sant Jordi organitzada per Òmnium Catalunya del Nord, que se celebrà el dia 30 d'abril de 2013.

Seu de Castelló

Any de creació: 2001

Delegat: Vicent Pitarch i Almela

Adreça: Centre Municipal de Cultura

Carrer d'Antoni Maura, 4

12001 Castelló de la Plana

A/e: *castello@iec.cat*

La seu de Castelló s'ha encarregat d'organitzar o ha intervingut en les activitats següents:

— Conferència: «Les *Normes* fan 80 anys. Homenatge a Pompeu Fabra, Antoni M. Alcover i Josep Pascual i Tirado», a càrrec de Vicent Pitarch, que tingué lloc en diversos llocs el darrer quadrimestre de 2012: al Casal Jove de Moncofa (12 de setembre), a l'Aula Debat de l'Associació Dones del Grau de Castelló (18 de setembre), al saló d'actes de la UNED, a Vila-real (9 de novembre) i a la seu de la penya Setrill de Benicarló (28 de novembre).

— Organització conjunta, amb Escola Valenciana i amb la col·laboració de la Universitat Jaume I, de l'exposició «Ensenyar valencià en temps difícils. Carles Salvador i Enric Matalí», sobre

l'aportació d'Enric Matalí als cursos de valencià de Lo Rat Penat (1949-1977), fundats per Carles Salvador. Es pogué visitar a la biblioteca de la Universitat Jaume I. 25 de setembre - 27 d'octubre de 2012.

— Col·laboració amb la Universitat Jaume I en l'exposició «Joan Fuster. *Nosaltres, els valencians*. 1962-2012». 3 d'octubre - 4 de novembre de 2012.

— Presentació del llibre *Viatge al país de Tombatossals*, a càrrec del seu autor, Vicent Pitarch. 4 d'octubre de 2012.

— Col·laboració amb el grup de teatre L'Enfilat en la producció de l'obra *Carles Salvador. La força d'un idioma*. 8 d'octubre de 2012.

— Participació de Vicent Pitarch en la taula rodona «Estatut i ciutadania: mirada crítica d'un temps, d'una llengua, d'un país», dins les jornades del trentè aniversari de l'Estatut d'Autonomia organitzades per la Universitat Jaume I. 15 d'octubre de 2012.

— Conferència de Vicent Pitarch en la commemoració del 9 d'octubre a Benlloc, en què va exposar els aspectes fonamentals de l'obra *Tombatossals* i, en concret, les claus explicatives del conte del Voladoret, tot relacionant-lo amb Benlloc, el poble on va trobar el descans definitiu Josep Manuel Pascual Roig, el xiquet del Voladoret. Al mateix temps, era presentada en públic la versió que del *Tombatossals* acaben de publicar Vicent Pitarch i el dibuixant

Joan Montañés, «Xipell», amb el títol *Viatge al país de Tombatossals*, una adaptació escolar, editada per Onada Edicions i que inclou una guia didàctica, obra del professor Joan Peraire. 9 d'octubre de 2012.

— Participació en el lliurament dels premis de la Fundació Huguet «Català de l'any 2011», atorgats a Isabel Clara-Simó i a l'Escola Valenciana. 18 d'octubre de 2012.

— Col·laboració i participació en les XVII Jornades Culturals a la Plana de l'Arc. 27 d'octubre de 2012.

— Participació dins la Setmana PEN Català a les Illes Balears de Vicent Pitarch i Josep M. Terricabras en la taula rodona «La paraula crema el foc», moderada per Sebastià Perelló, i que tingué lloc a la seu de l'Institut Ramon Llull de Mallorca. 23 d'octubre de 2012.

— Col·laboració conjunta amb la Plataforma Castelló per la Llengua en la producció de l'obra *Nosaltres, els fusterians*, un espectacle al voltant de la correspondència de Joan Fuster amb els seus amics Bartra, Pla, Carner, entre d'altres. 31 d'octubre de 2012.

— Participació de Vicent Pitarch en la taula rodona «Nosaltres, els valencians del futur», organitzada per la Universitat Jaume I. 5 de novembre de 2012.

— Celebració a la seu de l'IEC a Barcelona d'un acte de commemoració del 80è aniversari de les Normes de Castelló. L'acte, impulsat des de la delegació de

Castelló, fou organitzat per la Secció Filològica amb la col·laboració de la Xarxa Vives d'Universitats, la Universitat Jaume I, l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, l'Escola Valenciana i l'Obra Social La Caixa. 20 de novembre de 2012.

— Col·laboració amb l'Associació Cultural Socarrats de Vila-real en el lliurament del premi Socarrat Major 2013, atorgat al novel·lista i membre de l'IEC Jaume Cabré (9 de febrer de 2013). Hi féu el parlament central Vicent Pitarch.

— Des de la delegació es va promoure i dinamitzar la commemoració del «2013, Any Lluís Revest», erudit, fundador de la Societat Castellonenca de Cultura i protagonista en el procés de signatura de les Normes de Castelló.

— Escola Valenciana - Federació d'Associacions per la Llengua atorgà a Vicent Pitarch el Guardó Extraordinari de la X Nit d'Escola Valenciana a l'auditori de la Diputació d'Alacant. 23 de febrer de 2013.

— Participació i col·laboració en els actes previstos per la 44a Renovació de la Flama de la Llengua Catalana. Febrer de 2013.

— Conferència «La col·laboració entre Josep Giner i Carles Salvador», a càrrec de Vicent Pitarch, a la Universitat de València. 27 de febrer de 2013.

— Organització conjunta amb Castelló per la Llengua dels Vermuts Literaris 2013. Vicent Pitarch inicià el cicle

de tertúlies parlant de les seves obres *L'eix castellonenc de la cultura contemporània* i *El combat per la premsa*. 'Al vent' i 'Nosaltres els valencians' (13 d'abril de 2013). A continuació, intervingueren Vicent Usó, amb la novel·la *La mà de ningú* (27 d'abril); Ferran Archilés, amb *Una singularitat amarga*. Joan Fuster i el *relat de la identitat valenciana* (25 de maig); Vicent Salvador, que parlà de Vicent Andrés Estellés en fer vint anys de la seva mort (1 de juny), i Joan F. Mira, amb la seva obra *En un món fet de nacions*. 22 de juny.

— Col·laboració conjunta amb l'Ateneu de Natura en l'organització de la conferència «Flora i vegetació de les Illes Columbretes», a càrrec del botànic Carles Fabregat Llueca a la Llotja del Cànem. 15 d'abril de 2013.

— Conferència «Homenatge a les Normes de Castelló», a càrrec de Vicent Pitarch, a la Fundació Novessendes. 15 d'abril de 2013.

— Col·laboració amb Escola Valenciana en la 26a Festa per la Llengua. 21 d'abril de 2013.

— Participació de Vicent Pitarch en el lliurament dels XIV Premis Vicent Ventura, atorgats a Rosa Solbes i Albert Sánchez-Pantoja, que tingué lloc al Centre Cultural La Nau de la Universitat de València. 2 de maig de 2013.

— Organització de la conferència «La filosofia en la cultura catalana contemporània», a càrrec de Xavier Serra, a

la Casa la Cultura de Castelló. 8 de maig de 2013.

— Presentació del llibre *Comentaris a les lleis civils valencianes*, editat per l'IEC, a la Universitat Jaume I, una obra en la publicació de la qual la seu havia tingut una intervenció notòria davant les Publicacions de la Universitat Jaume I. 14 de maig de 2013.

— Participació en el lliurament dels VIII Premis Vicent Marçà de Narrativa Escolar. 27 de maig de 2013.

— Presentació del llibre *Viatge al país de Tombatossals*, de Vicent Pitarch, a la Fira del Llibre de Vila-real. 1 de juny de 2013.

Seu de Lleida

Any de creació: 2005

Delegat: Ramon Sistac i Vicén

Adreça: Edifici Polivalent

Universitat de Lleida

Av. de Jaume II, 71

25001 Lleida

A/e: lleida@iec.cat

La seu de Lleida s'ha encarregat d'organitzar o ha intervingut en les activitats següents:

— Acte de lliurament del Segon Premi Internacional de Recerca en Filologia Catalana Joan Solà, amb la conferència de Joaquim M. Puyal, membre de l'IEC, «Llengua i esport: entre la creati-

vitat i l'adequació». Organitzat conjuntament amb la Universitat de Lleida, la Diputació de Lleida, l'Ajuntament de Bell-lloc, l'Institut d'Estudis Ilerdencs, el Departament de Cultura de la Generalitat i Òmnium Cultural. Universitat de Lleida, 21 de setembre.

— Jornada «Commemoració dels 700 anys de la reintegració de la Vall d'Aran a Catalunya». Organitzada conjuntament amb la Secció Filològica i la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC. IEC, 4 de juny.

Seu d'Alacant

Any de creació: 2005

Delegat: Brauli Montoya Abat

Adreça: Seu Ciutat d'Alacant

Universitat d'Alacant

Av. de Ramón y Cajal, 4

03001 Alacant

A/e: alacant@iec.cat

La seu de l'IEC d'Alacant s'ocupa de la gestió de la Biblioteca Enric Valor - IEC, que conté el fons bibliogràfic de l'IEC i un fons bibliogràfic i documental d'Enric Valor. La biblioteca s'obre al públic els dilluns i els divendres de 10 a 12 i els dimecres de 16 a 20 hores. Al llarg del curs 2012-2013, s'ha encarregat d'organitzar o ha intervingut en les activitats següents:

— Sessions de conversa de la Biblioteca Enric Valor - IEC. És un fòrum

obert per al debat i la participació pública sobre temàtica diversa. Es duen a terme lectures i debats sobre diversos textos procedents del fons bibliogràfic de l'Institut d'Estudis Catalans i del fons bibliogràfic i documental d'Enric Valor, ubicat a la Biblioteca Enric Valor - IEC de la Seu Ciutat d'Alacant. Dirigit a totes les persones interessades a practicar la conversa i la reflexió en valencià. Les sessions es van dur a terme cada dimecres, de 16 a 20 hores, des de l'1 de setembre de 2012 fins a l'1 de juliol de 2013.

— «La llengua, vehicle i eina d'ensenyament», conferència pronunciada pel professor Josep Maria Baldaquí, de la Universitat d'Alacant, dins el cicle commemoratiu dels vuitanta anys de les Normes de Castelló. Alacant, 7 de novembre de 2012.

— Conferència «La comunicació: un problema i una solució», a càrrec de Joaquim M. Puyal, periodista i membre de la Secció Filològica. Organitzada en col·laboració amb la Universitat Politècnica de València i l'Ajuntament d'Alcoi. Universitat Politècnica de València, Campus d'Alcoi, 4 de febrer de 2013.

— Conferència «La transmissió de discursos des dels mitjans de masses», per Joaquim M. Puyal, coorganitzada amb la Universitat d'Alacant. Universitat d'Alacant, 5 de febrer de 2013.

— Lliga de Debat de Secundària i Batxillerat. Debats adreçats als instituts de les comarques del sud. Activitat coor-

ganitzada amb La Cívica - Escola Valenciana i la Xarxa Vives d'Universitats. Universitat d'Alacant, 8 i 9 de febrer de 2013.

— Homenatge a Joan Fuster: conferència «Joan Fuster en perspectiva», per Joan Borja (Universitat d'Alacant), al centre cívic Les Ceràmiques, de Petrer, i espectacle *Nosaltres, els fusterians*, per Rodonors Invictes, al Centre Cultural Municipal. L'espectacle girà al voltant de la correspondència i altres textos de Joan Fuster, un dels intel·lectuals més importants del segle xx. L'activitat fou coorganitzada amb l'Ateneu Cultural Republicà de Petrer. 14 i 15 de febrer de 2013.

— Taula rodona «El paper de la dona en la literatura», a càrrec de les escriptores Pepa Guardiola i Lloris Picó, amb motiu de la commemoració del Dia de la Dona. Activitat coorganitzada amb La Cívica - Escola Valenciana. Alacant, 9 de març de 2013.

— V Setmana de l'Educació Plurilingüe: «Llegir i escriure en l'educació plurilingüe». Activitat organitzada amb l'objectiu de reflexionar sobre el plurilingüisme com a línia estratègica formativa, en col·laboració amb la Universitat d'Alacant. Alacant, de l'11 al 14 de març de 2013.

— XVIII Jornada Sociolingüística d'Alcoi: «I nosaltres què fem pel valencià? El valencià en l'àmbit local». S'hi analitzà l'ús del valencià en l'àmbit local, amb la participació d'experts i la presentació

d'experiències municipals de les agències de promoció del valencià (AVIVA) i la tasca de les entitats locals. Organitzada amb la Universitat Politècnica de València i altres entitats. Sala de graus Roberto García Payá del campus d'Alcoi de la Universitat Politècnica de València, 23 de març de 2013.

— Presentació del llibre *Carrer de pas*, d'Octavi Monsonís, a càrrec de Josep M. Escolano, de la Universitat d'Alacant. Acte organitzat amb la col·laboració de la Universitat d'Alacant. Sala Miguel Hernández de la Seu Universitària Ciutat d'Alacant, 18 d'abril de 2013.

— Homenatge «Vicent Andrés Estellés, la veu d'un poble». En l'acte es presentà el llibre *Els hòmens primer, si és home, i després les dones, i al contrari*, de Josep Vicent Cabrera, i hi hagué un recital poeticomusical a càrrec de Natxo Gironés. Organitzat amb La Cívica - Escola Valenciana i Plataforma d'Iniciatives Ciutadanes. Sala Miguel Hernández de la Seu Universitària Ciutat d'Alacant, 17 de maig de 2013.

— Curs «La ciència pren la paraula: els problemes socials de la pseudociència». Científics de diverses àrees parlaren dels problemes socials que comporten les pseudociències, amb l'objectiu que la ciutadania pugui prendre decisions a partir d'investigacions i fonts científiques de confiança. Organitzat junt amb la Universitat d'Alacant i la Xarxa Vives d'Universitats. Saló d'actes de l'edi-

fici Germà Bernàcer, al campus de la Universitat d'Alacant, 23-25 de juliol de 2013.

Exposicions

— «El Carxe, territori de frontera», organitzada amb la col·laboració de la Generalitat de Catalunya, la Fundació Lluís Carulla, la Universitat d'Alacant, l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana i la Fundació La Caixa, entre altres entitats. Durant el curs 2012-2013, la mostra itinerant continuà el recorregut pels Països Catalans iniciat el desembre de 2011. Es pogué visitar a la Biblioteca del Casino de Manresa, del 14 de febrer al 3 de març de 2013, i al Centre Cívic La Geltrú, a Vilanova i la Geltrú, del 5 de març al 9 d'abril de 2013.

— «Seny», una mostra fotogràfica sobre el pas del temps, sobre la memòria i les empremtes, els rastres i la transmissió de l'art i del coneixement, la duresa del oficis artesanals, la incertesa del seu futur i la continuïtat d'aquest llegat en les noves generacions. Es tractà d'una activitat coorganitzada amb el Museu de la Vida Rural de l'Espluga de Francolí. Alacant, juny de 2013.

Delegació de València

Any de creació: 2005

Delegat: Juli Peretó i Magraner

Adreça: no té seu pròpia; les activitats

organitzades es duen a terme principalment a l'Espai Ciència de l'Octubre Centre de Cultura Contemporània (carrer de Sant Ferran, 12, 46001 València)

A/e: valencia@iec.cat

La delegació de València s'ha encarregat d'organitzar o ha intervingut en les activitats següents:

— II Jornada de la Societat d'Onomàstica «L'exonímia: una manifestació més de la globalització». Ponents: Joan Antoni Rabella i Mar Batlle, de l'Oficina d'Onomàstica de l'IEC, amb la conferència «Els principis d'adaptació de l'exonímia catalana». Organitzada conjuntament amb la Societat d'Onomàstica. Octubre Centre de Cultura Contemporània (OCCC), 20 d'octubre de 2012.

— Homenatge a Lynn Margulis: «El planeta dels microbis», en què participaren Ricard Amils, del Centre d'Astrobiologia (CSIC-INTA); Ricard Guerrero, secretari científic de l'IEC, i Núria Cadenes, periodista d'*El Temps*. Organitzat amb la Societat Catalana de Biologia (IEC) i amb la col·laboració de la Secció de Ciències Biològiques de l'IEC. OCCC, 25 d'octubre de 2012.

— Conferència del cicle *Els premis Nobel de l'any 2012*: «Premi Nobel de Literatura 2012: Dir sense parlar», a càrrec de Valeria Gaillard, periodista d'*El Punt Avui*. Organitzada juntament amb la Societat Catalana de Llengua i Literatura (IEC). OCCC, 23 de gener de 2013.

— Conferència del cicle *Els premis Nobel de l'any 2012*: «Premi Nobel de Física 2012: observació i manipulació de sistemes quàntics individuals», a càrrec de Jordi Mompert Penina, del Departament de Física de la UAB. Organitzada juntament amb la Societat Catalana de Física (IEC). OCCC, 28 de gener de 2013.

— Conferència del cicle *Els premis Nobel de l'any 2012*: «El Premi Nobel de Química 2012 i els receptors intel·ligents de la superfície de les cèl·lules», a càrrec de Rafael Franco, del Departament de Bioquímica i Biologia Molecular de la UB. Organitzada juntament amb la Societat Catalana de Química (IEC). OCCC, 30 de gener de 2013.

— Conferència del cicle *Els premis Nobel de l'any 2012*: «La teoria de les assignacions estables i la pràctica del disseny de mercats», per Jordi Massó, professor d'economia a la UAB, sobre el Premi Nobel d'Economia 2012. Organitzada juntament amb la Societat Catalana d'Economia (IEC). OCCC, 4 de febrer de 2013.

— Conferència del cicle *Wallace 100. La geografia de la vida*: «Wallace, un científic a l'ombra de Darwin», a càrrec de Manuel Costa, catedràtic emèrit de la Universitat de València (UV). Organitzada juntament amb la càtedra de divulgació de la ciència de la UV, Acció Cultural del País Valencià, la Fundació Espanyola per a la Ciència i la Tecnologia,

el CSIC i la Societat Catalana de Biologia (IEC). OCCC, 13 de març de 2013.

— Conferència del cicle *Wallace 100. La geografia de la vida*: «L'amenaça de les espècies invasores sobre la biodiversitat de les illes Galápagos», a càrrec d'Anna Traveset, del CSIC i de la UIB. Organitzada juntament amb la càtedra de divulgació de la ciència de la UV, Acció Cultural del País Valencià, la Fundació Espanyola per a la Ciència i la Tecnologia, el CSIC i la Societat Catalana de Biologia (IEC). OCCC, 17 d'abril de 2013.

— Conferència del cicle *Wallace 100. La geografia de la vida*: «L'orquídia de Darwin, la papallona de Wallace, insectes i biomaterials. Una reflexió consumista sobre la biodiversitat», a càrrec de Joaquim Baixeras, de l'Institut Cavanilles de Biodiversitat i Biologia Evolutiva de la UV. Organitzada juntament amb la càtedra de divulgació de la ciència de la UV, Acció Cultural del País Valencià, la Fundació Espanyola per a la Ciència i la Tecnologia, el CSIC i la Societat Catalana de Biologia (IEC). OCCC, 15 de maig de 2013.

— Bar de Ciències: «De la bellesa a la utilitat, una conversa etnobotànica». En l'acte es presentà la monografia *Herbari, viure amb les plantes*, de la revista *Mètode*, de la UV, de Daniel Climent i Ferran Zurriaga. Acte organitzat juntament amb Acció Cultural del País Valencià. Cafeteria de l'OCCC, 29 de maig de 2013.

— Debat del cicle *Wallace 100. La geografia de la vida*: «Què són i per a què serveixen les col·leccions d'història natural? Present i futur d'un patrimoni fràgil». Ponents: Hèctor Botella, director del Departament i del Museu de Geologia de la UV; Jesús Català, historiador de la ciència de la Universitat Cardenal Herrera - CEU de València, i Anna Omedes, directora del Museu de Ciències Naturals de Barcelona. Moderadora: Maria Josep Picó, de la UV. Organitzada juntament amb la càtedra de divulgació de la ciència de la UV, Acció Cultural del País Valencià, la Fundació Espanyola per a la Ciència i la Tecnologia, el CSIC i la Societat Catalana de Biologia (IEC). OCCC, 12 de juny de 2013.

Delegació de Palma

Any de creació: 2009

Delegat: Damià Pons i Pons

Adreça: no té seu pròpia; les activitats organitzades es duen a terme en diversos indrets.

A/e: palma@iec.cat

La delegació de Palma s'ha encarregat d'organitzar o ha intervingut en les activitats següents:

— Jornades de Ciència i Tecnologia, amb la conferència inaugural «La terminologia catalana: consolidació d'un sistema organitzatiu», a càrrec d'Isidor

Marí, president de la Secció Filològica de l'IEC. Organitzades juntament amb la Secció Filològica de l'IEC i el Servei Lingüístic de la UIB. UIB, 25 d'octubre de 2012.

— Conferència col·loqui «*La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda», a càrrec de Margarida Casacuberta, professora de la UdG. Organitzada conjuntament amb la Universitat de les Illes Balears. Edifici Ramon Llull (UIB), 20 de novembre de 2012.

— Conferència «*Nosaltres, els valencians*, de Joan Fuster, 50 anys després», a càrrec de Josep M. Muñoz, director de *L'Avenç* i historiador. Organitzada conjuntament amb l'Obra Cultural Balear. Can Alcover Espai de Cultura, 21 de novembre de 2012.

— Jornada «Antoni Maria Alcover en el 150è aniversari del seu naixement», cloenda de l'Any Alcover 2012. Universitat de les Illes Balears (UIB) / CaixaForum (Palma), 18 de desembre de 2012.

— Acte en record de Josep M. Llompart, escriptor, poeta, assagista i membre de la Secció Filològica de l'IEC, amb motiu del vintè aniversari de la seva mort. Cementiri de Palma, 27 de gener de 2013.

— Conferència «L'activitat normativa de la Secció Filològica: criteris i orientacions», a càrrec d'Isidor Marí, president de la Secció Filològica de l'IEC. UIB, 27 de maig de 2013.

— Converses sobre Marià Villangómez, amb Damià Pons i Isidor Marí, membres de l'IEC, en el marc del centenari Marià Villangómez. Organitzades juntament amb la UIB. Edifici de Sa Riera, 27 de maig de 2013.

— Conferència «La Secció Filològica de l'IEC, en el centenari de les *Normes ortogràfiques*», a càrrec d'Isidor Marí, president de la Secció Filològica. Edifici Sa Riera, UIB, 28 de maig de 2013.

VI. Activitat de recerca

Programes de recerca

Secció Històrico-Arqueològica

Base de dades de monuments commemoratius de Catalunya

Director: Albert Balcells i González

El programa ha continuat aplegant informació de les províncies: encara resten algunes comarques de la província de Girona, totes les de Lleida i bona part de les de Tarragona. Amb tot, d'aquestes tres províncies ja se n'han catalogat 224 monuments de 27 municipis de més de 10.000 habitants i caps de comarca.

També s'ha col·laborat amb el Museu d'Història de Catalunya pel que fa a la localització i la descripció de tots els monuments referits a l'11 de setembre de 1714 amb vista a l'exposició «300 Onzes de Setembre. 1714-2014», que commemorarà el tricentenari d'aquest fet històric.

Finalment, s'ha treballat per a posar en línia al web de l'IEC la part de la base de dades que ja està finalitzada.

Catalunya Carolíngia

Directors: Gaspar Feliu i Montfort
Josep M. Salrach i Marés

Al llarg d'aquest curs s'han dut a terme els treballs finals de preparació de l'edició

del volum VII, corresponent al comtat de Barcelona, que estan molt avançats, així com l'índex onomàstic i toponomàstic, que ha sofert una aturada relativa per la necessitat de córrer els documents afectats per la introducció en el seu moment cronològic d'alguns documents apareguts recentment.

També s'ha continuat treballant en la transcripció i l'aparell diplomàtic del volum corresponent als comtats d'Urgell, Cerdanya i Berga, però ha calgut disminuir el ritme del treball en aquest volum per problemes de finançament.

Corpus des Troubadours

Directors: Tomàs Martínez Romero
Vicenç Beltran i Pepió

En primer lloc, s'ha treballat en la construcció del web: s'ha fet la digitalització i la correcció de proves de catorze edicions en llibre i de nou edicions en article, i s'han incorporat al web nou edicions en llibre i quatre edicions en article. En aquest moment, s'hi poden consultar gairebé mil edicions.

En segon lloc, s'ha preparat l'organització del congrés «800 anys després

de Muret», que tindrà lloc a la seu de l'IEC, el 24 i 25 d'octubre de 2013, amb participació d'investigadors de Catalunya, de França i d'Itàlia.

Finalment, entre els treballs produïts del projecte destaquen els següents:

— L'acabament i l'acceptació per a la seva publicació del llibre d'Antonella Martorano *Ponç de Capduelh*, procedent d'un projecte de recerca de la Universitat de Pisa.

— La invitació de Vicenç Beltran a un col·loqui a la Casa de Velázquez, en el qual va presentar el treball «La reina Plantagenet: los trovadores en España», en *Los modelos anglo-normandos en la cultura letrada de Castilla (siglos XII-XIV) - Les modèles anglo-normands dans la culture lettrée en Castille (XII-XIV siècles)*. Madrid, 25 i 26 d'abril de 2013.

— La col·laboradora del projecte Irene Capdevila Arrizabalaga ha començat la seva tesi de doctorat sobre la traducció catalana del *Breviari d'amors* de Matfre Ermengaud.

Corpus Documental de les Relacions Internacionals de Catalunya i de la Corona d'Aragó

Directora: M. Teresa Ferrer i Mallol

Durant aquest curs s'ha enllestit el gruix del segon tom del primer volum de la col·lecció documental que és l'objectiu final del projecte. S'han redactat els tres estudis

introdutoris dedicats, el primer, a les relacions amb els estats islàmics d'al-Àndalus (Carles Vela); el segon, a les relacions amb Aragó, amb especial atenció a la unió matrimonial d'Aragó i Barcelona (M. Teresa Ferrer i Carles Vela), i, el tercer, a les relacions amb els altres regnes peninsulars, posant èmfasi en les relacions amb Castella i Navarra, els dos veïns més immediats i amb els quals més conflictes es van encetar (M. Teresa Ferrer i Carles Vela).

També s'han enllestit les edicions dels documents que acompanyaran els tres estudis (Teresa Huguet i Carles Vela). En aquest sentit, arran de l'aparició d'un nou diplomatari del rei Pere el Catòlic, ha calgut incloure aquesta obra en l'aparat crític i també contrastar-ne les edicions (Teresa Huguet). També s'ha fet una cerca de possibles edicions d'alguns documents àrabs i d'altres de relatius a les relacions amb la Mediterrània oriental que no s'havien pogut acabar de localitzar (Teresa Huguet). El material per al segon tom està, doncs, gairebé enllestit.

En paral·lel, s'ha continuat la tasca d'ordenació de la documentació del temps de Jaume el Conqueridor (1214-1276), que es publicarà en el segon volum de la col·lecció. S'han elaborat registres i s'han controlat els originals i les còpies conservades, així com les edicions existents, per tal de completar l'aparat crític i les edicions del proper volum (Teresa Huguet).

Corpus Inscriptionum Latinarum

Director: Marc Mayer i Olivé

El treball de camp ha estat fonamentalment desenvolupat a l'illa de Mallorca i s'ha revisat *in situ* el 70% del material epigràfic conegut o se n'ha comprovat la pèrdua definitiva. Malgrat que el Museu de Mallorca es troba en reestructuració, ha estat possible consultar una part important dels fons gràcies a la col·laboració del personal treballador, que ens permeté l'accés al magatzem provisional i ens hi localitzà una part important del fons. Malgrat tot, manca encara revisar el que calculem que és un 30% del material de l'illa, que es troba a la seva zona sud o bé es troba entre el material arqueològic dipositat al museu, sense identificació clara, puix que procedeix de les etapes antigues de l'excavació de la ciutat de *Pollentia*.

Entre els aspectes positius de la campanya, cal destacar que s'han trobat un bon nombre d'inèdits i que la revisió ha permès de localitzar inscripcions que es creien perdudes des de mitjan segle xx. Paral·lelament a aquest treball de registre d'inscripcions de l'illa de Mallorca, s'ha completat la bibliografia corresponent a l'illa de Menorca i s'han preparat els materials per tal de treballar, amb vista al curs vinent, a les illes d'Eivissa i Formentera. Igualment, s'ha fet l'autòpsia de les noves inscripcions aparegudes a les comarques de les zones que estan en redacció definitiva.

Pel que fa a la tasca de redacció, els principals eixos sobre els quals s'ha treballat han estat els següents: revisió i redacció definitiva de les inscripcions de la província de Girona (amb nuclis tan rellevants com Empúries), revisió i redacció definitiva de les fitxes de la província de Barcelona i actualització, supervisió i unificació de la bibliografia global de tot el *conventus Tarraconensis* nord.

En un camp complementari, s'ha publicat puntualment l'onzè número de la revista *Sylloge Epigraphica Barcinonensis*, número corresponent a 2013, i s'ha tingut presència en les Jornades d'Arqueologia de les Illes Balears, en les quals s'ha presentat una comunicació sobre l'epigrafia de Cales Coves (Menorca), i també en un congrés internacional celebrat a Budapest. Està en avançat estat de redacció un volum sobre l'epigrafia de *Ruscino* (Castell Rosselló - Perpinyà) en relació amb l'arqueologia. L'aparició d'importants monografies sobre marques d'àmfores especialment a les comarques de Barcelona ha estat una novetat que cal considerar i que representa una ampliació del treball molt notable, ja que aquestes marques constitueixen en gran part el complement de l'epigrafia sobre altres suports, però, al mateix temps, comporten un treball suplementari de crítica d'identificacions de personatges que es basen en criteris metodològics més arqueològics que prosopogràfics.

S'ha continuat, també, la recerca en el camp de l'epigrafia preromana dels

Països Catalans, indispensable per a una correcta presentació del corpus epigràfic.

Corpus Internacional des Timbres Amphoriques

Directors: Josep Guitart i Duran
Carles Carreras

Durant el 2013 s'ha completat l'edició del volum que teníem en preparació dedicat a les marques d'àmfora a una part del territori de la ciutat romana de *Barcino* (Barcelona), concretament a la zona de l'actual comarca del Baix Llobregat. El llibre, que ha sortit d'impremta el mes de novembre, presenta el catàleg de les més de sis-centes marques recollides i també l'estudi arqueològic d'algunes de les terrisseries que produïen aquestes àmfores que han estat excavades en els darrers anys.

Paral·lelament, s'ha començat la recopilació de les marques d'àmfora a les actuals comarques del Vallès amb vista a preparar un nou volum, *Barcino III*, que completarà el territori d'aquesta ciutat romana.

Corpus Textual de la Catalunya del Nord: Catàleg d'impresos rossellonesos

Directora: Eulàlia Duran i Grau

S'ha treballat en la descripció tipobibliogràfica d'impresos rossellonesos dels se-

gles XVIII-XIX (fins a 1840): se n'ha actualitzat la llista (a partir de catàlegs manuscrits, impresos i digitals, i de catàlegs de llibreters de vells), s'han descrit tipobibliogràficament els impresos de la Biblioteca de Catalunya i s'han revisat els d'alguns altres fons, per exemple, la Mediateca i els Arxius dels Pirineus Orientals de Perpinyà (ADPO). De la mateixa manera, es continua treballant en l'elaboració d'estudis específics sobre alguns impressors i textos impresos.

D'altra banda, s'ha participat en l'organització de la I Jornada del Corpus Textual de la Catalunya del Nord «Impremta i literatura a la Catalunya del Nord durant l'edat moderna (segles XVI-XVIII)», que es farà el 13 de desembre a l'IEC. Mercè Comas (Biblioteca de Catalunya), Eulàlia Miralles (Universitat de València) i Marc Sogues (Universitat de Girona), tots ells col·laboradors del projecte, han treballat en la programació, i Eulàlia Duran ha format part del comitè científic.

Diccionari d'Historiadors de l'Art Català

Directors: Francesc Fontbona
i de Vallescar
Bonaventura Bassegoda
i Hugas

Al llarg d'aquest curs han continuat arribant els articles biogràfics. Als cent seixanta-vuit que ja estan penjats al web se

n'hi afegiran un centenar més, que actualment s'estan corregint. La tasca és doble: de redacció, però també de contactar amb els diferents autors. Els historiadors vivents redacten ells mateixos la seva semblança; els encàrrecs d'articles d'historiadors històrics, en canvi, que són els que es remuneren econòmicament, es van fent gradualment, segons les disponibilitats materials. De moment només s'han encarregat els articles dels tipus A i B (llargs i mitjans), i del tipus C (curts) encara no se n'ha demanat cap.

La major part d'articles incorporats i encarregats són d'historiadors de l'art de la Catalunya estricta, però com que fins a les acaballes de l'edat moderna l'art català tenia indubtablement un àmbit de Països Catalans, es preveu incloure-hi també historiadors valencians i balears. (Els de la Catalunya del Nord ja s'hi estan incloent ara.) D'altra banda, els segles XIX i XX es produeix un fenomen especial: l'existència de persones reticents a ser etiquetades sota el nom de catalanes. Tanmateix, la intenció del projecte és incorporar al diccionari totes les persones que s'hi sentin còmodes.

Edició crítica de les obres completes de Manuel Milà i Fontanals

Director: Manuel Jorba i Jorba

Es tracta del recull (prèvia identificació i atribució, en algun cas, d'obres impreses

o manuscrites), l'organització, l'establiment del text, la transcripció en programa informàtic, la redacció d'estudis específics i anotació de cadascuna de les parts, l'edició en paper i, posteriorment, l'edició electrònica de l'obra completa de Manuel Milà i Fontanals (1818-1884). Es continua treballant en l'edició del primer volum.

Els cereals als mercats dels Països Catalans a l'edat mitjana: la gestió dels intercanvis d'un aliment estratègic

Director: Antoni Riera i Melis

Al llarg del curs 2012-2013, l'equip de recercadors ha treballat en diversos arxius i biblioteques de Barcelona, Girona i Ciutat de Mallorca, per tal de reunir referències inèdites sobre el comerç privat i les polítiques públiques de proveïment de cereals en les ciutats catalanes durant la baixa edat mitjana.

Joan Montoro ha continuat la revisió dels protocols notariais de la primera meitat del segle XIV dipositats a l'Arxiu Capitular de Barcelona (Guillem Borrell, Bernat de Vilarrúbia, Pere Torroella, Pere Torre, Bernat Guillem de Vilarrúbia, Pere Borrell).

Montserrat Richou ha prosseguit, a l'Arxiu Històric de Protocols de Barcelona, la consulta dels protocols notariais del darrer terç del segle XIV i primer del

segle xv (Francesc Fuster, Pere Claver, Pere de Pou, Joan Parellada, Joan de Pericolis, Pere Pellisser, Pere de Folgueres, Antoni Estapera, Tomàs de Bellmunt, Guillem Donadeu i Mateu Ermengol).

Joel Colomer ha continuat, a l'Arxiu Provincial de Girona, la consulta dels protocols del segon quart del segle xiv redactats pels notaris de Besalú (Ramon Socarrats, Bernat Burgès, Bernat Cavaller, Bernat Safont, Arnau Massó, Pere Mallorques i Bartomeu Massó) i de Castelló d'Empúries (Pere Perí, Guillem Costa i Bernat Jonquer).

Ramón Agustín Banegas ha continuat treballant a l'Arxiu Històric de Protocols de Barcelona, on ha examinat la documentació redactada pels principals notaris de la segona meitat del segle xv (Dalmau Ginebret, Andreu Mir, Pere Tarafa, Mateu Safont, Marc Busquets, Bartomeu Costa, Francesc Terrassa, Joan Guerau, Gabril Devesa i Joan Sallent). Durant el segon semestre de 2013, ha obert un altre front de treball a l'Arxiu Capitular de Barcelona, on s'ha concentrat en la consulta de dinou registres comptables de la Majordomia de la Pia Almoina de Barcelona, corresponent als anys compresos entre 1407 i 1463.

Antoni Ortega ha continuat la consulta de la documentació mallorquina de la segona meitat del segle xiii i primer terç del xiv de l'Arxiu Capitular de Mallorca (protocols notariais i pergamins), de l'Arxiu Diocesà de Mallorca (miscel-

lània i papers solts) i de l'Arxiu del Regne de Mallorca (escribania de cartes reials, lletres reials i suplicacions).

Pol Serrahima ha estat redactant la tesi doctoral sobre la política frumentària del Consell de Barcelona durant la primera meitat del segle xv.

Cal destacar que s'ha obert temàticament la recerca, amb la incorporació de l'anàlisi del proveïment i el consum urbans d'altres aliments, com la carn (Ramón Agustín Banegas), el vi (Maria Soler) i el sucre (Antoni Riera).

Tots aquests membres han difós i contrastat el seu treball d'anàlisi documental, tant en diversos seminaris nacionals i tallers internacionals com en un seguit d'articles de revista i capítols de llibres especialitzats.

La justícia a la Catalunya medieval

Directors: Josep M. Salrach i Marés
Tomàs de Montagut
i Estragués

L'objectiu d'aquest programa és l'elaboració d'un diplomatarí de la justícia catalana medieval (segles ix-xii), disposar d'una àmplia selecció documental que il·lustri el sistema de jurisdiccions i administració de justícia aplicat a la Catalunya baixmedieval (segles xiii-xv) i preparar l'edició i l'estudi del manuscrit de les Constitucions de Catalunya de 1413-1422, custodiat a l'Arxiu de la Corona

d'Aragó. En aquests moments s'està duent a terme la recopilació documental.

**Llibres de matrícula de les
insaculacions (llibres de l'ànima)
de la ciutat de Barcelona (1498-1713)**

Directora: Eva Serra i Puig

Aquest any, els investigadors Jordi Buyreu, Núria Florensa, Silvia Jurado, Eduard Martí, Miquel Pérez Latre i Eduard Puig han continuat fent el buidatge de la documentació de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona relativa a les insaculacions de la ciutat. No s'ha acabat encara aquesta transcripció, fet que endarrerix una mica l'etapa de revisió. La documentació és d'una gran complexitat perquè els volums objecte de treball (G-8111, G-8112, G-8113, G-8114, G-8115, G-82/3 i G-82/5), a mesura que avança la cronologia, esdevenen més complicats: encavalcaments de noms, reiteracions, esmenes de l'època, etc., cosa que no permet una transcripció fluida i ràpida. Sobre la marxa s'han hagut de fer reajustaments a la plantilla de recollida de dades, ja que la documentació presentava variants al llarg del temps.

S'ha treballat individualment en la transcripció i col·lectivament en sessions de treball d'aclariment de dubtes. D'altra banda, el fet que les insaculacions de la Diputació del General ja estiguin enllestides i en revisió de galerades és un

actiu per a acabar aquestes de la ciutat de Barcelona que han resultat més complexes que les de la Generalitat. La insaculació de la Generalitat es presenta documentalment més ordenada i acotada que la de la ciutat de Barcelona, especialment pel que fa al Consell de Cent i determinats oficis de la ciutat de multitudinària participació fora, però sobretot dins, de les bosses del sistema de sac i sort.

Percepció del patrimoni artístic

Director: Romà Escalas i Llimona

L'equip està format per Salvador Giner (supervisió sociològica), Mònica Pagès (logística i coordinació), Manolo Laguillo (assessor de fotografia), Arume Calvo i Alexandra Varela (suport audiovisual i comunicació) i Jaume Ayats (etnomusicologia).

El projecte està dirigit a l'estudi de la construcció, l'anàlisi i la valoració del patrimoni artístic per part de les noves generacions, valent-nos dels nous elements perceptius i d'observació que ens ofereixen les tecnologies actuals en ús. Aquest projecte explora nous camins en el diàleg sobre la percepció i acollida del patrimoni artístic, oferint un camp obert i convidant altres institucions a continuar en aquesta recerca, tot adaptant-la a les seves condicions i necessitats.

Aquest curs 2012-2013 s'han fet trenta-quatre visites d'exposició del pro-

jecte i activitats de camp amb visitants i investigadors als diferents centres patrimonials, museus i espais arquitectònics programats: el Museu de la Música, el MNAC, l'ICUB, el Museu Marès, el Museu Marítim, el Consorci del Patrimoni de Sitges, dos museus de França —Jean-Pierre d'Albera (Centre National de Patrimoine), Paul i Christine Mace (CIMP)—, el Museo del Traje (Madrid) i la Vila Museu Pau Casals. S'ha recollit el material de camp en forma de fitxers de text, d'imatge i vídeo.

Recerca arqueològica de la ciutat romana de Iesso (Guissona)

Director: Josep Guitart i Duran

L'equipament cultural format pel Parc Arqueològic de Guissona i el Museu-Centre d'Interpretació, inaugurat el 2011, constitueix avui un poderós instrument per a dur a terme els objectius d'aquest programa de recerca: d'una banda, l'excavació i l'estudi del jaciment arqueològic de la ciutat romana de *Iesso* i, de l'altra, la transferència d'aquesta recerca a l'àmbit acadèmic i escolar i al públic en general.

El 8 i el 19 de juliol de 2013 s'ha portat a terme una campanya d'excavació, centrada en dos punts del Parc Arqueològic de Guissona, la zona de les termes públiques i la zona de la muralla, que ha donat continuïtat als treballs realitzats en el darrer curs.

La campanya d'excavacions s'ha fet coincidir amb la setena edició del Curs d'arqueologia de Guissona, que ha estat un èxit de participació. Entre les activitats complementàries realitzades destaquen les conferències de José Antonio Mínguez («La función de la Ciudad de la Cabañeta en el proceso de romanización del valle medio del Ebro»), de Piero Berni i Cèsar Carreras («Noves visions sobre les marques de les àmfores de la *Tarraconensis*: terrisseries, troballes i lectures») i la conferència de clausura del curs de Joan Gómez Pallarès, «Contextualització de la inscripció de Servil·la Praepusa dins del conjunt d'inscripcions llatines d'Hispania».

També s'ha fet una intensa tasca de laboratori amb l'objectiu de completar les memòries d'excavació que havien quedat pendents dels cursos passats, en què la dedicació es va centrar prioritàriament en l'execució del projecte del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) de valoració del Parc Arqueològic i de realització del Museu-Centre d'Interpretació. S'han conclòs i s'han lliurat al Servei d'Arqueologia de la Generalitat dues memòries d'excavació.

Una tasca important duta a terme des del Patronat d'Arqueologia de Guissona, atenent a la demanda de l'Ajuntament de Guissona i de la Direcció General de Patrimoni Cultural de la Generalitat, ha estat la col·laboració en l'elaboració del nou Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM) de Guissona, que

implica una expansió futura del poble mitjançant la urbanització de nova planta de totes les terres de cultiu situades al nord del Parc Arqueològic i contigües, per tant, al jaciment de *Iesso*.

Repertori de manuscrits catalans

1471-1714

Directora: Eulàlia Duran i Grau

L'equip del programa està integrat per dos col·laboradors: Maria Toldrà (coordinació) i Joan Mahiques. La base de dades MCEM - Manuscrits Catalans de l'Edat Moderna (<http://mcem.iec.cat>) s'ha consolidat com a eina de treball durant el curs 2012-2013.

S'ha incorporat en el menú de la base de dades la pestanya «Manuscrits» i la funcionalitat «Tots els manuscrits», que proporciona als usuaris un panorama actualitzat del contingut: fons treballats, total i llista de manuscrits amb un enllaç a cada entrada.

S'han introduït dues-centes vint-i-vuit entrades noves, amb els identificadors MCEM 1890, 1891, 1896-1899, 1974-2187, 2200-2207, que corresponen a manuscrits de l'Arxiu de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, l'Arxiu de les Carmelites Descalces, l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, la Biblioteca de Catalunya, la Biblioteca de la Universitat de Barcelona i una biblioteca privada de Girona.

S'ha fet pública una nova secció de la base de dades, «Materials», que acull eines suplementàries d'estudi de la producció bibliogràfica catalana de l'edat moderna. El primer producte que s'hi ha incorporat és el *Diccionari biogràfic d'autors carmelites descalços de la província de Sant Josep*, a cura de Mercè Gras, arxivada dels carmelites descalços de Catalunya i Balears. Els materials lliurats per l'autora durant la seva col·laboració amb MCEM en cursos anteriors es presenten, ara, en format de fitxes d'autor i obres anònimes, enllaçades amb l'entrada corresponent de MCEM, quan escau, que proporcionen notícies de materials inèdits sobre la contribució dels carmelites a la cultura catalana entre els segles XVI i XIX, conservats a Barcelona, Burgos, Madrid, València, etc. Actualment, el *Diccionari* té cent noranta entrades d'autors i obres anònimes.

S'ha ampliat el nombre d'entrades de la base de dades amb la incorporació de noves descripcions. D'una banda, el treball s'ha concentrat en els fons barcelonins, que conserven un nombre més alt de manuscrits de l'època i, de l'altra, en catàlegs ja publicats i repositoris digitals per als materials conservats en altres fons actualment no accessibles.

MCEM ha consolidat la col·laboració amb els centres bibliogràfics del país, iniciada fa uns anys amb la Biblioteca de Catalunya i, ara, amb la Biblioteca de la Universitat de Barcelona (Biblio-

teca de Reserva del Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació). Així, doncs, en els registres catalogràfics dels catàlegs en línia respectius apareix la referència a MCEM.

Tabula Imperii Romani - Forma Orbis Romani (TIR-FOR)

Director: Josep Guitart i Duran

Bona part de l'activitat del curs 2012-2013 ha continuat centrada en l'explotació científica de l'intens treball arqueològic de camp que s'ha dut a terme al llarg dels anys anteriors en el territori de l'*ager Tarraconensis* (a la dreta del riu Francolí).

S'ha conclòs l'edició del volum 5, que es preveu que surti d'impremta el mes de setembre de 2013. Aquest volum són les actes del simposi internacional organitzat en el marc del projecte l'octubre de 2010 amb el títol: «*L'ager Tarraconensis*. Paisatge, poblament, cultura material i història».

El volum 4, dedicat a l'estudi de la vil·la romana dels Antigons (Reus), està ja preparat per a entrar en premsa. Pel

que fa al volum 6, s'ha començat la seva elaboració. I ha continuat la preparació del volum de la *Forma Conventus Tarraconensis*, que es deriva dels resultats de la recerca arqueològica duta a terme al Baix Penedès, al territori de la Cossetània oriental, i ja publicats parcialment al seu moment.

D'altra banda, és en premsa, dins la «Serie Studia Archaeologica» del projecte, el llibre dedicat a l'estudi de l'arquitectura domèstica de les ciutats romanes de Catalunya, que serà una coedició de l'IEC i la UAB.

Pel que fa a la coordinació internacional, el novembre de 2012 es va reunir a Roma la Comissió Internacional per a la TIR-FOR. En l'Assemblea General de la Unió Acadèmica Internacional celebrada a Magúncia el maig de 2013, es va procedir a l'avaluació quinquennal de la globalitat del programa.

A partir del maig de 2013, Josep Guitart, a proposta de l'antic coordinador, Paolo Sommella, de l'Acadèmia dei Lincei, i amb l'assentiment de l'Assemblea General de la UAI, ha assumit la coordinació internacional del projecte en nom de l'IEC.

Secció de Ciències Biològiques

Corpus Ictionímic del Català.

Diccionaris de Peixos i de Mamífers Marins

Director: Jordi Lleonart i Aliberas

Aquest corpus s'inicià el curs 2009-2010 amb l'objectiu de crear una base de dades ictionímica del català, i més endavant es començà a treballar en col·laboració amb el TERMCAT. El corpus s'elabora a partir de la informatització del buidatge de diverses obres catalanes: *a)* obres informatitzades i de buidatge immediat (DIEC2, GDLC); *b)* obres informatitzades però de buidatge no automàtic (DCVB); *c)* obres no informatitzades però ja buidades, i *d)* obres no informatitzades i no buidades.

El projecte crea la base de dades a partir dels tres primers grups de material, i deixa el darrer grup per a una fase posterior. Respecte al grup *c*, es disposa del material que el doctor Alexandre Ribó ha buidat. Es tenen unes deu mil fitxes, que són les que s'estan informatitzant. Aquest fitxer, ja revisat i ordenat, va servir per a un treball presentat l'any 1986.

La base de dades s'estructura en els camps següents (modificables i ampliables en versions posteriors segons les necessitats): ictionim, nom científic donat per la font, nom científic actual, definició, font i comentaris.

Els sistemes naturals del delta del Llobregat

Director: Joan Pino i Vilalta

Aquest programa té per objectiu sintetitzar la informació relativa als sistemes ecològics del delta del Llobregat i editar-la seguint el format dels treballs *Sistemes naturals* publicats amb anterioritat. El cas del delta del Llobregat és especialment rellevant per a la ICHN, ja que conclourà la trilogia de volums dedicats als principals sistemes humits del litoral de Catalunya, juntament amb el del delta de l'Ebre (1977) i el dels aiguamolls de l'Empordà (1994).

Les activitats principals corresponents a aquest curs han estat en dues direccions: la finalització d'algunes projeccions que quedaven pendents, especialment en alguns grups poc coneguts d'invertebrats terrestres, i la coordinació del procés de redacció i lliurament dels articles, la major part dels quals ja es troben, en llurs versions preliminars, en mans del coordinador.

Flora i cartografia de les plantes, els fongs i la vegetació

Aquest programa de recerca consta, actualment, de tres subprogrames: «Flora i cartografia de briòfits», «Biodiversitat dels

fongs i líquens dels Països Catalans» i «Flora i cartografia de les plantes vasculars».

FLORA I CARTOGRAFIA DE BRIÒFITS

Directora: Montserrat Brugués i Domènech

Aquest curs s'ha dut a terme la preparació de les dades corresponents a cinquanta espècies de briòfits. Ha calgut recopilar i revisar tot el material d'herbari corresponent a citacions de la Península i de les illes Balears. Actualment, per a cada punt que apareix al mapa només es visualitza l'UTM, encara que a la base de dades hi ha molta més informació (municipi, localitat, recol·lector, any de recol·lecció, herbari, citació bibliogràfica i observacions) que progressivament s'anirà visualitzant.

S'han actualitzat els mapes d'espècies cartografiades els cursos anteriors; durant el curs, s'ha actualitzat el 97 % de les espècies. D'altra banda, s'ha elaborat una fitxa per a cada espècie on consten les sinonímies, l'ecologia, la distribució, el grau d'amenaça i, si escau, observacions, així com unes il·lustracions significatives per al reconeixement de l'espècie. A l'últim, s'han actualitzat els tesaurus d'espècies i el tesaure bibliogràfic.

Tot aquest treball ha fet possible la visualització a l'aplicació *Cartografia de Briòfits. Península Ibèrica i Illes Balears* dels mapes actualitzats de 284 espècies de briòfits que representen un total de 8.982 citacions.

BIODIVERSITAT DELS FONGS I LÍQUENS DELS PAÏSOS CATALANS

Directors: Xavier Llimona i Pagès
Claude Roux

El present projecte, complementat amb Biodiversitat micològica de Catalunya (vegeu el capítol VI, «Activitat de recerca», de la *Memòria 2011-2012*), aplega essencialment activitats d'estudi de la biodiversitat dels fongs, liquenitzats i no liquenitzats, amb una atenció especial envers els Països Catalans.

L'estudi de camp i de laboratori ha incorporat a l'estudi clàssic tècniques moleculars per a refinar el coneixement taxonòmic, la filogènia i la identificació dels tàxons. El prestigi internacional obtingut per alguns membres del projecte (Roux, Gaya, Giralt, Fernández-Brime, Navarro-Rosinés, Vila, Vidal, etc.) ha fet ampliar l'àrea d'estudi, especialment pel que fa a la geografia (algunes revisions són d'aplicació mundial).

Aquest curs s'han fet nombroses publicacions que, d'acord amb les dades de ResearchGate, han estat descarregades centenars de vegades, i s'ha assolit una projecció internacional que ha afavorit el desenvolupament de la recerca. A més, investigadors punters (Noorde-loos, Moreau, Lutzoni, Ortega, Beker, Seifert, Van den Boom) han comptat amb l'equip d'aquest programa com a col·laboradors.

Micologia

Hem pogut aprofitar moments propicis a principis de tardor per continuar l'estudi de camp, centrat en el component fúngic de les comunitats de *Cistus*, especialment al NE de Girona, amb la inclusió de comunitats de la Catalunya del Nord i de la Selva. S'han fet prospeccions d'estiu als Pirineus. La recerca taxonòmica s'ha centrat en *Entoloma* i gèneres afins. Cal esmentar que part del material estudiat d'aquest grup ens ha estat confiat des de centres de recerca d'Holanda, Rússia i altres centres interessats en el grup. Ha continuat l'estudi, per part d'Oltra i Gràcia, del fons Gràcia, que inclou més de deu mil recol·leccions.

Una notícia de primer ordre ha estat la publicació (Vidal i Ballesteros, 2013) de *Bolets dels Països Catalans i els seus noms populars*, al qual seguirà un segon volum, ja en avançada fase de redacció. L'obra representa, també, una proposta de noms de divulgació, que complementen els noms populars en les espècies comunes que no en tenen. La tria ha estat supervisada per l'IEC.

Taxonomia i filogènia

Hem de destacar el llibre de Vila i col·laboradors *Fungi non delineati LXVI. Studies on Entoloma*, que ha tingut una notable repercussió internacional. També liderats per Vila, han aparegut altres revisions de grups d'*Entoloma*, entre els quals destaca el treball dedicat al grup *Rusticooides*. Hi ha altres treballs d'aquesta mena en premsa,

tots fets integrant la metodologia clàssica amb la molecular. N'és un exemple el de Fernández-Brime *et al.*, sobre *Cortinarius* del subgènere *Phlegmacium*. És de destacar, també, la monografia de Calatayud *et al.* dedicada al gènere *Cercidospora*.

Liquenologia

Han continuat els estudis de camp dedicats als líquens del NE de Girona i als altiplans centrals de Catalunya, de la Garrotxa i del Ripollès. El treball de biodiversitat més important és el d'Atienza *et al.*, que representa una aportació molt extensa i bàsica al patrimoni natural líquènic de les Pitiüses, mal conegut fins ara. L'estudi de laboratori s'ha centrat, principalment, en les espècies calcícoles de l'Alta Garrotxa i del Moianès. Giralt *et al.* han aportat diversos treballs sobre fiscicàcies, en bona part noves per a la ciència. Els treballs de filogènia i taxonomia molecular han continuat centrats en les telosquistals i en el gènere *Diploschistes*. N'és un bon exemple el treball de Fernández-Brime *et al.* i el que està a punt d'aparèixer, sobre *Diploschistes rampoddensis*, una espècie subtropical, trobada també a la vall del Fluvià.

FLORA I CARTOGRAFIA DE LES PLANTES VASCULARS

Director: Josep Vigo i Bonada

L'objectiu bàsic del projecte és aplegar totes les dades, publicades o provinents

d'informadors fiables, sobre la flora vascular dels Països Catalans i ordenar-les en un banc que permeti fer tota mena de consultes i extreure'n dades encreuades.

A hores d'ara, el banc de dades relatiu a la corologia de les plantes vasculares dels Països Catalans (BD ORCA) conté cap a 1.550.000 entrades. Atesa l'escassa assignació econòmica, no ha escaigut d'establir un nou conveni amb vista a dotar una beca, com s'havia anat fent en anys precedents. El grup universitari que treballa genèricament en biodiversitat, i que rep aportacions d'altres fonts de finançament, té prou personal perquè se li hagin pogut encarregar les petites feines supletòries que l'ORCA requeria. Això ha permès continuar aplegant informació, tant alguna de bibliogràfica com l'aportada pels nombrosos col·laboradors. També s'ha refet el portal web amb tecnologia Java.

Pel que fa a la sèrie *Atlas corològic de la flora vascular dels Països Catalans*, aquesta obra ha de constar de vint volums. A partir de 2012 s'edita únicament en format electrònic. El 2013 s'hi han afegit les dades corresponents al volum 17.

Quant als *Catàlegs florístics locals*, d'aparició irregular, n'hi ha un de redactat i maquetat que no s'ha pogut publicar encara per manca de pressupost.

Millora de la presència de la llengua catalana dins de recopilacions internacionals de noms de plantes.

Vocabulari multilingüe de noms de plantes

Director: Eduard Parés i Español

Ponent: Mercè Durfort i Coll

S'ha treballat cada tàxon botànic de manera total: s'ha repassat la informació de la base de dades *Multilingual Multiscript Plant Name Database* (MMPND), les fonts bibliogràfiques, el nom científic i els sinònims; s'hi ha afegit el català i s'han repassat les altres llengües (anglès, francès, italià, alemany i portuguès) com a principals i també d'altres (japonès, africàans, neerlandès, etc.). S'han afegit espècies que són interessants per a nosaltres amb els corresponents noms en les diferents llengües. I, finalment, s'ha deixat la informació multilingüe enllestida de manera que es pugui afegir a la base. Els taxons treballats el curs 2012-2013 han estat els següents: *Quercus* 3: 142 (de *Q. ithaburensis* subsp. *macrolepis* a *Q. saltillensis*).

La incorporació de dades enviades a la base MMPND es va fent gradualment; la més rellevant a part de les esmentades a la memòria anterior és la del gènere *Castanea*. També s'ha començat a treballar amb el gènere *Quercus*.

Un resum quantitatiu de la tasca d'aquest curs pels 142 taxons tractats implica l'aportació a la base MMPND

original de les quantitats aproximades següents: noms científics, sinònims i autors: 479; noms catalans: 242; noms en les altres llengües: 1.765; noms per eliminar o moure a altres taxons: 65.

La MMPND comença a incorporar *motu proprio* alguns noms catalans als nous taxons (que necessitaran ser comprovats i completats), com ara: *Acanthus*, *Acer*, *Albizia*, *Ammi*, *Capsella*, *Carpobrotus*, *Castanea*, *Crocus*, *Cynodon*, *Ensete*, *Euphorbia*, *Gevuina*, *Lagerstroemia*, *Mesembryanthemum*, *Musa*, *Nigella*, *Paulownia*, *Salix*, *Tectona*.

Recuperació i difusió del patrimoni científic català. Localització, digitalització i anàlisi de les revistes de ciència, tecnologia i medicina publicades entre 1898 i 1938

Directors: Àlvar Martínez Vidal
Alfons Zarzoso

Ponent: Francesc Asensi i Botet

Després de la signatura del conveni entre l'IEC i l'Ateneu Barcelonès per a la recuperació i difusió del patrimoni científic català (24 de gener de 2013), que ens ha permès disposar dels fons de la revista *Ciència* (1926-1933), s'ha procedit a digitalitzar-la en format OCR. En el transcurs d'aquest procés s'ha detectat que mancava un número de la revista, que s'ha aconseguit de la col·lecció, també incompleta, preservada a la Biblioteca de

Ciències de la Universitat Autònoma de Barcelona. Montse Vallmitjana treballa en el projecte de digitalització de la segona època de la revista *Ciència* (1980-1992).

La digitalització s'ha completat al llarg de 2013 amb la cessió de les revistes per part del Museu d'Història de la Medicina de Catalunya (MHM): *Ars Medica*, *Revista de Medicina y Especialidades* (1925-1936) i *Instituto de Fisiología de la Facultad de Medicina de la UB (1920-1930)*. Òscar Montero ha estat la persona encarregada de fer el reagrupament dels PDF, i la indexació i el tractament informàtic dels continguts. Aquest curs, el treball s'ha realitzat en estreta coordinació amb el projecte Premsa Mèdica Catalana, del MHM, igualment centrat sobre revistes del primer terç del segle xx. D'altra banda, l'Observatori de l'Ebre, en el marc del centenari d'*Ibèrica* (2013), ha digitalitzat aquesta revista, consultable a l'Arxiu de Revistes Catalanes Antigues (ARCA) de la Biblioteca de Catalunya.

Un atlas genètic i lingüístic dels cognoms catalans

Director: Jaume Bertranpetit i
Busquets

Durant el 2013, s'ha completat l'extracció de les mostres de DNA dels 2.550 voluntaris. També per a totes les mostres, s'han genotipat els 17 STR del *kit* Yfiler, i els 64 SNP del múltiple OpenArray que vam

dissenyar. Dins de cadascun dels cinquanta cognoms, s'han establert, a partir de les diferències en els seus haplotips de STR, quins grups de voluntaris procedeixen d'un avantpassat comú recent i que probablement ja portava el cognom. Aquests resultats han estat carregats a la pàgina web del projecte, a la qual els voluntaris han pogut accedir. Els resultats preliminars mostren que els cognoms més freqüents tenen una diversitat genètica més elevada que no pas els cognoms menys freqüents, fet que indicaria que els cognoms més freqüents ho són pel seu poli-filetisme (és a dir, que van ser fundats un nombre més gran de vegades). El projecte ha implicat, doncs, obtenir i extreure DNA de 2.550 mostres i analitzar un total de 206.550 genotips. El projecte i els resultats s'expliquen detalladament al web <http://cognoms.upf.edu>.

La Secció ha iniciat els programes de recerca següents:

Anàlisi dels aspectes socials del fons d'arxiu de l'Acadèmia de Medicina de Barcelona en el període 1770-1850

Director: Jacint Corbella i Corbella

Estudi citogenètic, filogenètic i filogeogràfic de *Pellaea calomelanos* (Sw.) Link (*Polypodiaceae*)

Director: Josep Vigo i Bonada

Aquest programa es duu a terme en col·laboració amb Joan Vallès, de l'Institut d'Educació Contínua (IDEC) de la Universitat Pompeu Fabra.

Estudi de l'activitat diamino oxidasa de bacteris probiòtics i aplicabilitat d'aquests bacteris per a reduir la intolerància a la histamina

Director: Abel Mariné i Font

Forma part del desenvolupament del projecte Amines, poliamines i altres components bioactius dels aliments, iniciat el curs 2011-2012, en col·laboració amb la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Barcelona.

Secció de Ciències i Tecnologia

Cent anys de matemàtiques a l'Institut d'Estudis Catalans (1911-2011)

Directors: Manuel Castellet i Solanas
Antoni Roca Rosell

El projecte, previst per a desenvolupar-se en tres anys, es planteja en dos àmbits: d'una banda, en la creació d'una base de dades de les activitats de l'IEC en relació amb les matemàtiques i, de l'altra, en la promoció de l'estudi i la reflexió, tant en termes historiogràfics com de comunitat investigadora.

El curs 2012-2013 s'ha continuat treballant en la base de dades del Centre de Recerca Matemàtica (CRM): s'ha acabat d'introduir la informació continguda a les seves memòries fins a 2011, i als expedients d'investigadors que hi han treballat. La base de dades en la primera fase —a falta de posteriors correccions o ampliacions— té un volum de 3.225 investigadors, 1.491 publicacions, 4.878 conferències i seminaris, 87 grups de recerca i 291 congressos i trobades.

Paral·lelament, també s'ha posat en marxa una segona base de dades dedicada a la Societat Catalana de Matemàtiques (SCM) i a la seva predecessora, la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques (SCCFQM). Aquesta recull les activitats desenvolupades per aquestes societats tal com aparei-

xen en les seves publicacions, memòries, butlletins, etc. La base de dades en la primera fase —a falta de posteriors correccions o ampliacions— té un volum de 343 persones, 513 publicacions, 49 concursos organitzats i 40 congressos i trobades.

També s'han revisat les actes de la Secció de Ciències de l'IEC, i se n'han recollit totes les referències a les matemàtiques entre 1911 i 1985 (falta arribar a 2011), en espera d'organitzar-ne la informació més endavant.

Ciència, tecnologia i ètica

Directors: Josep Amat i Girbau
Alicia Casals i Gelpí

Els treballs duts a terme aquest curs s'han estructurat en vuit grups de treball: ètica, territori i urbanisme; ètica i economia; ètica, medicina i salut pública; ètica i sistema educatiu; ètica i energia; ètica i ciència; ètica i espai públic de comunicació, i ètica i política. L'equip de direcció i els diferents grups han fet quaranta reunions de treball en què s'han presentat les aportacions a partir de les quals s'elaborarà el document recopilatori que servirà per a confeccionar el treball final.

De com el dret civil català pot facilitar la transferència

de tecnologia

Director: Frederic Luque i Carrillo

Ponent: Aícia Casals i Gelpí

El resum de les activitats realitzades durant el curs 2012-2013 es recull en els apartats següents:

a) Formació d'especialistes dels quals el nostre país té mancances

Actualització de la recerca bibliogràfica per a l'elaboració de l'estat de l'art en formació de gestió integral de projectes i identificació d'elements que, durant la cerca, s'han identificat com a mancances en l'estat actual, pel que fa als programes i els continguts de cursos de formació en gestió de projectes:

— Gestió simultània de projectes (entorn multiprojecte): s'ha detectat que, habitualment, en els cursos de gestió integrada de projectes s'aplica una hipòtesi implícita que considera un entorn monoprojecte, quan la realitat sempre és més propera a un entorn multiprojecte.

— Contractació: element que no es té en compte en els temaris de la gestió integrada de projectes; només s'explica l'aprovisionament des del punt de vista logístic, però no contractual.

— Finances: generalment es preveu la formació en control de costos, però no en finances, i les etapes d'un projecte donen la possibilitat de continuar a l'eta-

pa següent, i es pot valorar com una opció (en el sentit financer).

— Dinàmica de sistemes: es proposa que, en paral·lel a les planificacions lineals, es consideri un sistema cíclic, amb realimentació.

b) Utilitat social

Aquest apartat s'ha intentat desenvolupar, de manera experimental, amb el Departament d'Universitats i Recerca per a la possible contractació dels serveis de formació en transferència de tecnologia com un projecte. També s'han realitzat contactes amb l'Oficina de Valorització de la Recerca de la UPC per a la validació, si escau, de les hipòtesis.

c) Avenç en una línia de coneixement

Arran de la realització de diverses anàlisis (bibliogràfiques, jurídiques, acadèmiques) en els àmbits de les opcions reals i la gestió de projectes, es comencen a elaborar les conclusions finals d'aquest projecte.

Diccionari de Ciència i Tecnologia (DiCiT)

Director: Salvador Alegret i Sanromà

Durant el curs 2012-2013, aquest programa s'ha estructurat sobre tres eixos d'actuació: la publicació en línia d'obres terminològiques; el portal CiT (Terminologia de Ciències i Tecnologia), i la creació d'una

plataforma de redacció de noves edicions d'obres ja publicades i/o *ex novo*, i la posterior integració amb l'entorn de publicació i consulta per Internet. El programa ha publicat en línia el març de 2013 *Aportació a la terminologia geogràfica catalana*, de Marc-Aureli Vila (IEC, 1998).

L'octubre de 2012 es va signar un conveni de col·laboració entre l'IEC i la Universitat de les Illes Balears per a fer les edicions en línia d'una sèrie de col·leccions terminològiques i lèxics bàsics del Gabinet de Terminologia de la UIB. S'han fet les edicions en línia següents: *Tècniques instrumentals en bioquímica i biologia* (gener de 2013), *Comptabilitat financera* (febrer de 2013), *Bioquímica* (març de 2013), *Citologia i histologia (citologia)* (abril de 2013), *Citologia i histologia (histologia animal)* (maig de 2013), *Citologia i histologia (histologia vegetal)* (juny de 2013) i *Ecologia I* (juliol de 2013).

A més, també s'han dut a terme tasques d'actualització del *Diccionari jurídic* i del *Diccionari enciclopèdic de medicina*. El portal CiT ha anat creixent i millorant al llarg del curs, i es farà públic a principi de l'any 2014.

ExtractCiT (Extracció terminològica de ciència i tecnologia)

Director: Salvador Alegret i Sanromà

El grup IULATERM de la Universitat Pompeu Fabra ha desenvolupat eines

automàtiques de tractament de la informació general i especialitzada com un sistema d'extracció automàtica de terminologia de textos en suport digital, una plataforma completa per al treball terminològic a partir de corpus, que integra un sistema gestor de corpus textuals i de dades terminològiques i un editor de bases de dades en web, un sistema de seguiment de la terminologia, entre d'altres. Les tasques realitzades fins al moment queden limitades a la constitució de corpus i l'extracció de terminologia de nou revistes editades per l'IEC en llengua catalana i que són digitalitzades a l'Hemeroteca Científica Catalana. Els objectius del projecte per al curs 2012-2013 foren els següents:

— Extracció de terminologia (en format de base de dades lèxica) de quatre revistes vinculades a les Seccions de Ciències i Tecnologia i de Ciències Biològiques; de set revistes vinculades a la Secció de Filosofia i Ciències Socials, i de tres revistes vinculades a la Secció Filològica. Total de revistes processades l'any 2013: 14 revistes.

— Descripció del projecte (i resultats) a les pàgines web de l'IEC i de l'IULA-UPF.

— Lliurament dels materials i de les dades resultat de l'extracció terminològica de les catorze revistes acordades.

El portal CiT ha començat a fer la revisió de l'extracció terminològica de la *Revista de Química* feta per l'IULA, i

el 21 de febrer de 2013 es van rebre els arxius en format Excel amb els candidats a termes de les revistes següents: *Actes d'Història de la Ciència i de la Tècnica*, *Bulletí de la Societat Catalana de Matemàtiques*, *Educació Química*, *Omnis*

Cellula, *Quaderns Agraris*, *Revista Catalana de Micologia*, *Revista de Física*, *Revista de la Societat Catalana de Química* i *Treballs de la Societat Catalana de Biologia*.

Secció Filològica

Programes normatius

Són aquells que tenen per objectiu l'establiment de la normativa explícita o de propostes normatives que responen a encàrrecs oficials. Són competència exclusiva de l'IEC, que delega en la Secció Filològica.

Gramàtica de la Llengua Catalana:

Sintaxi

Directors: Gemma Rigau i Oliver
(presidenta de la Comissió de Gramàtica)
Manuel Pérez Saldanya
(director de l'Oficina de Gramàtica)

La tasca d'actualitzar la normativa gramatical parteix dels principis bàsics que orientaren l'obra de codificació dirigida per Pompeu Fabra i de les aportacions que han contribuït a completar-la i que han assolit una acceptació social més àmplia, amb la voluntat d'aprofundir el consens en el si de la comunitat lingüística. La metodologia de treball implica el plantejament i la redacció successiva del text a càrrec d'una ponència redactora formada per membres de la Secció Filològica i assessorada puntualment per altres experts de fora i de dins de la institució. La feina de la ponència redactora se sotmet a l'avaluació de la Comissió de

Gramàtica i a la posterior aprovació de la Secció en ple. L'Oficina de Gramàtica intervé en la coordinació i la gestió de tot el procés i duu a terme tasques de suport a la ponència redactora i a la Comissió de Gramàtica. Actualment s'està treballant en la part de «Sintaxi», que ha de culminar l'obra en els propers anys.

Diccionari manual de la llengua catalana. Segona edició

Director: Joaquim Rafel i Fontanals

L'objectiu d'aquest projecte, iniciat el 2007, és la redacció de la segona edició del *Diccionari manual de la llengua catalana* de l'IEC (DM2). De la mateixa manera que la primera edició del *Diccionari manual* suposà un avenç metodològic respecte del DIEC1, aquesta segona edició també serà innovadora respecte del DIEC2.

En aquesta segona edició, la distribució de la informació en articles respon a criteris formals i les accepcions s'ordenen d'acord amb el criteri d'ús (de més usual a menys usual). Les subentrades constitueixen una secció a part dins dels articles i s'ordenen alfabèticament. A més, s'incorporen als articles comentaris amb informacions de caràcter dialectal, funcional, sintàctic i morfològic, amb l'objectiu d'orientar l'usuari.

Nou Diccionari Normatiu de la Llengua Catalana

Director: Joaquim Rafel i Fontanals

L'objectiu d'aquest projecte, iniciat el 2008, és la redacció d'un diccionari normatiu de nova planta elaborat amb els criteris i els mètodes propis de la lexicografia moderna i sense les limitacions de la tradició lexicogràfica catalana.

Després de l'aprovació el curs passat del *Criteri sobre el tractament de la variació funcional en el nou diccionari normatiu* (18 de maig de 2012), en les reunions tingudes, la Comissió de Lexicografia desenvolupà aquest criteri i en va fer diverses proves d'aplicació.

Projecte de recerca i codificació de la llengua de signes catalana

Director: Josep Quer i Villanueva

Ponent: Joan Martí i Castell

El projecte consisteix en la creació d'un corpus de referència de la LSC i els objectius principals són dos: documentar l'estat actual de la LSC, mitjançant una mostra àmplia i representativa de diferents tipus de discurs signat, i fer una anotació bàsica i descriptiva per a publicar en línia part del corpus com a material accessible. Hi col·laboren la Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, la Federació de Persones Sordes de Catalunya, el La-

boratori de Llengua de Signes Catalana (LSC Lab) de la Universitat Pompeu Fabra i l'Obra Social La Caixa.

La primera versió del Portal de la Llengua de Signes Catalana es va presentar en un acte el dia 13 de novembre de 2012 a l'IEC, i té la voluntat que es converteixi en el lloc web de referència que reculli tots els recursos lingüístics disponibles en l'estudi de la LSC i els posi a l'abast dels seus usuaris, dels investigadors i de la societat en general.

Proposta per a un Estàndard Oral de la Llengua Catalana: Sintaxi i lèxic

Directors: Vicent Pitarch i Almela
(fascicle de sintaxi)

Joan Veny i Clar (fascicle de lèxic)

El 1990, la Secció Filològica inicià la publicació de la *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana* amb el fascicle sobre fonètica. El 1992 n'aparegué el segon, dedicat a morfologia. Actualment, la Secció elabora els dos darrers fascicles de la col·lecció, el de sintaxi i el de lèxic.

Programes de recerca

Són aquells l'objectiu dels quals és dotar la comunitat científica d'una infraestructura de recerca o d'una obra de caràcter fonamental.

Atles Lingüístic del Domini Català

Directors: Joan Veny i Clar
Lídia Pons i Griera

Durant el curs 2012-2013 les activitats realitzades són les següents:

Atles lingüístic del domini català

(ALDC)

Se n'ha publicat el volum vi (desembre de 2012) i s'han començat els treballs de publicació del volum vii, que comprèn els capítols 14, «Insectes. Ocells. Animals salvatges», i 15, «Oficis». S'ha fet la primera revisió dels mapes i de les llistes corresponents al volum.

Petit atles lingüístic del domini català

(PALDC)

S'ha acabat la confecció dels mapes del volum 4, s'han elaborat els comentaris lingüístics de cada mapa i s'ha preparat el glossari i l'índex alfabètic de mots comentats.

Etnotextos

S'ha continuat el treball de transcripció dels textos de català nord-occidental i l'elaboració del glossari de termes dialectals.

Posada en xarxa dels materials del projecte

Durant aquest període s'ha continuat treballant en dues direccions:

1) L'accés per Internet al portal que conté els materials publicats. El com-

promís inicial era de fer accessibles els materials del volum i de l'ALDC; en realitat, ha resultat més pràctic posar en xarxa els materials dels sis volums publicats, amb les connexions corresponents al PALDC i al material fotogràfic de cada volum. S'ha acabat la implementació al portal de tota la informació sobre presentació, equip, metodologia, localitats, índexs generals i publicacions; de tots els mapes i les llistes dels volums i-vi de l'ALDC; de tots els mapes dels volums 1-3 del PALDC; de totes les connexions entre l'ALDC i el PALDC, i de bona part del material fotogràfic dels volums ii-vi. Actualment, falta completar la implementació del material fotogràfic; les connexions de cada mapa i de cada llista amb les fotografies corresponents, i les connexions amb els índexs de material fotogràfic. De moment no està prevista, a curt termini, la connexió amb els etnotextos publicats.

2) L'accés per Internet a l'aplicació de consulta de la base de dades. Els treballs s'han centrat en els materials del volum i de l'ALDC.

Constitució d'un corpus textual per a una gramàtica del català modern (GCM)

Director: Josep Martines Peres

El projecte té per objectius generals: a) constituir el corpus textual de la llengua catalana dins el període comprès des del

segle XVII fins a 1833 —data presa com a referència de l'inici de la Renaixença i del procés de codificació del català contemporani—, i b) desenvolupar i aplicar eines informàtiques que permetin la lematització d'aquest corpus i en facilitin l'aprofitament per a l'elaboració de la *Gramàtica del català modern (1601-1833)* (GCM).

Aquest programa s'ha dissenyat per a una durada de tres anys. Segons la programació prevista, aquest segon any calia dur a terme les tasques següents:

1) Incorporació de la resta dels textos previstos.

2) Lematització dels materials. Els mitjans de què ja disposa el projecte IVITRA permeten una lematització semi-automàtica del corpus; caldrà, però, una tasca intensa de supervisió de les propostes de lematització del programa.

Diccionari del Català Contemporani - Diccionari Descriptiu de la Llengua Catalana

Director: Joaquim Rafel i Fontanals

Finalitat del programa: elaborar un diccionari descriptiu del català sobre la base dels recursos constituïts en la primera fase del projecte (Corpus Textual Informatitzat de la Llengua Catalana, CTILC). El *Diccionari descriptiu de la llengua catalana* (DDLCC) és l'obra lexicogràfica que té com a objectiu la descripció precisa de les

unitats lèxiques de la llengua, des del punt de vista del seu contingut i de la seva utilització real, sense restriccions basades en criteris prescriptius.

Estat actual del programa i realitzacions dutes a terme durant el curs 2012-2013:

Progressió en els treballs de redacció

Durant el curs 2012-2013, s'han redactat 10.655 articles del diccionari descriptiu, la qual cosa representa que, des de l'inici del projecte fins a finals d'agost de 2013, s'ha assolit la xifra acumulada de 95.959 articles redactats. Aquesta xifra suposa, aproximadament, el 88% dels articles previstos per a la conclusió del diccionari.

Adaptació de la part redactada

i validació estructural del diccionari

Durant el curs 2012-2013, s'han mantingut diferents línies d'actuació que tenen com a objectiu l'adaptació dels articles redactats a dues modificacions introduïdes en el procés de redacció del diccionari: d'una banda, el canvi de font de referència normativa arran de la publicació del DIEC2 (que afecta el marcatge específic com a no normatius de certs elements del DDLCC) i, d'altra, els criteris de redacció establerts en el manual de redacció a partir de 2009. En paral·lel amb el desenvolupament d'aquestes tasques, a més, es porten a terme determinades operacions de validació estructural del

diccionari; aquestes operacions suposen la revisió d'alguns aspectes que, malgrat que no han estat objecte de cap reformulació en el manual, requereixen una certa supervisió que n'harmonitzi el tractament. En concret, s'han completat les tasques de *revisió de les locucions susceptibles d'ésser tractades com a variants d'altres locucions*, la *regularització de les sèries sinonímiques (tractament de les definicions equivalents)* i l'*adaptació de les col·locacions a l'inventari establert en el nou manual de redacció*. També s'han completat diverses accions relatives a l'adaptació dels patrons que no seguien els criteris formulats en el manual de redacció de 2009.

També s'han portat a terme tasques relacionades amb el tractament de les actualitzacions que suposa el canvi de referència normativa del DIEC1 al DIEC2. Aquest curs s'ha dedicat, fonamentalment, al tractament dins del DDLC de les modificacions introduïdes en el DIEC2 (en paper o en línia) a partir de la segona impressió del DIEC2 (novembre 2007). Fins al moment, la darrera llista d'aquestes modificacions ha estat publicada el febrer de 2013, i els canvis corresponents sobre el DDLC ja han estat incorporats com a acció prioritària d'aquesta línia d'activitat dins del mateix any 2013. Complementàriament, hom ha treballat en la incorporació de les modificacions anteriors a la segona impressió del DIEC que no foren publicades per les

Oficines Lexicogràfiques en les llistes de novetats i modificacions, i que es concreten en les accepcions que en el DIEC1 es basaven exclusivament en l'aportació d'un exemple i que en el DIEC2 s'han desenvolupat amb la formulació explícita d'una definició. El tractament d'aquests casos s'inicià a finals de 2012 i ha estat completat durant 2013.

Anàlisi dels lemes del corpus no seleccionats inicialment

Durant aquest curs, s'han analitzat els grups de lemes que presenten determinades característiques que els fan candidats a satisfer les condicions d'incorporació determinades pels criteris de redacció. Concretament, s'han analitzat: *a)* la totalitat dels «lemes secundaris» del corpus; *b)* els lemes adjectius amb forma de participis i que, per tant, poden ser interpretats com una conversió sintàctica en algun dels articles redactats del DDLC, i *c)* els lemes susceptibles de realitzar algun dels processos derivatius predictibles previstos en el DDLC. Com a resultat d'aquesta activitat, s'han incorporat al diccionari, en l'element estructural que els corresponia en cada cas, un total de 2.580 lemes.

Exemplificació de variants

En els inicis d'aquest curs 2012-2013, com a fruit d'una sèrie d'observacions i de reflexions sobre la naturalesa de les variants (formals, flexionals i apreciati-

ves), que constitueixen un element estructural dels articles del DDLC, s'avaluaren diferents possibilitats de millorar-ne la representació en el diccionari, a fi de garantir la interpretació correcta de llur motivació. Per aquest motiu, s'han modificat les propietats relacionals dels diferents tipus de variants amb l'objectiu d'incorporar-hi facultativament un exemple o més per a la il·lustració de cada variant. En la versió electrònica del diccionari, aquesta modificació permet la visualització dels exemples mitjançant un vincle que distingeix les variants exemplificades. Aquest canvi en les propietats de les variants, però, no ha alterat els protocols de redacció, sinó que la incorporació dels exemples forma part de les accions que es duen a terme sobre els articles ja redactats.

Un cop implementades, a començaments de 2013, les opcions corresponents a l'addició d'exemples a les variants i les adaptacions necessàries de la interfície de consultes del DDLC, s'ha planificat una línia d'activitat amb l'objectiu d'incorporar sistemàticament exemples a les variants, començant per aquells casos en què es fa més necessària l'exemplificació per raons de claredat informativa del diccionari. Com a resultat d'aquesta línia d'activitat, s'han incorporat 2.944 exemples de variants formals, 91 exemples de variants flexionals i 37 exemples de variants apreciatives.

Digitalització de l'arxiu físic d'articles redactats

En l'inici d'aquest curs 2012-2013, hom decidí tirar endavant, d'acord amb les propostes que des del projecte DCC ja s'havien fet a gerència fa alguns anys, la digitalització del conjunt de carpetes que conformen l'arxiu físic dels articles redactats. Aquest material serà accessible en format digital mitjançant l'aplicació d'ús intern de consulta i de manteniment del DDLC. Per a la digitalització d'aquest material es compta amb la col·laboració de la gerència i dels serveis generals de l'IEC, que s'ocupen del trasllat a suport digital pròpiament dit. Posteriorment, una aplicació desenvolupada per l'àrea de disseny informàtic del DCC vincula automàticament els fitxers resultants de la digitalització a l'article corresponent del DDLC. El nombre total de carpetes digitalitzades (i accessibles des de l'aplicació corresponent) és, a finals d'aquest curs, de 4.645.

Estructura organitzativa

Durant aquest curs 2012-2013, tres persones del DCC han estat dedicades, en comissió de serveis, a altres tasques de l'IEC durant un període de quatre mesos (de principis de gener de 2013 fins a finals d'abril). Amb aquesta única sostracció, els recursos del projecte s'han mantingut estables durant tot el curs, ja que no s'ha produït l'amortització de cap plaça del projecte.

Digitalització de l'epistolari de Josep Sebastià Pons

Director: August Bover i Font

Ponent: Josep Moran i Ocerinjuregui

Durant aquest curs, s'ha penjat la transcripció de noranta-una cartes —majoritàriament escrites en llengua catalana, però també n'hi ha en llengua francesa— i cinquanta-nou originals escanejats. Entre els emissors hi ha Caterina Albert, Horaci Chauvet, Editorial Gallimard (Raymond Queneau), Frederic Mistral, Enric Morera, Joaquim Ruyra o Blanca Selva, per exemple; també n'hi ha un grup d'emissor o receptor que encara no hem pogut identificar.

S'han introduït camps a tots els registres (data, emissor, receptor, lloc, llengua, tipus, tema, incidències, topònims, antropònims), per tal de fer més fàcil i productiva la recerca al llarg del corpus de la correspondència. I s'ha començat l'anotació de les cartes.

S'han localitzat i fotocopiats una seixantena de cartes més, de diferents emissors (Josep M. de Casacuberta, Pere Coromines, Josep M. Cruzet, Ventura Cassol i diversos corresponents occitans), que estan en procés de transcripció i d'escaneig dels originals.

August Bover ha escrit l'article «Més enllà de les fronteres, la poesia de Josep Sebastià Pons», que es publicarà en el pròxim número de la revista *Poetaris* (núm. 4).

Els clàssics i la llengua literària: norma i cànon

Directora: Montserrat Jufresa i Muñoz

Ponent: Mariàngela Vilallonga Vives

L'objectiu principal del projecte és confeccionar un repertori de les traduccions dels autors clàssics al català fetes en el període que abasta l'estudi, donant notícia, si és possible, dels traductors. Per això, el grup de recerca ha començat a elaborar el repertori de les traduccions d'escriptors clàssics al català, tot identificant-ne els traductors, des del segle XVI fins al XX. Fins al moment, s'ha treballat en els autors i les obres següents:

— Autors: Anacreont, Aquil·les Taci, Aristòfanes, Aristòtil, Ausoni, Ciceró, Claudià, Demòstenes, Èsquil, Èsquines, Eurípides, Heliodor, Heròdot, Homer, Horaci, Isòcrates, Juvenal, Lísies, Lluccià, Marcial, Menandre, Ovidi, Persi, Píndar, Plató, Plaute, Plini el Vell, Plini el Jove, Plutarc, Quintilià, Safo, Sèneca, Sòfocles, Soló, Suetoni, Tàcit, Terenci, Titus Livi, Tucídides, Varró, Virgili, Vitruvi, Xenofont.

— Obres: *Iliada*, *Odissea*, *Himnes homèrics*, *Anacreòntiques*, *Bíblia*, *Evangelis*, *Epístoles* i *Actes dels apòstols*.

Durant aquest curs, doncs, s'han anat consolidant i definint els objectius del projecte, de manera que s'han pogut publicar diversos articles i realitzar comunicacions a congressos.

**Estudi previ a l'edició
de les obres completes
de Lluís Nicolau d'Olwer**

Director: Carles Miralles i Solà

Al llarg del curs 2012-2013, han continuat els treballs de fixació de la problemàtica actual relativa a l'estudi sobre *Abelard*, obra inèdita de Lluís Nicolau d'Olwer. La publicació de *La lliçó de la dictadura*, de Lluís Nicolau d'Olwer, dins la col·lecció «Biblioteca del Catalanisme» de l'editorial RBA, que estava prevista per a 2013 s'ha demorat.

**Glossarium Mediae Latinitatis
Cataloniae**

Directors: Joan A. Argenter i Giralt
Pere Quetglas i Nicolau

En la part del projecte dedicada a la redacció, han continuat les tasques de preparació i composició d'articles de la lletra E. La redacció i la presentació d'aquests articles responen als criteris uniformadors i racionalitzadors que es van aplicar en la reedició del volum 1 (lletres A-D).

Pel que fa a la digitalització de fonts i al desenvolupament del *Corpus documentale latinum Cataloniae* (CODOLCAT):

— Ha prosseguit el procés de digitalització de documents que s'integren en la base de dades interna o corpus di-

gitalitzat dels textos dels quals es parteix per a la redacció del diccionari del *Glossarium mediae latinitatis Cataloniae* (GMLC). Com a resultat, a final del curs 2012-2013, la base de dades interna estava constituïda per 23.000 documents digitalitzats.

— S'han millorat les prestacions de l'aplicació informàtica per a tractar els textos digitalitzats i del motor de recerca que serveix per a realitzar cerques lèxiques complexes (creats el 2010). Durant el 2013 s'han aconseguit marcar, indexar i introduir en l'aplicació textos corresponents a deu cartularis (*Liber feodorum maior*, cartularis de Sant Cugat del Vallès, de la Mensa Episcopal de Barcelona de l'Arxiu Comtal de Barcelona, de Santa Maria de Serrateix, de Sant Pere de la Portella, de la canònica agustiniana de Santa Maria del castell de Besalú, i de Santa Maria d'Amer; testaments dels comtes de Barcelona i reis d'Aragó, i documents testimonials de la pràctica de la successió testada a la Catalunya altmedieval).

— S'ha publicat, l'1 de juliol de 2013, la segona versió del *Corpus documentale latinum Cataloniae* (CODOLCAT), d'accés lliure i gratuït, i amb registre d'usuaris. Aquesta segona versió (v. 2.0 / MMXIII; ISSN: 2255-0615) permet la consulta d'aproximadament 2.400 documents corresponents als deu cartularis esmentats (<http://gmlc.inf.csic.es/codolcat>).

— S'han continuat introduint documents en el CODOLCAT, com a preparació de la tercera versió, que es publicarà al llarg de 2014.

— S'ha començat a preparar l'edició en línia del GMLC. El mateix equip del GMLC ha dut a terme la codificació de la lletra A del GMLC en XML (més concretament, en el sistema Text Encoding Initiative, TEI).

D'altra banda, els membres de l'equip del *Glossarium mediae latinitatis Cataloniae* han prosseguit amb la labor de participació en fòrums nacionals i internacionals per a donar a conèixer els avenços en la redacció i difusió del nostre diccionari:

— Participació en el Congrés de Lexicografia Llatina Medieval, celebrat a Munic, del 12 al 15 de setembre de 2012.

— Participació en les jornades de treball «ThatCamp. User generated “Unconference” on Digital Humanities/Non-Conférence sur les “Digital Humanities”», que van tenir lloc del 24 al 28 de setembre de 2012, a École des Hautes Études en Sciences Sociales, a París.

— Susanna Allés Torrent va participar en el seminari «Connecting Textual Corpora and Dictionaries, COST Action 1005, Medioevo Europeo, Working Group 3», celebrat a Cracòvia (Polònia) els dies 25 i 26 d'abril de 2013, a l'Acadèmia de Ciències de Polònia. Hi va presentar les comunicacions «Survey of *Corpus diacrónico del es-*

pañol (Real Academia Española) and *Diccionario del castellano del siglo xv en la Corona de Aragón* (Universitat de Barcelona)» (dia 25) i «*Le Corpus documentaire latinum Cataloniae*, CODOLCAT, et le *Glossarium mediae latinitatis Cataloniae*» (dia 26).

— Del 15 al 17 de maig de 2013 es va celebrar, a la Institució Milà i Fontanals, el seminari «XML-TEI per a obres lexicogràfiques de l'antiguitat i de l'edat mitjana (<http://gmlc.inf.csic.es/2013/workshop>)», organitzat per l'equip del GMLC.

— Participació en el 5th European Congress of Medieval Studies: Secrets and Discovery in the Middle Ages / V Congressos Europeu de Estudos Medievais: Segredo e Descoberta na Idade Média, organitzat per la Fédération Internationale des Instituts d'Études Médiévales (FIDEM) i celebrat a Oporto del 25 al 29 de juny de 2013.

— Assistència al XVII Simposi d'Estudis Clàssics, «*Omnia mutantur: canvi, transformació i pervivència en la cultura clàssica, en les seves llengües i en el seu llegat*», organitzat per la Secció Catalana de la SEEC (Sociedad Española de Estudios Clásicos) i celebrat a Barcelona i a Cerdanyola del Vallès (Universitat de Barcelona i Universitat Autònoma de Barcelona), del 3 al 5 de juliol de 2013.

Llengua i territori a Ponent i l'alt Pirineu (III). El patrimoni etnolingüístic al Pirineu i Prepirineu occidentals i al nord de la Franja

Director: Ramon Sistac i Vicén

Aquest curs ha finalitzat l'etapa de recollida d'entrevistes. Dissortadament, la manca de recursos (materials i humans) ha impedit d'ampliar el radi d'acció als territoris encara per entrevistar del Pallars Jussà i la Ribagorça.

Ha continuat la tasca d'extracció, tabulació i valoració de les dades procedents dels materials recollits per al projecte. Hi ha un total de cent cinquanta-un pobles entrevistats, la major part dels quals amb més d'una persona. La majoria de les entrevistes també estan transcrites amb un sistema de transcripció propi, que permet detectar ràpidament mots i pronúncies concretes mitjançant programes de cerca d'expressions regulars.

Així mateix, la feina de recerca no ha cessat durant tot aquest període i ha seguit els objectius marcats a l'inici de la realització del projecte l'any 2010: geografia lingüística, sociolingüística, dinàmica dels dialectes de transició i com afecta la llengua de l'escola i els mitjans de comunicació a una societat tradicionalment sedentària.

Finalment, en matèria de transferència del coneixement, han continuat també les tasques d'assessorament lin-

güístic en matèria dialectal en teatres, sèries televisives i en l'edició de contes infantils. S'ha treballat, també, en l'edició de materials lèxics.

NEOXOC: la dimensió geolectal de la llengua catalana a través de la neologia. Anàlisi de la influència de l'anglès

Directora: M. Teresa Cabré i Castellví

Els objectius d'aquest període han estat els tres següents:

1. Recopilar uns mil neologismes de cada un dels nodes col·laboradors per tal d'alimentar la base de dades.

2. Analitzar i valorar de manera contrastada les dades (primer estudi manual i qualitatiu): contrastar el pes de l'anglès en les tendències de creació de lèxic nou en les diferents variants diatòpiques del català pel que fa als manlleus i els neologismes semàntics.

3. Elaborar un prototipus de l'entrada lexicogràfica del diccionari de neologismes extrets de fonts editats en diversos territoris de llengua catalana.

Cada node de la xarxa NEOXOC ha continuat treballant en la recopilació de neologismes de textos de premsa d'arreu del domini lingüístic del català. En aquest marc de treball, hem finalitzat la publicació de les dades corresponents al període 2008-2010 recollides per NEOXOC.

L'estudi és el resultat del treball dut a terme per la xarxa NEOXOC i ofereix, d'una banda, una descripció dels neologismes recollits durant el període 2008-2010, i, de l'altra, una anàlisi contrastiva territorial que permeti posar de manifest les diferències i/o les semblances dels neologismes recollits pels diferents nodes, tant pel que fa als lemes detectats, com pel que fa als recursos de formació que els han originat. L'estudi s'estructura en set capítols, cadascun dels quals s'encarrega de la descripció, quantitativa i qualitativa, i de l'anàlisi territorial contrastiva de diferents tipus de neologismes: capítol 1: «La prefixació»; capítol 2: «La sufíxació»; capítol 3: «La composició culta»; capítol 4: «La composició patrimonial i la sintagmació»; capítol 5: «Els manlleus de l'anglès»; capítol 6: «Els manlleus del castellà»; capítol 7: «La truncació», i capítol 8: «La resemantització». El volum es clou amb dos annexos relatius a les dades objecte d'anàlisi, que són l'embrió del diccionari en línia que el projecte es va proposar com a objectiu de treball. El primer annex recull els exemples de neologismes citats en cadascun dels capítols precedents i el segon annex inclou una mostra de les dades recollides per NEOXOC durant el període 2008-2010, que permet fer-se una idea general de les singularitats de les formes neològiques detectades pels diferents nodes, així com trobar exemples concrets de la variació neològica diatòpica recollida.

Les llistes d'aquest segon annex presenten, per a cada neologisme documentat, la informació següent: categoria gramatical, font i tipus de neologisme. L'annex inclou quatre llistes diferents: la primera llista correspon a un recull dels deu neologismes més freqüents documentats en gairebé totes les zones estudiades, amb la inclusió d'un parell de contextos d'ús per a cada forma; la segona llista inclou una mostra dels cent neologismes més freqüents a tota la xarxa, independentment del fet que no s'hagin documentat en tot el territori analitzat; en aquest cas, per a cada forma no hi ha el context d'ús, però sí que s'inclou el nombre de repeticions documentades; la tercera llista mostra els neologismes de cada un dels nodes de la xarxa que tenen una freqüència superior a cinc, i, finalment, la quarta llista inclou els trenta neologismes de cada node que només s'han documentat en aquella zona i que, d'alguna manera, es poden considerar «hàpax dialectals». Tot plegat ofereix una informació interessant i força concreta sobre la diversitat neològica dialectal de la llengua catalana.

D'altra banda, el grup ha realitzat un seminari, de deu setmanes de durada, dedicat exclusivament a l'estudi qualitatiu de l'anglès en les tendències de creació del lèxic nou en els manlleus i els calcs.

Per a realitzar l'estudi de la influència de l'anglès en la creació de paraules noves en català, s'ha creat una base de dades de manlleus i de neologismes semàn-

tics dels darrers cinc anys que inclou: neologismes per manlleus, 6.468 (15.663), i neologismes semàntics, 1.598 (2.537).

Finalment, diversos membres treballen en l'elaboració de tesis doctorals relacionades amb el projecte. I s'han realitzat treballs de final de grau centrats en el manlleu. Aquest curs, Alba Coll, en el marc d'aquest projecte, ha defensat la tesi *La norma lingüística en els diccionaris: contrast del discurs lexicogràfic de llengua catalana i de llengua castellana* (Barcelona, Institut Universitari de Lingüística Aplicada, Universitat Pompeu Fabra. Departament de Traducció i Ciències del Llenguatge). S'estan elaborant altres tesis doctorals relacionades amb el projecte com, per exemple, el treball d'Elisabet Llopart sobre motivacions de creativitat lèxica o el treball d'Òscar Pozuelo sobre la derivació zero.

Algunes de les publicacions dels membres de l'equip relacionades amb el projecte i publicades durant el curs són les següents:

COLL, Alba; CABRÉ, M. Teresa; ESTOPÀ, Rosa. «La norma lingüística en el discurso lexicográfico del español y el catalán: una primera aproximación». *Osservare le norme, osservare l'uso: il lessico nei dizionari e nei media* (9-11 maig 2013). Torí: Università degli Studi di Torino, 2013.

LLOPART, Elisabet; FREIXA, Judit. «La función comunicativa de los neologismos:

critérios basados en el uso». *XII Congreso de la Asociación Europea de Lenguas para Fines Específicos: multilingüismo y TIC's* (5-7 setembre 2013). La Corunya: Universidade da Coruña. Facultad de Filología: AELFE, 2013.

— «Neología denominativa y neología estilística: información relevante para la actualización lexicográfica». *Congreso Internacional «El diccionario: neología, lenguaje de especialidad, computación»* (28-30 octubre 2013). Ciutat de Mèxic: El Colegio de México, 2013.

Obra completa de Santiago Rusiñol.

Recopilació, edició, estudi

i publicació

Directora: Vinyet Panyella i Balcells

Ponent: Jaume Cabré i Fabrè

L'objectiu del projecte és la recuperació íntegra de l'obra literària de Santiago Rusiñol (1861-1931) per a fer-la accessible i publicar-la en edició digital, acompanyada dels corresponents estudis introductoris i el sistema de referències. Des del moment en què finalitzà el període de drets d'autor de l'artista (2011), es va decidir la incorporació de l'obra artística, especialment la que manté el correlat amb l'obra literària, per la qual cosa es compta amb la cessió d'imatges per part del Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC), el Consorci del Patrimoni de Sitges (Museu del Cau

Ferrat i Museu de Maricel) i altres col·leccions públiques i privades. Pel que fa a l'obra literària (l'objectiu principal del projecte), es tracta de més d'un centenar d'obres publicades entre 1894 i 1936 en primera edició, uns dos mil articles des de 1882 fins a final dels anys vint i cinc-centes cartes trameses i rebudes que configuren el seu epistolari.

El pla de publicació de l'*Obra completa de Santiago Rusiñol* (OCSR) s'estableix en sis àmbits, dins del qual les obres són ordenades cronològicament: 1. Prosa (Proses i viatges. Conferències, discursos, pròlegs); 2. Novel·les. Traduccions (obres traduïdes per Santiago Rusiñol); 3. Articles; 4. Teatre; 5. Epistolari. Entrevistes; 6. Àlbum cronològic. Catàleg bibliogràfic. Índexs (onomàstic, geogràfic, títols d'obres).

El web del projecte (<http://taller.iec.cat/ocsr/veure.asp>) conté els elements d'informació i els resultats assolits. Les activitats del curs 2012-2013 han consistit en la continuació del projecte, dedicat principalment a dues activitats:

— L'estudi introductori de les traduccions de Rusiñol, encarregat a la Dra. Àngels Ribes, de la Universitat de Lleida, i lliurat amb el títol de *Santiago Rusiñol, traductor*. Està pendent de ser penjat al web juntament amb l'aparat crític subsegüent.

— El traspàs de la base de dades bibliogràfiques des de Refworks (tancat a la Biblioteca de Catalunya, des d'on

s'accedia el 31 de desembre de 2013) al programari lliure de gestió bibliogràfica Mendeley.

D'altra banda, s'han continuat les tasques d'actualització del catàleg de l'obra literària de Santiago Rusiñol, i de seguiment i manteniment del sistema de referències i aparat crític.

S'ha encarregat a Susanna Rafart, que és qui té cura de l'edició filològica dels textos i és autora dels criteris filològics d'edició, l'elaboració dels criteris d'edició per als textos en llengua castellana.

Cal destacar, també, la participació en la I Jornada LITCAT: «La literatura catalana contemporània: intertextos, influències i relacions», en què Vinyet Panyella va fer la intervenció «Rusiñol digital. L'edició de l'obra completa de l'artista total». La Jornada tingué lloc a l'IEC el dia 11 de maig de 2012, amb l'objectiu d'esdevenir un punt de trobada entre els diversos grups de recerca dedicats a la literatura catalana contemporània.

Obres completes de Pompeu Fabra

Directors: Joan Solà i Cortassa (†)
Jordi Mir i Parache

L'objectiu de les *Obres completes* de Pompeu Fabra (1868-1948) és posar a l'abast del públic, convenientment editada i ordenada, l'obra del lingüista fins ara dispersa i en bona part intrombable. Entrem en la recta final de l'edició de les obres completes

de Pompeu Fabra, que finalitzarà el 2013 amb la publicació del volum 9, coincidint amb la celebració del centenari de les *Normes ortogràfiques*. És un projecte de gran abast, en què s'han implicat diferents institucions i editorials dels Països Catalans. Els volums han estat elaborats per equips de treball formats *ad hoc* i han requerit aproximacions metodològiques adequades a les característiques de cada text i a les seves problemàtiques específiques, des de les de caràcter tècnic inherents a les reproduccions facsímils fins a la complexitat de la preparació d'una edició crítica.

- Pompeu Fabra. Obres completes*, a cura de Jordi Mir i Joan Solà. Barcelona: ECSA: Edicions 62; València: Edicions 3i4; Palma de Mallorca: Moll, 2005-2013.
- Vol. 1: *Gramàtiques de 1891, 1891, 1898, 1912*
 - Vol. 2: *Sil·labari. Gramàtiques de 1918 (curs mitjà), 1928, 1929 i 1941. Cursos orals*
 - Vol. 3: *Articles erudits. Gramàtiques francesa i anglesa*
 - Vol. 4: *Obra ortogràfica. Manuals divulgatius (1925-1926)*
 - Vol. 5: *Diccionari general de la llengua catalana*
 - Vol. 6: *Gramàtiques de 1918/1933, 1956, 1946. Traduccions de teatre*
 - Vol. 7: *Converses filològiques*
 - Vol. 8: *Epistolari. Curs de llengua catalana per correspondència*
 - Vol. 9: *Textos i materials. Cronologia general. Recepció de l'obra i la figura*

Observatori de Neologia

Directora: M. Teresa Cabré i Castellví

L'Observatori de Neologia és un projecte de recerca de l'Institut Universitari de Lingüística Aplicada (IULA) de la Universitat Pompeu Fabra que es realitza amb la col·laboració de l'IEC. L'objectiu és analitzar el fenomen de l'aparició de paraules noves en l'ús a través de textos escrits i orals de llengua general en català i en castellà. En aquests volums, un per a cada any, apareixen ordenats alfabèticament els neologismes corresponents al buidatge de: a) textos escrits de premsa d'àmplia difusió, b) textos escrits «espontanis» procedents de publicacions diverses adreçades a un públic general que es caracteritzen per no haver passat necessàriament pel filtre de la correcció i c) textos orals procedents de mitjans de comunicació de massa.

La fitxa de cada neologisme conté les informacions següents: entrada, categoria gramatical, font (diari), data, secció (codificada) i context. Atès que per identificar els neologismes es té en compte el criteri lexicogràfic, el corpus d'exclusió han estat les obres *Diccionari de la llengua catalana* (DIEC) de l'IEC, *Diccionari de la llengua catalana* (DLC) d'Enciclopèdia Catalana, *Gran enciclopèdia catalana* i *Gran diccionari de la llengua catalana* (GDLC). El 2013 s'han fet 3.979 fitxes.

Publicació de l'obra gramatical d'Antoni Febrer i Cardona

Director: Jordi Carbonell i de Ballester

El projecte de publicació de l'*Obra completa d'Antoni Febrer i Cardona* (1761-1841) és una iniciativa que permetrà comptar amb edicions filològiques d'un dels autors més significatius de la Il·lustració en l'àmbit català, el qual no sols elaborà un model teòric de la nostra llengua, sinó que en demostrà la validesa en tots els registres i temes a través d'una obra extensa, vertebrada a partir dels eixos de la gramàtica, la traducció i la poesia. La publicació de l'obra gramatical i la preceptiva poètica correspon a l'IEC, per mitjà d'un conveni amb l'Institut Menorquí d'Estudis (vol. I-VI), i la restant (vol. VII-XVIII), a Publicacions de l'Abadia de Montserrat i la Universitat de les Illes Balears.

Les obres en curs de preparació (editades per l'IEC) són *Obres gramaticals II* (edició de Francesc Feliu, prevista per al 2016) i *Obra gramatical francesa* (2 v.).

Refranyer Aguiló

Director: Germà Colón Domènech

El *Refranyer Aguiló* és la col·lecció de parèmies (més de 40.000 fitxes) que

Marià Aguiló i Fuster va recollir al llarg de la seva vida, en diversos indrets de tot el domini lingüístic català o de les informacions que rebia de diferents personalitats destacades.

En el curs 2012-2013, s'ha obtingut gairebé la versió definitiva de la base de dades del *Refranyer*. S'ha introduït el contingut de les fitxes de la lletra A a la base de dades i se n'ha fet la primera revisió. També hem començat a introduir el contingut de les fitxes de la lletra B. D'altra banda, s'han redactat els criteris del *Refranyer*.

Vocabulari de la Llengua Catalana Medieval de Lluís Faraudo de Saint-Germain

Director: Germà Colón Domènech

En el curs 2012-2013, s'han revisat i corregit, aleatòriament, les entrades a partir de la informació introduïda a la base de dades. S'han fet les esmenes pertinents: creació i supressió d'entrades, comprovació de la remissió de mots, correcció i adequació de les definicions, etcètera. També s'han comparat les edicions dels textos i, en els casos que ha estat possible, a partir de la informació dels textos i de la consulta d'altres obres lexicogràfiques, s'han creat definicions per als mots que no en tenien.

Secció de Filosofia i Ciències Socials

Aportacions dels economistes catalans en l'àmbit de la recerca

Directors: Eduard Arruga i Valeri
Antoni Montserrat i Solé

Durant el curs 2012-2013 s'han dut a terme les activitats següents:

1) Seguint amb la base de dades relativa a l'activitat dels 239 socis actuals de la Societat Catalana d'Economia (SCE), s'ha estat treballant en la llista i el fitxatge d'economistes rellevants actuals no socis i d'economistes (socis o no socis) del passat també rellevants; en el cas dels economistes del passat, es prioritza la recerca en els que foren socis, bé de l'actual Societat Catalana d'Economia, bé de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Econòmics i Socials (SCEJES, precedent de la SCE), bé de membres del mateix Institut d'Estudis Catalans (IEC).

2) S'ha iniciat i avançat en la recopilació de dades d'institucions i entitats de les terres de llengua i cultura catalanes dedicades a promoure, realitzar o divulgar la recerca científica en els àmbits de l'economia i de l'economia catalana, amb abast des de començament del segle XIX fins al moment actual; aquesta part pot donar lloc a una monografia específica, i, a més, s'incorporarà a la base de dades general ja presentada el curs passat.

Anticipant el resultat final de la recerca, es disposa ja de la base per a un

nou volum de la col·lecció «Quaderns de Recerca», que edita la SCE; comprendrà Laureà Figuerola i Ballester, Ernest Lluç i Martín, Ramon Trías Fargas i Josep Antoni Vandellòs i Solà, amb aportacions a càrrec, respectivament, d'Anton Costas Comesaña, Francesc Artal i Vidal, Antoni Montserrat i Solé i Jordi Pascual i Escutia.

Catàleg dels manuscrits de la Biblioteca Diocesana del Seminari de Girona, 3 v. Ms. 1

Director: Jaume de Puig i Oliver

Han estat descrits els manuscrits núm. 41-55, 57-58, 60-62, 66-69, 73, 76, 77, 81, 88, 90, 93 i 100. En total, trenta-dos, que, sumats als quaranta del curs passat, són en total setanta-dos. Així, en queden vint-i-vuit per a arribar a l'objectiu proposat.

Els manuscrits s'han descrit de manera saltada per raons d'oportunitat, mirant de reagrupar els que tipològicament són més semblants. D'alguns dels que s'han deixat de banda, especialment dificultosos pel seu estat físic, se n'ha iniciat la descripció. La major part dels manuscrits descrits corresponen a manuals d'ensenyament superior: filosofia, teologia, dret, i també hi ha formularis jurídics per a ús dels professionals del dret. D'acord amb els continguts que es detallen, es veu tot d'una que els primers

tenen formes comunes, que les matèries s'exposen seguint pautes uniformes o molt semblants. La construcció d'aquests manuals, doncs, correspon a criteris que algú havia formulat i que es van consolidar. A mesura que avanci la descripció dels manuscrits, es podrà precisar millor l'origen de la tipologia i les tècniques d'elaboració de cada manuscrit. S'ha tingut l'oportunitat d'ensinistrar en la tècnica de la descripció material dels manuscrits Marta Lleopart Xifre, mestra titulada, la qual ha col·laborat molt eficaçment en la recerca en curs.

Catàleg històric general de la premsa en català, II. La renovació del periodisme, 1899-1923

Director: Jaume Guillaumet i Lloveras

Ponent: Josep M. Casasús i Guri

S'ha continuat la investigació sobre periòdics amb un total de 161 fitxes i els corresponents articles. Dels 161 periòdics investigats, 98 corresponen a Catalunya, 43 al País Valencià, 18 a les Illes Balears i 2 a la Catalunya del Nord.

Comprensió i producció de textos amb recursos digitals

Director: Joaquim Arnau i Querol

El projecte pretén avaluar els efectes d'un programa d'intervenció basat en la com-

prensió i producció de textos amb suports digitals. Les tasques realitzades aquest curs han estat les següents:

— Formació d'un professor de l'escola Lavínia de Barcelona, tutor de sisè de primària, on s'aplica el programa. Aquesta formació ha consistit a proporcionar a l'alumnat estratègies per a la comprensió dels textos del tema que han d'aprendre («El descobriment d'Amèrica»), així com procediments perquè puguin crear textos multimodals que expliquin i presentin el coneixement adquirit. Per a realitzar aquesta segona activitat es va elaborar un conjunt de recursos digitals.

— El programa d'intervenció, iniciat durant la segona quinzena de febrer de 2013, ha constatat de dues fases. La primera fase ha estat dirigida a tots els membres de la classe i en la qual se'ls ha ensenyat a interpretar adequadament els textos proposats i se'ls han proporcionat criteris perquè creïn els seus propis textos multimodals. En la segona fase, en grups de dos i amb l'ordinador, l'alumnat ha creat el seu propi text referit a un dels aspectes bàsics del tema treballat. S'han enregistrat en vídeo totes les sessions.

— S'han elaborat els criteris de transcripció i s'ha transcrit una mostra de les interaccions produïdes quan l'alumnat treballava amb l'ordinador. A partir d'aquesta mostra i de les observacions d'aula, s'ha fet una primera valoració del programa d'intervenció i del treball de l'alumnat.

Evolució dels paisatges mediterranis de ribera

Director: Josep M. Panareda Clopés

S'han dut a terme tres tipus d'activitats:

1) Treball de camp. S'han fet trenta-sis sessions de treball de camp d'un dia per a realitzar prospeccions a les conques de la Tordera, el Congost, el Foix i el Llobregat.

2) Entrada i tractament de dades. Es tracta de les dades obtingudes durant les sessions de camp.

3) Elaboració de resultats i redacció de resultats. Els resultats han estat presentats en diversos congressos i reunions, i publicats en revistes. També s'ha col·laborat amb especialistes que treballen en la mateixa temàtica.

El diàleg com a font de dret.

Modelització dels fonaments de la filosofia política i jurídica catalana (s. XII-XXI)

Directors: Pompeu Casanovas Romeu
Josep Monserrat i Molas

En primer lloc, s'ha realitzat l'estudi històric del desenvolupament del pactisme polític i jurídic dividint-lo en quatre grans èpoques en què el pactisme té un llenguatge i un significat diferents. A continuació, s'ha dissenyat l'estructura de la base de dades i l'arquitectura de la plataforma

que podria donar servei, i s'ha establert el format que han de tenir els textos per al seu tractament informàtic. S'han previst algunes reunions científiques futures per a continuar el debat, tant a Catalunya com a l'estranger.

S'ha publicat l'article següent, respecte a l'ontologia, aprofitant el treball efectuat sobre l'obra historiogràfica de Ferrater Mora: Pompeu CASANOVAS, «Josep Ferrater Mora i la història intel·lectual: mètode, ontologia i ontologies», *Anuari de la Societat Catalana de Filosofia*, vol. XXIV (2013), p. 63-111.

Pompeu Casanovas ha pronunciat dues conferències: «Catalan pactism as political form: a blind alley?», en el Second Symposium on Catalonia in Australia (Universitat de Melbourne, 27 de juliol de 2013), i «La matriu balmesiana del pactisme polític», dins el curs de la Universitat Catalana d'Estiu «Els filòsofs dins la política catalana» (Prada de Conflent, 20 d'agost de 2013).

Identitat i cohesió social

Director: Josep M. Panareda Clopés

En aquest programa participen especialistes de les diferents temàtiques que engloba la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'IEC. L'objectiu principal és analitzar i diagnosticar els principals processos dels canvis actuals de la societat, amb la finalitat d'assolir una cohesió so-

cial malgrat les múltiples tensions i crisis presents i que s'esdevindran.

L'abast del projecte és molt ampli i s'ha acotat a partir de prioritats i de les disponibilitats personals, econòmiques o materials. D'entrada, s'han establert nou subprogrames per tal que s'hi puguin integrar tots els membres de la Secció: «Dret català», «Educatió com a factor de cohesió social», «Estructura i continguts del sistema de comunicació social», «Evolució del paisatge en relació amb les activitats humanes», «Evolució i estructura econòmica», «Immigració i canvis socials i culturals», «Orígens del pensament», «Tendències en la identitat nacional» i «Territori i societat».

La feina s'ha canalitzat encarregant a especialistes l'elaboració d'unes síntesis entorn de qüestions i problemàtiques concretes, que han estat exposades i debatudes en els plens mensuals de la SFCS: «Anàlisi de la viabilitat econòmica de Catalunya com a estat propi», per Núria Bosch (25 de febrer); «L'espai català de comunicació i la reconstrucció de la nació cultural», per Josep Gifreu (18 de març); «Identificar els objectius i escollir bé les eines», per Joan Majó (13 de maig), i «Estructura familiar i canvi social», per Carme Trilla (10 de juny). Amb vista al curs vinent, s'han previst les exposicions «La problemàtica de la cultura i la llengua catalanes al sistema educatiu de les Illes Balears», per Berta Sureda (octubre), i «Anàlisi i prospectiva», una

primera part per Josep M. Terricabras (novembre) i una segona part per Jordi Pujol (desembre).

La cartografia dels Països Catalans des del Renaixement a l'edat moderna

Director: Vicenç M. Rosselló i Verger

El director i el principal col·laborador d'aquest projecte, Werner-F. Bär, enginyer cartògraf de la Universitat de Frankfurt, ha avançat en la redacció del llibre sobre els quatre mapes murals a l'oli de Mallorca (segles XVI-XVIII) i llurs possibles entroncaments, tant manuscrits com impresos. També s'ha treballat en la recerca dels possibles autors, un de demostrat (Miquel Bestard), per ara, al quadre de Can Vila-llonga.

Tots aquests documents han fornint una abundosa toponímia que permet deduccions de filiació, d'acord amb les grafies, abreviatures i errades. A més, totes les imatges han estat analitzades cartomètricament, cartogràficament i semiològicament, redreçades i georeferenciades amb coordenades UTM per a poder-les confrontar amb la mapística actual. Relleu, vegetació, xarxa hídrica, assentaments humans i camins han estat minuciosament repassats, sense oblidar els decisius aspectes estratègics.

Ramon J. Pujades Bataller, que concentra la seva tasca sobre els mapa-

mundis medievals, ha treballat en la recollecció de cartes i atles portolans de l'edat moderna, originals d'autor catalànic, i en la traducció anglesa dels textos que editarà.

Juli Moll i Gómez, filòleg jubilat adscrit a l'Institut Cartogràfic de Catalunya, ha enllestit la transcripció de la *Descripció particular de la illa de Mallorca e vilas...*, de Joan Baptista Binimelis (ca. 1595), per a l'edició crítica, ja en premsa a càrrec de les Publicacions de la Universitat de València i l'Institut Cartogràfic de Catalunya.

La Secció ha dut a terme els programes de recerca de curta durada següents:

Dones professionals, desenvolupament local i cohesió social: una anàlisi comparativa a la Conca de Barberà i a l'Alt Urgell

Directora: M. Dolors Garcia i Ramon

El periodisme científic als Països Catalans i les noves tecnologies de la informació (interpretació i publicació de resultats)

Director: Josep M. Casasús i Guri

Immigració i cohesió socioeconòmica. L'empresariat transnacional originari del Brasil, Rússia, l'Índia i la Xina

Directora: Carlota Solé i Puig

La fase inicial i les fases evolutives de vuit comarques catalanes

Director: Joan Vilà-Valentí

Participació de les famílies i cohesió social a l'escola. Nous models de participació en temps de crisi?

Directora: Carlota Solé i Puig

Una escola per servir la llengua, la identitat i la cohesió social. El Col·lectiu d'Escoles per l'Escola Pública Catalana (1978 i 1988)

Director: Josep González-Agàpito i Granell

Centres de recerca

Centres propis

Laboratori d'Estudis Geofísics Eduard Fontserè (LEGEF)

Centre Català de la Nutrició (CCNIEC)

Càtedra UNESCO de Diversitat Lingüística i Cultural

Laboratori de Fonètica

Centres consorciats

Centre de Terminologia Catalana (TERMCAT)

Centre de Recerca Matemàtica (CRM)

Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF)

Centres propis

Laboratori d'Estudis Geofísics

Eduard Fontserè (LEGEF)

Directora: Emma Suriñach Cornet

Coordinadora: M. del Mar Tapia Jiménez

El Laboratori d'Estudis Geofísics Eduard Fontserè (LEGEF) va ser constituït l'any 1982 i està format per investigadors de diferents institucions amb la finalitat comuna de treballar i divulgar estudis en el camp de les ciències de la Terra. Aquest laboratori centra la seva activitat en l'estudi de la sismicitat i l'estructura interna (litosfera) de Catalunya a partir de les dades de les estacions que gestiona o bé fent servir la informació proporcionada per altres institucions que treballen en el mateix camp.

L'estructura del LEGEF consta d'un director, un col·laborador científic

(que forma part del personal de l'IEC i realitza funcions de secretari i coordinador) i diversos col·laboradors de diferents institucions dins la mateixa àrea de treball. Segons un conveni establert amb la Universitat de Barcelona (UB) el novembre de 1994, els professors, investigadors i becaris de la mateixa Universitat adscrits al LEGEF desenvolupen les activitats de recerca al LEGEF i a la UB. Com a laboratori de l'Institut d'Estudis Catalans, el LEGEF té assignat un membre de l'IEC com a ponent.

El LEGEF disposa d'estacions pròpies que tenen la funció de laboratori, instal·lades al túnel del Cadí (CADI) i al monestir de Poblet (POBL), a més de gestionar, per mitjà d'un conveni, l'estació de la CN Vandellòs II (VAN2). D'al-

tra banda, i gràcies a un conveni marc de cooperació amb la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona (RACAB), gestiona també de manera conjunta amb aquesta institució les estacions digitals que envien senyal a l'Observatori Fabra (FBR i FONT).

Centre Català de la Nutrició (CCNIEC)

Director: Jordi Salas-Salvadó

L'objectiu fonamental del Centre Català de la Nutrició (CCNIEC) és contribuir a l'avenç de la recerca bàsica i aplicada en nutrició i millorar la qualitat de la informació i de la formació nutricional de la societat.

Funcions

Entre les funcions principals del CCNIEC destaquen les següents:

- Coordinar els esforços individuals i col·lectius dels grups d'investigació per a poder resoldre els problemes nutricionals de la ciutadania.
- Fomentar i difondre missatges d'educació nutricional correcta a la població.
- Assessorar les administracions públiques, els mitjans de comunicació, la indústria alimentària i la població en general en temes relacionats amb la nutrició.

La seu del Laboratori d'Estudis Geofísics Eduard Fontserè està situada a l'edifici del carrer de M. Aurèlia Capmany de l'Institut d'Estudis Catalans. Per a una informació detallada sobre la seva activitat, consulteu l'adreça <http://sismic2.iec.cat/drupal>.

- Contribuir a la lluita en contra dels trastorns alimentaris i en contra de l'obesitat.

- Actuar com a element dinamitzador i coordinador de projectes d'investigació bàsica, clínica i epidemiològica relacionats amb la nutrició.

- Desenvolupar iniciatives en el camp de la docència en aspectes relacionats amb la nutrició, en col·laboració amb les universitats.

- Assessorar les administracions públiques en diferents problemes relatius a la competència i l'exercici professional en l'àmbit de la nutrició clínica.

Organització

Els grups que formen el CCNIEC són els següents:

- Grup de recerca Nitrogen-Obesitat (Departament de Nutrició i Bromatologia, Universitat de Barcelona).
- Grup de recerca Nutrició Alimentació, Creixement i Salut Mental (NUTCRSM) (Facultat de Medicina de Reus, Universitat Rovira i Virgili).

— Grup de Recerca en Nutrició Comunitària (CRENC) (Parc Científic de la Universitat de Barcelona).

— Grup de Recerca en Nutrigenòmica (Universitat Rovira i Virgili).

— Grup Laboratori de Biologia Molecular, Nutrició i Biotecnologia - Nutrigenòmica (Universitat de les Illes Balears).

— Grup d'Estudi de l'Estat Nutricional - Biodisponibilitat d'Elements Minerals (BIONUTEST) (Universitat de València).

— Grup de recerca Observatori de l'Alimentació (ODELA) (Parc Científic de la Universitat de Barcelona).

— Grup de recerca Unitat de Trastorns de la Conducta Alimentària Infantojuvenil (Hospital Clínic de Barcelona).

— Grup de Recerca en Nutrició i Fisiologia (Universitat de Barcelona).

— Grup de recerca Unitat de Nutrició, Medi Ambient i Càncer (UNAC) (Institut Català d'Oncologia - IDIBELL).

— Grup de recerca Unitat Funcional d'Obesitat (Hospital Clínic de Barcelona).

— Grup de recerca Fundació Dieta Mediterrània (Fundació Dieta Mediterrània, Barcelona).

— Grup de recerca Risc Cardiovascular i Nutrició (Institut Municipal d'Investigació Mèdica, Barcelona).

— Grup de recerca Antioxidants Naturals: Polifenols (Universitat de Barcelona).

— Grup de Recerca en Lípids (IDIBAPS) (Hospital Clínic de Barcelona).

— Grup de Recerca en Nutrigenètica i Genòmica Cardiovascular i de l'Obesitat (Facultat de Medicina de la Universitat de València).

— Grup de Recerca en Medicina Interna (Hospital Clínic de Barcelona).

— Grup de recerca Nutrició, Lípids, Genòmica Nutricional i Risc Cardiovascular (Universitat Rovira i Virgili / Hospital Universitari Sant Joan de Reus).

— Grup de recerca Aspectes Nutricionals i Bromatològics dels Lípids (Universitat de Barcelona).

— Grup de Recerca en Nutrició Comunitària i Estrès Oxidatiu (Universitat de les Illes Balears).

— Grup de recerca Amines i Poliamines Bioactives dels Aliments (Universitat de Barcelona).

— Grup de recerca Antioxidants - Tecnologia de Productes Vegetals (Universitat de Lleida).

— Grup de recerca Qualitat Nutricional i Tecnològica dels Aliments (Universitat de Barcelona).

— Grup de recerca Nutrició i Salut Mental (Universitat Rovira i Virgili).

— Grup de recerca Aromes i Factors de Qualitat de Begudes i Aliments.

— Grup de recerca Biomarcadors i Metabolòmica Nutricional dels Aliments.

Premis

L'acte de lliurament dels tres premis atorgats tingué lloc a la Sala Prat de la Riba de l'IEC, el dia 5 d'octubre de 2012. El Jurat estava format pels membres de la Junta Permanent del CCNIEC Jordi Salas-Salvadó, M. Isabel Covas, Lluís Serra, Josep A. Tur i Montserrat Barbany; el director general de Salut Pública de la Generalitat de Catalunya, i el director general d'Alimentació, Qualitat i Indústries Alimentàries de la Generalitat de Catalunya. Presidiren l'acte Salvador Giner de San Julián, president de l'IEC; Antoni Mateu i Serra, director de l'Agència de Salut Pública de Catalunya de la Generalitat de Catalunya, i Domènec Vila Navarra, director general d'Alimentació, Qualitat i Indústries Agroalimentàries del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya.

III Premi CCNIEC Ramon Turró en reconeixement d'una trajectòria d'excel·lència en el camp de la nutrició (2012)

El CCNIEC, conscient de la importància que té un correcte estat nutricional de la població, va decidir concedir el premi en reconeixement a la trajectòria vital d'excel·lència en el camp de l'alimentació i la nutrició a Catalunya i els Països Catalans al professor Abel Mariné Font, catedràtic emèrit de la Universitat de Barcelona, per la seva trajectòria científic-

ca nacional i internacional en relació amb les seves tasques investigadores, de gestió, acadèmiques i divulgadores.

III Premi CCNIEC a la millor iniciativa de la indústria alimentària (2012)

El CCNIEC, conscient de la importància que té la indústria alimentària i la relacionada amb la nutrició a Catalunya i els Països Catalans, concedeix una distinció a la millor iniciativa en el camp de la innovació en els seus productes, la millora de l'alimentació de la població o l'educació alimentària.

El premi fou atorgat a l'empresa Borges per la promoció de la recerca científica en relació amb els beneficis del consum de fruita seca i de la dieta Mediterrània.

I Premi CCNIEC Marc Viader a la innovació en productes alimentaris (2012)

S'atorgà a l'empresa Europastry, pel seu decidit impuls en la recerca de la millora nutricional dels seus productes de masses congelades. Europastry va ser l'empresa pionera d'aquest sector a eliminar l'ús de greixos parcialment hidrogenats, i actualment ha realitzat una decidida proposta per la reducció de sal en el pa en varietats de gran consum, mitjançant la utilització de sals alternatives que comporten una reducció significativa de la ingesta de sodi de la població.

Per a una informació més detallada sobre l'activitat, consulteu l'adreça <http://www.ccniec.cat>.

Càtedra UNESCO de Diversitat Lingüística i Cultural

Director: Joan A. Argenter i Giral

Creació de la Càtedra

El 25 de febrer de 2002, la UNESCO i l'IEC signaren el conveni de creació de la Càtedra UNESCO de Llengües i Educació. L'organisme internacional i la institució hoste n'han mantingut la vigència d'acord amb el procediment establert per a la renovació periòdica del conveni. Durant aquest període, la Càtedra UNESCO de Llengües i Educació promogué i cooperà amb projectes i activitats orientats a l'etnoeducació, l'objectiu de la qual és l'elaboració de programes escolars basats en la llengua, la cultura i els valors propis d'aquells qui en són destinataris: les comunitats que són desposseïdes d'aquests valors precisament allí on més caldria respectar-los, el sistema escolar.

La Càtedra UNESCO ha contribuït, doncs, en projectes que afecten aspectes que el sistema oficial no preveu, sigui perquè la llei n'és aliena sigui perquè resta inaplicada.

Amb data 25 de febrer de 2012, la UNESCO i la institució hoste acorden la conversió de la Càtedra UNESCO de Llengües i Educació en la Càtedra UNESCO de Diversitat Lingüística i Cultural.

Allarg d'aquests anys, la Càtedra UNESCO ha desenvolupat activitats de diversa mena: cursos de formació, cicles

de conferències, organització de congressos i seminaris internacionals, projectes de recerca i projectes de cooperació, participació en congressos i altres fòrums internacionals, estudis de camp, participació en processos de revitalització lingüística i seguiment d'aquests, elaboració de publicacions pròpies i contribució en altres obres col·lectives.

Objectius

L'objectiu principal de la Càtedra és l'estudi i la promoció de la diversitat lingüística i cultural, i de les pràctiques adients per al seu manteniment i desenvolupament. En són objectius específics els processos de codificació, estandardització i revitalització lingüístiques, així com la recuperació i el manteniment de pràctiques culturals a través de l'etnoeducació i el manteniment de la llengua patrimonial mitjançant l'aprenentatge i l'ús en el context d'aquestes pràctiques; la transferència de coneixement envers altres institucions i comunitats immerses en el procés de recuperació d'una llengua.

Amb aquest objectiu, la Càtedra realitza activitats de formació i de difusió, contribueix a projectes de recerca i de cooperació, i difon els resultats de la recerca i la intervenció a través de les seves i altres publicacions. En tot moment es guia per la intervenció corresponsable amb els actors locals.

Personal col·laborador

La Càtedra consta de cinquanta-dos col·laboradors externs —professors, conferenciants, investigadors, autors— en activitats concretes: vint-i-vuit d'institucions nacionals i vint-i-quatre d'institucions estrangeres.

Entitats col·laboradores

— Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans

— Associated Schools Project Network - Linguapax Schools

— Institut National des Langues et Civilisations Orientales - INALCO - CNRS (París)

— University of Cyprus - Department of Byzantine and Modern Greek Studies (Nicòsia)

— Académie des Langues Kanak, Nouméa (Nova Caledònia)

— Foundation for Endangered Languages (FEL) (Bath, Regne Unit)

— GELA. Grup d'Estudis de Llengües Amenaçades (Barcelona)

— College of Hawaiian Language, University of Hawaii (Hilo)

— INCLUIR. Instituto para la Inclusión Social y el Desarrollo Humano Asociación Civil (Buenos Aires)

— Departament de Filologia Catalana, Universitat Autònoma de Barcelona

Activitats de formació

Cooperació amb l'Associated Schools Project Network - Linguapax Schools (Xarxa

d'Escoles Associades a la UNESCO - Escoles Linguapax). S'han dut a terme seminaris de formació i d'orientació pedagògica en els valors de la cultura de la pau. L'objectiu ha estat la formació de mestres de primària i secundària en escoles públiques i privades. Hi han participat dotze escoles.

Projectes de recerca

S'ha continuat el projecte «Saber escolares desde la lengua y la cultura wichi», iniciat el curs 2011-2012. El 2013 s'han publicat un seguit de cartells que inclouen informació alfabètica i lèxica, així com altres materials dirigits a l'alumnat:

a) Material didàctic sobre llenguatge i coneixement cultural per a les escoles bilingües: un pòster de l'alfabet wichi i quatre cartells sobre el cos humà.

b) Material didàctic sobre llengua, literatura i medi ambient per a l'alumnat del primer cicle de primària: *Fwala T'ëñlol Lahetenek*.

c) Material didàctic sobre llenguatge, ciències naturals i ciències socials per als infants en edat preescolar i l'alumnat del primer cicle de primària: *Oletaj-Chistaj. El chaguar*. Basat en la sistematització de l'experiència educativa desenvolupada per dos mestres de preescolar, es va centrar en la recuperació de les pràctiques tèxtils de les comunitats wichi en l'ús del *chaguar* (bro-mèlia). Permet treballar de manera transversal les àrees de ciències naturals, arts, llenguatge, tecnologia i narrativa.

Seminaris i conferències

— Seminari «La normalització lingüística i el procés de renovament pedagògic: els models aplicats a Catalunya i l'estat d'aplicació de la legislació sobre minories lingüístiques a Itàlia». Organitzat per la Regione Autonoma della Sardegna. Barcelona, 9 de novembre de 2012.

— Conferència «New speakers, old codes, new codes: language shift and revitalization in Alghero», per Joan A. Argenter i Enrico Chessa. Fou una contribució al bloc «New speakers: the socio-linguistics of boundary crossing», coordinat per Joan Pujolar i Bernardette O'Rourke, en el marc de l'American Anthropological Association Meeting: «Borders and Crossings», que tingué lloc a San Francisco, CA, del 14 al 18 de novembre de 2012.

— Trobada de germanor i intercanvi d'experiències sobre normalització de la llengua entre el Comité Nacional de Coordinación de los Consejos Educativos de Pueblos Originarios de Bolivia (CNC-CEPO) i l'Institut d'Estudis Catalans, a Barcelona, el 20 de desembre de 2012. S'hi féu la presentació pública dels llibres *Nación guaraní Ñamae Ñande Rekore / Una mirada a nuestro modo de ser (Ensayos socio-antropológicos)*, d'Elías Caurey, i *Diccionario etimológico y etnográfico de la lengua guaraní hablada en*

Bolivia (guaraní-español), d'Elio Ortiz i Elías Caurey, en què participaren Joan A. Argenter i Joan Martí i Castell. Barcelona, 20 de desembre de 2012.

— 3rd He 'Ōlelo Ola Conference: «'O Ka 'Ōlelo Ke Ka'ā O Ka Maui. A Living Hawaiian Language: Our Language Binds Us To Our Culture». Estudi de camp sobre la revitalització de l'idioma hawaïà. Organitzat pel Consorci Nāwahīokalani'ōpu'u Hawaiian Medium School, 'Aha Pūnana Leo. Hilo, Hawaii, 4 i 5 de març de 2013.

— Conferència plenària «Permeabilitat i clivelles: identitats, generacions, disrupció cultural, codis, ideologies, legitimitats. Substitució i revitalització de la llengua a l'Alguer», per Joan A. Argenter, en sessió de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans. Barcelona, 15 de març de 2013.

— 3rd International Conference on Language Documentation and Conservation (ICLDC): «Sharing Worlds of Knowledge», al campus Mānoa de la Universitat de Hawaii. Honolulu, 28 de març de 2013.

— Trentè aniversari de l'aprovació de la Llei de normalització lingüística a Catalunya, organitzat pel Parlament i el Govern de la Generalitat de Catalunya. Barcelona, 15 de juliol de 2013.

Laboratori de Fonètica

Director: Daniel Recasens

El Laboratori de Fonètica de l'Institut d'Estudis Catalans desenvolupa projectes de recerca de fonètica experimental des de 1990 ençà sota la direcció del lingüista Daniel Recasens, i la participació de personal contractat i becaris procedents dels camps de l'estadística.

S'ocupa de l'estudi de les característiques articulatòries i acústiques dels dialectes catalans, i de les tendències de canvi fonètic i fonològic en català antic i en català actual. També investiga els mecanismes de producció i coarticulació de vocals i consonants del català. Per a dur a terme la recerca, disposa d'un equipament per a l'enregistrament i l'anàlisi articulatòria i acústica de sons de parla (magnetòmetre, electropalatògraf, electroglotògraf, equip Kay Elemetrics) i també està equipat per a preparar tests

de percepció i de temps de reacció per a l'avaluació de l'efectivitat de paràmetres acústics en la identificació de fonemes i sons.

Coordina un grup de recerca consolidat de la Generalitat de Catalunya, participa en altres projectes de recerca i organitza el XV Congrés Internacional de Ciències Fonètiques. Els resultats es publiquen en llibres i en revistes de prestigi en el camp de la fonètica experimental, de la lingüística i de la filologia: *Diachronica*, *Estudis Romànics*, *Journal of the Acoustical Society of America*, *Journal of Phonetics*, *Journal of Speech and Hearing Research*, *Language and Speech*, *Phonetic* i *Speech Communication*.

Trobareu una relació de les publicacions més rellevants i la informació detallada sobre el projecte en l'apartat «Recerca - Centres i laboratoris» del web de l'IEC.

Centres consorciats

Centre de Terminologia Catalana (TERMCAT)

Directors: Rosa Colomer i Artigas
(fins al 10.4.2013, a causa d'una malaltia greu)
Jordi Bover i Salvadó
(des de l'11.4.2013)

L'Institut d'Estudis Catalans participa en el Centre de Terminologia Catalana (TERMCAT) amb la presència al Consell de Direcció i al Consell Supervisor.

Consell de Direcció

Vicepresident: President de l'IEC
Vocal: Isidor Marí i Mayans

Consell Supervisor

President: Joan Veny i Clar
Vocals: Carolina Santamaria i Jordà
Pere Lluís i Font

Creat el 1985 per l'Institut d'Estudis Catalans i el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, el Centre de Terminologia Catalana (TERMCAT) és actualment un consorci entre aquestes dues entitats i el Consorci per a la Normalització Lingüística, que es regeix pel Decret 217/1997, de 30 de juliol.

El TERMCAT té per finalitat l'elaboració, la promoció i la difusió de recursos terminològics, la normalització dels neologismes catalans i la prestació de serveis d'assessorament per a facilitar l'ús de la llengua en els àmbits científics, tècnics i socioeconòmics.

Per a una informació detallada sobre l'activitat del TERMCAT, consulteu l'adreça <http://www.termcat.cat>.

281

ACTIVITAT DE RECERCA

Centre de Recerca Matemàtica (CRM)

Director: Joaquim Bruna i Florit

L'Institut d'Estudis Catalans participa en el Centre de Recerca Matemàtica (CRM) amb la presència al Consell de Direcció.

Consell de Direcció

Vicepresident: President de l'IEC
Vocals: Joandomènec Ros i
Aragonès
Joan Girbau i Badó

L'Institut d'Estudis Catalans creà l'any 1984 el Centre de Recerca Matemàtica (CRM) amb l'objectiu principal de posar

a la disposició dels matemàtics catalans un centre d'investigació que estimulés la millora de la recerca matemàtica a Catalunya, tant en l'aspecte qualitatiu com en el quantitatiu. El 2002, el CRM va esdevenir un consorci amb personalitat jurídica pròpia, integrat per l'Institut d'Estudis Catalans i la Generalitat de Catalunya, la qual hi participa per mitjà del Departament d'Economia i Coneixement.

Per assolir aquest objectiu, el CRM convida destacats científics d'arreu a fer estades de recerca, facilita el contacte amb aquests i amb institucions científiques als nostres joves investigadors, duu a terme programes de recerca, organitza congressos, seminaris i altres reunions científiques i difon els resultats de la recerca.

Per a una informació detallada sobre l'activitat del CRM, consulteu l'adreça <http://www.crm.cat>.

Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF)

L'Institut d'Estudis Catalans participa en el Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF) amb la presència al Consell de Direcció i al Patronat.

Consell de Direcció

Director: Javier Retana Alumbrosos

Vocal: Xavier Bellés i Ros

Patronat

President de l'IEC, Joandomènec Ros i Aragonès

El Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF) és un centre de recerca bàsica i aplicada en ecologia terrestre, especialment forestal.

La figura institucional del CREAF és la de consorci, creat pel Decret

300/1987, de 4 d'agost, i és constituït per la Generalitat de Catalunya, la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat de Barcelona i l'Institut d'Estudis Catalans.

Els seus objectius són:

- realitzar recerca bàsica i aplicada sobre els sistemes ecològics terrestres,
- desenvolupar eines conceptuals i metodològiques per a millorar la gestió del medi,
- difondre aquests coneixements mitjançant activitats de formació, assessorament i difusió.

El Patronat és el màxim òrgan de govern del CREAF. Un consell de direcció, nomenat pel Patronat, el regeix. El CREAF és un institut universitari adscrit a la Universitat Autònoma de Barcelona i centre associat a l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA).

Òrgans de govern:

— Patronat: format pel president (conseller de Medi Ambient) i els vocals (rector de la Universitat Autònoma de Barcelona; president de l'Institut d'Estudis Catalans; representant d'Agricultura, Ramaderia i Pesca; de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries; del Departament de Política Territorial i Obres Públiques; del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació; de la Universitat Autònoma de Barcelona, i de l'Institut d'Estudis Catalans), els membres honoraris Jaume Terradas i

Ferran Rodà i el secretari (director del CREAM).

— Consell de Direcció: format pel president (director del CREAM) i els vocals (Departament de Medi Ambient; Departament d'Innovació, Universitats i Empresa; Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries; Universitat Autònoma de Barcelona; Universitat de Barcelona, i Institut d'Estudis Catalans).

Per a una informació detallada sobre l'activitat, consulteu l'adreça <http://www.cream.uab.es>.

Oficines

Oficina d'Assessorament Lingüístic
Oficina de Gramàtica
Oficina d'Onomàstica

Oficines Lexicogràfiques
Oficina d'Assessorament Històric

Oficina d'Assessorament Lingüístic

Director: Isidor Marí i Mayans

L'Oficina d'Assessorament Lingüístic (OAL) s'ocupa d'atendre les consultes lingüístiques que s'adrecen a l'IEC, tenint en compte la normativa fixada per a la llengua catalana, i també s'ocupa d'estu-

diar les consultes no fixades des del punt de vista normatiu amb les altres oficines de la Secció Filològica.

D'altra banda, l'OAL també duu a terme estudis de qüestions lingüístiques per a elaborar criteris, així com analitza dades lingüístiques per tal d'extreure'n resultats i possibles actuacions.

Oficina de Gramàtica

Director: Manuel Pérez Saldanya

L'Oficina de Gramàtica duu a terme, juntament amb la Comissió de Gramàtica, les tasques relatives a l'elaboració de la *Gramàtica de la llengua catalana*. (Vegeu-ne la relació al capítol vi, «Activitat de recerca», dins l'apartat de progra-

mes de recerca normatius de la Secció Filològica.)

Addicionalment, també s'ocupa en certs moments d'atendre consultes gramaticals procedents de l'Oficina d'Assessorament Lingüístic i de particulars, en aquest darrer cas relatives a aspectes dels esborranys de les parts de la *Gramàtica* consultables al web de l'Institut.

Oficina d'Onomàstica

Director: Josep Moran i Ocerinjauregui

L'activitat principal de l'Oficina d'Onomàstica (OdO) és l'atenció i la resposta a les consultes onomàstiques, tant de topònimia com d'antroponímia, adreçades a l'Institut d'Estudis Catalans. Les consul-

tes provenen dels centres de Normalització Lingüística del Consorci per a la Normalització Lingüística, de diversos departaments de la Generalitat de Catalunya (Territori i Sostenibilitat, Justícia, Medi Ambient, Cultura, Governació, etc.), dels serveis de llengua catalana dels ajuntaments i les universitats (com la de les Illes

Balears i la de València), de diverses entitats públiques i privades (com associacions, editorials, i també molt sovint dels mitjans de comunicació —premsa i ràdio—) i de particulars.

Així mateix, l'OdO s'ocupa de l'expedició de certificats —i, en uns casos específics, de notes informatives— per a

la normalització de la grafia dels noms i, sobretot, dels cognoms catalans.

Per a adreçar-hi una consulta onomàstica o una sol·licitud de normalització de noms i cognoms, cal emplenar els formularis corresponents que trobareu a <http://www.iec.cat/llengua/serveis.asp>.

Oficines Lexicogràfiques

Director: Joaquim Rafel i Fontanals

Les tasques que duen a terme les Oficines Lexicogràfiques (OL) tenen per objectiu principal el desenvolupament dels projectes lexicogràfics aprovats per la Secció Filològica. Per això, l'activitat de les OL s'estructura a l'entorn de tres eixos: l'actualització de la segona edició del *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut

d'Estudis Catalans (DIEC2), l'elaboració d'un nou diccionari normatiu i la redacció de la segona edició del *Diccionari manual* de l'Institut d'Estudis Catalans. (Vegeu el capítol VI, «Activitat de recerca» per a una informació més detallada sobre els programes normatius.)

Les OL també s'ocupen d'atendre consultes sobre normativa lèxica del català i de fornir de materials lexicogràfics les institucions que en sol·liciten.

Oficina d'Assessorament

Històric

Director: Albert Balcells i González

L'Oficina d'Assessorament Històric es creà l'any 2006 amb la finalitat de respondre les consultes de caràcter històric i artístic plantejades a l'Institut d'Estudis Catalans, així com la tramitació dels informes i dictàmens preceptius de la Secció Històrico-Arqueològica (SHA) sobre els símbols dels ens locals i els béns culturals d'interès nacional. Durant el curs 2012-2013 s'han

rebut les consultes següents, a les quals s'ha donat resposta.

Informes

La Generalitat sotmet preceptivament la declaració i la delimitació dels béns d'interès cultural nacional i els escuts i les banderes municipals a la Secció Històrico-Arqueològica. La Secció ha emès 29 informes preceptius sobre els expedients de declaració com a bé cultural d'interès nacional (BCIN), sol·licitats a l'IEC per la Direcció General del Patrimoni Cultural

del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

— Informes d'expedient en la categoria de monument històric: 18. Monestir de Sant Jeroni de la Murtra, a Badalona; Casino Ateneu Obrer, a Canet de Mar; església de Santa Maria de Vilafranca del Penedès; Teatre la Massa, a Vilassar de Dalt; Acadèmia de les Ciències i les Arts de Barcelona; església de Sant Joan Baptista de Valls; convent de Miralles, a Castellví de Rosanes; església de l'Assumpció d'Albesa; església de la Immaculada d'Isil, a l'Alt Àneu; Sant Climent de Talltorta, a Bolvir; Masia d'en Cabanyes, a Vilanova i la Geltrú; Patronat de la Catequística, a Figueres; Observatori Fabra, a Barcelona; església de Sant Miquel de Castelló de Farfanya; monestir de Vallverd de Tragó de Noguera; església de l'Assumpció de Torrelameu; Casa de la Vila de Belianes, i església de Santa Maria de Vilanova de Meià.

— Informe d'expedient en la categoria de zona arqueològica: 2. Pont de les Caixes, a Constantí, i els Clots de Sant Julià, a Forallac.

— Informe d'expedient de delimitació de l'entorn de protecció: 7. Castell de Llers; castell de Palafolls; castell de Palol Sabaldòria, a Vilafant; castell de Vilassar, a Vilassar de Dalt; castell del Papiol; Molí de Llobateres, a Sant Quirze Safaja, i Mas Rosès, a Gavà.

— Altres: 2. Claraboia *El caçador d'ocells* de Xavier Nogués, a la Masia Seix

de Pallejà, i *Bodegó amb senalla de cireres, roses, assutzenes, lliris, espàrrecs i mongetes*, atribuït a Juan Sánchez Cotán.

Escuts heràldics dictaminats: 7

Municipis: Lles de Cerdanya, Aspa, Ars, la Pobla de Montornès, la Pobla de Masaluça, Ventalló, les Franqueses del Vallès.

Banderes dictaminades: 9

Pals, Santa Eulàlia de Ronçana, Llorac, Sant Vicenç de Castellet, Viladrau, Molló, Pontons, Gurb, Girona.

Catalan Historical Review

L'Oficina s'ocupa de la preparació de la revista *Catalan Historical Review*, que, en anglès i català, difon internacionalment balanços sobre els grans temes referents a tots els aspectes històrics dels Països Catalans. Es publica en paper i en versió electrònica. El primer número sortí l'any 2008.

Aquest curs ha sortit publicat el número 6, que correspon a l'any 2013. S'ha situat, pel nombre de consultes electròniques, entre les cinc primeres revistes de les vint de l'Institut d'Estudis Catalans indexades a RACO (Revistes Catalanes amb Accés Obert). El 72% de les descàrregues es feren des d'altres estats. L'any 2012 les descàrregues es quintuplicaren en relació amb l'any anterior i l'evolució fins al setembre de 2013 indica que a final d'any serà superada probablement la cota anterior.

Secretaria Científica

Secretari científic: Ricard Guerrero
i Moreno

És funció de la Secretaria Científica l'assistència al Consell Permanent i a l'Equip de Govern en tot el que fa referència a la gestió científica de les activitats de recerca de l'Institut. També dona suport a la realització i la difusió d'activitats de recerca de les seccions, de les delegacions i de les societats filials, i potencia, fomenta i coordina activitats de recerca i desenvolupament en tot l'àmbit de les terres de llengua i cultura catalanes. Durant el curs 2011-2012, la Secretaria Científica ha intervingut en la preparació, realització i difusió de les activitats següents:

Reunions de la Comissió d'Investigació

La Comissió d'Investigació de l'IEC té l'objectiu de facilitar la tasca de decisió de govern de l'Institut mitjançant l'estudi i la valoració de les propostes de programes de recerca fetes per les seccions. El secretari científic actua com a secretari d'aquesta Comissió, que és presidida pel president de l'IEC i es compon de cinc membres, un per secció, presentats a proposta de cada una d'elles, i és nomenada pel Ple.

D'acord amb l'article 60 del Reglament de règim interior de l'IEC, el Ple aprova per assentiment la constitució de la nova Comissió d'Investigació, els mem-

bres de la qual són nomenats per un període de quatre anys i són renovables consecutivament una sola vegada. La composició actual és la següent:

— Santiago Riera i Tuèbols, per la Secció Històrico-Arqueològica.

— Marta Estrada i Miyares, per la Secció de Ciències Biològiques.

— Joan Girbau i Badó, per la Secció de Ciències i Tecnologia.

— Carles Miralles i Solà, per la Secció Filològica.

— Josep M. Panareda Clopés, per la Secció de Filosofia i Ciències Socials.

Durant aquest període, la Comissió s'ha reunit el 12 de desembre de 2012, el 6 de febrer de 2013, el 6 de març de 2013 i el 18 d'abril de 2013. En aquestes reunions s'ha fet el seguiment dels programes de recerca del període 2012-2014, s'ha demanat l'informe anual i s'ha procedit a fer l'anàlisi i avaluació dels programes de recerca i el seguiment de les publicacions previstes; s'ha fet el seguiment de la tercera edició dels *Reports de la recerca a Catalunya (2003-2009)*; s'ha preparat i fet la proposta de la convocatòria anual d'ajuts per a les activitats de les societats filials per a l'any 2013 i també la resolució de la convocatòria.

Reunions de la Comissió de Societats Filials

La Comissió de filials està formada pel president de l'IEC, els presidents de les societats filials i els delegats. La Secreta-

ria Científica dóna suport administratiu a la Comissió de Societats Filials de l'IEC, que durant el curs 2012-2013 s'ha reunit el dia 20 de febrer. El secretari científic hi informà de la resolució de la convocatòria d'ajuts a activitats de les societats filials per a l'any 2013, i s'hi detallaren les accions de suport a les societats filials durant el 2013: carnet de socis i informació sobre les publicacions i les revistes de les societats filials.

Jornades i conferències

En aquest apartat s'inclouen activitats de característiques diverses, que tenen en comú el fet de tractar temes amb una àmplia repercussió social per a fer més propera la ciència a la ciutadania. Durant el curs 2012-2013 s'han dut a terme les següents:

Cicle Els premis Nobel de l'any 2012

Realitzat amb la col·laboració de les societats filials, tingué lloc a l'IEC i constà de les conferències següents: «El Premi Nobel de Química 2012 i els receptors intel·ligents de la superfície de les cèl·lules», a càrrec de Rafael Franco (14 de desembre); «Premi Nobel de Física 2012: observació i manipulació de sistemes quàntics individuals», a càrrec de Jordi Mompart Penina (18 de desembre); «Reprogramant el destí de les cèl·lules», a càrrec d'Àngel Raya (19 de desembre); «La teoria de les assignacions estables i la pràctica del disseny de mercats», a càrrec de Jordi

Massó (20 de desembre), i «Premi Nobel de Literatura 2012: Dir sense parlar», a càrrec de Valeria Gaillard (21 de desembre). Aquestes mateixes ponències s'impartiren de nou a València, a l'Octubre Centre de Cultura Contemporània, durant el mes de gener de 2013.

Dia Internacional de les Dones a l'IEC 2013

Amb el títol «Dues cultures, tres cultures o una sola cultura», se celebrà a l'IEC el dia 6 de març de 2013. Dacha Atienza, cap de Col·leccions, Recerca i Documentació del Museu de Ciències Naturals de Barcelona, va presentar la jornada, que va incloure dues conferències: «De la biopoesi a la metagenòmica: per a què serveix allò que investigo?», a càrrec de Mercè Berlanga, de la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Barcelona, i «Logos i la reflexió sobre el llenguatge: per què als filòsofs ens paguen per pensar?», a càrrec de Genoveva Martí, de la ICREA i de la Facultat de Filosofia de la Universitat de Barcelona. A continuació, hi va haver un col·loqui entre els assistents.

Presentació de Néixer en una gota

L'IEC acollí el dia 9 d'abril de 2013 la presentació d'aquest llibre de fotografia microscòpica, en què van intervenir Rubén Duro, biòleg, divulgador científic i autor del llibre, i Ricard Guerrero, secretari científic de l'IEC.

Jornada «Tendències i models en l'edició de revistes científiques»

Juntament amb la Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona (UB), el Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya (CBUC), la institució CERCA i la Biblioteca de Catalunya, s'organitzà aquesta jornada, que tingué lloc a l'IEC el 18 d'abril. S'hi aplegaren unes cent cinquanta persones, entre professionals de l'edició i difusió de revistes científiques, estudiants de doctorat i professionals de les biblioteques universitàries i de recerca.

La benvinguda fou a càrrec de Lluís Anglada (CBUC) i Ernest Abadal (UB), i la conferència inaugural va ser presentada per Alice Keefer (UB) i impartida per Blaise Cronin (editor JASIST, Estats Units): «Challenges for scientific journals». Es va començar amb dues taules rodones. La primera, titulada «Reptes editorials i de difusió», va ser moderada per Lluís Codina (UPF) i els ponents foren Ricard Guerrero (IEC), amb la intervenció «Valoració acadèmica i difusió de les revistes científiques catalanes», i Enrique Herrera-Viedma (UGR), amb «La revisión por expertos: elementos clave y tendencias». La segona taula rodona es titulà «Models econòmics i sostenibilitat» i va ser moderada per Francisca Abad (UV). Els ponents van ser Reme Melero (CSIC), amb «L'accés obert, una porta per a la supervivència de les revistes científiques»; Frans Lettenstrom (Sprin-

ger), amb «¿Cómo ve un editor comercial el modelo de acceso abierto?», i Lluís Anglada (CBUC), amb «La visió dels bibliotecaris». A continuació, Ernest Abadal va presentar la conferència «Revistas científicas y acceso abierto en Brasil», que presentà Rosângela Rodrigues (UFSC, Brasil). Per acabar, s'obrí una altra taula rodona sobre les mètriques per a l'avaluació de revistes moderada per Tomàs Baiget (EPI), en què intervingueren Lluís Rovira (CERCA), amb «El model CARHUS+ per a les Humanitats i Ciències Socials», i Àngel Borrego (UB), amb «Altres mètriques per mesurar l'impacte de la informació científica».

Commemoració dels cent anys de la revista Ibèrica

L'acte tingué lloc a l'IEC el 26 de juny de 2013. Antoni Roca, de la Universitat Politècnica de Catalunya, va impartir la conferència: «La revista *Ibèrica*: acostar la ciència i la tecnologia a la societat». A continuació, el president de l'IEC, Salvador Giner, i el president de la Fundació Alsina i Bofill, Ricard Guerrero, van inaugurar l'exposició commemorativa del centenari de la revista *Ibèrica*, que es va exhibir al claustre de la Casa de Convalescència del 26 de juny al 21 de juliol.

Setmana de la Ciència

La Setmana de la Ciència a Catalunya té per objectiu apropar la ciència a la societat d'una manera atractiva i comprensi-

ble, per mitjà de diverses activitats. L'edició del 2012, que es va celebrar del 16 al 25 de novembre, es va dedicar a la celebració de l'Any Internacional de l'Energia Sostenible per a Tothom, de l'Any Europeu per a l'Envel·liment Actiu i de l'Any de la Neurociència. La inauguració de la 17a Setmana de la Ciència a Catalunya (SC'12) va tenir lloc a la seu de l'IEC i va ser presidida per Núria de Gispert, presidenta del Parlament de Cata-

lunya. Steven J. Schiff, director del Penn State Center for Neural Engineering, va pronunciar la conferència «L'enginyeria i el cervell: del control de les crisis convulsives a la reducció de les infeccions infantils a l'Àfrica». L'IEC i les societats filials, com en edicions anteriors, van acollir diversos actes i reunions científiques de la SC'12, entre els quals destaca l'exposició de cartells de la Setmana de la Ciència.

VII. Assessorament, promoció i difusió de la recerca

Assessorament

Observatori de la Recerca

Direcció: Secretaria Científica

L'any 2003, la Secretaria Científica va posar en funcionament l'Observatori de la Recerca de l'IEC (OR-IEC). L'OR-IEC és un servei d'informació especialitzada per a l'anàlisi, planificació, coordinació i difusió de les activitats de recerca, desenvolupament i innovació (R+D+I) dins el sistema de ciència i tecnologia dels territoris de llengua i cultura catalanes. Des de la perspectiva rigorosa, central i independent de l'IEC, es tracta d'una iniciativa col·laboradora, amb la voluntat d'integrar i compartir informació amb els altres agents, facilitant-los un coneixement exhaustiu sobre el seu entorn científic i tecnològic.

Portal web Meridià i xarxes socials

Meridià (Mesurament de la Recerca, el Desenvolupament i la Innovació) és el portal web de l'OR-IEC (*meridia.iec.cat*). L'abast cronològic comença l'any 2000 (en determinats informes, arriba a 1996). Respecte a l'abast geogràfic, recull actuacions d'R+D+I desenvolupades a Catalunya, el País Valencià, les Illes Balears i Andorra, i s'estableixen comparacions a escala estatal i internacional.

Per a organitzar i comparar les dades, l'OR-IEC disposa d'una trentena de classificacions científiques, tecnològiques, socioeconòmiques i geogràfiques. Aquestes classificacions poden evolucionar (versions) i establir relacions entre elles (equivalències).

Les dades de Meridià són sòlides i fiables, ja que s'obtenen a partir de convenis per a la transferència d'informació (Generalitat de Catalunya, universitats i altres organismes de recerca) i del procés sistemàtic de resolucions dels butlletins oficials, registres administratius, memòries, etcètera.

El coneixement recopilat engloba el cicle complet de la investigació científica i tecnològica: context socioeconòmic, entitats de recerca, recursos (humans, econòmics i materials) i resultats (articles, patents i tesis).

Els continguts del portal s'organitzen en informes dinàmics sobre dades estructurades, publicacions (memòries, informes, etc.), enllaços web i cerca textual. Cada modalitat de consulta i informe presenta una detallada explicació metodològica, amb el contingut, abast, fonts d'informació, data d'actualització, etc. La plataforma es pot consultar en català, castellà i anglès. En el curs 2012-2013,

s'han actualitzat quinze informes estadístics i seixanta documents.

En aquest període, s'ha seguit treballant en l'accés àgil, directe i més fàcilment comprensible de les dades essencials que poden interessar al nombre més elevat possible d'usuaris no especialitzats. En aquest sentit, Meridià disposa d'una nova interfície gràfica que permet consultar alguns informes estadístics en forma de taules, gràfics i mapes. Aquestes representacions aporten una perspectiva visual i geogràfica a l'actual accés per períodes temporals, dimensions i indicadors.

Des de principis de l'any 2010, l'OR-IEC també disposa d'un blog a Internet (<http://blogs.iec.cat/observatori>), els objectius del qual són comentar la informació disponible al portal web, difondre les novetats més destacades de les diferents àrees (convocatòries, congressos, informes, etc.) i establir un canal de comunicació amb la comunitat científica. Aquest curs s'hi han publicat dues-centes vuitanta notícies i comentaris especialitzats.

De manera conjunta, al llarg del curs el portal Meridià i el blog de l'OR-IEC han rebut 44.500 visites, amb 231.000 pàgines vistes. Finalment, el mes d'octubre de 2012 s'ha posat en funcionament el canal de l'OR-IEC a la xarxa social Twitter (@IEC_ObsRecerca), el qual ha arribat als sis-cents seguidors.

Reports de la recerca a Catalunya: 3a edició (2003-2009)

L'any 1995, amb el suport de la Generalitat de Catalunya, l'IEC va posar en marxa el projecte Reports de la Recerca a Catalunya, que consistia en l'elaboració d'informes sobre l'estat de la investigació en diferents àrees específiques. Es va estudiar el període 1990-1995 mitjançant 24 informes. L'any 2003 s'engegà una segona edició dels *Reports*, que abastava el període 1996-2002 i que comprenia 27 informes.

Actualment, l'OR-IEC treballa en la preparació de la tercera edició dels informes, que estudiarà l'evolució de la ciència catalana en el període 2003-2009. Així, el Consell Permanent de l'IEC, en la reunió tinguda el dia 15 de setembre de 2011, va considerar convenient iniciar la tercera edició dels *Reports*, l'abast de la qual són les activitats d'R+D+I del septenni 2003-2009 desenvolupades a Catalunya, amb comparacions estatals i internacionals.

Pel que fa al repartiment de les diferents àrees d'estudi que integren els *Reports*, es va repetir bàsicament l'organització de la segona edició, amb la inclusió de quatre àrees més: biotecnologia; ciències ambientals; nanociència i nanotecnologia, i nutrició i ciència i tecnologia dels aliments. En aquesta tercera edició, cada informe serà preparat per un redactor expert en la matèria específica, escollit per la Secció corresponent. Aquest

redactor tindrà el suport tècnic de l'OR-IEC per tal d'obtenir totes les dades necessàries per a l'elaboració de l'informe.

Pel que fa a l'estructura dels informes, tenint en compte que cada àrea té unes característiques particulars, es proposa seguir l'esquema següent: *a*) oportunitats; *b*) marc institucional i recursos; *c*) resultats, i *d*) conclusions. Per a facilitar la comparació dels informes, cal determinar un grup homogeni d'indicadors obtinguts a partir de les dades de l'OR-IEC i del portal Meridià, a més d'alguns indicadors específics que pugui proposar cada redactor.

Els treballs de redacció d'aquesta edició es van iniciar a final de 2011 i els informes es van començar a presentar, de manera esglaonada, a final de 2012. En el curs 2012-2013, s'han presentat vint-i-dos informes dels trenta-un previstos: altres filologies; biologia cel·lular, molecular, genètica i bioquímica; biologia d'organismes i sistemes; biotecnologia; ciències ambientals; ciències socials; comunicació; economia; enginyeria agrònica i forestal; enginyeria civil i de la construcció; enginyeria industrial; filologia catalana: literatura; filologia catalana: llengua; geografia i demografia; geologia; història; història de l'art i musicologia; matemàtiques; nanociència i nanotecnologia; psicologia; química, i tecnologies de la informació i de les comunicacions.

Segones Jornades sobre Gestió de la Informació Científica (JGIC-2013)

Els dies 28 de febrer i 1 de març de 2013 es van celebrar les JGIC-2013, amb més de dues-centes persones inscrites. L'objectiu principal de les jornades era debatre alguns dels aspectes més rellevants d'aquest àmbit, com també presentar i posar en contacte diverses iniciatives dedicades a l'accés i el processament de la informació científica i a les eines tecnològiques. Es tractà de generar una visió integral i cooperativa de l'àmbit, més enllà de les àrees més consolidades, i que lògicament són objecte d'un tractament freqüent. S'adreçaren als responsables, gestors i documentalistes dels sistemes d'informació de les universitats i dels centres de recerca, i també als investigadors especialitzats. El programa de les JGIC-2013 es va estructurar en conferències i taules rodones, i va reunir responsables i experts de diverses institucions: la Generalitat de Catalunya, l'Institut d'Estudis Catalans, les universitats, els parcs científics i tecnològics, els consorcis de biblioteques, les empreses, les fundacions i els centres sanitaris.

El president de l'IEC donà la benvinguda de les Jornades i Enric Claverol, de la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació, va impartir la conferència inaugural: «La Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació: activitats de suport de la ciència i de la interacció públic-privada».

La primera sessió, titulada *Nous escenaris de la informació científica*, inclogué dues taules rodones, una sobre innovació (moderada per Núria Ferran, de la UOC) i una altra sobre dades obertes (moderada per Jordi Graells, de la Generalitat de Catalunya). La segona sessió, titulada *Portals de recerca i informació científica 2.0*, comptà amb la conferència de Miquel Puig (de CIESCA/CBUC) i amb una tercera taula rodona, titulada «Ciència 2.0», moderada per Xavier Lasauca, de la Generalitat de Catalunya. La tercera sessió, titulada *Tecnologies i agents de la informació científica*, inclogué dues taules rodones: «Programes i serveis d'informació científica», moderada per Francesc Abad (Generalitat de Catalunya), i «Recerca i Biblioteca (R+B)», moderada per Carina Rey (Universitat de Barcelona).

La conferència de cloenda fou a càrrec d'Ernest Abadal, de la UB, i portà per títol «L'impacte de l'accés obert en la comunicació científica». Per acabar, s'obrí un debat i es presentaren les conclusions i perspectives.

Grup de treball (GT) Coneixement i Recerca

La primera reunió del GT Coneixement i Recerca va ser el dia 15 de maig de l'any 2013, a la seu del Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya (COBDC). Es tractà d'una iniciativa impulsada per l'IEC i el COBDC des d'una

perspectiva cooperativa i oberta a la participació de tots els bibliotecaris-documentalistes especialitzats en el camp de l'R+D+I.

Els objectius fonamentals del GT Coneixement i Recerca són dos:

1) Donar visibilitat a la tasca dels bibliotecaris-documentalistes en el camp de l'R+D+I, tant des del punt de vista de la investigació documental com des del suport a les activitats científiques mitjançant biblioteques i centres de documentació. Es pretén generar i difondre un document per a valorar el cos de bibliotecaris-documentalistes dins dels equips de recerca.

2) Compartir tècniques, procediments i casos pràctics relacionats amb la gestió de la informació i documentació científica des d'una perspectiva global del cicle d'R+D+I.

En darrer terme, la tasca del GT Coneixement i Recerca ha de servir per a la millora professional del cos de bibliotecaris-documentalistes, a partir de l'atenció de les seves capacitats i de la generació de materials i línies de formació que els capacitin per a les activitats relacionades amb R+D+I.

Publicacions

ARGUMBAU, Llorenç (2013). «Les dades de recerca: una oportunitat professional per als gestors d'informació». *Item: Revista de Biblioteconomia i Documentació*, vol. 57, p. 37-56. ISSN: 0214-0349.

ARGUIMBAU, Llorenç; FUENTES, Eulàlia; GALLIFA, Mònica (2013). «Una dècada de investigació documental sobre ciènciometria en Espanya: anàlisi de los artículos de la base de datos ISOC

(2000-2009)». *Revista Española de Documentación Científica*, vol. 36, núm. 2, en007. ISSN: 0210-0614. DOI: 10.3989/redc.2013.2.907.

Xarxa CRUSCAT (Coneixements, representacions i usos del català)

Presidenta: Mariàngela Vilallonga Vives
Director: Miquel Àngel Pradilla Cardona

La Xarxa CRUSCAT és una xarxa científica creada l'any 2003, dependent de la Presidència de l'Institut d'Estudis Catalans, que aplega diversos investigadors que treballen sobre la situació i l'evolució del català. Les tasques principals que duu a terme són les següents:

— Aplegar la informació existent i analitzar-la críticament.

— Arribar a criteris que facilitin l'avaluació consensual de la situació so-

ciolingüística i les perspectives immediates i a mitjà termini.

— Destriar els factors crucials de l'evolució de la comunitat lingüística catalana.

— Generar sinergies entre els especialistes en estudis de l'ús.

La Xarxa CRUSCAT es vertebrava a partir d'equips de treball. L'estructura dels equips consta d'un director, els membres, els becaris i els investigadors associats.

Per a una informació més detallada sobre l'activitat, consulteu l'adreça <http://blogs.iec.cat/cruscat>.

Organismes administratius en els quals l'IEC té assessors

Institucions d'àmbit català

Agència Catalana de Protecció de Dades	<i>Consell Assessor de Protecció de Dades de Catalunya</i> Josep Amat i Girbau
Comissió de Toponímia de Catalunya del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya	<i>Vicepresident</i> Josep Moran i Ocerinjauregui <i>Vocal</i> Joan Anton Rabella i Ribas
Comissió de Toponímia del Govern d'Andorra	Ramon Sistac i Vicén
Comissió mixta del seguiment del conveni marc entre l'Institut d'Estudis Catalans i la Federació de Persones Sordes de Catalunya (FESOCA)	Joan Martí i Castell
Consell Assessor de l'Àrea Protegida de les Illes Medes del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya	Miquel Zabala i Limousin
Consell de Caça de Catalunya del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya	Joan Real i Ori
Consell de Pesca Continental del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya	Adolf de Sostoa Fernández
Consell de Protecció de la Natura del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya	Jordi Camprodon Josep Germain i Otzet Lluís Paluzié i Mir Josep Vigo i Bonada

Consell Escolar de Catalunya del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya	Mariàngela Vilallonga Vives
Institució de les Lletres Catalanes	<i>Consell Assessor</i> Carles Miralles i Solà
Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA)	<i>Consell Assessor</i> Damià Barceló i Cullerés
Agència de Residus del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya	<i>Consell Assessor</i> David Serrat i Congost
Parc Natural de la Serra de Montsant del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya	<i>Consell de Cooperació</i> Jacint Corbella i Corbella
Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya	<i>Junta de Protecció</i> Josep M. Mallarach i Carrera David Serrat i Congost Lluís Paluzié i Mir
Parc Natural del Cadí-Moixeró del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya	<i>Junta Rectora</i> Joaquim Gosálbez i Noguera
Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya	<i>Junta de Protecció</i> Xavier Llimona i Pagès Lluís Vilar Sais Antoni Palau Jordi Sargatal i Vicens

Promoció

Premis i borses d'estudi de l'IEC - Premis Sant Jordi 2013

Premi Prat de la Riba

Ponència: Salvador Giner de San Julián (president de l'IEC), Romà Escalas i Llimona (secretari general de l'IEC) i Josep Guitart i Duran, Antoni Pladevall i Font i Antoni Riera i Melis (membres de la Secció Històrico-Arqueològica).

Atorgat a Santi Torras Tilló per l'obra *Pintura catalana del Barroc. L'auge col·leccionista i l'ofici de pintor al segle XVII*.

Premi de Medi Ambient

Ponència: Salvador Giner de San Julián (president de l'IEC), Romà Escalas i Llimona (secretari general de l'IEC) i Jaume Terradas i Serra i Marta Estrada i Miyares (membres de la Secció de Ciències Biològiques).

Atorgat a Jordi Catalan Aguilà.

Premi Internacional Catalònia

Ponència: Romà Escalas i Llimona (secretari general de l'IEC), M. Teresa Ferrer i Mallol (membre de la Secció Històrico-Arqueològica), Josep Vigo i Bonada (membre de la Secció de Ciències Biològiques), Pilar González Duarte (membre de la Secció de Ciències i Tecnologia), Joan Martí i Castell (membre de la Secció Filològica) i Àngels Pascual de Sans (membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials).

Atorgat a Giuseppe Grilli (Alvito, Frosinone, Itàlia, 1946).

Premi IEC d'Història Contemporània Jaume Vicens i Vives

Ponència: Albert Balcells i González, Jordi Casassas i Ymbert i Santiago Riera i Tuèbols (membres de la Secció Històrico-Arqueològica).

Atorgat a Giovanni C. Cattini pel treball *Regeneracionisme i descentralització a l'Europa mediterrània. El projecte català de 'La España Regional' (1886-1893)*.

Premi IEC d'Història de les Arts Josep Pijoan

Ponència: Núria de Dalmasas i Balaña, Francesc Fontbona i de Vallescar i Joaquim Garriga i Riera (membres de la Secció Històrico-Arqueològica).

Atorgat a Fàtima López Pérez pel treball *Ornamentació vegetal i arquitectures de l'oci a la Barcelona del 1900*.

Premi IEC de Bioquímica o Ciències Fisiològiques August Pi i Sunyer

Ponència: Josep Carreras i Barnés, Joan Josep Guinovart i Cirera i Francesc González i Sastre (membres de la Secció de Ciències Biològiques).

Atorgat a Eulàlia Puigdecamet i Riubegent pel treball *Anàlisi de l'expressió gènica en la trombocitèmia essencial. Relació amb la policitèmia vera.*

Premi IEC de Geologia Josep R. Bataller

Ponència: Pere Santanach i Prat, Jordi Corominas i Dulcet i Salvador Reguant i Serra (membres de la Secció de Ciències i Tecnologia).

Atorgat a David Amblàs Novellas pel treball *Morfodinàmica sedimentària de marges continentals passius silicoclàstics.*

Premi IEC de Filologia Lluís Nicolau d'Oliver

Ponència: Germà Colón Domènech, Josep Gifreu i Pinsach i Mariàngela Vilallonga Vives (membres de la Secció Filològica).

Atorgat a Joan Mahiques Climent pel treball *Fonts i transmissió de la poesia catalana medieval.*

Premi IEC de Teoria Literària Josep Carner

Ponència: Jaume Cabré i Fabrè, Joaquim Mallafre i Gavaldà i Carles Miralles i Solà (membres de la Secció Filològica).

Atorgat a Caterina Riba Sanmartí pel treball *L'obra poètica de Maria-Mercè Marçal. Una aproximació des dels estudis de gènere i la literatura comparada.*

Premi IEC de Filosofia Joaquim Carreras i Artau

Ponència: Jaume Casals i Pons, Pere Lluís Font i Jaume de Puig i Oliver (membres de la Secció de Filosofia i Ciències Socials).

Atorgat a Josep Monserrat Molas pel treball *El 'De homine' de Thomas Hobbes.*

Premi Ferran Sunyer i Balaguer

Ponència: Alejandro Adem, Núria Fagella, Joseph Oesterlé, Eero Saksman i Alan Weinstein.

Atorgat a Xavier Tolsa pel treball *Analytic capacity, the Cauchy transform, and non-homogeneous Calderón-Zigmund theory.*

Premi Matemàtiques i Societat

Ponència: Salvador Giner, David Serrat, Romà Escalas, Joan de Solà-Morales, Joaquim

Bruna, Josep Amat, Marta Casanellas, Manuel Castellet, Joan Girbau, Pere Pascual i Núria Vila.

Atorgat a Alfons Petit pel reportatge «Cervell privilegiat», publicat en el suplement *Dominical del Diari de Girona* del 17 de febrer de 2013, i a Mónica López Ferrado pels treballs dedicats a la difusió de les matemàtiques publicats al diari *Ara*: l'article «Una mirada matemàtica sobre la ciutat» (22 març 2012), l'article «Matemàtiques per a dits petits i ments genials» (23 juny 2012) i l'entrevista al professor Carles Simó (17 març 2013).

Premi Albert Dou (Societat Catalana de Matemàtiques)

Ponència: Pilar Bayer i Isant, Ildefonso Díaz, Joan Girbau i Badó, Adolfo Quirós i Xavier Mora.

Atorgat a Arturo Valdivia pel treball *Matemática financiera en tiempos de crisis*.

Premi Catalunya d'Urbanisme (Societat Catalana d'Ordenació del Territori)

Ponència: Albert Cortina i Ramos, Josep A. Bágüena Latorre, Jordi Bellmunt, Agàpit Borràs i Plana, Robert Juvé i Morillo, Gisela Lorán i Benavent i Josep M. Vilanova i Claret.

Atorgat a Jornet, Llop, Pastor SLP, arquitectes, pel projecte *Modificació puntual del pla d'ordenació urbanística municipal de Tortosa en el barri de Sant Jaume*.

Així mateix, s'atorgaren accèssits a Vilanova-Moya, arquitectes, pel projecte *Pla especial urbanístic de protecció del patrimoni històric, arquitectònic, arqueològic, paleontològic, geològic i paisatgístic de Manresa*, i a Jornet, Llop, Pastor SLP, arquitectes, pel projecte *Pla de millora urbana del centre històric de la Seu d'Urgell*.

Premi Catalunya de Sociologia

Ponència: Mònica Badia, Anna Parés, Andreu Peix, Josep M. Rotger, Carlota Solé, Albert Sòria i Marina Subirats.

Atorgat a Fausto Miguélez Lobo.

Premi Josep M. Sala-Trepat (Societat Catalana de Biologia)

Ponència: Jaume Reventós, Joan Seoane, Christof von Kalle, Albert Jordan i Jordi Barquinero.

Atorgat a Núria Sánchez Coll.

Premi Modest Reixach de la Societat Catalana de Sociolingüística

Ponència: Josep M. Nadal i Farreras, Miquel Àngel Pradilla Cardona, Francesc Vallverdú Canes i Joaquim Torres.

Atorgat a August Rafanell per l'obra *Notícies d'abans d'ahir. Llengua i cultura catalanes al segle XX*.

Concurs de Joves Sociòlegs

Ponència: Joan Miquel Verd, Joan Jiménez i Montserrat Simó.

Atorgat a Santiago Eizaguirre Anglada pel treball *Innovació social i governança urbana. Entitats socialment creatives a Barcelona i Bilbao*.

Així mateix, s'atorgà un accèssit a Berta Güell Torrent pel treball *Els negocis dels pakistanesos al barri del Raval a Barcelona. Motius i estratègies per a l'autoocupació*.

Premi de la Institució Catalana d'Estudis Agraris

Ponència: Joan Anglès, Josep M. Alcañiz, Josep M. Espelta, Josep M. Puiggròs i Assumpta Serra.

Atorgat a Josep Marfull Oromí pel treball *La séquia de Torres (Lleida), un sistema hidràulic a la vall del Segre. Poblament i espais agraris a la plana de Lleida a l'edat mitjana*.

Premi de la Societat Catalana d'Estudis Històrics

Ponència: Jaume Sobrequés, Mercè Morales i Alfred Pérez-Bastardas.

Atorgat a Ricard Torra i Prat pel treball *La visita del general (1542-1705): una aproximació històrica*.

Així mateix, s'atorgà un accèssit a Gabriel Mayol Arbona pel treball *La premsa republicana a Mallorca a la darrerria del segle XIX: 'El Demócrata', 'El Republicano' i 'La República'*.

Premi de la Societat Catalana de Biologia

Ponència: Ricard Guerrero, Àurea Navarro i Joan Duran.

Atorgat a Marta de Castro i Català pel treball *Estudi d'associació genètica al locus 1q21-23, una regió candidata per a les psicosis*.

Així mateix, s'atorgà un accèssit a Alba Millanes Romero pel treball *Snail1 i la regulació de l'heterocromatina*.

Premi de la Societat Catalana de Química

Ponència: Josep Bonjoch Sesé, Jordi Llorca Piqué i Pilar Salagre Carnero.

Atorgat a Guillem Valero González pel treball *Emergència i evolució a l'homoquiralitat*.

Premi de la Societat Catalana de Tecnologia

Ponència: Marc Barracó, Alícia Casals i Gemma Roca.

Atorgat a Oriol Gallemí i Rovira pel treball *Aportacions a la transferència de tecnologia energètica aeroespacial cap al vehicle verd construïble a Catalunya*.

Premi dels Amics de l'Art Romànic

Ponència: Francesca Español i Bertran, Joaquim Graupera i Graupera i Joan Valero Molina.

Atorgat a Margarida Muñoz Milán pel treball *Les pintures murals romàniques de l'absis de Santa Maria d'Àneu. Debats entorn d'una imatge singular*.

Premi Évariste Galois de la Societat Catalana de Matemàtiques

Ponència: Martín Sombra, Joaquim Ortega i Enric Ventura.

Atorgat a Esther Ibáñez Marcelo pel treball *Expectation Maximization per a arbres filogenètics*.

Premi Lluís Casassas i Simó de la Societat Catalana de Geografia

Ponència: Núria Benach, Xavier Úbeda i Francesc Nadal.

Atorgat a Anna Segura Beltrán pel treball *Construccions en sòl no urbanitzable. Aproximació al procés urbanitzador del medi rural: el cas de les Terres de l'Ebre (2002-2012)*.

Així mateix, es féu una menció especial Aleix Porta Alonso pel treball *Adolescència, quotidianitat i espais urbans a Sant Martí de Provençals (Barcelona)*.

Premi Joan Palau Vera de Geografia (Societat Catalana de Geografia)

Ponència: Roser Serra Coma, Anna Ortiz i Guitart i Jordi Royo Climent.

Atorgat a l'Institut Can Jofresa de Terrassa pel treball *Les fronteres europees: segle XX i XXI. De l'Europa dels grans imperis als Estats Units d'Europa*.

Així mateix, es féu una menció especial a l'Institut Manuel de Cabanyes de Vilanova i la Geltrú pel treball *La influència del massís del Garraf en el clima de Vilanova*.

Premi Jaume Camp de Sociolingüística

Ponència: Joaquim Torres (president de la Societat Catalana de Sociolingüística), Xavier Moral (representant d'Òmnium del Vallès Oriental) i Miquel Àngel Pradilla Cardona (membre de la Secció Filològica).

Atorgat a Francesc Xavier Vila i Moreno pel treball *Entre la cohesió i el plurilin-*

güisme socials. Algunes lliçons internacionals per a les polítiques lingüístiques educatives catalanes.

Ajuts Fundació Mercè Rodoreda

Ponència: Joaquim Mallafrè i Gavaldà, Joaquim Molas i Batllori i Carles Miralles i Solà (membres de la Comissió Tècnica del Patronat de la Fundació Mercè Rodoreda).

Atorgats a les persones següents:

— Jordi Marrugat Domènech pel projecte *Les relacions entre l'obra narrativa de Mercè Rodoreda i l'obra narrativa de William Faulkner*.

— Noemí Llanas-Gómez pel projecte *La influència d'Andreu Nin en la narrativa de preguerra de Mercè Rodoreda: arguments, literatura russa i política*.

— Neus Penalba Suárez pel projecte *L'última narrativa de Mercè Rodoreda*.

— Meritxell Talavera i Muntané pel projecte *'La plaça del Diamant': edició genètica. Escriptura i estil*.

— Maria Rosa Villanueva i Puig pel projecte *Realització d'un catàleg raonat online de l'obra plàstica de Mercè Rodoreda*.

Borsa d'estudi Abelard Fàbrega

Ponència: Josep Massot i Muntaner i Antoni Riera i Melis (membres de la Secció Històrico-Arqueològica) i Àngels Pascual de Sans (membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials).

Atorgada a Sebastià Serra Busquets pel projecte *Plataformes i moviment associatiu entre Catalunya, les Illes Balears, la Catalunya del Nord i el País Valencià i les seves publicacions en el temps present*.

Borsa d'estudi Ramon d'Alòs-Moner

Ponència: Mariàngela Vilallonga Vives (membre de la Secció Filològica), Pere Lluís Font (membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials) i Josep Guitart i Duran (membre de la Secció Històrico-Arqueològica).

Atorgada a Jordi Aguelo Mas pel projecte *Fonts bibliogràfiques per a l'estudi de la història i l'arqueologia medieval al Solsonès. Aportacions i mancances al coneixement*.

Borses d'estudi Eusko-Ikaskuntza - Institut d'Estudis Catalans

Ponència: Carlota Solé i Puig i Joan-Francesc Mira i Casterà (membres de la Secció de Filosofia i Ciències Socials) i Josep Moran i Ocerinjauregui (membre de la Secció Filològica).

Atorgada a Laura Viayna Graells pel projecte *Adequació al català d'un material d'aprenentatge de basc: 50 hores*.

Borses d'estudi Generalitat de Catalunya

Ponència: Josep Massot i Muntaner (en representació de la Secció Històrico-Arqueològica), Antoni Ferrando i Francès (en representació de la Secció Filològica), Àlex Susanna (en representació del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya), Lúdia Pons (en representació de l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes) i Miquel Strubell (en representació de la Fundació Congrés de Cultura Catalana).

Atorgades a les persones següents:

— Vincenzo Ferraro (Itàlia) pel projecte *Recepció i fortuna crítica de Joan Miró a Itàlia: verificació dels fons i arxius mallorquins*.

— Maria Serena Vinci (Itàlia) pel projecte *Estudi arquitectònic-constructiu de la basílica paleocristiana i de l'església romànica de l'amfiteatre romà de Tarragona*.

— Rogerio R. Tostes (Brasil) pel projecte *Els canvis de vocabulari polític i la seva posició institucional dins les Corts catalanes de Pere el Cerimoniós*.

Borses d'estudi Països Catalans

Ponència: Eva Serra i Puig i Antoni Riera i Melis (membres de la Secció Històrico-Arqueològica), Jacint Corbella i Corbella (membre de la Secció de Ciències Biològiques), Vicenç M. Rosselló i Verger (membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials) i Ricard Guerrero i Moreno (secretari científic de l'IEC).

En relació amb l'àmbit de les Illes Balears:

— Catalina Maria Martorell Fullana pel projecte *El republicanisme federal a les Illes Balears durant el Sexenni Democràtic i les seves relacions amb el republicanisme federal català (1868-1874)*.

— Pere Josep Garcia Munar pel projecte *Anarcosindicalisme a Catalunya i Balears en perspectiva comparada (1976-1982)*.

En relació amb l'àmbit del País Valencià:

— Miquel Cruz i Morente pel projecte *Interaccions entre pintura i literatura, Antoni Miró i els escriptors catalans*.

En relació amb l'àmbit de la Catalunya del Nord:

— Montserrat Valls Mora pel projecte *L'arquitectura eclesiàstica dels segles IV al X als comtats d'Empúries-Peralada, Rosselló, Conflent, Vallespir, Perapertusés i Fenollet. Estudi comparatiu de la seva modulació*.

Borses Ferran Sunyer i Balaguer

Ponència: Salvador Giner, David Serrat, Romà Escalas, Joan de Solà-Morales, Joaquim Bruna, Marta Casanellas, Josep Amat, Manuel Castellet, Joan Girbau, Pere Pascual i Núria Vila.

Atorgades a Abel Gargallo Peiró, Anna Deluca Silberberg, Romero Barbieri Solha i Anna Bosch Camós.

Premis i borses que no s'han adjudicat o han restat deserts

Premi IEC d'Endocrinologia Experimental Leandre Cervera

Premi IEC de Matemàtiques Josep Teixidor

Premi IEC d'Economia Josep A. Vandellòs

Premi Fundació Mercè Rodoreda

Premi Territori (Societat Catalana d'Ordenació del Territori)

Premi de l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació

Premi de la Institució Catalana d'Història Natural

Premi Eduard Valentí de la Societat Catalana d'Estudis Clàssics

Premi Jordi Porta i Jué de la Societat Catalana de Física

Una borsa d'estudi Generalitat de Catalunya

Una borsa d'estudi Països Catalans, en relació amb l'àmbit de la Franja de Ponent, Andorra i l'Alguer

Relació d'activitats científiques organitzades, promogudes o acollides per l'IEC

Durant el curs 2012-2013, l'Institut d'Estudis Catalans ha organitzat, promogut o acollit 418 activitats científiques, com ara sessions acadèmiques, debats, taules rodones, jornades, trobades, seminaris, col·loquis, cursos, conferències, presentacions, sortides de treball, etc., la relació de les quals es detalla a continuació.

<i>Activitats</i>	<i>2012-2013</i>
Seminaris	18
Conferències	171
Presentacions	34
Col·loquis	4
Jornades	59
Reunions	2
Taules rodones	8
Tertúlies	9
Debats	10
Simposis	7
Fires	1
Lliurament de premis	15
Congressos	13
Exposicions	10
Cursos	3
Homenatges i commemoracions	29
Concerts	5
Lectures públiques	3
Altres	17
Total	418

Seminaris

— IEC, 28 de setembre. Seminari acadèmic «El batxillerat. Contribució a la seva definició integrant les perspectives cultu-

ral, professional i pedagògica», amb estudiós i professionals de diferents àmbits. Organització: Societat Catalana de Pedagogia (IEC), Secció de Filosofia i Ciències Socials (IEC) i Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya.

— Facultat de Química de la UB, 16 de novembre. VII Seminari de Terminologia de la SCATERM: «La nomenclatura química de la IUPAC en català», impartit per Salvador Alegret i Àngel Messeguer, de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC; Joaquim Sales, de la Societat Catalana de Química; Josep M. Mestres, del Servei de Correcció Lingüística de l'IEC, i Òscar Aznar, de la Societat Catalana de Terminologia. Organització: SCATERM (IEC).

— Institut de Ciències del Mar (ICM) (Barcelona), 22 de gener. Seminari: «Nous avenços en ecologia microbiana 2013», amb la conferència d'obertura «De com les idees científiques necessiten un “caliu” (o paradigma): El primer i l'últim article de Lynn Margulis», per Ricard Guerrero, secretari científic de l'IEC. Organització: Secció de Microbiologia de la Societat Catalana de Biologia (IEC), amb la col·laboració de la Secció d'Ecologia de la Societat Catalana de Biologia i l'ICM (CSIC).

— IEC, 29 de gener. Seminari «Infància i TDAH. Anàlisi multifactorial», adreçat a mestres, professors, pedagogs, psicopedagogs i professionals de l'ense-

nyament en general. Organització: Societat Catalana de Pedagogia (IEC).

— FIB, campus nord de la UPC, 20 de febrer. Seminari del cicle de FIB Alumni: «De l'empresa tradicional a la 2.0», a càrrec de Dídac Lee, conseller delegat d'Inspirit. Organització: FIB Alumni amb la col·laboració de la Societat Catalana de Tecnologia (IEC).

— IEC, 27 de febrer. Seminari de formació del professorat del cicle *Perspectives en filosofia*: «Ètica de la virtut i ètica de l'acció», a càrrec de Genoveva Martí (ICREA-UB). Organització: Grup de Filosofia Analítica de la Societat Catalana de Filosofia (IEC).

— IEC, 13 de març. Seminari de formació del professorat del cicle *Perspectives en filosofia*: «Perspectives sobre el temps i el futur: Ockham, Peirce i Belnap», a càrrec de Sven Rosenkranz (ICREA-UB). Organització: Grup de Filosofia Analítica de la Societat Catalana de Filosofia (IEC).

— IEC, 20 de març. Seminari del cicle de formació del professorat *Perspectives en filosofia*: «Identitat personal: John Locke versus Bernard Williams», a càrrec de Josep Macià, de la UB. Organització: Grup de Filosofia Analítica de la Societat Catalana de Filosofia (IEC).

— IEC, 20 i 21 de març. 3rd European Bois Noir Workshop. Organització: IRTA, Laboratori de Sanitat Vegetal de la Generalitat de Catalunya i Institució Catalana d'Estudis Agraris (ICEA-IEC).

— IEC, 11 d'abril. Seminari «Is there a world beyond Shannon? - Entropies for complex systems», amb Stefan Thurner, professor de ciència de sistemes complexos de la Universitat Mèdica de Viena. Organització: Centre de Recerca Matemàtica (IEC).

— IEC, 17 d'abril. Seminari de formació del professorat del cicle *Perspectives en filosofia*: «Relativisme versus absolutisme moral», a càrrec de Max Kölbel (ICREA-UB). Organització: Grup de Filosofia Analítica de la Societat Catalana de Filosofia (IEC).

— IEC, 24 d'abril. Seminari de formació del professorat del cicle *Perspectives en filosofia*: «Quan la veritat és mentida? Perspectives sobre les paradoxes semàntiques», a càrrec d'Elia Zardini, de la UB i la Universitat d'Aberdeen. Organització: Grup de Filosofia Analítica de la Societat Catalana de Filosofia (IEC).

— IEC, 8 de maig. Seminari de formació del professorat del cicle *Perspectives en filosofia*: «El *cogito* en Descartes i Husserl: convergències i divergències», a càrrec de Carlota Serrahima, de la UB. Organització: Grup de Filosofia Analítica de la Societat Catalana de Filosofia (IEC).

— Institució Milà i Fontanals - CSIC (Barcelona), 15-17 de maig. Seminari «XML-TEI per a obres lexicogràfiques de l'antiguitat i de l'edat mitjana». Organització: Institució Milà i Fontanals - CSIC, UB i IEC.

— Espai Cívic Centre d'Igualada, 18 de maig. III Seminari sobre Coses que Cal Saber de la Llengua Catalana: «La petita història de la correcció de textos a l'Institut d'Estudis Catalans (1907-2007)», impartit per Josep M. Mestres, cap del Servei de Correcció de l'IEC, amb la col·laboració de Carme Kellner. Organització: Associació Promotora de la Llengua Catalana (APLEC).

— IEC, 22 de maig. Seminari de formació del professorat del cicle *Perspectives en filosofia*: «Hi ha una sola lògica? Universalisme o relativisme», a càrrec de José Martínez, de la UB. Organització: Grup de Filosofia Analítica de la Societat Catalana de Filosofia (IEC).

— UIB (Palma), 24 de maig. Seminari «Freinet, història i modernitat», dedicat al pedagog francès Célestin Freinet. Inclogué una conferència i dues ponències sobre la seva influència a Espanya, a Menorca i al País Valencià, i la taula rodona «L'ahir i l'avui de Freinet als territoris de parla catalana». Organització: Grup d'Estudis d'Història de l'Educació (UIB), Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana (IEC).

— IEC, 29-30 de maig. VI Primavera Pedagògica: «Diàlegs de pedagogs i pedagogues joves amb sèniors». Organització: Societat Catalana de Pedagogia (IEC).

Conferències

— IEC, 19 de setembre. Conferència del cicle *La recerca en sociologia a Catalu-*

nya: «Sociologia de la cultura i de la religió», a càrrec d'Arturo Rodríguez Morató, del Centre d'Estudis sobre Cultura, Política i Societat de la UB, i Maria del Mar Griera, del Centre d'Investigacions en Sociologia de la Religió de la UAB. Organització: Associació Catalana de Sociologia (IEC).

— IEC, 19 de setembre. Conferència «Un projecte per a projectar el futur de les llengües», a càrrec de Raquel Casesnoves, de la UPF. Organització: Societat Catalana de Sociolingüística (IEC).

— IEC, 2 d'octubre. Conferència «La fotografia macro aplicada a la mineralogia. El món dels minerals, les tècniques fotogràfiques i la il·luminació», a càrrec de Joan Astor, amb la projecció de *Món mineral i Atrapats en ambre*. Organització: Societat Catalana de Fotògrafs de Natural i Institució Catalana d'Història Natural (IEC).

— IEC, 3 d'octubre. Conferència del cicle *La recerca en sociologia a Catalunya*: «Territori, població i desigualtats», a càrrec d'Isabel Pujadas, del Grup de Recerca en Territori, Població i Ciutadania de la UB, i Sebastià Sarasa, del Grup de Recerca en Sociologia i Demografia de la UPF. Organització: Associació Catalana de Sociologia (IEC).

— IEC, 3 d'octubre. Conferència inaugural del curs 2012-2013 de la Institució Catalana d'Història Natural: «Història natural dels canvis actuals en este-

quiometria i metabolisme global», a càrrec de Josep Peñuelas, ecòleg del Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF-CSIC).

— IEC, 4 d'octubre. Conferència «El Parlament de Catalunya, la representació d'un poble mil·lenari», a càrrec de Marcel Mateu Vilaseca, professor de dret constitucional de la UAB i assessor a la UOC, dins el cicle que commemora els vuitanta anys de la instauració del Parlament de Catalunya. Organització: Societat Catalana d'Estudis Jurídics (IEC), amb la col·laboració de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona.

— IEC, 8 d'octubre. Conferència inaugural del curs 2012-2013 d'Amics de l'Art Romànic: «El Museu Nacional d'Art de Catalunya. Estratègia nacional i internacional», a càrrec de Pep Serra, director del MNAC.

— IEC, 9 d'octubre. Conferència inaugural del curs 2012-2013 de la Societat Catalana de Micologia (entitat adherida de la Institució Catalana d'Història Natural de l'IEC): «El coneixement micològic a Catalunya», a càrrec de Xavier Llimona, membre de l'IEC.

— IEC, 10 d'octubre. Conferència «The radicalization of geography», a càrrec de Richard Peet, professor de geografia de la Universitat de Clark, a Worcester. Organització: Societat Catalana de Geografia (IEC).

— IEC, 10 d'octubre. Conferència inaugural del curs 2012-2013 de la

Societat Catalana de Física (IEC): «El bosó de Higgs», a càrrec d'Albert Bramon, catedràtic de física teòrica de la UAB.

— IEC, 17 d'octubre. Conferència del cicle *La recerca en sociologia a Catalunya*: «Sociologia de l'educació», a càrrec de Rafael Merino, del Grup de Recerca en Educació i Treball de la UAB, i Natàlia Cantó, del Grup d'Estudis en Cultura i Societat (GRECS) de la UOC. Organització: Associació Catalana de Sociologia (IEC).

— IEC, 22 d'octubre. Conferència «An Overview of the R-Project & R-Commander», a càrrec de John Fox, catedràtic del Departament de Sociologia de la Universitat McMaster, d'Ontario (Canadà). Organització: Societat Catalana d'Estadística, amb la col·laboració de l'Idescat.

— IEC, 22 d'octubre. Conferència del cicle *L'art romànic a l'abast*: «Els edificis de Terra Santa i el seu ressò a Occident», a càrrec de Francesca Español, presidenta d'Amics de l'Art Romànic (IEC). Organització: Amics de l'Art Romànic (IEC).

— IEC, 22 d'octubre. Conferència del cicle *Sobirania i drets de les nacions*: «Drets i sobirania a l'època contemporània», a càrrec de Samuel Moyn. Organització: IEC.

— IEC, 23 d'octubre. Conferència inaugural del curs 2012-2013 de la Societat Catalana d'Estudis Històrics (IEC): «L'anarquisme en el tombant dels

segles XIX-XX: l'acció de Tarrida del Màrmol», a càrrec de l'historiador Antoni Dalmau.

— IEC, 24 d'octubre. Conferència inaugural del curs 2012-2013 de la Societat Catalana de Pedagogia (IEC): «El batxillerat: sentit i valors», a càrrec de Joan Manuel del Pozo, professor de la UdG. Organització: Societat Catalana de Pedagogia (IEC).

— IEC, 29 d'octubre. Conferència inaugural del curs 2012-2013 de la Societat Catalana d'Economia (IEC): «Apunts per a una nova Guia de Keynes (i implicacions per a la situació econòmica actual)», a càrrec de Jordi Galí, membre de l'IEC, i professor del Centre de Recerca en Economia Internacional de la UPF i de la Barcelona Graduate School of Economics.

— IEC, 30 d'octubre. Conferència del cicle *La vida social de pedres i ossos*: «From Las Vegas to the Bosnian Pyramids. Archaeology as popular culture», a càrrec de Cornelius Holtorf, de la Universitat Linnaeus (Suècia). Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i la Tècnica (IEC).

— IEC, 31 d'octubre. Conferència del cicle *La vida social de pedres i ossos*: «In James Joule's laboratory: Gestural knowledge and experimentation in the nineteenth century», a càrrec d'Otto Sibum, de la Universitat d'Uppsala (Suècia). Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i la Tècnica (IEC).

— IEC, 5 de novembre. Conferència del cicle *L'art gòtic a l'abast*: «Els abats promotors de Sant Joan de les Abadesses», a càrrec de Marta Crispí, de la Universitat Internacional de Catalunya. Organització: Amics de l'Art Romànic (IEC).

— IEC, 7 de novembre. Conferència «La Generalitat de Catalunya fins a la Nova Planta del 1716», a càrrec d'Albert Estrada-Rius, professor de la UAB, dins la commemoració dels vuitanta anys de la instauració del Parlament de Catalunya. Organització: Societat Catalana d'Estudis Jurídics, amb la col·laboració de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona.

— IEC, 8 de novembre. Conferència inaugural del curs de la Societat Catalana de Comunicació (IEC): «El paper dels mitjans de comunicació en els processos democràtics», a càrrec d'Enric Marín, expresident de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, i de Josep M. Casasús, periodista i membre de l'IEC.

— IEC, 12 de novembre. Conferència del cicle *Sobirania i drets de les nacions*: «Qui decideix realment? A propòsit de la naturalesa del jo», a càrrec de Manuel Cruz Rodríguez, catedràtic de filosofia contemporània de la UB. Organització: IEC.

— Reial Acadèmia de Medicina (Barcelona), 12 de novembre. Conferència inaugural del curs de la Societat Catalana

de Filosofia (IEC): «Notícia i elogi de filosofar amb joves», a càrrec de Jordi Beltran del Rey.

— IEC, 13 de novembre. Conferència inaugural del curs de la Societat Catalana de Matemàtiques (IEC): «Entre el test de Turing i la ciència-ficció: els reptes actuals de la robòtica», a càrrec de Carme Torras (CSIC-UPC).

— IEC, 15 de novembre. Conferència «De la ciutat difusa a l'arxipèlag metropolità», a càrrec de Francesco Indovina, professor d'urbanisme de l'Institut d'Urbanisme i Arquitectura de Venècia. Organització: Societat Catalana de Geografia (IEC).

— IEC, 15 de novembre. Conferència inaugural de la Setmana de la Ciència 2012: «L'enginyeria i el cervell: del control de les crisis convulsives a la reducció de les infeccions infantils a l'Àfrica», per Steven J. Schiff, director del Penn State Center for Neural Engineering. Organització: Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació.

— Abadia de Montserrat, 16 de novembre. Conferència «El poder de l'economia o l'economia del poder?», de Salvador Giner, dins les XV Jornades Universitàries de Cultura Humanista: «El(s) valor(s) de la política. Repensar el poder públic en temps de crisi». Organització: Abadia de Montserrat i UB.

— IEC, 19 de novembre. Conferència «Sense Espanya: els efectes econòmics d'un boicot comercial a les empreses

catalanes», a càrrec de Xavier Cuadras Morató i Modest Guinjoan, del Departament d'Economia i Empresa de la UPF. Organització: Societat Catalana d'Economia (IEC).

— IEC, 20 de novembre. Conferència «El telescopi Fabra-ROA Montsec (TFRM): un instrument per a la cerca d'escombraries espacials, exoplanetes, NEO i fonts d'alta energia», a càrrec de Jorge Núñez de Murga, catedràtic d'astronomia de la Facultat de Física de la UB. Organització: Societat Catalana de Física (IEC).

— Centre Comarcal Lleidatà (Barcelona), 20 de novembre. Conferència «El regne de Navarra i el vescomtat de Castellbò (amb Andorra) el 1512», a càrrec de Josep Moran, membre de la Secció Filològica i director de l'Oficina d'Onomàstica. Organització: Centre Comarcal Lleidatà.

— Edifici Ramon Llull (UIB, Palma), 20 de novembre. Conferència col·loqui «*La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda», a càrrec de Margarida Casacuberta, professora de la UdG. Organització: Universitat de les Illes Balears i delegació de l'IEC a Palma.

— IEC, 20 de novembre. Conferència «Avenços científics i la revolució al sector alimentari», a càrrec de David Jou, catedràtic de la UAB i membre de l'IEC. Organització: Facultat de Veterinària de la UAB i Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació (IEC).

— Can Alcover Espai de Cultura (Palma), 21 de novembre. Conferència «*Nosaltres, els valencians*, de Joan Fuster, 50 anys després», a càrrec de Josep M. Muñoz, director de *L'Avenç* i historiador. Organització: delegació de l'IEC a Palma i Obra Cultural Balear.

— IEC, 21 de novembre. Conferència «Implicaciones de los microARNs en el desarrollo tumoral», a càrrec de Pedro Medina, del Centre de Genòmica i Investigació Oncològica de la Universitat de Granada, guanyador del Premi Sala-Trepal 2012. Organització: Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 21 de novembre. Conferència dins el cicle *La recerca en sociologia a Catalunya*: «Anàlisi de les institucions», a càrrec de Josep Rodríguez, d'Estudis de Poder i Privilegi de la UB, i José A. Noguera, del Grup de Sociologia Analítica i Disseny Institucional de la UAB. Organització: Associació Catalana de Sociologia (IEC).

— Facultat de Dret de la UB, 26 de novembre. Conferència dins el cicle commemoratiu del vuitantè aniversari de la instauració del Parlament de Catalunya: «Els censos a Catalunya», a càrrec de Lluís Jou i Mirabent, notari. Organització: Societat Catalana d'Estudis Jurídics (IEC), amb la col·laboració de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona.

— IEC, 27 de novembre. Conferència: «Ni totes les xarxes són per a pescar ni tots els models van per una

passarel·la: cap a una biologia predictiva, sense oblidar Darwin!», a càrrec d'Albert Sorribas, del Departament de Ciències Mèdiques Bàsiques de l'Institut de Recerca Biomèdica de Lleida. Organització: Secció d'Ensenyament de la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Seu de la Penya Serrill de Benicarló, 28 de novembre. Conferència «Les Normes de Castelló fan 80 anys. Homenatge a Pompeu Fabra, Antoni M. Alcover i Josep Pascual i Tirado», a càrrec de Vicent Pitarch, membre de la Secció Filològica i delegat de l'IEC a Castelló. Organització: delegació de l'IEC a Castelló.

— IEC, 29 de novembre. Conferència del cicle *Pedres i ossos*: «Una dimensió diferent: la controvèrsia pública de l'Home d'Orce», per Miquel Carandell (CEHIC-UAB). Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i la Tècnica (IEC).

— IEC, 4 de desembre. Conferència del cicle *El valor social de la recerca*: «La pobresa és només conseqüència de la crisi?», a càrrec del sociòleg Lluís Sáez i Giol, amb motiu de la celebració dels deu anys del Panel de Desigualtats Socials de Catalunya (PaD). Organització: Fundació Jaume Bofill, Associació Catalana de Sociologia (IEC) i Entitats Catalanes d'Acció Social.

— IEC, 10 de desembre. Conferència del curs «Una mirada filosòfica a la crisi»: «La filosofia de la crisi i la crisi de la filosofia», a càrrec de Salvador Gi-

ner, president de l'IEC. Organització: Societat Catalana de Filosofia (IEC).

— Casa de Cultura de Girona, 11 de desembre. Conferència «Tres escriptores catalanes a Suïssa: Aurora Bertrana, Cèlia Suñol i Mercè Rodoreda», a càrrec de Mariàngela Vilallonga, vicepresidenta de l'IEC. Organització: Aules d'Extensió Universitària per a la Gent Gran.

— IEC, 11 de desembre. Conferència «Sobre el concepte d'anàlisi reflexiva», a càrrec de Lester Embree, del Departament de Filosofia de la Universitat de l'Atlàntic de Florida i president de l'Organisation of Phenomenological Organisations (OPO). Organització: Grup d'Estudis Fenomenològics de la Societat Catalana de Filosofia (IEC).

— IEC, 11 de desembre. Conferència del cicle *La dona i el seu cos: cultura sexual i reproducció entre el franquisme i la transició democràtica*: «Anticoncepció, medicina y feminismo en España. Derechos políticos y prácticas de salud», a càrrec de Teresa Ortiz Gómez, de la Universitat de Granada. Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— Seminari Conciliar de Barcelona, 11 de desembre. Conferència «El context socioeconòmic i cultural (1960-1970)», a càrrec de Salvador Giner, dins el Simposi Internacional sobre el Concili Vaticà II: «La paraula, revelació de Déu en Crist». Organització: Facultat de Teologia de Catalunya.

— Universitat Jaume I (Castelló), 11 de desembre. Conferència «El català, llengua global», a càrrec de Vicent Partal, director de VilaWeb, en el cicle commemoratiu del vuitantè aniversari de les Normes de Castelló. Organització: delegació de l'Institut d'Estudis Catalans a Castelló i Castelló per la Llengua.

— IEC, 12 de desembre. Conferència del cicle *La dona i el seu cos: cultura sexual i reproducció entre el franquisme i la transició democràtica*: «Hormonas de síntesis y prevención del embarazo. Una discusión científica y dogmática en la España franquista», a càrrec d'Esteban Rodríguez Ocaña, de la Universitat de Granada. Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— IEC, 12 de desembre. Conferència del cicle *La recerca en sociologia a Catalunya*: «Estudis de gènere», a càrrec d'Elisabet Almeda, de Benestar, Comunitat i Control Social de la UB; Marta Soler, del Grup de Recerca en Gènere, Identitat i Societat de la UB, i Olga Serradell, del Grup d'Estudis en Immigració i Minories Ètniques de la UAB. Organització: Associació Catalana de Sociologia (IEC).

— IEC, 12 de desembre. Conferència inaugural de les Jornades d'Espiritualitat Medieval: «El filòsof autodidacte: un Robinson filosòfic», per Miguel Candel. Organització: Societat Catalana de Filosofia (IEC).

— Universitat Jaume I (Castelló), 12 de desembre. Conferència «Pompeu Fabra i les Normes de Castelló», a càrrec de Josep Murgades, professor de la UB, en el cicle commemoratiu del vuitantè aniversari de les Normes de Castelló. Organització: delegació de l'IEC a Castelló i Castelló per la Llengua.

— IEC, 13 de desembre. Conferència del cicle *Pedres i ossos*: «Arqueología y sociedad, una relación de pareja», a càrrec de Margarita Díaz-Andreu, de la UB. Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— Universitat Internacional de Catalunya (Barcelona), 13 de desembre. Conferència «Els advocats al sud de França i a Catalunya», a càrrec de Thomas Gergen, de la Universitat de Sarre i de l'Institut Max Planck d'Història del Dret Europeu, dins el cicle commemoratiu del vuitantè aniversari de la instauració del Parlament de Catalunya. Organització: Societat Catalana d'Estudis Jurídics (IEC), amb la col·laboració de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona.

— IEC, 14 de desembre. Conferència del cicle *Els premis Nobel de l'any 2012*: «El Premi Nobel de Química 2012 i els receptors intel·ligents de la superfície de les cèl·lules», a càrrec de Rafael Franco, del Departament de Bioquímica i Biologia Molecular de la UB. Organització: IEC i Societat Catalana de Química.

— Facultat de Biologia de la UB, 18 de desembre. Conferència «Can we

save marine fish stocks?», a càrrec de Philippe Cury, director del Centre de Recherche Halieutique Méditerranéenne et Tropicale (Universitat de Montpeller II). Organització: Facultat de Biologia de la UB i IEC.

— IEC, 18 de desembre. Conferència «Els mapamundis en català de la baixa edat mitjana: orígens, característiques i difusió d'un nou patró cartogràfic», a càrrec de Ramon Pujades, cap de la Secció d'Arxius del Reial Patrimoni de l'Arxiu de la Corona d'Aragó. Organització: Societat Catalana de Geografia (IEC).

— IEC, 18 de desembre. Conferència del cicle *Els premis Nobel de l'any 2012*: «Premi Nobel de Física 2012: observació i manipulació de sistemes quàntics individuals», a càrrec de Jordi Mompart Penina, del Departament de Física de la UAB. Organització: IEC i Societat Catalana de Física.

— IES Ifach, de Calp (Alacant), 18 de desembre. Conferència «Les Normes de Castelló fan 80 anys. Homenatge a Pompeu Fabra, Antoni M. Alcover i Josep Pascual i Tirado», a càrrec de Vicent Pitarch, membre de la Secció Filològica i delegat de l'IEC a Castelló. Organització: Institut d'Estudis Calpins i IES Ifach, amb la col·laboració de l'IEC.

— IEC, 19 de desembre. Conferència del cicle *Els premis Nobel de l'any 2012*: «Reprogramant el destí de les cèl·lules», a càrrec d'Ángel Raya, professor

d'investigació de l'ICREA. Organització: IEC i Societat Catalana de Biologia.

— IEC, 20 de desembre. Conferència del cicle *Els premis Nobel de l'any 2012*: «La teoria de les assignacions estables i la pràctica del disseny de mercats», a càrrec de Jordi Massó, professor d'economia a la UAB, sobre el Premi Nobel d'Economia 2012. Organització: IEC i Societat Catalana d'Economia.

— Ermita de Sant Sebastià (Cervera del Maestrat), 21 de desembre. Conferència «Les Normes de Castelló i la figura de Llorenç Sorlí Ballester», a càrrec de Vicent Pitarch, membre de la Secció Filològica de l'IEC i delegat de l'Institut a Castelló, i Casto Sorlí Moliner, del Consorci Memorial Espais de la Batalla de l'Ebre - Centre d'Estudis del Maestrat. Organització: Ajuntament de Cervera, Plataforma Castelló per la Llengua - Maestrat Viu i delegació de l'IEC a Castelló.

— IEC, 21 de desembre. Conferència del cicle *Els premis Nobel de l'any 2012*: «Premi Nobel de Literatura 2012: Dir sense parlar», a càrrec de Valeria Gaillard, periodista d'*El Punt Avui*. Organització: IEC i Societat Catalana de Llengua i Literatura.

— IEC, 14 de gener. Conferència del cicle *Sobirania i drets de les nacions*: «Sobirania al segle XXI. És possible? Té sentit?», a càrrec de Joan Subirats, de l'Institut de Govern i Polítiques Públiques de la UAB. Organització: IEC.

— Biblioteca Joan Coromines del Masnou, 15 de gener. Conferència «Catalunya i Europa», a càrrec de Salvador Giner, president de l'IEC. Organització: Aula d'Extensió Universitària del Masnou.

— Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, 15 de gener. Conferència «Aliments entre parents: anàlisi de la jurisprudència i novetats del CCCat», a càrrec de Jordi Ribot Igualada, de la UdG, dins el cicle commemoratiu del vuitantè aniversari de la instauració del Parlament de Catalunya. Organització: Societat Catalana d'Estudis Jurídics (IEC), amb la col·laboració de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona.

— IEC, 17 de gener. Conferència «Allò que ens ha ensenyat la geolingüística», a càrrec de Carlos Valcárcel Riveiro, de la Universitat de Vigo. Organització: Societat Catalana de Geografia (IEC).

— IEC, 17 de gener. Conferència de cicle *Pedres i ossos*: «Hacer una montaña mágica», a càrrec d'Oliver Hochadel, de l'Institut Milà i Fontanals del CSIC, que presentà el llibre sobre el projecte d'Atapuerca. Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— IEC, 22 de gener. Conferència del cicle *Objectes perduts: explicar i exposar ciència a museus i altres llocs públics*: «El asco y el ojo inexperto: retórica visual del museo anatómico de Gustav Zeiller», a càrrec de Nike Fakiner, de l'Institut de Filosofia del CSIC. Organització:

zació: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— IEC, 23 de gener. Conferència «Antibiòtics: passat, present i futur», a càrrec de Mercè Berlanga, del Departament de Microbiologia i Parasitologia Sanitàries de la Facultat de Farmàcia de la UB. Organització: Secció d'Ensenyament de la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 23 de gener. Presentació de l'anuari *Societat Catalana 2012*, presidida per Salvador Giner, president de l'IEC, i amb les intervencions de Josep M. Masjuan, coordinador de l'anuari; Enric Juliana, corresponsal de *La Vanguardia* a Madrid, i Josep M. Rotger, president de l'Associació Catalana de Sociologia. Organització: Associació Catalana de Sociologia (IEC).

— Octubre Centre de Cultura Contemporània (OCCC) (València), 23 de gener. Conferència del cicle *Els premis Nobel de l'any 2012*: «Premi Nobel de Literatura 2012: Dir sense parlar», a càrrec de Valeria Gaillard, periodista d'*El Punt Avui*. Organització: IEC i Societat Catalana de Llengua i Literatura (IEC).

— Fundació Bosch i Cardellach (Sabadell), 25 de gener. Conferència «La teoria de control i la independència de Catalunya», a càrrec de Josep Amat, membre de la Secció de Ciències i Tecnologia. Organització: Secció de Ciència i Tecnologia de la Fundació Bosch i Cardellach i Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC.

— IEC, 28 de gener. Conferència «Arquitectura financera: el sabater i el banquer», a càrrec d'Antoni Gasol Margriñà, doctor en economia i autor del llibre *Arquitectura financera internacional i europea*. Organització: Societat Catalana d'Economia (IEC).

— IEC, 28 de gener. Conferència del cicle *Els jueus a Catalunya*: «Els jueus catalans en positiu», a càrrec de Jaume Riera i Sans, antic facultatiu de l'Arxiu de la Corona d'Aragó. Organització: Amics de l'Art Romànic (IEC).

— OCCC (València), 28 de gener. Conferència del cicle *Els premis Nobel de l'any 2012*: «Premi Nobel de Física 2012: observació i manipulació de sistemes quàntics individuals», a càrrec de Jordi Mompert Penina, del Departament de Física de la UAB. Organització: IEC i Societat Catalana de Física (IEC).

— OCCC (València), 30 de gener. Conferència del cicle *Els premis Nobel de l'any 2012*: «El Premi Nobel de Química 2012 i els receptors intel·ligents de la superfície de les cèl·lules», a càrrec de Rafael Franco, del Departament de Bioquímica i Biologia Molecular de la UB. Organització: IEC i Societat Catalana de Química (IEC).

— IEC, 4 de febrer. Conferència «Agricultura: el pas de la visió simple a la visió complexa del sector agrari», a càrrec d'Andreu Vila, de l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona. Organització: Institució Catalana d'Estudis Agraris (IEC).

— OCCC (València), 4 de febrer. Conferència del cicle *Els premis Nobel de l'any 2012*: «La teoria de les assignacions estables i la pràctica del disseny de mercats», per Jordi Massó, professor d'economia a la UAB, sobre el Premi Nobel d'Economia 2012. Organització: IEC i Societat Catalana d'Economia (IEC).

— Universitat Politècnica de València (UPV), campus d'Alcoi, 4 de febrer. Conferència «La comunicació: un problema i una solució», a càrrec de Joaquim M. Puyal, periodista i membre de la Secció Filològica. Organització: UPV, Ajuntament d'Alcoi i IEC.

— IEC, 5 de febrer. Conferència del cicle *Els jueus a Catalunya*: «Un model arquitectònic polivalent: algunes sinagogues catalanes i la seva tipologia», a càrrec de Francesca Español, presidenta d'Amics de l'Art Romànic. Organització: Amics de l'Art Romànic (IEC).

— IEC, 5 de febrer. Conferència del cicle *Objectes perduts: explicar i exposar ciència a museus i altres llocs públics*: «Una història evanescent vs. el retorn del Museu Roca: un espectacle d'anatomia humana a la Barcelona del primer terç del s. xx», a càrrec d'Alfons Zarzoso, del Museu d'Història de la Medicina de Catalunya i del Centre d'Història de la Ciència de la UAB. Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— Universitat d'Alacant, 5 de febrer. Conferència «La transmissió de dis-

ursos des dels mitjans de masses», a càrrec de Joaquim M. Puyal, periodista i membre de la Secció Filològica. Organització: delegació de l'IEC a Alacant i Universitat d'Alacant.

— IEC, 7 de febrer. Conferència del cicle *Les atmosferes tòxiques de la societat industrial*: «Urbanity spoiled. Pollution in the city in and beyond the age of smoke», a càrrec de Frank Uekoetter, del Rachel Carson Center. Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— IEC, 11 de febrer. Conferència del cicle *Els jueus a Catalunya*: «La visió de l'altre. Moros, jueus i cristians a la Corona catalanoaragonesa», a càrrec de Dolors Bramon, del Departament de Filologia Semítica de la UB i membre de l'IEC. Organització: Amics de l'Art Romànic (IEC).

— Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, 12 de febrer. Conferència «Els terminis de prescripció en la nova legislació civil catalana», a càrrec d'Albert Lamarca i Marquès, de la UPF, dins el cicle commemoratiu del vuitantè aniversari de la instauració del Parlament de Catalunya. Organització: Societat Catalana d'Estudis Jurídics (IEC), amb la col·laboració de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona.

— IEC, 13 de febrer. Conferència «La nutrició i la capacitat cognitiva», a càrrec de Mercè Unzeta, de l'Institut de Neurociències de la UAB. Organització:

Secció d'Ensenyament de la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Casa dels Països Catalans (Perpinyà), 14 de febrer. Conferència del cicle *Mirades creuades sobre la Catalunya del Nord i Catalunya*: «Le crépuscule des cultures? Anthropologie, droit et histoire», a càrrec de Louis Assier-Andrieu, director de recerca al Centre Nacional de Recerca Científica. Organització: delegació de l'IEC a Perpinyà.

— IEC, 14 de febrer. Conferència «La cuina catalana és l'aparador cultural del país», a càrrec de la cuinera Carme Rusalleda. Organització: Secció de Filosofia i Ciències Socials i Acadèmia Catalana de Gastronomia.

— IEC, 14 de febrer. Conferència del cicle *Pedres i ossos*: «Caos, orden y dinosaurios: las ciencias de Jurassic Park», a càrrec de Carlos Taberno (CEHIC-UAB). Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— IEC, 20 de febrer. Conferència «El rescat de dades al Servei Meteorològic de Catalunya. La sèrie climàtica de Barcelona (1780-2011)», a càrrec d'Anna Rius Ventosa, cap de l'Àrea de Climatologia del Servei Meteorològic de Catalunya. Organització: Societat Catalana de Física (IEC).

— IEC, 26 de febrer. Conferència del cicle *Objectes perduts: explicar i exposar ciència a museus i altres llocs públics*: «Experiències arran de la trobada

entre ciència i art a Barcelona», a càrrec de Josep Perelló, de la UB. Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— IEC, 28 de febrer. Conferència «Incendios forestales: pasos de acercamiento entre ciencia y gestión», a càrrec de Jorge Mataix-Solera, del Departament d'Agroquímica i Medi Ambient de la Universitat Miguel Hernández. Organització: Societat Catalana de Geografia (IEC).

— IEC, 28 de febrer. Conferència «Riesgos climáticos y cambio climático en el litoral mediterráneo español: un escenario de incertidumbres», a càrrec de Jorge Olcina Cantos, catedràtic d'anàlisi geogràfica regional de la Universitat d'Alacant. Organització: Societat Catalana de Geografia (IEC).

— IEC, 28 de febrer. Conferència del cicle *Les atmosferes tòxiques de la societat industrial*: «Agricultural pesticides & public health in the Twentieth Century», a càrrec de Nathalie Jas (RITME, INRA). Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— IEC, 1 de març. Conferència del cicle *Més enllà de Grècia: cap a una visió multicultural de les matemàtiques*: «Egipte versus Babilònia: una comparació matemàtica», a càrrec de Josep Pla, de la UB. Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— IEC, 4 de març. Conferència del cicle *L'excursionisme científic i la descoberta de l'art medieval. Centenari de Mn. Antoni M. Alcover*: «Josep Gudiol i Cunill, arqueologia i excursionisme», a càrrec de Francesc Roma i Casanovas, de la UVic. Organització: Amics de l'Art Romànic (IEC).

— IEC, 5 de març. Conferència «Ernest Lluch i els seus estudis sobre economia», a càrrec de Francesc Artal, doctor en economia i membre del Patronat i de la Comissió Acadèmica de la Fundació Ernest Lluch. Organització: Societat Catalana d'Economia (IEC) i Fundació Ernest Lluch.

— Museu Arqueològic d'Eivissa i Formentera (Eivissa), 5 de març. Conferència «Marià Villangómez i Bartomeu Rosselló-Portel: dos poetes essencials», a càrrec de Joan Mas i Vives, catedràtic de literatura catalana de la UIB i membre de l'IEC, dins la commemoració del centenari Marià Villangómez. Organització: Institut d'Estudis Eivissencs i IEC.

— IEC, 7 de març. Conferència «Protostoria del ritratto tra vi e v secolo a. C.: Tiranni, poeti e artisti», a càrrec del professor de llengua i literatura grega Carmine Catenacci. Organització: Societat Catalana d'Estudis Clàssics (IEC).

— IEC, 7 de març. Conferència del cicle *Les atmosferes tòxiques de la societat industrial*: «Dangerous trade. Histories of industrial hazard across a globalizing world», a càrrec de Joseph

Melling, del Centre for Medical History de la Universitat d'Exeter. Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— IEC, 11 de març. Conferència «L'art medieval en els viatges de Mn. Alcover», a càrrec de Francesca Español, presidenta d'Amics de l'Art Romànic, dins el cicle *L'excursionisme científic i la descoberta de l'art medieval. Centenari de Mn. Antoni M. Alcover*. Organització: Amics de l'Art Romànic (IEC).

— IEC, 11 de març. Conferència del cicle *El tren d'alta velocitat i la seva intermodalitat en ciutats mitjanes*: «Recent developments of high-speed rail services in Italy: an analysis of major achievements and remaining weaknesses», a càrrec d'Alessio Sitran, del TRT Trasporti e Territorio de Milà. Organització: UdL, amb la col·laboració de la Societat Catalana de Geografia (IEC).

— IEC, 11 de març. Conferència del cicle *Sobirania i drets de les nacions*: «Westfàlia, postWestfàlia i sobiranes nacionals», a càrrec de Carles Boix, de la Universitat de Princeton. Organització: IEC.

— IEC, 12 de març. Conferència del cicle *El tren d'alta velocitat i la seva intermodalitat en ciutats mitjanes*: «The intermodal connection in medium-sized cities. The example of Italy and France», a càrrec d'Oliver Klein, de LET ENTPE de Lió. Organització: UdL, amb la col·laboració de la Societat Catalana de Geografia (IEC).

— IEC, 12 de març. Conferència del cicle *Objectes perduts: explicar i exposar ciència a museus i altres llocs públics*: «Experiències arran de la trobada entre ciència i art a Barcelona», a càrrec de Josep Perelló, de la UB. Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, 12 de març. Conferència «Els pactes amistosos de separació en el Llibre II CCC», a càrrec de Susana Navas Navarro, de la UAB, en el cicle commemoratiu del vuitantè aniversari de la instauració del Parlament de Catalunya. Organització: Societat Catalana d'Estudis Jurídics (IEC), amb la col·laboració de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona.

— IEC, 13 de març. Conferència del cicle *El tren d'alta velocitat i la seva intermodalitat en ciutats mitjanes*: «Connecting the high-speed train in German cities. Good practices of intermodality», a càrrec de Hans-Liudger Dienel, de la Universitat Tècnica de Berlín. Organització: UdL, amb la col·laboració de la Societat Catalana de Geografia (IEC).

— IEC, 13 de març. Conferència del cicle *El tren d'alta velocitat i la seva intermodalitat en ciutats mitjanes*: «Estaciones del AVE y ciudades: evaluando conexiones intermodales para los turistas», a càrrec de José M. Coronado i Maddi Garmendia, de la Universitat de Castella-la Manxa. Organització: UdL,

amb la col·laboració de la Societat Catalana de Geografia (IEC).

— OCCC (València), 13 de març. Conferència del cicle *Wallace 100. La geografia de la vida*: «Wallace, un científic a l'ombra de Darwin», a càrrec de Manuel Costa, catedràtic emèrit de la UV. Organització: Càtedra de divulgació de la ciència de la UV, Acció Cultural del País Valencià, Fundació Espanyola per a la Ciència i la Tecnologia, CSIC, Societat Catalana de Biologia i IEC.

— Casa dels Països Catalans (Perpinyà), 14 de març. Conferència del cicle *Mirades creuades sobre la Catalunya del Nord i Catalunya*: «Qüestions al voltant de l'autodeterminació de Catalunya», a càrrec de Joan Becat, membre de l'IEC. Organització: delegació de l'IEC a Perpinyà i Institut Català de Recerca en Ciències Socials de la Universitat de Perpinyà.

— IEC, 14 de març. Conferència del cicle *El tren d'alta velocitat i la seva intermodalitat en ciutats mitjanes*: «High-speed rail and regional development: the case of intermediate stations», a càrrec de Roger W. Vickerman, de la Universitat de Kent (Regne Unit). Organització: UdL, amb la col·laboració de la Societat Catalana de Geografia (IEC).

— IEC, 14 de març. Conferència del cicle *Pedres i ossos*: «La mitologia de los dinosaurios», a càrrec de José Luis Sanz, de la Universitat Autònoma de Madrid. Organització: Societat Catalana

de la Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— IEC, 18 de març. Conferència «Carreras Candi i la descoberta del patrimoni medieval», a càrrec de Joaquim Graupera i Graupera, secretari d'Amics de l'Art Romànic (IEC), dins el cicle *L'excursionisme científic i la descoberta de l'art medieval. Centenari de Mn. Antoni M. Alcover*. Organització: Amics de l'Art Romànic (IEC).

— IEC, 18 de març. Conferència del cicle *Sobiranisme i drets de les nacions*: «La nació: pot sobreviure sense el seu propi estat?», a càrrec de Montserrat Guibernau, catedràtica de política al Queen Mary College de la Universitat de Londres. Organització: IEC.

— IEC, 19 de març. Presentació de l'Aula Carles Riba, de la UAB i l'IEC. Participants: Salvador Giner, president de l'IEC; Montserrat Jufresa, presidenta de la Societat Catalana d'Estudis Clàssics (IEC); Carles Miralles, catedràtic de la UB i membre de l'IEC; Isidor Marí, president de la Secció Filològica; Carles-Jordi Guardiola, editor de les *Cartes* de Carles Riba, i Dídac Ramírez, rector de la UB. Organització: IEC i Societat Catalana d'Estudis Clàssics, amb la col·laboració de la UB.

— Centre Cívic La Geltrú (Vilanova i la Geltrú), 20 de març. Conferència «La Secció Filològica de l'IEC als cent anys de les *Normes ortogràfiques*», a càrrec d'Isidor Marí, president de la Secció

Filològica. Organització: Òmnium Garraf i Secció Filològica de l'IEC.

— Facultat de Dret de la UAB, 20 de març. Conferència «La gènesi política del dret públic. El cas de Catalunya», a càrrec de Xavier Arbós Marín, de la UB, dins el cicle commemoratiu del vuitantè aniversari de la instauració del Parlament de Catalunya. Organització: Societat Catalana d'Estudis Jurídics (IEC), amb la col·laboració de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona.

— IEC, 4 d'abril. Conferència «Mirant més enllà de la crisi», a càrrec de Salvador Alemany, president d'Abertis Infraestructuras i del Consell Assessor per a la Reactivació Econòmica i el Creixement. Organització: Societat Catalana d'Economia (IEC).

— IEC, 5 d'abril. Conferència del cicle *Més enllà de Grècia: cap a una visió multicultural de les matemàtiques*: «Les matemàtiques a al-Àndalus», a càrrec de Carles Dorce, de la UB. Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— IEC, 9 d'abril. Conferència del cicle *La dona i el seu cos: cultura sexual i reproducció entre el franquisme i la transició democràtica*: «Publicitando género y medicamentos: imágenes de mujeres en la publicidad de la píldora en España (1964-1983)», a càrrec d'Ágata Ignaciuk, de la Universitat de Granada. Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— IEC, 10 d'abril. Conferència «Wagner en l'art català», a càrrec de Francesc Fontbona, membre de la Secció Històrico-Arqueològica, dins la commemoració del bicentenari del naixement de Richard Wagner. Organització: IEC.

— IEC, 10 d'abril. Conferència del cicle *Límits de la ciència*: «Las estrategias de legitimación científica del hipnotismo en la España de finales del siglo XIX y comienzos del siglo XX», a càrrec d'Ángel González de Pablo, de la Universitat Complutense de Madrid. Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— Casa dels Països Catalans de Perpinyà, 11 d'abril. Conferència del cicle *Mirades creuades sobre la Catalunya del Nord i Catalunya*: «Les consèquenes en Catalogne Nord du phénomène de la prostitution de part et d'autre de la frontière», a càrrec de Sophie Avarguez i Aude Harlé, membres de l'Institut Català de Recerca en Ciències Socials (ICRCS) de la Universitat de Perpinyà. Organització: delegació de l'IEC a Perpinyà i ICRCS.

— IEC, 11 d'abril. Conferència «La situació jurídica del català: límits emergents després de la sentència de l'Estatut?», a càrrec d'Eva Pons, professora titular de dret constitucional de la UB. Organització: Societat Catalana de Sociolingüística (IEC).

— IEC, 11 d'abril. Conferència del cicle *La dona i el seu cos: cultura sexual i reproducció entre el franquisme*

i la transició democràtica: «Movimiento feminista y sanitario por la planificación familiar en Sevilla durante la transición democrática», a càrrec d'Eugenia Gil, de la Universitat de Sevilla. Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— Fundació Novessendes, de Betxí (Castelló de la Plana), 15 d'abril. Conferència «Homenatge a les Normes de Castelló», a càrrec de Vicent Pitarch, membre de la Secció Filològica i delegat de l'IEC a Castelló, en el marc de la XXVI Festa per la Llengua. Organització: Acció Cultural del País Valencià.

— IEC, 15 d'abril. Conferència del cicle *El romànic a l'abast*: «Sant Ponç de Corbera, una església del primer romànic en el seu context», a càrrec de Montserrat Pagès, conservadora de la col·lecció d'art romànic del MNAC. Organització: Amics de l'Art Romànic (IEC).

— Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, 16 d'abril. Conferència «Les immissions en el dret civil de Catalunya», a càrrec d'Elena Lauroba, de la UB, dins el cicle commemoratiu del vuitantè aniversari de la instauració del Parlament de Catalunya. Organització: Societat Catalana d'Estudis Jurídics (IEC), amb la col·laboració de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona.

— Institut d'Història de la Ciència i la Medicina López Piñero (València), 16 d'abril. Conferència del cicle *Les atmosferes tòxiques de la societat indus-*

trial: «Amianto: de problema laboral a riesgo ambiental, 1960-1980», a càrrec d'Alfredo Menéndez Navarro, de la Universitat de Granada. Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— IEC, 17 d'abril. Conferència «Barcelona-París-Bayreuth: a la recerca de les fonts wagnerianes», a càrrec de Francesc Cortès, de la UAB, dins la commemoració del bicentenari del naixement de Richard Wagner. Organització: IEC.

— IEC, 17 d'abril. Conferència del cicle *Límits de la ciència*: «Voyances en Europe occidentale de la première guerre mondiale à la seconde», a càrrec de Nicole Edelman, de la Universitat de París Ouest-Nanterre. Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— OCCC (València), 17 d'abril. Conferència del cicle *Wallace 100. La geografia de la vida*: «L'amenaça de les espècies invasores sobre la biodiversitat de les illes Galápagos», a càrrec d'Anna Traveset, del CSIC i de la UIB. Organització: càtedra de divulgació de la ciència de la UV, Acció Cultural del País Valencià, Fundació Espanyola per a la Ciència i la Tecnologia, CSIC, Societat Catalana de Biologia i IEC.

— IEC, 18 d'abril. Conferència «Gendered spaces of crisis in Greece», a càrrec de Fina Vaiou, de la Universitat Tècnica Nacional d'Atenes. Organització: Societat Catalana de Geografia (IEC).

— IEC, 24 d'abril. Conferència del cicle *Física oberta*: «Simuladors quàntics amb àtoms, ions i fotons», a càrrec de Juan Ignacio Cirac, director de la Divisió de Teoria de l'Institut Max-Planck d'Òptica Quàntica. Organització: Societat Catalana de Física (IEC).

— IEC, 24 d'abril. Conferència del cicle *Límits de la ciència*: «La pràctica de la metafísica a Espanya: entre ciència i religió», a càrrec de Mònica Balltendre, de la UAB. Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— IEC, 26 d'abril. Conferència del cicle *Més enllà de Grècia: cap a una visió multicultural de les matemàtiques*: «Sangakus. Àlgebra i geometria al Japó de l'època EDO (1600-1868)», a càrrec de Ramon Nolla, de l'IES Pons d'Icart de Tarragona. Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— IEC, 29 d'abril. Conferència «L'espai, motor per a la competitivitat i el creixement», a càrrec de Juan de Dalmau, membre corresponent de l'IEC. Organització: Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC.

— IEC, 29 d'abril. Conferència «Químiques: determinació de minerals», a càrrec de Joan Viñals, professor del Departament de Ciència dels Materials i Enginyeria Metal·lúrgica de la UB i membre del Grup Mineralògic Català. Organització: Institució Catalana d'His-

tòria Natural (IEC) i Grup Mineralògic Català.

— IEC, 2 de maig. Conferència «Paisatges francocatalans compartits: evidències d'un espai viscut comú. La bilateralitat com a estratègia d'un treball», a càrrec de Santiago Riera Mora, de la UB, i de Yannik Miras, de la CNRS - Universitat de Clermont-Ferrand 2. Organització: Societat Catalana de Geografia (IEC).

— IEC, 6 de maig. Conferència «Cultura catalana i filologia clàssica», a càrrec de Jaime Siles, catedràtic de filologia llatina de la UV. Organització: Societat Catalana d'Estudis Clàssics (IEC).

— IEC, 6 de maig. Conferència «Entorn de l'*Atlas de la industrialització de Catalunya, 1750-2010*», a càrrec de Jordi Nadal, Josep M. Benaul i Carles Sudrià, directors de l'obra. Organització: Societat Catalana d'Economia (IEC).

— Facultat de Dret de la UPF, 7 de maig. Conferència «L'acció exterior de Catalunya», a càrrec de Caterina García Segura, de la UPF, dins el cicle commemoratiu del vuitantè aniversari de la instauració del Parlament de Catalunya. Organització: Societat Catalana d'Estudis Jurídics (IEC), amb la col·laboració de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona.

— IEC, 7 de maig. Conferència «Domènec Terradellas (1713-1751): un compositor europeu», a càrrec de Josep Dolcet, musicòleg. Organització: Societat Catalana de Musicologia (IEC).

— IEC, 14 de maig. Conferència del cicle *Objectes perduts: explicar i exposar ciència a museus i altres llocs públics*: «Explicar objectes, exposar conceptes, evocar històries: apunts sobre muntatges efímers en espais públics», a càrrec de Dani Freixes, dissenyador. Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, 15 de maig. Conferència «El règimen jurídico de la vivienda familiar en situaciones de crisis matrimonial», a càrrec de Santiago Espiau, de la UB, dins el cicle commemoratiu del vuitantè aniversari de la instauració del Parlament de Catalunya. Organització: Societat Catalana d'Estudis Jurídics (IEC), amb la col·laboració de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona.

— OCCC (València), 15 de maig. Conferència del cicle *Wallace 100. La geografia de la vida: L'orquídia de Darwin, la papallona de Wallace, insectes i biomaterials. Una reflexió consumista sobre la biodiversitat*, a càrrec de Joaquim Baixeras, de l'Institut Cavanilles de Biodiversitat i Biologia Evolutiva de la UV. Organització: càtedra de divulgació de la ciència de la UV, Acció Cultural del País Valencià, Fundació Espanyola per a la Ciència i la Tecnologia, CSIC, Societat Catalana de Biologia i IEC.

— IEC, 16 de maig. Conferència «Evolución del sistema de planificación en Dinamarca (1950-2010)», a càrrec de

Daniel Galland, de la Universitat d'Aalborg (Dinamarca). Organització: Societat Catalana d'Ordenació del Territori (IEC), amb la col·laboració de la Societat Catalana de Geografia (IEC) i l'Associació d'Arquitectes Urbanistes de Catalunya.

— IEC, 22 de maig. Conferència «Els manuscrits hebreus de l'Arxiu Històric de Girona: una font per a l'estudi històric, literari i lingüístic de les comunitats jueves catalanes», a càrrec d'Esperança Valls, de la UB. Organització: Societat Catalana d'Estudis Hebraics (IEC).

— IEC, 23 de maig. Conferència «Elements de lingüística romànica conuenients per a geògrafs catalans», a càrrec de Joan Rebagliato i Font, soci honorari de la Societat Catalana de Geografia. Organització: Societat Catalana de Geografia (IEC).

— IEC, 23 de maig. Conferència «Profeta a la seva terra? La recepció de la música de Robert Gerhard durant el franquisme (1945-1970)», a càrrec de Germán Gan, professor d'art i musicologia a la UAB. Organització: Societat Catalana de Musicologia (IEC).

— IEC, 24 de maig. Conferència del cicle *Més enllà de Grècia: cap a una visió multicultural de les matemàtiques: «Pitàgores a la Xina, o el procediment Gou Gu»*, a càrrec de Iolanda Guevara, de l'IES Badalona VII. Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— IEC, 27 de maig. Conferència «Viabilitat econòmica d'una Catalunya-estat», a càrrec de Núria Bosch, catedràtica d'hisenda pública de la UB. Organització: Societat Catalana d'Economia (IEC).

— UIB (Palma), 27 de maig. Conferència «L'activitat normativa de la Secció Filològica: criteris i orientacions», a càrrec d'Isidor Marí, president de la Secció Filològica de l'IEC. Organització: delegació de l'IEC a Palma.

— Edifici Sa Riera, UIB (Palma), 28 de maig. Conferència «La Secció Filològica de l'IEC, en el centenari de les *Normes ortogràfiques*», a càrrec d'Isidor Marí, president de la Secció Filològica. Organització: delegació de l'IEC a Palma.

— Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya, 29 de maig. Conferència «La nova regulació de l'etiquetatge dels aliments a la UE: estem preparats per al dia D, el 13 de desembre de 2014?», a càrrec de Lluís González-Vaqué, vicepresident de l'Associació Iberoamericana pel Dret Alimentari. Organització: Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació (IEC).

— IEC, 3 de juny. Conferència «La problemàtica del canvi climàtic i l'agricultura a Catalunya», a càrrec de Josefina Plaixats, professora de la UAB i membre del Grup d'Experts en Canvi Climàtic de Catalunya. Organització: Institució Catalana d'Estudis Agraris (IEC).

— IEC, 5 de juny. Conferència «L'Any de l'Aire: reptes i oportunitats per a la salut ambiental a la UE», a càrrec de Josep Martí, coordinador del Grup de Medi i Salut del Centre d'Anàlisi i Programes Sanitaris. Organització: Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya amb la col·laboració de l'Associació Catalana de Ciències Ambientals i la Societat Catalana d'Ordenació del Territori (IEC).

— La Plana de l'Om (Manresa), 7 de juny. Conferència «Reconstruint l'ambient dels darrers dinosaures pirinencs», a càrrec de Josep Marmi, de l'Institut Català de Paleontologia. Organització: Institució Catalana d'Història Natural (IEC).

— IEC, 11 de juny. Conferència «Del territori al canelobre. Sobre la decisiva transformació de Catalunya, 1550-1774», a càrrec d'Albert Garcia Espuche, arquitecte i professor d'història. Organització: Societat Catalana de Geografia (IEC).

— Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, 11 de juny. Conferència «Sobre la notaria avui», a càrrec de Joan Carles Ollé Favaró, degà de l'Il·lustre Col·legi de Notaris de Catalunya, en el cicle dedicat a la commemoració del vuitantè aniversari de la instauració del Parlament de Catalunya. Organització: Societat Catalana d'Estudis Jurídics (IEC), amb la col·laboració de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona.

— IEC, 17 de juny. Conferència «Deficiència d'hormona del creixement

(GH) i fibromiàlgia: una cruïlla per a l'esperança», a càrrec de Guillem Cuatrecasas, metge especialista en endocrinologia i nutrició. Organització: Secció de Ciències Biològiques de l'IEC.

— IEC, 17 de juny. Conferència «Violència i pau de Déu a l'edat mitjana», a càrrec de Gaspar Feliu, membre de la Secció Històrico-Arqueològica. Organització: Màster d'història de Catalunya de la UAB i Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC.

— IEC, 18 de juny. Conferència «Allotjaments, fiscalitat i violència militar i paramilitar a la Guerra dels Segadors», a càrrec de Valentí Gual, de la UB. Organització: Màster d'història de Catalunya de la UAB i Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC.

— IEC, 18 de juny. Conferència «Richard Wagner stages Richard Wagner», a càrrec d'Evan Baker. Organització: Societat Catalana de Musicologia (IEC).

— IEC, 19 de juny. Conferència «Estat i violència a Catalunya: de l'antic règim a la societat liberal 1793-1875», a càrrec de Lluís Ferran Toledano, de la UAB. Organització: Màster d'història de Catalunya de la UAB i Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC.

— IEC, 20 de juny. Conferència «Les actituds i ideologies lingüístiques dels joves d'ensenyament secundari a Catalunya», a càrrec de Michael Newman, del Queens College de Nova York, i Mirreia Trenchs i Parera, de la UPF. Organit-

zació: Societat Catalana de Sociolingüística (IEC).

— IEC, 20 de juny. Conferència «Lluita de classes i pistolerisme del temps de la Primera Guerra Mundial i la seva postguerra», a càrrec d'Albert Balcells, membre de la Secció Històrico-Arqueològica. Organització: Màster d'història de Catalunya de la UAB i Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC.

— IEC, 21 de juny. Conferència «Violència i política, 1931-1945», a càrrec de Francesc Bonamusa i Javier Rodrigo, de la UAB. Organització: Màster d'història de Catalunya de la UAB i Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC.

— IEC, 25 de juny. Conferència «El punt de vista de Bon Preu sobre la comercialització dels productes agrícoles», a càrrec de Joan Font, president i director general del grup Bon Preu. Organització: Institució Catalana d'Estudis Agraris (IEC).

— IEC, 26 de juny. Conferència «La revista *Ibérica*: acostar la ciència i la tecnologia a la societat», a càrrec d'Antoni Roca, professor de la UPC i membre de la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica. Organització: Secretaria Científica de l'IEC.

— Liceu Renouvier de Prada (Conflent), 20 d'agost. Conferència «Pompeu Fabra: cultura i nació. Amb motiu del centenari de les *Normes ortogràfiques*», a càrrec d'Isidor Marí, president de la Secció Filològica de l'IEC. Organització: UCE.

Presentacions

— UB, 2 d'octubre. Presentació de l'edició bilingüe català-japonès del llibre *Vuit rondalles mallorquines d'Antoni M. Alcover*, amb Lourdes Cirnot, vicerectora d'Arts, Cultura i Patrimoni de la UB; Isidor Marí, president de la Secció Filològica; Adolfo Sotelo, degà de la Facultat de Filologia de la UB; Maria Pilar Perea, professora del Departament de Filologia Catalana de la UB; Ko Tazawa, traductor, i Yukiko Murata, il·lustradora. Organització: UB i Secció Filològica de l'IEC.

— Ateneu Barcelonès, 3 d'octubre. Presentació del llibre *Universitat, valors i societat*, de Dídac Ramírez, a càrrec de Salvador Giner. Organització: La Magrana i Ateneu Barcelonès.

— IEC, 10 d'octubre. Presentació de la segona edició del llibre *El cas dels catalans*, amb Salvador Giner, president de l'IEC; Amèlia Trueta, historiadora; Antoni Simon, membre de la Secció Històrico-Arqueològica, i Agustí Soler, president de la Fundació Francesc de Castellví. Organització: IEC.

— Palau de la Generalitat, 16 d'octubre. Presentació del vuitè volum de les *Obres completes* de Pompeu Fabra, dins la commemoració del centenari de la publicació de la *Gramàtica de la llengua catalana*. Organització: Departament de Cultura de la Generalitat, Direcció General de Política Lingüística i IEC.

— IEC, 23 d'octubre. Presentació del portal Antoni M. Alcover, a càrrec de

Maria Pilar Perea, professora de la UB i responsable del portal, dins la commemoració de l'Any Antoni M. Alcover 2012. Organització: IEC, amb la col·laboració de l'Institut Ramon Llull, la Xarxa Vives d'Universitats i l'Obra Social La Caixa.

— IEC, 13 de novembre. Presentació del llibre *Arrels germàniques de la matemàtica contemporània: amb una antologia de textos matemàtics de 1850 a 1950*, de Pilar Bayer, Jordi Guàrdia i Artur Travesa, dins la sessió inaugural del curs de la Societat Catalana de Matemàtiques (IEC).

— IEC, 13 de novembre. Presentació del Portal de la Llengua de Signes Catalana, a càrrec de Josep Quer, membre corresponent de l'IEC i director del projecte, i dels investigadors Santiago Frigola i Gemma Barberà. Organització: Secció Filològica de l'IEC.

— IEC, 15 de novembre. Presentació del llibre *La transmissió familiar del valencià*, de Brauli Montoya, membre de la Secció Filològica de l'IEC, i del monogràfic sobre «La transmissió familiar en les llengües recessives i la revernacularització», de la revista *Caplletra*. Organització: Societat Catalana de Sociolingüística (IEC).

— IEC, 19 de novembre. Presentació del llibre *El campanar de la Seu Vella de Lleida i els campanars gòtics a la Corona d'Aragó*, a càrrec de Joan Ramon González Pérez, president de l'Associació Amics de la Seu Vella de Lleida.

Organització: Amics de l'Art Romànic (IEC).

— Reial Acadèmia de Medicina (Barcelona), 22 de novembre. Presentació del llibre *Filosofía y ciencia en la geografía contemporánea. Una introducción a la geografía. Nueva edición ampliada*, d'Horacio Capel, per José Manuel Bermudo Ávila, catedràtic de filosofia política de la UB. Organització: Societat Catalana de Geografia (IEC).

— Seu del Grup d'Estudis Sitgetans (Sitges), 24 de novembre. Presentació del volum *Jornades de la Secció Filològica de l'IEC a Sitges. Homenatge a Josep Roca-Pons (14 i 15 de maig de 2010)*, amb les intervencions d'Isidor Marí, president de la Secció Filològica; Vinyet Panyella, presidenta del Grup d'Estudis Sitgetans; Philip D. Rasico, membre corresponent de la Secció Filològica, i August Bover, president de la Societat Catalana de Llengua i Literatura i curador de l'obra. Organització: Grup d'Estudis Sitgetans i Secció Filològica de l'IEC.

— IEC, 27 de novembre. Presentació de *l'Epistolari grec*, d'Antoni Rubió i Lluch, a càrrec de Pedro Bádenas, Albert Balcells, Josep Massot —curador de l'obra— i Eusebi Ayensa.

— IEC, 14 de desembre. Presentació de la seu de l'Academia Europaea a la Casa de Convalescència de l'Institut d'Estudis Catalans. Organització: Academia Europaea, Ajuntament de Barcelona, Conselleria d'Economia i Coneixement de

la Generalitat de Catalunya i Obra Social La Caixa.

— IEC, 20 de desembre. Presentació dels llibres *Nación guaraní* i *Diccionario etimológico y etnográfico de la lengua guaraní hablada en Bolivia*, a càrrec de Joan Martí i Castell, membre de la Secció Filològica, i Joan A. Argenter, director de la Càtedra UNESCO de Llengües i Educació de l'IEC. Organització: Càtedra UNESCO de Llengües i Educació de l'IEC i Comité Nacional de Coordinación de los Consejos Educativos de Pueblos Originarios (CEPOS).

— UB, 20 de desembre. Presentació del llibre *De geolingüística i etimologia romàniques*, de Joan Veny. Acte inclòs en l'homenatge que li dedicà la Universitat de Barcelona.

— IEC, 21 de desembre. Presentació del projecte «La portalada de Ripoll, patrimoni de la humanitat», a càrrec de Jordi Munell, alcalde de Ripoll, i de Carme Polo, assessora del projecte. Organització: Amics de l'Art Romànic (IEC).

— Museu d'Història de Catalunya (Barcelona), 16 de gener. Presentació del llibre *Història de la moneda de l'Occitània catalana (s. XI-XIII)*, amb Agustí Alcoberro, director del Museu d'Història de Catalunya; Josep Cardús, vicepresident del Centre d'Agermanament Occitano-Català, i Miquel Crusafont, autor del llibre. Organització: Museu d'Història de Catalunya i Centre d'Agermanament Occitano-Català.

— Ajuntament de Girona, 17 de gener. Presentació del llibre *Catàleg dels manuscrits de les obres de Francesc Eiximenis, OFM, conservats en biblioteques públiques*. Vol. I: *Descripció dels manuscrits*, a càrrec de l'alcalde de Girona, Carles Puigdemont, i el president de l'IEC, Salvador Giner. Organització: Ajuntament de Girona i IEC.

— IEC, 11 de febrer. Presentació del llibre *Ciència i universitat a Catalunya. Projectió de futur*, amb la presidència de Joandomènec Ros, vicepresident de l'IEC, i les intervencions de Claudi Mans, catedràtic emèrit d'enginyeria química de la UB, i David Bueno, del Departament de Genètica de la UB. Organització: UB i IEC.

— IEC, 27 de febrer. Presentació del llibre *Els bastiments menors catalans de construcció artesanal del segle XX*, d'Alexandre Ribó Golovart, a càrrec de Carles Bas, membre de la Secció de Ciències Biològiques; Salvador Alegret, membre de la Secció de Ciències i Tecnologia, i Joan Veny, membre de la Secció Filològica. Organització: Secció de Ciències i Tecnologia i Secció de Ciències Biològiques de l'IEC.

— Ateneu Barcelonès, 14 de març. Presentació del llibre *El passat ens empaita. Vicissituds d'un fill d'exiliat republicà*, amb Enric Larreula, escriptor; Salvador Giner, president de l'IEC, i Gentil Puig, autor del llibre. Organització: Ateneu Barcelonès i Pagès Editors.

— IEC, 8 d'abril. Presentació del número de la revista *Diàlegs* dedicat a l'economia social de mercat, amb alguns dels autors dels articles publicats en aquest número monogràfic. Organització: Societat Catalana d'Economia (IEC).

— IEC, 9 d'abril. Presentació del llibre *Néixer en una gota*, amb Rubén Duro, biòleg, divulgador científic i autor del llibre, i Ricard Guerrero, secretari científic de l'IEC. Organització: IEC i 3.14 Servicios Editoriales.

— IEC, 15 d'abril. Presentació del Projecte de Recerca de les Arts Escèniques de Catalunya (PRAEC), dins la commemoració del centenari de l'Institut del Teatre. Organització: Institut del Teatre, amb la col·laboració de l'IEC i la Xarxa Vives d'Universitats.

— IEC, 16 d'abril. Presentació del llibre *Teresa Llàcer. La descoberta expressionista del món*, de Joan Martí i Castell, membre de la Secció Filològica, a càrrec de Francesc Fontbona, membre de la Secció Històrico-Arqueològica. Organització: IEC i Diputació de Tarragona.

— Seu Universitària Ciutat d'Alacant, 18 d'abril. Presentació del llibre *Carrer de pas*, d'Octavi Monsonís, a càrrec de Josep M. Escolano, de la UA. Organització: delegació de l'IEC a Alacant.

— IEC, 25 d'abril. Presentació del llibre *Percepcions de l'espai agrari periurbà*, amb Josep M. Vives, president

de l'ICEA; Joaquim M. Puigvert, vicerector de Relacions Institucionals, Societat i Cultura de la UdG, i Joan Caball, vicepresident de la Fundació Agroterritori. Organització: ICEA (IEC) i Fundació Agroterritori.

— Casa de la Cultura de Castelló de la Plana, 27 d'abril. Presentació del llibre *La mà de ningú*, de Vicent Usó, dins el cicle *Vermuts literaris*. Organització: delegació de l'IEC a Castelló i Castelló per la Llengua.

— Facultat d'Economia i Empresa de la UB, 8 de maig. Presentació dels treballs guardonats en la dissetena edició del Concurs de Joves Sociòlegs. Organització: Associació Catalana de Sociologia (IEC).

— Casa de la Cultura de Castelló de la Plana, 25 de maig. Presentació del llibre *Una singularitat amarga. Joan Fuster i el relat de la identitat valenciana*, de Ferran Archilés, en el marc del cicle *Vermuts literaris*. Organització: delegació de l'IEC a Castelló i Castelló per la Llengua.

— IEC, 29 de maig. Presentació del llibre *Enric Moles i Ormella. Determinació de pesos moleculars de gasos pel mètode de les densitats límit*, número 7 de «Clàssics de la Química», amb Agustí Nieto-Galan, del Centre d'Història de la Ciència de la UAB, i Joaquim Sales Cabré, del Departament de Química Inorgànica de la UB. Organització: Secció de Ciències i Tecnologia, Societat Catalana de

Química i Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— IEC, 30 de maig. Presentació del novè i darrer volum de les *Obres completes* de Pompeu Fabra. L'acte inclogué la donació del Fons Fabra de Jordi Mir a l'IEC i la inauguració de l'Espai Fabra. Organització: IEC.

— IEC, 18 de juny. Presentació de l'espai web Jardins i Jardiniers: Art, Ciència i Ofici als Països Catalans, per Montse Rivero, historiadora i tècnica especialista en jardineria. Organització: Institució Catalana d'Estudis Agraris (IEC).

— IEC, 18 de juny. Presentació del volum *Obra poètica completa* de Marià Villangómez, amb Isidor Marí, president de la Secció Filològica; Laura Borràs, directora de la Institució de les Lletres Catalanes; Marià Serra, president de l'Institut d'Estudis Eivissencs; Josefa Costa, consellera d'Educació, Cultura i Patrimoni del Consell Insular d'Eivissa; Sònia Cardona, consellera d'Educació i Cultura del Consell Insular de Formentera, i Àlex Susanna, poeta i expert en l'obra de Villangómez. Organització: Secció Filològica de l'IEC, Institut d'Estudis Eivissencs i Viena Edicions.

Col·loquis

— IEC, 3 d'octubre. Col·loqui «Turing, 100 anys», conduït per Ton Sales, professor jubilat de la UPC, dins el cicle dedicat al matemàtic i filòsof Alan Turing en el centenari del seu naixement. Organitza-

ció: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— Consell Comarcal d'Osona (Vic), 4 i 5 d'octubre. Col·loquis de Vic, al voltant de dos àmbits: «Calendari i filosofia» i «Calendari, ciència i art». Organització: Societat Catalana de Filosofia (IEC).

— IEC, 25 d'octubre. Col·loqui «Turing, 100 anys», amb Ricard V. Solé, investigador de la Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA), professor de la UPF i de l'Institut Santa Fe, que conduí la darrera sessió del cicle dedicat al matemàtic i filòsof Alan Turing en el centenari del seu naixement. Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— IEC, 1 de març. Colloquium Internacional de Musicologia: «Catalogació de llibres de polifonia hispana (1450-1800). Metodologies i propostes de futur». Ponents: Emili Ros-Fàbregas (CSIC), Tess Knighton (ICREA, CSIC), Kenneth Kreitner (Universitat de Kansas), Javier Marín López (Universitat de Jaén) i Michael Noone (Boston College). Organització: Societat Catalana de Musicologia (IEC) i projecte de recerca I+D Libros de Polifonía Hispana (1450-1650), amb la col·laboració de la Biblioteca de Catalunya.

Jornades

— Espai la Catalana de l'Ille sur Tet (Rosselló), 7 de setembre. Jornada «La

diada ponsiana: Pons, país i llengua», en el cinquantè aniversari de la mort de Josep Sebastià Pons. Ponents: Miquela Valls, membre corresponent de l'IEC; Joan Peytaví i Pere Verdaguer, membres de l'IEC; Mariàngela Vilallonga, vicepresidenta de l'IEC, i August Bover, president de la Societat Catalana de Llengua i Literatura (IEC). Organització: Ajuntament d'Ille sur Tet, Amis du Vieil Ille, Universitat de Perpinyà i IEC.

— IEC, 29 de setembre. Novena Jornada de l'Ensenyament de les Matemàtiques: «La divulgació de les matemàtiques. Una eina per a millorar l'aprenentatge de l'alumnat?». Organització: Societat Catalana de Matemàtiques.

— IEC, 4 d'octubre. Jornada «La diversitat lingüística i cultural com a factor de competitivitat». Organització: Universitat Oberta de Catalunya, amb el suport de la Secció Filològica de l'IEC.

— IEC, 17 d'octubre. VII Jornada de Recerca i Immigració. Organització: Direcció General per a la Immigració del Departament de Benestar Social i Família.

— IEC, 17 d'octubre. IX Jornada de Física i Química a l'IEC: «Energia sostenible per a tothom». Organització: Societat Catalana de Física, Societat Catalana de Química (IEC) i Associació de Professors de Física i Química de Catalunya.

— IEC, 19 d'octubre. Tercera Jornada SCM de joves investigadors en matemàtiques, amb les sessions: «Anàlisi

matemàtica i equacions en derivades parcials», «Anàlisi i EDP», «Teoria de nombres», «Àlgebra, geometria i topologia» i «Probabilitat». Organització: Societat Catalana de Matemàtiques (IEC).

— OCCC (València), 20 d'octubre. II Jornada de la Societat d'Onomàstica «L'exonímia: una manifestació més de la globalització». Ponents: Joan Antoni Rabella i Mar Batlle, de l'Oficina d'Onomàstica de l'IEC, amb la conferència «Els principis d'adaptació de l'exonímia catalana». Organització: Societat d'Onomàstica, amb la col·laboració de l'IEC.

— IEC, 24 d'octubre. Jornada «La llengua de Sales, Calders, Tísner», en la commemoració de l'Any Sales, Calders, Tísner. Participants: Xavier Pla, Xavier Luna Batlle, Carlos Guzmán, Biel Mesquida, Enric Sòria, Joan-Lluís Lluís, Claudio Sanna i Màrius Serra. Organització: Comissió de Commemoracions de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona, amb la col·laboració de la Societat Catalana de Llengua i Literatura (IEC).

— UIB (Palma), 25 d'octubre. Jornades de Ciència i Tecnologia, amb la conferència inaugural «La terminologia catalana: consolidació d'un sistema organitzatiu», a càrrec d'Isidor Marí, president de la Secció Filològica de l'IEC. Organització: delegació de l'IEC a Palma, Secció Filològica de l'IEC i Servei Lingüístic de la UIB.

— Andorra, 7-9 de novembre. XX Jornades d'Història de l'Educació: «Cohesió social i educació: idees, polítiques i experiències». Conferència inaugural, titulada «L'ahir i l'avui de l'educació a Andorra», a càrrec de Roser Bastida i Roser Suñé, consellera general i ministra d'Educació i Joventut d'Andorra, respectivament. Organització: Societat Andorrana de Ciències, Universitat d'Andorra i Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana (IEC).

— Casa de Cultura de Girona, 7 i 8 de novembre. Jornades dedicades al filòsof i assagista Josep Ferrater Mora (Barcelona 1912-1991), en ocasió dels cent anys del seu naixement, amb les conferències de Josep-Maria Terricabras, membre de l'IEC; Pompeu Casanovas, Xavier Serra i Jordi Sales, i una taula rodona en què participaren Jordi Garcia, Carlos Nieto i Xavier Rubert de Ventós, i que moderà Salvador Giner, president de l'IEC. Organització: IEC, Càtedra Ferrater Mora i Institució de les Lletres Catalanes, amb la col·laboració de la Societat Catalana de Filosofia (IEC) i la Comissió de Commemoracions de la Generalitat de Catalunya.

— IEC, 9 de novembre. Jornada «La normalització lingüística i el procés de renovament pedagògic: els models aplicats a Catalunya i l'aplicació de la legislació sobre minories lingüístiques a Itàlia», en què es presentà el projecte elaborat per Giuliana Portas, de la Universitat de Sàsser.

Organització: Càtedra UNESCO de Llengües i Educació de l'IEC.

— Bocairent (València), 9 i 10 de novembre. VIII Trobada del Grup d'Estudis Etnopètics: «Erotisme i tabús en l'etnopoètica». Organització: URV, UA, UIB i Societat Catalana de Llengua i Literatura (IEC).

— IEC, 10 de novembre. XII Jornades de la FOCIR: «Diplomàcia econòmica: l'hora d'exportar Catalunya», amb la ponència inaugural a càrrec de Guillem López Casanovas, catedràtic d'economia de la UPF. Organització: Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconeixudes (FOCIR).

— IEC, 15 i 16 de novembre. Cinquena Trobada de la Xarxa sobre Tràfic de Membranes, Senyalització Intracel·lular i Dinàmica del Citoesquelet. Organització: Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 21 de novembre. Jornada conjunta SCB-ICHN-CREAF: «La fauna i el canvi global». Organització: Societat Catalana de Biologia, Institució Catalana d'Història Natural (IEC) i CREAF.

— IEC, 22 de novembre. Tretzenes Jornades Catalanes d'Informació i Documentació. Organització: Biblioteca de Catalunya i Col·legi Oficial de Bibliotecaris i Documentalistes de Catalunya, amb la col·laboració de l'IEC.

— IEC, 26 de novembre. Jornada «The epigenetic regulation of cellular differentiation and tissue regeneration»,

en el marc de la II Barcelona Chromatin Club. Organització: Secció de Biologia Molecular de la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 29 de novembre. Sessió de fotografia de natura: «La natura a Colòmbia», a càrrec de la fotògrafa Àlicia Garcia. Organització: Societat Catalana de Fotògrafs de Natura de la Institució Catalana d'Història Natural (IEC).

— Auditori del Museu d'Història de Catalunya (Barcelona), 4 de desembre. Jornada «La història de Catalunya, avui. Una reflexió sobre historiografia catalana». Organització: Centre d'Història Contemporània de Catalunya, Generalitat de Catalunya i Societat Catalana d'Estudis Històrics (IEC).

— IEC, 17 de desembre. IV Jornades de Recerca en Comunicació dels Països Catalans: «Innovació en la recerca i en la docència en comunicació». Organització: Societat Catalana de Comunicació (IEC).

— IEC, 18 de desembre. Jornada «Exili i repressió d'historiadors catalans». Organització: Societat Catalana d'Estudis Històrics (IEC), Centre d'Història Contemporània de Catalunya i Generalitat de Catalunya.

— Centre de Formació Integrat Ferran Sunyer i Balaguer (Figueres), 2 de febrer. II Dissabte Transfronterer de les Matemàtiques a l'Alt Empordà. Organització: Fundació Ferran Sunyer i Balaguer i Fundació Príncep de Girona.

— IEC, 28 i 29 de febrer. Segones Jornades sobre Gestió de la Informació Científica (JGIC-2013). Organització: Observatori de la Recerca de l'IEC.

— IEC, 4 de març. III Jornada de Cromatina i Epigenètica. Organització: Societat Catalana de Biologia (IEC) i Barcelona Chromatin Club.

— IEC, 6 de març. Jornada amb motiu del Dia Internacional de les Dones 2013: «Dues cultures, tres cultures o una sola cultura?». Ponents: Mercè Berlanga, de la Facultat de Farmàcia de la UB, i Genoveva Martí, de la ICREA i de la Facultat de Filosofia de la UB. Presentadora: Dacha Atienza, cap de Col·leccions, Recerca i Documentació del Museu de Ciències Naturals de Barcelona. Organització: Secretaria Científica de l'IEC.

— IEC, 11 de març. Sessió de fotografia de natura: «Etiòpia, l'arca de l'aliança entre l'home i la natura», a càrrec del fotògraf Fran Trabalón. Organització: Societat Catalana de Fotògrafs de la Natura (ICHN-IEC).

— IEC, 12 de març. Jornades de Santa Llúcia: «El 2013, de què parlarem? De l'aigua». Organització: Societat Catalana de Biologia (IEC), la fundació privada Ciència en Societat i l'Associació Catalana de Comunicació Científica.

— Campus d'Alcoi de la Universitat Politècnica de València, 23 de març. XVIII Jornada Sociolingüística d'Alcoi: «I nosaltres què fem pel valencià? El valencià en l'àmbit local». Organització: UPV

i delegació de l'IEC a Alacant, entre altres entitats.

— IEC, 4 d'abril. Jornada «Paisatge i història a Catalunya». Organització: Societat Catalana d'Estudis Històrics (IEC), Centre d'Història Contemporània de Catalunya i Institut Català d'Arqueologia Clàssica.

— IEC, 11 d'abril. IV Jornada de Filosofia Personalista. La sessió inclogué la conferència «El personalisme amorós de Joaquim Xirau», a càrrec de Conrad Vilanou, catedràtic de teoria i història de l'educació de la UB, i un col·loqui entre el ponent i els assistents. Organització: Grup de Filosofia Personalista de la Societat Catalana de Filosofia (IEC).

— IEC, 16 d'abril. Jornada «La caducitat dels aliments. Entre la salut i la seguretat». Ponents: Rosaura Farré, catedràtica de nutrició i bromatologia; Patrícia Gosàlbez, de l'Agència Catalana de Seguretat Alimentària; Agustí Roque, de l'Associació d'Indústries d'Alimentació i Begudes de Catalunya, i Anna Burgués, de la Federació UNAE. Organització: Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació (IEC).

— IEC, 18 i 19 d'abril. Jornades Salvador Espriu: «...per salvar-vos els mots...». Ponents: Carles Miralles, catedràtic de filologia grega de la UB i membre de l'IEC; Francesc Vallverdú, membre de l'IEC; Ernest Marcos, professor de filologia grega de la UB; Agustí Pons, periodista i escriptor; Francesc Parcerisas,

poeta, traductor i crític literari, i Mariàngela Vilallonga, catedràtica de filologia llatina de la UdG i membre de l'IEC. Organització: IEC i Societat Catalana d'Estudis Clàssics (IEC).

— IEC, 18 d'abril. Jornada Tendències i models en l'edició de revistes científiques. Organització: Grup de recerca consolidat «Cultura i continguts digitals: aspectes documentals, polítics i econòmics», Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la UB, CBUC, CERCA, Biblioteca de Catalunya i IEC.

— Jardí Botànic de la Universitat de València, 20 d'abril. II Jornada de la Biologia de l'Ensenyament. Organització: Societat Catalana de Biologia (IEC), amb la col·laboració de la UV.

— IEC, 24 d'abril. XXIV Trobada de l'Associació Espanyola James Joyce. Organització: Associació Espanyola de James Joyce, amb la col·laboració dels Estudis d'Arts i Humanitats de la UOC, la Facultat de Traducció i d'Interpretació de la UAB i l'IEC.

— UdG, 26 d'abril. Jornada «Girona i el seu territori, una anàlisi social, cultural i econòmica». Reunió del Ple de la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'IEC. Organització: Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'IEC.

— IEC, 26 d'abril. Jornada sobre Genòmica Translacional. Organització: Departament de Biologia de Sistemes, Grup de Recerca en Bioinformàtica i Estadística Mèdica de la UVic i Secció de

Genòmica i Proteòmica de la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 30 d'abril. Jornada «Immunologia evolutiva. Evolució de la immunologia», amb motiu del Dia de la Immunologia. Organització: Societat Catalana de Biologia (IEC) i Societat Catalana d'Immunologia.

— IEC, 9 de maig. Jornada «Bernat Metge, en el sisè centenari de la seva mort», que inclogué les ponències de Lluís Cabré, de la UAB, i Lola Badia, de la UB, i una lectura de fragments de les obres de Bernat Metge, a càrrec del rapsode Francesc Ten. Organització: IEC i Fundació Bernat Metge.

— Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya, 10 i 11 de maig. XI Jornada de la SCATERM: «La terminologia en el món educatiu: didàctica, recursos i estratègies». Organització: Societat Catalana de Terminologia (IEC) i Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya.

— Jardí Botànic de la Universitat de València, 11 de maig. XIII Matinal de l'Evolució. Jornada adreçada a l'actualització científica del professorat de secundària de batxillerat. Organització: Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 15 de maig. I Jornada del Grup de Lògica i Filosofia de la Ciència: «Kurt Gödel: De la incompletabilitat de les matemàtiques a la cerca de nous axiomes». Ponents: Josep Pla i Carrera, de la

UB, i Joan Bagaria i Pigrau, de la UB i investigador de la ICREA. Organització: Grup de Lògica i Filosofia de la Ciència de la Societat Catalana de Filosofia, amb la col·laboració de la Societat Catalana de Matemàtiques (IEC).

— Institut Menorquí d'Estudis (Maó), 16-18 de maig. Jornades de la VII Escola Europea de Primavera d'Història de la Ciència: «La ciència a la televisió». Organització: Institut Menorquí d'Estudis, Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC), Centre d'Història de la Ciència (CEHIC-UAB), Institut d'Història de la Medicina i de la Ciència López Piñero (IHMC-UV/CSIC), Institució Milà i Fontanals (CSIC) i European Society for the History of Science.

— IEC, 27 de maig. Sessió de fotografia de natura: «El paisatge geològic català», a càrrec del fotògraf Jordi Lluís Pi. Organització: Societat Catalana de Fotògrafs de Natura de la Institució Catalana d'Història Natural (IEC).

— IEC, 4 de juny. Jornada «Comemoració dels 700 anys de la reintegració de la Vall d'Aran a Catalunya». Organització: Secció Filològica de l'IEC, Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC i delegació de l'IEC a Lleida.

— Institut d'Estudis Gironins (Girona), 7 de juny. XXIII Conferència Anual a Girona de la Societat Catalana de Comunicació: «La formació en comunicació: reptes i estratègies per a la captació de talents». Organització: Societat Cata-

lana de Comunicació (IEC), amb la col·laboració del grup de recerca Comunicació Social i Institucional de la UdG.

— IEC, 11 de juny. XX Jornades de Biologia Molecular. Organització: Secció de Biologia Molecular de la Societat Catalana de Biologia (IEC), amb la col·laboració de la Secció de Biologia i Indústria.

— Edifici Salvany (Barcelona). 17 de juny. Jornada «El malbaratament d'aliments i la seguretat alimentària». Organització: Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació (IEC), Agència de Salut Pública de Catalunya i Banc dels Aliments.

— IEC, 17 de juny. 16a Trobada Matemàtica de la Societat Catalana de Matemàtiques. Organització: Societat Catalana de Matemàtiques (IEC).

— IEC, 17 de juny. XXXII Sessió de Fotografia de Natura: «La fotografia submarina», amb Pere Rubio, fotògraf. Organització: Societat Catalana de Fotògrafs de Natura de la Institució Catalana d'Història Natural (IEC).

— Facultat de Medicina de la UB, 18 de juny. XIII Jornada de Biologia de la Reproducció. Organització: Secció de Biologia de la Reproducció de la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 21 de juny. Jornada Europea sobre el Càncer d'Endometri, amb experts de l'European Network Individualized Treatment in Endometrial Cancer (ENITEC), en què es presentaren els re-

sultats de les investigacions al voltant del càncer. Organització: Societat Catalana de Biologia (IEC) i ENITEC.

— IEC, 27 de juny. Jornada «La regeneració del bosc després d'incendi». Organització: Societat Catalana de Biologia, Institució Catalana d'Estudis Agraris i Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF).

— IEC, 2 de juliol. XIII Jornada de Biologia Evolutiva. Organització: Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 10 i 11 de juliol. Jornades Internacionals de l'Aula Carles Riba: «Tragèdia», amb la conferència d'obertura «La llengua de la tragèdia», de Carles Miralles, membre de la Secció Filològica. Organització: Societat Catalana d'Estudis Clàssics (IEC) i UB.

— IEC, 11 de juliol. Jornada «Vuitè centenari de la batalla de Muret 1213-2013». Ponents: Antoni Dalmau, assagista i escriptor; Felip Martel, de la Universitat de Montpeller III Paul Valéry, i Jordi Fernández Cuadrench, de la Societat Catalana d'Estudis Històrics (IEC). Organització: Centre d'Història Contemporània de Catalunya i Societat Catalana d'Estudis Històrics (IEC).

— Liceu Renouvier de Prada (Conflent), 17 d'agost. XXVIII Jornada d'Agricultura a Prada: «Agricultura, alimentació i fam». Organització: Institució Catalana d'Estudis Agraris (IEC).

— Liceu Renouvier de Prada (Conflent), 19 d'agost. Jornada «Els Con-

gressos de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana: els primers cent anys». Organització: Fundació Alsina i Bofill (IEC).

Reunions

— IEC, 9 de novembre. RECAM 2012: Reunió Científica Anual de Microbiologia. Organització: Secció de Microbiologia de la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Institut d'Història de la Medicina i de la Ciència López Piñero (UV, València), 15-18 de novembre. XII Trobada d'Història de la Ciència i de la Tècnica. Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

Taules rodones

— Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (Barcelona), 13 de setembre. Taula rodona dins els actes de la Setmana del Llibre en Català: «Antoni M. Alcover: vida, obra i influència». Ponents: Maria Pilar Perea, de la UB; Isidor Marí, president de la Secció Filològica; Joan Veny, membre de l'IEC, i Gabriel Janer Manila, de la UIB. Organització: Editorial Moll i IEC.

— IEC, 13 de setembre. Taula rodona: «Ciència i tecnologia al servei de déus i titans: d'*Alien* a *Prometheus*». Ponents: Àngel Sala, director del Festival Internacional de Cinema Fantàstic de Catalunya - Sitges 2012; Daniel Fernández, divulgador i autor del blog Ausente; Jordi Sánchez Navarro, professor de la UOC, i Jordi Ojeda, director del cicle de

lectures *Còmic, ciència i tecnologia*, en què s'emmarca la taula rodona. Organització: Societat Catalana de Tecnologia (IEC), amb la col·laboració de Diàbolo Ediciones, Festival Internacional de Cinema Fantàstic de Catalunya - Sitges 2012, Phenomena Experience, la revista *Scifiworld* i la Biblioteca Rector Gabriel Ferraté de la UPC.

— Universitat Jaume I (UJI) (Castelló de la Plana), 15 d'octubre. Taula rodona «Estatut i ciutadania: mirada crítica d'un temps, d'una llengua, d'un país». Ponents: Vicent Pitarch, membre de la Secció Filològica; Francesc Martínez, professor de l'Àrea de Periodisme de la UV; Rafa Castelló, professor del Departament de Sociologia i Antropologia Social de la UV, i Rosa Agost, degana de la Facultat de Ciències Humanes i Socials de la UJI. Organització: UJI.

— IEC, 29 de novembre. Taula rodona: «La repressió i el control judicial a Catalunya durant la Guerra Civil», amb motiu de la publicació del llibre *El jutge dels cementiris clandestins. Josep Maria Bertran de Quintana, 1884-1960*. Ponents: Raül Digón, jurista i polítòleg de la UB; Oriol Dueñas i Queralt Solé, historiadors i autors del llibre, i Jaume Sobrequés, president de la Societat Catalana d'Estudis Històrics (IEC). Organització: IEC i Editorial Greal.

— IEC, 4 de desembre. Taula rodona: «50 anys de *Silent Spring*, de Rachel Carson». Ponents: Joandomènec

Ros, catedràtic d'ecologia a la UB i vice-president de l'IEC; Antonio Buj Buj, doctor en geografia humana per la UB; Joaquim Elcacho, periodista i consultor especialitzat en ciència i medi ambient, i Miquel Porta, investigador de l'Institut de Recerca de l'Hospital del Mar de Barcelona i catedràtic a la UAB. Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i la Tècnica i l'IEC.

— IEC, 21 de gener. Taula rodona «És la classe social una categoria encara operativa? Debat sobre el llibre *Barcelona: de la necessitat a la llibertat*, de Marina Subirats», amb Marina Subirats, catedràtica emèrita de sociologia de la UAB; Joaquim Sempere, professor emèrit de sociologia de la UB, i Jordi Guiu, professor de sociologia de la UPF. Moderador: Josep M. Rotger, president de l'Associació Catalana de Sociologia (IEC). Organització: Associació Catalana de Sociologia (IEC).

— IEC, 8 de maig. Taula rodona «L'ofensiva contra el català», amb Josep Melià, Miquel Àngel Pradilla, Natxo Sorolla i Marina Solís. Organització: Societat Catalana de Sociolingüística (IEC) i Cercle XXI.

— ICAB (Barcelona), 27 de maig. Taula rodona «La Llei de costes, a debat». Ponents: Albert Cortina, advocat, urbanista i secretari de la Societat Catalana d'Ordenació del Territori (SCOT); Pilar Marco, responsable de la campanya de costes de Greenpeace Espanya; Ferran

Pons, del Departament de Dret Administratiu de la UAB; Dolors Miravet, del Servei de Costes de la Generalitat de Catalunya, i Joan Pons, coordinador de la Comissió de Dret Ambiental del COAMB. Moderador: Rafel Audibert, advocat i membre de la Secció de Dret Ambiental de l'ICAB. Organització: COAMB, ICAB i SCOT.

Tertúlies

— IEC, 1 d'octubre. Tertúlia «OGMS: criteris per a la interpretació dels resultats. Quines modificacions genètiques, en plantes, estan autoritzades a Europa? Com les podem detectar i identificar? I les no autoritzades?», a càrrec d'Ester Torres, del Laboratori de Sanitat Vegetal del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Ambient. Organització: Institució Catalana d'Estudis Agraris (IEC).

— IEC, 5 de novembre. Tertúlia «Les ADV: 30 anys millorant la sanitat vegetal a Catalunya», amb Jordi Peix, impulsor de les ADV com a director general d'Agricultura. Organització: Institució Catalana d'Estudis Agraris (IEC).

— IEC, 8 d'abril. Tertúlia «El Pla de seguretat alimentària 2012-2016», conduïda per Alfons Vilarrasa, cap de l'Àrea d'Avaluació del Risc de l'Agència Catalana de Seguretat Alimentària i responsable de l'elaboració del Pla. Organització: Institució Catalana d'Estudis Agraris (IEC).

— Casa de la Cultura de Castelló de la Plana, 13 d'abril. Tertúlia literària amb Vicent Pitarch, membre de la Secció Filològica i delegat de l'IEC a Castelló. Acte inaugural del cicle *Vermuts literaris*. Organització: delegació de l'IEC a Castelló i Castelló per la Llengua.

— IEC, 13 de maig. Tertúlia «Experiències d'una PIME en la recerca, desenvolupament, registre i comercialització de productes bioplaguicides microbians», amb Carolina Fernández, presidenta d'IBMA-Espanya. Organització: Institució Catalana d'Estudis Agraris (IEC).

— Seu universitària d'Eivissa i Formentera (Eivissa), 13 de maig. «Converses sobre Marià Villangómez», amb Joan Mas, de la UIB, i Antoni Marí, de la UPF, en el marc del centenari Marià Villangómez. Organització: UIB.

— Edifici de Sa Riera, Palma, 27 de maig. Converses sobre Marià Villangómez, amb Damià Pons i Isidor Marí, membres de l'IEC, en el marc del centenari Marià Villangómez. Organització: UIB.

— Cafeteria de l'OCCC (València), 29 de maig. Bar de Ciències: «De la bellesa a la utilitat, una conversa etnobotànica». En l'acte es presentà la monografia *Herbari, viure amb les plantes*, de la revista *Mètode*, de la UV, de Daniel Climent i Ferran Zurriaga. Organització: IEC i Acció Cultural del País Valencià.

— IEC, 29 de maig. Tertúlia sobre la projecció del documental *Interior de*

païsatge, amb Elisenda Trilla, directora del documental; Oriol Marcos, productor, i Roser Vernet, membre de la comissió per la candidatura del Priorat com a Patrimoni de la Humanitat. Organització: Institució Catalana d'Estudis Agraris (IEC).

Debats

— Museu Blau de Barcelona, 25 d'octubre. «Debat sobre recerca en biologia avui», dins la commemoració del centenari de la Societat Catalana de Biologia, filial de l'IEC. Organització: Societat Catalana de Biologia (IEC), amb el suport del Museu Blau de Barcelona i Biocat.

— IEC, 13 de març. «Conversa entre un sociòleg i un filòsof al voltant del llibre *El origen de la moral*», amb Salvador Giner, autor del llibre i president de l'IEC, i Josep M. Terricabras, catedràtic de la UdG i membre de l'IEC. Moderador: Josep M. Rotger, president de l'ACS. Organització: Associació Catalana de Sociologia (IEC).

— IEC, 10 d'abril. XXV Debat de Química a l'IEC: «L'ensenyament de la química basat en la indagació». Organització: Societat Catalana de Química (IEC).

— Seu nacional d'Òmnium Cultural (Barcelona), 5 de juny. Debat del cicle *Qüestions d'Estat. Reflexions per al país del futur*: «Llengua: on som i cap on volem anar», amb Francesc Xavier Vila, director del Centre Universitari de Sociolingüísti-

ca i Comunicació de la UB. Organització: Òmnium Cultural i IEC.

— OCCC (València), 12 de juny. Debat del cicle *Wallace 100. La geografia de la vida*: «Què són i per a què serveixen les col·leccions d'història natural? Present i futur d'un patrimoni fràgil». Ponents: Hèctor Botella, director del Departament i del Museu de Geologia de la UV; Jesús Català, historiador de la ciència de la Universitat Cardenal Herrera - CEU de València, i Anna Omedes, directora del Museu de Ciències Naturals de Barcelona. Moderadora: Maria Josep Picó, de la UV. Organització: càtedra de divulgació de la ciència de la UV, Acció Cultural del País Valencià, Fundació Espanyola per a la Ciència i la Tecnologia, CSIC, Societat Catalana de Biologia i IEC.

— Seu nacional d'Òmnium Cultural (Barcelona), 13 de juny. Debat del cicle *Qüestions d'Estat. Reflexions per al país del futur*: «Bastir una cultura nacional, ara amb estat», amb Joan Manuel Tresserras, exconseller de Cultura de la Generalitat. Organització: Òmnium Cultural i IEC.

— Seu nacional d'Òmnium Cultural (Barcelona), 14 de juny. Debat del cicle *Qüestions d'Estat. Reflexions per al país del futur*: «La viabilitat econòmica de l'estat català», per Elsa Artadi, directora general de Tributs i Joc de la Generalitat de Catalunya. Organització: Òmnium Cultural i IEC.

— Seu nacional d'Òmnium Cultural (Barcelona), 19 de juny. Debat del cicle *Qüestions d'Estat. Reflexions per al país del futur*: «Cap a la independència amb una societat més participativa», amb els professors Josep M. Renui i Jordi Muñoz. Organització: Òmnium Cultural i IEC.

— Seu nacional d'Òmnium Cultural (Barcelona), 20 de juny. Debat del cicle *Qüestions d'Estat. Reflexions per al país del futur*: «Impotència i límits de la política», amb Josep Ramoneda, filòsof i exdirector del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona. Organització: Òmnium Cultural i IEC.

— Seu nacional d'Òmnium Cultural (Barcelona), 27 de juny. Debat del cicle *Qüestions d'Estat. Reflexions per al país del futur*: «L'educació en l'Estat propi des de la perspectiva europea», amb Enric Prats, que dialogà amb Rita Marzoa. Organització: Òmnium Cultural i IEC.

Simposis

— IEC, 20 d'octubre. Simposi sobre la Promoció de l'Ús del Català. Organització: Xarxa d'Entitats Cíviques i Culturals dels Països Catalans, amb la col·laboració de la Xarxa CRUSCAT de l'IEC i altres entitats i institucions.

— Fundació Ramón Aceres (Madrid), 12 i 13 de novembre. Simposi internacional «Evolució por cooperación. La obra de Lynn Margulis (1938-2011)»,

en homenatge a la biòloga nord-americana en el primer aniversari de la seva mort. Conferència inaugural: «L'evolució moral de la humanitat», a càrrec de Salvador Giner, president de l'IEC. Organització: Fundació Ramón Areces, amb la col·laboració de l'IEC.

— IEC, 16-18 de gener. Simposi internacional «Implicacions astrobiològiques i cosmoquímiques del retorn de mostres per Marco Polo-R d'un asteroide primitiu». Organització: Institut de Ciències de l'Espai i Institut d'Estudis Espacials de Catalunya, amb la col·laboració de la Secretaria Científica de l'IEC.

— IEC, 19 de febrer. «Cell in motion», primer simposi conjunt de l'Institut de Bioenginyeria de Catalunya (IBEC), l'Institut de Biologia Molecular de Barcelona (IBMB) i la Societat Catalana de Biologia (SCB).

— IEC, 15 de març. VII Simposi Ensenyament i Història de les Ciències i de les Tècniques: Orientació, Metodologies i Perspectives. Organització: Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica (IEC).

— IEC, 28 de maig. VII Simposi Europeu: «El laboratori clínic i la indústria del diagnòstic *in vitro*». Organització: Societat Catalana de Biologia (IEC) i Associació Catalana de Ciències de Laboratori Clínic.

— IEC, 20 de juny. 14è Simpòsium Fundació La Marató de TV3, en què es presentaren els resultats de la recerca

biomèdica finançada per La Marató de TV3 de 2007.

Fires

— Fira de Barcelona, 3-5 d'octubre. L'IEC participà en la Fira Internacional del Llibre, LIBER 2012 i va compartir estand amb l'Euskaltzaindia (Reial Acadèmia de la Llengua Basca) i el Consello da Cultura Galega.

Lliurament de premis

— Universitat de Lleida, 21 de setembre. Acte de lliurament del Segon Premi Internacional de Recerca en Filologia Catalana Joan Solà, amb la conferència de Joaquim M. Puyal, membre de l'IEC, «Llengua i esport: entre la creativitat i l'adequació». Organització: IEC, UdL, Diputació de Lleida, Ajuntament de Bell-lloc, Institut d'Estudis Ilerdencs, Departament de Cultura de la Generalitat i Òmnium Cultural.

— IEC, 5 d'octubre. Lliurament dels Premis CCNIEC 2012, amb la ponència «Salut i innovació alimentària», a càrrec d'Abel Mariné, membre de la Secció de Ciències Biològiques de l'IEC i membre de la Junta Permanent del CCNIEC.

— IEC, 5 de novembre. Acte de lliurament de premis del certamen literari «Un mar de paraules», amb les intervencions de Salvador Giner, president de l'IEC; Andreu Bassols, director general de l'Institut Europeu de la Mediterrània

(IEMed); Jordi Cabré, director general de Promoció i Cooperació Cultural de la Generalitat de Catalunya; Elisabetta Bartuli, coordinadora del jurat internacional del concurs, i Sherine Morad, directora executiva i assistent de la Fundació Anna Lindh. Organització: IEMed i Fundació Anna Lindh, amb la col·laboració de l'IEC.

— IEC, 13 de novembre. Lliurament del Premi Albert Dou a Sarah Louise Mitchell i Timothy Myers pel treball *A mathematical analysis of the motion of an in-flight soccer ball*, dins la sessió inaugural del curs de la Societat Catalana de Matemàtiques (IEC).

— IEC, 15 de novembre. Lliurament del IX Premi Joan Palau Vera, per a treballs de recerca d'estudiants de batxillerat, atorgat a Gerard Català, de l'Institut Can Jofresa de Terrassa, pel treball *Les fronteres europees: segles XV i XVI. De l'Europa dels grans imperis als Estats Units d'Europa*. Organització: Societat Catalana de Geografia (IEC).

— IEC, 22 de febrer. Lliurament de premis de la III Olimpíada de Biologia de Catalunya. Organització: Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Diputació d'Alacant, 23 de febrer. Lliurament del Guardó Extraordinari de la X Nit d'Escola Valenciana a Vicent Pitarch, membre de la Secció Filològica de l'IEC i delegat de l'Institut a Castelló. Organització: Escola Valenciana - Federació d'Associacions per la Llengua.

— IEC, 8 de març. Lliurament dels premis de la fase catalana de l'Olimpíada Internacional de Física. Organització: Societat Catalana de Física (IEC).

— Teatre municipal de Perpinyà, 2 d'abril. Lliurament de premis del Dictat en Català. Organització: Federació per a la Defensa de la Llengua i Cultura Catalanes i IEC, entre d'altres.

— IEC, 10 d'abril. Lliurament dels guardons de la setena edició dels Premis als Treballs de Recerca de Batxillerat dins l'Àmbit de la Química, dins el XXV Debat de Química a l'IEC. Organització: Societat Catalana de Química (IEC).

— IEC, 22 d'abril. Acte de lliurament dels Premis Sant Jordi 2013, corresponents al *LXXXII Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC. Giuseppe Grilli, Premi Internacional Catalunya 2013 de l'IEC, parlà en nom dels premiats i assistí a l'acte Germà Gordó, conseller de Justícia de la Generalitat de Catalunya. Organització: IEC.

— IEC, 10 de maig. Lliurament dels premis Vídeo MAT 2013, presidit per Joan de Solà-Morales, president de la Societat Catalana de Matemàtiques (IEC). Organització: CESIRE CREAMAT i Museu de Matemàtiques de Catalunya.

— Edifici Vèrtex de la UPC, 16 de maig. Acte de lliurament dels premis de les Proves Cangur 2013, presidit per la consellera d'Ensenyament, Irene Rigau, i amb les intervencions d'Antoni Giró,

rector de la UPC; Salvador Giner, president de l'IEC; Jordi Quer, degà de la Facultat de Matemàtiques i Estadística de la UPC, i Joan de Solà-Morales, president de la Societat Catalana de Matemàtiques. Organització: Societat Catalana de Matemàtiques (IEC).

— IEC, 2 de juliol. Lliurament del VI Premi Antoni Prevosti de Biologia Evolutiva a la millor ponència presentada per un jove investigador. Acte inclòs dins la XIII Jornada de Biologia Evolutiva. Organització: Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 8 de juliol. Acte de lliurament dels títols de grau de microbiologia de la UAB, amb Ricard Guerrero, secretari científic de l'IEC; Josep Vendrell Roca, degà de la Facultat de Biociències de la UAB; Maira Martínez, coordinadora del grau en microbiologia de la UAB, i Montserrat Llagostera i Jordi Barbé, professors del Departament de Genètica i Microbiologia de la UAB. Organització: UAB i Secretaria Científica de l'IEC.

Congressos

— IEC, 13-15 de setembre. IX Congrés de Microbiologia del Medi Aquàtic. Organització: Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Centre de Cultura Contemporània de Barcelona 9 d'octubre. X Congrés Internacional d'Ontologia: «Physis: de les partícules elementals a la naturalesa humana». Organització: UAB, Universitat

del País Basc, Fundación Paideia i Chillida-Leku.

— IEC, 14-16 de novembre. I Congrés ARDIT de Medievalistes Predoctorals: «Els espais del coneixement: aproximació interdisciplinària al pensament medieval». Organització: Societat Catalana de Filosofia (IEC).

— Casa Masó (Girona), 28 de novembre. II Fòrum del Patrimoni Literari. Organització: Càtedra M. Àngels Anglada de Patrimoni Literari, Grup de Recerca de Patrimoni Literari UdG i Fundació Rafael Masó.

— IEC, 10-12 de desembre. Congrés internacional «Portalades gòtiques de la Corona d'Aragó». Organització: Amics de l'Art Romànic (IEC).

— Universitat Politècnica de Catalunya, 11 de desembre. XII Conferència Enric Casassas: «Química analítica i fòtonica avançada». Organització: Societat Catalana de Química (IEC) i Departament d'Enginyeria Química de la UPC.

— Centre d'Investigació i Desenvolupament del CSIC (Barcelona) / Institut Català d'Investigació Química (Tarragona), 21 i 22 de gener. Conferència Fèlix Serratosa 2013. Organització: Societat Catalana de Química (IEC) i Real Sociedad Española de Química.

— IEC, 26 de febrer. Fòrum Forestal de Barcelona. Organització: Aula de Silvicultura Mediterrània de Barcelona de la Institució Catalana d'Estudis Agraris (IEC).

— Universitat de Perpinyà Via Domícia, 25-27 d'abril. VI Congrés Català/Internacional de Sociologia: «Societats i cultures, més enllà de les fronteres». Organització: Associació Catalana de Sociologia (IEC).

— IEC, 21 de juny. Tercer Congrés Anual de l'Associació Europea de Ciències Polítiques. Organització: Associació Europea de Ciències Polítiques, amb la col·laboració de l'IEC.

— IEC, 25-28 de juny. Congrés Internacional de Química i Medi Ambient (ICCE2013). Organització: Societat Catalana de Química (IEC) i Real Sociedad Española de Química.

— Diversos espais de Lavern, Subirats i Vilafranca del Penedès, 27 de juny. IV Congrés d'Art, Paisatge Vitivinícola i Enoturisme. Organització: Patronat de Turisme de Subirats, URV, UPC, UB i ICEA (IEC).

— IEC, 13 de juliol. Cloenda del XXIV Congrés de la Societat Espanyola de Microbiologia, amb el lliurament de premis i la conferència final del Congrés, «Aproximación molecular a la seguridad alimentaria», a càrrec de David Rodríguez Lázaro, de la Universitat de Burgos. Organització: Sociedad Española de Microbiología.

Exposicions

— Sala d'exposicions del districte de Gràcia, 26 de setembre - 19 d'octubre. «Rodoreda, mirall de llengües. *La plaça*

del Diamant, cinquanta anys». Organització: Fundació Mercè Rodoreda (IEC) i districte de Gràcia.

— IEC, 24 d'octubre - 7 de novembre. «Fèlix Martí Alpera, un mestre i l'escola del seu temps», produïda per la Universitat de Múrcia. Organització: Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'IEC.

— IEC, 31 d'octubre - 18 de desembre. «Juga amb paraules de la ciència». Organització: IEC i Universitat Pompeu Fabra.

— IEC, 14-25 de novembre. Exposició de cartells de la Setmana de la Ciència. Organització: Secretaria Científica de l'IEC.

— Teatre El Jardí (Figueres), 10 de desembre. Inauguració de «La superació d'un matemàtic, Ferran Sunyer i Balaguer (1912-1967)», i estrena del documental *Ferran Sunyer i Balaguer: història d'un exili interior*, una coproducció de Televisió de Catalunya i Benecé Produccions SL. Organització: Ajuntament de Figueres, Fundació Ferran Sunyer i Balaguer de l'IEC i Benecé Produccions SL.

— IEC, 13 de desembre. Inauguració de «Virgili i nosaltres i Dolç (1912-2012)», dins l'homenatge a Miquel Dolç en el centenari del seu naixement. Organització: IEC, en col·laboració amb la Institució de les Lletres Catalanes, la Reial Acadèmia de les Bones Lletres i la Fundació Bernat Metge.

— Antic Hospital de Santa Caterina de Girona, 11 de febrer - 4 de març.

«La superació d'un matemàtic, Ferran Sunyer i Balaguer (1912-1967)». Organització: Fundació Ferran Sunyer i Balaguer (IEC).

— IEC, 9-22 de març. «Josep Sebastià Pons (1886-1962). El seu país, la seva obra», en commemoració del cinquantè aniversari de la mort del poeta rossellonès i membre corresponent de la Secció Filològica. Organització: IEC.

— IEC, 29 d'abril - 31 de maig. «Montphoto 2013». Organització: Societat Catalana de Fotògrafs de Natura de la ICHN (IEC).

— IEC, 2-20 de juny. «Joan Cadevall i la *Flora de Catalunya*. Centenari de l'inici de la publicació de l'obra». Organització: Secció de Ciències Biològiques (IEC).

— IEC, 26 de juny - 21 de juliol. Exposició del centenari de la revista *Ibérica*. Organització: Secretaria Científica de l'IEC.

Cursos

— IEC, 8-12 de juliol. Curs «La mort en el món grecoromà: mites, creences, costums i literatura». Organització: Societat Catalana d'Estudis Clàssics (IEC).

— IEC, 9 i 10 de juliol. Curs d'iniciació a la investigació en microbiologia, adreçat a estudiants de l'últim curs de grau o llicenciatura o de primer curs de màster. Organització: Sociedad Española de Microbiología i Secció de Microbiologia de la Societat Catalana de Biologia (IEC).

— Universitat d'Alacant, 23-25 de juliol. Curs «La ciència pren la paraula: els problemes socials de la pseudociència». Organització: Universitat d'Alacant, Xarxa Vives d'Universitats i delegació de l'IEC a Alacant.

Homenatges i commemoracions

— IEC, 18 d'octubre. Acte commemoratiu: «50 anys de *Nosaltres, els valencians*, de Joan Fuster», amb la conferència «Fuster, el país i la política», de Joan F. Mira, escriptor i membre de l'IEC, i amb una taula rodona en què participaren Vicent Sanchis, periodista valencià i professor de la Facultat de Ciències de la Comunicació de la URL; Víctor Gómez Labrado, excoordinador de la Casa Museu Joan Fuster, i Romà Escalas, secretari general de l'IEC, com a moderador. Organització: IEC, amb la col·laboració de la Institució de les Lletres Catalanes.

— Auditori de Cornellà de Llobregat, 19 d'octubre. Acte d'homenatge a Josep Llobera i Ramon (1922-2011), filòleg i corrector lingüístic de l'IEC entre el 1971 i el 1988, amb les intervencions de Salvador Giner, president de l'IEC; Yvonne Griley, directora general de Política Lingüística, i Antoni Balmón, alcalde de Cornellà de Llobregat. Organització: Generalitat de Catalunya, IEC i Ajuntament de Cornellà de Llobregat.

— OCCC (València), 25 d'octubre. Homenatge a Lynn Margulis: «El planeta dels microbis», en què participa-

ren Ricard Amils, del Centre d'Astrobiologia (CSIC-INTA); Ricard Guerrero, secretari científic de l'IEC, i Núria Cadenes, periodista d'*El Temps*. Organització: Societat Catalana de Biologia (IEC), amb la col·laboració de la Secció de Ciències Biològiques de l'IEC.

— UNED (Vila-real), 9 de novembre. Acte: «Les Normes de Castelló fan 80 anys», en què es va retre homenatge a Pompeu Fabra, Antoni M. Alcover i Josep Pascual Tirado. Ponents: Manel Pitarch i Vicent Pitarch, delegat de l'IEC a Castelló. Organització: IEC.

— IEC, 20 de novembre. Acte de commemoració del vuitantè aniversari de les Normes de Castelló, amb les ponències de Germà Colón, membre de la Secció Filològica, i Joan-Francesc Mira, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials. Organització: Secció Filològica de l'IEC amb la col·laboració de la Xarxa Vives d'Universitats, Universitat Jaume I, Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, Escola Valenciana i Obra Social La Caixa.

— Facultat de Biologia de la UB, 22 de novembre. Acte de commemoració «L'obra de Joan Cadevall, en el centenari de la *Flora de Catalunya*». Organització: Centre de Documentació de Biodiversitat Vegetal de la UB, Institució Catalana d'Història Natural (IEC) i Institut Botànic de Barcelona.

— Palau de la Música Catalana (Barcelona), 4 de desembre. Cloenda de

l'any del centenari de la Societat Catalana de Biologia, amb un concert a càrrec dels solistes de l'orquestra Camerata XXI, dirigits pel compositor Xavier Pagès, i les conferències de Mercè Durfort, membre de la Secció de Ciències Biològiques; del físic Jorge Wagensberg, i de Lluís Tort, president de la SCB. Organització: Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 12 de desembre. Homenatge a Josep Sebastià Pons en el cinquantenari de la seva mort, amb les intervencions de Salvador Giner, president de l'IEC, i Oriol Izquierdo, director de la Institució de les Lletres Catalanes, i la conferència de Joan Peytaví, membre de la Secció Filològica: «Llegir, rellegir Pons. Un escriptor a la mida d'un país». Organització: IEC i Institució de les Lletres Catalanes.

— IEC, 13 de desembre. Homenatge a Miquel Dolç en el centenari del seu naixement, amb les ponències de M. del Carme Bosch, de la UIB, i Josep Lluís Vidal, de la UB; la inauguració de l'exposició «Virgili i nosaltres i Dolç (1912-2012)» i la taula rodona, moderada per Mariàngela Vilallonga, vicepresidenta de l'IEC, en què intervingueren Francesc Cuartero, de la Fundació Bernat Metge i la UAB; José Martínez Gázquez, de la UAB i la Reial Acadèmia de Bones Lletres, i Jordi Pérez Durà, de la UV. L'acte cloué amb un recital de poemes de Miquel Dolç a càrrec d'Oriol Ponsatí. Organització: IEC, Societat Catalana d'Estudis Clàssics

(IEC), Institució de les Lletres Catalanes i Fundació Bernat Metge.

— UIB/CaixaForum (Palma), 18 de desembre. Jornada «Antoni Maria Alcover en el 150è aniversari del seu naixement», cloenda de l'Any Alcover 2012. Organització: IEC.

— IEC, 19 de desembre. Acte de cloenda de l'Any Antoni M. Alcover 2012. Organització: Institut d'Estudis Catalans, Generalitat de Catalunya i Xarxa Alcover.

— UB, 20 de desembre. Homenatge al Dr. Joan Veny, membre de la Secció Filològica de l'IEC, amb motiu del seu vuitantè aniversari. Organització: UB.

— IEC, 9 de gener. Homenatge a Jordi Castellanos i Vila (1946-2012), amb les intervencions de Manuel Jorba, membre de la Secció Històrico-Arqueològica (SHA) i professor de la UAB; Josep M. Domingo, professor de la UdL, i Josep Murgades, professor de la UB. Organització: SHA, Departament de Filologia Catalana de la UAB, Institució de les Lletres Catalanes, Societat Catalana de Llengua i Literatura (IEC) i Societat Verdguer.

— Cementiri de Palma, 27 de gener. Acte en record de l'escriptor Josep M. Llompart, escriptor, poeta, assagista i membre de la Secció Filològica de l'IEC, amb motiu del vintè aniversari de la seva mort.

— IEC, 29 de gener. Homenatge a J. V. Foix (1893-1987) en el vint-i-cinquè aniversari de la seva mort, amb la

participació de Pere Gimferrer, poeta i crític literari, i la interpretació d'un recull de poemes musicats per Mariona Sagarra, cantant. Organització: IEC i Institució de les Lletres Catalanes, amb la col·laboració de la Fundació J. V. Foix.

— IEC, 31 de gener. Acte de commemoració del centenari de les *Normes ortogràfiques* de l'IEC, presidit per Salvador Giner, president de l'IEC, amb les intervencions de Josep Massot, Mila Segarra i Joan Francesc Mira, membres de l'IEC. Organització: Secció Filològica de l'IEC.

— IEC, 12 de febrer. Homenatge a Josep Vallverdú en el seu norantè aniversari: «Passeig d'aniversari. Vallverdú al món», amb la conversa «La llengua com a eina d'ofici». Ponents: Joan Veny i Gemma Rigau, membres de la Secció Filològica. Moderador: Joaquim M. Puyal, membre de la Secció Filològica. Organització: Institut d'Estudis Ilerdencs, Diputació de Lleida i IEC.

— Filmoteca de Catalunya, 20 de febrer. Acte de celebració «Un any al Raval i molts segles d'història», amb Josep Guitart, membre de l'IEC, Josep Font i Anna Gómez Bach. Organització: Filmoteca de Catalunya amb la col·laboració de l'IEC i la UAB.

— IEC, 21 de febrer. Acte en memòria del Dr. Anscari Manuel Mundó i Marcet (1923-2012), que fou membre de l'IEC, amb Joaquim Garrigosa, president de la Societat Catalana de Musico-

logia, i Jesús Alturo, catedràtic de paleografia i diplomàtica de la UAB. Organització: Societat Catalana de Musicologia (IEC).

— IEC, 27 de febrer. Acte acadèmic d'homenatge a Oriol Casassas i Simó (1923-2012), membre de l'IEC. Ponents: Jacint Corbella, Màrius Foz, Carles Hervàs, Francesc Asensi i Josep M. Camarasa. Organització: Secció de Ciències Biològiques de l'IEC i Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears.

— IEC, 9 d'abril. Sessió en memòria d'Antoni Prevosti (1919-2011), genetista i membre de l'IEC, amb les intervencions de Ramon Parés, Montserrat Aguadé, Jaume Baguñà, Antonio Fontevila, Roser González i Duarte, Pere Puigdomènech, Lluís Serra i Mercè Durfort. Organització: IEC i Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona.

— IEC, 16 d'abril. Acte de reconeixement i elogi a Sara M. Blasi a l'educació del país entre el 1968 i el 2012, amb motiu de la seva jubilació. Ponent: Josep González-Agàpito, president de la Secció de Filosofia i Ciències Socials. Organització: Aula Maria Rúbies, Axia, Col·legi de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya, Fòrum Europeu d'Administradors de l'Educació, Rosa Sensat i Societat Catalana de Pedagogia (IEC).

— IEC, 16 de maig. «Vint anys sense Josep M. Llompart: un homenatge», amb motiu del vintè aniversari de la seva

mort. La sessió fou a càrrec de Pilar Arnau, filòloga i biògrafa de l'escriptor, i Joana Sureda, que llegí textos de Llompart. Organització: Societat Catalana de Llengua i Literatura (IEC).

— Seu Universitària Ciutat d'Alacant, 17 de maig. «Homenatge a Estellés. La veu d'un poble», acte en què es presentà el llibre *Els hòmens primer, si és home, i després les dones, i al contrari*, de Josep Vicent Cabrera, i hi hagué un recital poeticomusical a càrrec de Natxo Gironés. Organització: delegació de l'IEC Alacant, La Cívica - Escola Valenciana i Plataforma d'Iniciatives Ciutadanes.

— IEC, 4 de juny. Acte d'homenatge a Enric Lluch (1928-2012), geògraf i membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'IEC. Organització: IEC, Societat Catalana de Geografia i Societat Catalana d'Ordenació del Territori (IEC), Departament de Geografia de la UAB i Associació Catalana de Ciència Regional.

— Facultat de Filologia de la UB, 17 de juny. Sessió científica amb motiu del centenari de l'aprovació de les *Normes ortogràfiques* (1913-2013), dins el Màster oficial interuniversitari d'estudis avançats de llengua i literatura catalanes. Organització: UB, UAB, IEC i Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya.

— IEC, 19 de juny. Acte de reconeixement i elogi a Núria Borrell i Felip, sòcia, mestra, pedagoga i professora emè-

rita d'organització escolar de la UB durant més de quaranta anys. Organització: Societat Catalana de Pedagogia (IEC).

— IEC, 19 de juny. «Lliçó de mestre», homenatge amb motiu de la jubilació de Joan Estruch, catedràtic de sociologia de la UAB i membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials. Organització: grup de recerca ISOR (Investigacions en Sociologia de la Religió) de la UAB.

— IEC, 20 de juny. Homenatge a Manuel Carrasco i Formiguera, en el setanta-cinquè aniversari de l'afusellament. Organització: Centre d'Història Contemporània de Catalunya i Societat Catalana d'Estudis Històrics (IEC).

Concerts

— IEC, 6 de setembre. Concert «Capriccio. El conjunt barroc de vent fusta», amb Montserrat Gascón, Josep Borràs i Heidi Tsai, dins el cicle *Música al claustre*. Organització: IEC, amb la col·laboració del Museu de la Música.

— IEC, 20 de setembre. Concert «El trio clàssic de piano i corda», amb Albert Guinovart, Sergi Alpiste i Oriol Aymat, dins el cicle *Música al claustre*. Organització: IEC, amb la col·laboració del Museu de la Música.

— IEC, 18 de febrer. Concert de música sefardita, a càrrec de Vanessa Paloma, del Centre de Recherches Moyen-Orient Méditerranée, Institut National des Langues et Civilisations Orientales, dins

el cicle *Els jueus a Catalunya*. Organització: Amics de l'Art Romànic (IEC).

— IEC, 4 de juliol. Inauguració del cicle estival de concerts *Música al claustre* a l'IEC, amb el concert titulat «Catalunya, acollida de cultures». Organització: IEC i Museu de la Música.

— IEC, 11 de juliol. Concert «Catalunya, terra de cultura», del violoncellista Pau Codina i del pianista Jean-Paul Pruna, dins el cicle *Música al claustre*. Organització: IEC i Museu de la Música.

Lectures públiques

— Avinguda de la Catedral (Barcelona), 10 de setembre. Lectura pública de *La plaça del Diamant*, a càrrec de Sílvia Bel, en el cinquantè aniversari de la novel·la i dins la Setmana del Llibre en Català. Organització: Fundació Mercè Rodoreda (IEC) i Espais Escrits.

— Jardí Mercè Rodoreda de l'IEC, 28 de setembre. Celebració del Dia Internacional de la Traducció, amb lectures de textos a càrrec dels traductors. Organització: Associació d'Escriptors en Llengua Catalana i l'IEC.

— IEC, 2 de juliol. Lectura dramatitzada d'*El somni*, de Bernat Metge, protagonitzada pels actors Toni Sevilla, Jordi Brau, Joan Pera, Jordi Boixaderas i Miquel Pujadó, sota la direcció de Carles Canut, emmarcada dins de la commemoració del sis-centè aniversari de la mort de Bernat Metge. Organització: IEC, Fundació Romea i Amics dels Clàssics.

Altres

— IEC, 11 de setembre. Celebració de l'Onze de Setembre amb la tradicional ofrena floral al monument de Rafael Casanova, l'assistència de l'equip de la Presidència a l'acte institucional del parc de la Ciutadella i l'organització d'un acte acadèmic a la Casa de Convalescència, seu de l'IEC.

— IEC, 27 de setembre. Inauguració del curs 2012-2013 de l'Institut d'Estudis Catalans.

— IEC, 18 d'octubre. Sessió de recepció de Vicenç Beltran i Pepió com a membre de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC.

— IEC, 12 de novembre. Discurs d'ingrés d'Àngel Llàcer com a membre de la Secció de Ciències Biològiques de l'IEC.

— IEC, 20 de novembre. Sessió de recepció de Dolors Bramon com a membre numerària de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC.

— IEC, 24 de gener. Sessió de recepció de Manuel Jorba com a membre numerari de la Secció Històrico-Arqueològica de l'IEC.

— Facultat de Biologia de la UB, 9 de febrer. Olimpíada de Biologia de Catalunya 2013. Organització: Societat Catalana de Biologia (IEC).

— IEC, 18 de febrer. Sessió de recepció de Ramon Bartrons com a membre numerari de la Secció de Ciències Biològiques de l'IEC.

— Satèl·lit del Palau de les Exposicions de Perpinyà, 2 de març. Catorzena edició del Dictat en Català de Perpinyà. Organització: Federació per a la Defensa de la Llengua i Cultura Catalanes i IEC, entre altres entitats.

— IEC, 5 de març. Sessió de recepció de Jaume Casals com a membre numerari de la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'IEC.

— Cinemes Girona (Barcelona), 20 de març. Estrena del documental *Ferran Sunyer i Balaguer. Història d'un exili interior*. Organització: Fundació Ferran Sunyer i Balaguer (IEC), Televisió de Catalunya i Benecé Produccions SL.

— IEC, 21 de març. Celebració de les XVIII Proves Cangur de Matemàtiques. Organització: Societat Catalana de Matemàtiques (IEC).

— IEC, 23 d'abril. Diada de Sant Jordi a l'IEC: jornada de portes obertes, lectura pública de l'obra *Lo somni*, de Bernat Metge, i exposició i venda de llibres de l'IEC al pati de l'Institut i a la Rambla. Organització: IEC.

— IEC, 21 de maig. Joan Grimalt pronuncia el discurs d'ingrés com a membre de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC.

— IEC, 17 de juny. Discurs d'ingrés de Joan de Solà-Morales com a membre de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC.

— IEC, 15 de juliol. Acte de constitució del Consell Directiu d'Agrofò-

rum, presidit pel conseller d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya, Josep M. Pelegrí, i pel president electe de l'IEC, Joandomènec Ros. Organització: ICEA (IEC) i Fundació Món Rural.

— Liceu Renouvier de Prada (Conflent), 16-22 d'agost. Universitat Catalana d'Estiu.

Difusió

Servei de Documentació i Arxiu de l'Institut d'Estudis Catalans

El fons documental i arxivístic de l'Institut d'Estudis Catalans és gestionat pel Servei de Documentació i Arxiu. D'una banda, la biblioteca està formada per les publicacions pròpies de l'IEC, que es cataloguen i es buiden bibliogràficament, i també per diversos fons especialitzats bàsicament en llengua i literatura. De l'altra, l'Arxiu està format per dos conjunts documentals clarament diferenciats: la documentació històrica i administrativa que ha generat la mateixa institució des dels seus inicis l'any 1907 fins ara, i nombrosos fons que corresponen a arxius d'entitats i arxius personals de membres de l'Institut i de personalitats destacades de la cultura catalana.

Amb l'objectiu de disposar d'un catàleg informatitzat que faciliti la conservació i la preservació, l'accés, la consulta i la difusió de la totalitat de la documentació que conté l'Arxiu de l'IEC, cada curs s'actualitza una base de dades documental que vol ser una eina de recerca, tant per a l'activitat interna de l'Institut com per als investigadors externs.

Llegats de l'Arxiu

MEMBRES

Fons Ramon d'Abadal i de Vinyals

Fons Ramon d'Alòs-Moner i de Dou

Fons Lluís Faraudo i de Saint-Germain

Fons Salvador Giner de San Julián

Fons Francesc Martorell i Trabal

Fons Lluís Nicolau d'Olwer

Fons Josep Roca-Pons [pendent d'inventari]

Fons Jaume Serra i Hünter

Fons Josep de C. Serra i Ràfols

Fons Ferran Soldevila

Fons Miquel Tarradell

Fons Esteve Terradas

Fons Josep Vallverdú i Aixalà - Jordi Rubió i Balaguer [correspondència]

ALTRES

Fons Amics de l'Art Vell

Fons Josep M. Batista i Roca [pendent d'inventari complet]

Fons del Congrés Internacional d'Arqueologia Clàssica (XIV, 1993, Tarragona)

Fons Editorial Pedagògica / APEC

Fons Masriera

Fons de la Fundació Ferran Sunyer i Balaguer

Fons Joan Prat (Armand Obiols)

Fons Mercè Rodoreda

Fons Subias i Galter

Llegats rebuts durant el curs 2012-2013

Durant el curs, l'Institut d'Estudis Catalans ha rebut els fons següents:

- **Fons Antoni M. Badia i Margarit**

- **Fons Pompeu Fabra per part de Jordi Mir i Parache**

Jordi Mir i Parache, propietari d'un fons sobre la figura i l'obra de Pompeu Fabra recollit al llarg dels anys, fa la seva donació a favor de l'IEC. El fons, que s'integra a l'Arxiu de l'Institut, té 1.853 registres, inclosos en nou caixes arxivadores i una carpeta, que contenen manuscrits i documents personals del filòleg, documentació sobre commemoracions i homenatges celebrats, materials publicats en mitjans de comunicació i material de tipus gràfic. El fons de biblioteca donat consta de 1.535 registres que recullen obres de Fabra i sobre Fabra i un fons de llengua catalana.

- **Col·lecció «Arbor Scientiae de Ramon Llull» d'obres pictòriques per part de Pere Villalba i Varneda**

Pere Villalba i Varneda, propietari d'un conjunt d'obres de diferents artistes que formen part de la col·lecció «Arbor Scientiae de Ramon Llull», fa una donació a favor de l'IEC, que integra les obres en el fons d'art de l'Institut. La col·lecció està formada per vint-i-dos quadres dels artistes següents: Iago Pericot, Andrino, Donato, Casademont, Jaume Carbonell, Joan Tortosa, Àngel de Luna, Miquel Barceló, Guinovart, Andreu Alfaro, Antoni Tàpies, Alfredo Arribas, Eudald Serra, Sergi Bernils, Paco Minuesa, Torras Viver, Josep M. Subirachs, Xavier Figueras, Coll Bardolet, S. Ros, Joan Montcada i Imma Pueyo.

- **Arxiu Estrella Casas per part de Manuel Ramón Parés Maicas**

El fons històric d'Estrella Casas i Costa (1929-1998) ha estat donat a l'Institut d'Estudis Catalans pel president de la Fundació Estrella Casas, Manuel Ramón Parés

Maicas. El fons està format per trenta-sis arxivadors (10 × 30 cm) i sis caps amb el contingut següent: visites arreu de Catalunya, revistes, metodologia del llenguatge polític, la premsa a l'escola, etapes històriques analitzades des de l'estudi de l'art, propostes d'intervenció d'escola de pares del Betània-Patmos, reforma de les ciències socials, la Guerra Civil, estudi de diferents èpoques històriques (paleolític i neolític, Grècia i Roma, edat mitjana, l'islam i l'Alcorà, Isabel la Catòlica, la Revolució Francesa i la invasió napoleònica, les Bases de Manresa, la Guerra Civil i fitxes d'història contemporània), història de la cultura (del segle XIV al XX), estudi dels nacionalismes català i basc, història i urbanisme a Barcelona i aspectes de sociologia urbana.

• Fons revista *Ibèrica* per part de Pasqual Bolufer Mayans

La revista *Ibèrica* va néixer el 1913 amb l'objectiu de difondre setmanalment el coneixement científic i tecnològic de l'època. Pionera a Espanya, va aconseguir mantenir-se noranta-un anys durant els quals es va documentar la revolució tecnològica del segle XX. El pare Pasqual Bolufer Mayans, en aquell moment col·laborador a l'Observatori de l'Ebre, dirigí la tercera època de la revista durant el període 1961-2004. El fons que ha donat a l'IEC conté la col·lecció completa de la revista *Ibèrica* i diversos llibres universitaris de ciència i tecnologia.

Consultes rebudes

Durant l'any 2012, es van dur a terme 391 consultes al Servei de Documentació i Arxiu i, durant el 2013, 374.

Material digitalitzat per a la preservació i difusió

L'any 2012 s'han digitalitzat 9.000 imatges d'actes de reunions, 900 imatges de la Sèrie Patrimoni, 15.000 imatges de material lexicogràfic, 12.000 imatges del Fons Mercè Rodoreda, 200 imatges del Fons Patxot i 1.100 imatges del Fons Ferrater i Mora.

L'any 2013 s'han digitalitzat 7.500 imatges d'actes de reunions i 5.000 imatges de correspondència de les seccions de l'IEC.

Materials publicats a l'Arxiu Digital de l'IEC

L'objectiu de l'Arxiu Digital de l'Institut d'Estudis Catalans (*arxiudigital.iec.cat/adiec*) és facilitar la preservació i la consulta de la documentació d'interès històric o científic conservada o generada per l'IEC. És un arxiu obert que va creixent amb la incorporació de noves col·leccions, i la documentació que s'ofereix en suport digital també es conserva en paper o en altres suports tradicionals.

Sèries de l'Arxiu de l'IEC

- Actes generals del Ple
- Actes de la Secció Històrico-Arqueològica
- Actes de la Secció de Ciències
- Actes de la Secció Filològica
- Actes de la Secció de Filosofia i Ciències Socials
- Anuaris inèdits
- Memòries inèdites
- Fotografies de membres

Altres fons

- Fons Esteve Terradas (inventari)
- Fons Mercè Rodoreda (mostra)

VIII. Societats filials

Les societats filials tenen per objectiu el conreu d'una o de diverses especialitats científiques o culturals. Són part integrant de l'estructura acadèmica i organitzativa de l'IEC com a entitats autònomes, i estan adscrites a una de les cinc seccions.

Les societats filials es regeixen per una reglamentació pròpia. Els presidents de les societats filials, durant l'exercici reglamentari de llur càrrec, assisteixen a les reunions de la Secció corresponent i als plens de l'Institut.

El president de l'IEC, els presidents de les societats filials i els delegats que hi té l'Institut constitueixen la Comissió de les Societats Filials, la qual s'ha de reunir, com a mínim, una vegada a l'any per tal de tractar els afers d'interès comú, d'acord amb el que estableix l'article 72 del Reglament de règim interior.

A continuació, hi ha la relació d'activitats de les societats, ordenades segons l'any de creació.

Institució Catalana d'Història Natural

Any de fundació: 1899*

JUNTA DIRECTIVA

Fins al 13 de juny de 2013

Presidència: JOAN PINO VILALTA
 Vicepresidència: XAVIER ESCUTÉ GASULLA
 Secretaria: MOISÈS GUARDIOLA BUFÍ
 Tresoreria: ROSER CAMPENY VALLS
 Vocalies: ÒSCAR ALOMAR KURZ
 EULÀLIA COMAS LAMARCA
 PERE LUQUE PINO
 ORIOL OMS LLOBET
 JULI PUJADE VILLAR
 DELFÍ SANUY CASTELLS

A partir del 13 de juny de 2013

Presidència: JOAN PINO VILALTA
 Vicepresidència: PERE LUQUE PINO
 Secretaria: MOISÈS GUARDIOLA BUFÍ
 Tresoreria: ROSER CAMPENY VALLS
 Vocalies: ÒSCAR ALOMAR KURZ
 JAUME AYGUADÉ AYGUADÉ
 EULÀLIA COMAS LAMARCA
 XAVIER ESCUTÉ GASULLA
 JULI PUJADE VILLAR
 ORIOL OMS LLOBET
 DELFÍ SANUY CASTELLS

Representants de les delegacions

Delegació del Bages: FLORENCI VALLÈS SALA
 Delegació del País Valencià: MÀRIUS MARTÍNEZ MARTÍ
 Delegació d'Osona: GUILLEM BAGARIA MORATÓ
 Delegació de la Franja: ÀNGEL ROMO DÍEZ

Delegació de la Garrotxa:	XAVIER OLIVER MARTÍNEZ-FORNÉS
Grups de treball:	Oxygastra - Grup d'Estudi dels Odonats de Catalunya Societat Catalana de Fotògrafs de la Natura
Societats adherides:	Centre d'Estudis de la Natura del Barcelonès Nord Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà Grup Mineralògic Català Societat Catalana de Lepidopterologia Societat Catalana de Micologia Estació Biològica de l'Aiguabarreig Associació Ibèrica de Mirmecologia Associació Catalana de Malacologia Objectiu Natura, Associació de Fotògrafs de Natura de Catalunya Associació d'Amics del Museu de Ciències Naturals de Barcelona Museu de Ciències Naturals de Barcelona Societat Catalana d'Herpetologia Centre Excursionista de Terrassa Associació Montphoto Consorti dels Espais Naturals del Delta del Llobregat Associació Orquidològica de Catalunya El Cau del Cargol
Delegat de l'IEC:	JOAQUIM GOSÁLBEZ NOGUERA
Nombre de socis:	1.047

* Aquesta institució és filial de l'IEC des de 1915.

Assemblea General

El 13 de juny de 2013 se celebrà l'Assemblea General Ordinària, amb renovació de

càrrecs del Consell Directiu i el nomenament com a soci d'honor de Salvador Maluquer Maluquer, en reconeixement de

la seva tasca naturalista, la presentació del qual va ser a càrrec de Xavier Ferrer.

Sessions científiques

— 3 d'octubre de 2012. Sessió inaugural del curs 2012-2013: «Història natural dels canvis actuals en estequiometria i metabolisme global», a càrrec de Josep Peñuelas, ecòleg (CREAF, CSIC). Tingué lloc a l'IEC.

— 8 de novembre de 2012. «Els lepidòpters nocturns dels espais naturals del delta del Llobregat», a càrrec de Josep Joaquim Pérez, Diego Fernández i Martí Rondós, del Museu de Ciències Naturals (zoologia) de Barcelona. Tingué lloc a la Porta del Delta (Prat de Llobregat).

— 10 de novembre de 2012. «Clima i bolets», a càrrec de Jaume Llistosella, micòleg. Tingué lloc al Museu de les Terres de l'Ebre (Amposta).

— 22 de març de 2013. «Registre geològic de fenòmens astronòmics», a càrrec d'Oriol Oms (UAB). Promoguda, conjuntament, per l'Associació Astronòmica de Manresa dins el marc dels *Divendres de Ciència*. Tingué lloc a la sala d'actes del Casino de Manresa.

— 29 d'abril de 2013. «Químiques: determinació mineral mitjançant microscopi electrònic», a càrrec de Joan Viñals (UB). Tingué lloc a l'IEC.

— 31 de maig de 2013. «Els fòssils del Bages», a càrrec de Josep Biosca, del Museu de Geologia Valentí Masachs (UPC). Tingué lloc a Manresa.

— 7 de juny de 2013. «Reconstruint l'ambient dels darrers dinosaures pirinencs», a càrrec de Josep Marmi, de l'Institut Català de Paleontologia Miquel Crusafont. Tingué lloc a Manresa.

Cursos naturalistes

— 16 i 17 de febrer de 2013. «Fotografia digital i tractament de la imatge», a càrrec d'Albert Masó. Tingué lloc al Cèntric Espai Cultural, el Prat de Llobregat.

— 23 i 24 de febrer de 2013. «Mamífers carnívors de les Terres de l'Ebre, els Ports, el Maestrat i el Matarra-nya», a càrrec de Diego Martínez, tècnic de fauna (Forestal Catalana, DARPM). Tingué lloc a Amposta.

— 9 i 10 de març de 2013. «La geologia de la serra de Montsant. Aprendre a llegir els afloraments», a càrrec de Ferran Colombo, del Departament d'Estratigrafia, Paleontologia i Geociències Marines (UB). Tingué lloc a la Morera de Montsant.

— 16 i 17 de març de 2013. «Custòdia del territori: mètodes i qualitat», a càrrec d'Hernan Collado, responsable jurídic, i Montse Masó, responsable d'iniciatives, de la Xarxa de Custòdia del Territori. Tingué lloc a Vic.

— 6 i 7 d'abril de 2013. «El fototrampeig i la fotoidentificació: una eina per a l'estudi de la fauna», a càrrec de Francesc Llimona i Andrea Garmendia, de l'Estació Biològica de Can Balasc, Parc Natural de Collserola. Tingué lloc a Collserola.

— 4 i 5 de maig de 2013. «Geologia i botànica de la Segarra», a càrrec de Lluís Sanfeliu, de la Secció de Geologia-Paleontologia, i Antoni Mayoral, de la Secció de Botànica, de l'Institut d'Estudis Ilerdencs. Tingué lloc a Cervera.

— 11 i 12 de maig de 2013. «Observació i identificació d'artròpodes al camp», a càrrec d'Eduardo Mateos, del Departament de Biologia Animal (UB). Tingué lloc a Vilassar de Dalt.

— 18 i 19 de maig de 2013. «Biologia i conservació del Trencalòs (*Gypaetus barbatus*)», a càrrec d'Antoni Margalida, del Grup d'Estudi i Protecció del Trencalòs (GEPT). Tingué lloc a Boí.

— 25 i 26 de maig de 2013. «Líquens i fongs de les muntanyes de Prades: del seu hàbitat a l'estudi microscòpic», a càrrec d'Antonio Gómez-Bolea i Jaume Llistosella, del Departament de Biologia Vegetal (UB). Tingué lloc a l'Espluga de Francolí.

— 8 i 9 de juny de 2013. «Gairebé humans. La recerca sobre els hominoïdeus fòssils de Catalunya», a càrrec de Salvador Moyà, Jordi Galindo, Isaac Casanovas, Miriam Pérez de los Ríos, Sergi Llàcer i Carolina Cancedo, de l'Institut Català de Paleontologia Miquel Crusafont. Tingué lloc a Sabadell i Hostalets de Pierola.

— 15 i 16 de juny de 2013. «Anàlisi estadística multivariant per a naturalistes de camp», a càrrec de Francesc Oliva, del Departament d'Estadística (UB). Tingué lloc a Olot.

— 29 i 30 de juny de 2013. «Cartografia i avaluació dels hàbitats. Exercici pràctic a la Garrotxa», a càrrec d'Andreu Salvat, biòleg, d'Aprèn, Serveis Ambientals. Tingué lloc a Santa Pau.

Recerca participativa

Han continuat les activitats dels diversos grups de recerca participativa de la ICHN i de les seves delegacions i grups de treball, que són els següents: Orquídies del Ripollès, Orquídies del Solsonès, Ortòpters de la Garrotxa, Flora de la Garrotxa, Orquídies de la Garrotxa, Papallones Diürnes de la Garrotxa, Seguiment de les Libèl·lules de Catalunya, Coleòpters Florícoles del Vallès Occidental i Orquídies d'Osona.

Jornades i seminaris

— 21 de novembre de 2012. X Sessió conjunta CREAM-SCB-ICHN: «Fauna i canvi global». Tingué lloc a l'IEC.

— 11 i 12 d'abril de 2013. Segones Jornades sobre els Boscos Madurs, amb la col·laboració de la Institució Catalana d'Història Natural i la Universitat de Girona. Es van dur a terme a l'Escola de Capacitació Agrària i Forestal de Santa Coloma de Farners.

Projectes

— «Els sistemes naturals del delta del Llobregat. Estudi pluridisciplinari sobre els sistemes naturals d'aquesta zona humida», en el qual participen vint equips diferents de recerca.

— Estratègia Catalana de Conservació de Flora (ECCF). El Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural ha encarregat a la Institució Catalana d'Història Natural la redacció d'una Estratègia Catalana de Conservació de Flora.

— Estat del Medi Natural a Catalunya. Càlcul dels indicadors per a elaborar *l'Informe sobre l'estat i les tendències del medi natural a Catalunya 2013*.

Presència a Internet

L'espai web de la ICHN (<http://ichn.iec.cat>), amb actualització permanent dels continguts, inclou una pàgina web de les sortides naturalistes —en què durant el curs s'han incorporat els itineraris de Balandrau (capçalera del Freser), mola d'Estat (muntanyes de Prades) i carrer Ample (els Ports)— i la pàgina web dels grups de recerca participativa on es fa el seguiment dels diferents grups de treball.

Col·laboracions

— 2 i 3 de maig de 2013. Jornades «Nous reptes en conservació de la natura», organitzades per la Fundació Catalunya - La Pedrera. La ICHN coordinà la segona sessió, dedicada a presentar diverses accions de conservació de la biodiversitat.

— 5 de juny de 2013. Amb motiu del Dia Mundial del Medi Ambient, la ICHN va participar en la taula rodona organitzada per Ecologistes en Acció i

centrada en el tema «Conservar la biodiversitat en temps de crisi».

— 7 de juny de 2013. En el marc de la Mostra d'Iniciatives per la Biodiversitat, organitzada per La Fàbrica del Sol, Ajuntament de Barcelona, la ICHN va presentar els seus projectes de recerca participativa.

Participació

— La ICHN participa en la Xarxa Catalana de Custòdia del Territori.

— És membre del Consell Consultiu del Consorci per a la Protecció i la Gestió de l'Espai d'Interès Natural de l'Alta Garrotxa.

— És membre del Consell Científic Assessor i del Consell Consultiu del Parc Natural de Collserola.

— Manté un conveni de col·laboració amb la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC).

— És una organització signant del Compromís Ciutadà per a la Sostenibilitat - Agenda 21 de Barcelona.

— Participa al Consell Assessor de l'Observatori del Paisatge de Catalunya.

— És membre de la Comissió per a la Sostenibilitat de les Terres de l'Ebre.

— Manté un conveni de col·laboració amb l'Ajuntament del Prat de Llobregat.

— Participa en la coordinació dels representants en els diferents organismes relacionats amb la conservació de la natura a Catalunya.

Publicacions

Notícies de la Institució, núm. 103 (setembre-octubre 2012); núm. 104 (novembre-desembre 2012); núm. 105 (gener-febrer 2013); núm. 106 (març-abril 2013); núm. 107 (maig-juny 2013); núm. 108 (juliol-agost 2013).

Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural, núm. 77 (2012-2013).

Col·laboració en l'edició de la publicació *Reptes per conservar els boscos madurs*, sobre les II Jornades sobre Boscos Madurs celebrades a Santa Coloma de Farners, els dies 11 i 12 d'abril de 2013.

Activitats de la Delegació del Bages*Sortides naturalistes*

S'organitzà un curs de sortides guiades a espais naturals de Catalunya dedicades a botànica, zoologia, ecologia i geologia, més un curs de botànica descriptiva. El conjunt d'aquestes sortides és una mostra representativa de la varietat d'ambients naturals catalans i de les diferents disciplines que estudien la natura, a càrrec de Jordi Badia, Oriol Oms i Florenci Vallès. Durant el curs 2012-2013, dins el cicle de sortides guiades, s'han dut a terme les següents:

— 26 de setembre de 2012. «Els amfibis de la Catalunya Central i el Projecte Basses del GNO-ICHN», a càrrec de Carles Martorell del GNO-ICHN.

— 6 d'octubre de 2012. Serra de Bufadors (Osona i Ripollès).

— 10 de novembre de 2012. Sortida naturalista al bosc de Poblet (Conca de Barberà).

— 17 de novembre de 2012. Sortida de bolets, emmarcada dins la Setmana de la Ciència i la posterior exposició de bolets a la UVic.

— 15 de desembre de 2012. L'obac més amagat: el Farell, Castellsapera i Rellinars (Bages i Vallès Occidental).

— 19 de gener de 2013. El riu Calders.

— 16 de febrer de 2013. Cap Norfeu i punta del cap de Creus.

— 23 de març de 2013. Massís de Garraf.

— 20 d'abril de 2013. Conca de Tremp.

— 18 de maig de 2013. La serra de Llaberia i la mola de Colldejou.

— 13 de juliol. Ascensió al Gra de Fajol.

— 5 d'octubre de 2013. Les gorges de la Fou i la bateria de Santa Engràcia (Vallespir, Catalunya del Nord).

— 9 de novembre de 2013. Del pantà de Sau a Tavertet.

— 14 de desembre de 2013. Del Puigventós a la Puda per Sant Salvador de les Espases.

Altres sortides

— 26 de maig de 2013. Sortida matinal: de Rajadell a Manresa pel pla dels Manresans, el pla dels Maquis i Collbaix.

— 15 i 16 de juny. Tallers de Món Natura Pirineus a les Planes de Son i la Mata de València (Pallars Sobirà).

Pàgina web El Medi Natural al Bages

S'ha treballat en el disseny i els continguts d'aquest espai web, que s'organitza en vint temes, cadascun dedicat a un dels aspectes (el clima, la geomorfologia, els impactes...) o a un dels ecosistemes (alzinar, roureda, zones humides...) que componen la natura del Bages. Per a una informació més detallada, <http://ichn.iec.cat/bages/principal.htm>.

Activitats de la Delegació de la Franja de Ponent

Activitats formatives

X Universitat Catalana d'Estiu de Ciències de la Natura (UCEcn) Fou creada l'any 2003 amb seu a l'Aiguabarreig, a la vila de Seròs (Segrià). El detonant que activà la idea fou l'atemptat que va patir el març de 2003 l'Escola de Natura de l'Aiguabarreig. Aquell any, la delegació de la Franja de Ponent de la Institució Catalana d'Història Natural, amb la col·laboració de la Universitat Catalana d'Estiu i la mateixa Escola de Natura de l'Aiguabarreig, van posar en marxa el projecte. L'Ajuntament de Seròs (Segrià) i la Diputació de Lleida s'hi van abocar de ple per a formalitzar Seròs com la seu que, sols un any més tard, el 2004, va acollir la primera edició de la UCEcn. Des de l'any 2004 se celebraren cursos a

Seròs, al mes de juliol, constituïts formalment des de l'any 2008, i gràcies al conveni amb la Universitat de Lleida, com el Campus de Ciències de la Natura, els cursos són adscrits a la Universitat d'Estiu de la UdL i formen part del programa de la Xarxa Joan Lluís Vives d'Universitats dels Països Catalans.

El 2013 (de l'1 al 5 de juliol) la UCEcn s'ha traslladat a la ciutat de Badalona per a poder gaudir de l'entorn marítim amb la realització de cursos i amb l'ambient terrestre de la serralada de Marina.

Activitats de la Delegació d'Osona - Grup de Naturalistes d'Osona

Projectes de conservació

— Projecte Basses. S'ha continuat treballant en la restauració de basses agrícoles. S'ha ampliat el cens existent, s'ha actualitzat la informació de basses ja catalogades i s'han completat les dades que faltaven. S'han restaurat les basses de l'Albareda (Seva), Rovira Nova i Vinyoles.

— Projecte Gat Salvatge. El treball s'ha centrat en el fototrampeig i en la recollida d'indícis indirectes (petjades, pèl i excrements). En conjunt, se n'han observat quatre exemplars diferents i s'han recollit cinquanta citacions, entre actuals i històriques, de gat salvatge a Osona.

— Projecte Gralla. S'ha dut a terme el primer cens hivernal simultani de gralles.

— Conservació i Custòdia del Territori. S'ha continuat donant compliment als acords de custòdia establerts amb les finques de Castell de Vilagelans (Gurb), Diumeres (Manlleu) i Niubó (Manlleu), així com amb el refugi de caça menor del Pla del Castell (Tavertet).

— Diagnosi de la Població Reproductora d'Aufrany (*Neophron percnopterus*) a la Catalunya Central.

Sortides i activitats

S'han realitzat diverses sortides sobre orquídiades, odonats, ratpenats, bolets, etcètera:

— 14 de setembre de 2012. Nit Europea de Ratpenats, a Vic.

— 27 de setembre de 2012. Xerrada sobre els amfibis i el Projecte Basses del GNO.

— 17 de novembre de 2012. Sortida de bolets a Taradell.

— 5 de maig de 2013. Sortida nocturna a la bassa de Sabaters a Tavèrnoles.

Cal destacar, també, el cicle *Descobreix els sistemes aquàtics*, que aplegà les activitats següents:

— 11 de maig de 2013. Els amfibis.

— 18 de maig de 2013. El dia del peix viatger.

— 25 de maig de 2013. Els peixos de riu.

— 1 de juny de 2013. La vegetació de ribera.

— 23 de juny de 2013. Les libèl·lules i altres invertebrats aquàtics.

— 13 de juliol de 2013. Els ocells de riu.

Activitats de la Delegació de la Garrotxa

Grups de treball

— Grup Orchis d'estudi de les orquídiades: coordinat per Xavier Béjar.

— Grup d'Estudi de Papallones Diürnes: coordinat per Jordi Artola, Beth Cobo i Mike Lockwood.

— Grup de Flora Vascular: coordinat per Xavier Oliver.

— Grup de Flora Amenaçada: coordinat per Xavier Oliver i Beatriu Tenas.

— Grup d'Estudi dels Ortòpters: coordinat per Rafael Carbonell.

— Grup d'Estudi dels Ocells: coordinat per Fran Trablou.

— Grup d'Estudi de les Libèl·lules: coordinat per Xavier Oliver.

Sessions i sortides divulgatives

— 21 d'abril de 2013. Presentació del llibre *Excursions naturalistes per la Garrotxa*, continuada per una passejada a peu seguint una de les rutes incloses al llibre que surt de la Moixina, a càrrec de Mike Lockwood, autor del llibre.

Tertúlies naturalístiques

— 10 de gener de 2013. «Les reintroduccions de plantes i animals: són realment efectives?».

— 14 de febrer de 2013. «El coneixement científic a la comarca de la Garrotxa: els grans naturalistes».

— 14 de març de 2013. «El canvi climàtic: com afecta animals i plantes?»

— 11 d'abril de 2013. «Què en farem dels boscos de la Garrotxa?».

— 9 de maig de 2013. «Les llistes vermelles: seguiment i conservació de la flora amenaçada».

— 13 de juny de 2013. «Plouen granotes? Els fenòmens atmosfèrics a la comarca de la Garrotxa».

— 11 de juliol de 2013. «Un ornitòric al riu Fluvià. Què en fem de les citacions d'espècies de fauna i de flora?»

Sessions, seminaris i jornades

— 23 de febrer de 2013. VII Seminari del Patrimoni Natural de la Garrotxa, a Olot. S'hi van presentar deu comunicacions sobre projectes de recerca desenvolupats a la Garrotxa en els últims anys.

— 17 de maig de 2013. «Conservació i gestió de flora i hàbitats a la Garrotxa», sortida pràctica a la Garrotxa del màster «Gestió de la vida silvestre», a càrrec de Xavier Oliver.

— 4 de juny de 2013. Conferència «Flora i hàbitats protegits de la Garrotxa. Espècies, hàbitats i localitats protegides a la comarca, i problemàtiques de conservació», a càrrec de Xavier Oliver.

Projecte transfronterer de seguiment d'espècies de flora patrimonial dels espais naturals catalans (Andorra, Catalunya i França)

Des de l'any 2012, botànics d'Andorra, França i Catalunya treballen en un projecte de seguiment comú d'espècies de fora d'interès patrimonial, especialment de plantes endèmiques dels Pirineus, però també d'altres amb localitats a les tres demarcacions. La coordinació, l'establiment d'una metodologia comuna i una posada en comú de les dades obtingudes permeten rendibilitzar l'esforç realitzat i disposar d'una informació més completa per poder conèixer millor les espècies estudiades i realitzar actuacions de conservació. El projecte preveu el control de les diferents localitats de les espècies, amb la localització i la cartografia de les poblacions, el coneixement de la distribució, la diagnosi de l'estat de conservació i de les seves dinàmiques poblacionals i la detecció d'impactes i amenaces.

Publicacions

Lithodora: Novetats botàniques de la Garrotxa, 2011.

Annals de la delegació de la Garrotxa, núm. 6: *VI Seminari sobre el Patrimoni Natural de la Comarca de la Garrotxa*, 18 de febrer de 2012.

Memòria d'activitats de la delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural, 2012.

**Grup de treball Societat Catalana
de Fotògrafs de Natura (SCFN)**

*Exposició «Natura catalana, rica
i plena»*

La primera mostra d'imatges de la SCFN. El seu àmbit està circumscrit als Països Catalans i consta de quaranta fotografies de socis de la SCFN a gran format i ha estat exposada a Lleida, Mollerussa, Prat de Comte, Manresa i Arbúcies.

Exposició de MontPhoto

El 29 d'abril de 2013 s'inaugurà l'exposició de MontPhoto a l'IEC i es féu la presentació del llibre *Inspirats per la natura*, a càrrec de Paco Membrives. Va estar exposada al pati de l'IEC fins a final de maig.

Sessions audiovisuals

S'ha continuat el cicle de sessions audiovisuals de fotografia de natura amb les projeccions següents:

— IEC, 2 d'octubre de 2012. «El món dels minerals, les tècniques fotogràfiques i la il·luminació», a càrrec de Joan Astor.

— IEC, 29 de novembre de 2012. Sessió de fotografia de natura. «La natu-

ra a Colòmbia», a càrrec d'Àlicia Garcia, fotògrafa de natura.

— IEC, 4 de febrer de 2013. «La fotografia submarina», a càrrec de Pere Rubió.

— IEC, 11 de març de 2013. «Etiòpia, l'arca de l'aliança entre l'home i la natura. Viatge per un país a la recerca dels ocells endèmics», a càrrec de Fran Trabalon.

— IEC, 29 d'abril de 2013. Inauguració de l'exposició «Montphoto» i presentació del llibre *Inspirats per la natura*, a càrrec de Paco Membrives.

— IEC, 27 de maig de 2013. «El paisatge geològic català», a càrrec de Jordi Lluís Pi.

**Grup de treball d'estudi dels odonats
*Oxygastra***

*Sortida odonatològica amb motiu
del desè aniversari del Grup Oxygastra*

— 6 de juliol de 2013. Sortida de camp a Can Jordà, dins el Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa per a recordar la realitzada al mateix indret pels membres fundadors del grup.

Societat Catalana de Biologia

Any de fundació: 1912

JUNTA DIRECTIVA

Presidència:	LLUÍS TORT BARDOLET
Vicepresidència 1a:	ÀUREA NAVARRO SABATÉ
Vicepresidència 2a:	JORDI BARQUINERO MAÑEZ
Secretaria general:	JOSEP CLOTET ERRA
Vicesecretaria:	ARCADI NAVARRO CUARTIELLAS
Tresoreria:	CARME SEGARRA ROBERT
Vocalia d'Acció Territorial:	JORDI BERMÚDEZ MAR
Vocalia de Comunicació:	JOAN DURAN FERRER
Vocalia d'Ensenyament:	ROSA PÉREZ ROURA
Vocalia de Publicacions i Lexicografia:	RICARD ROCA PASCUAL
Vocalia de Seccions:	RAMON ROCA PUIG
Vocalia d'Estudiants:	MARTA LLAURADÓ

Coordinació de les seccions especialitzades

Biologia Molecular	ALBERT JORDAN
Aqüicultura	JOSEP PLANAS
Biofísica	PERE GARRIGA
Biologia del Desenvolupament	JORDI GARCIA
Biologia Evolutiva	MONTSE PAPACEIT
Biologia i Indústria	RAMON ROCA
Biologia Molecular	ALBERT JORDAN
Biologia Molecular del Càncer	GABRIEL CAPELLÀ
Biologia de Sistemes	ALBERT SORRIBAS
Biologia i Societat	CRISTINA JUNYENT
Biologia de la Reproducció	ENRIC RIBES
Ecologia Aquàtica	RAMON MASSANA
Ecologia Terrestre	JOSEP M. ESPELTA
Ensenyament	CARLES GIMÉNEZ
Estudiants	MARTA LLAURADÓ
Fisiologia Vegetal	ANNA CAÑO

Genòmica i Proteòmica	MARIO CÁCERES
Microbiologia	MERCEDES BERLANGA
Neurobiologia Experimental	JOSEP SAURA
Senyalització Cel·lular i Metabolisme	FRANCESC VINYALS
Virologia	MIGUEL ÀNGEL MARTÍNEZ
	ANA ANGULO
SCB a Alacant	IVAN QUESADA
SCB a les Illes Balears	BALBINA NOGALES
SCB a Lleida	M. ÀNGELES DE LA TORRE
SCB al Pallars	XAVIER CASTELLS
SCB a València	LLUÍS PASCUAL
SCB a Vic	JULITA OLIVERAS
Secció conjunta de Biologia	
Computacional i Matemàtica	RODERIC GUICÓ (provisional)
Secció SCB al Vallès	JORDI BARBÉ
Delegat de l'IEC	RICARD GUERRERO MORENO
Nombre de socis:	1.477

Centenari de la SCB (2012)

— Museu Blau de Ciències Naturals, 25 d'octubre. Debat sobre la recerca en biologia avui.

— València, 25-27 d'octubre.

Actes del centenari de la SCB en record de Lynn Margulis.

— Palau de la Música Catalana, 4 de desembre. Acte de cloenda de les activitats del centenari de la SCB: «100 anys de biologia als Països Catalans».

— Documental al programa *Sense ficció* de TV3: *Lluitant per la vida* (11 de desembre).

Jornades

— Institut de Bioenginyeria de la Universitat Miguel Hernández (Alacant), 7 de novembre. I Jornada de Biotecnologia i Empresa. Organització: Secció d'Alacant de la SCB.

— IEC, 14 i 16 de novembre. V Trobada de la Xarxa sobre Tràfic de Membranes, Senyalització Intracel·lular i Dinàmica del Citoesquelet. Organització: Secció de Senyalització Cel·lular de la SCB.

— Centre d'Estudis Ambientals de Blanes, 16 de novembre. IX Jornada d'Avenços en Ecologia. Organització: Secció d'Ecologia Aquàtica de la SCB.

— IEC, 21 de novembre. Jornada conjunta SCB-ICHN-CREAF: «La fauna i el canvi global». Organització: Secció d'Ecologia Terrestre de la SCB, ICHN i CREAM.

— IEC, 26 de novembre. Barcelona Cromatin Club (junt amb IMPPC). Organització: Secció de Biologia Molecular de la SCB.

— Institut de Ciències del Mar, 11 de gener. «Nous avenços en ecologia microbiana». Organització: Secció de Microbiologia de la SCB.

— IEC, 4 de març. III Jornada de Cromatina i Epigenètica. Organització: Secció de Biologia Molecular de la SCB.

— IEC, 12 de març. Jornada sobre l'Aigua. Organització: Secció de Biologia i Societat de la SCB.

— Jardí Botànic de València, 20 d'abril. II Jornada de Biologia a l'Ensenyament. Organització: Secció de València i Secció d'Ensenyament de la SCB.

— IEC, 30 d'abril. Jornada conjunta SCB-SCI: «Immunologia evolutiva». Organització: Societat Catalana de Biologia i Societat Catalana d'Immunologia.

— Auditori Joan Plaça del Jardí Botànic de la Universitat de València, 11 de maig. XIII Matinal d'Evolució.

— IEC, 28 i 29 de maig. «La genètica molecular en el laboratori clínic». Organització: Secció de Biologia i Indústria de la SCB i Associació Catalana de Ciències de Laboratori Clínic.

— IEC, 11 i 12 de juny. XX Jornada de Biologia Molecular. Organització: Secció de Biologia Molecular de la SCB.

— IEC, 17 de juny. Jornada conjunta SCB-ICEA-CREAM: «La regeneració del bosc després dels incendis: bases ecològiques, estratègies silvícoles i instruments de planificació». Organització: Secció d'Ecologia Terrestre de la SCB, ICEA i CREAM.

— IEC, 18 de juny. XIII Jornada de Biologia de la Reproducció. Organització: Secció de Biologia de la Reproducció de la SCB.

— IEC, 21 de juny. Jornada Europea de Biologia Molecular sobre el Càncer d'Endometri (reunió ENTIEC). Organització: Secció de Genòmica i Proteòmica de la SCB.

— IEC, 2 de juliol. XIII Jornada de Biologia Evolutiva. Organització: Secció de Biologia Evolutiva de la SCB.

Impressions i imatges d'algunes jornades

III Jornada de Cromatina i Epigenètica IEC, 4 de març de 2013

Aquesta Jornada fou organitzada per la Secció de Biologia Molecular de la Societat Catalana de Biologia, i hi participaren uns cent cinquanta investigadors i estudiants de doctorat, que pertanyen als més de trenta-cinc grups de recerca en aquesta temàtica que es poden comptabilitzar en el nostre entorn. Amb un total de dinou comunicacions presentades pels caps

dels grups convidats, es van tractar temes diversos que anaven des de la caracterització de l'epigenoma de cèl·lules relacionades amb malalties com el càncer o la diabetis, fins a processos com la proliferació, la diferenciació cel·lular o la determinació del sexe en peixos, l'estructura dels cromosomes i la topologia del DNA en la cromatina, la funcionalitat de diverses variants d'histones i, finalment, la importància de la localització nuclear en l'expressió gènica. Aquesta edició de la Jornada va incloure una sessió dedicada als aspectes funcionals de l'organització de la cromatina dins el nucli, territoris cromosòmics, dominis topològics i tipus funcionals de cromatina, organitzada en col·laboració amb el Barcelona Chromatin Club, una iniciativa sorgida per a establir una sèrie de trobades científiques entorn d'aquesta temàtica al llarg de l'any. La participació destacada d'aquesta edició fou la d'uns quants científics que duen a terme la seva tasca fora de les nostres fronteres: Cristina Cardoso i Heinrich Leonhard, des d'Alemanya, i Joan Ausió, des del Canadà. També hi hagué la presentació de més de quinze comunicacions en forma de pòster per part d'estudiants de doctorat.

XX Jornada de Biologia Molecular IEC, 11 i 12 de juny de 2013

Organitzada per la Secció de Biologia Molecular de la Societat Catalana de Biologia, a la seu de l'IEC, amb la participació d'uns noranta investigadors i estudi-

ants de doctorat pertanyents a les universitats i als centres de recerca del nostre entorn.

Hi hagué dues sessions focalitzades en la biologia molecular de llevats i en la microbiologia molecular, amb la participació com a conferenciant convidats dels doctors Francesc Posas (UPF) i José A. Bengoechea (Fundació Investigació Sanitària Illes Balears), a més d'incloure qualsevol altre aspecte relacionat amb la biologia molecular, com cada any. Els altres dos conferenciant convidats van ser els doctors Joan Seoane (VHIO) i Àngel Nebreda (IRB), ambdós investigadors de l'ICREA, que ens van parlar de l'heterogeneïtat intertumoral i intratumoral en el càncer de cervell i de la integració de la senyalització per part de la MAPK p38, respectivament.

Es van presentar setze comunicacions orals i onze en format de pòster, majoritàriament per part d'estudiants de doctorat, i es van tractar temes diversos com l'estudi de les regles que determinen el lloc de tall i unió (*splicing*) en llevats, el paper de SirT2 en el control de la integritat genòmica, la regulació de la sortida de mitosis per part de fosfatases, la regulació de la degradació de ciclins, la regulació dels gens de les ribonucleotidil reductases en *Pseudomonas*, el paper de la filamina en el trànsit endocític o l'avaluació de l'efecte sinèrgic de diferents inhibidors moleculars en certs tumors.

El Premi Lluís Cornudella a la millor presentació oral per part d'un es-

tudiant va ser atorgat a Núria Mencia, pertanyent al grup de Veronica Noé i Carlos Ciudad de la Facultat de Farmàcia de la UB, pel treball titulat *MTX-resistance is modulated by the redox state of cytochrome c in MCF7 breast cancer cells*.

A més, com ja és habitual, coincidint amb aquestes jornades, es va comptar amb la col·laboració de la Secció de Biologia i Indústria de la SCB, que va convidar els doctors Carmen Plasencia (Applied Research Using Omics Sciences SL) i Luc Martí (Bioncotech Therapeutics) perquè ens expliquessin la seva experiència en l'empresa biotecnològica provinent de la recerca bàsica en biologia molecular.

Jornada conjunta SCB-ICEA-CREAF

IEC, 17 de juny de 2013

La Jornada portà per títol «La regeneració del bosc després dels incendis, bases ecològiques, estratègies silvícoles i instruments de planificació», i fou organitzada per la Secció d'Ecologia Terrestre de la SCB, la Institució Catalana d'Estudis Agraris (ICEA) i el CREAF, en col·laboració amb la Diputació de Barcelona i el Pla d'Activitats de Transferència Tecnològica (PATT) de la Generalitat de Catalunya. Hi assistiren més de cent cinquanta persones i hi hagué la presentació de deu ponències tècniques en les quals s'analitzaren les bases ecològiques en què cal fomentar la gestió de la regeneració de les zones cremades, diferents alterna-

tives silvícoles per a millorar aquest procés, i es reflexionà sobre quins instruments d'ordenació forestal poden contribuir a posar en marxa i fer més eficients aquestes mesures. Els diferents investigadors i tècnics participants van posar en relleu la necessitat d'aprofitar els mecanismes de regeneració natural que presenten nombroses espècies del bosc mediterrani, l'interès d'aplicar itineraris silvícoles ben definits que cercant la multifuncionalitat del bosc mediterrani el facin més resistent a noves perturbacions i la possibilitat d'aplicar aquesta gestió a diferents escales (finca, associació de propietaris) per a fer-la més eficient i sostenible.

XIII Jornada de Biologia Evolutiva

IEC, 2 de juliol de 2013

Organitzada per la Secció de Biologia Evolutiva de la SCB i coordinada per Iñaki Ruiz-Trillo, investigador de l'Institut de Biologia Evolutiva (CSIC-UPF). Constà de dues conferències convidades —una d'inici i una altra de cloenda— i de diverses sessions de comunicacions orals curtes, que participaven en la sisena edició del Premi Antoni Prevosti a la millor comunicació oral. La conferència inaugural, «Disentangling the origins of eukaryotic cells. Genes, trees and organelles», va ser a càrrec del professor Martin Embley, de la Universitat de Newcastle (Regne Unit). La conferència de clausura, «Networks provide new

kind of evidence to study complex phenomena in evolution», la va desenvolupar el Dr. Eric Bapteste, de la Universitat Pierre i Marie Curie de París (França). Entre les dues conferències convidades es van celebrar quatre sessions de comunicacions orals curtes, que van tractar diferents aspectes sobre selecció natural i evolució molecular, genòmica i bioinformàtica, filogènia, biodiversitat i genètica de poblacions i genòmica funcional i genètica de poblacions. Es van presentar vint-i-dues comunicacions orals, i aquest any, de manera excepcional i a causa del gran nombre de comunicacions rebudes, se'n van presentar vuit en format de pòster. El Premi Antoni Prevosti a la millor comunicació oral va ser atorgat a l'estudiant de doctorat Alexandre Mendoza Soler del grup Multicell Genome Lab, liderat pel Dr. Iñaki Ruiz-Trillo, de l'Institut de Biologia Evolutiva (CSIC-UPF), amb el treball titulat *Transcription factor evolution in eukaryotes and the assembly of the regulatory toolkit in multicellular lineages*.

Cursos i seminaris

— IEC, 9 de novembre. RECAM 2012: Reunió científica anual de microbiologia. Organització: Secció de Microbiologia de la SCB.

— IEC, 22 i 29 de novembre i 13 i 20 de desembre. Curs d'intel·ligència emocional. Organització: Secció de Biologia i Indústria de la SCB.

— IEC, 14-18 de gener. Curs pràctic d'anàlisi i interpretació estadística de les dades experimentals en la indústria. Organització: Secció de Biologia i Indústria de la SCB.

— IEC, 25 d'abril. Workshop in Translational Genomics. Organització: Secció de Genòmica i Proteòmica de la SCB.

Congressos i simposis

— IEC, 13-15 de setembre. IX Congreso de Microbiología del Medio Acuático. Organització: Secció de Virologia de la SCB.

— IEC, 19 de febrer. I Simposi conjunt IBEC-IBMB-SCB: «Cell in motion». Organització: Secció de Biologia Molecular de la SCB, IBEC i IBMB.

Conferències

— Conferències de la Secció d'Ensenyament (actualització de coneixements per a docents de biologia). Tingueren lloc a l'IEC en les dates següents:

- 27.12.2012: «Ni totes les xarxes són per a pescar ni tots els models van per una passarel·la: cap a una biologia predictiva, sense oblidar Darwin!», per Albert Sorribas, del Departament de Ciències Mèdiques Bàsiques de l'Institut de Recerca Biomèdica de Lleida.

- 23.1.2013: «Antibiòtics: passat, present i futur», per Mercè Berlanga, del Departament de Microbiologia i Parasitologia Sanitàries de la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Barcelona.

- 13.2.2013: «Com la nutrició pot afectar la capacitat cognitiva», per Mercè Unzeta López, del Departament de Bioquímica i Biologia Molecular de la Facultat de Medicina i l'Institut de Neurociències de la Universitat Autònoma de Barcelona.

— Tertúlies de Literatura Científica de la Secció de Vic. Tingueren lloc a la Universitat de Vic en les dates següents:

- 22.9.2012: «Fòssils urbans a la ciutat de Vic».
- 16.10.2012: «L'aigua, un abundant recurs escàs».
- 20.11.2012: «Puc sembrar rovellons al meu jardí».
- 13.12.2012: «El càncer i els cromosomes».
- 8.1.2013: «1r concurs de relats, Premi Llegim Ciència».
- 24.4.2013: «De la química del Big Bang als materials del futur».
- 24.4.2013: «Esport i ciència».

— Conferència «Implicaciones de los microARNs en el desarrollo tumoral», a càrrec de Pedro Medina, del Centre de Genòmica i Investigació Oncològica de la Universitat de Granada, guanyador del Premi Sala-Trepap 2012. Organització: Societat Catalana de Biologia (IEC). IEC, 21 de novembre.

— Conferència inclosa dins el catorzè cicle de conferències *Els premis Nobel de l'any 2012*: «Reprogramant el destí de les cèl·lules», sobre el Premi Nobel de Fisiologia o Medicina concedit a John B. Gurdon i Shinya Yamanaka, a càrrec d'Àngel Raya, professor d'investigació de l'ICREA. IEC, 19 de desembre de 2012.

Premis

Premi Josep M. Sala-Trepap 2013

El jurat estava format per Jaume Reventós, Joan Seoane, Christof von Kalle, Albert Jordan i Jordi Barquinero i atorgà el premi, inclòs dins el *LXXXII Cartell de premis* de l'IEC, a Núria Sánchez Coll. Es lliurà el dia 22 d'abril de 2013, en l'acte de lliurament dels Premis Sant Jordi de l'IEC.

Premi de la Societat Catalana de Biologia

Aquest premi està inclòs dins el *LXXXII Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC i el lliurament es va fer durant l'acte de lliurament dels Premis Sant Jordi de l'IEC, el dia 22 d'abril de 2013. Fou atorgat a Marta de Castro i Català pel treball *Estudi d'associació genètica al locus 1q21-23, una regió candidata per a les psicosis*. Així mateix, rebé un accésit Alba Millanes Romero pel treball *Snail1 i la regulació de l'heterocromatina*.

Societat Catalana de Filosofia

Any de fundació: 1923

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: IGNASI ROVIRÓ ALEMANY
(fins al 19.2.2013)
JOSEP MONSERRAT MOLAS
(a partir del 20.2.2013)

Vicepresidència: XAVIER GARCÍA-DURAN

Secretaria: BERNAT TORRES MORALES

Tresoreria: CONRAD VILANOU TORRANO

Vocalia: ÀNGELS BALDÓ BULLIDO
JOAN GONZÁLEZ GUARDIOLA
MARIA ARQUER CORTÉS
XAVIER SERRA BESALÚ
JOAN CUSCÓ CLARASÓ

Coordinadors de les seccions especialitzades

Secció de Lògica i Filosofia de la Ciència: JOAN ROSELLÓ MOYA

Secció de Filosofia Antiga: JORDI SALES CODERCH

Secció de Filosofia Medieval: MIGUEL CANDEL SANMARTÍN

Secció de Filosofia Moderna:
Grup d'Estudis Fichteans: SALVI TURRÓ TOMÀS

Secció de Filosofia Contemporània:
Grup d'Estudis Fenomenològics: FRANCESC PEREÑA BLASI
Grup d'Estudis Sartreans: IGNASI ROVIRÓ ALEMANY
Grup de Filosofia Analítica: AMBRÒS DOMINGO BELANDO
Grup de Filosofia Personalista: ALBERT LLORCA ARIMANY

Secció de Filosofia Pràctica:
Grup de Didàctica de la Filosofia: FÈLIX RABAL QUEIXALÓS
Grup Ad Hoc: ÀNGELS BALDÓ BULLIDO

Secció de Filosofia Catalana: JORDI SALES CODERCH

Secció de Filosofia Clàssica Alemanya:

SALVI TURRÓ TOMÀS

M. RAMON CUBELLS BARTOLOMÉ

Delegat de l'IEC:

PERE LLUÍS FONT

Nombre de socis:

190

Activitats

— XVII Col·loquis de Vic: «El calendari». La primera sessió, titulada «Calendari i filosofia», inclogué una ponència de Joan González Guardiola, diverses comunicacions i un col·loqui. En la segona, titulada «Calendari, ciència i art», Vicenç Mateu Zamora, síndic general del Principat d'Andorra, pronuncià la conferència; s'hi presentaren diverses comunicacions i es va fer un col·loqui. Vic (Osona), 4 i 5 d'octubre de 2012.

— Sessions del Grup de Filosofia Personalista: Seminari «Amor y mundo», de Joaquim Xirau, i selecció de textos de Karl Jaspers (vuit sessions). Centre Borja, de Sant Cugat del Vallès, de l'11 d'octubre de 2012 al 16 de maig de 2013.

— Jornades d'Espiritualitat Medieval. Organitzades pel Grup de Filosofia Medieval de la SCF (IEC), el Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) i ARDIT Cultures Medievales de l'Institut de Recerca en Cultures Medievales (IRCVM) de la Universitat de Barcelona. IEC i UB, 12-14 de desembre de 2012.

Cal assenyalar, d'entre les programades, les activitats, els seminaris o les conferències convidades següents:

— I Congrés ARDIT de Medievalistes Predoctorals: «Els espais del coneixement: aproximació interdisciplinària al pensament medieval». IEC, CSIC i UB, 14-16 de novembre de 2012.

— Sessió inaugural del curs 2011-2012 de la SCF: «Notícia i elogi del filosofar amb joves», a càrrec de Jordi Beltran del Rey. IEC, 12 de desembre de 2012.

— Seminari del professor Francisco J. González, de la Universitat de Toronto: «Life as divine activity or being-towards-death?: Martin Heidegger's reading of Aristotle in unpublished seminars from the 1920's». SCF i Grup de Recerca EIDOS, 1 i 2 de juliol de 2013.

— Universitat Catalana d'Estiu (UCE), a Prada de Conflent. 16-24 d'agost de 2013.

Publicacions

Anuari de la Societat Catalana de Filosofia, núm. 23 (2012).

MONSERRAT, Josep; ROVIRÓ, Ignasi; TORRES, Bernat (cur.). *La imatge*. Barcelona: Societat Catalana de Filosofia, 2012. (Col·loquis de Vic; 16)

Societat Catalana de Física

Any de fundació: 1986*

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: JOSEP ENRIC LLEBOT RABAGLIATI
Vicepresidència: NÚRIA FERRER ANGLADA
Tresoreria: JOAN GARÍN CASANOVAS
Secretaria: AGUSTÍ POCH PARÉS
Vocalia: ALBERT BRAMON PLANAS
EMILI ELIZALDE RIUS
SALVADOR ESTRADÉ SOBREPÈRE
M. ÀNGELS GARCIA BACH
XAVIER GRANADOS GARCIA
ORIOL GUASCH FORTUNY
XAVIER JAEN HERBERA
IGNASI JUVELLS PRADES
XAVIER MAGRANS FONTRDONA
JORDI MIRALDA ESCUDÉ
JORDI MUR PETIT
JOAN ÀNGEL PADRÓ CÀRDENAS
LLORENÇ PORQUER SEGUÍ
SANTIAGO VALLMITJANA RICO
Publicacions: FRANCESC XAVIER ÀLVAREZ CALAFELL

Delegat de l'IEC: DAVID JOU MIRABENT

Nombre de socis: 395

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques, fundada el 1932.

***XXVIII Trobades Científiques
de la Mediterrània: «Òxids
multifuncionals: de la captació
de l'energia a la nanoelectrònica»***

Maó (Menorca), 24-26 d'octubre de 2012.
Les Trobades Científiques de la Mediter-
rània, que organitzen cada any la Societat
Catalana de Física i la Secció de Ciència

i Tècnica de l'Institut Menorquí d'Estudis amb el suport de diverses institucions acadèmiques del seu àmbit lingüístic, tenen per objectiu principal proveir un marc adequat a l'intercanvi d'experiències i de coneixements sobre un tema actual de recerca. A més de constituir un fòrum científic, contribueixen a facilitar la relació i la comunicació entre els científics i els tecnòlegs de l'entorn més proper.

Les institucions acadèmiques que van impulsar aquestes XXVIII Trobades de la Mediterrània foren, principalment, l'Institut de Ciència de Materials de Barcelona (ICMAB-CSIC), per mà dels professors Xavier Obradors i Josep Fontcuberta; també van col·laborar molt activament formant part del seu Comitè Científic: José Santiso (ICN2-CSIC), Andreu Cabot (IREC), Jordi Sort (UAB), Xavier Batlle (UB) i Jordi Llorca (UPC). Es va tenir el suport econòmic del Projecte Consolidar, que coordina el professor Xavier Obradors, director de l'ICMAB-CSIC, i que duu per títol: «Materiales avanzados y nanotecnologías para dispositivos y sistemas eléctricos, electrónicos y magnetoelectrónicos innovadores» (NANOSELECT).

Les Trobades van ser inaugurades per Josep Miquel Vidal, coordinador científic de l'Institut Menorquí d'Estudis; Josep Enric Llebot, secretari de Medi Ambient i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya i membre de l'IEC, i Xavier Obradors, director de l'ICMAB-CSIC. Constaren de sis sessions encapçalades

cadascuna per una xerrada convidada impartida per un científic de renom internacional en la matèria: «Chemical and magnetic characterization of interfaces and individual nanostructures by means of soft X-ray magneto-optical techniques», per Sergio Valencia (BESSY); «Perovskite oxides as energy materials: Opportunities and challenges», per Joerg Hoffmann (Universitat de Göttingen); «Correlated transition metal oxides for thermoelectric power generation», per Sascha Populoh (EMPA); «Impact of local lattice deformations on high *t_c* cuprates», per Guy Deutscher (Universitat de Tel Aviv); «Oxide superlattices grown by pulsed laser deposition: from magnetism to superconductivity», per Wilfrid Prellier (ENSICAEN), i «Interfaces of redox-active oxides: case studies in hydrogen technology catalysis and photocatalysis», per José Carlos Conesa (ICP-CSIC).

Universitat Catalana d'Estiu:

«Nanotecnologies, ciència i societat»

Prada del Conflent, del 17 al 19 d'agost de 2013. Els cursos impartits, coordinats per Núria Ferrer (SCF) i Eduard Massó (UAB), van ser els següents:

— «De la micro a la nanoelectrònica: “There's plenty of room at the bottom”», per David Jiménez (Departament d'Enginyeria Electrònica de la UAB).

— «Nanomaterials i dispositius per a aplicacions emergents: magnetisme,

robòtica i biomedicina. Magnetisme (miniaturització de dispositius)», per Eva Maria Pellicer i Vilà (Departament de Física de la UAB).

— «El grafè i les seves aplicacions en l'àmbit de les tecnologies de la informació i les telecomunicacions (TIC)», per Josep Solé i Pareta (Departament d'Arquitectura d'Ordinadors de la UPC).

— «Nous materials per a la societat del futur», per Xavier Àlvarez (Departament de Física de la UAB).

— «Nanotubs de carboni: física, materials i dispositius», per Núria Ferrer (Departament de Física Aplicada de la UPC).

Olimpíada de Física

Des de l'any 1996, la Societat Catalana de Física organitza la fase catalana de l'Olimpíada Internacional de Física. L'objectiu és realitzar un procés de selecció entre els estudiants d'ensenyament secundari (segon de batxillerat), amb bones actituds per a la comprensió de la física, per tal de determinar un grup màxim de vint-i-un estudiants que representin el conjunt de districtes universitaris catalans en la fase estatal de l'Olimpíada Internacional de Física.

En l'edició de 2013 es van inscriure en la fase catalana un total de 129 estudiants, amb un increment del 10% respecte als inscrits el 2012, que pot reflectir la intensa campanya que es va dur a terme enviant l'anunci a molts centres.

Aquesta xifra consolida, també, el canvi de tendència a la baixa dels darrers anys, ja que és clarament superior als 86 de la convocatòria de 2011. També cal destacar que els inscrits venien d'un total de 50 centres, nombre força superior als 45 de l'any passat i molt més gran que els 32 centres participants de 2011; aquestes dades sobre els centres són coherents amb les dades dels estudiants.

Les proves de selecció de la fase catalana es van celebrar el divendres dia 15 de febrer de 2013, des de dos quarts de quatre fins a les set de la tarda simultàniament a la Facultat de Física de la Universitat de Barcelona, a l'Escola Politècnica Superior de la Universitat de Lleida, a l'Escola Politècnica Superior de la Universitat de Girona, i aquesta edició també a la Facultat de Química de la Universitat Rovira i Virgili, ja que hi va haver inscrits d'aquest districte universitari. El nombre d'estudiants presentats fou 121. Després d'una acurada revisió de les proves realitzades pels estudiants presentats, la comissió en va seleccionar 20 per a la fase final. La nota més alta va ser de 59,25 sobre 60, i la corresponent al darrer seleccionat de 42,5. La nota mitjana va ser de 28,85.

El lliurament de premis es va celebrar el dia 8 de març de 2013 a la Sala Prat de la Riba de l'IEC, en un acte públic. Com és tradicional, l'acte va coincidir amb el lliurament dels premis als millors treballs de recerca.

Com a preparació addicional per a la fase final espanyola, els vint alumnes seleccionats van realitzar, el dijous 4 d'abril, de tres a set de la tarda, una sessió preparatòria de caràcter experimental al Laboratori de Física Moderna de la Facultat de Física de la Universitat de Barcelona sota la tutoria de Gianluca Araruz i Ricard Alert, professors del Departament de Física Fonamental. Enguany, i d'una manera excepcional, el matí del mateix dia 4 es va realitzar una visita al Sincrotró Alba de Cardanyola del Vallès.

Les proves de la fase estatal de l'Olimpíada de Física es van fer a la Universitat de Lleida del 13 al 15 d'abril. Com sempre, la preparació i realització de les proves va ser a càrrec de la Real Sociedad Española de Física, però enguany en el Comitè Local també fou representada la SCF. L'actuació dels estudiants catalans va ser molt positiva: dinou dels vint estudiants presentats van aconseguir algun tipus de premi, una proporció clarament per sobre de la mitjana. Els premis van ser una medalla d'or, vuit de plata, tres de bronze i set mencions d'honor. Enguany, la delegació catalana també va poder assolir medalles d'or, amb el detall que la nostra medalla d'or va correspondre a Marc Santigosa de l'Escola Betània-Patmos de Barcelona, guanyador absolut de la prova. També Gerard Orriols, d'Aula Escola Europea, va obtenir el premi a la millor realització de la prova experimental. Marc Santigosa, per

la seva banda, va participar en la fase internacional OIF, celebrada a Dinamarca el mes de juliol, i va obtenir una menció d'honor i la puntuació més alta de la delegació espanyola. Les proves i tots els actes es van realitzar en el campus de Cappont amb el suport de la Universitat de Lleida.

IX Jornada de Física i Química a l'IEC: «Energia sostenible per a tothom»

IEC, 17 d'octubre de 2012. La Societat Catalana de Física, conjuntament amb la Societat Catalana de Química i l'Associació de Professors de Física i Química de Catalunya, ja fa nou anys que organitza una jornada temàtica adreçada als professors de física i química de secundària que se celebra a la tardor a la seu de l'IEC.

L'objectiu de la jornada fou tractar aspectes relacionats amb diversos recursos energètics, com són l'aprofitament de l'energia solar i l'energia nuclear, en relació amb la situació energètica social. També es presentaren propostes per a treballar la temàtica de l'energia en els centres educatius i, concretament, en el marc de l'Any de l'Energia Sostenible per a Tothom.

S'hi van presentar les ponències següents: «El Pla de l'Energia i Canvi Climàtic de Catalunya 2012-2020», per Joan Josep Escobar, de l'Institut Català d'Energia; «Fer hidrogen amb el Sol», per Jordi Llorca, de l'Institut de Tècniques Energètiques de la UPC; «Estat actual i

perspectives de l'energia nuclear», per Carlos Tapia, del Departament de Física i Enginyeria Nuclear de la UPC; «2012, Any de l'Energia Sostenible per a Tothom: proposta d'activitats per als centres educatius», per Jordi Regalés Bartra, del Departament d'Ensenyament, i Montserrat Roca Tort, de l'Institut Pla de les Moreres de Vilanova del Camí; «La motxilla bioclimàtica i l'ús passiu de l'energia solar», per Àngel Sedó, del Camp d'Aprenentatge de Juneda, i Manuel Ibáñez, del Centre de Recerca d'Enginyeria Aplicada, i «Recursos i propostes de treballs de recerca per a alumnes d'ESO i batxillerat», per Emilio Llorente, de l'Institut Baldiri Guilera del Prat de Llobregat, i Valentí Ferrer, de l'Institut Salvador Dalí del Prat de Llobregat.

Premis per als Treballs de Recerca de Batxillerat

La Societat Catalana de Física va convocar per onzena vegada aquests premis amb l'objectiu d'estimular la redacció de treballs d'iniciació a la recerca sobre temes de física. El veredict del jurat de l'onzena edició fou donar els dos premis als treballs següents: *L'experiment de Cavendish*, de Sol Balsells Mejía, de l'Institut Ausiàs March de Barcelona, sota la direcció de Josep Ametlla Miquel, i *Explorant l'electrostàtica*, de Ferran del Moral Méndez i Abel Rojo Francàs, de l'Institut Quercus de Manresa, sota la direcció de Tomàs Agulló.

Es concediren accèssits als treballs següents: *L'arpa de vidre*, realitzat per Marta Camps Cubarsí, de l'Institut Bisbe Sivilla de Calella, sota la direcció de Melissa Mancina Fernández; *Disseny i construcció d'un generador de Van der Graaff*, realitzat per Judith Marias Cano, de l'Escola Sagrada Família de Sant Andreu de Barcelona, sota la direcció de Constantino Jesús Pérez de Diego Martínez, i *Anàlisi comparativa de les lents de les ulleres de sol*, realitzat per Noelia Sánchez Rodríguez, de l'Institut Vinyes Velles de Montornès del Vallès, sota la direcció de Julio D. Pérez Tudela.

XXI Cicle de conferències:

Física oberta

— IEC, 10 d'octubre de 2012. Conferència inaugural del curs 2012-2013 amb el títol «La partícula de Higgs», per Albert Bramon, professor emèrit del Departament de Física de la UAB.

— IEC, 20 de novembre de 2012. «El telescopi Fabra-ROA Montsec (TFRM). Un instrument per a la cerca d'escombraries espacials, exoplanetes, NEOs, i fonts d'alta energia», per Jorge Núñez de Murga, del Departament d'Astronomia i Meteorologia de la UB.

— IEC, 20 de febrer de 2013. «El Rescat de Dades al Servei Meteorològic de Catalunya. La sèrie climàtica de Barcelona (1780-2011)», per Anna Rius i Ventosa, cap de l'Àrea de Climatologia del Servei Meteorològic de Catalunya.

— IEC, 24 d'abril de 2013. «Simuladors quàntics amb àtoms, ions i fotons», per Juan Ignacio Cirac, director de la Divisió Teòrica de l'Institut Max Planck d'Òptica Quàntica (Garching, Alemanya).

Cicle Els premis Nobel de l'any 2012

El Premi Nobel de Física de l'any 2012 fou concedit a Serge Haroche i David J. Wineland «pels seus mètodes experimentals innovadors que permeten de mesurar i manipular sistemes quàntics individuals». Amb motiu d'aquest premi, el 18 de desembre de 2012, a l'IEC, Jordi Mompart Penina, del Departament de Física de la UAB, impartí la conferència «Premi Nobel de Física 2012: observació i manipulació de sistemes quàntics individuals».

Altres activitats i col·laboracions

— «Els Nobel de Física i Química a la Biblioteca: 1901-1915», vuitena mostra temporal (2012-2013) organitzada per la Biblioteca de Física i Química de la UB. Conferència inaugural: «Lessons from the Nobel Prizes», a càrrec d'Istvan Hargittal,

de la Universitat de Budapest. Aula Magna Enric Casassas, 10 d'octubre de 2012.

— Cicle *Encontres amb el tercer cicle*. Activitats organitzades per un col·lectiu d'estudiants de tercer cicle de la Facultat de Física de la UB (tardor 2012 i primavera 2013).

— VIII Jornada de Recerca del Departament de Física i Enginyeria Nuclear de la UPC. IEC, 31 de gener de 2013.

— Taller de Física de Partícules, organitzat pel Grup de Física Experimental de Partícules de la UB. Facultat de Física, 7 i 13 de març de 2013.

— Participació en la VII Fira d'Empreses de les facultats de Física i de Química de la UB. 8 de maig de 2013.

— Jornada d'Investigadors Predoctorals Interdisciplinària (JIPI). Facultat de Física de la UB, 18 de juliol de 2013.

Publicacions

Recursos de Física (en línia), núm. 10 (tardor 2012); núm. 11 (primavera 2013).

Revista de Física, vol. 4, núm. 8 (2011).

Societat Catalana de Química

Any de fundació: 1986*

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: ROMÀ TAULER FERRÉ
Secretaria: XAVIER TOMÀS MORER
Tresoreria: PILAR SALAGRE CARNERO
Vocalia: CARLES BO JANÉ
JOSEP BONJOCH SESÉ
AURELI CAAMAÑO ROS
JOAN CABRÉ CASTELLVÍ
RAMON ERITJA CASADELLA
JORDI GARCIA GÓMEZ
JOSEFINA GUITART MAS
JORDI LLORCA PIQUÉ
JOAN CARLES REY
ANNA ROGLANS RIBAS
RAMON SAYÓS ORTEGA
PAU SERRA PRAT
GREGORI UJAQUE PÉREZ
NORA VENTOSA RULL

Delegat de l'IEC: ÀNGEL MESSEGUER PEYPOCH

Nombre de socis: 722

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques, fundada el 1932.

Activitats

IX Jornada de Física i Química a l'IEC

«Energia sostenible per a tothom»

El 17 d'octubre de 2012 tingué lloc a l'IEC la desena edició de la Jornada de Física i Química dedicada a l'energia

sostenible, que va ser organitzada en col·laboració amb la Societat Catalana de Física de l'IEC i l'Associació de Professors de Física i Química de Catalunya, dins els actes de celebració de l'Any de l'Energia Sostenible per a Tothom. S'hi van dur a

terme les presentacions següents: «El Pla de l'Energia i Canvi Climàtic de Catalunya 2012-2020», per Joan Josep Escobar, subdirector de Gestió Energètica de l'Institut Català de l'Energia; «Fer hidrogen amb el Sol», per Jordi Llorca, director de l'Institut de Tècniques Energètiques de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC); «Estat actual i perspectives de l'energia nuclear», per Carlos Tapia, del Departament de Física i Enginyeria Nuclear de la UPC; «2012, Any de l'Energia Sostenible per a Tothom: proposta d'activitats per als centres educatius», per Jordi Regalés Bartra, CESIRE-AULATEC del Departament d'Ensenyament, i Montserrat Roca Tort, de l'Institut Pla de les Moreres de Vilanova del Camí; «La motxilla bioclimàtica i l'ús passiu de l'energia solar», per Àngel Sedó, del Camp d'Aprenentatge de Juneda, i Manuel Ibáñez, del Centre de Recerca d'Enginyeria Aplicada (CREA) i de la Facultat de Ciències de l'Educació de la Universitat de Lleida, i «Recursos i propostes de treballs de recerca per a alumnes d'ESO i batxillerat», per Emilio Llorente, de l'Institut Baldiri Guilera del Prat de Llobregat, i Valentí Ferrer, de l'Institut Salvador Dalí del Prat de Llobregat.

Exposició «Els Nobel de Física i de Química a la Biblioteca: 1901-1915»

El dia 10 d'octubre de 2012 s'inaugurà a la Biblioteca de Física i Química de la Universitat de Barcelona (UB) una mostra

de fons bibliogràfics publicats per científics que reberen els primers premis Nobel, des de 1901 fins a 1915. L'acte tingué lloc a l'Aula Enric Casassas de la Facultat de Química de la UB i inclogué una conferència a càrrec d'Istvan Hargittal, de la Universitat de Budapest, amb el títol «Lessons from the Nobel Prizes»

VII Seminari de Terminologia de la SCATERM: «La nomenclatura química de la IUPAC en català»

La setena edició del Seminari de Terminologia tingué lloc a l'Aula Magna Enric Casassas de la Facultat de Química de la Universitat de Barcelona, el 16 de novembre de 2012. S'hi impartiren les conferències «L'adaptació dels llibres de la IUPAC al català», per Salvador Alegret, de l'IEC i del Departament de Química de la UAB; «Nomenclatura de química orgànica», per Àngel Messeguer, de l'IEC i de l'Institut de Química Avançada de Catalunya (CSIC); «Nomenclatura de química inorgànica», per Joaquim Sales, del Departament de Química Inorgànica de la UB i la Societat Catalana de Química de l'IEC; «Les magnituds, les unitats i els símbols en química física», per Josep M. Mestres, del Servei de Correcció Lingüística de l'IEC i de la Societat Catalana de Terminologia de l'IEC, i «Nomenclatura de química analítica», per Òscar Aznar, del Màster en anàlisi química de la UB i de la Societat Catalana de Terminologia de l'IEC.

XII Conferència Enric Casassas

Titulada «Química analítica i fòtonica avançada», la jornada tingué lloc a la sala d'actes de l'edifici Vèrtex de la UPC el dia 11 de desembre de 2012. S'hi van presentar les conferències «Radiació sincrotró ALBA: aplicacions en química analítica», per Miguel Ángel G. Aranda (CELLS-ALBA); «Sensors i (bio)sensors basats en materials nanoestructurats», per Ernest Mendoza (Centre de Recerca en Nanoenginyeria, Barcelona Tech UPC); «Determinació de radionúclids a nivell de traces i ultratracas tant en mostres naturals com irradiades», per Laura Aldave (Institute for Transuranium Elements, JRC), i «Micro-nanostructured photonic sensors for harsh environments», per Valerio Pruneri (ICFO, Barcelona Tech, UPC). La cloenda de l'acte fou a càrrec d'Adriana Farran (DEQ - Barcelona Tech UPC). A la tarda es visità l'Institut de Ciències Fotòniques (ICFO) de Castelldefels.

18a Conferència Fèlix Serratosa

La primera sessió va tenir lloc a la sala d'actes del Centre d'Investigació i Desenvolupament del CSIC (Barcelona), el 21 de gener de 2013. Les conferències presentades van ser «RMN y reconocimiento molecular: Interacciones carbohidrato-proteína», a càrrec del professor Jesús Jiménez Barbero, del Centre d'Investigacions Biològiques (CIB-CSIC), i «Enriching chemical space to drug undruggable targets», a càrrec de David R. Spring,

professor del Departament de Química de la Universitat de Cambridge. La segona sessió es va fer a l'auditori de l'Institut Català d'Investigació Química (Tarragona), el 22 de gener de 2013, i va ser a càrrec de David R. Spring, professor del Departament de Química de la Universitat de Cambridge, amb la conferència «The search for new antibacterials using diversity-oriented synthesis».

Conferència del cicle Els premis Nobel de l'any 2012

A l'Octubre Centre de Cultura Contemporània de València, es va presentar el 30 de gener de 2013 la conferència «El Premi Nobel de Química 2012 i els receptors intel·ligents de la superfície de les cèl·lules», a càrrec de Rafael Franco, del Departament de Bioquímica i Biologia Molecular de la Universitat de Barcelona.

XXV Debat de Química: «L'ensenyament de la química basat en la indagació»

Celebrat a l'IEC, el 10 d'abril de 2013, el debat es va estructurar en dues intervencions: «Chemistry concepts through inquiry - examples from the ESTABLISH project», a càrrec d'Odilla Finlayson, professora titular d'educació científica a CASTeL (Centre for the Advancement of STEM Teaching and Learning), de l'Escola de Ciències Químiques de la Universitat de Dublín, i «Com ensenyar als nostres alumnes a fer treballs de recerca?», amb Miquel Calvet, professor de

física i química de l'INS Castellar de Castellar del Vallès; Josep Corominas, professor de física i química de l'Escola Pia de Sitges, i Anicet Cosialls, professor de física i química de l'INS Guindavols de Lleida.

VI Jornada sobre Química Verda:

«La química per un entorn més sostenible»

Aquesta jornada tingué lloc a la Facultat de Química de la Universitat Rovira i Virgili (URV) (Tarragona), del 24 al 26 d'abril de 2013. Va ser organitzada per la Facultat de Química de la URV; coordinada per Joan Igual, degà de la Facultat de Química de la URV, i Pilar Salagre, professora de la URV, i rebé el patrocini de la Societat Catalana de Química, Càtedra DOW/URV de Desenvolupament Sostenible i Associació Empresarial Química de Tarragona. L'objectiu de la Jornada és fomentar una pràctica de la química basada en els principis de la química verda. Per això, es proposa fer un conjunt d'activitats que permetin gaudir als alumnes de la Facultat de Química d'un dia no lectiu i, al mateix temps, establir debats que ajudin a desenvolupar criteris en aquest camp.

Presentació de Determinació de pesos moleculars de gasos pel mètode de les densitats límit

L'IEC acollí el 29 de maig de 2013 la presentació d'aquesta obra, d'Enric Moles

i Ormella, corresponent al número 7 de la col·lecció «Clàssics de la Química». En la presentació intervingueren Agustí Nieto-Galan, del Centre d'Història de la Ciència de la Universitat Autònoma de Barcelona, amb la ponència «Enric Moles i l'edat de plata de la química a Catalunya», i Joaquim Sales Cabré, del Departament de Química Inorgànica de la Universitat de Barcelona, amb la conferència «Compendi Enric Moles». Aquest acte s'emmarcà dins els homenatges durant el 2013 al químic Enric Moles i Ormella (1883-1953).

5th European Conference in Chemistry for Life Sciences (5th ECCLS)

Amb l'organització conjunta de l'Institut de Recerca en Biomedicina i la Real Sociedad Española de Química, es va celebrar a l'auditori AXA de Barcelona, els dies 10, 11 i 12 de juny de 2013, la cinquena edició del Congrés Europeu de la Divisió de Química per les Ciències de la Vida d'EuCheMS. S'hi van tractar diversos temes en les interfases entre la química, la biologia, les ciències mèdiques i els materials nanoestructurats, entre els quals van destacar: l'anàlisi estructural de biomacromolècules, la síntesi i les aplicacions biomèdiques dels bioconjugats, la preparació i utilització en teràpia i diagnòstic de bionanomaterials, la glicocímica, la química de pèptids, proteïnes i peptidomimètics i, en general, la química medicinal i la química farmacèutica. Es va

comptar amb la presència de sis conferencians convidats que van impartir una conferència plenària: A. Beck-Sickinger, S. Futaki, S. Gellman, C. Griesinger, I. Huc i J. Jiménez Barbero, a més a més de tres conferències plenàries addicionals, pronunciades per N. Carulla, P. Turano i X. Salvatella. També es van presentar quinze ponències i un total de quarantatres comunicacions, a càrrec d'investigadors joves. El congrés també va tenir una sessió de pòsters que va comptar amb la participació d'un centenar llarg de comunicacions.

*14th EuCheMS International
Conference on Chemistry
and the Environment*

Els dies 26, 27 i 28 del mes de juny de 2013 es va celebrar, en el World Trade Center de Barcelona, la catorzena edició del Congrés Internacional de Química i Medi Ambient (ICCE 2013) de la Divisió de Química i de Medi Ambient (DCE) de l'Associació Europea de Química i Ciències Moleculares (EuCheMS). L'ICCE 2013 es va organitzar conjuntament amb la Real Sociedad Española de Química, i es va desenvolupar en vuit jornades en què es van discutir diversos temes: 1) química atmosfèrica i aerosols; 2) indústria química verda i sostenible; 3) contaminació de l'aigua i el seu tractament; 4) residus en el sòl i contaminació dels sediments; 5) contaminants emergents; 6) modelització, gestió i avaluació de riscos am-

bientals; 7) (eco-)toxicologia, i 8) transformació i destí dels contaminants. Les conferències plenàries van ser presentades per David Sedlak (UCLA, EUA), Joan O. Grimalt (IDAEACSIC, Espanya), Urs Baltensperger (Paul Scherrer Institute, Suïssa) i Damià Barceló (ICRA Girona i Barcelona IDAEACSIC, Espanya). Es van presentar, a més, disset ponències invitades, noranta presentacions orals i tres-centes seixanta presentacions en forma de cartell (pòster). El programa es va completar amb quatre tallers organitzats a la seu de l'IEC, el dia 25 de juny, dedicats als retardants de flama, la mineria i el medi ambient, les drogues il·lícites en aigües residuals i els cianobacteris i les cianotoxines. El Comitè Organitzador, amb la col·laboració de l'editorial Springer, va atorgar deu premis als millors cartells, un per a cada simposi, i dos per als simposis amb una participació superior (contaminació i tractament d'aigües, i contaminants emergents).

Premis

*Premis als Treballs de Recerca
de Batxillerat dins l'Àmbit
de la Química*

Els membres del jurat de la setena edició dels Premis als Treballs de Recerca de Batxillerat dins l'Àmbit de la Química —format per Josefina Guitart, Jordi Cuadros, Joan Cabré, Pau Serra i Xavier Tomàs— van decidir atorgar per unanimitat el primer premi (*ex aequo*) als

treballs *Identificació de contaminants orgànics a l'aire de l'escola Betània-Patmos i anàlisi de la seva toxicitat*, realitzat per Bruna Tresanchez Lacorte, de l'Escola Betània-Patmos (Barcelona), i *Àcid, acidesa, antiàcids...*, realitzat per Anna Clua Villas, del Col·legi Lestonnac «l'Ensenyança» de Lleida.

S'atorgaren tres accèssits als treballs *Estudi de l'eficàcia del marro del cafè en la fertilització de diferents espècies vegetals*, realitzat per Estel Call Alsina, de l'Institut Montsoriu d'Arbúcies; *Millor amb xantana?*, realitzat per Alba Serrano i Martínez, de l'Institut Arnau Cadell de Sant Cugat del Vallès, i *Classificació i identificació de vins per mitjà d'anàlisis fisicoquímiques i mètodes estadístics*, realitzat per Aida Carretero Coó, de l'Institut Jaume Callís de Vic.

Reberen una menció honorífica els treballs *Reutilització de les pells de taronja*, realitzat per Anna Mas Herrador, del Col·legi Mare de Déu del Carme de Terrassa; *Es pot determinar la presència d'oli de gira-sol en l'oli d'oliva a partir de tècniques cromatogràfiques?*, realitzat per Albert Canal Serrano, de l'Escola Cervetó de Granollers; *L'arsènic a l'aigua de Setcases*, realitzat per Anna Ballesteros Lázaro, de l'Institut Abat Oliba de Ripoll,

i *Determinació de metalls en lleties i espinacs*, realitzat per Anna Serra Frigola, de l'Institut Anton Busquets i Punset de Sant Hilari Sacalm. Finalment, vint alumnes foren premiats pels seus treballs amb estades científiques.

El lliurament dels premis i de les estades científiques es va dur a terme durant el XXV Debat de Química a l'IEC, que tingué lloc el 10 d'abril de 2013. A més, els alumnes guanyadors van exposar el seu treball de recerca en reconeixement de la tasca duta a terme i amb l'objectiu de compartir-la amb el públic assistent.

Premi de la Societat Catalana de Química

Aquest premi està inclòs dins el *LXXXII Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC i el lliurament es va fer durant l'acte d'entrega dels Premis Sant Jordi de l'IEC, el dia 22 d'abril de 2013. El guardonat va ser Guillem Valero González pel treball *Emergència i evolució a l'homòquiralitat*.

Publicacions

Revista de la Societat Catalana de Química, núm. 11 (2012).

Educació Química, núm. 11 (2012); núm. 12 (2012); núm. 13 (2012).

Societat Catalana de Matemàtiques

Any de fundació: 1986*

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: JOAN DE SOLÀ-MORALES RUBIÓ

Vicepresidència: JOAQUIM ORTEGA CERDÀ

Secretaria: ALBERT RUIZ CIRERA

Tresoreria: MARIONA PETIT VILÀ

Vocalia: JOSEP GRANÉ MANLLEU

JOSEP M. MONDELO GONZÀLEZ

IGNASI MUNDET RIERA

CARLES ROMERO CHESA

ORIOL SERRA ALBÓ

ESTHER SILBERSTEIN

ENRIC VENTURA CAPELL

MANEL UDINA ABELLÓ

Delegat de l'IEC: JOAN GIRBAU BADÓ

Nombre de socis: 837

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques, fundada el 1932.

Assemblea General de socis

El 13 de novembre de 2012 se celebrà l'Assemblea General de socis de la Societat Catalana de Matemàtiques (SCM).

Trobades

Novena Jornada d'Ensenyament de les Matemàtiques: «La divulgació de les matemàtiques. Una eina per a millorar l'aprenentatge de l'alumnat?» (IEC, 29 de setembre de 2012)

El Comitè Organitzador va ser format per Mireia Pacreu, Amparo Monedero, Marióna Petit i Josep Lluís Pol. La jornada inclogué una taula rodona titulada «Quins problemes es troben i com els solucionen els diferents professionals de la comunicació a l'hora de plantejar-se fer divulgació de les matemàtiques», moderada per Anton Aubanell Pou (responsable del CREAMAT), en què participaren Pere Arcas Blanch (cap de projectes d'aprenentatge

de TV3), Pere Estelrich Massuti (matemàtic i comunicador a IB3 Ràdio), Olga Vallejo Moriana (presentadora a Extraradi), Guillem Navarro Marcet (editor a RBA Libros) i Raúl Fernández Hernández (tècnic docent d'innovació i formació). En la sessió es dugué a terme el lliurament del Premi Maria Antònia Canals i la presentació de les XVI Jornades per a l'Aprenentatge i l'Ensenyament de les Matemàtiques (JAEM) de Palma 2013. Se celebraren dues sessions paral·leles: la primera tractà els temes «Divulgació amb perspectiva didàctica: tres anys d'experiències matemàtiques del MMACA», a càrrec del Museu de Matemàtiques de Catalunya, i «Matemàtics sense fronteres: Experiències de modelització matemàtica», a càrrec de Rosa Camps Camprubí i Xavier Mora Giné (professors de la UAB); i la segona versà sobre els temes «ImaginaryBCN, una experiència de divulgació de les matemàtiques», a càrrec de Maria Alberich (professora de la UPC), i «Ponts entre divulgació i educació matemàtica. Què fem des del CREAMAT?», a càrrec de Joan Jareño i Sergi del Moral (CREAMAT).

Trobada de Joves Investigadors de la Societat Catalana de Matemàtiques (IEC, 19 d'octubre de 2012)

La trobada constà de cinc sessions: «Anàlisi matemàtica i equacions en derivades parcials», «Anàlisi i EDP», «Teoria de nombres», «Àlgebra, geometria i topologia» i «Probabilitat».

S'hi presentà la conferència: «Entre el test de Turing i la ciència-ficció: els reptes actuals de la robòtica», per Carme Torras (CSIC-UPC), i el llibre *Arrels germàniques de la matemàtica contemporània: amb una antologia de textos matemàtics de 1850 a 1950*, de P. Bayer, J. Guàrdia i A. Travesa (Barcelona, Institut d'Estudis Catalans. Secció de Ciències i Tecnologia, 2012). Durant aquesta part, presidí la mesa el president de l'IEC i en formaren part el president de la Secció de Ciències i Tecnologia i els autors. Finalment, es lliurà el Premi Albert Dou i es va celebrar l'Assemblea General de la SCM.

16a Trobada Matemàtica Anual (IEC, 17 de juny de 2013)

En aquesta jornada, Núria Fagella (UB) i Enric Ventura (UPC) presentaren la nova revista *Reports@SCM*, i Lluís Alsedà (UAB), Joaquim Ortega (UB) i Oriol Serra (UPC) presentaren la BGSMath. S'hi impartiren diverses conferències: «L'IDESCAT i els camins de l'estadística pública», per Frederic Udina, director de l'IDESCAT; «De l'ordre al caos: el paper de les varietats invariants», per Carles Simó (UB, Premi Nacional de Recerca 2012); «Una generalització de la convexitat basada en rectes secants», per Ferran Hurtado (UPC), i «Of triangles, gases, prices and men», per Cédric Villani (Universitat Claude Bernard Lió 1 i Institut Henri Poincaré, Medalla Fields 2010).

Concursos

Els mesos d'octubre i novembre de 2012 es va realitzar l'Olimpíada Telemàtica de Resolució de Problemes, els guanyadors de la qual van ser Marc Jordà i Eduard Gonzalvo.

Els dies 14 i 15 de desembre de 2012 se celebraren les proves de la fase catalana de la 49a Olimpíada Matemàtica. El tribunal presidit per Agustí Reventós va prendre l'acord d'atorgar els premis a Gerard Orriols, Marc Felipe, Josep M. Gallegos, Eloi Torrents, Carles Domingo, Pau Surrell, Inés Franch, Daniel Lugosi i Eduard Gonzalvo. Els nou alumnes van ser seleccionats per a assistir els dies 4, 5 i 6 d'abril de 2013 a Bilbao, a la XLIX Olimpíada Matemàtica Espanyola. Com cada any, es van oferir sessions periòdiques de formació a la Universitat de Barcelona, al Departament de Matemàtiques de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), a la Facultat de Matemàtiques i Estadística de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), a la Universitat de Girona, a la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona i a l'Institut Màrius Torres de Lleida.

Del 31 d'octubre al 4 de novembre de 2012 va tenir lloc a Protaras (Xipre) el 20è International Annual Meeting de la Kangourou sans Frontières. En aquesta reunió es decideixen de manera col·legiada els enunciats que posteriorment es proposen com a problemes a l'alumnat que participa en l'activitat, el mateix dia arreu del món, que aquest curs fou el

dia 21 de març de 2013. La comissió Cangur va ser formada per Marta Berini (membre electe del Bureau central de l'associació), Josep Grané, José Luis Díaz, Antoni Gomà, Mariona Petit, Carles Romero, Lluís Almor, Daniel Bosch, Joan Radó, Manel Udina, Martí Casadevall, Mireia López, Marc Guinjoan i Esther Silberstein. Hi van participar més de 17.000 alumnes, i els guanyadors absoluts dels quatre nivells van ser Martí Oller, Joan Llobera, Gerard Orriols i Marc Felipe. Es van atorgar els pins de plata a Esteve Bramon, Marc Felipe, Matt Hoogsteder, Guillermo Martínez, Enric Martorell i Pau Surrell. Com cada any, es van oferir sessions d'aprofundiment en matemàtiques per a alumnes del segon cicle d'ESO al Departament de Matemàtiques de la UAB, a la Facultat de Matemàtiques i Estadística de la UPC i a l'Institut La Sedeta de Barcelona.

També es van dur a terme els «Problemes a l'esprint», una activitat telemàtica de resolució de problemes dirigida als centres d'ensenyament i adreçada a equips d'alumnes. Des del febrer fins a l'abril de 2013, els equips més destacats van ser l'Aula Escola Europea, l'Institut Samuel Gili i Gaya de Lleida, l'Institut Rafael de Campalans d'Anglès i les Escolàpies Sant Martí de Barcelona. El concurs es convoca conjuntament amb CREAMAT i FEEMCAT.

En el marc de les proves Cangur, se celebrà la III Marató de Problemes

2013, del 4 de febrer fins al 12 d'abril de 2013. Els guanyadors van ser Àlex Milesi, Joan Llobera i Junjie Ji. I també el IX Concurs de Relats de Contingut Matemàtic, en què el jurat presidit per Mariona Petit acordà que el guanyador fos Ferran Capell del Col·legi Claver de Lleida, amb el seu relat «La cambra de Thot».

Finalment, el 16 de maig de 2013 se celebrà el lliurament de premis de les proves Cangur 2013 i d'altres activitats matemàtiques, a l'edifici Vèrtex de la UPC.

Projecte per a l'Estímul del Talent Matemàtic a Catalunya (ESTALAMAT)

El 29 de setembre de 2012 se celebrà l'acte oficial d'inauguració del curs a l'Auditori de la Pedrera, de l'Obra Social de Catalunya Caixa, la conferència «Anem de cubs i fem voltes amb il·lusió», a càrrec del professor Josep Rey.

El dissabte 8 de juny de 2013 se celebrà el test d'aptitud per a la promoció 2013-2015, simultàniament a les poblacions de Barcelona (Facultat de Matemàtiques i Estadística), Lleida (IES Màrius Torres), Girona (ICE UdG) i Reus (IES Gabriel Ferrater). La coordinadora d'ESTALAMAT a Catalunya és Marta Berini.

Premis

Premi Albert Dou

Aquest premi està inclòs dins el *LXXXII Cartell de premis i de borses d'estudi de*

*l'IEC El jurat, format per Pilar Bayer, Ildefonso Díaz, Joan Girbau, Adolfo Quirós i Xavier Mora, va decidir atorgar el premi a Arturo Valdivia pel treball *Matemàtica financiera en tiempos de crisis*.*

Premi Évariste Galois

Aquest premi està inclòs dins el *LXXXII Cartell de premis i de borses d'estudi de l'IEC* i el lliurament es va fer durant l'acte de lliurament dels Premis Sant Jordi de l'IEC, el dia 22 d'abril de 2013. El jurat, format per Martin Sombra, Joaquim Ortega i Enric Ventura, va decidir atorgar el premi a Esther Ibáñez Marcelo pel treball *Expectation Maximization per a arbres filogenètics*.

Relacions institucionals

Del 9 al 13 de juny se celebrà a Koper (Eslovènia) la Joint Mathematical Conference CSASC 2013, una trobada de les societats catalana, eslovena, austríaca, eslovaca i txeca de matemàtiques. En representació de la SCM cal destacar la presència de Marc Noy i Xavier Tolsa com a conferenciants principals.

El president de la SCM assistí a diverses reunions vinculades a les relacions amb altres societats i associacions nacionals i internacionals (EMS, RSME, CRM amb nombrosos actes de commemoració, CEMAT i CIMPA).

El mes de juliol de 2013 es va signar un acord de reciprocitat amb la Societat Catalana d'Estadística (SCE).

***Concessió de Fons de Promoció
d'Activitats***

- Barcelona Topology Workshop 2013.
 - V Jornades de l'Associació Catalana de GeoGebra.
 - Primera Jornada d'Investigadors Predocotorals (JIPI).
 - Cursos d'estiu: «Els juliols a la UB».
 - XVI Jornades per a l'Aprenentatge i Ensenyament de les Matemàtiques (JAEM), de la Societat Balear de Matemàtiques (SBM-XEIX).

— Workshop on Interactions between Dynamical Systems and Partial Differential Equations (JISD 2013).

— Cinquena edició de l'escola de primavera «Topics in complex dynamics» (2013).

Publicacions

Butlletí de la Societat Catalana de Matemàtiques, vol. 27, núm. 2 (2012);
vol. 28, núm. 1 (2013).

Nou Biaix, núm. 32 (abril 2013).

SCM/Notícies, núm. 33 (febrer 2013).

Societat Catalana de Geografia

Any de fundació:	1935
JUNTA DIRECTIVA	
Presidència:	JOSEP OLIVERAS SAMITIER
Vicepresidència:	JESÚS BURGUEÑO RIVERO
Tresoreria:	ALBERT PÈLACHS MAÑOSA
Secretaria:	RAFAEL GIMÉNEZ CAPDEVILA
Vocalia primera	ANNA ORTIZ GUITART
Vocalia segona	NÚRIA BENACH ROVIRA
Vocalia tercera	JAUME FELIU TORRENT
Vocalia quarta	ROSER SERRA COMA
Vocalia cinquena	XAVIER ÚBEDA CARTAÑA
Vocalia sisena	CARME MONTANER GARCIA
Delegat de l'IEC:	JOAN VILÀ-VALENTÍ
Nombre de socis:	420

Assemblea General Ordinària

L'11 de juny de 2013, tingué lloc l'Assemblea General Ordinària de socis de la Societat Catalana de Geografia (SCG), corresponent al curs 2012-2013. El president de la SCG féu un resum de les activitats dutes a terme al llarg del curs. A continuació, es presentaren i s'aprovaren l'acta de l'anterior Assemblea, la memòria d'activitats del curs, l'estat de comptes de 2012 i el pressupost de 2013. Per acabar, es procedí a la renovació dels càrrecs de la Junta de Govern, en la qual no hi hagué canvis.

Activitats científiques

Conferències i presentacions

— El 10 d'octubre de 2012, en la inauguració del curs de la SCG, Richard Peet, professor de geografia a la Universitat de Clark (Massachusetts), pronuncià «The radicalization of Geography». L'acte fou presentat per Núria Benach.

— El 15 de novembre de 2012, Francesco Indovina, professor d'urbanisme a l'Institut d'Urbanisme i Arquitectura de Venècia, impartí «De la ciutat difusa a l'arxipèlag metropolitana». La presentació fou a càrrec d'Oriol Nel·lo. Durant l'acte es lliurà el IX Premi Joan Palau Vera per

a treballs de recerca d'estudiants de batxillerat.

— El 22 novembre de 2012, a la Sala Turró de la Reial Acadèmia de Medicina, es presentà el llibre *Filosofía y ciencia en la geografía contemporánea. Una introducción a la geografía. Nueva edición ampliada*, d'Horacio Capel, editat el 2012 per Ediciones del Serbal. La presentació fou a càrrec de José Manuel Bermudo Ávila, catedràtic de filosofia política de la Universitat de Barcelona.

— El 18 de desembre de 2012, Ramon Pujades, cap de la Secció d'Arxius del Reial Patrimoni de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, pronuncià la conferència «Els mapamundis en català de la baixa edat mitjana: orígens, característiques i difusió d'un nou patró cartogràfic».

— El 17 de gener de 2013, Carlos Valcárcel Riveiro, de la Universitat de Vigo, impartí «Allò que ens ha ensenyat la geolingüística».

— El 28 de febrer de 2013, Jorge Mataix-Solera, professor del Departament d'Agroquímica i Medi Ambient de la Universitat Miguel Hernández, oferí la conferència «Incendios forestales: pasos de acercamiento entre ciencia y gestión» i Jorge Oleina Cantos, catedràtic d'anàlisi geogràfica regional de la Universitat d'Alacant, «Riesgos climáticos y cambio climático en el litoral mediterráneo español: un escenario de incertidumbres».

— El 18 d'abril de 2013, Dina Vaiou, de la Universitat Tècnica Nacional

d'Atenes, presentà la ponència «Gendered spaces of crisis in Greece».

— El 2 de maig de 2013, en col·laboració amb Diàleg, Associació d'Amistat Catalano-Francesa, Santiago Riera Mora, especialista en paleopaisatge i professor agregat de prehistòria de la Universitat de Barcelona, i Yannick Miras, enginyer de recerca del CNRS i director adjunt del Laboratoire de Géographie Physique et Environnementale (GEOLAB, CNRS / Université Clermont-Ferrand 2 [Clarmont d'Alvèrnia]), oferiren la conferència «Paisatges francocatalans compartits: evidències d'un espai viscut comú. La bilateralitat com a estratègia d'un treball». La presentació fou a càrrec de Rafael Giménez Capdevila; Jean-Luc Peiry, catedràtic de la Université Blaise Pascal (Clarmont d'Alvèrnia) i director del GEOLAB, i Josep M. Fullola Pericot, catedràtic de prehistòria de la Universitat de Barcelona i director del Seminari d'Estudis i Recerques Prehistòriques.

— El 16 de maig de 2013, en col·laboració amb la Societat Catalana d'Ordenació del Territori i l'Agrupació d'Arquitectes Urbanistes de Catalunya, Daniel Galland, professor de planificació urbana i regional de la Universitat d'Aalborg (Dinamarca), impartí «Evolución del sistema de planificación territorial en Dinamarca (1950-2010)».

— El 23 de maig de 2013, Joan Rebagliato i Font, soci honorari de la SCG, pronuncià la conferència «Elements de

lingüística romànica convenients per a geògrafs catalans».

— El 4 de juny de 2013, organitzat juntament amb la Societat Catalana d'Ordenació del Territori, el Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona i l'Associació Catalana de Ciència Regional, se celebrà un acte d'homenatge a Enric Lluch (1928-2012).

— L'11 de juny de 2013 es féu la cloenda del curs. Albert Garcia Espuche, doctor arquitecte i historiador, oferí la conferència «Del territori al canelobre. Sobre la decisiva transformació de Catalunya, 1550-1774».

Sortides d'estudi i viatges

— Dissabte 20 d'octubre de 2012: visita a l'exposició «Cartografies contemporànies. Dibuint el pensament», al CaixaForum de Barcelona.

— Dissabte 27 d'octubre de 2012: sortida d'estudi al Priorat.

— Dissabte 12 de gener de 2013: visita guiada a l'exposició «Fotògrafs viatgers (1890-1936). L'àlbum d'Ulisses», al Museu d'Història de Catalunya de Barcelona, amb el comissari Ramon Barnadas.

— Dissabte 16 de març de 2013: visita de les infraestructures del tren d'alta velocitat al seu pas per Girona.

— Setmana Santa, del 23 al 31 de març de 2013: viatge a Creta.

— Dies 7 i 8 de juny de 2013: excursió als Ports, Roques de Benet i els Estrets (Horta i Arnes).

Cursos

«El tren d'alta velocitat i la seva intermodalitat en ciutats mitjanes»

— 11 de març. Alessio Sitran (TRT Trasporti e Territorio SRL, Milà, Itàlia): «Recent developments of high-speed rail services in Italy: an analysis of major achievements and remaining weaknesses».

— 12 de març. Rafael Giménez-Capdevila (Societat Catalana de Geografia): «Alta velocitat ferroviària a França: regions i intermodalitat».

— 13 de març. Hans-Luiger Diemel (Center for Technology and Society, Berlin University of Technology): «Connecting the high-speed train in German cities. Good practices of intermodality», i José M. Coronado i Maddi Garmendia (Escuela Técnica Superior de Ingenieros de Caminos, Canales y Puertos, Universitat de Castella - la Manxa, Ciudad Real, Espanya): «Estaciones del AVE y ciudades: evaluando conexiones intermodales para los turistas».

— 14 de març. Roger W. Vickerman (School of Economics, University of Kent, Regne Unit): «High-speed rail and regional development: the case of intermediate stations».

— 15 de març. Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya: jornada «El tren d'alta velocitat a Europa i la seva connexió a les ciutats mitjanes: Diferents solucions a la intermodalitat». Presentació a càrrec de

Jordi Martí-Henneberg i Kerstin Burckhart.

«Camins, mobilitat i patrimoni»

— 9 de maig. Presentació a càrrec de Xavier Úbeda i Albert Pèlach. Impartit per Xavier Campillo i Besses: «Què són els camins?», «Els camins: naturalesa jurídica, marc legal i administratiu» i «Problematètica dels camins».

— 14 de maig. Impartit per Xavier Campillo: «La regulació de l'accés motoritzat al medi natural» i «Propostes per a un nou paradigma regulador de l'accés al medi natural i la mobilitat rural».

— 16 de maig. Impartit per Rafael López-Monné: «Camins senders i senderisme» i «La xarxa de camins del Priorat», i per Xavier Campillo: «Els camins dels Colls i Miralpeix».

Publicacions

Treballs de la Societat Catalana de Geografia, núm. 73 (2012); núm. 74 (2013).
Paul Vidal de La Blache: geografia general i regional: L'obra a 'Annales de Géographie' (1891-1919). Edició a cura de Pau Alegre i Nadal. Barcelona: Societat Catalana de Geografia, 2013.

IX Premi Joan Palau Vera

Inclòs en el *LXXXII Cartell de premis* de l'IEC, el premi s'atorgà, a proposta del jurat format per Roser Serra Coma, Anna Ortiz i Guitart i Jordi Royo Climent, a

l'Institut Can Jofresa de Terrassa pel treball *Les fronteres europees: segles XX i XXI. De l'Europa dels grans imperis als Estats Units d'Europa*. Així mateix, es féu una menció especial a l'Institut Manuel de Cabanyes de Vilanova i la Geltrú pel treball *La influència del massís del Garraf en el clima de Vilanova*.

XVIII Premi Lluís Casassas i Simó

Inclòs en el *LXXXII Cartell de premis* de l'IEC, el premi fou atorgat, a proposta de la ponència formada per Núria Benach, Xavier Úbeda i Francesc Nadal, al treball *Construccions en sòl no urbanitzable. Aproximació al procés urbanitzador del medi rural: el cas de les Terres de l'Ebre (2002-2012)*, presentat per Anna Segura Beltran, sota la direcció de Jordi Blay, de la Universitat Rovira i Virgili. També es féu una menció honorífica del treball *Adolescència, quotidianitat i espais urbans a Sant Martí de Provençals (Barcelona)*, presentat per Aleix Porta Alonso, la tutora del qual fou Anna Ortiz, de la Universitat Autònoma de Barcelona.

El web de la Societat (scg.iec.cat)

L'Obrador obert, editat per Pau Alegre, ha continuat informant, mitjançant anuncis, convocatòries, notícies, cròniques i ressenyes, de tots els actes celebrats a la SCG, així com d'activitats d'altres institucions d'interès geogràfic, com són conferències, congressos, col·loquis, premis, llibres i revistes. Conté ja més de 471

ressenyes de llibres escrits per membres de la SCG i la totalitat de la revista en versió digital. A més, s'ofereixen els índexs d'audiència que fan inventari de les consultes efectuades. El nombre de seguidors dels comptes de la SCG a les xarxes socials (Twitter i Facebook) supera els tres-cents en cada cas.

Obituari

El 10 d'octubre de 2012 morí Bartomeu Barceló i Pons, catedràtic de geografia de

la Universitat de les Illes Balears, membre numerari de l'IEC i soci honorari de la SCG (vegeu-ne la nota necrològica al final del capítol II, «El Ple»). El 4 de desembre de 2012 morí Enric Lluch i Martín, professor de geografia a la Universitat Autònoma de Barcelona, membre numerari de l'IEC i soci honorari de la SCG (vegeu-ne la nota necrològica al final del capítol II, «El Ple»).

Societat Catalana d'Estudis Històrics

Any de fundació: 1946

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: JAUME SOBREQÜÉS I CALLICÓ
Vicepresidència i tresoreria: ALFRED PÉREZ-BASTARDAS
Secretaria: SANTIAGO IZQUIERDO BALLESTER
Responsable del *Butlletí*: MARTA PREVOSTI MONCLÚS

Comissió Científica: JOSEP M. FIGUERES ARTIGUES
MERCÈ MORALES MONTOYA
TÜNDE MIKES (història medieval)
JOAQUIM NADAL FARRERAS (història moderna i contemporània)
JOSEP M. ROIG ROSICH (història contemporània)
ANTONI DALMAU RIBALTA (història del moviment social i del moviment obrer)
ANTONI IGLESIAS FONSECA (paleografia i diplomàtica)

Delegat de l'IEC: ALBERT BALCELLS GONZÁLEZ

Nombre de socis: 208

Activitats

— Conferència inaugural del curs 2012-2013 de la SCEH: «L'anarquisme en el tombant dels s. XIX-XX: l'acció de Tarrida del Màrmol», a càrrec de l'historiador Antoni Dalmau. IEC, 23 d'octubre.

— II Jornades d'Història: «Sortides pedagògiques a secundària». Conferències i tallers sobre la utilització pedagògica de les sortides docents en la programació oficial dels centres docents.

IEC, 30 de novembre i 1 de desembre de 2012.

— Jornada «La història de Catalunya, avui. Una reflexió sobre historiografia catalana». Organitzada juntament amb el Centre d'Història Contemporània de Catalunya i la Generalitat de Catalunya. Auditori del Museu d'Història de Catalunya (Barcelona), 4 de desembre de 2012.

— Jornada «Exili i repressió d'historiadors catalans». Organitzada junta-

ment amb el Centre d'Història Contemporània de Catalunya i la Generalitat de Catalunya, l'objectiu fou donar a conèixer la trajectòria d'historiadors com Pere Bosch i Gimpera, Antoni Rovira i Virgili, Lluís Nicolau d'Olwer, Josep Pijoan i Soteras i Ferran Soldevila després de la Guerra Civil i durant l'exili. IEC, 18 de desembre de 2012.

— Jornada «Paisatge i història a Catalunya». Organitzada amb el Centre d'Història Contemporània i l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica. IEC, 4 d'abril de 2013.

— Homenatge a Manuel Carrasco i Formiguera. Organitzat juntament amb el Centre d'Història Contemporània de Catalunya del Departament de la Presidència de la Generalitat de Catalunya. IEC, 20 de juny de 2013.

— Jornada «Vuitè centenari de la batalla de Muret (1213-2013)». Organit-

zada juntament amb el Centre d'Història Contemporània de Catalunya del Departament de la Presidència de la Generalitat de Catalunya. IEC, 11 de juliol de 2013.

Premi de la Societat Catalana d'Estudis Històrics

El premi, inclòs dins el *LXXXII Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC, fou atorgat, a proposta d'una ponència formada per Jaume Sobrequès, Mercè Morales i Alfred Pérez-Bastardas, a Ricard Torra i Prat pel treball *La visita del general (1542-1705): una aproximació històrica*. També s'atorgà un accèssit a Gabriel Mayol Arbona pel treball *La premsa republicana a Mallorca a la darrerïa del segle XIX: 'El Demócrata', 'El Republicano' i 'La República'*. Fou lliurat en l'acte d'entrega dels Premis Sant Jordi de l'IEC, el dia 22 d'abril de 2013.

Societat Catalana d'Estudis Jurídics

Any de fundació: 1995*

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: JOSEP CRUANYES TOR
Vicepresidència primera: FRANCESC XAVIER GENOVER HUGUET
Vicepresidència segona: JORDI FIGA LÓPEZ-FALOP
Tresoreria: ORIOL SAGARRA TRIAS
Secretaria: JOSEP SERRANO DAURA
Vocalia: JORDI PUJOL MOIX
JOSEP VILAJOSANA RUBIO

Delegat de l'IEC: JORDI COTS MONER

Nombre de socis: 76

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Econòmics i Socials, fundada el 1951.

Activitats

Cicle El dret català en el 80è aniversari de la instauració del Parlament de Catalunya

Aquest cicle, del curs 2012-2013, fou organitzat amb la col·laboració de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona i el suport de les facultats de Dret de la Universitat de Barcelona, de la Universitat Autònoma de Barcelona, de la Universitat Pompeu Fabra i de la Universitat Internacional de Catalunya.

— Sessió inaugural: «El Parlament de Catalunya, la representació d'un poble mil·lenari», a càrrec del doctor

Marcel Mateu Vilaseca, professor de dret constitucional de la Universitat Autònoma de Barcelona i assessor a la Universitat Oberta de Catalunya. L'acte fou presidit per Núria de Gispert, presidenta del Parlament de Catalunya. IEC, 4 d'octubre.

— «La Generalitat de Catalunya fins a la Nova Planta del 1716», a càrrec d'Albert Estrada-Rius, professor de la Universitat Autònoma de Barcelona. IEC, 7 de novembre.

— «Una aproximació a la nova planta governativa de l'Espanya constitucional gaditana: municipis i províncies», a càrrec de Félix Martínez, de la Univer-

sitat de Valladolid. Universitat Internacional de Catalunya, 21 de novembre.

— «Els censos a Catalunya», a càrrec de Lluís Jou i Mirabent, notari. Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona, 26 de novembre.

— «Els advocats al sud de França i a Catalunya en l'edat mitjana», a càrrec de Thomas Gergen, de la Universitat del Sarre i de l'Institut Max Planck d'Història del Dret Europeu. Universitat Internacional de Catalunya, 13 de desembre.

— «Aliments entre parents: anàlisi de la jurisprudència i novetats del CCCat», a càrrec de Jordi Ribot Igualada, de la Universitat de Girona. Centre de Formació de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, 15 de gener.

— «Els terminis de prescripció en la nova legislació civil catalana», a càrrec d'Albert Lamarca i Marquès, de la Universitat Pompeu Fabra. Centre de Formació de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, 12 de febrer.

— «Els pactes amistosos de separació en el Llibre II CCC», a càrrec de Susana Navas Navarro, de la Universitat Autònoma de Barcelona. Centre de Formació de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, 12 de març.

— «La gènesi política del dret públic. El cas de Catalunya», a càrrec de Xavier Arbós Marín, de la Universitat de Barcelona. Facultat de Dret de la Universitat Autònoma de Barcelona, 20 de març.

— «Les immissions en el dret civil de Catalunya», a càrrec de M. Elena Lauroba, de la Universitat de Barcelona. Centre de Formació de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, 16 d'abril.

— «L'acció exterior de Catalunya», a càrrec de Caterina García Segura, de la Universitat Pompeu Fabra. Facultat de Dret de la Universitat Pompeu Fabra, 7 de maig.

— «El régimen jurídico de la vivienda familiar en situaciones de crisis matrimonial», a càrrec de Santiago Espiau, de la Universitat de Barcelona. Centre de Formació de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, 15 de maig.

— Conferència de cloenda: «Sobre la notaria avui», a càrrec de Joan Carles Ollé Favaró, degà de l'Il·lustre Col·legi de Notaris de Catalunya. L'acte fou presidit per M. Pilar Fernández Bozal, consellera de Justícia de la Generalitat de Catalunya, al Centre de Formació de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, 11 de juny.

XII Col·loqui «Els advocats i els magistrats en l'Administració de justícia»

Barcelona, 13, 14 i 15 de desembre de 2012. La Société Internationale d'Historique de la Profession d'Avocat (SIHPA), fundada el 1987 pel professor Jean-Louis Gazzaniga, mantingué fins al 1998 una certa activitat gràcies a les seves publicacions (onze números apareguts des de

1988 fins a 1998 a la revista de la SIHPA) i a l'organització de col·loquis internacionals (el primer, celebrat el 1991 també a Barcelona en col·laboració amb el Col·legi d'Advocats d'aquesta ciutat). Les seves activitats es van reprendre el 2010 i el 2012 tingué lloc el XII Col·loqui, organitzat amb la col·laboració de la Universitat Internacional de Catalunya i amb el suport de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona.

Presentació de les Actes de les Jornades d'Estudi sobre el Municipi abans de la Nova Planta (1716).

El cas de la Fatarella

El 19 d'abril de 2013, es va presentar a la Fatarella (Tarragona) el llibre que recull les actes de les jornades internacionals celebrades l'abril de 2008, coordinades per Josep Serrano. L'acte, al qual van assistir més d'un centenar i mig de perso-

nes, suposa el cim d'un treball de recerca sobre la manera com s'organitzaven els municipis, a començament del segle XVIII, a Catalunya. La presentació del llibre va ser a càrrec del professor de la Universitat de Barcelona Sixto Sánchez-Lauro, especialista, com Josep Serrano, de la història del dret i de les institucions jurídicopolítiques. Sánchez-Lauro va fer un resum de cadascun dels treballs que formen part d'aquesta publicació. En l'acte també van intervenir un vicepresident de la Diputació, en nom del president, i el president del Centre d'Estudis de la Fatarella, Ramon Gironès.

Publicacions

Revista Catalana de Dret Privat, núm. 12 (2011-2012).

Revista de Dret Històric Català, núm. 11 (2011-2012).

Societat Catalana d'Economia

Any de fundació: 1977*

JUNTA DIRECTIVA

Presidència:	EDUARD ARRUGA VALERI
Vicepresidència:	JOAN RAMON ROVIRA HOMS
Secretaria:	ANTONI MONTSERRAT SOLÉ
Tresoreria:	HUMBERT SANZ GARCÍA
Vocalia:	ALEXANDRE CHECCHI LANG
	VÍCTOR POU SERRADELL
	ÀNGELS ROQUETA RODRÍGUEZ
	ERNEST SENA CALABUIG
	JOSEP M. SURÍS JORDÀ

Delegat a Brussel·les: VÍCTOR POU SERRADELL

Delegat a Londres: JOSEP M. NÚS BADIA

Delegat de l'IEC: JOAQUIM MUNS ALBUIXECH

Nombre de socis: 239

* La Societat Catalana d'Economia fou fundada l'any 1951 com a Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Econòmics i Socials, integrada com a filial de l'IEC l'any 1977 i reestructurada com a Societat Catalana d'Economia l'any 1986.

Conferències

— «Apunts per a una nova Guia de Keynes (i implicacions per a la situació econòmica actual)», a càrrec de Jordi Galí Garreta, membre de l'IEC i professor del Centre de Recerca en Economia Internacional, la Universitat Pompeu Fabra (UPF) i la Barcelona Graduate School of Economics (GSE). 29 d'octubre de 2012.

— «Sense Espanya: els efectes econòmics d'un boicot comercial a les empreses catalanes», a càrrec de Xavier Cuadras Morató i de Modest Guinjoan, professors del Departament d'Economia i Empresa de la UPF i autors del llibre *Sense Espanya. Balanç econòmic de la independència*. 19 de novembre de 2012.

— «La teoria de les assignacions estables i la pràctica del disseny de mer-

cats», a càrrec de Jordi Massó, professor d'economia a la Universitat Autònoma de Barcelona, dins el cicle *Els premis Nobel de l'any 2012*, que organitza l'IEC. (L'anomenat Premi Nobel d'Economia fou atorgat l'any 2012 a Alvin E. Roth i a Lloyd S. Shapley.) 20 de desembre de 2012.

— «Arquitectura financera; el sabater i el banquer», a càrrec d'Antoni Gasol Magriñà, doctor en economia i autor del llibre *Arquitectura financera internacional i europea*. 28 de gener de 2013.

— «Ernest Lluch i els seus estudis sobre economia», a càrrec de Francesc Artal, doctor en economia i membre del Patronat i de la Comissió Acadèmica de la Fundació Ernest Lluch, en col·laboració amb aquesta Fundació, com a conferència inaugural del cicle *Aportacions dels economistes catalans a la recerca*. 5 de març de 2013.

— «Mirant més enllà de la crisi», a càrrec de Salvador Alemany i Mas, president d'Abertis Infraestructuras i del Consell Assessor per a la Reactivació Econòmica i el Creixement. 4 d'abril de 2013.

— «L'evolució de la crisi econòmica i l'economia social de mercat», a

càrrec d'Eugenio M. Recio, professor honorari d'ESADE, i de Lluís Franco, professor de l'àrea de política econòmica de la Universitat de Barcelona (UB), amb motiu de la presentació del número especial de la revista *Diàlegs sobre economia social de mercat (ESM)*, en col·laboració amb el Centre d'Estudis Econòmics i Socials. 8 d'abril de 2013.

— «Entorn de l'*Atlas de la industrialització de Catalunya, 1750-2010*», a càrrec de Jordi Nadal Oller, catedràtic emèrit de la UB; de Carles Sudrià Triay, catedràtic de la UB, i de Josep M. Benaul Berenguer, professor titular de la UB. 6 de maig de 2013.

— «Viabilitat econòmica d'una Catalunya-estat», a càrrec de Núria Bosch Roca, catedràtica d'hisenda pública de la UB. 27 de maig de 2013.

Recerca

La Societat participa, durant el trienni 2012-2014, en el programa de recerca Aportacions dels economistes catalans en l'àmbit de la recerca, que dirigeix Antoni Montserrat, sota l'empara de la Secció de Filosofia i Ciències Socials.

Associació Catalana de Sociologia

Any de fundació: 1979*

JUNTA DIRECTIVA

Fins al 26 d'abril de 2013

Presidència:	JOSEP M. ROTGER CERDÀ
Vicepresidència:	MÀRIUS DOMÍNGUEZ AMORÓS
Tresoreria:	ORIOL HOMS FERRET
Secretaria:	TÈRESA SORDÉ MARTÍ
Vocalia:	JORDI BUSQUETS DURAN JOAN JIMÉNEZ GÓMEZ ENCARNA HERRERA MARTÍNEZ CRISTINA LÓPEZ VILLANUEVA VANESSA MAXÉ NAVARRO DOLORS MAYORAL ARQUÉ SÒNIA PARELLA RUBIO ENRIC RENAU PERMANYER EULÀLLA SOLÉ ROMERO MARTA SOLER GALLART

A partir del 26 d'abril de 2013

Presidència:	JOSEP M. ROTGER CERDÀ
Vicepresidència:	MÀRIUS DOMÍNGUEZ AMORÓS
Tresoreria:	ORIOL HOMS FERRET
Secretaria:	JOAN JIMÉNEZ GÓMEZ
Vocalia:	LILIANA ARROYO ÀNGEL BENZUNEGUI SÍLVIA CASOLA PEDRO LÓPEZ ROLDÁN CRISTINA LÓPEZ VILLANUEVA VANESSA MAXÉ NAVARRO DOLORS MAYORAL ARQUÉ TEODOR MELLÉN EULÀLLA SOLÉ ROMERO MARTA SOLER GALLART TÈRESA SORDÉ MARTÍ

Delegada de FIEC: CARLOTA SOLÉ PUIG

Nombre de socis: 214

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Econòmics i Socials, fundada el 1951.

Activitats

El 23 de gener de 2013, Josep M. Rotger, president de l'Associació Catalana de Sociologia, presentà en un acte públic l'anuari *Societat catalana 2012*, el sisè volum d'una publicació de l'IEC que vol posar en relleu la situació social del país, els principals elements de canvi que l'afecten i l'evolució de la vida col·lectiva, per contribuir a millorar l'entesa dels fenòmens comuns i la cohesió de la societat. Intervingueren en l'acte Josep M. Masjuan, coordinador de l'anuari, i Enric Juliana, corresponsal de *La Vanguardia* a Madrid. L'anuari és fruit de la col·laboració de l'IEC amb el Departament de Territori i Sostenibilitat des de l'any 2007.

El dia 13 de març, tingué lloc a l'IEC un col·loqui entre un sociòleg i un filòsof al voltant del llibre *El origen de la moral*, moderat per Josep M. Rotger. Hi participaren Salvador Giner, autor del llibre i president de l'IEC, i Josep M. Terricabras, catedràtic de la UdG i membre de l'IEC.

Del 25 al 27 d'abril, Perpinyà acollí el VI Congrés Català Internacional de Sociologia, titulat «Societats i cultures, més enllà de les fronteres», que oferí una mirada transfronterera partint de la unitat de la llengua, la societat i la cultura catalanes, més enllà de les fronteres i les divisions polítiques, administratives i territorials.

Seminari de Teoria Sociològica

Raimon Bonal

El Seminari de Teoria Sociològica Crítica es va crear l'any 1996 amb l'objectiu de fomentar la lectura directa i el debat obert de les obres clau de la sociologia i d'altres ciències socials, per tal de contribuir a superar una situació en la qual freqüentment es parla i s'escriu de llibres que no s'han llegit. En Raimon Bonal, expresident de l'ACS, en va ser un dels fundadors. S'han llegit i debatut obres com *Economia i societat*, de Max Weber; *La riquesa de les nacions*, d'Adam Smith, o *La teoria de l'acció comunicativa*, de Jürgen Habermas. S'organitza conjuntament amb el Departament de Teoria Sociològica de la Universitat de Barcelona. Les sessions tingueren lloc el quart dilluns de cada mes, de setembre a juny.

III Premi Catalunya de Sociologia

Aquest premi està inclòs dins el *LXXXII Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC. El jurat, format per Mònica Badia, Anna Parés, Andreu Peix, Josep M. Rotger, Carlota Solé, Albert Sòria i Marina Subirats, va decidir atorgar-lo a Fausto Miguélez Lobo en reconeixement a la seva trajectòria acadèmica i a la seva contribució a la recerca sociològica a Catalunya. El lliurament del premi va tenir lloc al Palau Macaya el 20 de juny de 2013.

Concurs de Joves Sociòlegs

Aquest premi està inclòs dins el *LXXXII Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC i el lliurament es va fer durant l'acte de lliurament dels Premis Sant Jordi de l'IEC, el dia 22 d'abril de 2013. Es va atorgar a Santiago Eizaguirre Anglada pel treball *Innovació social i governança urbana. Entitats socialment creatives a Barcelona i Bilbao*. També es concedí un accèssit a Berta Güell Torrent pel treball

Els negocis dels pakistanesos al barri del Raval a Barcelona. Motius i estratègies per a l'autoocupació.

Publicacions

ACS/Associació Catalana de Sociologia,
núm. 115 (setembre 2012); núm. 116
(novembre 2012); núm. 117 (gener
2013); núm. 118 (març 2013).

Revista Catalana de Sociologia (en línia),
núm. 28 (desembre 2012).

Societat Catalana d'Estudis Litúrgics

Any de fundació: 1970

JUNTA DIRECTIVA

Presidència d'honor: ALEXANDRE OLIVAR DAYDÍ
Presidència: MIQUEL DELS SANTS GROS PUJOL
Secretaria: MARC SUREDA JUBANY
Vocalia: SEBASTIÀ JANERAS VILARÓ
Responsable de publicacions: MIQUEL DELS SANTS GROS PUJOL

Delegat de l'IEC: MARC MAYER OLIVÉ

Nombre de socis: 28

Publicacions

La Societat Catalana d'Estudis Litúrgics (SCEL), a més de l'activitat individual dels membres, té com a empresa col·lectiva la publicació científica periòdica *Miscel·lània Litúrgica Catalana*, que conté treballs dels membres i d'alguns

col·laboradors. Quant a l'edició de textos d'una certa extensió, la Societat ha creat la «Biblioteca Litúrgica Catalana», d'una activitat més reduïda.

El curs 2012-2013 s'han publicat els números 20 (2012) i 21 (2013) de la *Miscel·lània Litúrgica Catalana*.

Societat Catalana de Musicologia

Any de fundació: 1973

JUNTA DIRECTIVA

Fins al 3 d'abril de 2013

Presidència:	JOAQUIM GARRIGOSA I MASSANA
Vicepresidència:	XOSÉ AVIÑO A PÉREZ
Secretaria:	JORDI RIFÉ SANTALÓ
Tresoreria:	JORDI BALLESTER GIBERT
Vocalia:	JOSEP M. ALMACELLAS DíEZ XAVIER DAUFÍ RODERGAS JOSEP DOLCET RODRÍGUEZ EMILI ROS-FÀBREGAS

A partir del 3 d'abril de 2013

Presidència:	JORDI BALLESTER GIBERT
Vicepresidència:	EMILI ROS-FÀBREGAS
Secretaria:	JOSEP M. ALMACELLAS DíEZ
Tresoreria:	XAVIER DAUFÍ RODERGAS
Vocalia:	JOSEP DOLCET RODRÍGUEZ IMMA CUSCÓ PALLARÈS JOSEP M. GREGORI CIFRÉ
Delegat de l'IEC:	ROMÀ ESCALAS LLIMONA
Nombre de socis:	59

Activitats

— Acte en memòria d'A. Manuel Mundó i Marçet, a càrrec de Joaquim Garrigosa, president de la Societat Catalana de Musicologia, i Jesús Alturo, catedràtic de paleografia i diplomàtica de la Universitat Autònoma de Barcelona. IEC, 21 de febrer de 2013.

— Seminari «Catalogació de llibres de polifonia hispana (1450-1800): metodologies i propostes de futur (sense oblidar-nos del *Codex Calixtinus*)». IEC, 1 de març de 2013.

— Conferència «Domènec Terradellas (1713-1751): un compositor europeu», a càrrec de Josep Dolcet, que com-

memora el tricentenari del naixement del compositor Domènec Terradellas. IEC, 7 de maig de 2013.

— Conferència «Profeta a la seva terra? La recepció de la música de Robert Gerhard durant el franquisme (1945-1970)», a càrrec de Germán Gan. IEC, 23 de maig de 2013.

— Conferència «Richard Wagner stages Richard Wagner» (‘Richard Wag-

ner posa en escena Richard Wagner’), a càrrec d’Evan Baker, Los Angeles. IEC, 18 de juny de 2013.

Publicacions

Revista Catalana de Musicologia, vol. 5 (2012).

Amics de l'Art Romànic

Any de fundació:	1977
JUNTA DIRECTIVA	
Presidència:	FRANCESCA ESPAÑOL BERTRAN
Vicepresidència:	ROSA M. MARTÍN ROS
Secretaria:	JOAQUIM GRAUPERA GRAUPERA
Tresoreria:	JOAN VALERO MOLINA
Vocalia:	M. LLUÏSA CASTELLANOS RAYO TURA CLARA VALLÈS FRANCESC FITÉ LLEVOT NÚRIA FORTUNY SOLÍS GUADALUPE MIRAS BERNAL
Delegat de l'IEC:	ANTONI PLADEVALL FONT
Nombre de socis:	264 (més 228 membres d'altres entitats i agregats)

Assemblea General Ordinària

El dia 21 de maig de 2013 es va celebrar l'Assemblea General Ordinària com a tancament de les activitats del curs 2012-2013. Hi van assistir 39 socis numeraris. En el decurs de la reunió es va aprovar l'acta de l'Assemblea General Ordinària anterior i la memòria de les activitats del curs 2012-2013, l'estat de comptes del curs 2012-2013, el pressupost per al curs 2013-2014, i el calendari d'activitats del curs 2013-2014. L'acte es va cloure amb un torn obert de paraules.

També es va celebrar l'Assemblea General Extraordinària amb un únic punt

en l'ordre del dia consistent en la renovació de la Junta Directiva segons els estatuts aprovats en l'Assemblea General Extraordinària de socis el 14 de juny de 1990 i ratificats pel Ple de l'Institut d'Estudis Catalans el 21 de maig de 1991, per al període 2013-2018.

Activitats

Sessió inaugural del curs 2012-2013

El dilluns dia 8 d'octubre es va impartir la lliçó inaugural del curs 2012-2013 d'Amics de l'Art Romànic a la Sala Pere i Joan Coromines de l'IEC. Va ser impartida per Pepe Serra, director del Museu

Nacional d'Art de Catalunya (MNAC), amb el títol «El Museu Nacional d'Art de Catalunya. Estratègia nacional i internacional». El ponent va explicar els punts clau que, des de la direcció del MNAC, planteja com a estratègia de futur a curt i llarg termini: coneixement i recerca, societat i educació, museu nacional i museu internacional.

Congrés internacional: Portalades gòtiques a la Corona d'Aragó

Aquest congrés tingué lloc a l'Institut d'Estudis Catalans del 10 al 12 de desembre de 2012. L'objectiu fou donar a conèixer el conjunt de portes del període gòtic que s'han conservat, o de les quals queda un rastre documental, en el territori de la Corona d'Aragó. L'anàlisi es féu des de perspectives diverses que comprenen la iconografia, l'estructura arquitectònica i el llenguatge escultòric.

La primera sessió inclogué la conferència inaugural de Marcello Angheben, de la Universitat de Poitiers, «Du temps present aux fins dernières: la progressive affirmation du Jugement dernier sur les portails français du XIe au XIIIe siècle»; les ponències de Francesca Español, d'AAR, «La portalada gòtica a Catalunya», i de Joan Valero, de la Universitat de Barcelona, «El projecte de la portalada major de la catedral de Barcelona. El mestre Carlí i el seu entorn professional», i la lectura de comunicacions a càrrec de Joaquim Graupera; Carme Domínguez i

Sílvia Cañellas; Andreu Galera, i Teresa Huguet.

La segona sessió s'obrí amb la conferència de Jesús Criado, de la Universitat de Saragossa, «Portadas góticas en el viejo reino de Aragón: estado de la cuestión», a la qual seguí una ponència de Juan Vicente, de la Universitat de València, titulada «Accessos a l'infinit. Les portalades gòtiques valencianes i la seva iconografia», i una lectura de comunicacions a càrrec de Samuel García, Josep Antoni Llibrer, Alberto Velasco i Francesc Fité, i Joan Valero. A la tarda Tina Sabater, de la Universitat de les Illes Balears, impartí «Portalades i portals esculpits a Mallorca» i les comunicacions foren llegides per Magdalena Cerdà, Juan Vicens, Màrius Vendrell, Pere Rovira i Ramon Solé, Joan-Ramon González, Joana Xandri i Josep Medina, i Marta Crispí.

La darrera sessió inclogué les conferències de Francesc Fité, de la Universitat de Lleida, «Models i evolució del portal en el romànic tardà de la Catalunya de Ponent, i la introducció dels nous models gòtics (s. XIII-XIV)», i d'Alberto Velasco, del Museu de Lleida Diocesà i Comarcal, «La desapareguda portalada gòtica de Santa Maria de Tàrraga». Marc Sureda, del Museu Episcopal de Vic, s'encarregà de redactar les conclusions, es lliuraren els certificats d'assistència i com a cloenda es visitaren les façanes d'alguns monuments gòtics bar-

celonins: Santa Maria del Mar, la catedral, la Casa de la Ciutat i el Palau de la Generalitat.

XXVI Cicle de conferències Els jueus a Catalunya (2)

Al llarg dels mesos de gener i febrer de 2013, Amics de l'Art Romànic va organitzar el XXVI Cicle de conferències titulat *Els jueus a Catalunya (2)*. Atès l'èxit de l'anterior cicle sobre aquesta temàtica, es va decidir continuar el cicle durant aquest curs. Es va iniciar el 28 de gener de 2013 amb la conferència «Els jueus en positiu», a càrrec de Jaume Riera i Sans, antic facultatiu de l'Arxiu de la Corona d'Aragó. El 5 de febrer la sessió va ser a càrrec de Francesca Español, presidenta d'Amics de l'Art Romànic, i es titulà «Un model arquitectònic polivalent: algunes sinagogues catalanes i la seva tipologia». Finalment, l'11 de febrer, Dolors Bramon, membre de l'IEC i professora de la UB, va presentar la conferència «La visió de l'altre. Moros, jueus i cristians a la Corona catalanoaragonesa». El cicle es va complementar, el 18 de febrer, amb un concert de música sefardita a càrrec de Vanessa Paloma, del Centre de Recherches Moyen-Orient Méditerranée - Institut National des Langues et Civilisations Orientales, i d'Antoni Rossell, professor titular de literatures romàniques de la UAB. També, el 23 de febrer, es va fer la visita del centre Bonastruc ça Porta de Girona, al Museu d'Història dels jueus

i un recorregut pel barri jueu gironí, a càrrec de Sílvia Planas, directora del Museu.

XXVII Cicle de conferències L'excursionisme científic i la descoberta de l'art medieval.

Centenari de Mn. Antoni M. Alcover
Amb motiu de la celebració del cent cinquantè aniversari del naixement de mossèn Antoni M. Alcover, es va celebrar un cicle de conferències dedicat a les persones que van col·laborar en l'impuls de l'excursionisme científic a Catalunya i la seva contribució al coneixement del patrimoni artístic català. S'hi presentaren les conferències següents: «Josep Gudiol i Cunill, arqueologia i excursionisme», per Francesc Roma i Casanovas, professor del Departament de Llengües i Ciències Socials de la Universitat de Vic (10 de març); «Armat de metre, cinta i llapis. L'art medieval en els viatges de Mn. Alcover», per Francesca Español, presidenta d'AAR (11 de març), i «Carreras Candi i la descoberta del patrimoni medieval», per Joaquim Graupera, secretari d'AAR (18 de març).

Cicle Romànic a l'abast - Gòtic a l'abast

Durant el curs es van oferir diverses conferències elaborades pels membres de la Junta d'AAR amb una clara finalitat divulgadora dels estils centrals de l'edat mitjana, el romànic i el gòtic, amb la voluntat d'apropar el gran públic a aquestes sensibilitats artístiques. Totes les ses-

sions es van desenvolupar a la Sala Pere i Joan Coromines de l'IEC. Els temes foren els següents: «Els edificis de Terra Santa i el seu ressò a occident», per Francesca Español, presidenta d'AAR (22 d'octubre); «Els abats promotors de Sant Joan de les Abadesses», per Marta Crispí, de la Universitat Internacional de Catalunya (5 de novembre), i «Sant Ponç de Corbera, una església del primer romànic en el seu context», per Montserrat Pagès, conservadora de la col·lecció d'Art Romànic del MNAC (15 d'abril).

Sessions de treball de camp: visites

Al llarg del curs també es van dur a terme quatre sessions de treball de camp (visites), una de les quals formava part del cicle *Els jueus a Catalunya*. Els llocs visitats van ser els següents:

— 28 d'octubre de 2012. Sortida conjunta amb l'Institut d'Estudis Penedesencs per a visitar la capella del Sant Sepulcre d'Olèrdola, el monestir de Sant Sebastià dels Gorgs i l'església de Sant Francesc de Vilafranca, a càrrec de Francesca Español, presidenta d'AAR, i Rosa Escala i Josep Piñol, responsables de la restauració dels Gorgs.

— 17 de novembre de 2012. Visita al monestir de Sant Pau del Camp, a càrrec de Francesc Fité, Josefina Mutgé i Jordi-Xavier Romero.

— 20 d'abril de 2013. Visita matinal de l'església romànica de Sant Ponç de Corbera i de l'església parroquial, a

càrrec de Montserrat Pagès, Marisa Castellanos i Joan Valero.

— 23 de febrer de 2013. Visita del centre Bonastruc çà Porta de Girona, Museu d'Història dels jueus i recorregut pel barri jueu gironí, a càrrec de Sílvia Planas, directora del Museu.

Sessions de treball de camp: viatges

Per a aquest curs s'incrementaren els viatges d'una durada superior a una jornada i s'han mantingut les dates de les vacances de Pasqua i la cloenda del curs amb una excursió de cap de setmana. Els viatges programats van ser els següents:

— 27 i 28 d'abril de 2013: monuments romànics del Ripollès. Visita de la canònica de Sant Joan de les Abadesses, Sant Pere de Camprodon, Santa Cecília de Molló i Santa Maria de Ripoll, a càrrec de Francesca Español i Francesc Fité.

— 29, 30, 31 de març i 1 d'abril de 2013: monuments romànics de l'Alvèrnia. El recorregut comprendgué la catedral de Clermont-Ferrand i les esglésies de Saint-Nectaire, Orcival, Saint-Saturin, Riom, Ennezat, Issoire i Briude, i es féu sota el guiatge de Joan Valero i Joaquim Graupera.

— 1 i 2 de juny de 2013. Sortida de final del curs 2012-2013. Visita de les catedrals de Tarassona i de Santo Domingo de la Calzada i del monestir de San Millán de la Cogolla, a càrrec de Francesc Fité i de Jesús Criado (Universitat de Saragossa).

Relació amb altres entitats*IV Trobada d'Associacions d'Amics
de l'Art Romànic de Catalunya*

El dissabte 6 d'abril de 2013 va tenir lloc a Manresa la IV Trobada del Romànic, amb la presència dels grups d'Amics de l'Art Romànic del Bages, que n'eren els amfitrions, de Barcelona (filial de l'IEC), del Berguedà, de Sabadell i els Amigos del Románico, que hi participaven per primera vegada, amb un total d'unes dues-centes persones. Els amics de l'Institut d'Estudis Penedesencs no hi van poder assistir. Després de l'acte oficial de rebuda, a la sala gòtica, i de la distribució dels participants en sis grups, es dugué a terme la visita de la seu de Manresa. La segona visita fou al Centre d'Interpretació del Carrer del Balç. La tercera i darrera visita fou al monestir de Sant Benet de Bages. Durant la visita, a banda de la visita comentada del conjunt, també es pogué assistir a la projecció d'un audiovisual sobre la història del cenobi. Tot seguit es va fer un dinar a la Fonda de la Fàbrica de Sant Benet. Els parlaments de l'arquitecte Josep M. Esquius; de l'historiador i alcalde de Navarcles, Llorenç Ferrer, i dels presidents dels grups d'Amics i l'actuació del grup coral Lupulus Ensemble marquen la cloenda de la Trobada.

*Presentació del projecte «La portalada
de Ripoll, patrimoni de la humanitat»*

El divendres 21 de desembre de 2012, a les 19 hores, es va presentar el projecte

«La portalada de Ripoll, patrimoni de la humanitat», a càrrec de Jordi Munell, alcalde de Ripoll, i de Carme Polo, assessora del projecte. El 27 de desembre de 2011, els grups municipals de l'Ajuntament de Ripoll van aprovar en el ple una moció conjunta en la qual proposaven a la UNESCO que declarés la portalada del monestir de Santa Maria de Ripoll patrimoni de la humanitat. La iniciativa busca el reconeixement i els recursos necessaris per a continuar preservant la portalada i poder-la promocionar.

*Proclamació de la ciutat de Ripoll com
a Capital de la Cultura Catalana 2013*

El dissabte 26 de gener de 2013, una delegació de la Junta d'Amics de l'Art Romànic, integrada per la presidenta de l'entitat, Francesca Español; la vicepresidenta, Rosa M. Martín, i el secretari, Joaquim Graupera, va assistir a la cerimònia de proclamació de la ciutat de Ripoll com a Capital de la Cultura Catalana 2013.

L'acte formal d'inauguració que es va escenificar a l'interior del monestir, anomenat «Pel corrent del temps», consistí en un espectacle musical que va anar repassant simbòlicament la contribució de Ripoll a la història de Catalunya (el paper del cenobi en l'origen de Catalunya, la industrialització, la Renaixença, l'època de la Guerra Civil i el franquisme, etc.). Els diferents quadres plàstics, elaborats a càrrec de la companyia Sargantana, s'alternaren amb els parlaments, en què van

intervenir el president de l'organització Capital de la Cultura Catalana, Xavier Tudela; la tinent d'alcalde de Cultura de Tarragona, Carme Crespo, que va escenificar el relleu de la capitalitat; l'alcalde de Ripoll, Jordi Munell, i, finalment, el conseller de Cultura, Ferran Mascarell. Després de la representació de l'obra, s'oferí una mostra de cultura popular amb sardanes, gegants i capgrossos a la plaça de davant del monestir.

Cicle de conferències al Centre

Excursionista de Catalunya

Com a col·laboració amb el Centre Excursionista de Catalunya, es van repetir les conferències del cicle *L'excursionisme científic i la descoberta de l'art medieval. Centenari de Mn. Antoni M. Alcover*: «Armat de metre, cinta i llapis. L'art medieval en els viatges de Mn. Alcover», per Francesca Español (10 d'abril); «Carreras Candi i la descoberta del patrimoni medieval», per Joaquim Graupera (16 de maig), i «Josep Gudiol i Cunill, arqueologia i excursionisme», per Francesc Roma (23 de maig).

Publicacions

El 19 de novembre de 2012 es va fer la presentació de les actes del congrés *El campanar de la Seu Vella i els campanars gòtics a la Corona d'Aragó*, a càrrec Joan Ramon González Pérez, president d'Amics de la Seu Vella de Lleida.

El 23 d'abril de 2013 es publicà la convocatòria del XX Premi dels Amics

de l'Art Romànic (2014) per a treballs de recerca, dins el *LXXXIII Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC.

Premi dels Amics de l'Art Romànic

L'IEC va lliurar, el dia 22 d'abril, els Premis Sant Jordi 2013, que integren el *LXXXII Cartell de premis i de borses d'estudi*. L'obertura de l'acte va ser a càrrec de Salvador Giner, president de l'IEC. Durant la cerimònia es va presentar, també, el *LXXXIII Cartell*. Amics de l'Art Romànic, a proposta d'una ponència integrada per Francesca Español, Joaquim Graupera i Joan Valero, va acordar atorgar el Premi dels Amics de l'Art Romànic corresponent a l'any 2013 a Margarida Muñoz Milán pel treball *Les pintures murals romàniques de l'absis de Santa Maria d'Àneu. Debats entorn d'una imatge singular*. Aquest premi va ser instituït l'any 1993 i s'ofereix a un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre art i cultura catalanes referent, en aquest torn, al període preromànic o romànic.

Difusió a les xarxes socials

S'ha mantingut i potenciat l'espai web de l'entitat (<http://aar-iec.blogspot.com.es>), que el 2013 ha assolit 43.991 visites. Des del maig de 2012, AAR també disposa d'un compte a Facebook que en aquests moments té 517 seguidors.

Societat Catalana de Pedagogia

Any de fundació:	1979
JUNTA DIRECTIVA	
Presidència:	MARTÍ TEIXIDÓ PLANAS
Vicepresidència:	JOAN MALLART NAVARRA PERE MARQUÈS GRAELLS
Secretaria:	CARME RIDER SERRA
Tresoreria:	M. DOLORS MAURA PASCUET
Vocalia:	IMMACULADA BORDAS ALSINA JOSEP LLUÍS RODRÍGUEZ BOSCH JOAN-JOSEP LLANSANA GONZÁLEZ CARME AMORÓS BASTÉ NÚRIA RAJADELL PUIGGRÒS XAVIER URETA BUXEDA
Vocalia de Lleida:	SOFÍA ISÚS BARADO
Vocalia de Tarragona:	ELENA VENINI REDIN
Vocalia de Vic:	ANTONI PORTELL LLORCA
Vocalia de València:	DIEGO GÓMEZ GARCIA
Vocalia de les Illes Balears:	RAMON BASSA MARTÍN
Responsable de publicacions:	JOSEP PALAU ORTA
Delegat de l'IEC:	JOSEP GONZÁLEZ-AGÀPITO I GRANELL
Nombre de socis:	140

Activitats

— Seminari acadèmic sobre el batxillerat. Acció conjunta de la Societat Catalana de Pedagogia (SCP) amb la Secció de Filosofia i Ciències Socials de IEC i el Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya, davant l'anunciada reforma del batxillerat

a Espanya, en què s'obrí un espai de reflexió sobre com ha de ser el batxillerat a Catalunya. IEC, 28 de setembre de 2012.

— Col·laboració en la jornada de presentació dels Premis Baldiri i Reixac. La Fundació Lluís Carulla amb el Jurat anualment visita i reconeix la feina de les escoles, atès que hi ha experiències que

mereixen un premi i que la societat, i especialment els docents, mereixen conèixer. Amb aquest fi s'organitzà la jornada de difusió, a la qual la SCP donà suport, a la Universitat de Vic, el 20 d'octubre de 2012.

— Jornada inaugural del curs 2012-2013 de la SCP, amb l'obertura a càrrec del president de la Societat, Martí Teixidó; la presentació del document «El nou batxillerat», resultant del seminari organitzat conjuntament amb la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'IEC i el Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya, el 28 de setembre, i la lliçó inaugural a càrrec de Joan Manuel del Pozo, professor de la Universitat de Girona, amb el títol «El batxillerat: sentit i valors». IEC, 24 d'octubre de 2012.

— Seminari d'Hivern: «Infància i TDAH. Anàlisi multifactorial: perspectiva neurobiològica, psicosociològica i educativopedagògica». S'adreçà a mestres, professors, pedagogs, psicopedagogs i professionals de l'ensenyament en general. IEC, 29-31 de gener de 2013.

— Acte de reconeixement i elogi a Sara M. Blasi, amb motiu de la seva jubilació, per la seva contribució a l'educació del país entre 1968 i 2012. Josep González-Agàpito, president de la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'IEC, pronuncià una conferència sobre els canvis que hi ha hagut en l'ensenyament i la renovació pedagògica dels darrers anys.

L'acte fou presidit per la consellera d'Ensenyament, Irene Rigau. IEC, 16 d'abril de 2013.

— Participació en la jornada «Abordatge integral de l'autisme», organitzada per l'Escola Universitària de la Salut i l'Esport (EUSES), amb la col·laboració de la Universitat de Girona i altres entitats. Salt, 20 d'abril de 2013.

— Primavera Pedagògica. Joves pedagogs i pedagogues que es troben en els deu primers anys d'exercici professional són convidats a presentar breument els seus estudis, recerques i projectes, a fi d'establir un diàleg amb altres pedagogs de llarg recorregut professional que actuen com a crítics constructius. S'organitzà en col·laboració amb la Universitat de Barcelona. IEC, 29 i 30 de maig de 2013.

— Assemblea General de socis. Abans de començar la sessió ordinària es va dur a terme la presentació d'una de les activitats en curs: «El currículum bimodal. Desenvolupament de la capacitat d'aprenentatge i extensió de memòria amb elaboració pròpia d'apuntes i accés a informació digital», a càrrec de Pere Marquès Graells, vicepresident de la Societat i director de la recerca en setze centres pilot d'educació primària i secundària de Catalunya, adreçada a comprovar les millores en els aprenentatges i els resultats acadèmics de l'alumnat. A continuació, es féu un reconeixement a Núria Borrell i Felip, sòcia, mestra, pedagoga i professora emèrita d'organització escolar de la

Universitat de Barcelona durant més de quaranta anys. En la sessió ordinària es va presentar la memòria d'activitats del curs 2012-2013 i l'informe econòmic de tresoreria, les propostes de socis emèrits i la incorporació de nous socis. IEC, 19 de juny de 2013.

Projectes

La Societat col·labora en el projecte d'elaboració del *Diccionari enciclopèdic de pedagogia* (en català i amb equivalències

en sis llengües) de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, i en la redacció d'una prova de diagnòstic i pronòstic pedagògic de la competència lingüística en infants de cinc anys, a càrrec de Carme Rider, entre altres projectes en curs: Narracions i Pedagogia, a càrrec de Lluís Busquets; Recerca sobre el Currículum Bimodal, a càrrec de Pere Marquès, i Projecte Formatiu AR/QR, a càrrec d'Antoni Portell i Pere Marquès.

Societat Catalana d'Estudis Clàssics

Any de fundació:	1979
JUNTA DIRECTIVA	
Presidència:	MONTSERRAT JUFRESA MUÑOZ
Vicepresidència:	JAUME ALMIRALL SARDÀ
Tresoreria:	CARLES GARRIGA SANÇ
Secretaria:	JOSEP M. ESCOLÀ TÚSET
Vocalia:	JOSEP LLUÍS VIDAL PÉREZ MARIÀNGELA VILALLONGA VIVES
Delegat de l'IEC:	CARLES MIRALLES SOLÀ
Nombre de socis:	223

Conferències

— «Protostoria del ritratto tra VI e V secolo aC: Tiranni, poeti e artisti», a càrrec del professor de llengua i literatura grega Carmine Catenacci. IEC, 7 de març de 2013.

— «A spasso per Atene tra le rovine di Aristofane», a càrrec del professor Luigi Bravi. IEC, 25 d'abril de 2013.

— «Cultura catalana i filologia clàssica», a càrrec de Jaime Siles, catedràtic de filologia clàssica de la Universitat de València. IEC, 6 de maig de 2013.

Presentació de l'Aula Carles Riba

IEC, 19 de març de 2013. L'Aula Carles Riba, fundada al principi dels anys setanta a la Universitat de Barcelona (UB), és un espai de debat entre els estudiosos de

la cultura clàssica i la catalana, amb l'objectiu de dilucidar el paper dels autors clàssics i de l'humanisme en la nostra història literària i ideològica. Reconegut com a grup de recerca consolidat de la Generalitat de Catalunya, enceta una nova etapa sota els auspicis de la UB i l'IEC. El projecte de refundació de l'Aula Carles Riba i les perspectives de futur es van explicar en un acte en què també es van presentar les noves cartes de Carles Riba, recollides i anotades per Carles-Jordi Guardiola i que han estat publicades en una pàgina web.

Salvador Giner, president de l'IEC, va obrir l'acte institucional, en què Montserrat Jufresa, presidenta de la SCEC, va presentar la trajectòria de l'Aula Carles Riba a la UB. Carles Miralles,

catedràtic de la UB, membre de l'IEC i president de l'Aula Carles Riba, va pronunciar la conferència «Moment actual: procés de refundació i perspectives de futur», i Isidor Marí, president de la Secció Filològica de l'IEC, va introduir la presentació de les noves cartes de Carles Riba per part de Carles-Jordi Guardiola, així com de la nova pàgina web, que posa a l'abast dels lectors les últimes cartes, les notes i els índexs. L'acte va cloure amb la intervenció de Dídac Ramírez, rector de la UB.

Jornades

Jornades Salvador Espriu:

«...per salvar-vos els mots...»

En ocasió dels cent anys del naixement de Salvador Espriu (1913-1985), se celebren a l'IEC, els dies 18 i 19 d'abril de 2013 aquestes jornades que inclogueren les conferències següents: «Diagnosi de l'esclau geperut Eumolp, company de mort de la princesa Antígona», per Carles Miralles, membre de l'IEC; «Revisitant el model de llengua d'Espriu», per Francesc Vallverdú, membre de l'IEC; «Amb una freda determinació: a propòsit de *Les roques i el mar, el blau*», per Ernest Marcos, de la UB; «Un biògraf en el laberint d'Ariadna», per Agustí Pons, periodista i escriptor; «Espriu a les mans dels seus primers lectors», per Francesc Parcerisas, poeta, traductor i crític literari, i «*La claror ordenada* dels mots d'Espriu, segons Maria Àngels Anglada», per Marià-

gela Vilallonga, membre de l'IEC. Les jornades van anar acompanyades de l'exposició: «Poètica Còdex. Mirem Espriu. Una proposta de llibres d'art», de Marina Berdalet, Manuela Candini, Montse Ginesta, Eva Figueras i Marian López, que estigué exposada a l'atri de la Casa de Convalescència del 15 al 19 d'abril.

Jornades internacionals de l'Aula Carles Riba: «Tragèdia»

Organitzades conjuntament amb l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica. Barcelona, 10 i 11 de juliol de 2013. S'hi impartiren les ponències següents: «La llengua de la tragèdia», a càrrec de Carles Miralles, membre de l'IEC; «La ironia tràgica», a càrrec de Guido Paduano, de la Universitat de Pisa; «El tràgic en els relats d'amor i d'aventures», a càrrec de Roser Homar, de la UB; «Aspectes de Sèneca tràgic dins la tradició literària catalana», a càrrec de Joan Josep Mussarra, de la UB; «Les tragèdies i els drames tràgics de Francesc Ubach i Vinyeta», a càrrec de Montserrat Jufresa, presidenta de la SCEC; «La idea de tragèdia en la crítica de finals del segle XIX», a càrrec de Rosa Cabré, de la UB; «Tragèdies catalanes del primer terç del segle XX», a càrrec de Jordi Malé, de la Universitat de Lleida; «Presentació del volum de l'Aula Carles Riba *L'èpica. Traevocazione mítica e tragèdia*», a càrrec de Giuseppe Grilli, de la Universitat de Roma Tre; «A propòsit d'uns textos de joventut de Pere Bosch

Gimpera sobre la tragèdia grega», a càrrec de Jaume Pòrtulas, de la UB; «Il Prometeo di Eugeni d'Ors», a càrrec de Paola Volpe, de la Universitat de Salern; «La tragèdia i el tràgic de Riba», a càrrec de Carles Garriga, de la UB, i «Hèlena de Villalonga: referents i innovació», a càrrec de Carmen Morenilla, de la Universitat de València.

Curs d'actualització

«La mort en el món grecoromà. Mites, creences, costums, literatura»

El curs, que tingué lloc a l'IEC del 8 al 12 de juliol, inclogué les sessions següents: «La mort del poeta», per Carles Miralles; «La *laudatio funebris* i la *consolatio*», per Joan Josep Mussarra; «Les morts dels

filòsofs», per Sergi Grau; «Tornar de la mort: històries de fantasmes i apareguts», per Carles Garriga; «Inscripcions funeràries: de l'epigrafi a la ficció literària», per Jaume Almirall; «Com (es) maten les dones», per Montserrat Reig; «Excavant tombes i cementiris», per Anna Ginestí; «Riure's del mort i de qui el vetlla: Llucià (i els seus imitadors)», per Pilar Gómez, i «La concepció platònica del Més Enllà: entre l'èpica homèrica i els poemes òrfics», per Francesc Casadesús. Com a cloenda, el Cor de la UB oferí un concert en què interpretà corals del *Rèquiem* de Mozart.

Publicacions

Ítaca: Quaderns Catalans de Cultura Clàssica, núm. 27 (2011).

Societat Catalana d'Estudis Numismàtics

Any de fundació:	1979
JUNTA DIRECTIVA	
Presidència:	MIQUEL CRUSAFONT SABATER
Vicepresidència:	LEANDRE VILLARONGA GARRIGA
Secretaria:	XAVIER SANAHUJA ANGUERA
Tresoreria:	RAFAEL COMAS EZEQUIEL
Vocalia:	ANNA M. BALAGUER PRUNÉS
	JAUME BENAGES OLIVÉ
	XAVIER JORBA SERRA
	JAUME BOADA SALOM
	JOAN ANTONI SENDRA IBÁÑEZ
	ROSSEND CASANOVA MANDRI
	MANUEL GARCÍA GARRIDO
Delegat de l'IEC:	GASPAR FELIU MONTFORT
Nombre de socis:	190

Assemblea General Ordinària

L'Assemblea General Ordinària anual fou convocada el dia 28 de maig de 2013 a la Sala Nicolau d'Olwer de l'IEC. Abans d'aquest acte, es va fer una Assemblea General Extraordinària convocada per a reformar diversos articles dels Estatuts i del Reglament intern, i poder-los adequar a les necessitats i els objectius actuals de la SCEN.

Activitats

El 16 de gener, el Centre d'Agermanament Occitano-Català (CAOC) organitzà, amb

la col·laboració del Museu d'Història de Catalunya, la presentació del llibre de M. Crusafont *Història de la moneda de l'Occitània catalana (s. XI-XIII)*, editat per la SCEN. Hi intervingueren el director del Museu, Agustí Alcoverro; el vicepresident del CAOC, Josep Cardús, i l'autor del llibre.

El dia 5 d'abril, Miquel Crusafont presidí i glossà el perfil dels conferencians a petició de la Unió Excursionista de Sabadell i dels Amics de l'Art Romànic en la presentació de la nova edició del llibre *Gestes dels comtes de Barcelona i reis d'Aragó*. Hi participaren Jaume Sobre-

qués, presentador; Stefano Cingolani, editor del text, i Robert Álvarez, autor de la traducció.

El dia 28 de maig es van presentar els volums 3 i 4 del recull d'articles de Leandre Villaronga *Obra numismàtica esparsa*, que duen els subtítols *Temes metodològics* i *Àmbits aragonès, vasco, celtíber i occità. Ikalkusken*, respectivament. La presentació va anar a càrrec de Manuel Gozalbes, del Museu de Prehistòria de València, i féu un breu parlament Leandre Villaronga, que llegí el seu fill Gabriel. Ambdós textos apareixen publicats a l'apartat introductori.

El mes d'agost, l'Ajuntament de Roses va distribuir *La Revista. Festa Major Roses 2013*, que contenia, entre altres col·laboracions, una aportació de Miquel Crusafont titulada «Roses en el cim de l'art monetari» (p. 4-19), en què es glossa la història monetària de Roses en els temps grecs, visigots i carolingis.

La revista comarcal *Vallesos* continua la seva tasca de divulgació numismàtica. En el número 4 (tardor-hivern 2012-2013), sortí publicat l'article «Monedes vallesanes dels segles XVI-XVII» de M. Crusafont.

Societat Catalana d'Ordenació del Territori

Any de fundació: 1979

JUNTA DIRECTIVA

Presidència:	JOSEP M. LLOP TORNÉ
Vicepresidència:	XAVIER MAYOR FARGUELL
Secretaria:	ALBERT CORTINA RAMOS
Tresoreria:	JOSEP ANTONI BÀGUENA LATORRE
Vocalia:	ORIOL BIOSCA REIG ÀNGELS GIL-VERNET HUGUET MONTSERRAT MERCADÉ MARIMON
Delegat de l'IEC:	JOSEP M. MUNTANER PASQUAL

Nombre de socis: 231

Assemblea

El dia 22 de març de 2013 se celebrà l'Assemblea General de socis, en la qual es féu la presentació del Fòrum Cat 21. Territori i Urbanisme: «Estat i alternatives». Es tracta d'una plataforma de pensament, diàleg, debat i resposta al voltant de l'urbanisme i l'ordenació del territori, seguint l'esperit constitutiu de la mateixa SCOT, entitat hereva del Primer Congrés de Cultura Catalana (1975-1977), i concretament del seu Àmbit VIII sobre l'Ordenació del Territori i Urbanisme. Per això es proposà per al 2014 de fer aquest fòrum dut a terme per part de les estructures professionals i acadèmiques de la SCOT, ampliat a altres associacions, agrupacions i col·lectius, i obert a la societat civil, amb

el suport d'un mètode de participació 2.0 i altres canals d'implicació social més tradicionals.

Activitats

— IEC, 16 de maig. Conferència «Evolució del sistema de planificació en Dinamarca (1950-2010)», a càrrec de Daniel Galland.

— Tortosa, 1 de juny de 2013. Jornada al nucli antic de Tortosa, amb motiu de la concessió del VIII Premi Catalunya d'Urbanisme.

Territori - Observatori de Projectes i Debats Territorials de Catalunya

Un dels eixos principals del treball de la Societat Catalana d'Ordenació del Terri-

tori (SCOT) és el projecte anomenat Territori - Observatori de Projectes i Debats Territorials de Catalunya (<http://territori.scot.cat>). Durant el 2013 s'el·lestiren els articles corresponents a l'*Anuari territorial de Catalunya 2012* i es preparà l'edició digital de l'*Anuari territorial de Catalunya 2013*.

També se seguí amb el recull diari de l'actualitat territorial generada per la premsa, la societat civil i les administracions, i la seva difusió a través de la llista Territori, Facebook, Twitter i Scoop.it.

El portal web Territori ja disposa d'una base documental de més de mil cinc-cents articles d'elaboració pròpia que corresponen a prop d'un miler de projectes i debats territorials desenvolupats a Catalunya entre els anys 2003 i 2012 en els àmbits de l'urbanisme, les infraestructures, la mobilitat i la governança. Tota aquesta informació es pot cercar de manera desagregada en l'àmbit territorial («Cerca al mapa» o «Cerca per comarques»), sectorial («Cerca temàtica») i temporal («Anuaris»).

D'altra banda, s'ha integrat el portal web de la SCOT amb el portal web Territori - Observatori de Projectes i Debats Territorials de Catalunya i amb el portal web del Fòrum Cat 21. Territori i Urbanisme. Al llarg del curs es posaren en funcionament els dotze grups de diàleg per a la culminació d'aquest fòrum durant la primavera de 2014.

Preparació i elaboració de la publicació
Deu anys d'«Anuari territorial de Catalunya» (2003-2012). Una dècada de transformacions, projectes i debats
L'objectiu d'aquesta publicació és sintetitzar, analitzar i interpretar els projectes i debats territorials que s'han desenvolupat a Catalunya entre els anys 2003 i 2012. S'utilitza com a base documental la informació elaborada al llarg de deu anys per l'equip del projecte Territori - Observatori de Projectes i Debats Territorials de Catalunya i continguda al portal web Territori a partir dels anuaris territorials de Catalunya.

Premi Catalunya d'Urbanisme
(Societat Catalana d'Ordenació del Territori)

Aquest premi està inclòs dins el *LXXXII Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC i el lliurament es va fer durant l'acte d'entrega dels Premis Sant Jordi de l'IEC, el dia 22 d'abril de 2013. La ponència formada per Albert Cortina i Ramos, Josep A. Bágüena Latorre, Jordi Bellmunt, Agàpit Borràs i Plana, Robert Juvé i Morillo, Gisela Lorán i Benavent i Josep M. Vilanova i Claret va acordar atorgar el premi a Jornet, Llop, Pastor SLP, arquitectes, pel projecte *Modificació puntual del pla d'ordenació urbanística municipal de Tortosa en el barri de Sant Jaume*. Així mateix, s'atorgaren accèssits a Vilanova-Moya, arquitectes, pel projecte *Pla especial urbanístic de protecció del*

patrimoni històric, arquitectònic, arqueològic, paleontològic, geològic i paisatgístic de Manresa, i a Jornet, Llop, Pastor SLP, arquitectes, pel projecte Pla de millora urbana del centre històric de la Seu d'Urgell.

D'altra banda, el 8 de maig de 2013, s'aprovà la proposta de canvi de nom del Premi Catalunya d'Urbanisme per Premi Manuel de Solà-Morales, i també del Premi Territori per Premi Enric Lluç.

Societat Catalana de Sociolingüística

Any de fundació: 1981

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: JOAQUIM TORRES PLA (fins al 12.3.2013)
JOAN PUJOLAR COS (a partir del 13.3.2013)

Secretaria: JORDI BALLART MACABICH

Tresoreria: ALBERT FABÀ PRATS

Vocalia: JOSEP GUTIÉRREZ TORNÉ
LLUÍS B. POLANCO ROIG
ELVIRA RIERA GIL

Delegat de l'IEC: JOAN A. ARGENTER GIRALT

Nombre de socis: 106

Activitats

«Un projecte per projectar el futur de les llengües»

La ponència fou a càrrec de Raquel Casenoves, de la Universitat Pompeu Fabra, que va presentar la concepció i el desenvolupament d'un programa informàtic capaç de projectar el coneixement de les llengües a llarg i a curt termini i, alhora, de generar diferents escenaris o futurs segons la incidència de factors externs a la llengua, com la immigració o la natalitat. IEC, 10 d'octubre de 2012.

Presentació de dues novetats bibliogràfiques sobre transmissió lingüística familiar

Es va dur a terme la presentació de dues novetats bibliogràfiques: *La transmissió*

familiar del valencià (València, Acadèmia Valenciana de la Llengua, de Brauli Montoya i Antoni Mas) i el monogràfic «La transmissió familiar en les llengües recessives i la revernacularització», de la revista *Caplletra* (núm. 53, Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, coordinat per Brauli Montoya i Antoni Mas). En l'acte van intervenir Joaquim Torres, Albert Fabà i Brauli Montoya. IEC, 15 de novembre de 2012.

Jornada Sociolingüística 2012, a Lleida

La Societat Catalana de Sociolingüística i l'Institut d'Estudis Ilerdencs van organitzar aquesta jornada que va acollir dos actes: la presentació del llibre *Les llengües al sofà. El bilingüisme familiar als països*

de llengua catalana, a càrrec d'Emili Boix (Universitat de Barcelona), i l'exposició «La recerca sociolingüística educativa escolar als Països Catalans», a càrrec de Francesc Xavier Vila (Universitat de Barcelona). Institut d'Estudis Ilerdencs (Lleida), 16 de novembre de 2012.

Debat «Independència i oficialitat lingüística»

Aquest debat es va plantejar com un seminari intern per a estimular el debat acadèmic entre els socis sobre aspectes sociolingüístics d'actualitat. Hi van intervenir Albert Branchadell i Xavier Vila, que van presentar el tema des de perspectives diverses. Després de les intervencions es va fer un debat. L'assistència va ser de quaranta persones. IEC, 16 de gener de 2013.

«La situació jurídica del català: límits emergents després de la sentència de l'Estatut»

L'acte va ser a càrrec d'Eva Pons, professora titular de dret constitucional de la Universitat de Barcelona, que va parlar sobre la situació jurídica actual de la llengua catalana, tres anys després de la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut. IEC, 11 d'abril de 2013.

Taula rodona sobre l'ofensiva contra el català

Aquest acte va ser una col·laboració de la SOCS amb el Cercle XXI. Hi van interve-

nir quatre persones que van analitzar aquesta ofensiva en diversos territoris de llengua catalana. Els ponents van ser Josep Melià (Illes Balears), Miquel Àngel Pradilla (País Valencià), Natxo Sorolla (Franja) i Marina Solís (Catalunya). En el mateix acte es va presentar el número 12 d'*El Butlletí del Cercle XXI*. IEC, 8 de maig de 2013.

«Les actituds i ideologies lingüístiques dels joves d'ensenyament secundari a Catalunya»

L'acte va ser a càrrec de Michael Newman (Queens College - CUNY, Nova York) i Mireia Trenchs i Parera (Universitat Pompeu Fabra, Barcelona). Els ponents van analitzar les actituds i les ideologies lingüístiques especialment en joves immigrants llatinoamericans i xinesos. IEC, 20 de juny de 2013.

Altres activitats

Proposta de Joan Pujolar per al grup de treball del Departament de Cultura

Joan Pujolar va ser convocat com a president de la SOCS a participar en un grup de treball que va engregar el Departament de Cultura. El tema que van treballar va ser el del règim lingüístic català en un context de sobirania política. La Junta de la SOCS va debatre la qüestió per a consensuar la proposta que faria el president al grup de treball. Aquest proposta es va presentar el 29 d'abril de 2013 i va tenir una bona acollida.

Declaració de la SOCS sobre l'ofensiva contra el català

La Societat Catalana de Sociolingüística va fer pública una declaració amb relació a l'ofensiva política contra l'ús de la llengua catalana per part dels organismes del Regne d'Espanya. (Vegeu el text de la declaració en el capítol II, «El Ple», a l'apartat «Declaracions i adhesions institucionals».) Amb aquesta declaració, la SOCS instava la comunitat científica internacional a demanar a la UNESCO i al Consell d'Europa que investiguessin i, en qualsevol cas, condemnessin formalment les polítiques que busquen perjudicar la llengua catalana. La SOCS va enviar aquesta declaració a títol informatiu a societats científiques i revistes internacionals. La declaració va rebre nombroses mostres de suport de persones i institucions de la comunitat científica. També vam rebre una carta de Qian Tang, ajudant del director general d'educació de la UNESCO. En aquesta carta, Qian Tang diu que la UNESCO promou la diversitat lingüística i dona suport a l'ús de les llengües mares en l'educació, però que la UNESCO no té els instruments per obligar els estats a protegir el multilingüisme en l'àrea educativa.

Premi Modest Reixach

El jurat va concedir el premi a l'obra *Notícies d'abans d'ahir*, del sociolingüis-

ta August Rafanell. La primera part del llibre consta d'un recull d'estudis sobre diversos aspectes de la història de la llengua catalana al segle XX. La segona part inclou una història de la destrucció del català durant el franquisme. Aquest premi està inclòs dins el *LXXXII Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC i el lliurament es va fer durant l'acte d'entrega dels Premis Sant Jordi de l'IEC, el dia 22 d'abril de 2013.

Premi Jaume Camp de Sociolingüística

Aquest premi també està inclòs dins el *LXXXII Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC i el lliurament es va fer durant l'acte d'entrega dels Premis Sant Jordi de l'IEC, el dia 22 d'abril de 2013. El jurat el formaren Joaquim Torres (president de la Societat Catalana de Sociolingüística), Xavier Moral (representant d'Òmnium del Vallès Oriental) i Miquel Àngel Pradilla Cardona (membre de la Secció Filològica), el qual atorgà el premi a Francesc Xavier Vila i Moreno pel treball *Entre la cohesió i el plurilingüisme socials. Algunes lliçons internacionals per a les polítiques lingüístiques educatives catalanes*.

Publicacions

Treballs de Sociolingüística Catalana,
vol. 22 (2012).

Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana

Any de fundació:	1982*
JUNTA DIRECTIVA	
Presidència:	SALOMÓ MARQUÈS SUREDA
Presidència d'honor:	JORDI MONÉS PUJOL-BUSQUETS
Vicepresidència:	M. CARMEN AGULLÓ DÍAZ FRANCESCA COMAS RUBÍ
Tresoreria:	RAMON TARRÒS ESPLUGAS
Secretaria:	JULIÀ VÍLAR HERMS
Vocalia:	JORDI FEU GELIS ALEJANDRO MAYORDOMO PÉREZ M. ISABEL MIRÓ MONTOLIU ÀNGEL MOREU CALVO XAVIER MOTILLA SALAS M. PILAR NAVARRO RODRÍGUEZ ANTONI TORT BARDOLET
Delegat de l'IEC:	JOSEP GONZÁLEZ-AGÀPITO GRANELL
Nombre de socis:	90

* Aquesta societat és filial de l'IEC des de 2001.

Activitats

XX Jornades d'Història de l'Educació:

«Cohesió social i educació: idees, polítiques i experiències»

Andorra, del 7 al 9 de novembre de 2012.

— Conferència inaugural: «L'ahir i l'avui de l'educació a Andorra», a càrrec de Roser Bastida, consellera general, i Roser Suñé, ministra d'Educació i Joventut.

— Primera sessió: «Propostes teoricopedagògiques i polítiques entorn de la

cohesió social al llarg del segle xx». Relatora: M. Carmen Agulló, de la Universitat de València.

— Segona sessió: «Política, accions i experiències de cohesió social en l'àmbit educatiu reglat (escoles, instituts, universitat) al llarg del segle xx». Relator: Jordi Feu, de la Universitat de Girona.

— Tercera sessió: «Accions i experiències de cohesió social fora de l'escola, en l'àmbit de la societat civil al llarg

del segle xx». Relator: Pere Soler, de la Universitat de Girona.

— Quarta sessió: «L'educació a Andorra (segle XIX i XX)». Relator: Antoni Torres i Mañas, professor de ciències socials del centre de segona ensenyança d'Encamp de l'Escola Andorrana, antic director de Sistemes Educatius i Sistemes Escolars del Ministeri d'Educació i Joventut.

— Cinquena sessió: «Aportacions a la historiografia educativa». Relator: Àngel Moreu, de la Universitat de Barcelona.

Seminari «Freinet, història i modernitat» Universitat de les Illes Balears (UIB), 24 de maig de 2013. Organitzat conjuntament amb la UIB, inclogué les sessions següents:

— Conferència principal: «La cultura escolar freinetiana vigente en España durante la II República», a càrrec de José Luis Hernández Huerta, de la Universitat de Valladolid.

— Ponència i mostra de materials: «Les revistes escolars freinetistes a la Menorca de la II República», a càrrec de Pere Alzina Seguí, coordinador dels estu-

dis de mestre i professor associat a la seu de Menorca de la UIB.

— Ponència i mostra de materials: «Les revistes escolars i els materials freinetistes al País Valencià», a càrrec d'Alfred Ramos González, mestre i escriptor, membre fundador de l'Associació per a la Correspondència i la Impremta Escolar (ACIES) i el Moviment Cooperatiu d'Escola Popular del País Valencià (MCEP-PV).

— Taula rodona: «L'ahir i l'avui de Freinet als territoris de parla catalana», moderada per Bernat Sureda, de la UIB, amb la intervenció d'Antoni J. Colom, de la Universitat de les Illes Balears; Jaume Carbonell, de la Universitat de Vic; Ferran Zurriaga, de l'ACIES i MCEP-PV, i Ramon Bassa, de la UIB.

Publicacions

Educació i Història: Revista d'Història de l'Educació, núm. 20 (juliol-desembre 2012): *Models europeus d'acollida a les infàncies durant el segle XX*; núm. 21 (gener-juny 2013): *Influències i vigències del pensament pedagògic contemporani en l'inici del segle XXI*.

Institució Catalana d'Estudis Agraris

Any de fundació: 1984

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: JOSEP M. VIVES DE QUADRAS

Vicepresidència: FRANCESC REGUANT FOSAS

Secretaria: ESTER JOVÉ ALSINA

Tresoreria: SANTIAGO POCINO PEÑALBA

Vocalia: M. JOSÉ CHESA MARRO

JOSEP M. ESPELTA GUARDIA

ANNA JACAS BENAGES

JOAN SAUS ARÚS

Coordinadors de les seccions

Agricultura General: JOAN ANGLÈS SEDÓ

Estudis Rurals: GEMMA FRANCÈS TUDEL

Forestal: IÑIGO REBOLLO SAN MIGUEL

Història Rural: ASSUMPTA SERRA CLOTA

Jardineria i Paisatgisme: JOAQUIM CAMPS MASICH

Protecció Vegetal: ESTER TORRES GÜELL

Ramaderia: JOSEFINA PLAIXATS BOIXADERA

Sòls: EDUARD ALCAÑIZ BALDELLOU

Viticultura i Enologia: JOSEP M. PUIGGRÒS JOVÉ

Delegada territorial a Tarragona: M. FRANCESCA FORT MARSAL

Delegat territorial a Girona: VICENÇ LLOVET ROQUÉ

Delegat territorial a Lleida: SANTIAGO PLANAS DE MARTÍ

Delegada de l'IEC: MERCÈ DURFORT COLL

Nombre de socis: 349

Activitats

— Tertúlia de Protecció Vegetal: Visita a Mercabarna. Barcelona, 3 de setembre de 2012.

— Tertúlia de Protecció Vegetal: «OGMS. Criteris per a la interpretació dels resultats», a càrrec d'Ester Torres. IEC, 1 d'octubre de 2012.

— Tertúlia d'Estudis Rurals: «Bosc mediterranis, canvi global i gestió forestal», a càrrec de Josep M. Espelta. IEC, 23 d'octubre de 2012.

— Jornada Transcatalònia 2012: «Sòls de la comarca d'Osona», a càrrec d'Antoni Baltiérrez Moras i Xavier Castellort i coordinada per Josep M. Alcañiz. Itinerari per Osona, 27 d'octubre de 2012.

— Tertúlia de Protecció Vegetal: «Les ADV: 30 anys millorant la sanitat vegetal a Catalunya», a càrrec de Jordi Peix. IEC, 5 de novembre de 2012.

— Tertúlia d'Estudis Rurals: «Les implicacions del sector agrari català si som independents», a càrrec d'Andreu Ferrer. IEC, 20 de novembre de 2012.

— Curs d'introducció a la defensa de la propietat forestal pública, a càrrec d'Ignacio Pérez-Soba Díez del Corral. IEC, 29 i 30 de novembre de 2012.

— Assemblea General de socis de la ICEA. IEC, 12 de desembre de 2012.

— Tertúlia de Protecció Vegetal: «El pas de la visió simple a la visió complexa del sistema agrari», a càrrec d'Andreu Vila. 4 de febrer de 2013, Barcelona, IEC.

— Fòrum Forestal de Barcelona 2013. Coordinador: Iñigo Rebollo. IEC, 26 de febrer de 2013.

— Tertúlia de Protecció Vegetal: «El control de les plagues avui», a càrrec de Montse Martí. IEC, 4 de març de 2013.

— 3rd European Bois Noir International Workshop. Coordinadora: Ester Torres. IEC, 20 de març de 2013.

— Tast «Vins dolços i secs a base de Garnatxa de la DO Empordà». IEC, 4 d'abril de 2013.

— Tertúlia de Protecció Vegetal: «El pla de seguretat alimentària 2012-2016», a càrrec d'Alfons Vilarrasa. IEC, 8 d'abril de 2013.

— Presentació del llibre *Percepcions de l'espai agrari periurbà*, a càrrec de Josep Montasell. IEC, 25 d'abril de 2013.

— Tertúlia de Protecció Vegetal: «Experiències d'una PIME en la recerca, desenvolupament, registre i comercialització de productes bioplaguicides microbians», a càrrec de Carolina Fernández. IEC, 13 de maig de 2012.

— Curs pràctic d'aplicacions forestals de la tecnologia LiDAR: Open GIS, FUSION i R en l'avaluació dels recursos forestals. IEC, 14 i 15 de maig de 2013.

— Projectió del documental *Interior de paisatge* i posterior debat tertúlia. IEC, 29 de maig de 2013.

— Tertúlia de Protecció Vegetal: «La problemàtica del canvi climàtic i l'agricultura a Catalunya», a càrrec de

Josefina Plaixats (UAB). IEC, 3 de juny de 2013.

— Presentació del grup de recerca de les varietats autòctones de la vinya de l'àrea dels països de parla i cultura catalanes (ICEA) i la Fundació VINSEUM al Museu de les Cultures del Vi de Catalunya. Vilafranca del Penedès, 12 de juny de 2013.

— I Tarda de Jardins i Jardiners, i presentació de l'espai web Jardins i Jardiners: Art, Ciència i Ofici als Països Catalans. IEC, 18 de juny de 2013.

— Tertúlia de Protecció Vegetal: «El punt de vista de Bon Preu sobre la comercialització dels productes agrícoles», a càrrec de Joan Font. IEC, 25 de juny de 2013.

— Jornada tècnica «La regeneració del bosc després d'incendi. Bases ecològiques, estratègies silvícoles», organitzada conjuntament amb el CREAF i la SCB. IEC, 27 de juny de 2013.

— IV Congrés d'Art, Paisatge Vitivinícola i Enoturisme. Subirats, 27 i

28 de juny de 2013 (ICEA, ETSAB, URV).

— XXVIII Jornada d'Agricultura a Prada: «Agricultura, alimentació i fam». Liceu Renouvier (Prada), 17 d'agost de 2013.

Premi de la Institució Catalana d'Estudis Agraris

Aquest premi està inclòs dins el *LXXXII Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC i el lliurament es va fer durant l'acte de lliurament dels Premis Sant Jordi de l'IEC, el dia 22 d'abril de 2013. S'atorgà a Josep Marfull Oromí pel treball *La séquia de Torres (Lleida), un sistema hidràulic a la vall del Segre. Poblament i espais agraris a la plana de Lleida a l'edat mitjana*.

Publicacions

Quaderns Agraris, núm. 33 (desembre 2012).

Dossiers Agraris, núm. 14 (2012): *La varietat sumoll*.

Societat Catalana de Comunicació

Any de fundació:	1985
JUNTA DIRECTIVA	
Presidència:	ROSA M. FRANQUET CALVET
Vicepresidència:	CARLES PONT SORRIBES
Secretaria:	JAUME DURAN CASTELLS
Tresoreria:	SERGI CORTIÑAS ROVIRA
Vocalia primera:	CARMINA CRUSAFON BAQUÉS
Vocalia segona:	BELÉN MONCLÚS BLANCO
Vocalia tercera:	MAGDA SELLÉS QUINTANA
Delegat de l'IEC:	JOSEP M. MUNTANER PASQUAL
Nombre de socis:	128

Activitats

Sessió inaugural del curs 2012-2013

IEC, 8 de novembre de 2012. «El paper dels mitjans de comunicació en els processos democràtics», a càrrec d'Enric Marín de la UAN i expresident de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, i Josep M. Casasús, periodista, membre de l'IEC i catedràtic de la Universitat Pompeu Fabra.

IV Jornada de Recerca i Innovació

Docent en Comunicació als Països Catalans

IEC, 17 de desembre de 2012. En aquesta edició, la jornada va posar l'accent en la innovació docent, una mena de recerca fonamental en els nous marcs d'avaluació que sorgeixen al voltant de l'horitzó de

Bolonya. La sessió de la tarda va versar sobre aquestes temàtiques i es va optar per un format de taller, amb presentacions de projectes desenvolupats a les diferents universitats catalanes. Aquesta jornada va destacar per l'alta participació en la doble sessió de treball i pel nivell de les presentacions. El dinamisme del format, amb presentacions curtes seguides d'un debat, va facilitar el contacte entre les idees i les metodologies dels diferents projectes, i va enriquir el resultat final de la trobada científica.

Jornada anual a Girona 2013:

«La formació en comunicació: reptes i estratègies per la captació de talents»

Girona, 7 de juny de 2013.

— Conferència sobre la formació en comunicació, a càrrec de Josep M. Martí, president del Col·legi de Periodistes de Catalunya.

— Taula rodona i debat amb la participació de Toni Sellas, coordinador de continguts de la mesa sectorial dels mitjans de comunicació, membre del Grup de Recerca en Comunicació Social i Institucional de la Universitat de Girona (UdG); Ferran Clavell, de l'Àrea de Mitjans Digitals de Televisió de Catalunya; Xavier Ruiz Collantes, degà de la Facultat de Comunicació de la Universitat Pompeu Fabra (UPF), i Josep M. Català, degà de la Facultat de Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).

— «Històries d'èxit». Estudiants de diferents universitats dels Països Ca-

talans van parlar de projectes que han endegat i que han sobresortit: Alfons Hernández Mas (UAB) amb Digid, Comunicació Online i Identitat Digital; Xevi Montoya i David Martí (Universitat Ramon Llull) amb Playbrand, Estratègies Crossmedia; Andrea Gómez i Anna Pacheco (UPF) amb el blog Joves Sobresalientes a *El Periódico*; Jep Pla i Francesc Casadellà (UdG) amb La Perruquera, Agència Creativa de Publicitat, i David Lozano (UdG) amb el blog D2Visual, Actualitat en Vídeo.

Publicacions

Comunicació: Revista de Recerca i d'Anàlisi, núm. 29 (2) (novembre 2012); núm. 30 (1) (maig 2013).

Periodística, núm. 14 (novembre 2012): *Comunicació de risc i crisi: nova recerca.*

Societat Catalana de Llengua i Literatura

Any de fundació: 1986

JUNTA DIRECTIVA

Fins al 26 de novembre de 2012

Presidència: AUGUST BOVER I FONT
Vicepresidència: M. ROSA LLORET ROMAÑACH
Tresoreria: ESTEVE CLUA JULVE
Secretaria: JOAN ANTON RABELLA RIBAS
Vocalia: MILA SEGARRA NEIRA
CATERINA VALRIU LLINÀS

A partir del 26 de novembre de 2012

Presidència: MANUEL LLANAS PONT
Vicepresidència: DANIEL CASALS MARTORELL
Tresoreria: MARCEL ORTÍN RULL
Secretaria: HÈCTOR MORET COSO
Vocalia: MONTSERRAT BACARDÍ TOMÀS
FRANCESC FOGUET BOREU

Delegat de l'IEC: JOSEP MORAN O CERINJAUREGUI

Nombre de socis: 364

Activitats

— 5-7 d'octubre de 2012. VIII Jornades d'Intercanvi Cultural, celebrades a Lleida i a Mequinensa i coorganitzades amb la Universitat de Lleida, la Institució de les Lletres Catalanes, l'Institut d'Estudis Ilerdencs, el Museu de Lleida, l'Ajuntament de Mequinensa, la Societat Verdguer i la Càtedra Verdguer d'Estudis Literaris (Universitat de Vic).

— 24 d'octubre de 2012. Jornada «La llengua de Sales, Calders i Tísner», en el decurs de l'Any Sales Calders Tísner. Tingué lloc a l'IEC i fou a càrrec de Xavier Pla, Carlos Guzmán i Xavier Luna-Batlle. Maria Campillo, reconeguda estudiosa de l'obra de Calders, va ser l'encarregada de moderar l'acte. També es va dur a terme la taula rodona «Els models del català literari», en la qual participaren Enric

Sòria, Joan-Lluís Lluís, Claudio Sanna i Màrius Serra, moderats per Joan-Elies Adell. L'organització fou a càrrec de l'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat de Catalunya, amb la col·laboració de la SCLL.

— 9-10 de novembre de 2012. VIII Trobada del Grup d'Estudis Etnopoètics: «Erotisme i tabús en l'etnopoètica», celebrada a Bocairent i coorganitzada amb la Universitat d'Alacant, la Universitat de les Illes Balears i la Universitat Rovira i Virgili.

— 20 de desembre 2012. Conferència de Valèria Gaillard: «Premi Nobel de Literatura 2012: Dir sense parlar», a la Sala Puig i Cadafalch de l'IEC. Es va pronunciar també a València el 23 de gener de 2013 a l'Octubre Centre de Cultura Contemporània.

Publicacions

- BACARDÍ, Montserrat; FOGUET, Francesc; GALLÉN, Enric (ed.). *La literatura catalana contemporània: intertextos, influències i relacions*. Barcelona: Societat Catalana de Llengua i Literatura: Universitat Autònoma de Barcelona, 2013. 263 p. (Treballs de la Societat Catalana de Llengua i Literatura; 8)
- DOMINGO, Josep M. (ed.). *Joc literari i estratègies de representació: 150 anys dels Jocs Florals de Barcelona*. Barcelona: Societat Catalana de Llengua i Literatura, 2013. 435 p. (Treballs de la Societat Catalana de Llengua i Literatura; 7)
- Llengua & Literatura*, vol. 23 (2013).

Societat Catalana de Tecnologia

Any de fundació: 1986

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: FREDERIC LUQUE CARRILLO
Vicepresidència: RAMON IZQUIERDO CLEMENTE
Tresoreria: GEMMA ROCA PALLARÈS
Secretaria: NÚRIA SALÁN BALLESTEROS
Vocalia: AGUSTÍ EGEA ÀLVAREZ
DAVID ATZET ROVIRA
AINA BARCELÓ CUERDA
MARC BARRACÓ SERRA
NARCÍS BARTINA BOXA
RICARD BOSCH TOUS
RAMON BRAGÓS BARDIA
JOAQUIM COROMINAS VIÑAS
XAVIER CUFÍ SOLÉ
CARMINA LUQUE
MANEL PAGÈS PANADÈS
XAVIER PARDELL PEÑA

Delegada de l'IEC: ALÍCIA CASALS GELPÍ

Nombre de socis: 117

Activitats

— Cicle de lectures de 2012: *Còmic, ciència i tecnologia*. La Societat Catalana de Tecnologia i la Càtedra UNESCO de Tècnica i Cultura de la UPC organitzen conjuntament aquesta activitat des d'inicis de 2010. El cicle té per objectiu divulgar la ciència i la tecnologia a la societat

utilitzant l'art com a instrument pedagògic, aproximant dos àmbits, l'artístic per un costat i el científic i tecnològic per un altre. La sessió es titula «Ciència i tecnologia al servei de déus i titans: d'*Alien* a *Prometheus*» i es llegí *Alien. La historia ilustrada*, d'Archie Goodwin i Walter Simonson, editada per Diàbolo Ediciones.

Els participants van ser Àngel Sala, Daniel Fernández i Jordi Sánchez Navarro. IEC, 13 de setembre de 2012.

— Seminari «Aplicació de la biomecànica a l'esport», a càrrec de Ventura Ferrer Roca, especialista en biomecànica al Centre d'Alt Rendiment (CAR) de Sant Cugat i membre del Grup d'Investigació del Rendiment i la Salut de l'Alt Nivell Esportiu (GIRSANE) de la mateixa institució. Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Industrial de Barcelona (ETSEIB), Universitat Politècnica de Catalunya, 19 de novembre de 2012.

— Seminari «De l'empresa tradicional a la 2.0», a càrrec de Dídac Lee, conseller delegat d'Inspirit. Facultat d'Informàtica de Barcelona (FIB) (Campus Nord UPC), 20 de febrer de 2013.

— XVIII Jornades del Cable i la Banda Ampla a Catalunya, organitzades pel Centre d'Estudis sobre el Cable (CECABLE) i Escola d'Enginyeria de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Escola d'Enginyeria de la UAB, del 7 al 9 de maig de 2013.

— Jornada «El futur en tecnologia de disseny. Plataforma acadèmica 2D i 3D per a projectistes i enginyers». Incloué la descripció del conveni subscrit entre la Generalitat de Catalunya i el PTC per oferir tecnologia a escoles secundàries i a la Universitat de Catalunya; una demostració de la tecnologia PTC, i la presentació del concurs First-FTC / Lego League (Fundación Scientia). UPC - Campus Diagonal Nord, 29 de maig de 2013.

Premi de la Societat Catalana de Tecnologia

Aquest premi està inclòs dins el *LXXXII Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC i el lliurament es va fer durant l'acte d'entrega dels Premis Sant Jordi de l'IEC, el dia 22 d'abril de 2013. Va ser atorgat a Oriol Gallemí i Rovira pel treball *Aportacions a la transferència de tecnologia energètica aeroespacial cap al vehicle verd construïble a Catalunya*.

Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica

Any de fundació: 1991

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: MÒNICA RIUS PINIÉS
Vicepresidència: EMMA SALLEN DEL COLOMBO
Secretaria: MIQUEL TERREU GASCON
Tresoreria: JORDI FERRAN BOLEDA
Vocalia: FRANCESC X. BARCA SALOM
JOSEP BERNABEU MESTRE
PASCUAL BERNAT LÓPEZ
ÁNGEL CALVO CALVO
JOSEP M. CAMARASA CASTILLO
RICARD DURAN PINEDA
PERE DE LA FUENTE COLLELL
LLUÍS GARRIGÓS OLTRA
PERE GRAPÍ VILUMARA
NÉSTOR HERRÁN CORBACHO
ÀLVAR MARTÍNEZ VIDAL
MARIA ROSA MASSA ESTEVE
JOSÉ PARDO TOMÁS
JOSEP MANEL PARRA SERRA
MERCÈ PIQUERAS CARRASCO
ROSER PUIG AGUILAR
CARLES PUIG PLA
ANTONI ROCA ROSELL
XAVIER ROQUÉ RODRÍGUEZ
JOSEP MIQUEL VIDAL HERNÁNDEZ
ALFONS ZARZOSO ORELLANA

Delegat de l'IEC: DAVID JOU MIRABENT

Nombre de socis: 284

Conferència magistral

— «In James Joule's laboratory: Gestural knowledge and experimentation in the Nineteenth Century», per Otto Sibum (Universitat d'Uppsala). Coordinada per Xavier Roque, del Centre d'Història de la Ciència de la Universitat Autònoma de Barcelona (CEHIC-UAB). IEC, 31 d'octubre de 2012.

Cicles temàtics

Les atmosferes tòxiques de la societat industrial

Coordinat per Ximo Guillem i José R. Bertomeu, de l'Institut d'Història de la Medicina i de la Ciència López Piñero (IHMC), amb la col·laboració de Clara Florensa i Agustín López, del CEHIC-UAB. Les conferències van tenir lloc a Barcelona, a la seu de l'IEC, i a València, a l'IHMC, i es van retransmetre simultàniament a les dues ciutats.

— Taula rodona en el cinquantè aniversari de la publicació de *Primavera silenciosa* (*Silent spring*), de Rachel Carson, coordinada per C. Florensa i A. López, del CEHIC-UAB, i amb la participació de Joandomènec Ros (IEC), Miquel Porta (Institut de Recerca de l'Hospital del Mar), Antonio Buj Buj (UB), Joaquim Elcacho i Gustavo Duch. 4 de desembre de 2012.

— «Urbanity spoiled. Pollution in the city in and beyond the age of smoke», a càrrec de Frank Uekoetter, del Rachel Carson Center. 7 de febrer de 2013.

— «Agricultural pesticides & public health in the Twentieth Century», a càrrec de Nathalie Jas, de la unitat de recerca Risques, Travail, Marchés, Etat (RITME) de l'Institut National de la Recherche Agronomique (INRA). 28 de febrer de 2013.

— «Dangerous trade. Histories of industrial hazard across a globalizing world», a càrrec de Joseph Melling, del Centre for Medical History de la Universitat d'Exeter. 7 de març de 2013.

— «Industrial pollution and risk: the great French shift, 1750-1850», a càrrec de Thomas Le Roux, de la Maison Française d'Oxford (CNRS). 21 de març de 2013.

— «Amianto: de problema laboral a riesgo ambiental, 1960-1980», a càrrec d'Alfredo Menéndez Navarro, de la Universitat de Granada. 16 d'abril de 2013.

La vida social de pedres i ossos: noves visions en la història de l'arqueologia, la paleontologia i la paleoantropologia
 Coordinat per Clara Florensa, del CEHIC-UAB; Miquel Carandell, de la Universitat Pompeu Fabra, i Oliver Hochadel, de la Institució Milà i Fontanals, i organitzat en col·laboració amb la Institució Milà i Fontanals del Consell Superior d'Investigacions Científiques (IMF-CSIC).

— «From Las Vegas to the Bosnian Pyramids. Archaeology as popular culture», per Cornelius Holtorf, de la

Universitat Linnaeus (Kalmar, Suècia).
30 d'octubre de 2012.

— «Una dimensió diferent: la controvèrsia pública de l'Home d'Orce», per Miquel Carandell, del CEHIC-UAB. 29 de novembre de 2012.

— «Arqueología y Sociedad, una relación de pareja», per Margarita Díaz-Andreu, de la UB. 13 de desembre de 2012.

— «Hacer una montaña mágica (presentación del libro sobre el proyecto de Atapuerca)», per Oliver Hochadel, de la IMF-CSIC. 17 de gener de 2013.

— «Caos, orden y dinosaurios: las ciencias de *Jurassic Park*», per Carlos Tabernero, del CEHIC-UAB. 14 de febrer de 2013.

— «La mitología de los dinosaurios», per José Luis Sanz, de la Universitat Autònoma de Madrid. 14 de març de 2013.

*La dona i el seu cos: cultura sexual
i reproducció entre el franquisme
i la transició democràtica*

Coordinat per Sara Fajula, del Museu d'Història de la Medicina de Catalunya (MHMC) i el Col·legi Oficial de Metges de Barcelona (COMB), i organitzat en col·laboració amb el Museu d'Història de la Medicina de Catalunya.

— «Anticoncepción, medicina y feminismo en España. Derechos políticos y prácticas de salud», per Teresa Ortiz Gómez, de la Universitat de Granada. 11 de desembre de 2012.

— «Hormonas de síntesis y prevención del embarazo. Una discusión científica y dogmática en la España franquista», per Esteban Rodríguez Ocaña, de la Universitat de Granada. 12 de desembre de 2012.

— «Movimiento feminista y sanitario por la planificación familiar en Sevilla durante la transición democrática», per Ágata Ignaciuk, de la Universitat de Granada. 9 d'abril de 2013.

— «Reproducción y anticoncepción en Sevilla desde finales del franquismo a la transición democrática», per Eugenia Gil, de la Universitat de Sevilla. 11 d'abril de 2013.

*Objectes perduts: explicar i exposar
ciència a museus i altres llocs públics*

Coordinat per Alfons Zarzoso, del MHMC i el CEHIC-UAB, i organitzat en col·laboració amb el MHMC.

— «El asco y el ojo inexperto: retórica visual del museo anatómico de Gustav Zeiller», per Nike Fakiner, del Instituto de Filosofía - CSIC. 22 de gener de 2013.

— «Una història evanescent vs. el retorn del Museu Roca: Un espectacle d'anatomia humana a la Barcelona del primer terç del s. xx», per Alfons Zarzoso, del MHMC i el CEHIC-UAB. 5 de febrer de 2013.

— «Experiències arran de la trobada entre ciència i art a Barcelona», per Josep Perelló, de la UB. 26 de febrer de 2013.

— «Explicar objectes, exposar conceptes, evocar històries: apunts sobre muntatges efímers en espais públics», per Dani Freixes, de Varis Arquitectes. 12 de març de 2013.

Turing, 100 Anys. Al voltant del centenari del naixement del científic de la computació Alan M. Turing (1912-1954)

Coordinat per Jordi Fornés, de la UPC; Xavier Roqué, del CEHIC-UAB, i Néstor Herran, de la Universitat Pierre et Marie Curie (París).

— «Enginyeria», per Miquel Barceló, de la UPC. 13 de setembre de 2012.

— «Lògica», per Ton Sales Porta, de la UPC. 3 d'octubre de 2012.

— «Morfogènesi», per Ricard V. Solé, de la ICREA-UPF. 25 d'octubre de 2012.

Més enllà de Grècia: cap a una visió multicultural de les matemàtiques

Coordinat per Josep Pla, de la UB, i Mònica Blanco, de la UPC.

— «Egipte *versus* Babilònia: una comparació matemàtica», per Josep Pla, de la UB. 1 de març de 2013.

— «Les matemàtiques a al-Àndalus», per Carles Dorce, de la UB. 5 d'abril de 2013.

— «Sangakus. Àlgebra i geometria al Japó de l'època EDO (1600-1868)», per Ramon Nolla, de l'IES Pons d'Icart (Tarragona). 26 d'abril de 2013.

— «Pitàgores a la Xina, o el procediment Gou Gu», per Iolanda Guevara, de l'IES Badalona VII. 24 de maig de 2013.

El debat sobre els límits de la ciència i l'estudi de fenòmens paranormals

Coordinat per Annette Müllberger, del CEHIC-UAB, i organitzat en col·laboració amb el CEHIC-UAB.

— «La història de l'estudi dels fenòmens paranormals: espiritisme i investigació psíquica», per Annette Müllberger, del CEHIC-UAB. 26 de març de 2013.

— «El hipnotismo en España en las primeras décadas del s. xx», per Ángel González de Pablo, de la Universitat Complutense de Madrid. 2 d'abril de 2013.

— «Voyantes en Europe entre les deux guerres», per Nicole Edelman, de la Universitat de París Oest. 16 d'abril de 2013.

— «La pràctica de la metapsíquica a Espanya: entre ciència i religió», per Mònica Balltandre, de la UAB. 24 d'abril de 2013.

De la ciència a l'imaginari. Una lectura científica de Jules Verne

Col·loquis coordinats per Pasqual Bernat, del CEHIC-UAB i l'Agrupació Astronòmica d'Osona, i en col·laboració amb la Xarxa de Biblioteques de la Diputació i la Societat Catalana Jules Verne. Les sessions tingueren lloc a la Biblioteca Sagrada Família de Barcelona.

— «Una literatura a la recerca d'autor. El cas de Jules Verne i la novel·la de la ciència». 2 d'octubre de 2012.

— «*Viatge al centre de la Terra*. Un descens trepidant al cor del coneixement i la ciència del segle XIX». 23 d'octubre de 2012.

— «Els cinc-cents milions de la Begum. Ciència, política i utopia». 14 de novembre de 2012.

— «París al segle XX. La ciència deshumanitzada pren el control». 18 de desembre de 2012.

Icones de ciència. La imatge del científic a través del cine

En una iniciativa per apropar la història de la ciència i els seus debats actuals a tots els públics, el XEHC (Xerrades d'Estudiants d'Història de la Ciència), dins el programa de Col·loquis de la SCHCT i en col·laboració amb el Casal de Joves Palau Alòs, organitzà un cicle de cinefòrum amb la finalitat de discutir idees recurrents al voltant dels científics i de la ciència, com la imatge del geni creador, el científic solitari aïllat del món, el moment «eureka!», la separació entre ciència teòrica i ciència aplicada o el concepte de ciència neutra. El cicle estigué format per tres sessions dirigides per diversos membres del XEHC que presentaren la pel·lícula i després conduïren el debat amb el públic assistent. Les sessions tingueren lloc al Casal de Joves Palau Alòs (Barcelona). Les projeccions foren les següents:

— 12 d'abril. *Creation* (2009), de Jon Amiel. Pel·lícula sobre la figura de Darwin i la generació de la selecció natural com a mecanisme per a explicar l'evolució de les espècies. Sessió coordinada per Clara Florensa i Laura Valls.

— 3 de maig. *Einstein i Eddington* (2008), de Philip Martin. Film sobre la figura d'Einstein i, especialment, sobre el moment en què va adquirir una fama mundial gràcies a les observacions astronòmiques d'Arthur Eddington. Sessió coordinada per Joaquim Berenger i Gustavo Corral.

— 7 de juny. *Freud, passió secreta* (1962), de John Huston. Film que explora una part de la vida de Freud i el procés en què desenvolupa les tècniques de psicoanàlisi. Sessió coordinada per Mònica Balltandre, Andrea Graus i Óscar Montero Pich.

Seminaris a Osona

Coordinats per Pasqual Bernat, tingueren lloc a la seu de l'Agrupació Astronòmica d'Osona (AAO).

— «De la cuina a la fàbrica. L'aliment industrial i el frau (1850-1930)», per Ximo Guillem, de l'IHMC. 6 de novembre de 2012.

— «La revolució industrial i la literatura a Catalunya», per Xavier Duran. 12 de febrer de 2013.

— «Catalanistes i tecnòcrates a la II República: els enginyers industrials, de Barcelona a Núria (passant per Vic)», per

Jaume Valentines, de la UPC. 11 de juny de 2013.

Altres activitats en què col·labora la SCHCT

— XII Trobada d'Història de la Ciència i de la Tècnica. València, 15-18 de novembre de 2012.

— VII Simposi sobre Ensenyament i Història de la Ciència: «Orientació, metodologies i perspectives». IEC, 15 i 16 de març de 2013. Coordinador: Pere Grapí.

— Setena Escola de Primavera en Història de la Ciència i la Divulgació.

Institut Menorquí d'Estudis (Maó), 16-18 de maig de 2013.

— Lliurament de l'XI Premi Antoni Quintana i Marí per a treballs de recerca de batxillerat, atorgat al treball *La fàbrica de carburs de Berga*, d'Arnau Plans, el 16 de novembre de 2012, en el marc de la XII Trobada d'Història de la Ciència i de la Tècnica, que tingué lloc a l'IHCM López Piñero (València).

Publicacions

Actes d'Història de la Ciència i de la Tècnica, vol. 5 (2012).

Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació

Any de fundació: 1993

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: ABEL MARINÉ FONT
Vicepresidència: ANTONI MATEOS GUÀRDIA
Tresoreria: SÍLVIA BAÑARES VILELLA
Secretaria: MARÍA RODRÍGUEZ-PALMERO SEUMA
Vocalia: VICTÒRIA CASTELL GARRALDA
PERE CASTELLS ÈSQUÉ
JESÚS CONTRERAS HERNÁNDEZ
RAMON ESTRUCH RIBA
ROSAURA FARRÉ ROVIRA
ESTANISLAU FONS SOLÉ
BUENAVENTURA GUAMIS LÓPEZ
CLAUDI MANS TEIXIDÓ
EDUARD MATA ALBERT
JOSEP M. MONFORT BOLÍVAR
ANNA PALENCIA GARCÍA
ÀNGELS ROURA REGINCÓS
JORDI SALAS-SALVADÓ
GEMMA SALVADOR CASTELL
M. CARMÉ VIDAL CAROU

Delegat de l'IEC: DAMIÀ BARCELÓ CULLERÉS

Nombre de socis: 271

Activitats

V Congrés Internacional d'Autocontrol i Seguretat Alimentària: «Junts, aliments amb garantia»

Barcelona, del 17 al 19 d'octubre de 2012. L'ACCA va compartir aquest pro-

jecte amb les principals empreses agroalimentàries de Catalunya i amb els professionals que treballen en seguretat alimentària, amb la instal·lació d'un estand.

*Jornada sobre els avenços científics
i la revolució al sector alimentari*

Organitzada conjuntament amb la Facultat de Veterinària de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), el 20 de novembre de 2012. «Impacte de la recerca realitzada des de mitjan segle xx, sobre la indústria i la societat del segle XXI», a càrrec de David Jou, de la UAB.

*Presentació del llibre: Vi, cos i cervell,
de Ramon Viader*

IEC, 14 de desembre de 2012. S'hi impartí la conferència «Llengua artificial i vi», a càrrec de Manuel del Valle.

*Conferència sobre l'etiquetatge
dels aliments*

IEC, 29 de maig de 2013. «La nova regulació de l'etiquetatge dels aliments a la UE: estem preparats per al dia D, el 13 de desembre de 2014?», a càrrec de Lluís González Vaqué, exconseller de la Comissió Europea, membre d'honor de l'ACCA i vicepresident de l'Asociación Iberoamericana para el Derecho Alimentario.

*Jornada «La caducitat dels aliments.
Entre la salut i la seguretat»*

IEC, 16 d'abril de 2013. Les ponències presentades van ser: «Per què cal fixar una data de caducitat o de consum preferent dels aliments?», a càrrec de Rosaura Farré, catedràtica emèrita de nutrició i bromatologia i vocal de l'ACCA; «Aspectes normatius: la data de caducitat dels

aliments», a càrrec de Patrícia Gosàlbez Rafel, de l'Agència Catalana de Seguretat Alimentària (ACSA); «Dates de caducitat i indústria alimentària», a càrrec d'Agustí Roque, de l'Associació d'Indústries d'Alimentació i Begudes de Catalunya (AIABECA), i «Data de caducitat: seguretat o malbaratament? Visó del consumidor», a càrrec d'Anna Burgués, de la Federació Nacional de Mestresses de Casa - UNAE.

*Jornada sobre el malbaratament
d'aliments i la seguretat alimentària*

Barcelona, 17 de juny de 2013. La jornada fou organitzada conjuntament amb l'Agència de Salut Pública de Catalunya i la Fundació Banc dels Aliments. Inaugurada pel conseller de Salut, Boi Ruiz; el president de l'ACCA, Abel Mariné, i el president de la Fundació Banc dels Aliments de Barcelona, Antoni Sansalvadó, inclogué els blocs següents:

— «Les persones en risc d'exclusió i el malbaratament a Catalunya. Situació actual», presentat per Assumpció Roset, comissionada per a la gent gran de l'Ajuntament de Barcelona, amb les conferències «Taula per a la distribució gratuïta d'aliments a persones en situació d'exclusió», a càrrec de Jaume Forés, de l'Institut d'Assistència i Serveis Socials, del Departament de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya; «El malbaratament a Catalunya», a càrrec d'Elena Bagaria, de l'Agència de Residus

de Catalunya, del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya, i «El futur dels fons europeus», a càrrec d'Adolfo Tris, del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural, de la Generalitat de Catalunya.

— «La visió dels donants. Compartint experiències», presentat per Alfons Vilarrasa, de l'ACSA, amb les ponències «La cadena de subministraments», a càrrec de David Esteller de l'AECOC; «La distribució», a càrrec d'Anna Bolet, de Caprabo; «La restauració», a càrrec de Marc Puig-Pey, de la Fundació Alicia, i «El sector productor agroindustrial», a càrrec de Ramon Sarroca, de la Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya (FCAC).

— «La visió dels gestors. Compartint experiències», presentat per Glòria Cugat de l'ACSA, amb les ponències «Banc dels Aliments», a càrrec de Jordi Peix; «Nutrició Sense Fronteres», a càrrec de Mercè Vidal; «Ajuntament de Reus», a

càrrec de Montse Vilella, i «Distribució Solidària d'Aliments de Nou Barris», a càrrec de Miquel Feltrer.

— «La visió dels consumidors i el seu rol en el malbaratament dels aliments», presentat per Gemma Salvador, de l'ACCA. Promoció de la Salut. ASPCAT, amb les conferències «ACSA», a càrrec d'Emilio Vicente; «UNILEVER», a càrrec d'Ana Palencia, i «Associació de Consumidors», a càrrec d'Anna Burgués, d'UNAE.

— «Instruments per reduir el malbaratament i promoure l'aprofitament» i presentació de la *Guia per a l'aprofitament segur del menjar*, per Carme Clemente, del Banc dels Aliments.

— «Debat sobre el rol dels professionals de la seguretat alimentària en l'aprofitament segur del menjar», a càrrec de Francesc Casadesús, dels Serveis Regionals a Lleida (ASPCAT), i Júlia Duran, de l'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB).

Societat Catalana d'Estudis Hebraics

Any de fundació: 1995

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: PERE CASANELLAS BASSOLS
Secretaria: JOAN FERRER COSTA
Tresoreria: IRENE LLOP JORDANA
Vocalia: PRIM BERTRAN ROIGÉ
TESSA CALDERS ARTÍS
SÍLVIA PLANAS MARCÉ
CONSTANTINO VIDAL SALMERÓN

Delegada de l'IEC: M. TERESA FERRER MALLOL

Nombre de socis: 71

Durant el curs 2012-2013, la Societat Catalana d'Estudis Hebraics (SCEHB) ha publicat amb retard d'uns cinc mesos i mig el volum 8 (2012) de la revista *Tamid*. *Revista Catalana Anual d'Estudis Hebraics*, segon volum de la nova sèrie de *Tamid*.

Es continua treballant en la revisió del *Diccionari Girona. Diccionari hebreu modern-català. Vocabulari català-hebreu modern*, d'unes 22.000 entrades en la part hebreu-català i més de 30.000 en la part català-hebreu. El volum és obra de Pere Casanellas, Eduard Feliu (†) i Joan Ferrer. Té un paper fonamental en l'edició d'aquesta obra M. Antònia Nogueras.

Joan Ferrer, secretari de la SCEHB, està redactant, amb la col-

laboració de Josep Vicent Niclós i de Daniel Ferrer, un *Diccionari hebreu bíblic-català, arameu bíblic-català*. En aquest moment ja està redactada tota la part aramea i les lletres àlef-nun.

Es troba en un estat molt avançat de redacció la tesi doctoral d'Esperança Valls i Pujol sobre els fragments hebreus de l'Arxiu Històric de Girona. El treball és dirigit per Joan Ferrer.

El juliol de 2013 es commemora el 750è aniversari de la disputa de Barcelona entre rabí Mossé ben Nahman i fra Pau Cristià. La SCEHB ha contribuït a la celebració d'aquest aniversari de les maneres següents:

a) Ha col·laborat al llarg del curs amb el Museu d'Història de Barcelona en

L'organització de la jornada que se celebrà en els locals d'aquesta institució el dia 20 de juny i en la qual van intervenir, entre altres investigadors, diversos membres de la Societat.

b) Pere Casanellas va fer una conferència en el Ple de la Secció Històrico-Arqueològica del 16 de maig de 2013, oberta a tots els membres de l'IEC i a la qual van ser invitades també algunes persones externes a la institució.

c) S'han fet gestions per a poder publicar un nou volum sobre la disputa de Barcelona, que contindrà una introducció de Pere Casanellas, una bibliografia extensa i els textos originals hebreu i llatí en paral·lel amb la corresponent traducció al català. La traducció al català serà una reedició de la que va publicar Eduard Feliu l'any 1985 en un volum editat en col·laboració amb Jaume Riera.

El volum serà editat pel Museu d'Història de Barcelona.

Dins del seminari «Histoire médiévale et moderne des Juifs: sources hébraïques, latines, vernaculaires», organitzat per la institució Nouvelle Gallia Judaica del Centre National de la Recherche Scientifique, invitat per la directora d'aquesta institució, Danièle Iancu-Agou, Pere Casanellas va pronunciar, el dia 6 de maig a Montpeller, la conferència «*Tamid*, une revue scientifique catalane au service de l'histoire des Juifs au Moyen Âge».

La sòcia Esperança Valls ha fet una conferència el dia 22 de maig titulada «Els manuscrits hebreus de l'Arxiu Històric de Girona: una font per a l'estudi històric, literari i lingüístic de les comunitats jueves catalanes».

Societat Catalana de Terminologia

Any de fundació: 2008*

JUNTA DIRECTIVA

Presidència:	JAUME MARTÍ I LLOBET
Vicepresidència:	JUDIT FREIXA AYMERICH
Secretaria:	ESTER BONET SOLÉ
Tresoreria:	M. TERESA MIRET MESTRE
Vocalia:	ÒSCAR AZNAR ALEMANY AGUSTÍ ESPALLARGAS MAJÓ MIQUEL-ÀNGEL SÀNCHEZ FÈRRIZ ÀNGELS EGEA PUIGVENTÓS ELISENDA VILAJOLIU GALZERAN
Delegada de l'IEC:	M. TERESA CABRÉ I CASTELLVÍ

Nombre de socis: 81

* Anteriorment, Associació Catalana de Terminologia, fundada el 2002.

Activitats

VII Seminari de Terminologia

Titulat «La nomenclatura química de la IUPAC en català» i organitzat amb la col·laboració de la Facultat de Química (UB) i la Societat Catalana de Química, aquest seminari tingué lloc a l'Aula Magna Enric Casassas de la Facultat de Química i Física de la UB, el 16 de novembre de 2012, i s'hi impartiren les conferències següents: «L'adaptació dels llibres de la IUPAC al català», per Salvador Alegret, de l'IEC i del Departament de Química de la UAB; «Nomenclatura de química orgànica», per

Àngel Messeguer, de l'IEC i de l'Institut de Química Avançada de Catalunya (CSIC); «Nomenclatura de química inorgànica», per Joaquim Sales, del Departament de Química Inorgànica de la UB i la Societat Catalana de Química de l'IEC; «Les magnituds, les unitats i els símbols en química física», per Josep M. Mestres, del Servei de Correcció Lingüística de l'IEC i de la Societat Catalana de Terminologia de l'IEC, i «Nomenclatura de química analítica», per Òscar Aznar, del Màster en anàlisi química de la UB i de la Societat Catalana de Terminologia de l'IEC.

XI Jornada de la SCATERM

Titulada «La terminologia en el món educatiu: didàctica, recursos i estratègies» i coorganitzada amb el Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya, va tenir lloc a la seu d'aquesta entitat, a Barcelona, els dies 10 i 11 de maig, en sessions de tarda i de matí, respectivament. Amb un format més extens que el d'altres edicions, l'XI Jornada va constar de dues conferències, quatre comunicacions, una taula rodona i dos tallers.

Després de les paraules d'inauguració de la Jornada, es va presentar una conferència de Mercè Izquierdo, especialista en didàctica de les ciències de la Universitat Autònoma de Barcelona, titulada «La difícil recerca de la paraula justa». A continuació, hi va haver el torn de presentació de quatre comunicacions a càrrec d'Albert Romaní, lingüista, professor de música i expert en música antiga; del grup de tècnics i investigadors de l'Institut Universitari de Lingüística Aplicada (IULA), format per Miquel Cornudella, Ona Domènech, Sílvia Grisó i Sílvia Llach; d'Antònia Via, professora de cicles formatius de química, i de Montserrat Serra, del TERMCAT. La taula rodona «La terminologia dins i fora de l'aula: on i en quin estat la trobem?», que va cloure la sessió del divendres a la tarda, va constituir el nucli de reflexió i debat de la Jornada. Per a això es va comptar amb un moderador —Lluís Payrató, catedràtic de lingüística aplicada de la UB—, que va

introduir i ordenar el debat, i tres convidats experts d'àmbits diversos: Aureli Caamaño, professor de física i química, com a especialista en l'ensenyament de les ciències; Jaume Ríos, cap editorial de l'Editorial Teide, com a especialista en llibres de text i preparació de materials didàctics, i Xavier Fargas, terminòleg del TERMCAT, com a especialista en normalització terminològica.

En la sessió del matí del dissabte, Rosa Estopà, professora de la Universitat Pompeu Fabra i membre de l'IULA, va presentar el projecte «Jugant a definir la ciència», que treballa amb les definicions de paraules bàsiques de la ciència amb escolars de primer cicle de l'ensenyament obligatori, i Joan Mallart, catedràtic de didàctica de la UB, presentà la ponència «Didàctica del vocabulari general i del vocabulari d'especialitat». L'última activitat va ser un taller impartit per Eva Cabrera, planificadora lingüística i professora d'aules d'acollida, que va consistir en una revisió amb exercicis sobre casos pràctics dels recursos en línia que el cos de mestres i professors té a l'abast per a resoldre dubtes sobre el lèxic i problemes lingüístics de qualsevol tipus.

Publicacions

Butlletí de la Societat Catalana de Terminologia (publicació bimestral en línia), núm. 32, 33, 34, 35, 36 i 37.
Terminàlia, núm. 6 (desembre 2012);
núm. 7 (juny 2013)

IX. Fundacions, entitats vinculades i adherides a l'IEC

Fundacions

Fundació Ferran Sunyer i Balaguer

La Fundació, constituïda inicialment el 1983 per les cosines del matemàtic Ferran Sunyer i Balaguer, Maria Assumpció Carbona i Balaguer i Maria dels Àngels Carbona i Balaguer, està integrada actualment pel Patronat següent:

Presidència:	president de l'IEC	SALVADOR GINER DE SAN JULIÁN
Vicepresidència:	president de la Secció de Ciències i Tecnologia	DAVID SERRAT I CONGOST
Direcció:		MANUEL CASTELLET I SOLANAS
Secretaria:	secretari general de l'IEC	ROMÀ ESCALAS I LLIMONA
Vocalia:	president de la Societat Catalana de Matemàtiques director del Centre de Recerca Matemàtica	JOAN DE SOLÀ-MORALES I RUBIÓ JOAQUIM BRUNA I FLORIS JOSEP AMAT I GIRBAU (UPC, IEC) MARTA CASANELLAS I RIUS (UPC) MANUEL CASTELLET I SOLANAS (UAB, IEC) JOAN GIRBAU I BADÓ (UAB, IEC) PERE PASCUAL I GAINZA (UPC) NÚRIA VILA I OLIVA (UB)

457

La finalitat de la Fundació és l'estímul de la recerca matemàtica i concedeix premis a treballs de recerca i ajuts per a estudis de l'àmbit de les matemàtiques.

Premis i borses

El Premi Ferran Sunyer i Balaguer s'ofereix anualment a una monografia matemàtica escrita en anglès que exposi els resultats més destacats d'una àrea de les matemàtiques en

la qual s'hagin produït avenços recentment, té una dotació de 15.000 euros i l'obra guanyadora és publicada per Birkhäuser Verlag dins la sèrie «Progress in Mathematics». Enguany ha estat adjudicat a Xavier Tolsa pel treball *Analytic capacity, the Cauchy transform, and non-homogeneous Calderón-Zigmund theory*.

El Premi Matemàtiques i Societat s'ofereix a un reportatge sobre qualsevol aspecte de les matemàtiques produït per un mitjà de comunicació dels Països Catalans. En aquesta convocatòria ha estat atorgat a Alfons Petit pel reportatge «Cervell privilegiat», publicat en el suplement *Dominical* del *Diari de Girona* del 17 de febrer de 2013, i a Mónica López Ferrado pels treballs dedicats a la difusió de les matemàtiques publicats en el diari *Ara*: l'article «Una mirada matemàtica sobre la ciutat» (22 març 2012), l'article «Matemàtiques per a dits petits i ments genials» (23 juny 2012) i l'entrevista al professor Carles Simó (17 març 2013).

Les Borses Ferran Sunyer i Balaguer s'ofereixen anualment a estudiants de doctorat avançats de les universitats dels Països Catalans per a fer estades d'un a tres mesos en un centre de recerca. En aquesta convocatòria els guanyadors han estat els següents: Romero Barbeiri Solha, de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), per fer una estada de dos mesos al Centre de Recerca Matemàtica (CRM); Anna Bosch Camós, de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), per fer una estada de dos mesos a l'Euskal Herriko Unibertsitatea; Anna Deluca Silberberg (CRM-UAB), per fer una estada de tres mesos al Max-Planck-Institut für Physik Komplexer Systeme (Alemanya), i Abel Gargallo Peiró (UPC), per fer una estada de tres mesos al Massachusetts Institute of Technology (Estats Units).

Fundació Mercè Rodoreda

La Fundació, constituïda per l'Institut d'Estudis Catalans, està integrada per un Patronat format per:

Presidència:	president de l'IEC	SALVADOR GINER DE SAN JULIÁN
Vicepresidència:	vicepresident de l'IEC	JOANDOMÈNEC ROS I ARAGONÈS
Tresoreria:	vicepresidenta de l'IEC	MARIÀNGELA VILALLONGA VIVES
Secretaria:	secretari general de l'IEC	ROMÀ ESCALAS I LLIMONA
Patronat nat:	presidents de les seccions de l'IEC	M. TERESA FERRER I MALLOL FRANCESC GONZÀLEZ I SASTRE DAVID SERRAT I CONGOST

i la senyora

ISIDOR MARÍ I MAYANS
JOSEP GONZÁLEZ-ACÀPITO I GRANELL
MARGARIDA PUIG I SALA

Patronat electiu:

M. MERCÈ BORONAT I BLANCH
JOAQUIM MALLAFRÈ I GAVALDÀ
CARLES MIRALLES I SOLÀ
JOAQUIM MOLAS I BATLLORI

Les finalitats de la Fundació són les següents:

a) Concedir premis a treballs d'investigació sobre la narrativa catalana del segle xx, titulats Premis Mercè Rodoreda.

b) Concedir ajuts de tot tipus per a estudis i treballs relacionats amb la narrativa catalana del segle xx i, principalment, amb l'estudi i la divulgació de l'obra de Mercè Rodoreda.

c) La constitució d'una biblioteca que contingui tota l'obra de Mercè Rodoreda i també les seves traduccions, i l'adquisició de tot tipus de material relatiu a l'autora per a la constitució de l'arxiu i biblioteca Mercè Rodoreda.

d) La custòdia dels documents de Mercè Rodoreda que siguin de la titularitat de la Fundació i els altres que li sigui confiats.

e) Organitzar activitats relacionades amb la divulgació de l'escriptora i de la literatura catalana.

Premis i ajuts

Es convoca, des del 1992, el Premi Fundació Mercè Rodoreda, ofert al millor treball d'investigació inèdit, en qualsevol llengua, sobre la novel·la i el conte del segle xx, i en especial sobre l'obra de Mercè Rodoreda.

La Fundació també convoca uns ajuts per a treballs d'investigació que s'atorguen anualment. El premi i els ajuts es concedeixen a proposta de la Comissió Tècnica de la Fundació Mercè Rodoreda.

En els Premis Sant Jordi 2013 de l'Institut d'Estudis Catalans, el Premi Fundació Mercè Rodoreda quedà desert. Tenint en compte aquest fet, s'acordà per unanimitat atorgar cinc ajuts en comptes de quatre a les persones següents: Jordi Marrugat Domènech, pel projecte *Les relacions entre l'obra narrativa de Mercè Rodoreda i l'obra narrativa de William Faulkner*; Noemí Llanas-Gómez, pel projecte *La influència d'Andreu Nin en la narrativa de preguerra de Mercè Rodoreda: arguments, literatura russa i política*; Neus

Penalba Suárez, pel projecte *L'última narrativa de Mercè Rodoreda*; Meritxell Talavera i Muntané, pel projecte '*La plaça del Diamant*': edició genètica. *Escriptura i estil*, i Maria Rosa Villanueva i Puig, pel projecte *Realització d'un catàleg raonat on-line de l'obra plàstica de Mercè Rodoreda*.

Publicacions

- Treballs preparatoris del volum III de les obres completes de Mercè Rodoreda, que es publicarà, en règim de coedició amb Edicions 62, amb el títol *Obra de joventut*. Aquest volum inclourà: *Sóc una dona honorada?*, *Del que hom no pot fugir*, *Un dia en la vida d'un home*, *Crim*, *Aloma* (1938), *Contes infantils*, *Estils* (amb Delfí Dalmau) i *Periodisme*.
- Edició del llibre *Mercè Rodoreda. Entrevistes*, a cura d'Abraham Mohino. Aquesta publicació conté quaranta-dues entrevistes fetes a Mercè Rodoreda.
- Edició del llibre *L'abrupta llengua*, assaig de Jordi Julià sobre la poesia de Mercè Rodoreda, en coedició amb Eumo Editorial.

Altres activitats

Amb motiu dels cinquanta anys de l'edició de *La plaça del Diamant*, la Fundació i l'IEC han preparat una adaptació de l'exposició «Rodoreda, espejo de lenguas», que es va inaugurar a Madrid l'any 2008, i que conté uns plafons amb fragments de *La plaça del Diamant* en diverses llengües. L'exposició, que porta per títol «Rodoreda, mirall de llengües. *La plaça del Diamant*, cinquanta anys», es complementa amb material relacionat amb aquesta obra: premsa, correspondència i cobertes de traduccions.

Al llarg del curs, l'exposició féu itinerància pels espais següents: la Casa de Convalescència de l'IEC (del 23 d'abril fins al 19 de setembre de 2012); la sala d'exposició de la seu del districte de Gràcia (del 25 de setembre al 19 d'octubre de 2012); el Centre Cultural Mercè Rodoreda a Sant Joan Despí (del 29 de novembre de 2012 al 19 de gener de 2013); l'Espai Putxet (Barcelona, del 25 de febrer al 22 d'abril de 2013); el casal de barri Can Rectoret (Collserola, de l'1 al 31 d'abril de 2013); la Biblioteca de Santa Cristina d'Aro (del 15 de maig al 5 de juny de 2013); la Biblioteca de Ripoll (del 4 al 27 de juliol de 2013), i la Biblioteca de Sarrià de Ter (del 29 de juliol al 19 d'agost de 2013).

L'Ajuntament de Santa Cristina d'Aro, la Catedral Maria Àngels Anglada de la Universitat de Girona i la Fundació Mercè Rodoreda (IEC) van organitzar una jornada, el dia 13 d'abril de 2013, a Romanyà de la Selva, per a commemorar els trenta anys de la mort de l'escriptora. La jornada va consistir en un concert a càrrec de la Coral Santa Cecília i una lectura de textos de l'autora a la plaça de l'Església, a la tarda es va fer l'itinerari literari i com a cloenda, una ofrena floral a la tomba de Mercè Rodoreda.

Entitat vinculada

Biblioteca de Catalunya

Consell Rector (membres de l'IEC)

Vicepresident segon:

SALVADOR GINER DE SAN JULIÁN

La Biblioteca de Catalunya (BC) fou fundada el 1907 per l'Institut d'Estudis Catalans, que la posà a la disposició dels investigadors amb el nom de Biblioteca de Catalunya l'any 1914.

Actualment, és la biblioteca nacional de Catalunya i constitueix una peça fonamental del mapa cultural del país en la mesura que és una institució nacional al servei del patrimoni, la recerca i la cooperació. La seva missió s'articula en tres eixos bàsics, regulats per la Llei del sistema bibliotecari de Catalunya (4/1993):

- recollir, conservar i difondre la producció bibliogràfica catalana i la relacionada amb l'àmbit lingüístic català,
- vetllar per la conservació i la difusió del patrimoni bibliogràfic,
- mantenir la condició de centre de consulta i recerca científica de caràcter universal.

La Biblioteca de Catalunya és regida per un consell rector format pels representants següents: conseller de Cultura, president; director general del Patrimoni Cultural, vicepresident primer; president de l'Institut d'Estudis Catalans, vicepresident segon; directora de la BC, vicepresidenta tercera; diversos vocals d'entre els quals dos són a proposta de l'Institut d'Estudis Catalans i la Biblioteca de Catalunya.

Directora: Eugènia Serra i Aranda

Carrer de l'Hospital, 56

08001 Barcelona

Tel.: 932 702 300

www.bnc.cat

Entitats adherides

D'acord amb l'article 77 del Reglament de règim interior de l'Institut d'Estudis Catalans (capítol xv, «De les entitats adherides»), l'IEC pot acceptar l'adhesió d'entitats o institucions científiques o culturals per mitjà d'un conveni d'adhesió que requereix l'informe previ de la secció o de les seccions més afins, el dictamen favorable de la proposta emès pel Consell Permanent i l'aprovació pel Ple de l'IEC per la majoria absoluta dels assistents. D'acord amb la votació del Ple del dia 19 de juny de 2000, les entitats adherides són les següents:

Institut Menorquí d'Estudis

L'Institut Menorquí d'Estudis (IME) és un organisme autònom del Consell Insular de Menorca (CIM) de caràcter administratiu, amb personalitat jurídica pròpia, creat pel CIM i destinat a la recerca, promoció, recuperació i difusió de la cultura de l'illa de Menorca, amb la voluntat d'esdevenir centre de recepció i intercanvi de pensament i ciència.

Presidenta: M. Nieves Baíлло Vadell

Camí des Castell, 28

07702 Maó (Menorca)

Tel.: 971 35 15 00

www.ime.cat

Institut d'Estudis Eivissencs

L'Institut d'Estudis Eivissencs (IEE) fou fundat l'any 1949, amb el suport de l'Ajuntament d'Eivissa, com un institut d'estudis locals, integrat dins del Consell Superior d'Investigacions Científiques. L'Institut nasqué amb la finalitat de protegir el patrimoni natural i cultural de les Illes Pitiüses. Aquesta protecció no es podia fer més que vindicant en primer lloc la llengua pròpia, el català.

President: Marià Serra Planells

Via Púnica, 29

07800 Eivissa

Tel.: 971 312 775

www.estudiseivissencs.cat

Institut d'Estudis Baleàrics

L'Institut d'Estudis Baleàrics (IEB) és un consorci amb caràcter d'ens públic, de naturalesa corporativa de base associativa, amb personalitat jurídica i patrimoni propis, independents dels seus membres, i que es regeix per les disposicions legals i reglamentàries pròpies de la seva naturalesa i pels seus Estatuts. Està integrat per l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, la Universitat de les Illes Balears, el Consell Insular de Mallorca, el Consell Insular de Menorca, el Consell Insular d'Eivissa i el Consell Insular de Formentera.

Entre d'altres, els seus objectius principals són:

- a) la difusió, per mitjans propis o aliens, de tot tipus d'activitats culturals relacionades amb les Illes Balears;
- b) la formació lingüística no reglada dels ciutadans de les Illes Balears;
- c) l'avaluació de coneixements de llengua catalana, mitjançant la convocatòria i l'administració de les proves per a obtenir els diferents certificats que expedeix la direcció general corresponent;
- d) la programació de diverses activitats culturals relatives a l'intercanvi i la relació entre Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera i entre les Illes Balears i l'exterior.

Presidència: Rafael Àngel Bosch i Sans (fins al 2.5.2013)

Joana Maria Camps Bosch (des del 2.5.2013)

Direcció: Antoni Vera Alemany

Carrer d'Alfons el Magnànim, 29

07004 Palma

Tel.: 971 177 604

www.iebalearics.org

Societat Arqueològica Lul·liana

La Societat Arqueològica Lul·liana (SAL) és una entitat fundada el desembre de 1880 a Palma per un grup d'erudits, entre els quals hi havia Bartomeu Ferrà i Perelló, que comptaren amb el patrocini del bisbe Mateu Jaume, que n'autoritza la constitució i la creació d'un museu. L'objectiu principal és honorar la memòria de Ramon Llull per mitjà de diverses activitats: visita de monuments, organització de conferències, celebració d'exposicions i recollida d'objectes artístics a fi d'evitar llur destrucció.

President: Antoni Planas Rosselló
Carrer de Monti-Sion, 9
07001 Palma
Tel.: 971 713 912
www.arqueologicaluliana.com

Altres vinculacions

D'altra banda, l'IEC també pot acceptar la vinculació d'entitats o institucions científiques o culturals per mitjà d'un conveni específic que requereix l'informe previ favorable de la Secretaria General i de la secció o de les seccions més afins, i l'aprovació per part del Consell Permanent. La vinculació no implica cap canvi en la situació administrativa i patrimonial de l'entitat o institució, sens perjudici que figuri en el conveni de vinculació amb l'IEC. Les entitats amb les quals s'han establert convenis de vinculació són les següents:

Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes

L'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (AILLC) fou fundada l'any 1973 en una assemblea celebrada a Cambridge. Com que les circumstàncies polítiques d'aquell moment impediren la legalització de l'AILLC a l'Estat espanyol, es domicilià a Amsterdam, acollida per la legislació holandesa.

Quan la situació política ho permeté, l'AILLC fou legalitzada a Catalunya i inscrita en el Registre d'Associacions de la Generalitat. En aquell moment es demanà a l'IEC que acceptés d'acollir legalment l'AILLC a la seva seu; l'IEC accedí a aquesta petició, i així ho recullen els Estatuts.

L'any 1993 l'AILLC signà un conveni amb l'IEC pel qual aquest cedia a l'AILLC un espai a la seva seu de Barcelona per a desenvolupar-hi les activitats pròpies, que són la promoció i l'estudi de la llengua i la cultura catalanes.

President: Antoni Ferrando i Francès
Carrer del Carme, 47
08001 Barcelona
Tel.: 933 248 580
www.aillc.espais.iec.cat

North American Catalan Society

La North American Catalan Society (NACS) fou fundada l'any 1978 a la Universitat d'Illinois, a Urbana-Champaign (Estats Units d'Amèrica).

La NACS fou legalitzada a Catalunya i inscrita en el Registre d'Associacions de la Generalitat; en aquell moment es demanà a l'IEC que acceptés d'acollir legalment la NACS a la seva seu; l'IEC accedí a aquesta petició, i així ho recullen els Estatuts.

L'any 1996 signà un conveni amb l'IEC pel qual aquest cedia a la NACS un espai a la seva seu de Barcelona per a desenvolupar-hi les activitats pròpies, que són la difusió i l'estudi de la llengua, literatura i cultura catalanes a l'Amèrica del Nord (els Estats Units i el Canadà).

Presidenta: Elisa Martí-López (fins al juliol de 2013)

Lourdes Manyé (des del juliol de 2013)

Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana

La Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana es fundà el 1992 a Vic, amb l'adhesió d'una vintena de centres d'estudis locals i comarcals d'arreu del territori del domini lingüístic de la llengua catalana.

L'any 2000, la Coordinadora signà un conveni amb l'IEC pel qual aquest acollia aquesta entitat a la seva seu perquè hi desenvolupés l'activitat pròpia, que és la promoció i l'estudi de la llengua i la cultura catalanes.

President: Josep Santesmasés i Ollé

Carrer de Maria Aurèlia Capmany, 14-16

08001 Barcelona

Tel.: 932 701 620 (extensió 131)

www.ccepc.org

Institut Català d'Antropologia

Des que fou creat l'any 1978, l'Institut Català d'Antropologia ha tingut per objectiu la difusió dels coneixements i la pràctica de la disciplina antropològica a fi de crear un espai de discussió, investigació i aprofundiment científic de la societat i la cultura a Catalunya. En els inicis, nasqué a partir de la inquietud d'obrir noves perspectives i metodologies de treball. Actualment consta d'unes quatre-centes persones afiliades i diversos grups de treball.

L'ICA organitza nombrosos seminaris, conferències, col·loquis, taules rodones i sessions de treball que ofereixen una formació continuada de la disciplina. Les temàtiques tractades són àmplies i diverses: minories ètniques i marginació social, societats americanes i africanes, societats rurals i urbanes, moviments migratoris, metodologia i pensament històric, antropologia i salut, treball i família, estudis de gènere, etnomusicologia, etcètera.

L'IEC signà amb l'ICA un conveni de vinculació el 4 d'abril de 2008.

Presidenta: Verena Stolcke
Carrer de Casp, 43, baixos 1a
08010 Barcelona
Tel.: 931 713 770
www.antropologia.cat

Societat Andorrana de Ciències

La Societat Andorrana de Ciències (SAC) és una associació cultural, privada, amb finalitats no lucratives, que realitza projectes culturals i educatius dins els àmbits del coneixement, la recerca i la formació superior. Està orientada a fomentar l'àrea científica de la vida cultural, en tots els vessants, accentuant de manera especial les activitats de divulgació i recerca.

Va néixer l'any 1983 en resposta a les noves necessitats d'un país en ple desenvolupament i suma els seus esforços als fets per altres entitats culturals. És sostinguda gràcies a les aportacions voluntàries, tant de treball com materials, de la ciutadania del nostre país i el suport d'entitats privades i institucions públiques.

L'IEC signà amb la SAC un conveni de vinculació el 2 de juny de 2010.

Presidenta: M. Àngels Mach i Buch
Centre Cultural la Llacuna
Carrer de Mossèn Cinto Verdager, 4
AD500 Andorra la Vella
Tel.: 829 729
www.sac.ad

X. Publicacions

Portal de revistes científiques

El portal de revistes científiques en línia de l'Institut d'Estudis Catalans ofereix un entorn comú d'accés a les revistes científiques publicades per l'IEC.

Cada Secció té la seva revista, que publica anualment en format digital d'accés obert a l'Hemeroteca Científica Catalana de l'IEC:

— *Contributions to Science* és l'òrgan oficial internacional de les Seccions de Ciències i Tecnologia i de Ciències Biològiques. S'edita en llengua anglesa a fi de difondre internacionalment la qualitat i el potencial científic i tecnològic de la recerca i la innovació científica especialitzada realitzada als Països Catalans, en qualsevol àrea, tant bàsica com aplicada. Consultable en paper i en línia (<http://revistes.iec.cat/index.php/CtS>).

— *Catalan Historical Review* és editada per la Secció Històrico-Arqueològica. Es publica en anglès i català, i té per objectiu difondre internacionalment els grans temes de la història catalana, així com facilitar als estudiosos estrangers el coneixement del progrés de la historiografia als Països Catalans. Consultable en paper i en línia (<http://revistes.iec.cat/index.php/CHR>).

— *Catalan Social Sciences Review* és editada per la Secció de Filosofia i Ciències Socials. Té per objectiu difondre articles científicament rellevants, publicats originàriament en català, i traduir-los a l'anglès. Abasta diverses matèries: filosofia, pedagogia, psicologia, sociologia, demografia, geografia, lleis, economia, antropologia, comunicació i ciències polítiques. Consultable en línia (<http://revistes.iec.cat/index.php/CSSR/index>).

— *Estudis Romànics* és la revista de la Secció Filològica, fundada el 1947 per Ramon Aramon i Serra. Publica estudis de lingüística, de filologia, de crítica literària i de les literatures de la Romània, sense limitacions de tema, de metodologia ni de cronologia, i acull aportacions globals i particulars de cada llengua. Consultable en paper i en línia (<http://revistes.iec.cat/revistes224/index.php/ER/index>).

Les societats filials de l'IEC són també generadores de revistes científiques, les quals s'han classificat temàticament d'acord amb la secció a què està adscrita cada societat.

El fons de revistes està format per seixanta publicacions periòdiques, de les quals s'han publicat 1.238 números. Es poden consultar tots els sumaris dels números publicats fins ara i els continguts de 15.906 articles en format PDF, equivalents a 195.608 pàgines.

Monografies

Andorra i els seus ciutadans: 23a Diada Andorrana XLII Universitat Catalana d'Estiu (21 d'agost del 2010, Prada de Conflent) / L'aigua i Andorra: 24a Diada Andorrana XLIII

- Universitat Catalana d'Estiu (20 d'agost del 2011, Prada de Conflent)*. Andorra, 2012. 208 + 161 p. ISBN 978-84-99920-61-13-8 (SAC); ISBN 978-84-9965-131-6 (IEC). [Coedició amb la Societat Andorrana de Ciències]
- BACARDÍ, MONTSERRAT; FOGUET, FRANCESC; GALLÉN, ENRIC (ed.). *La literatura catalana contemporània: intertextos, influències i relacions*. Barcelona: Societat Catalana de Llengua i Literatura; Universitat Autònoma de Barcelona, 2013. 263 p. (Treballs de la Societat Catalana de Llengua i Literatura; 8) ISBN 978-84-940187-3-2 (UAB); 978-84-9965-169-9 (IEC). [Coedició amb la Universitat Autònoma de Barcelona]
- BALCELLS I GONZÁLEZ, ALBERT. *La Universitat de Barcelona i el Parlament de Catalunya durant la Guerra Civil de 1936*. Barcelona, 2013. 117 p. (Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica; 93) ISBN 978-84-9965-166-8.
- *Pere Coromines: Semblança biogràfica*. Barcelona, 2013. 32 p. (Semblances Biogràfiques; 57) ISBN 978-84-9965-163-7. [Conferència pronunciada davant del Ple per Albert Balcells el dia 17 de desembre de 2012]
- BARNILS I GIOL, PERE. *El dialecte d'Alacant: Contribució al coneixement del valencià*. Introducció, traducció i notes de Ferran Robles i Sabater. Barcelona, 2013. 188 p. (Biblioteca de Dialectologia i Sociolingüística; 18) ISBN 978-84-9965-157-6.
- BARREDA, PERE-ENRIC. *Carles Salvador: una vida en imatges*. 2a ed. Fundació Carles Salvador, 2012. 158 p. (Publicacions de la Fundació Carles Salvador; 1) ISBN 978-84-9965-130-9. [Coedició amb la Fundació Carles Salvador]
- BARTRONS I BACH, RAMON. *El dolç fenotip de les cèl·lules tumorals: Buscant dianes terapèutiques*. Barcelona, 2013. 36 p. ISBN 978-84-9965-153-8. [Discurs de recepció de Ramon Bartrons i Bach com a membre numerari de la Secció de Ciències Biològiques, llegit el dia 18 de febrer de 2013]
- BELTRAN I PEPIÓ, VICENÇ. «Don Ferrando», rei «spectant»: *La connexió portuguesa del 'Tirant'*. Barcelona, 2012. 40 p. ISBN 978-84-9965-136-1. [Discurs de recepció de Vicenç Beltran i Pepió com a membre numerari de la Secció Històrico-Arqueològica, llegit el dia 18 d'octubre de 2012]
- BRAMON I PLANAS, DOLORS. *Reivindicació catalana del geògraf al-Idrīsī*. Barcelona, 2012. 37 p. ISBN 978-84-9965-138-5-4. [Discurs de recepció de Dolors Bramon i Planas com a membre numerària de la Secció Històrico-Arqueològica, llegit el dia 20 de novembre de 2012]
- CALVO RIGUAL, CÉSAREO. *Estudi contrastiu del lèxic de la traducció italiana del 'Tirant lo Blanc' (1538)*. Barcelona, 2012. 359 p. + 1 disc òptic (CD ROM). (Biblioteca Filològica; 72) ISBN 978-84-9965-122-4.
- CASALS I PONS, JAUIME. *Un passatge entre Plató i Montaigne*. Barcelona, 2013. 23 p.

- ISBN 978-84-9965-156-9. [Discurs de recepció de Jaume Casals i Pons com a membre numerari de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, llegit el dia 5 de març de 2013; resposta de Pere Lluís Font, membre emèrit de la Secció de Filosofia i Ciències Socials]
- CORBELLA I CORBELLA, Jacint. *Metges i medicina d'Occitània*. Barcelona, 2012. 328 p. (Arxius de les Seccions de Ciències; 145) ISBN 978-84-9965-137-8.
- DOMINGO, Josep M. (ed.). *Joc literari i estratègies de representació: 150 anys dels Jocs Florals de Barcelona* [recurs electrònic]. Barcelona: Societat Catalana de Llengua i Literatura, 2012. 435 p. il·l. (Treballs de la Societat Catalana de Llengua i Literatura; 7) ISBN 978-84-9965-152-1.
- DURAN I GRAU, Eulàlia. *Joan Fuster: Semblança biogràfica*. Text redactat per Eulàlia Duran i Grau amb motiu de la commemoració del norantè aniversari del naixement de Joan Fuster i dels cinquanta anys de la publicació de *Nosaltres els valencians*. Contribució de l'Institut d'Estudis Catalans a l'Any Fuster, 2012. Barcelona, 2013. 20 p. ISBN 978-84-9965-171-2.
- Ensenyar valencià en temps difícils: Homenatge a Enric Matalí i Timoneda*. Benassal, 2013. 166 p. ISBN 978-84-940225-4-8. [Coedició amb Fundació Carles Salvador]
- FAYOS I GARDÓ, Antonio (coord.). *Comentaris a les lleis civils valencianes*. Barcelona, 2012. 251 p. (Treballs de la Secció de Filosofia i Ciències Socials; 45) ISBN 978-84-9965-148-4.
- FERRER I MALLOL, M. Teresa (ed.). *Jaume I: Commemoració del VIII centenari del naixement de Jaume I*. Vol. 2: *Leconomia rural. L'articulació urbana. Les institucions eclesiàstiques. L'expansió territorial. El comerç*. Barcelona, 2013. 884 p. (Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica; 92) ISBN 978-84-9965-158-3 (vol. 2); ISBN 978-84-9965-085-2 (obra completa).
- FIGUERES I ARTICUES, Josep M. (dir.). *Valentí Almirall: Obra completa 1880-1884*. Vol. II. Barcelona, 2013. 995 p. (Monografies de la Secció Històrico-Arqueològica; 11/2) ISBN 978-84-9965-165-1.
- GRAPÍ VILUMARA, Pere; MASSA ESTEVE, Maria Rosa (coord.). *Actes de la IX Jornada sobre la Història de la l'Ensenyament «Antoni Quintana i Marí» (Barcelona, 18 i 19 de novembre de 2011)*. Barcelona, 2013. 136 p. ISBN 978-84-9965-154-5.
- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. *Discursos i crònica del centenari*. Barcelona, 2013. 111 p. ISBN 978-84-9965-162-0.
- *Premis Sant Jordi 2013: LXXXII Cartell de premis i de borses d'estudi*. Barcelona, 2013. 31 p.

- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. *LXXXIII Cartell de premis i de borses d'estudi: convocatòria dels Premis Sant Jordi 2014*. Barcelona, 2013. 39 p.
- *Síntesi memòria 2011-2012*. Barcelona, 2012. 58 p.
- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. SECCIÓ FILOLÒGICA. *Reunió ordinària de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Benavarrí (14 i 15 de novembre de 2008)*. Barcelona, 2013. 102 p. ISBN 978-84-9965-172-9. [Coedició amb l'Ajuntament de Benavarrí]
- JORBA, MANUEL. *A propòsit de la primeríssima recepció de «La pàtria» d'Aribau (1833-1859)*. Barcelona, 2013. 110 p. ISBN 978-84-9965-151-4. [Discurs de recepció de Manuel Jorba com a membre numerari de la Secció Històrico-Arqueològica, llegit el dia 24 de gener de 2013]
- KRUGMAN, PAUL; WELLS, ROBIN; GRADY, KATHRYN. *Fonaments d'economia*. Pròleg a l'edició catalana de Jordi Galí. Traducció de la 2a edició nord-americana. Projecte Scriptorium. Barcelona, 2013. 561 p. ISBN 978-84-291-2627-3.
- LEÓN GÓMEZ, MAGDALENA. *El Cançoner C: París, Bibliothèque Nationale de France, Fr. 856*. Florència, 2012. 316 p. (Corpus des Troubadours; 2. Études; 1) ISBN 978-88-8450-450-0. [Coedició amb la Fondazione Ezio Franceschini ONLUS]
- LIMORTI, ESTER; QUINTANA, ARTUR. *El Carxe: Recull de literatura popular valenciana de Múrcia*. Ed. facsímil. Transcripció musical de Lluís Borau i Ester Pérez. L'edició d'aquesta obra ha estat a cura de Brauli Montoya. Barcelona, 2012. 318 p. (Biblioteca Filològica; 71) ISBN 978-84-9965-118-7.
- LOCKWOOD, MIKE. *Excursions naturalistes per la Garrotxa = Excursiones naturalistas por la Garrotxa = Excursions naturalistes dans la Garrotxa = Wildlife walks around La Garrotxa*. Olot: Institució Catalana d'Història Natural. Delegació de la Garrotxa, 2012. 275 p. ISBN 978-84-9965-116-3.
- Marià Villangómez: *Sessió en memòria* (Sala Prat de la Riba, 8 de maig de 2003). 1a reimpr. Barcelona, 2013. 37 p. (Semblances Biogràfiques; 34) ISBN 978-84-7283-744-7. [1a ed., 2004]
- MASJUAN, JOSEP M. (coord.). *Societat catalana 2012*. Barcelona: Associació Catalana de Sociologia, 2012. 262 p. ISBN 978-84-9965-146-0.
- MESSEGUER I PEYPOCH, ÀNGEL. *El descobriment de fàrmacs: un rept i una necessitat*. Barcelona, 2012. 26 p. (Publicacions de la Presidència; 35) ISBN 978-84-9965-103-3. [Discurs de recepció d'Àngel Messeguer i Peypoch com a membre numerari de la Secció de Ciències i Tecnologia, llegit el dia 19 de març de 2012]
- 1960-1980. Transicions i canvis a les terres de parla catalana: Actes del VIII Congrés de la CCEPC (Barcelona, Cornellà de Llobregat, 10, 11 i 12 de novembre de 2011)*.

- Directors de l'edició: Ramon Arnabat Mata i Josep Santesmases i Ollé. Valls, 2012. 665 p. il·l.; 24 cm. (Publicacions de la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana; 7) ISBN 978-84-9034-036-3. [Coedició amb la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana i l'Institut Ramon Muntaner]
- MOLES I ORMELLA, ENRIC. *Determinació de pesos moleculars de gasos pel mètode de les densitats límit*. Barcelona, 2013. 164 p. (Clàssics de la Química; 7) ISBN 978-84-9965-170-5.
- MONSERRAT, JOSEP; ROVIRÓ, IGNASI; TORRES, BERNAT (cur.). *La imatge*. Barcelona: Societat Catalana de Filosofia, 2012. 130 p. (Col·loquis de Vic; 16) ISBN 978-84-9965-135-4.
- NADAL I FARRERAS, JOSEP M. «*I si escric llengua, veus?, el dolor em trenca l'ànima.*» *Per què vivim les llengües amb tanta passió?* Barcelona, 2012. ISBN 978-84-9965-134-7. [Discurs llegit en la sessió inaugural del curs 2012-2013]
- Nomenclatura de química orgànica: Seccions A, B i C i H: Regles definitives de 1979* [recurs electrònic]. [Coedició amb el Consell Superior d'Investigacions Científiques]
- Paul Vidal de La Blache: *Geografia general i regional: L'obra a 'Annales de Géographie' (1891-1919)*. Edició a cura de Pau Alegre i Nadal. Barcelona: Societat Catalana de Geografia, 2013. 398 p. il·l., map. ISBN 978-84-9965-159-0.
- PRADILLA CARDONA, MIQUEL ÀNGEL. *Fabra, encara: Actes del III Col·loqui Internacional «La lingüística de Pompeu Fabra» (Tarragona, 17, 18 i 19 de desembre de 2008)*. Barcelona, 2012. 504 p. (Biblioteca Filològica; 73) ISBN 978-84-9965-147-7.
- RIBÓ GOLOVART, ALEXANDRE. *Els bastiments menors catalans de construcció artesanal del segle XX*. Edició a cura de Salvador Alegret i Sanromà. Barcelona, 2012. 304 p. (Monografies de les Seccions de Ciències; 22) ISBN 978-84-9965-149-1.
- RIFÉ I SANTALÓ, JORDI. *Els villancets d'Emmanuel Gònima (1712-1792): Un model de la transició musical del Barroc al Preclassicisme a la Catalunya del segle XVIII*. Vol. 1. Barcelona: Societat Catalana de Musicologia: Arxiu Capitular de la Catedral de Girona, 2012. 302 p. ISBN 978-84-9965-142-2 (vol. 1); ISBN 978-84-9965-141-5 (obra completa).
- *Els villancets d'Emmanuel Gònima (1712-1792): Un model de la transició musical del Barroc al Preclassicisme a la Catalunya del segle XVIII*. Vol. 2. Barcelona: Societat Catalana de Musicologia: Arxiu Capitular de la Catedral de Girona, 2012. 361 p. ISBN 978-84-9965-143-9 (vol. 2); ISBN 978-84-9965-141-5 (obra completa).
- *Els villancets d'Emmanuel Gònima (1712-1792): Un model de la transició musical del Barroc al Preclassicisme a la Catalunya del segle XVIII*. Vol. 3. Barcelona: Societat Catalana de Musicologia: Arxiu Capitular de la Catedral de Girona, 2012. 272 p. ISBN 978-84-9965-144-6 (vol. 3); ISBN 978-84-9965-141-5 (obra completa).

- SIMÓ, Meritxell. *Jaume Massó i Torrents: La cançó provençal en la literatura catalana cent anys després*. Florència, 2012. 263 p. (Corpus des Troubadours; 2. Études; 1) ISBN 978-88-8450-467-8. [Coedició amb la Fondazione Ezio Franceschini ONLUS]
- Taula periòdica dels elements* [visual]. Barcelona: Societat Catalana de Química, 2012. 21 × 30 cm. ISBN 978-84-9965-139-2.
- Taula periòdica dels elements* [visual]. Barcelona: Societat Catalana de Química, 2012. 15 × 21 cm. ISBN 978-84-9965-140-8.
- The circulation of science and technology: Proceedings of the 4th International Conference of the European Society for the History of Science* [recurs electrònic]. Edició a cura d'Antoni Roca-Rosell. Barcelona: Societat Catalana de la Ciència i de la Tècnica, 2012. 1.198 p. ISBN 978-84-9965-108-8.
- TOBEÑA, Adolf. *Devots i descreguts: Biologia de la religiositat*. València, 2013. 188 p. il·l.; 23 cm. ISBN 978-84-9965-155-2 (IEC); ISBN 978-84-370-9000-9 (Universitat de València). [Coedició amb la Universitat de València]
- TORRES FAUS, FRANCESC; ROSSELLÓ I VERGER, VICENÇ M. *Jeroni Munyós i la frontera valenciana amb Castella (1565-1566): Cartografia i geohistòria*. València, 2012. 240 p. ISBN 978-84-9965-145-3. [Coedició amb la Universitat de València]
- TRUETA, Josep. *The Spirit of Catalonia*. Ed. facsímil. 2a reimpr. Barcelona, 2013. 198 p. ISBN 978-84-7283-071-4.
- UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS. GABINET DE TERMINOLOGIA. *Bioquímica* [recurs electrònic, 2013]*
- *Citologia i histologia (citologia)* [recurs electrònic, 2013]*
- *Citologia i histologia (histologia animal)* [recurs electrònic, 2013]*
- *Citologia i histologia (histologia vegetal)* [recurs electrònic, 2013]*
- *Comptabilitat financera* [recurs electrònic, 2013]*
- *Ecologia I* [recurs electrònic, 2013]*
- *Tècniques instrumentals en bioquímica i biologia* [recurs electrònic, 2013]*
- VALLVERDÚ CANES, FRANCESC. *Apunts i contrapunts sociolingüístics: En el centenari de les 'Normes ortogràfiques'*. Barcelona, 2013. 123 p. (Biblioteca de Dialectologia i Sociolingüística; 17) ISBN 978-84-9965-164-4.
- VENY, Joan. *Petit atlas lingüístic del domini català*. Vol. 6. Barcelona, 2012. 365 p. ISBN 978-84-9965-161-3.
- VILA I COMAPOSADA, Marc-Aureli. *Aportació a la terminologia geogràfica catalana* [recurs electrònic, 2013]*
- VILA I MORENO, F. Xavier (ed.). *Posar-hi la base: Usos i aprenentatges lingüístics en el domini català*. Barcelona, 2012. 112 p. (Xarxa CRUSCAT; 8) ISBN 978-84-9965-133-0.

- VILLARONGA, Leandre. *Obra numismàtica esparsa III: Temes metodològics*. Barcelona: Societat Catalana d'Estudis Numismàtics, 2013. 525 p. (Tria de Reedicions; 4) ISBN 978-84-9965-167-5 (vol. 3); ISBN 978-84-92583-17-1 (obra completa).
- *Obra numismàtica esparsa IV: Àmbits aragonès, vascó, celtiber i occità. Ikalkusken*. Barcelona: Societat Catalana d'Estudis Numismàtics, 2013. 437 p. (Tria de Reedicions; 5) ISBN 978-84-9965-168-2 (vol. 4); ISBN 978-84-92583-17-1 (obra completa).
- XX Jornades d'història de l'educació: Cohesió social i educació: Andorra, novembre 2012*. Girona: Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana: Universitat de Girona, 2012. 565 p. ISBN 978-84-8458-398-1.

* Edicions en línia dutes a terme pel programa «Diccionari de Ciència i Tecnologia (DiCiT)». (Vegeu el capítol vi, «Activitat de recerca», p. 250.)

Obres vinculades a l'Institut d'Estudis Catalans

- BUENO I TORRENS, David. *Ciència i universitat a Catalunya, projecció de futur* [recurs electrònic]. Introducció a cura de Claudi Mans. Barcelona, 2013. 162 p. Universitat de Barcelona. ISBN 978-84-475-3682-5. [Amb la col·laboració de l'Institut d'Estudis Catalans]
- JULIÀ, Jordi. *L'abrupta llengua*. Barcelona: Fundació Mercè Rodoreda: Eumo, 2013. 230 p. (Capsa de Pandora; 15) ISBN 978-84-9766-495-0.
- KORNBERG, ARTHUR. *Contes de microbis*. Versió catalana de Santiago Montagud; revisada per Ricard Guerrero i Mercè Piqueras. Barcelona: Reverté, 2012. 74 p. ISBN 978-84-291-1848-3. [Amb el suport de la Fundació Alsina i Bofill]
- MOHINO I BALET, Abraham. *Mercè Rodoreda: Entrevistes*. Barcelona: Fundació Mercè Rodoreda, 2013. 273 p. (Arxiu Mercè Rodoreda; 5) ISBN 978-84-938230-3-0.
- MONTCLÚS I ESTEBAN, Joaquim. *El Matarranya: Crònica de viatge*. Barcelona: Galerada, 2012. 184 p. ISBN 978-84-96786-47-9. [Amb el suport de la Diputació de Tarragona i l'Institut d'Estudis Catalans]
- PUIG, Joan. *Vocabulari de Catí: Festes i costums*. Edició a cura de Pere-Enric Barreda i Àngela Buj. Benicarló, 2012. 182 p. (Biblioteca La Barcella; 13) ISBN 978-84-15221-58-6. [Amb el suport de la Diputació de Castelló i l'Institut d'Estudis Catalans, amb l'ajut de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i amb la col·laboració de l'Associació Cultural Tossal de la Nevera]
- La recerca folklòrica: persones i institucions*. Alacant: Institut Alacantí de Cultura Joan Gil-Albert i Arxiu de Tradicions de l'Alguer, 2012. 280 p. ISBN 978-84-7784-615-4. [Amb la col·laboració del Grup d'Estudis Etnopoètics de la Societat Catalana de Llengua i Literatura]

XI Jornades de la Focir: Valors catalans: construcció i projecció de país. Barcelona, 2012. 89 p. + 1 disc òptic (CD-ROM). ISSN 2014-1424. [Amb la col·laboració de l'Institut d'Estudis Catalans i amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona, la Secretaria d'Afers Exteriors de la Generalitat de Catalunya, el Departament de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya i el Patronat CatalunyaMón]

Publicacions periòdiques

- ACS/ Associació Catalana de Sociologia*, núm. 115 (setembre 2012), núm. 116 (novembre 2012), núm. 117 (gener 2013), núm. 118 (març 2013).
- Acta Numismàtica*, núm. 41-42 (2011-2012).
- Actes d'Història de la Ciència i de la Tècnica*, vol. 5 (2012).
- Anuari de la Societat Catalana de Filosofia*, núm. 23 (2012).
- Bulletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, núm. 77 (2012-2013).
- Bulletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics*, vol. 23 (2012).
- Bulletí de la Societat Catalana de Matemàtiques*, vol. 27, núm. 2 (2012), vol. 28, núm. 1 (2013).
- Catalan Historical Review*, vol. 5 (2012), vol. 6 (2013).
- Comunicació: Revista de Recerca i d'Anàlisi*, núm. 29 (2) (novembre 2012), núm. 30 (1) (maig 2013).
- Contributions to Science*, vol. 8, núm. 1 (juny 2012).
- Dossiers Agraris*, núm. 14 (2012).
- Educació i Història: Revista d'Història de l'Educació*, núm. 20 (juliol-desembre 2012), núm. 21 (gener-juny 2013).
- Educació Química*, núm. 11 (2012), núm. 12 (2012), núm. 13 (2012).
- Estudis Romànics*, núm. 35 (2013).
- Ítaca: Quaderns Catalans de Cultura Clàssica*, núm. 27 (2011).
- Llengua & Literatura*, vol. 23 (2013).
- Miscel·lània Litúrgica Catalana*, núm. 20 (2012), núm. 21 (2013).
- Notícies de la Institució: Circular de la Institució Catalana d'Història Natural*, núm. 103 (setembre-octubre 2012), núm. 104 (novembre-desembre 2012), núm. 105 (gener-febrer 2013), núm. 106 (març-abril 2013), núm. 107 (maig-juny 2013), núm. 108 (juliol-agost 2013).
- Nou Biaix*, núm. 32 (abril 2013).
- Omnis Cellula*, núm. 29 (desembre 2012).
- Periodística*, núm. 14 (2012).
- Quaderns Agraris*, núm. 33 (desembre 2012).

Recursos de Física [en línia], núm. 10 (tardor 2012), núm. 11 (primavera 2013).
Revista Catalana de Dret Privat, núm. 12 (2011-2012).
Revista Catalana de Musicologia, vol. 5 (2012).
Revista Catalana de Química, núm. 10 (2011), núm. 11 (2012).
Revista Catalana de Sociologia [en línia], núm. 28 (desembre 2012).
Revista de Dret Històric Català, núm. 11 (2011-2012).
Revista de Física, vol. 4, núm. 8 (2011).
Revista de la Societat Catalana de Química, núm. 11 (2012).
SCM/Notícies, núm. 33 (febrer 2013).
Tamid, vol. 8 (2012).
Terminàlia, núm. 6 (desembre 2012), núm. 7 (juny 2013).
Treballs de la Societat Catalana de Geografia, núm. 73 (2012); núm. 74 (2013).
Treballs de Sociolingüística Catalana, núm. 22 (2012).

Resum dels títols editats (2008-2012)

<i>Tipologia de les publicacions</i>	2008	2009	2010	2011	2012
Revistes	28	33	38	46	33
Opuscles	18	17	14	13	19
Monografies	50	56	41	43	31
Coedicions	19	19	34	26	33
Altres formats	7	2	6	5	7
Total de títols publicats	122	127	133	133	123

Donacions de publicacions

Es relacionen a continuació totes les institucions i les universitats que han rebut el fons editorial disponible de l'IEC i la seva actualització anual:

Abadia de Montserrat: Biblioteca

Ajuntament d'Alcoi: Gabinet Municipal de Normalització Lingüística

Ajuntament d'Almassora: Biblioteca

Ajuntament d'Oliva: Biblioteca

Ajuntament de Gandia: Regidoria de Cultura

Ajuntament de Petrer: Regidoria de Normalització Lingüística

Ajuntament de Sant Joan les Fonts: Regidoria de Promoció Municipal

Ajuntament de Vila-real: Servei de Normalització Lingüística

Albert-Ludwigs-Universität Freiburg: Romanisches Seminar
Arxiu de la Corona d'Aragó: Biblioteca Auxiliar, Barcelona
Arxiu del Regne de Mallorca, Palma
Arxiu Diocesà de Girona
Arxiu Històric Comarcal de Manresa: Biblioteca
Arxiu Històric Comarcal de Solsona: Direcció
Arxiu Històric de la Ciutat: Biblioteca, Barcelona
Arxiu Històric de la Ciutat: Hemeroteca, Barcelona
Arxiu Municipal de Gandia: Biblioteca
Arxiu Municipal de Girona: Servei de Gestió Documental, Arxius i Publicacions
Arxiu Nacional de Catalunya: Biblioteca Auxiliar, Barcelona
Associació Catalana d'Hondures: Biblioteca
Associació Cultural Alambor: Biblioteca, Benicarló
Associació Cultural Centelles i Riu Sec d'Oliva: Biblioteca
Ateneu Barcelonès: Biblioteca
Biblioteca Can Sumarro de l'Hospitalet de Llobregat
Biblioteca de Catalunya: Hemeroteca
Biblioteca de Catalunya: Servei d'Adquisicions
Biblioteca di Monserrato, Roma (Itàlia)
Biblioteca Diocesana de Mallorca
Biblioteca Municipal Central, València
Biblioteca Popular Caixa Laietana
Biblioteca Popular de Tortosa
Biblioteca Pública de Girona
Biblioteca Pública de Lleida
Biblioteca Pública de Tarragona
Biblioteca Pública de València
Capítol de Girona: Arxiu Biblioteca
Casa Balear
Casal Jaume I d'Alacant: Biblioteca
Casal Jaume I d'Ontinyent
Casal Jaume I de la Ribera Baixa: Biblioteca
Centre Cultural de Gandia: Institució Alfons el Vell
Centre d'Història Contemporània de Catalunya: Palau de Mar, Barcelona
Centre de Documentació i d'Animació de la Cultura Catalana, Perpinyà
Centre de Lectura de Reus: Biblioteca

Centre de Recerca i Documentació Edurad Toda, l'Alguer (Itàlia)
Centre Excursionista de Catalunya: Biblioteca, Barcelona
El Colegio de Jalisco: Biblioteca, Jalisco (Mèxic)
Col·legi Oficial de Metges de Barcelona: Biblioteca, Barcelona
Consell Superior d'Investigacions Científiques: Biblioteca, Barcelona
Conselleria de Cultura i Educació: Direcció General de Centres Docents, Barcelona
Embajada de España: Biblioteca de Zagreb
Escuela Española de Historia: Biblioteca, Roma (Itàlia)
Euskaltzaindia
Eusko Ikaskuntza: Sociedad de Estudios Vascos
Facultat de Teologia de Catalunya: Secretariat de Publicacions
Filozofska Fakulteta: Romanki Jeziki, Ljubljana (Eslovènia)
Freie Universität Berlin: Romanische Philologie (Alemanya)
Fundació Carles Salvador, Benassal
Generalitat de Catalunya: Departament de Cultura
Generalitat de Catalunya: Direcció General de Patrimoni Cultural
Generalitat de Catalunya: Direcció General de Política Lingüística
Generalitat Valenciana: Conselleria de Cultura i Educació
Govern d'Andorra: Ministeri d'Afers Socials i Cultura
Indiana University Library: Fundació Roca-Pons
Institució Milà i Fontanals: Consell Superior d'Investigacions Científiques, Barcelona
Institut Botànic: Ajuntament de Barcelona
Institut d'Estudis Eivissencs: Biblioteca, Eivissa
Institut d'Estudis Penedesencs: Biblioteca, Vilanova i la Geltrú
Institut Menorquí d'Estudis: Biblioteca
Institut Ramon Llull: Biblioteca
Instituto de La Habana: Instituto de Literatura y Lingüística
Monestir de Poblet: Biblioteca/Intercanvi
Museu Comarcal del Montsià
Museu d'Arqueologia de Catalunya: Direcció Territorial, Girona
Museu d'Història de Catalunya
Museu de Ciències Naturals de la Ciutadella, Barcelona
Museu de Vilafranca: Servei de Documentació
Museu Nacional d'Art de Catalunya: Biblioteca General d'Història de l'Art
Obra Cultural de l'Alguer
Òmnium Cultural: Biblioteca, Barcelona

Parlament de Catalunya: Biblioteca
Protectora Menorquina: Biblioteca
Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi: Biblioteca, Barcelona
Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona: Biblioteca
Rheinland Pfalz: Pfälzische Landesbibliothek, Speyer (Alemanya)
Societat Andorrana de Ciències. Centre Cultural La Llacuna
TERMCAT: Centre de Documentació, Barcelona
The Hispanic Society of America: Library, Nova York (Estats Units)
Universidad de Zaragoza
Università degli studi di Cagliari: Facoltà di Lettere e Magistero, Càller, l'Alguer (Itàlia)
Università di Venezia, Ca Foscari, (Itàlia)
Universitat Autònoma de Barcelona: Facultat d'Humanitats, Biblioteca
Universitat Autònoma de Barcelona: Facultat de Ciències, Biblioteca
Universitat d'Alacant: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana
Universitat d'Alacant: Servei d'Informació Bibliogràfica i Documental
Universitat de Barcelona: Biblioteca
Universitat de Girona: Biblioteca, Servei d'Adquisicions
Universitat de les Illes Balears: Departament de Filologia Catalana i Lingüística General
Universitat de les Illes Balears: Servei de Biblioteca i Documentació
Universitat de Lleida: Biblioteca
Universitat de Lleida: Servei de Biblioteca i Documentació (UTC)
Universitat de Lleida: Servei de Biblioteca i Documentació, Biblioteca de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agrícola
Universitat de Perpinyà: Centre de Recerques i d'Estudis Catalans
Universitat de València: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana
Universitat de València: Vicerectorat de Política Científica
Universitat de Vic: Biblioteca
Universität Frankfurt am Main: Institut für romanische Sprachen und Literaturen
Universität Heidelberg: Romanisches Seminar
Universitat Jaume I: Biblioteca
Universitat Jaume I: Centre de Documentació
Universität Jena-Friedrich-Schiller: Institut für Romanistik
Universitat Oberta de Catalunya: Biblioteca
Universitat Politècnica de Catalunya: Biblioteca
Universitat Politècnica de Catalunya: Escola Tècnica Superior d'Estudis Agrícoles
Universitat Pompeu Fabra: Biblioteca-Adquisicions

Universitat Pompeu Fabra: Institut Universitari de Lingüística Aplicada
Universitat Rovira i Virgili: Biblioteca
Université de Liège: Centre d'Information et de Conservation des Bibliothèques
Université de Paris IV (Paris-Sorbonne): Centre d'Études Catalanes
Université de Paris VIII - Vincennes à Saint-Denis: Département d'Études Hispaniques
Université de Paris VIII - Vincennes à Saint-Denis: UFRS Langues Sociétés Cultures Es-
trangères
Université Paul Valéry: Département du Catalan

Intercanvi de publicacions

L'Institut d'Estudis Catalans manté intercanvis amb unes cent setanta institucions científiques i acadèmies nacionals i internacionals; a banda d'aquestes institucions, també es gestionen els intercanvis de les societats filials.

A continuació, detallem la relació de les revistes i col·leccions que són objecte d'intercanvi i el nombre d'institucions receptores (entre parèntesis).

Acta Numismàtica (38)*
Actes de les Trobades d'Història de la Ciència i de la Tècnica (2)*
Anuari de la Societat Catalana d'Economia (6)*
Anuari de la Societat Catalana de Filosofia (45)*
Arxiu de Textos Catalans Antics (41)
«Arxius de les Seccions de Ciències» (39)
«Biblioteca de Dialectologia i Sociolingüística» (23)
«Biblioteca Filològica» (52)
Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural (246)**
Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics (2)*
Butlletí de la Societat Catalana de Filosofia (1)
Butlletí de la Societat Catalana de Matemàtiques (3)*
Butlletí de la Societat Catalana de Musicologia (31)*
Cartografia de briòfits (9)
Cinematògraf (10)*
«Corpus Vitrearum Medii Aevi» (7)
Estudis Romànics (63)
Gazeta (8)*
Ítaca: Quaderns Catalans de Cultura Clàssica (32)*
Lambard: Estudis d'Art Medieval (10)*

Llengua & Literatura (22)*

«Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica» (55)

«Monografies de la Secció Històrico-Arqueològica» (41)

«Monografies de les Seccions de Ciències» (19)

«Organització per a la Cartografia de les Plantes Vasculares als Països Catalans» (158)***

Periodística (15)*

Quaderns Agraris (5)*

«Repertoris de la Secció Filològica» (10)

Revista Catalana de Musicologia (34)*

Revista Catalana de Sociologia (16)*

Revista de Física (10)*

Tamid (5)*

Treballs de Comunicació (17)*

Treballs de la Institució Catalana d'Història Natural (246)**

«Treballs de la Secció de Filosofia i Ciències Socials» (26)

Treballs de la Societat Catalana de Geografia (253)*

* Publicacions periòdiques de societats filials. Aquests intercanvis estan gestionats pel Servei Editorial de l'Institut d'Estudis Catalans i són lliurats a les societats filials.

** Intercanvis gestionats per la Universitat de Girona (segons conveni).

*** Intercanvis gestionats pel Servei Editorial de l'Institut d'Estudis Catalans i lliurats al Programa de Recerca.

Relació d'institucions científiques i acadèmies a les quals l'IEC lliura regularment publicacions en concepte d'intercanvi

Àmbit català

— Andorra: Societat Andorrana de Ciències

— Catalunya

Barcelona: Arxiu Històric de la Ciutat

— Col·legi de Periodistes de Catalunya

— Diputació de Barcelona. Servei de Patrimoni Arquitectònic

— Diputació de Barcelona. Servei de Patrimoni Artístic

— Fundació Privada Hospital de la Santa Creu

— Generalitat de Catalunya. Departament de Medi Ambient i Habitatge

— Generalitat de Catalunya. Servei d'Arqueologia

- Institut Amatller d'Art Hispànic
- Institut Químic de Sarrià
- Museu de Ciències Naturals
- Museu de Geologia
- Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi
- Reial Acadèmia de les Bones Lletres
- Reial Societat Arqueològica Tarraconense
- Universitat de Barcelona. Associació Hispànica de Literatura Medieval (AHLM)
- Universitat Ramon Llull. *Comprendre: Revista Catalana de Filosofia*
- Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Secció d'Intercanvi
- Castelló d'Empúries: Centre d'Estudis Trobadorescos
- Cerdanyola: Col·lectiu de Recerques Arqueològiques de Cerdanyola
- Empúries: Museu d'Arqueologia de Catalunya
- Girona: Diputació de Girona. Unitat de Publicacions
- Universitat de Girona. Adquisicions/Intercanvis
- Martorell: Museu Municipal Vicenç Ros
- Montblanc: Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà
- Poblet: Monestir de Poblet
- Sabadell: Fundació Bosch i Cardellach
- Sitges: Grup d'Estudis Sitgetans
- Tarragona: Museu Nacional Arqueològic
- Valls: Institut d'Estudis Vallencs
- Viladecans: Ajuntament de Viladecans
- Illes Balears
- Eivissa: Institut d'Estudis Eivissencs
- Palma: Institut d'Estudis Baleàrics
- País Valencià
- Alacant: Universitat d'Alacant. Secretariat de Normalització Lingüística
- Universitat d'Alacant. *Sharq Al-Andalus: Estudios Árabes*
- Alzira: Ajuntament. Arxiu Municipal
- Cocentaina: Centre d'Estudis Contestans. *Alberri*
- Ontinyent: Ajuntament. Servei de Publicacions
- Torrent: Facultat de Teologia de Sant Vicent Ferrer
- València: Arquebisbat. Arxiu de Religiositat Popular de València
- Generalitat Valenciana. Conselleria de Medi Ambient

- Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Carles
- Revista *Mètode*

Àmbit espanyol

- Andalusia
 - Sevilla: Junta de Andalucía. Consejería de Cultura
- Aragón
 - Osca: Fundación Joaquín Costa
 - Saragossa: Universidad de Zaragoza. Revista *Geographicalia*
 - Universidad de Zaragoza. Revista *Tropelías*
- Castella i Lleó
 - Segòvia: Fundación Centro Nacional del Vidrio
 - Valladolid: Universidad de Valladolid. Facultad de Filosofía i Letras
- Galícia
 - La Corunya: Real Academia Galega
 - Ourense: Associação Galega da Língua (AGAL)
 - Santiago de Compostel·la: Instituto da Língua Galega
 - Universidade de Santiago de Compostela
 - Xunta de Galícia. Consellería de Cultura
- La Rioja
 - Logronyo: Universidad de La Rioja. Hemeroteca
- Madrid: *Analecta Calasanciana*
 - Casa de Velázquez. Biblioteca
 - CSIC. Biblioteca de Historia. Centro de Humanidades
 - CSIC. Centro Nacional de la Información
 - CSIC. Instituto de Filología. Intercambio de Publicaciones
 - CSIC. Real Jardín Botánico
 - CSIC-ISOC. Instituto de Información y Documentación en CS Humanidades
 - Misioneros de los SS. Corazones
 - Museo Nacional de Antropología
 - Universidad Complutense. Servicio de Intercambio
 - Universidad de Alcalá de Henares. Servicio de Intercambio
 - Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED)
- País Basc
 - Bilbao: Euskalzaindia. Azcue Biblioteka
 - Universidad del País Vasco. Facultad de Ciencias

Resta del món

- Alemanya
 - Frankfurt: Senckenbergische Naturforschende Gesellschaft
 - Universität Frankfurt am Main. Biblioteca Catalana
 - Göttingen: Akademie der Wissenschaften zu Göttingen
 - Magúncia: Akademie der Wissenschaften und der Literatur zu Mainz
 - Munic: Bayerische Akademie der Wissenschaften
 - Fachinformationzentrum Karlsruhe. Berlin. Zentralblatt für Mathematik
 - Saarbrücken: Universität des Saarlandes. Zeitschrift für Romanische Philologie
- Argentina
 - Buenos Aires: Museo Argentino de Ciencias Naturales Bernardino Rivadavia
 - La Plata: Universidad Nacional de La Plata
 - Mendoza: Universidad Nacional de Cuyo. Facultad de Filosofía y Letras
- Àustria
 - Salzburg: Universität
 - Viena: ZoologischBotanische Gesellschaft in Österreich
- Bèlgica
 - Brussel·les: Académie Royale de Belgique
 - Lieja: Université
 - Lovaina: Recherches de Théologie Ancienne et Médiévale
 - Lovaina: Université
 - Lovaina: Université. Collège Erasme
- Brasil
 - São Paulo: Escola de Comunicações e Artes. Biblioteca Maria Luisa Monteiro da Cunha
 - São Paulo: Universidade de São Paulo. Museo Zoológico
- Canadà
 - Toronto: Casal dels Països Catalans
- Colòmbia
 - Bogotà: Universidad Nacional de Colombia
- Dinamarca
 - Copenhaguen: Kongelige Danske Videnskabernes Selskab
- Estats Units d'Amèrica
 - Ames (Iowa): Iowa State University
 - Ann Arbor (Michigan): University of Michigan Library
 - Berkeley (Califòrnia): University of California
 - Boston (Massachusetts): Museum of Fine Arts. Library Exchanges

- Chicago (Illinois): University of Chicago Press
- Lawrence (Kansas): University of Kansas. Libraries
- Madison (Wisconsin): Wisconsin Academy of Sciences, Arts and Letters
- New Haven (Connecticut): Yale University Library
- Nova York: American Academy and Institute of Arts and Letters
 - The Hispanic Society of America
- Richmond (Virgínia): American Mathematical Society
- Tallahassee (Florida): Florida State University
- Urbana (Illinois): University of Illinois. Library
- Washington: Smithsonian Institution Libraries. National Museum
 - The Library of Congress. Hispanic Acquisition Program
- Estònia
 - Tallinn: Academy of Sciences
- Finlàndia
 - Hèlsinki: Societas Scientarum Fennica
 - Société Néophilologique. Modern Language Society
- França
 - Ais de Provença: Académie d'Aix. Musée Arbaud
 - Besançon: Université
 - París: Bibliothèque Nationale. Service des Échanges Internationaux
 - École Normale Supérieure. Service des Échanges
 - Institut de France. Académie des Inscriptions et Belles-Lettres
 - Musées Nationaux au Louvre. Bibliothèque et Archives
 - Tolosa de Llenguadoc: revista *Nouvelle Revue d'Onomastique*
 - Bibliothèque d'Études Méridionales
 - Bibliothèque Universitaire Centrale
- Geòrgia
 - Tbilisi: University, I. Vekua
- Gran Bretanya
 - Liverpool: University. *Bulletin of Hispanic Studies*
 - Londres: British Museum (Natural History)
 - Joint Library of the Hellenic and Roman Societies
- Grècia
 - Atenes: Académie d'Athènes
 - American School of Classical Studies. Blegen Library

- Índia
 - Bengaluru: Indian Academy of Sciences
 - Calcuta: The Asiatic Society
- Itàlia
 - Catània: Societ  di Storia Patria per la Sicilia Orientale
 - Ciutat del Vatic : Biblioteca Apostolica Vaticana
 - Ferrara: Universit  degli Studi di Ferrara
 - Florència: Accademia della Crusca
 - Accademia Toscana di Scienze e Lettere La Colombaria
 - G nova: Museo Civico di Storia Naturale Giacomo Doria
 - M ntua: Accademia Nazionale Virgiliana
 - Mil : Universit  degli Studi-Ufficio Scambi
 - N pols: Centre Jean B rard. École Française de Rome
 - Istituto Universitario Orientale
 - Universit  degli Studi. Facolt  di Scienze Agrarie
 - Universit  degli Studi di Napoli Federico II
 - P dua: Universit  degli Studi
 - Roma: *Cultura Neolatina*
 - Accademia Nazionale dei Lincei
 - Accademia Nazionale delle Scienze detta dei XL
 - The British School at Rome Library
 - Tor : Universit  degli Studi
 - Trieste: Universit  degli Studi
- Jap 
 - Chiyoda-Kutokio: Soci t  Franco-Japonaise des Sciences Pures et Appliqu es
 - Gofuku Toyama: University. Faculty of Sciences
 - T quio: Terra Scientific Publishing Company
- Jord nia
 - Amman: Islamic Academy of Sciences
- Let nia
 - Riga: Latvian Academica Library
- Marroc
 - Agadir: Universidad Ibnou Zohrn. Facultad de Letras y Ciencias Humanas
- Mèxic: El Colegio Nacional
 - Instituto de Investigaciones Est ticas, UNAM. Biblioteca Justino Fernández

- Països Baixos
Amsterdam: Library KNAW. Exchange Department
Leiden: National Natuurhistorisch Museum
- Perú
Lima: Sociedad Química del Perú
- Portugal
Barcarena: Câmara Municipal de Oeiras. Centro de Estudos Arqueológicos
Coïmbra: Universidade de Coimbra. Instituto de Arqueologia
Lisboa: Academia Portuguesa da História
— Instituto Português de Arqueologia
Oeiras: Câmara Municipal de Oeiras
Porto: Universidade Portuguesa. Departamento de Publicações
- Romania
Bucarest: Academia Romana
- Rússia
Moscou: Academy of Sciences
Sant Petersburg: Russian Academy of Sciences Library
- Sèrbia
Belgrad: Académie Serbe des Sciences et des Arts
- Suècia
Göteborg: Göteborgs Universitet. Iberoamerikanska Institutet
- Suïssa
Basilea: Universität Basel. Romanisches Seminar
Neuchâtel: *Glossaire des Patois de la Suisse Romande*
— Université de Neuchâtel. Bibliothèque Centrale
Zuric: Zentralbibliothek Zürich. Tausch- und Geschenkstelle
- Turquia
Ankara: Kültür Bakanlığı. Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü
- Veneçuela
Maracaibo: Universidad Nacional de Zulia. Facultad de Ingeniería

(Nota: aquesta relació només inclou les institucions que pertanyen a l'intercanvi establert amb les col·leccions i publicacions periòdiques de les seccions de l'Institut, exceptuant les de les societats filials i les del programa de recerca ORCA.)

